XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, január 5. 1. szám

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.
SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utcza 37.**

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár Egész évre . . . 16.— kor.
Fél évre . . . . 8.— „
Negyed évre . . . 4.— „
EGYES SZÁM ÁRA 40 FILLÉR.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Tizenkilenczedik évfolyam.

Három tizenkilenczes számot lát lapunk élén a mai napon a szives olvasó. 1919 az uj évszám, tehát kétszer tizenkilencz, amely számbeli furcsaságot kevés ember ér meg, de aki megéli, az is csak egyszer juthat hozzá életében, mivelhogy kerek száz esztendőben egyetlen egyszer fordul elő. De a „Rákos Vidéke“ ezenkivül még egy 19-es számot tüzött homlokára az uj esztendővel, a saját életkorát jelző tizenkilenczedik évfolyamot.

Bocsánatot kérünk érette, hogy ezekben a sulyos, válságos, rettentő napokban, ezen a helyen néhány sorban a magunk dolgával foglalkozunk, de szivünk szerint nem haladhatunk keresztül ezen a napon, hogy hálás köszönetet ne mondjunk a mi hüséges, jó közönségünknek, mely immár két évtizeden át megajándékozott érdeklődésével, kitüntetett szeretetével és felnövelte, megerősitette vállalatunkat támogatásával. Ez a mi legrágább kincsünk, erőnk forrása, minden örömünk, elégtételünk és büszkeségünk, mert méltánylása annak becsületes, tiszta és kötelességtudó munkának, mely kezdettől fogva egyetlen programmunk és törekvésünk.

Két évtized az ember életében is nagy idő, a vállalatra nézve pedig önmagában véve teljes igazolás; bizonyitéka életrevalóságának, szükségességének, megbizhatóságának és annak, hogy hivatása komoly és azt betölteni is képes. Az a tizenkilenczes szám a legszebb jutalma a munkának, melyet az ember életéből, életének talán legszebb szakaszából erre a vállalkozásra áldozott és elhasznált.

Tiszta ambiczió, forró lelkesedés és komoly akarat vezette a tollat, mely ezeket a hasábokat immár két évtizede hétről-hétre benépesiti betükkel és szavakkal és ma, midőn a lelkes ifju helyén immár szürkülő haju férfi szántja a sorokat, ma sem kell változtatnunk sem ideáljainkon, sem programmunkon, sem czéljainkon: miként az első napon, ugy ma is azt akarjuk csupán, hogy ennek a széleskörü helyi érdekeltségnek tisztességes hangu, feltétlenül megbizható és becsületes magyarsággal megirt s igaz magyar hazafias szellemü lapot adjunk, mely helyi érdekü dolgaiért sikra szálljon, érdekeit képviselje, közönségét tájékoztassa s a magyar kulturát terjessze, a szépnek kultuszát szolgálja.

A czenzura és korlátozás a mi szárnyainkat meg nem nyirbálhatta, a fokozott szabadság a mi utainkat ki nem szélesithette, mert mi kezdettől fogva nem irtunk másként, csakis lelkiismeretünk szerint, nem kerestünk mást, mint az igazságot, nem cselekedtünk mást, mint amit a magyar becsület és magyar tisztesség megengedhetett. Itt senkinek a családi ügyeiben, magán dolgaiban nem turkáltunk. Pletykával olcsó érdekességet, piszkos szenzácz okat nem kerestünk. Senki tisztességét nem bántottuk, valótlan szót, hamis hiresztelést le nem irtunk. Féltékenyen őriztük a sajtó tisztességét; minket tehát se korlátozni nem kellett, se felszabaditani nem volt szükséges. Ma sem mondhatunk egyebet, ma sem akarunk egyebet. A haladásnak, a szabad és demokratikus közszellemnek örvendünk, de kezdettől fogva annak voltunk szószólói. Minden emberbaráti, humánus czélt odaadóan támogattunk kezdettől fogva. Jótékonyczélu gyüjtéseink, szegénygyermekek és hadikárosultak segitésére szolgáló müködésünk eredménye hatalmas tőkéket jelent. A gyengét védtük az erősebbel szemben mindenkor. A szegényt támogattuk s mindenben a közjót kerestük. Ez a társadalom sohasem volt más, mert hiszen nem is lehetett egyéb, mint demokrata. Mindebben számunkra nincs semmi uj és semmi idegen. Mindenkinek barátai vagyunk, aki jót akar és tiszta, egyenes uton jár. Szavunk sohasem kétértelmü, hanem egyenes magyar beszéd s aki benne alattomos, rejtett tartalmat, hátsó gondolatot keres, hiábavaló dolgot müvel, legfeljebb a saját lelkiismeretének válik árulójává. Mi ezentul is tántorithatatlanul teljesitjük a kötelességünket legjobb tudásunk és lelkiismeretünk szerint és a felebaráti szeretet melegével füzzük magunkhoz minden embertársunkat, még azokat a keveseket is, akik talán nem ismerve, vagy félrevezetve szeretetlenséget mutattak velünk szemben, vagy akik a legfőbb emberi gyengeségnek, az irigységnek vétkében kerültek szembe velünk.

A szeretet evangéliuma erősebb mindennél, a szeretété a győzelem és mi a szeretet szolgái vagyunk, a szeretet fegyverével hadakozunk, a szeretet jelében munkálkodunk. Boldogok és hálásak vagyunk azoknak,

Lapunk mai száma 12 oldal.

akik ezt megértik és viszonozzák, de nem tudjuk gyülölni többi felebarátunkat sem, hanem türelemmel várjuk, mig megtisztult lélekkel ők is megtanulják a mi nyelvünket, amelyen a szeretet beszél.

A Rákos Vidéke tizenkilenczedik évfolyamának kezdetén köszöntjük az olvasót!

Müller Antal.

A régi Szentmihálynak megint nagy halottja van. Kidőlt egyik erős oszlopunk, eltávozott egyik kipróbált régi hivünk és törhetetlen barátunk. Müller Antal, az Országos Kaszinó vendéglőse, Rákosszentmihály egyik főalapitó polgára hirtelen megvált az élettől Szilveszter napján, délután.

Példás életü, nemes gondolkozásu, kiválóan müvelt, széplelkü férfiu volt, igazi polgárideál. A maga erejéből lett, szorgalmas munkával, éles elmével, következetes szorgalommal emelkedett, mignem csakhamar megtalálta polgártársainak igaz becsülését, szeretetét és annak sokféle külső megnyilatkozását.

Az Országos Kaszinóhoz kapcsolódott egész élete. Ő volt a felépült kaszinó-palota első vendéglőse, eleinte Lipnik nevü társával, majd évek során át egyedül. A kaszinó előkelő közönsége kiváló becsben tartotta s a legelőkelőbb körökből dicsekedhetett ő a jóbarátok hatalmas seregével. A társadalmi és közéletben érdeme szerint érvényesült, előkelő szerepe volt a belvárosi Sas-körben, tagja volt a főváros törvényhatósági bizottságának és számos jótékony egyesületnek. De kiváló volt a saját iparában is, melyben nagy szervező képessége, finomult izlése és müvészi érzéke segitették. Mintaszerü volt vállalata, melyet hiressé tett választékos szinvonala. Egy ideig a Magyar Lovaregylet büfféit is ő bérelte, de javakorában sulyos betegség látogatta meg, mely kora visszavonulásra kényszeritette.

Csodálatos ellentétben volt üde, életvidor arcza rettenetes lábbajával, mely a mozgásban csaknem teljesen meggátolta. Végig próbált minden orvostanárt, valamennyi fürdőt, mindhiába. Üzletébe társul vette régi munkatársát, Holub Rezsőt, ő pedig végleg visszavonult. Most már minden öröme szentmihályi villája, pompásan ápolt kertje volt. Itt keresett nyaranta üdülést, társadalmunkban szórakozást; Berlinből idehaza időzött sógorával, Mutzbauer Jenővel együtt hü látogatója volt kaszinónknak, melyben választmányi tagságot viselt. Legnagyobb öröme volt, ha egy-egy ülésre, vagy estélyre betegsége ellenére eljöhetett.

De a mai Rákosszentmihálynak csak néhány családja tudhatja már, hogy mit jelentett Müller Antal ennek a községnek. Igazi értékét a régi patriarkális, törzsökös lakosság ismerte csak. Az Almásy Pál-telep alapitó gárdájához tartozott, abban is a legelsők között járt. Rengeteget dolgozott és áldozott ezért a helyért. Lelke volt a társaságnak, mindig készséges és gavallér. Minden közmozgalomban vezér és első adakozó, fökedvcsináló, bőkezü példaadó. A templomépités, a sok helyiérdekü és jótékony gyüjtés, a sok mulatság nem ismert vidámabb és bőkezübb adakozót nála. Egyik alapitója és mindvégig igazgatósági tagja volt a lóvasuttársaságnak is és soha, sehol hasznot nem keresett, csak rajongva szeretett Szentmihályáért buzgólkodott. A lóvasuttársaság nála tartotta a végső időkig gyüléseit s ő volt még akkor is szives vendéglátója a baráti társaságnak.

Ki emlékszik még az Almásy Pál-telep tiz éves jubileumára, a hires mulatságra az Arnold-vendéglőben? Bitskey, Pálfi, Müller és társaik voltak a vezérek és milyen kedves világot tudtak teremteni maguk körül, milyen kedves otthont a szentmihályi pusztából! Hova lettek azok az idők; busan sóhajtozott szegény Müller Antal is utánuk.

Villája ma is egyike a legszebbeknek és legszebben gondozottabbnak községünkben. Müvészi izléssel rendezett be kellemes otthont magának. Háza szegletén pedig hatalmas kőkeresztet állittatott. Nagyszerü ünnepség keretében szentelte fel annak idején Kratochwill József plebános.

Minden elmult, elszállt . . . A gazdag Müller Antal, az irigyelt, kinek mindent megadott a kegyes sors, földi javakon és tisztességeken felül szerető, kedves családot, hü, megértő feleséget, bájos unokákat, — lelke mélyén keserü, meghasonlott ember lett. A vigasztalan betegség és szakadatlan szenvedés kinná tették reá nézve az életet . . . Szilveszter napján, mialatt családja eltávozott hazulról, leszámolt mindennel. Midőn hazatérő szerettei megnyomták a villamos csengő gombját, a fényes Kecskeméti-utczai lakás belsejében lövés dördült el... A golyót biztos biztos kéz irányitotta: keresztül verte a boldogtalan férfiu fejét és az ablak előtt hullott a földre. Müller Antal nyomban kiszenvedett.

Több levelet hagyott hátra, családjának, Károly öcscsének, legjobb barátjának és komájának Goreczky Zsigmond belvárosi előljárónak és üzlettársának, Holub Rezsőnek.

Egész Budapest társadalma és az egész Szentmihály őszinte gyászszal siratja. A Saskör és Szentmihályi Nagykaszinó gyászlobogót tüzött ki szomoru elmulása hirére. De legnagyobb a fájdalma bánatos özvegyének, szül. Mutzbauer Rózának, Mici leányának, ki férjével, Morbitzer Jenővel és négy kis gyermekével gyászolja Müller Antalt, kinek szép emléke, nemes szive élni fog községünk minden bokrában, fájában és minden kegyeletes fiában, mig csak Rákosszentmihály fennmarad.

Palaczkborok

ismét kaphatók **kiváló minőségben**

G. Hauser Stefániánál,

Rákosszentmihály, Remény-u. 4.

Tüdő, sziv és emésztőszerveket gyógyit **dr. Balázs Lajos** klinikai orvos, Budapest, VIII. kerület, Baross-utca 36. Rendel 2—4-ig.

„Noseda" növendék kezdők részére énekórát ad. Bővebbet lakásán, Rákosi-ut 38. **GRÜNWALD NELLY.**

Éteczetsavat,

vegytisztát, étkezési célokra, mely borkősavat és egyéb ártalmas vegyi szereket nem tartalmaz, szállit Tauber cég, Budapest, VIII., Aggteleki-utcza 4.

Házhelyek közvetlen Kistarcsa pályaudvar mellett, Budapest-gödöllői villamos legszebb helyén, 6 évi törlesztésre kaphatók. Bővebbet **Róna Márton** állomásfőnöknél, Kerepesi-ut 10. szám. Tattersallal szemben.

HIREK

Kérelem.

Rákosszentmihályon kivül lakó t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, ez uton kérjük, kegyeskedjenek az előfizetést posta utján megujitani, nehogy a lap küldése fennakadást szenvedjen.

A „*Rákos Vidéke*“ kiadóhivatala.

Uj kenyéradag. A fehér liszt készletek megfogyatkozása miatt a hatóság ugy intézkedett, hogy ezentul a fejadagnak csak 30 százalékát adja ki fehér lisztben. A kétheti fejadag tehát ezentul községünkben 1 kiló 10 deka fehér és 2 kiló 50 deka kenyérlisztből áll.

Szilveszter éjszaka. Furcsa Szilveszter éjszakája volt a fővároskörnyéki lakosságnak. Hadviselt katonák állitása szerint a harcztéren nem volt olyan zajos éj, mint a miénk. Községünk csendjében teljes erővel érvényesült a pokoli zene, melyet az állandó puskaropogás, gépfegyverkattogás és sürü bombabömbölés rendezett. Alkonyattól késő éjszakáig szünet nélkül tartott a rémes hangverseny, melybe éjfél körül Rákosszentmihályon is számtalan lövés zaja vegyült. Mulatni ugyan kevés embernek lehetett kedve, de ilyenformán még nyugodni se igen lehetett. Sokan ágyukból keltek ki, nyugtalankodva az érthetetlen háborus orgia miatt és csak a reggeli lapok szereztek némi vigasztalást, hogy az alvilági éj nagyobb szerencsétlenségek nélkül zajlott le. — A szilveszteri tudósitás teljességéhez tartozik, hogy a Bíróné vendéglőben estélyt tartottak, a Nagykaszinóban pedig külön, magánuton toborozott társaság gyült össze. Mindkét helyen jól mulattak, a körülményekhez képest. A kaszinóban sikerült társasvacsora volt és a fiatal mükedvelők, Kiszer Ágoston, Módl Zoltán és társaik ügyes előadással is mulattatták a közönséget. Kabaré-müsor keretében előadták az ismert „Egy csésze tea“ czimü egyfelvonásos bohózatot is, mely ezuttal is jól szórakoztatta a közönséget.

Autonómiai szervezkedés a Tisztviselő telepen. A X. kerületi Tisztviselő-telep és környékének katholikus hivei a tisztviselőtelepi kaszinó nagytermében Valnicsek Béla dr. plébános elnöklésével gyülést tartottak, hogy az ideiglenes autonómiai hitközségi szervezetet megalakitsák. A gyülés egyhanguan kimondta a hitközségi szervezet megalakitását, megválasztotta az ideiglenes bizottságot, a tizenkét tagu intéző bizottságot, az elnökséget, valamint a középponti tanácsba küldendő négy tagot. Egyházi elnök Valnicsek Béla dr., világi elnök Hindy István, a női-bizottság elnöke pedig Ruffy Pálné lett. Az értekezlet egyhanguan tiltakozott a vallásoktatásnak az iskolából való kiküszöbölése ellen. Végül Ruffy Pálné, a Szent István Fillér Egyesület elnöke bejelentette, hogy a Tisztviselő-telepen épitendő Magyarok Nagyasszonya-templom fölépitését az egyesület fokozott erővel fogja szorgalmazni.

Drágasági pótlék. A községházi alkalmazottaknak a helybeli nemzeti tanács drágasági pótlékot, illetve háborus segitséget szavazott meg, melyet, utasitására, az előljáróság ki is fizetett. Most abban fáradoznak az illetékes körök, hogy a helyes és dicséretes intézkedéshez utólagosan megszerezzék a törvényes formai óváhagyásokat is.

VILÁG MOZGÓ.

Előadások vasárnap, kedd, csütörtök és szombaton. Csak elsőrangu képeket mutatunk be.
A vasárnapi előadások 3 órakor kezdődnek.
Január 5-én, vasárnap
Nagy érzés.
Január 6-án, hétfőn
Harrison és Barrison
Január 9-én, csütörtökön
Hattyudal.
Január 11-én, szombaton
Összeomlott kártyavár.
Az előadások 5, 7 és 8 órakor kezdődnek.
Pénztárnyitás ½3 órakor.

Zöldike vendéglő
Rákosfalva.
Minden időben friss meleg és hideg ételek. Elsőrangu részvénysör. Tiszta fajborok, kitünő hegyaljai borkülönlegesség. Kényelmes külön helyiségek társaságoknak és estélyek számára. Számos látogatást kér
Kovács Kálmán vendéglős.

Saját termésü **UJ BOR**
fejtve, házhoz szállitva 50 litertől kezdve megrendelhető:
MÜHLBACHER, szőlőbirtokos,
Rákosszentmihály, Csömöri-ut 50. sz.

Kivételes előnyárak
Blum J. Nándor
egyenruházati és hadfelszerelési czégnél
Budapest, IV., Kigyó-tér 3. sz.

ERDÉLYI fényképészeti műterme
Budapest, IV. Semmelweiss-utca 2

Uj nyaralótelep Rákosszentmihályon.
150—300 □ telkek kaphatók Rákosszentmihály legszebb részén fekvő Anna-telepen.
Fizetés készpénzben, vagy 6 évi törlesztésre,
Ezen terület óriási fejlődésnek fog indulni, mert a körforgalmi villamos a telepen keresztül fog menni.
Bővebbet:
Magyar Ferencz
Rákosszentmihály, József-utcza 46. szám. a.
Értekezés d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig.

Hymen. Lencz László főhadnagy, a helyiérdekü vasuttársaság tisztviselője, a helybeli társaság tevékeny tagja, eljegyezte Preyss Elzát Budapesten. — Ballon Ferencz helybeli lakostársunk deczember 29-én házasságot kötött Udvary Jolánnal Szigetváron. — Ent Jenő, Ent Zsigmond kereskedő, régi polgártársunk fia eljegyezte Neumann Gizikét a szilágymegyei Tasnádon. — Hufnagel Imre budapesti gyáros eljegyezte Dereanó Leonát, — Domokos Jenő 21. honvédezredbeli százados pedig Dereanó Annuskát, néhai rózsahegyi Dereanó István dr. miniszteri tanácsos, kincstári jogügyi igazgató és néhai neje szül. liptószentandrási Andreánszky Etelka leányát Budapesten. A két menyasszony testvére Dereanó István gödöllői kir. járásbirónak. — Schramek Andor szőv. hivatalnok, Schramek Emil lakostársunk testvéröcscse, feleségül vette Behumi Laurát Budapesten.

Az izraeliták közgyülése. A „Rákosszentmihályi Izraelita Filókhitközség" és Szentegylet deczember 25-én tartotta évi rendes közgyülését Weisz Ignácz, illetve Oesterreicher Ignácz együttes elnöklése alatt. A közgyülés iránt a tagok szokatlanul nagy érdeklődést mutattak. Mindenekelőtt Szilágyi Jenő titkár jegyző terjesztette elő évi jelentéseit, amiket a bemutatott zárszámadásokkal és költségvetési előirányzatokkal együtt a közgyülés egyhangulag tudomásul vett. Néhány folyó ügy elintézése után Polgár József rendőrtanácsos terjedelmesen megokolt inditványt terjesztett elő, amelynek értelmében a közgyülés egyhangu lelkesedéssel kimondotta, hogy a titkárnak, az elmult három évben kifejtett buzgó fáradozásáért és az elért szép sikerekért elismerésének és köszönetének ad kifejezést és a hitközség körül szerzett erdemeit jegyzőkönyvileg örökiti meg, továbbá elhatározta, hogy hálájának és nagyrabecsülésének jeléül minden évben egy aranyat utal ki részére. Egyben felkéri őt, hogy a hitközség ügyeit ezentul is azzal a meleg szeretettel és odaadó készséggel vezesse, mint aminővel a hitközséget eddig is megajándekozta. Árvai Henrik arra kérte a közgyülést, engedje meg neki, hogy ezen tiszteletdijat a sajátjából ő maga szerezhesse be és adhassa át a titkárnak, mire Szilágyi Jenő meghatottan mondott köszönetet a vele szemben megnyilvánult bizalomért és kijelentette, hogy megválasztása esetén továbbra is ugyanazzal az erélylyel és következetességgel fogja a hitközség ügyeit intézni, mint eddig. A részére felajánlott jutalmat elfogadja ugyan, de mert ugy érzi, hogy a rá bizott munkát sokkal lelkesebben tudja elvégezni, ha tudatában van annak, hogy fáradozása teljesen önzetés dijazatlan, a részére juttatandó aranyat mindenkor azoknak a növendékeknek a jutalmazására kivánja forditani, akik a hit- és erkölcstanból legjobban vizsgáznak. — A vezetőség mandátuma lejárván, a tisztujitás következett erre. Elnöknek Weisz Ignáczot, alelnöknek Bartos Menyhértet, titkár-jegyzőnek Szilágyi Jenőt, pénztárosnak Magyar Ferenczet, ellenőrnek Polgár Józsefet, templomgondnoknak Oesterreicher Ignáczot választották meg. Megválasztottak továbbá 18 képviselőtestületi, három adókivetőbizottsági, két számvizsgálóbizottsági és hét iskolabizottsági tagot. A Szentegylet elnöke Oesterreicher Ignác lett és az eddigi vezetőség is megmaradt.

Az ifjusági kör feloszlása. A „Rákosszentmihályi Ifjusági Kör" rendkivüli közgyülést tartott. Farkas Imre elnök előterjesztése és Kiszer Aladár pénztáros jelentése után a kör egyhangulag kimondotta feloszlását és minden vagyonát az ujonnan alakult „Eötvös irodalmi és tudományos társaság"-ra ruházta át. A közgyülés végül jegyzőkönyvi köszönetet szavazott megalapitójának, György Lajos volt elnöknek és Plátz Rezső alelnöknek kiváló és buzgó munkálkodásáért, valamint Benedek Gyula tiszteletbeli tagnak, aki a helyiség átengedésével segitette elő az ifjuság szép és nemes törekvéseit.

Halálozások. Malovetz Mihály lakostársunkat sulyos gyász érte. Felesége, szül. Haitzmann Jolán, december hó 31-én, életének 23-ik, boldog házasságának ötödik évében hosszu szenvedés után meghalt. Férjén kivül kisleánya, Bözsike és édesapja, Haitzmann György siratják a korán elköltözöttet, kit sulyos szenvedésektől váltott meg a halál. A helybeli temetőben helyezték örök nyugalomra. — Váratlanul érte megrendítő csapás Róna M. Mártont, a helyiérdekü vasut állomásfőnökét. Forrón szeretett hitvesét, szül. Krakauer Ilonát hat nap alatt vesztette el. A viruló, jókedélyü fiatal asszony a spanyoljárvány áldozata lett. Példás anya, kedves háziasszony volt. Harmincznégy évet élt, ebből tizennégyet töltött a legboldogabb házasságban. Két kicsi leánya, Lili és Macza siratja. A rákoskereszturi temetőben temették el. — A Rákosvidéke egyik széleskörben ismert lakosa, az Ehmann-telep közönségének egyik vezető tagja, Violet Szilárd hosszu, kinos betegség után meghalt ötven éves korában. Igen változatos multu, tevékeny férfiu volt, a katholikus ügyek és a függetlenségi eszmék régi harczosa. Egerből származott a fővárosba, majd az Ehmann-telepre, hol szép háza volt. Özvegye, fia és igen kiterjedt, előkelő rokonság, köztük a Kempelen, Ádvy és más ismert családok gyászolják. — Borby Gyula máv. ellenőr, egykori lakostársunk, Borby János fia, spanyolbetegségben elhunyt Budapesten. A megboldogult, mint fia alember élénk szerepet vitt Rákosszentmihályon, egyik alapitó tagja volt a Rákosszentmihályi Sporttelepnek és annak kebelében buzgó tevékenységet fejtett ki. Legényember maradt.

Az üzletek zárórája. Kormányrendelet alapján ezentul Rákosszentmihályon is be kell zárni az üzleteket délután 4 órakor. Az élelmiszert árusitó üzletek pedig hat óráig maradhatnak nyitva. A rendelet szerint az alkalmazottaknak meg kell adni az ebédidő szünetet is.

Karácsony est. Közös örömünnepet rendeztek az Anna- és Árpád-telepi lakosok gyermekeiknek. Két derék fiatal ember, Lovász Károly és Albitz László összegyüjtötték a telep lakói között a karácsonyfára való minden jókat. Diszes nagy karácsonyfát állitottak fel az iskolában, mekrakva a jó emberek adományával. Mellette halomban állott a sok mákos- dióskalács, édes sütemény, alma, dió, mandula, cukor s más jók. A gyermekek karácsonyi éneke után Tóth Gyula a szülők és a szocziáldemokrácia nevében méltatta az ünnepet, majd Lovász Károly szólt a gyermekekhez, eljövendő boldogabb kort igért, mikor a szegény gyermek épen ugy megtalálja a maga örömét, mint a gazdag. Majd Csuka István tanitó köszönte meg a gyermekek nevében a kedves meglepetést, buzditotta a gyermekeket, hogy a kis Jézus által az emberek közé hozott szeretetet zárják szivükbe, hogy egy uj, boldog Magyarországot létesithessünk. Az ajándékok kiosztása után a gyermekek örömtől ragyogó arczczal oszlottak szét, szorongatva a most különösen drága és becses sok jót. A jelenlevő szülők gyermekeik nagy örömét látva, megfogadták, hogy jövőre is ily kedves közös karácsony estet rendeznek.

Ügyvédi iroda áthelyezés. Dr. Rácz Miklós ügyvéd irodája Budapesten, VI., Horn Ede-utcza 6. szám alatt található.

Zeneértők jelentkezzenek! A rákosszentmihályi mükedvelők zenekara minden csütörtökön este 9 órától kezdve próbákat tart a Polner zeneiskola helyiségében, Rákosi-ut és Corvin utcza sarkán. Polner Ernő karnagy ez uton is kéri mindazokat a lakostársainkat, akik valamely hangszeren játszani tudnak, jelentkezzenek a mondott helyen és lépjenek be a zenekarba. A tagság semmiféle dijjal, vagy kötelezettséggel nem jár. A tagok gyakorolják magukat és fejlesztik zenei ismereteiket s a zenét önmagáért kultiválják. A szépmultu zenekart szeretnék minél több taggal megerősiteni, ezért közérdekből is kivánatos, hogy zenekedvelőink ahhoz tömegesen csatlakozzanak.

A csömöriek meg a kalauz. Csömöri utasok jegy nélkül szállottak fel a villamosra. A kalauz behajtotta a tiz korona pótdijat, amiért a csömöriek boszut forraltak. Midőn a vonat visszatért, lerángatták és kegyetlenül megverték a kalauzt, aki azonban társa helyett szenvedett, mert időközben leváltották a szigoru kalauzt a csömöriek pedig nem vették észre a személycserét, csak utólag tudták meg, hogy tévedtek. A vonatkisérő személyzet se hagyta magán száradni a sérelmet, a tetteseket elcsipte és még alaposabban helybenhagyta a verekedő társaságot. Ilyen kedélyes világ járja mostanában.

A Kállay-ügy. A Kállay Zoltán dr. ismert ügyében a hét folyamán sürü tárgyalások folytak, — hogy a károsultakat fedezethez jut assák, mire nézve Kállay dr. budapesti ügyvédje tett a nála jelentkezőknek javaslatokat. A tárgyalások még nem nyertek befejezést. Megrenditően tragikus epizódja lett a kinos ügynek, hogy midőn Kállay dr. édes anyja, özv. Kállay Jenőné meghallotta a szerencsétlen véget ért vállalkozás hirét, szivszélhüdést kapott s meghalt. A károsultak a községi közélelmező osztályban irják össze.

Eötvös Társaság. Az Eötvös Társaság alakuló ülésén a következő közgyülésig terjedő időszakra megválasztotta az elnökséget, tisztikart és biráló-bizottságot. Elnök lett Farkas Imre, alelnökök Grócz Imre és Plätz Rezső, titkár Farkas Andor, pénztáros Kiszer Aladár, igazgató Modl Zoltán, jegyző Surányi János, könyvtáros Riedl Frigyes, háznagy Horváth Dénes, ellenőrök Cserjési József és Kiszer Ágoston. A biráló-bizottság tagjai lettek Farkas Imre elnök, Cserjési József, Jean Frigyes, Plätz Rezső és Riedl Frigyes.

Rutén lap Budapesten. A kormány rutén lapot akar inditani Budapesten, hogy a rutén nép körében a kulturát terjessze. A lap szerkesztésére illetékes körök Radomszky Mihály rákosszentmihályi igazgató-tanitót kérték fel, aki tökéletesen jártas a rutén nyelvben. Radomszky még nem döntött, hogy a kitüntető megbizásnak eleget tesz-e, mert a hetenként kétszer megjelenő lap szerkesztése minden idejét lekötné.

Lakásrekvirálások. Vagy nagyon felületesen iratta össze a budapesti lakáshivatal a rákosszentmihályi lakásokat, vagy valaki rossz tréfákat üz. Másként nem lehet megérteni, hogy ujabban sürün jelennek meg községünkben lakáskereső magánfelek, hozván a budapesti lakáshivatal végzését, mely olyan lakások átadását követeli, amelyekben évek óta állandóan bent lakik a tulajdonosuk. Megmagyarázhatatlan esetekről van tudomásunk s a lakáskereső természetesen maga is látva a helyzetet, kénytelen visszavonulni es uj czimet kérni. Magát sok felesleges munkától, az érdekelteket pedig megokolatlan izgalomtól és bosszuságtól kiméllhetné meg a hivatal, ha téves anyagát felülvizsgáltatná.

RÁCZ DÁNIEL

Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és mütermei

Sürgönycim: „Roberácz" *BUDAPEST,*
Telefon: 167-02. *IV., Kigyó-utca 2. sz.*

Telkeket eladok

500—600 korona lefizetéssel, elképzelhető legkönnyebb törlesztési feltételek mellett. Ezenkivül közvetitek villákat és házakat

Géczy János

Rákosszentmihály, Remény-utcza 11. szám. (Remény- és Béla-utcza sarok.)

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák
LIPCSEI VILMOS
divatáruházában
Budapest, IV., Kigyó-tér 6. szám.

Fényképezőgép teljes felszereléssel, anyagok, lemezek, filmek állandó készlete. Tükörreflex kamerák és az összes létező legjobb gyártmányok minden modellje, ujdonsága.
50 felvételre berendezett kézi fényképezőgép, mely azonna vetit, nagyit, másol, reprodukál pár pillanat alatt, komplet felszereléssel 175.— kor. te jes garanczia mellett.

Prizmás látcsövek, verseny-, vadász-, tengeri-, szinházi-célokra alkalmas **Zeiss, Busch, Goerz, Voigtländer** stb. teljes **garanciával** kaphatók.

Pontosan belőtt, kiválóan jól lövő **vadászfegyverek** patronokkal, fölszereléssel. Páros ejektoros Hammerlex garniturák alkalmi vételárban.

Radó fényképezőgépek és vadászfegyverek üzletében,
Egyetem-tér 5. szám.
Vétel, csere.
Jobb vadászfegyvert és pisztolyokat veszünk vagy becserélünk.

Szilva és szilvaiz. Az élelmiszerjegyek D. szelvényére 15 deka aszaltszilvát, vagy szilvaizt lehet vásárolni községünkben. Az árut a Hangya fogyasztási szövetkezet és Fodor Lipót kereskedő hozza forgalomba.

Kinevezés. Király János helybeli lakostársunkat a hadügyminiszter november elsejétől kezdődő ranggal népfölkelő segédszámtisztjelöltté nevezte ki. Király János eddig másodosztályu számvivő altiszt volt és hasznos szolgálatait jutalmazta a kinevezés, mely zászlósi rangba emelte. A kinevezés december 7-ikén jelent meg, eloszlatván sok rosszindulatu vádaskodást, mely Királyt katonai szolgálata alatt ismételten érte. Az előléptetés következtében az uj számtisztjelölt egyelőre megmarad katonai szolgálatában.

A fodrászok elnöke. Megint ipartestületi elnöki tisztségre emelkedett egyik lakostársunk. Legujabban Verdes Árpádot választotta elnökévé a budapesti fodrász ipartestület. Az uj elnök régi lakostársunk, ki nemrég adta el rákosszentmihályi villáját, de mihamarabb ismét vissza akar térni községünkbe.

Ujpest kormánybiztost kér. Az ujpesti Nemzeti Tanács és Munkástanács kiküldötteiből alakult küldöttség jelent meg Deutsch Jenő dr. vezetésével Kégl János államtitkár, Pestvármegye főispánkormánybiztosánál. A küldöttség szónoka az ujpesti Nemzeti Tanács és Munkástanács egyhangu határozatából kifolyóan arra kérte a főispánkormánybiztost járjon, közbe a kormánynál abban, hogy Ujpest városa ügyeinek vezetésére külön kormánybiztost kapjon. A küldöttség vezetője emlékiratot adott át a kormánybiztosnak, amelyben részletesen ismerteti Ujpest szomoru közállapotait és rámutat a mai vezetőség hibáira. Kégl János kormánybiztos kijelentette, hogy megbizottat fog küldeni Ujpest ügyeinek megvizsgálására és e vizsgálat után megteszi előterjesztését a kormánynak.

Anyakönyvi hirek. December. Születtek: Rákosi J. Pál, Kucsorka Erzsébet, Böhm Károly, Kratancsik István, Meyer Lajos József Aurél, Hajdu Péter Ella Piroska, Grőger Leó László Reisch Olga, Metlák Etel, Jándi Mihály Béla. — Elhaltak: Schuszter Károly, Benedek Anna, Győrffy Imre, Schuszter Etelka, Hajnal Klára Ilona, Lengyel Béláné, Hafner József, Premlin Mihály, Farkas Istvánné, Fischák János, Vastag Ferenc, Gerő Magdolna, Róth Ervin Huppai Elza. — Házasságot kötöttek: Kardos József és Fodor Konstantina, Kiss János Dénes és Szekeres Teréz, Spiesz Frigyes és Horváth Mária, Gyulai Gábor és Meszes Teréz, Ferenczi János és Konstantin Hilda, Király Márkus és Devecseri Stefánia, Götz János és Szabó Gizella.

Sport ülés. A Rákosszentmihályi Sport Club 1919. évi január hó 5-én, d. u. 4 órakor a Biróné-féle vendéglőben választmányi ülést tart. Tekintettel a napirend fontosságára, kérik a tagok pontos megjelenését.

Utonállás. Fodor Lipót helybeli kereskedő feleségét megtámadta az utczán egy katonaruhás alak és el akarta venni a nála levő holmikat. Fodorné ellentállott, mire a támadó fejbe ütötte, ugy, hogy a szegény asszony nyomban elájult. A tettes elmenekült.

Betörések. Fényes nappal kifosztották Mezey Bélának, a rákosszentmihályi Világ-mozgó igazgató tulajdonosának Bizalom-utczai lakását. Álkulcscsal hatoltak be s minden ruhaneműjét elvitték. A szomszédok azt hitték, ő maga jár a lakásban s igy a tolvaj zavartalanul garázdálkodhatott. — Betörők jártak Göbel József dr. szőv. tisztiorvos Rózsa-utczai villájában is. Targonczán bordták el az ottlevő ágynemüt és egyéb ingóságokat.

Felhivás Rákoszentmihály polgárságához.

A Rákosszentmihályon több, mint egy évtizede fenálló függetlenségi 48-as kör müködése hosszabb idő óta szünetel.

Most a béke beálltával fokozott kötelessége mindazoknak, akiket a függetlenségi eszmék hevitenek, hogy talpra álljanak és egyesüljenek.

A viszonyok alakulása egy erős és magyar polgári párt lelkes müködését feltételezi, ha nem akarjuk tétlenül nézni Magyarország pusztulását.

Ezért a függetlenségi 48-as kör uj életre hivását határoztuk el.

Felhivunk mindenkit, hogy ezt a munkát velünk osszák meg.

Az ujjáalakulás megbeszélésére és keresztülvitelére 1919. január hó 6-án délután $^1/_2$5 órakor, a volt Bartl-féle vendéglő helyiségében (Szent István-utcza és Pálya utcza sarok) az alanti napirenddel

ujjáalakuló nagy gyülést

tartunk, amelyre a tisztelt polgártársakat tisztelettel meghivjuk és megjelenésükre biztosan számitunk.

Napirend: 1. Megnyitó. 2. A régi elnökség és tisztikar lemondása. 3. Uj vezetőség választása. 4. Esetleges inditványok.

Felkérjük a t. polgártársakat, hogy függetlenségi érzelmü ismerőseiket, akik esetleg meghivót nem kaptak, a gyülésen való részvételre felhivni sziveskedjenek.

Hazafias tisztelettel

A rákosszentmihályi függetlenségi és 48-as párt elnöksége.

Simkovics Erna

bluz- és pongyola-különlegességek

Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 9. sz.

Nagy ujévi occasio, Rendkivül olcsó árak.

MEIXNER

belvárosi nagyvendéglője

IV. ker., Veres Pálné-utcza 3. szám.

Egész napon át meleg és hideg választékos ételek.

Polgári árak.

Társas vacsorák számára külön helyiségek

Frissen csapolt elsőrendü sör a Polgári sörfőzőéből.

Korlátlan kimérés: korsó, pohár. Pilseni és Szt. István palaczk sör.

Tiszta kezelésü valódi fajborok. Csopaki, Rizling, Ménesi, Badacsonyi és Villányi borkülönlegességek.

Vidékiek találkozó és szórakozó helye.

Legolcsóbb és legnagyobb választék butorokban
ZIERLICH ARNOLDNÁL

Régi butor szalon

Budapest, IV., Ferenczieh-tere 3. sz.

Uj, használt és antik butorok
vétele, eladása és becserélése.

Skót és angol szövetkülönlegességek.
Egyenruha és Breeches-nadrág speczialista.

Petrovits és Társa

polgári és katonai szabók

Budapest, IV. ker., Kigyó-tér 1. sz.
(Királyi bérpalota)

Telefonszám: 1—36. *Telefonszám: 1—36.*

PAPEK JÓZSEF

császári és királyi udvari szállító

bőröndös és finom bőráru gyártó.

BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 11.

Kizárólag jobb minőségü áruk.

JUNG PETER

csemege-áru nagykereskedés

Budapest, IV. ker., Fővám-tér 6. szám.
központi vásárcsarnokkal szemben.

Konzervek, sajtok, déli gyümölcsök, likőrök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Budapest szenzácziójat képezik

Elsner Oszkár

áruházai **Főüzlet**

IV Párisi-utcza 3. szám, Koronaherczeg-utcza sarok

Nagy választék alkalmi szalagokban, csipkékben, jabots, echarpe, shawlokban és mindennemü divatczikkekben.

Főüzlet: IV., Párisi-u. 3. (Koronah.-u. sarok).
Fiókok: VII., Király-utca 35. sz.
VII., Rákóczi-út 32. sz.
II., Fő-u. 52, Batthyányi-tér sarok
IV., Calvin-tér és Kecskeméti-u. sarok.

RÉTAY és BENEDEK

Budapest, IV., Váci-utca 59. sz.

Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.

Oltárok, szószékek, urkoporsók és teljes templomi berendezések.

Régi oltárok renoválására, festésére és aranyozására, templomok kifestésére ajánlatos cég, mely a munkát külön e célra nevelt iparmüvészek által szakszerüen és stilszerüen végzi. Végzett munkái közül, a melyek a legteljesebb elismerésben részesültek: **a szeged-rókusi** uj templom teljes berendezése, az **aradi Minoriták** uj templomának teljes berendezése, a **máriasasvárikegyteplom**, a **máriaradnai** kegytemplom, a **beregszászi** templom kifestése és berendezése és a **Müemlékek Országos Bizottsága** által megrendelt szepesesütörtökhelyi főoltár.

Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

MODELL

női kalapok, naponta ujabban érkeznek. **Gyászkalapokból nagy választékot tartok. Selyem angol-bortniból** selyemkelmével kombinálva (kézi munka) készült kalapok igen divatosak és ezekből minden szinben vannak raktáron. **Urinők fizetés nélkül megtanulhatják a szakmát. Női kalapok átalakitása legujabb divat szerint készül.**

Caroline és Nővére utóda Löwyné Landler Róza

Főüzlet: Budapest, IV., Párisi-utcza 3. szám.
Fióküzlet: Ujpest, Árpád-ut 31. szám. Gyár:
VII., Károly király-ut 9. (Hadik-palota) az udvarban

Wolf ruhaáruház,

eladás egyelőre nagyban

IV. ker., Szervita-tér

az emeleti helyiségekben.

Szövetek. — Ruhák. — Bélésáruk.

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., ker., VÁCZI-UTCZA 41. SZÁM.
a legjobb hirnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. Telefon 187—34.

Kohner

divatháza

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utcza 9.
Külön női fehérnemü osztály.

Olcsó darabok eladása a souterreinben.

Szőts
Lakásberendezési Áruháza
most
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10.
(Rösei bazár mellett.)
Czimre ügyelni kéretik. Telefon 26—89.

Losonczi Emil
Budapest, IV.,
Váci-utca 13.
TELEFON: 114-89.
Bőr diszmű áruk, kézitáskák, levél és pénztárcák, selyem-tarsolyok, gyémántutánzatu és :: gyászékszerek.
Alkalmi ajándékok nagy választékban.
Ujdonságok modern kézitáskákban a legszolidabb árakon.
Tarsolyok a legnagyobb választékban és minden minőségbe csakugy mint háboru előtt **kaphatók.**

LÁSZLÓ ÉS FEKETE
különleges
női divatkelme áruháza
BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-utcza 14-16.
(A főpostával szemben)

Ungár Lipót
női divatáruháza
Budapest, IV.
Kossuth Lajos-utcza 2.

EGYENRUHÁT
garantált legjobb gyapjuszövetekből.
Mesteri szabás, legfinomabb kiállitás, jótállás mellett.
Szörmeköpenyek, zubbonyok, mellények és könnyebb egyenruhák is Nyári és téli sapkák 5 K-tól. Frommer-revolver 65 K, revolvertáska 10 K Gyulay-táska 15 K, kard 28 K, kardbojt 4 K. kardkötő 6 K, kezlyű 4 K bőrgamásni 20 K, csavargamásni 7 K, tábori takaró 12 K, háti zsák 8 K Hálózsák 40 K, tábori kulacs 3 K és feljebb. Mindennemü rendjelek rendjelszalagok és minden czikk, melyre a hadseregnek a táborban szüksége van, nagy választékban jutányos árban beszerezhető
TILLER MÓR és TÁRSA
Budapest, IV., Váczi-utcza 35.

Szücs és Márkus
selyem, csipke, szalag, bársony, gomb és ruhadiszkülönlegességek divatháza
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
A belváros ezen jóhirnevü cégét, mely megbizható, szolid kiszolgálásáról, divatirányu izléséről s rendkivüli előnyös áráiról ismeretes, mint legjobb bevásárlási forrást különös figyelemmel ajánljuk.

BENCZE
cipő szalon
Telefon 125-24
Budapest, IV. ker.,
Bécsi-utca 5. félem.
Kész és mérték szerinti női czipők a legjobb és legszebb kivitelben

Mössmer józsef Fiai
menyasszonyi kelengye készitők
Budapest, IV. Koronaherczeg-u. 2. szám.
Női és férfi fehérnemüek.
Vászon és asztalnemüek.
Blouse különlegességek.
Harisnyák.

Művészi fényképnagyitások.
„Hunnia" fényképészeti és nagyitási müintézet
Budapest, IV., Károly-körut 6.
FELVÉTELEK MINDENNAP.
VASÁRNAP IS REGGELTŐL ESTIG.

A valódi
Hollandi Három Király Tea
a legjobb vértisztító szer.
1 csomag ára 60 fillér.
Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készítmény kapható:
LIPPE-gyógyszertár **Rákosszentmihály.**

PALAIS ROYAL
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 8.
Diszmü, kinaezüst, bőráru, valamint gyémántutánzatu ékszerek és gyöngyök legolcsóbb árban :: :: kaphatók. :: ::
Gyász-ékszerek nagy választékban

CZIRING ARMIN
Budapest, Deák Ferencz-utcza 19. sz.
A szőcsipari kiállításon első aranyéremmel kitüntetve!
Kizárólag sajátkészitményü szőcs és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

Alapitási év 1900. Telefon 148–15.
Haskó Mór
leány- és női kalap-üzlete
Budapest,
IV., Koronaherczeg-utcza 18.

UHER ÖDÖN
fényképész fényképészeti szaküzletében
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 2. szám.
Elsőrangu és legkiválóbb gyártmányu **fényképező gépek, objektivek, papirok, vegyszerek, lemezek** és minden egyéb, a fényképezéshez szükséges anyagok és felszerelések. **Amatőr munkák kidolgozása** a czég mütermében mérsékelt áron. Szaktanácsok és sötétkamra dijtalan.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere czikkek
SZEMERE GÁSPÁR
Budapest, IV., Deák Ferenc-u. 13. és IV., Kossuth Lajos-utcza 2. sz.

Zwiebaek Lajos és Testvére
Budapest, IV., Váczi-utcza 14. szám.
Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját mühelyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Mérő cipők
legszebbek, legjobbak
:: és legolcsóbbak ::
Mérő L. és Társa
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 1.

Varga Sándor
füszer- és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. szám.
(A szobor előtt)
Ajánlja kitünően felszerelt üzletét mint szolid bevásárlási forrást füszer- és csemege árukban, sajtok, szardiniák stb. conservekben. Tea, rum. Teasütemények, likőrök, gyümölcsök, pezsgők stb.

Hölgyeket

em, de **férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával**

öltöztet a

Platschek Áruház

Budapest, IV., Károly-körut 22. sz.

(Röser-bazár.)

Elsőrendü minőségek Szigoruan szabott árak!

Kérjen árjegyzéket!

Férfi és gyermek ruhák

egyenruhák és katonai czikkek **legolcsóbb** bevásárlási helye

Fehér M. Miksa áruháza Budapest, **csak** Károly-körut 16.

Jol jár ön?

ha nem, ugy viselje a hirneves

Chasalla-czipőt

melyet mindenkinek a láb fekvése és pontos mérete szerint készen árusitunk, eltérően a többi kész cipőktől, amelyek csak ugy találomra illenek a lábra

Egyedüli elárusitók:

Székely és Társa

Budapest, IV., Muzeum-körut 9. szám.

BETEGÁPOLÁS

Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. **sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartük, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek** a legmegbizhatóbb minőségben csakis

Fischer Péter és Társa

r.-t. czégnél

most IV. kerület, Kálvin-tér 3. szám.

szerezhetők be.

Most megjelent legujabb **képes árjegyzéket** kivánatra bérmentve titoktartás mellett **azonnal küldjük.**

Telefon 958. **Alapittatott 1856.**

Női kalap-különlegességek

Virányi J.

női kalap gyára

Kalapok formázás, festés és diszités végett elfogadtatnak.

Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3. szám.

Telefon 79—33. *Telefon 79—33*

Radó

Aladár

bluz- és pongyola divatáruháza

Budapest, IV. Kristóf-tér 6.

GUTTMANN BÉLA

kötött- és szövöttáru nagykereskedése

Koronaherceg-u. 6.

Női-, férfi- és gyermek-harisnyák. Kötött és szövött keztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

SZONGOTT GYULA
(Magasin Français.)
Müipari ujdonságok. — Dísztárgyak. — Díszlegyezők. — Ekszerek. — Izléses ujdonságok.
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 2.

Dona Döme és Tsa
papirkereskedése, a poprádi gyár raktára
Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.
Ajánlja a PÉTERFALVI gyá ban készült **Oceán-ter gerentuli levélpapirt,** valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

ARANYVIRÁG
kitünő jó levélpapir diserét boritékkal.
Kapható **Szénásy Béla** papiráruházában
Budapest, IV. ker., Ferenciek-tere 9. sz.

Csász. és kir. szab. KELETI-féle
sérvkötőket
pneumatikus gummipelottával. Haskötőket, gummi görcsérharisnyákat. Testegyenesitő járó- és támgépeket. Betegápoláshoz tartozó összes czikkeket.
KELETI J
orvosi müszer- és testegyenesitő gépek gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.
Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen.

TÉLI SPORT.
Legjobb minőségü korcsolyák. Korcsolyaszijak. Sportszánkók. Gyermekródlik. Teljesen felszerelt lilienfeldi ski. Jéghockey ütők és labdák nagy választékban.
KERTÉSZ TÓDOR
BUDAPEST IV. KRISTÓF-TÉR

JESCO a czipőipar csodája III
Utólérhetetlen forma, elegánczia és tartósság tekintetében. Egységár hölgyeknek és uraknak! Fél- és magas czipők.
Főraktár:
BUDAPEST, IV. KER., KECSKEMÉTI-UTCZA 19. SZÁM.
DEUTSCH ANTAL

Haris, Zeillinger és Társa a „kék csillaghoz“
Budapest, IV., Váczi-utca 16. szám. Telefon 10—55.
Vászon- és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk.
Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben saját gyártmány.
Menyasszonyi kelengyék,
selyem szoknyák és harisnyákban dus választék.
kivánatra mintákat küldünk.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.

NAGY IMRE

virágnagykereskedő

Budapest, Belváros, Fővám-tér 6.

(a központi vásárcsarnok átellenében.)

A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.

Modern kertészeti telepem:

II. ker., Pasaréti-ut 64. szám.

Állandó virágkiállitás.

Snoidig egyenruhákat

feltünő olcsón ésjó minőségben szállitanak

BLUM és TESTVÉRE

egyenruha szállitók

Budapest, IV., Váci-u. 31—33.

Piarista-épület.

VILLAMOS THERMOFOR

ÁRAMSZABÁLYZÓVAL

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÁRJEGYZÉK INGYEN

NAGY KÁROLY

BUDAPEST KIGYÓ-TÉR 1

WEISZ ÁRUHÁZ

Budapest, IV., Váczi-utcza 24.

Földszint: Selyem, csipke, ruhaszövet, függöny, magyar kézimunka, harisnya, keztyü, fátyol és pipere áruk.

I. emelet (lift): Kalapforma, virág, toll, bársony és kalapdiszek.

II. emelet (lift): Nagybani eladás minden czikkben, alkalmi árusitások.

Maradékok minden czikkben az áruház első emeletén mindenkor kaphatók.

SALZER J.

reklámczikk gyára.

Naptárak és czukrászkellékek gyártása.

Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.

Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

A főváros legelegánsabb és legdusabb

automobil raktára

LAURIN ÉS KLEMENT

részvénytársaság vezérképviselete.

Budapest, VI., Andrássy-ut 10. sz.

ALAPITVA 1864-BEN. ALAPITVA 1864-BEN.

Löwenstein Mihály utóda

HORVÁTH NÁNDOR

Budapest, IV., Ferdinánd bolgár király-ut 4.

Csemege. Füszeráruk. Halak.

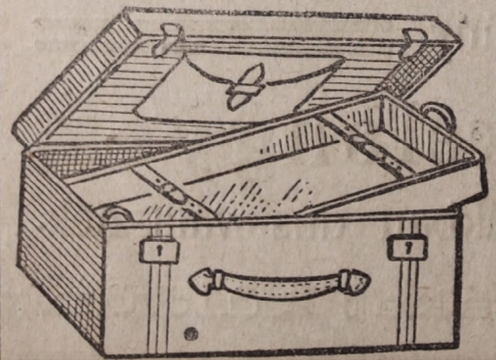

CSAK A Mehmed szultán-ut 5. szám alatt van (a régi Muzeum-körúton)

Csángó Henrik, bőröndös

A czim fontos, mert fióküzlete nincs.

Nyomatott Neuwald Illés utódai könyvnyomdájában. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné

XIX évfolyam. Rákosszentmihály 1919 vasárnap, január 12. 2. szám

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.

SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utcza 37.**

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár Egész évre . . . 16.— kor. Fél évre . . . . 8.— „ Negyed évre . . . 4.— „ EGYES SZÁM ÁRA 40 FILLÉR. Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Községi tanács.

Nagyérdekü fordulat következett el Vizkereszt napján Rákosszentmihályon. A község közigazgatásának rendje helyreállott, illetve olyan alakulatot nyert, amely a mai viszonyok között mindenképen alkalmas arra, hogy közmegnyugvást keltsen és a községi élet zavartalan folytatását biztositsa.

A forradalom kitörése után a vezetést nálunk is a helyi Nemzeti Tanács ragadta magához, anélkül, hogy a szükséges törvényszerü formai hatalmat is megkapta volna hozzá. A népkormány ugyanis az előbbi közigazgatási szervek hatáskörét érintetlenül fentartotta, s a Nemzeti Tanácsoknak csakis az ellenőrzés és politikai irányitás jogát adta meg. Viszont azonban a Nemzeti Tanács küldöttsége annak idején megakadályozta a képviselőtestület müködését azzal az okadatolással, hogy a régi elvek szerint megválasztott testület nem lehet az egész lakosság bizalmának letéteményese és bár a mi képviselőtestületünknek első dolga az volt, hogy az uj rendszer mellett letegye a hüségesküt, mégis tétlenségre kárhoztatták. Igy aztán sem a képviselőtestület nem müködhetett többé, sem pedig a Nemzeti Tanácsnak nem volt meg a törvényes joga és hatásköre s igy a közigazgatás fontos ügyeiben tovább haladni nem lehetett.

Hétfő óta ez az állapot megváltozott. A látszólagos ellentétek megszüntek, a legfontosabb kérdések formaszerü megoldást nyertek és közigazgatásunk vezetését a községi tanács vette át, amelyben az előljáróság tagjai és a nemzeti tanács kiküldöttei együttesen müködnek s amelyre a községünkbe kiküldött teljes hatalmu kormánybiztos egyelőre a képviselőtestület hatáskörét is átruházta. Tehát a lakosság egyik részének megnyugtatására megszünt a képviselőtestület müködése, de megszünt a nemzeti tanács törvényes alakisággal alá nem támasztott munkálkodása is és helyettük olyan testület vette kezébe a vezetést, amelyben a törvényesen megválasztott előljáróság, a nép bizalmával rendelkező tanácsi kiküldöttekkel együtt intézi dolgainkat.

Reméljük, hogy megnyugvás tér ezután lakosságunk minden rétegébe és a felügyelő hatóságok ellenőrzése alatt, törvényes keretekben müködő vezetőségünk egy idő óta kátyuba került ügyeinket közmegelégedésre fogja tovább intézni.

A nevezetes fordulat még egy fontos eredményt hozott: pártatlan hivatalos vizsgálat állapitotta meg községünk jegyzői irodájáról, hogy nemcsak mulasztások és szabálytalanságok nem terhelik, hanem mintaszerüen müködik. Ezzel végleg eltapostak minden pletykát és üres vádat, mely községünk vezetéséről egy idő óta közszájra került.

A vizsgálat eredménye még jobban fokozza és megerősiti a közmegnyugvást és bizalmat és egyuttal visszaadja régi munkakedvét és lelkesedését községünk vezetőségének, melynek tagjai a méltatlan támadások miatt sok keserüséget szenvedtek. Részletes jelentésünk a következő:

Pestvármegye főispán-kormánybiztosához irásos beadvány érkezett, amely az előljáróságot és képviselő testületet vádakkal illette. A főispán Földes István dr. ujpesti ügyvédet, tb. vármegyei főügyészt küldte ki, mint kormánybiztost, hogy vizsgálatot foganatositson. A kormánybiztos hétfőn délelőttre gyülésbe hivta a községházára a Nemzeti tanácsot és képviselőtestületet. Előbb a tanács, aztán a testület tartotta meg gyülését a kormánybiztos elnöklete alatt, igen nagy közönség jelenlétében. Részt vett azokon Kiss Tibor tb. főszolgabiró is a járási hatóság képviseletében.

Az első gyülésen meghallgatta a kormánybiztos a panaszokat, azután pedig a képviselőtestület gyülését vezette. A gyülés jegyzőkönyvének hitelesitésére Csizmadia Gyula és Balázsovich Zoltán tagokat jelölte ki. Krenedits Sándor főjegyző felolvasta a legutóbbi közgyülés jegyzőkönyvét, amelyet Szabó József pótlásával hünekés a valóságnak megfelelőnek találtak.

A kormánybiztos megállapitotta, hogy a képviselőtestület le nem mondott és le nem mondhatott, mert ezt csak egyes tagjai tehetik, felfüggesztésére sem forog fenn ok, a közmegnyugvás kedvéért azonban, ha müködését megszünteti, kész a nemzeti tanács öt tagjával kiegészitett előljáróságra ruházni hatáskörét s ezzel a békés munkálkodást biztosithatják.

Szabó József elmondta a nevezetes novemberi gyülés történetét s kijelentette, hogy a maga személyében nem kiván akadályt emelni a békés munkálkodás elé s ezért hajlandó ezuttal is lemondani tisztéről. Balázsovich Zoltán kijelenti, hogy a kormány-

Lapunk mai száma 12 oldal.

biztos javaslatához hozzájárul s a képviselőtestület a felsőbb hatóság rendelkezésére bocsátja magát. Azt kivánták a testülettől, hogy hatáskörét ruházza át a nemzeti tsnácsra. Ezt a kivánságot teljesiteni nem lehetett, mert jogi abszurdum volt. A testület a rábizott joggal és kötelességgel nem rendelkezhetett, azt senki másnak nem adhatta. A népkormány rendeletei is megerősitették ezt az álláspontot. Ellenban már a novemberi gyülésen kijelentették egyhangulag, hogy hatáskörükhöz nem ragaszkodnak, a békét és békés együttmüködést keresik az uj rezsim és vivmányainak biztositása érdekében. Ehhez őszintén és igaz szivvel csatlakoztak, de a közrendet veszélyeztető fenyegetések akadályozták meg a testületet müködésében.

Mindig azt kivánta társaival együtt, hogy ha valakinek valami kifogása van, mondjon konkrét vádakat, de ne rágalmazzanak általánosságokban. A képviselőtestület lelkiismeretesen dolgozott, nincs takargatnivalója. Bizalma teljes az elöljáróság iránt, de semmi szabálytalansággal közösséget nem vállal. Ha van ilyen, jelölje meg, aki tudja. A mai a helyes ut, amely a tisztázást biztositja.

Örvend, hogy a kormánybiztos intézkedése megoldja a főkérdést és törvényes formát ad a község vezetésében keresztül vitt változásnak. Azt óhajtja, hogy a községi tanács a népkormány intencióinak megfelelően biztositsa a rend, a béke és nyugalom helyreállitását, a munka zavartalan folytatását és ne tévessze szem elől a község érdekeit.

A képviselőtestület Keresztes István dr. és Gunther József megjegyzése után egyhangulag hozzájárult és a kormánybiztos megelégedéssel deklarálta a határozatot és kijelentette annak értelmében, hogy a képviselőtestületet a választások megtartásáig nem hivják össze, hatáskörét pedig a községi tanácsra ruházza, mint egyedül illetékes testületre. A tanács az elöljáróság tagjaiból és a Nemzeti Tanács öt kiküldöttjéből áll, kikhez még Themleitner Gyula, mint Nemzeti Tanács elnöke és Knaller Győző, mint a Munkástanács elnöke járul.

Dóczi elöljárósági tag lemondott, egy másik hely pedig régebben megüresedett. Ezekre helyetteként Gattyán Márton és Fehér István helybeli lakosokat fogja kiküldeni a hatóság.

Ugyanaznap délután a kormánybiztos és a főszolgabiró beható és alapos hivatalvizsgálatot tartottak és jegyzőkönyvbe foglaltak minden panaszt. A vizsgálat estig tartott, amikor is a kormánybiztos kijelentette, hogy jegyzői irodánkat mintaszerünek találta. A panaszok alaptalanoknak bizonyultak s a nyert felvilágositások alapján tárgytalanokká váltak. Azzal a kivánsággal fejezte be az eljárást, hogy az iroda a községi tanáccsal egyetértésben és egymást támogatva müködjék a község javára s mindenkor tartsák szem előtt a község érdekeit és teherviselő képességet.

Kertészet $1^1/_2$ holdas, melegágygyal, kertésznek vagy hozzáértőnek, részesedés mellett **bérbeadó** Janos-utca 24. alatt. Értekezni vasárnap délután lehet.

Egy pár szó az „Eötvös Társaság" megalakulása alkalmából.

Manapság sürün keletkeznek a különböző célu és programmu „Körök" és „Egyesületek". Alakulnak egyesületek „a forradalom vivmányainak biztositására", amelyek közül sokan megmaradnak a czim mellett, csendes tétlenségben, mivel maguk sem tudják, hogy mit csináljanak. És ha objektive figyeljük ezeket a jelenségeket, kénytelenek vagyunk belátni, hogy még a legkevésbbé életképes és munkálkodó egyesületek alakulását sem illethetjük szigoru kritikával. Zürzavaros időket élünk, fájdalmas csapások érnek bennünket és valahogyan keressük egymást, közös erővel tenni akarunk valamit. A lelkek mélyén a tettek embrióia szunnyad, hogy néha nem fejlődik ki egészen, az pusztan a tenniakarások tragikuma.

Mostanában alakult meg Rákosszentmihályon egy uj egyesület „Eötvös Társaság" czim alatt. A forradalom uj helyzetet teremtett, komoly munkához kell látni az ifjuságnak is, körülbelül ilyen kijelentéseket hallottunk a megalakuláskor. Ugyan e kijelentések ugy tüntetik fel, de azért az Eötvös Társaság mégsem egészen „forradalmi" alakulás. A társulás eszméje már régebben foglalkoztatta Rákosszentmihályon az ifjuságot és ez az eszme megvalósult a ma már megboldogult Ifjusági Körben. Az ifjuság komolyabban gondolkozó csoportja, a régi Ifjusági Körben próbálta megvalósitani czéljait és amikor ott komplikációk következtek be, az eszméket, a társulás eszméjét továbbra is fontosnak tartva, megalakitották a fenti társaságot. És ez az intenczió a fontos, fontosabb a csinos jelszavaknál és ez adja meg tulajdonképen az értéket.

A legfontosabb természetesen az alakulásnál a kellő komolyság. Mindenáron „egyletet" alakitani, ez nem lehet a törekvő fiatalság czélja. Az Ifjusági Kör keretei mint mondták, már szüknek bizonyultak a komoly munkára és már e czim sem felelt meg, hogy alatta a közben gazdagabbá vált programmot megvalósithassák. Uj társaság alakult tehát, amelynek czime is komolyabb. A kérdés most az, hogy az uj lobogó elégséges e ahhoz, hogy merőben mas helyzetet teremtsen? Nagyobbrészt a régi Ifjusági Kör tagjai alakitották meg az uj egyesületet is. Igaz, hogy uj programmtervezetet készitettek, uj alapszabályokat, uj alapokra helyezték az egyesületet, de ez még korántsem elég. Igy is előfordulhatnak a régi hibák, ha az ügyszeretet nem eléggé intenziv, ha a munka nem eléggé komoly. Uj szellemet nem lehet teremteni paragrafusokkal, azt csak a komoly elhatározás, a becsületes munka teremtheti meg. A czim, az egészen mellékes. Az ifjuság, (vagy már mint Társaság,) ismerje fel azt a belső, fontos tenyezőt, ami régebbi alakulásukat is létrehozta és a mult hibáiból okulva, fejlessze tovább a régi eszméket. Hiszen az eszme egy és állandó: együttmüködés egymás javara. És még egyet. Ne csináljanak komplikációkat! Ne akarjanak mindenáron a nagy irodalmi társaságok mintájára berendezkedni, mert igy könnyen paródia lehet a dologból. Mindezeket azért irom le, mert fontosnak tartom az *egyesüles eszméjét* és figyelem kialakulását.

Még a programmokról lehetne beszelni. Ha alakul egy társaság hivatott egyénekből, tiszta irodalmi, müveszeti czélok elérésére, vagy az irodalom és müveszetek tényleges müvelésére, akkor foglalkozhatunk kritikailag, esztétikai szempontokból az elenktárt programmal. Az Eötvös Társaság azonban nem ilyen alakulás. Nem is ez a programmja, amit körülbelül ismerek, de amit nem az én hivatásom részletesen ismertetni. Azonban az irodalom amatőr müvelése, az ismeretek gyüjtése

czéljából alakult egyesületek is el szoktak követni olyan hibákat, amiket az u. n. nagy társaságok követnek el. És pedig azért, mert szükségszerüen kénytelenek a problémákkal általánosságban és széles körre kiterjedően foglalkozni s néha az igazságokkal együtt a hibákat is magukévá teszik, kellő kritika hijján. Azután az ifju lélek nagyon fogékony a bizarrságok, szokatlanok iránt és innen van az, hogy például a Nyugat irodalmi társaság irányának leginkább a dekadenciáját és beteges elfajultságát teszik magukévá és nem hatolnak be a theoriák mélyebb világába. A filozófiában sokszor a pesszimisztikus irány ejti hatalmába az ifju lelkeket, ami nem is csoda a mai neurasztériás világban. Ezeket a hibákat kiküszöbölni, a közös munkának egészséges irányt adni, a vezetőség feladata. Övé az érdem nagyrésze, ha eredményes a munka, de őt terheli a felelősség is.

Az Eötvös Társaság, mint a tudomány és müvészetekkel nem aktivan foglalkozó, egymás tudását közösen gazdagitó egyesület, a helyes szempontok figyelembe vételével könnyen megfelelhet céljának és ezzel a programmal betölti hivatását is. A forradalom, vagy helyesebben a mai szomoru politikai helyzet azonban megis gazdagitotta egy ponttal ezt a programmot. A nemzeti szellem ápolása is kell, hogy benne legyen a programmban. Nem a sovinizmus régi formájára gondolok, hanem az uj sovinizmusra, (maradjunk csak ennél a szónál, bár most divat kitörülni a szótárakból) ami emberibb és nemesebb, mint a régi volt, de ami szükségszerü következménye e megaláztatásunknak. Az irodalom terén is dominálni fog ez az irány. Komoly, tudásban gazdag ifjuságra van szüksége az országnak, hogy el ne pusztuljon. A készületlenség, az üzérkedés a legszentebb javakkal, az irodalom terén az olcsó siker és sok haszon eszméje, a tudománynak az önzés, az érdekek szolgálatába adása, ezek nagyrészt az okai a mai siralmas helyzetnek. Ne legyünk olyan nacionalisták, akik folyton a jövő boldogságáról zengenek és semmit sem tesznek, hanem éljünk a jelennek és azt épitsük ki minél tökéletesebben, hogy a következő munkások biztos alapon dolgozhassanak. A tudományokat pedig ma senkisem nevezheti az ifjuságra vonatkozólag „veszedelmesnek", bármilyen legyen is az a tudomány, csupán a szélsőségektől ovakodjanak, akik müvelik, vagy tanulják.

Az Eötvös Társaságnak szerencsét kivánunk. Eredményeit megmutatja majd a jövő, müködését ellenőrzi és a helyes utra segiti a kritika. *György Lajos.*

HIREK

Függetlenségi polgári párt Rákosszentmihályon. Rákosszentmihály község függetlenségi érzelmü polgárai január 9-én népes és mindvégig lelkes értekezletet tartottak a Hausvater vendéglő külön helyiségében. A központot Veszeli József dr. képviselte, aki tartalmas megnyitó beszédében a polgárságot egyesülésre és szervezkedésre hivta fel. Farkas Elek összetartásra lelkesitő felszólalása után 9 tagu jelölő-bizottságot választottak, amelynek feladata lesz, hogy a 48-as kör szintén kilenczes bizottságával az alakuló közgyülést és a tisztikar megválasztását előkészitse. Prazsenka Arpád, Pender K. Farkas, Szilágyi Jenő és Lippe Ödön Sándor ismételt felszólalása után kimondotta az értekezlet, hogy az alakuló nagygyülést január 19-én, vasárnap tartják meg, amikorra az Országos Központ több kiváló politikusa kilátásba helyezte megjelenését.

VILÁG MOZGÓ.

Előadások vasárnap, kedd, csütörtök és szombaton.
Csak elsőrangu képeket mutatunk be.
A vasárnapi előadások 3 órakor kezdődnek.

Január 12-én, vasárnap
Sárarany, dráma 4 felvonásban.
Január 16-án, csütörtökön
„99"-ek, bünügyi dráma 4 felvonásban
Január 18-án, szombaton
Utolsó perczben, dráma 4 felv.
Előzetes jelentés! Vasárnap, január 19-én
Aphrodite. (Szenzáczió)
Az előadások 5, 7 és 8 órakor kezdődnek.
Pénztárnyitás ½3 órakor.

Zöldike vendéglő
Rákosfalva.
Minden időben friss meleg és hideg ételek. Elsőrangu részvénysör. Tiszta fajborok, kitünő hegyaljai borkülönlegesség. Kényelmes külön helyiségek társaságoknak és estélyek számára. Számos látogatást kér
Kovács Kálmán vendéglős.

Saját termésü **UJ BOR**
fejtve, házhoz szállitva 50 litertől kezdve megrendelhető:
MÜHLBACHER, szőlőbirtokos,
Rákosszentmihály, Csömöri-ut 50. sz.

Kivételes előnyárak
Blum J. Nándor
egyenruházati és hadfelszerelési czégnél
Budapest, IV., Kigyó-tér 3. sz.

ERDÉLYI fényképészeti műterme
Budapest, IV. Semmelweiss-utca 2

Uj nyaralótelep Rákosszentmihályon.
150—300 □ telkek kaphatók Rákosszentmihály legszebb részén fekvő Anna-telepen.
Fizetés készpénzben, vagy 6 évi törlesztésre,
Ezen terület óriási fejlődésnek fog indulni, mert a körforgalmi villamos a telepen keresztül fog menni.
Bővebbet:
Magyar Ferencz
Rákosszentmihály, József-utcza 46. szám. a.
Értekezés d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig.

A Nagykaszinó választmányi ülése. A Rákosszentmihályi Nagykaszinó választmánya mult szombaton tartotta Farkas Géza elnöklete alatt rendes választmányi ülését, melynek jegyzőkönyvét Böhsl Ferencz és Hauser Gyula hitelesitették. Elnök meleg szavakkal parentálta el Müller Antal választmányi tagot s bejelentette, hogy a temetésen a Nagykaszinót Pálfi János tb. elnök és Schvarczl József választmányi tag képviselték. A választmány őszinte részvétét jegyzőkönyvébe foglalta és az elhunyt családját kivonatban értesiti. Csabány Antal János alelnök jelentését egy kiküldött bizottság eljárásáról közmegnyugvással és köszönettel fogadták. Horváth Károly pénztáros tett ezután jelentést a deczemberi forgalomról. Bevétel: 1583 K 60 fill. Pénztárkészlet: 850 K 27 fill. Összesen 2433 K 87 fiill. Kiadás 2389 K 12 fill. Maradt 44 K 75 fill. Tudomásul szolgált. Krenedits Sándor igazgató előterjesztette ezután Horváth Károly pénztáros bejelentését, mely szerint hivatali elfoglaltsága miatt tisztéről lemond. Előadta, hogy a pénztárost szándékának megváltoztatására ismételt kisérlet alapján sem lehetett rábirni, mire a választmány őszinte sajnálattal vette tudomásul a bejelentést és Balázsovich Zoltán inditványára forró köszönetet szavazott a távozó pénztárosnak müködéséért. Keitner József inditványára a tagfelvételt tartották meg ezután. Rendes tagok lettek: Csendes István, Mühl Kálmán, Székely Tibor, Webel János, ifj. Samu István, Sebes Richárd és Roth Róbert. Majd a megüresedett gazdai és pénztárosi tisztet töltötték be helyettesités utján. Gazda lett Schramek Emil egyhangulag, pénztáros Rézman Lajos 17 szóval Csendes István 3 szavazata ellenében. Több belső ügy elintézése után Prokopp Endre jelentést tett a Rafc részéről felajánlott kuglizó megvásárlása ügyében. A bizottság a vételt nem javasolja, mert a lebontás és felállitás ez idő szerint tulságosan nagy költséggel járna. A választmány a javaslathoz hozzájárul. Végül Keitner József inditványára kimondják, hogy a kaszinó utczai bejáratait lezárják s több czélszerü átalakitást foganatositanak és ha lehet, az egyik billiárd-asztalt eladják. Erre bizottságot küldöttek ki, melynek tagjai Csabány, Krenedits és Keitner.

Villamosunk. Már több panaszt hallottunk s a napokban ismét megerősitették a hirt, hogy körforgalmi villamosaink az esti órákban, a menetrend ellenére gyakran hazatérnek Czinkotára ahelyett, hogy visszamennének Budapestre. A minap egy társaság tiz óra előtt várt a villamosra a Rákosi-uton és bár több vonat jött, egyik sem vette fel őket, mert egyszerüen befejezte forgalmát. Végre is vagy másfél órai várakozás után gyalog volt kénytelen a társaság hazamenni a fővárosba. Menetrend szerint háromnegyed tizenegy óra körül kell községünkből az utolsó villamosnak elindulnia. Kérünk tehát sürgős intézkedést, hogy községünk az ilyen önkényes eljárás ellen védelmet találjon. Ujabb sérelmünk az is, hogy a szénhiány miatt megritkitott villamos vasuti közlekedés az 1-es villamost elvonta a Kerepesi-uti állomástól. Most már csak a 75-ös maradt meg közönségünknek. Az 1-es Ujpestről a Központi városházáig jár. Miért apasztják a mi tulzsufolt kocsijaink számát, holott a hivatalos közlés ugy szólt, hogy a környék forgalmát fogják elsősorban kimélni? Minden ostor rajtunk pattan legelőször?

Ujpest a fővároshoz akar csatlakozni. Ujpest városának mintegy háromszáz főnyi küldöttsége tisztelgett Károlyi Mihály miniszterelnöknél, akit arra kért, hogy teljesitse Ujpest városának régi kivánságát, csatolja Ujpestet Budapest fővároshoz. A miniszterelnök kijelentette, hogy a két város egyesitését czélszerünek és szükségesnek tartja, de egyedül nem intézkedhetik ebben a kérdésben, hanem ki fogja kérni a főváros vezetőségének véleményét. Károlyi után Nagy Vincze belügyminiszter megigérte, hogy azonnal véleményt kér a fővárostól ebben az ügyben és reméli, hogy a közeljövőben már kedvezően intézheti el az ujpestiek kivánságát.

Halálozások. Hindi Szabó László ny. miniszteri tanácsos, a belügyminisztérium rendőri főosztályának volt főnöke, hosszas szenvedés után elhunyt Budapesten. Néhány évvel ezelőtt ment nyugalomba igen hosszu, eredményes munkálkodás után, melyet számos kitüntetés jutalmazott. A Lipót-rend és a Ferencz József-rend lovagja volt sok kisebb és külföldi érdemrenden kivül. Ő szervezte meg annak idején a magyar csendőrséget és osztálya élén rendkivüli hatáskört töltött be. Hatvankilencz évet élt. Felesége szül. binóczi Balázsovich Gizella, szerkesztőnk nagynenje és négy gyereke gyászolja. Budapest főorvosa, dr. Szabó Sándor unokatestvérét siratja a megboldogultban, kit nagy gyászpompával temettek el a farkasréti temetőben a főváros adományozta diszsirhelyen. — Megrenditő csapás érte Humay Károly rákosszentmihályi állami iskolai tanitót. Fia, Szilárd, a harcztéren szerzett betegségében meghalt községünkben. A szépreményü fiatalember mindössze huszonkét évet élt. Nagy részvét mellett temették el a helybeli temetőben.

Egyszerü háztartás vezetésére megbizható, hüséges
mindenes-gazdasszony
kerestetik akár gyermekkel is, jó bánásmódra 3 tagu uri családhoz. Bővebbet a kiadóhivatalban

Palaczkborok
ismét kaphatók **kiváló minőségben**
G. Hauser Stefániánál,
Rákosszentmihály, Remény-u. 4.

Tüdő, szív és emésztőszerveket gyógyit **dr. Balázs Lajos** klinikai orvos, Budapest. VIII. kerület, Baross-utca 36 Rendel 2—4-ig.

„Noseda“ növendek kezdők részére enekórat ad. Bővebbet lakásán, Rákosi-ut 38. **GRÜNWALD NELLY.**

Házhelyek közvetlen Kistarcsa pályaudvar mellett, Budapest-gödöllői villamos legszebb helyén, 6 évi törlesztésre kaphatók. Bővebbet **Róna Márton** állomásfőnöknél, Kerepesi-ut 10. szám. Tattersallal szemben.

Iskolaszéki gyülés. A Trőszter Mária-féle községi polgári leányiskola iskolaszéke csütörtökön délután gyülést tartott, melynek jegyzőkönyvét Farkas Géza és Csizmadia Gyula hitelesitették. Wayand Károly tekintettel arra, hogy a legtöbb iskolában maga az igazgató látja el a gondnoki teendőket is, gondnoki tisztéről lemondott. Az iskolaszék jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Wayand Károlynak eddigi eredményes működéséért, Kaprinay Kriszta igazgatónőt pedig felkérte a gondnoki teendők elvégzésére. Az iskolák ujból való megnyitásának időpontját az iskolaszék nem állapithatta meg pontosan és véglegesen, bár a helybeli Nemzeti Tanács is sürgette már, mivel ez egyedül a fölöttes tanügyi hatóság feladata. A vármegye sem döntött még, hogy a spanyol járvány miatt becsukott iskolák megnyithatók-e, s egy miniszteri rendelet azt mondja, hogy ahol tüzelőanyag-hiány van, ott a karácsonyi szünet hat hétig tarthat. A helybeli polgári iskola tüzelőkészlete oly csekély, hogy alig pár hetre lesz elegendő, az iskolaszék mégis fontos tanügyi érdekből arra kéri Krenedits Sándor főjegyző utján járásunk főszolgabiráját, hogy a polgári leányiskola mielőbbi megnyitását illetékes helyen javasolja. Az iskolaszék a zavartalan tanitás érdekében óhajtja, hogy a község előljárósága a közélelmező bizottságot lehetőleg másutt helyezze el. A képviselőtestület már régebben kérelmezte a polgári iskola államositását, amit a vármegye is javasolt, de a minisztérium a háboru alatt nem volt erre hajlandó. Most az iskolaszék rövid uton megismétli a kérelmet, mert a község a mostaninál nagyobb áldozatokra képtelen. Minthogy a tantestület egyik tagja nyilvános gyülésen vallásellenes előadást tartott, az iskolai vallásoktatást kigunyolta és a felekezetek ellen izgatott, több érdekelt szülő tiltakozó felszólalása alapján az iskolaszék erélyes vizsgálatot kér a felettes hatóságtól.

Közalkalmazottak szervezkedése. A rákosszentmihályi közalkalmazottak megalakitották helyi szervezetüket, csatlakoztak a „Magyarországi Közalkalmazottak Országos Szövetségé"-hez. A helybeli szervezetben benne vannak a községi tisztviselők, rendőrök, szolgák, az állami és községi polg. iskola tantestülete teljes számban, azonkivül a postások és csendőrök. Tömörültek, hogy jogos kérelmeiket keresztül tudják vinni. Hosszu időn keresztül huzva az igát, éhbérért dolgozott a közalkalmazott. Ma a rendszer, a helyzet változott Azt akarják, hogy jajkialtasuk azokhoz jusson, kik hivatva vannak és módjukban áll a segités. Felkérik ezuton a helybeli állami vagy bármily minőségben levő közalkalmazott kartársaikat, jöjjenek, csatlakozzanak hozzájuk, segitsenek nagy munkájukban, legyenek legalább mellettük. A szervezet tisztviselői: Krenedits Sándor elnök, Wayand Károly alelnök, Székely Tibor előadó, Rónay Johanna titkár, Reich Ottó pénztáros, Muzsik Zoltánné és Havas Gyula ellenőrök. A különböző szakosztályok bizalmi kiküldöttei: a községi alkalmazottak részéről Krenedits Gyula, Wittek Vilmos, Vizkeleti János és Humay Margit. Az állami és polg. iskola részéről Tiszainé Kökény Margit és Radomszky Mihály, a postások részéről Balogh Mátyás. A helyi szervezet a központba Székely Tibor előadót választotta meg főbizalminak, ki a szervezetet teljes joggal képviseli.

Festőiskola Rákosszentmihályon. Nevezetes kulturintézménnyel gyarapodik Rákosszentmihály. Szepesi Kuszka Jenő, az ismert festőművész lakostársunk, kit különben most neveztek ki huszárhadnagygyá, festőiskolát nyit községünkben. Az iskolát a Nagykaszinó disztermében rendezik be. Érdeklődők Rózsa-utcza 9. sz. a. a művész lakásán jelentkezhetnek.

Változás a gödöllői szolgabiróságon. Kiss Ernő tb. szolgabirót Gödöllőről Kunszentmartonba helyezték át.

A függetlenségi kör ujjáalakulása. A Rákosszentmihályi 48-as függetlenségi kör elnöksége az ujjáalakulás megbeszélésére január 6-ikán a Barth-féle vendéglő helyiségében értekezletet tartott. Az értekezleten hatvan tag jelent meg. A régi elnökség és tisztikar lemondott. Hosszabb, hangos vita után egyhangulag Farkas Eleket választották meg a rákosszentmihályi 48-as független polgári pártkör ideiglenes elnökévé és kilenctagu jelölő bizottságot küldtek ki, hogy a megfelelő tisztikart összeállitsa. Az értekezleten Sándor Oszkár dr. a központi pártvezetőség részéről jelen volt és tetszéssel fogadott beszédet mondott.

Hadirokkantak szövetsége. Rákosszentmihályon megalakult a Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvák Országos Szövetségének helyicsoportja, a következő vezetőséggel: Elnök: Szabó Pál, alelnök: Domján Mihályné, titkár: Roden János, jegyző: Risztics Károly, pénztárnok: Schmidt János, I. ellenőr: Tánczos Mihályné, II. ellenőr: Schlahutka Gábor, I. bizalmi férfiu: Darula József, II. bizalmi férfiu: Varga Mihály. Felvilágositást szerezni és beiratkozni Csömöri-ut 11. Roden János titkárnál lehet.

Gazdabál Kistarcsán. Kedves mulatságot tartottak Kistarcsa községben az ottani gazdák. Kistarcsa ifjusága, a gazdák fiai voltak rendezői a jótékonyczélu tánczmulatságnak, amelynek diszelnökéül Kubasek József lelkészt, ügyvezető elnökéül pedig Záborszky Zoltán főjegyzőt kérték fel és a község intelligenciája kellemes órákat töltött együtt a vigadókkal.

Közérdekü előadás. Általános érdeklődésre tarthat számot az az előadás, melyet a Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdij Egylete rákosszentmihályi 332 számu fiókja rendez január 12-én, vasárnap d. u. 4 órakor, amikor is a községháza közgyülési termében az egyesület czéljáról és hasznáról a központ egyik főtisztviselője ismertető előadást fog tartani. A fiók vezetősége ezuton is meghivja mindazokat a tisztelt érdeklődőket, akik munkával keresik kenyerüket, hogy az előadáson minél többen megjelenni sziveskedjenek.

Kérelem. Chersonból (Ukrainából) nov. 9-én hazaérkezett katona, ki Wellisch offizial-mérnökhöz volt beosztva, legyen szives, jutalmazás ellenében, Budapest, VI., Teréz-körut 12. sz. alatt jelentkezni, vagy aki ismeri adja le czimét a szerkesztőségben.

Lopják a vezetéket. Villamos világitásunk vezetékét sok kalamitás éri egy idő óta. Legujabban az a tréfa történt meg vele, hogy a tolvajok vetettek szemet reá. A napokban is sötétben maradt a község egy része, mert ellopták a vezetéket. Ezer bajunk között meg csak az hiányzik, hogy a világitásunk is felmondja a szolgálatot, akkor aztán tökéletes lesz a gyönyörüség.

Sport. A Rákosszentmihályi Sport Klub 1919. évi január hó 5-én választmányi ülést tartott. Ezen ülésen választották meg az elnökséget. Elnök: Tóbiás Ádám, alelnökök: Schach József és Szokoly Gyula. Titkár: Rókusz István. Pénztárnok: Wittek Ferencz és Kubanyecz Gyula. Ellenőrök: Polcsgay István, Szupp Károly és Menich Jakab. Gondnok és futball-intéző: Béky János. Ifjusági futball-intéző: Hanker Ferencz. Jegyzők: Paxián Péter, Neuberger Géza és ifj. Kremsner József. Elhatározták, hogy a legrövidebb időn belül nagyobb meretü sporttelepet bérelnek, esetleg vásárolnak, továbbá f. évi február hóban egy nagyszabásu estélyt rendeznek. A választmány felhivást intéz a klub összes volt es ujonnan belépni óhajtó tagjaihoz, hogy minden szerdan este és vasárnap délután összejövetelt tart özv. Biró Jánosné vendéglőjében, ahol a belépni szándékozók jelentkezni sziveskedjenek.

Értesités. Dr. Rácz Miklós ügyvéd rákosszentmihályi lakásán Árpád-utcza 4 sz. alatt délután 3—5-ig a jogkereső közönség rendelkezésére áll.

Tolvajt fogtak a Györgytelepen. Egy állitólag cseh káplár gazdag kocsirakománnyal haladt végig a Szent-György-telepen. Volt a szekeren mindenféle. sok hadifelszerelés, fegyver, töltés és más egyéb holmi. A gyanus szállitmányt azonban feltartóztatták és a csendőrség vette gondjaiba. Eredetét most kutatják.

Hivatalos rész.

Felhivás.

A község közellátási osztálya felhivja a lakosságot, hogy azok, akiknek bármilyen állatjuk van, azok számát folyó hó 7 től 14-ig (vasárnap kivételével) délután 2—4 óra között feltétlenül jelentsék be annál a jegyirodánál, ahová tartoznak, mert ellenkező esetben semmiféle takarmányra nem számithatnak.

Az állatok száma a marhalevelek felmutatásával igazolandó, továbbá vigyék magukkal a bejelentéshez a jegyátvételi igazolványukat is.

Rákosszentmihály, 1919. január hó 5.

Rákosszentmihály község
közellátási osztálya.

156/1919 **Hirdetmény.**

Alulirott elöljáróság közhirré teszi, hogy Rákosszentmihály községházánál f. hó 12-én vasárnap d. u. 3 órakor uri szoba és szalonberendezés, egy elsőrendü zongora, előszobaszekrény és egy müvészies festmény készpénzfizetés ellenében nyilvános árverésen eladásra kerül.

Árverezni szándékozók az I. em. 10. sz. szobában jelenjenek meg.

Rákosszentmihály, 1919. január 19.

Elöljáróság.

Hirdetmény.

A honvédelmi miniszter ur 735028. sz. rendelete folytán közzéteszem, hogy a hadbavonult, hazatért és leszerelt katonák hozzátartozóinak hadisegélye a jelzett rendelet szerint még f. évi január és február hónapokra ki fog fizettetni és csak február hó végén fog beszüntettetni.

A még haza nem tért, vagy hadifogságuk végett vissza nem érkezett katonák hadisegélyei változatlanul, — tehát esetleg 1919 évi február hó eltelte után is — további intézkedésig fizettetni fognak.

Rákosszentmihály, 1919. január 8.

Rónay Tivadar jegyző.

Hirdetmény.

Az általános jövedelmi pótadó elengedéséhez szükséges vallomási ivek a törvény értelmében minden év január hó 31-ig adandók be.

Felhivom tehát mindazokat, akiknek ingatlanát telekkönyvileg betáblázott adósság terheli, hogy a községháza 8. számu szobájában kapható vallomási ivet még e hó folyamán töltsék ki és ugyanitt nyujtsák be.

Aki vallomási ivét ezen idő alatt beadni elmulasztaná, csakis külön kérvénynyel kérelmezheti a jelzett adónem törlését.

Rákosszentmihály, 1919. január 7.

Rónay Tivadar jegyző.

Ételeczetsavat,

vegytisztát, étkezési célokra, mely borkősavat és egyéb ártalmas vegyi szereket nem tartalmaz, szállit **Tauber cég, Budapest, VIII., Aggteleki-utca 4.**

Simkovics Erna

bluz- és pongyola-különlegességek

Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 9. sz.

Rendkivül olcsó árak.

MEIXNER

belvárosi nagyvendéglője

IV. ker., Veres Pálné-utcza 3. szám.

Egész napon át meleg és hideg választékos ételek.

Polgári árak.

Társas vacsorák számára külön helyiségek

Frissen csapolt elsőrendü sör a Polgári sörfőzödéből.

Korlátlan kimérés: korsó, pohár. Pilseni és Szt. István palaczk sör.

Tiszta kezelésü valódi fajborok. Csopaki, Rizling, Ménesi, Badacsonyi és Villányi borkülönlegességek.

Vidékiek találkozó és szórakozó helye.

RÁCZ DÁNIEL

Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és mütermei

Sürgönycim: „Roberácz“ *BUDAPEST,*
Telefon: 167-02. *IV., Kigyó-utca 2. sz.*

Telkeket eladok

500—600 korona lefizetéssel, elképzelhető legkönnyebb törlesztési feltételek mellett. Ezenkivül közvetitek villákat és házakat

Géczy János

Rákosszentmihály, Remény-utcza 11. szám.
(Remény- és Béla-utcza sarok.)

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák

LIPCSEI VILMOS

divatáruházában

Budapest, IV., Kigyó-tér 6. szám.

Legolcsóbb és legnagyobb választék butorokban
ZIERLICH ARNOLDNÁL

Régi butor szalon

Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3. sz.

Uj, használt és antik butorok
vétele, eladása és becserélése.

Skót és angol szövetkülönlegességek.
Egyenruha és Breeches-nadrág speczialista.

Petrovits és Társa

polgári és katonai szabók

Budapest, IV. ker., Kigyó-tér 1. sz.
(Királyi bérpalota)

Telefonszám: 1—36. *Telefonszám: 1—36.*

PAPEK JÓZSEF

császári és királyi udvari szállító

bőröndös és finom
bőráru gyártó.

BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 11.

Kizárólag jobb minőségü áruk.

JUNG PÉTER

csemege-áru nagykereskedés

Budapest, IV. ker., Fővám-tér 6. szám.
központi vásárcsarnokkal szemben.

Konzervek, sajtok, déli gyümölcsök, likörök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

RÉTAY és BENEDEK

Budapest, IV., Váci-utca 59. sz.

Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.

Oltárok, szószékek, urkoporsók és teljes templomi berendezések.

Régi oltárok renoválására, festésére és aranyozására, templomok kifestésére ajánlatos cég, mely a munkát külön e célra nevelt iparművészek által szakszerüen és stilszerüen végzi. Végzett munkái közül, a melyek a legteljesebb elismerésben részesültek: a szeged-rókusi uj templom teljes berendezése, az aradi Minoriták uj templomának teljes berendezése, a máriasasvárikegyteplom, a máriaradnai kegytemplom, a beregszászi templom kifestése és berendezése és a Müemlékek Országos Bizottsága által megrendelt szepescsütörtökhelyi főoltár.

Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

Budapest szenzációját képezik

Elsner Oszkár

áruházai **Főüzlet**

IV Párisi-utcza 3. szám, Koronaherczeg-utcza sarok

Nagy választék alkalmi szalagokban, csipkékben, jabots, echarpe, shawlokban és mindennemü divatczikkekben.

Főüzlet: IV., Párisi-u. 3. (Koronah.-u. sarok).
Fiókok: VII., Király-utca 35. sz.
VII., Rákóczi-út 32. sz.
II., Fő-u. 52, Batthyányi-tér sarok
IV., Calvin-tér és Kecskeméti-u. sarok.

Wolf ruhaáruház,

eladás egyelőre nagyban

IV. ker., Szervita-tér

az emeleti helyiségekben.

Szövetek. — Ruhák. — Bélésáruk.

MODELL

női kalapok, naponta ujabban érkeznek. **Gyászkalapokból nagy választékot tartok. Selyem angol-bortniból** selyemkelmével kombinálva (kézi munka) készült kalapok igen divatosak és ezekből minden szinben vannak raktáron. **Urinők fizetés nélkül megtanulhatják a szakmát. Női kalapok átalakitása legujabb divat szerint készül.**

Caroline és Nővére utóda Löwyné Landler Róza

Főüzlet: Budapest, IV., Párisi-utcza 3. szám.
Fióküzlet: Ujpest, Árpád-ut 31. szám. Gyár:
VII., Károly király.ut 9. (Hadik-palota) az udvarban

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., ker., VÁCZI-UTCZA 41. SZÁM.
a legjobb hirnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. Telefon 167—34.

Holzer

divatháza

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utcza 9.
Külön női fehérnemü osztály.

Olcsó darabok eladása a souterreinben.

Szőts
Lakásberendezési Áruháza
most
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10.
(Rósei bazár mellett.)
Czimre ügyelni kéretik. Telefon 26—89.

Losonczi Emil
Budapest, IV.,
Váci-utca 13.
TELEFON: 114—89.
Bőr diszmű áruk, kézitáskák, levéi és pénztárcák, selyem-tarsolyok, gyémántutánzatu és :: gyászékszerek.
Alkalmi ajándékok nagy választékban.
Ujdonságok modern kézitáskákban a legszolidabb árakon.
Tarsolyok a legnagyobb választékban és minden minőségbe csakugy mint háboru előtt kaphatók.

LÁSZLÓ ÉS FEKETE
különleges
női divatkelme áruháza
BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-utcza 14-16.
(A főpostával szemben)

Ungár Lipót
női divatáruháza
Budapest, IV.
Kossuth Lajos-utcza 2.

EGYENRUHÁT
garantált legjobb gyapjuszövetekből.
Mesteri szabás, legfinomabb kiállitás, jótállás mellett.
Szörmeköpenyek, zubbonyok, mellények és könnyebb egyenruhák is Nyári és téli sapkák 5 K-tól. Frommer-revolver 65 K, revolvertáska 10 K Gyulay-táska 15 K, kard 28 K, kardbojt 4 K. kardkötő 6 K, kezlyű 4 K bőrgamásni 20 K, csavargamásni 7 K, tábori takaró 12 K, háti zsák 8 K Hálózsák 40 K, tábori kulacs 3 K és feljebb. Mindennemü rendjelek rendjelszalagok és minden czikk, melyre a hadseregnek a táborban szüksége van, nagy választékban jutányos árban beszerezhető
TILLER MÓR és TÁRSA
Budapest, IV., Váczi-utcza 35.

Szücs és Márkus
selyem, csipke, szalag, bársony, gomb és ruhadiszkülönlegességek divatháza
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
A belváros ezen jóhirnevü cégét, mely megbizható, szolid kiszolgálásáról, divatirányu izléséről s rendkivüli előnyös árairól ismeretes, mint legjobb bevásárlási forrást különös figyelemmel ajánljuk.

BENCZE
cipő szalon
Telefon 125-24
Budapest, IV. ker.,
Bécsi-utca 5. félem.
Kész és mérték szerinti női czipők a legjobb és legszebb kivitelben .·. .·. .·.

Mössmer József Fiai
menyasszonyi kelengye készitők
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 2. szám.
Női és férfi fehérneműek.
Vászon és asztalnemüek.
Blouse különlegességek.
Harisnyák.

Művészi fényképnagyitások.
„Hunnia" fényképészeti és nagyitási müintézet
Budapest, IV., Károly-körut 6.
FELVÉTELEK MINDENNAP. VASÁRNAP IS REGGELTŐL ESTIG.

A valódi

Hollandi Három Király Tea

a legjobb vértisztító szer.

1 csomag ára 2 korona.

Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készitmény kapható:

LIPPE-gyógyszertár Rákosszentmihály.

Valódi tea és konyak

kapható

Deisinger Testvérek

cégnél

Budapest, IV., Ferencziek-tere 1. szám. (Királyi bérpalota.)

PALAIS ROYAL

Budapest, IV,. Koronaherczeg-utcza 8.

Diszmü, kinaezüst, bőráru, valamint gyémántutánzatu ékszerek és gyöngyök legolcsóbb árban :: :: kaphatók. :: ::

Gyász-ékszerek nagy választékban

CZIRING ÁRMIN

Budapest, Deák Ferencz-utcza 19. sz.

A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve!

Kizárólag sajátkészitményü szücs és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

Alapitási év 1900. Telefon 148–15.

Haskó Mór

leány- és női kalap-üzlete

Budapes,

IV., Koronaherczeg-utcza 18.

UHER ÖDÖN

fényképész fényképészeti szaküzletében

Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 2. szám.

Elsőrangu és legkiválóbb gyártmányu fényképező gépek, objektivek, papirok, vegyszerek, lemezek és minden egyéb, a fényképezéshez szükséges anyagok és felszerelések. Amatőr munkák kidolgozása a czég mütermében mérsékelt áron. Szaktanácsok és sötétkamra dijtalan.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere czikkek

SZEMERE GÁSPÁR

Budapest, IV., Deák Ferenc-u. 13. és IV., Kossuth Lajos-utcza 2. sz.

Zwieback Lajos és Testvére

Budapest, IV., Váczi-utcza 14. szám.

Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját mühelyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Mérő cipők

legszebbek, legjobbak

" és legolcsóbbak "

Mérő L. és Társa

Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 1.

Varga Sándor

füszer- és csemege kereskedő

Budapest, VII., Baross-tér 20. szám.

(A szobor előtt)

Ajánlja kitünően felszerelt üzletét mint szolid bevásárlási forrást füszer- és csemege árukban, sajtok, szardiniák stb. conservekben. Tea, rum. Teasütemények, likőrök, gyümölcsök, pezsgők stb.

Fleischmann Ignác

Budapest, IV. ker., Kálvin-tér 2.

Női és férfi fehérneműek.
Menyasszonyi kelengyék.
Vászon és asztalneműek.

Férfi és gyermek ruhák

egyenruhák és katonai czikkek **legolcsóbb** bevásárlási helye

Fehér M. Miksa áruháza Budapest, **csak** Károly-körut 16.

Jol jár ön?

ha nem, ugy viselje a hirneves

Chasalla-czipőt

melyet mindenkinek a láb fekvése és pontos mérete szerint készen árusitunk, eltérően a többi kész cipőktől, amelyek csak ugy találomra illenek a lábra

Egyedüli elárusitók:

Székely és Társa,

Budapest, IV., Muzeum-körut 9. szám.

Radó

Aladár

bluz- és pongyola divatáruháza

Budapest, IV. Kristóf-tér 6.

Hölgyeket

nem, de **férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával**

öltözteti a

Platschek Áruház

Budapest, IV., Károly-körut 22. sz.

(Röser-bazár.)

Elsőrendü minőségek Szigoruan szabott árak!

Kérjen árjegyzéket!

BETEGÁPOLÁS

Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. **sérvkötők, hasköték, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartük, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek** a legmegbizhatóbb minőségben csakis

Fischer Péter és Társa

r.-t. czégnél

most IV. kerület, Kálvin-tér 3. szám.

szerezhetők be.

Most megjelent legujabb **képes árjegyzéket** kivánatra bérmentve titoktartás mellett **azonnal küldjük.**

Telefon 958. **Alapittatott 1856.**

Női kalap-különlegességek

Virányi J.

női kalap gyára

Kalapok formázás, festés és diszités végett elfogadtatnak.

Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3. szám.

Telefon 79—33. *Telefon 79—33*

GUTTMANN BÉLA

kötött- és szövöttáru nagykereskedése

Koronaherceg-u. 6.

Női-, férfi- és gyermek-harisnyák. Kötött és szövött kesztyük. Dr. Jäger-féle alsóruhazat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

SZONGOTT GYULA
(Magasin Français.)
Müipari ujdonságok. — Dísztárgyak. — Diszlegyezők. — Ekszerek. — Izléses ujdonságok.
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 2.

Dona Döme és Tsa
papirkereskedése, a poprádi gyár raktára
Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.
Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceán-tengerentuli levélpapirt,** valamint egyeb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

ARANYVIRÁG
kitünő jó levélpapir discrét boritékkal.
Kapható **Szénásy Béla** papiráruházában
Budapest, IV. ker., Ferenciek-tere 9. sz.

TÉLI SPORT.
Legjobb minőségü korcsolyák. Korcsolyaczipők. Sportszánkók. Gyermekródlik. Teljesen felszerelt lilienfeldi aki. Jéghockey ütők és labdák nagy választékban.
KERTÉSZ TÓDOR
BUDAPEST IV. KRISTÓF-TÉR

AMPUTÁLT ÖN?

Akar Ön elegáns, a czélnak teljesen megfelelő **mülábat** vagy **mükezet?** Ez esetben szíveskedjék bizalommal a 35 év óta fennálló legjobb hirnévnek örvendő **Keleti J.** budapesti orthopädiai müintézetéhez fordulni. **Keleti mülábai és mükezei, járó és támgépei a legjobbak a világon. Elegáns könnyü járás! — Mérsékelt árak! — Kifogástalan technikai kivitel!**
Több évi jótállás. Több ezer elismerő okmány hirneves orvosoktól és betegektől! — Ezenkivül gyárt és raktáron tart: Csász. és kir. szab. KELETI-féle
sérvkötőket
pneumatikus gummipelottával. **Haskötőket, gummi görcsérharisnyákat. Testegyenesitő** járó- és támgépeket. Betegápoláshoz tartozó összes czikkeket.
KELETI J
orvosi müszer- és testegyenesitő gépe: gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.
Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen.

JESCO a czipőipar csodája III
Utólérhetetlen forma, elegánczia és tartósság tekintetében. Egységár hölgyeknek és uraknak! Fél- és magas czipők.
Főraktár:
BUDAPEST, IV. KER., KECSKEMÉTI-UTCZA 19. SZÁM.
DEUTSCH ANTAL

Haris, Zeillinger és Társa a „kék csillaghoz"
Budapest, IV., Váczi-utca 16. szám. **Telefon 10—55.**
Vászon- és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk.
Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben
saját gyártmány.
Menyasszonyi kelengyék,
selyem szoknyák és harisnyákban dus választék.
kivánatra mintákat küldünk.

Állandó butorkiállitás

Grosshändler J.

Budapest, IV., Semmelweiss-utca 17.

Háboru előtti készlet: legfinomabb háló-, ebédlő-, uri- és szalon-berendezésekben és igy abban a helyzetben vagyok, hogy még a régi árak mellett szállithatok. Telefon 71—35.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.

NAGY IMRE

virágnagykereskedő

Budapest, Belváros, Fővám-tér 6.

(a központi vásárcsarnok átellenében.)

A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.

Modern kertészeti telepem:

II. ker., Pasaréti-ut 64. szám.

Állandó virágkiállitás.

Sneidig egyenruhákat

feltünő olcsón éjjó minőségben szállitanak

BLUM és TESTVÉRE

egyenruha szállitók

Budapest, IV., Váci-u. 31—33.

Piarista-épület.

VILLAMOS THERMOFOR

ÁRAMSZABÁLYZÓVAL

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÁRJEGYZÉK INGYEN

NAGY KÁROLY

BUDAPEST KIGYÓ-TÉR 1

WEISZ ÁRUHÁZ

Budapest, IV., Váczi-utcza 24.

Földszint: Selyem, csipke, ruhaszövet, lüszter, magyar kézimunka, harisnya, keztyü, fátyol és pipere áruk.

I. emelet (lift): Kalapforma, virág, toll, bársony és kalapdiszek.

II. emelet (lift): **Nagybani eladás minden czikkben, alkalmi árusitások.**

Maradékok minden czikkben az áruház első emeletén mindenkor kaphatók.

SÁLZER J.

reklámczikk gyára.

Naptárak és czukrászkellékek gyártása.

Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.

Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

A főváros legelegánsabb és legdusabb

automobil raktára

LAURIN ÉS KLEMENT

részvénytársaság vezérképviselete.

Budapest, VI., Andrássy-ut 10. sz.

ALAPITVA 1864-BEN. ALAPITVA 1864-BEN.

Löwenstein Mihály utóda

HORVÁTH NÁNDOR

Budapest, IV., Ferdinánd bolgár király-ut 4.

Csemege. Füszeráruk. Halak.

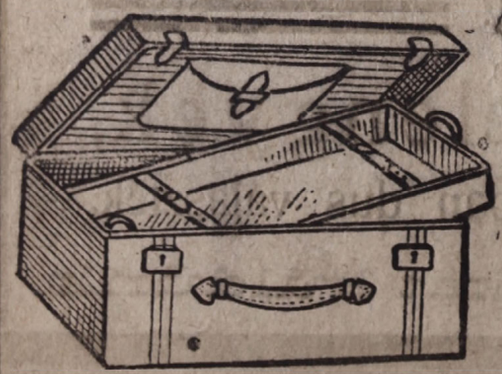

CSAK A Mehmed szultán-ut 5. szám alatt van (a régi Muzeum-körúton)

Csángó Henrik, böröndös

A czim fontos, mert fióküzlete nincs.

Nyomatott Neuwald Illés utódai könyvnyomdájában. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, január 19. 3. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.

SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utcza 37.**

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár Egész évre . . . 16.— kor. Fél évre . . . . 8.— . Negyed évre . . . 4.— .
EGYES SZÁM ÁRA 40 FILLÉR.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Közigazgatásunk válsága.

Szomoru jelenünknek sok nagy baja között épen nem utolsó, hogy közigazgatásunk nem tud a rendes kerékvágásba visszailleszkedni, holott pedig a forradalommal járó megrázkódtatások után elsőrendü országos érdek, hogy a közigazgatás zavartalan menetét mielőbb ismét biztositani lehessen. Erre törekszik maga a kormány, ezt hirdetik egyértelmüen az országos pártok és ezt óhajtja az ország dolgozó népe, minden olyan polgára és munkása, aki a haza sorsát szorongó aggodalommal szivén viseli.

A forradalom lázas lendülete a népharagot igen sok helyen a közigazgatás szervei ellen zuditotta. Legtöbbet szenvedett az ország jegyzői kara, mely nemrég impozáns gyülés keretében tiltakozott a vádak és bántalmak ellen, melyekkel illették és erélyesen követelt védelmet és támogatást.

Nem férhet kétség hozzá, hogy mint a világon mindenütt, a községi irodákban is akadt kivetni való ember, aki sem az általános emberi tisztesség mértékének, sem pedig az állásához megkivántató szinvonalnak meg nem felel; ez azonban csakugy, mint mindenütt, itt is sajnálatos és kigyomlálni való kivétel. Konkoly a tiszta buza között. Általánosságban a magyar közigazgatás szervei voltak régtől fogva a magyar nemzeti állam pillérei, amelyek sulyos viharoknak szilárdul ellentállva, kipróbált hazafiságuk, nemzeti érzésük, kötelességtudásuk révén az ország becsülését, a nemzet háláját bőségesen kiérdemelték.

Közigazgatásunk rendszere a községi jegyzőt tette szinte minden közigazgatási tevékenység végrehajtó szervévé s a falu pennája a tudós, akinek mindenhez érteni, a csudadoktor, akinek mindent eligazitani s a fő végrehajtó, akinek minden közszolgáltatást beszedni és minden rendelkezést a közönséggel szemben végrehajtani kell.

Ez a kötelesség a nép előtt bizonyos tekintetben ellenszenvessé tette mindenkor, a háboru alatt pedig, a mikor minden balszerencsés rendelkezésért ő mutatkozott a közvetlenül felelős intézkedő szerepében, a mikor a gyötrő rekvirálásokat vele végeztették, a közönségtől egyre ujabb áldozatokat követelő rendelkezések végrehajtására őt kényszeritették, végképen elkeseritették a népet a jegyzővel szemben s midőn a fegyelem meglazult, minden elfojtott düh, minden keserüség és gyülölet elsősorban a jegyzők ellen tört elő.

Az ilyen módon támadt mozgalmakat sulyosbitotta a forradalmi hangulatnak az az általános iránya, mely mindenütt arra törekedett, hogy a rendszerváltozást személyváltozások is egészitsék ki, hogy a vezető helyekre uj ember kerüljön. Ez az irányzat még ma is sürün érvényesül, bárha nyilvánvaló veszedelemmel is jár, mert hiszen az exponált politikusokon kivül igen sok valóban szakavatott, lelkiismeretes, kötelességtudó és hasznavehető embert sodor el helyéről a nélkül, hogy megfelelőképen tudná pótolni. A tulzások ebben is felettébb veszedelmesek s éppen ezért a népkormány megalakulása óta azon fáradozott, hogy ok nélkül senkit se engedjen jól betöltött helyéről pusztán csak azért eltávolitani, hogy helyére uj ember kerülhessen. Az első perctől fogva átlátták az avval járó veszedelmet, azonben sajnos, sem elég tekintélyük, sem elég hatalmuk nem volt hozzá, hogy kellő mértékben elháritassák.

Nyomatékosan kiemeljük, hogy méltatlanokra nem vonatkozik elmélkedésünk. Akit hanyagság, mulasztás, vagy épen visszaélés büne terhel, ám vonják felelősségre minden bizonnyal, de aki ártatlan, az ne legyen hivatásának áldozata.

A jegyzőt kell leginkább megvédelmezni a politikai áramlatok erőszakos hatása ellen, hiszen a jegyző, amikor legnépszerütlenebb mesterségét folytatta, akkor is csak kötelességét teljesitette az ország, a haza érdekében. A jegyző nem politizált a hivatalában, mindig hü eszköze volt minden kormánynak, mindig azt tette, amire a hatalom törvényes birtokosa, az irányitó felsőbbség utasitotta.

A jegyző megértette az uj idők szellemét is és mint ősidőktől fogva, vérében, lelkében demokrata, könnyen tanulta meg; szivesen csatlakozott a népköztársasághoz, kötelességtudóan akarja szolgálni ismét kormányát. Mégis, mit látunk? Nem a vihar első kirobbanásában okozott sebeket gyógyitják be rajtuk, hanem még mindig folyik az üldözés, körüskörül nem szünt meg a háborgás, közigazgatásunk rendes menete nem indult meg, hanem önkényes, erőszakos fellépésével, hol itt, hol ott akasztja meg egy-egy csoport a rendes

Lapunk mai száma 12 oldal.

munkálkodást és teszi — most már merőben feleslegesen a jog helyébe az erőszakot, a törvényes rend félredobásával az egyéni ambiciók érvényesülését.

Rákosszentmihályon éppen a napokban találtak valami megoldást, amely ha talán nem is tökéletesen, de elég megnyugtató módon teremtette meg az áthidalást, amig majd törvényes uton ujulhat meg a község hivatalos vezetősége. De hány községben folyik még mindig a tusakodás és háborgás! Van jegyzői iroda, mely hetek óta nem működik, a közélelmezés, az egész közigazgatás vezető nélkül. Másutt erőszakkal kergették el a vezetőket s néhány ember önmagát tette a helyükbe, fontos, felelősséggel járó tisztségeken osztozva meg, tudás, gyakorlat és minden törvényszerü felhatalmazás nélkül.

Való igaz, hogy a magyar közigazgatás is reformra szorul. A kényelmes, restanciás, nehézkes adminisztráció sok egyéb járulékával együtt nem a mai világba való. Eddig is sokat nyesegették már az emlékezetes Szápáry-féle félbenmaradt régi törvény óta minden kormányunk és minden magyar párt programmfában ott szerepel a közigazgatás reformja, sőt érdekes és értékes tervezetek is készen várják régtől fogva, hogy törvényerőre emelkedjenek. Ha lesz még Magyarország, — és adja Isten, hogy legyen, — a nyugalom visszatérte után az első feladatok közé tartozik majd ennek a fontos kérdésnek a viszonyoknak megfelelő megoldása. Ma azonban mindenek felett való érdekünk, hogy ezeket a rettenetes órákat viszonylag a lehető nyugalomban éljük át és a közrendet mihamarabb helyreállitsuk.

Aligha lenne erre alkalmas eszköz, hogy a még megmaradt csekély területen a vezetőférfiak üldözésével lehetetlenné tegyék a nyugalom helyreállását és végső elkeseredésbe kergessék a közigazgatás tisztviselőit, legfőképpen pedig az annyit szenvedett községi jegyzőket, kiket az ujabb s még mindig meg nem szünő támadások hovatovább igen szomoru elhatározások felé kergetnek. Pedig ennek a szerencsétlen, összetépett országnak százszoros szüksége van ma minden fiára, annál inkább a közigazgatás kipróbált és hüséges tisztviselőire.

Szepesi Kuszka Jenő
festőművész **rákosszentmihályi**
festőiskolájába
Jelentkezni lehet:
Rákosszentmihályon, Rózsa-u. 9.

Palaczkborok
ismét kaphatók **kiváló minőségben**
G. Hauser Stefániánál,
Rákosszentmihály, Remény-u. 4.

Egy háló- és egy ebédlő **szobaberendezés,** valamint többféle vas, ásó, kapa, villa, stb. eladók. Rákosszentmihály, János-u. 52.

Pestvármegye közgyülése.

Pestvármegye hétfői közgyülésén a rend helyreállitását és a munka megkezdését sürgették a vezérszónokok.

Helyesléssel fogadták azt az inditványt, amelyet a közgyülésen kivül álló Bóniss Károly kunszentmiklósi földbirtokos és husz aláiró nyujtott be s amely azt kivánja, hogy Pestvármegye tiltakozzék a X ik néptörvényben foglaltak ellen, amely az ugynevezett Ruszka-Kraina fölállitásáról intézkedik, mert ezt a törvényt nem a magyar nép megkérdezésével alakult magyar parlament hozta. Tiltakozzék a vármegye a kincstári erdőségeknek és bányáknak a ruténségre való átruházása ellen, mert igy a magyarság a legfontosabb nyersterményektől lenne megfosztva. Követelik a parlamentnek legrövidebb idő alatt való összehivását, még pedig a szabad területeken választás utján, a megszállott részeken pedig a régi képviselők bevonásával. Az ujonnan összeült országgyülés a jelenlegi kormány rendelkezéseit s az ugynevezett néptörvényeket vegye azonnal tárgyalás alá s azok felől a nemzet érdekeinek szem előtt tartásával határozzon. Hasonló értelmü inditványt tett Förster Aurél dr. is azzal, hogy közöljék ezt — hozzájárulás végett — a törvényhatóságokkal. Az inditványt a közgyülés egyhanguan elfogadta.

A közgyülésen Kégl János dr. igazságügyi államtitkár, pestmegyei kormánybiztos elnökölt s a bizottsági tagok nagy számban jelentek meg.

A napirendretérés előtt Ney Géza nagykátai fő szolgabiró sulyos vádat tett a vidékre sürü rajokban tóduló izgatók ellen, akik már már anarkiát teremtettek.

Földes István dr., akit a kormánybiztos a vidéki állapotok tanulmányozására kiküldött, elismeri, hogy rendellenességek, zavargások s törvényellenes cselekedetek történtek sok helyütt, de a nép izgatottságát egyrészt azzal magyarázza, hogy nagy igazságtalanságok történtek a hadisegitségnél és egyéb utalványozásoknál. Izgatott hangon mutat rá, hogy sok közigazgatási tisztviselő a háboru egész tartama alatt alig mutatkozott a nép körében. („Elálli" Zajos tiltakozások.)

(Ránk nézve annál érdekesebb ez a felszólalás, mert ugyanaz a Földes István dr. h. kormánybiztos mondott a megyegyülésen ilyen kemény kritikát a közigazgatási tisztviselőkről, ki a rákosszentmihályi jegyzői irodát mintaszerünek nyilvánitotta.)

Dessewffy Emil gróf védelmébe veszi a közigazgatási tisztikart. Egyeseknek lehettek hibái, sőt bünei, de az egész megtette a kötelességét, sőt azonfelül sokkal többet. Tehát ne általánositson senki.

Kovácsy Kálmán sajnálatosnak tartja Földes István vádjait a vármegyei tisztviselők ellen, akik olyan odiózus munkával voltak megterhelve, amely a népnek nagy ellenérzését keltette föl. A jegyzői kart a legnagyobb dicséret illeti a végzett emberfölötti munkáért, amiért viszont napról-napra szidalmakat, gyanusitást és üldözést kell szenvednie. Aki, mit cselekedett, felelni fog érte.

Földes István dr. kijelenti, hogy nem képvisel kommunista-fölfogást, ő épp ugy a rend embere, mint itt bárki más. Ő csak olyan körülményekre hivta föl a figyelmet, amelyeknek a reparációja a törvényhatóság föladata.

Förster Aurél dr. Földes helyreigazitó felszólalását megnyugvással veszi. Hangoztatja, milyen szerencsétlenség az, hogy mi, akik oly nagy küzdelmet folytattunk a magyar hadseregért, most, amikor ez a nemzeti kivánalom az ölünkbe hull, — a szelnek eresztjük. Mindent meg kell tenni, hogy a hadsereg szétomlását megakadályozzuk.

Gajáry Géza: Annak az elérésére, hogy a haza ujra föléledjen, nyugalom és biztosság kell. Ennek a biztositéka pedig a fegyelmezett katonaság. Ne féljen senki attól, hogy ez a mai rezsim ellen akar irányulni; itt az országról s nem a mai miniszterekről van szó. (Taps.) De addig is, ha a rend helyre nem áll, statáriumot kell hirdetni. (Taps.) Inditványozza: intézzenek föliratot a kormányhoz, hogy rendes és fegyelmezett hadsereg szervezéséről sürgősen gondoskodjék. (Helyeslés. Taps.)

Az inditványt egyhanguan elfogadták.

Az alispánnak évnegyedes jelentését Erdélyi Loránd dr. főjegyző terjesztette elő. A jelentés elmondja, hogy a vármegyében ugyszólván csak ott volt némi rendnek nevezhető állapot, ahol a szocziálista szervezett munkások többségben lévén, gondoskodott a rend föntartásáról. A fosztogatások, betörések, rablások s az emberek élete és testi épsége ellen elkövetett merényletek meggátlása végett hiába fordult az alispán karhatalomért a hadügyi és belügyi kormányhoz s a különféle katonai parancsnokságokhoz, — karhatalmat nem kapott.

Ma az egész vármegye területén kezd a konszolidálódás megindulni. A rengeteg munkaalkalom ellenére a munkások a hallatlanul fölcsigázott munkabérek mellett sem hajlandók dolgozni. Nagy nehézségekbe ütközik különösen a főváros környékén levő községekben a szénnel és tüzifával való ellátás. A katonai munkásosztagok föloszlottak, a hadifogolymunkások tulnyomó része elszéledt: igy a burgonya és répa a földben maradt, a tengeri töretlenül áll, a nagyobb uradalmakban a szőlő nincs leszüretelve, 2000 hold területen nincs a termés betakaritva. Hogy a betakaritás megtörténhessék, az alispán katonai munkaerőt kért a hadügyminisztertől, aki ilyen osztagok szervezése iránt intézkedett is, de ilyen erőt eddigelé nem utalt ki.

Agoraszló Tivadar alispán ugy látja, Földes István felszólalása alkalmat adott a közgyülésnek, hogy egyhanguan vegye védelmébe a tisztviselőket, akik egyáltalában nem okai a mai zilált állapotoknak, de még az egyes községek lakosai sem okai ennek, mert most valóságos tömeg-őrületről van szó. Ő is helyesli a hadsereg szervezésére vonatkozó inditványt, mert e nélkül nincs, ami erőt adjon a törvények végrehajtására.

A napirendre tüzött s leginkább helyiérdekü ügyek elintézése után a közgyülés véget ért.

Egyszerü háztartás vezetésére megbizható, hüséges

mindenes-gazdasszony

kerestetik akár gyermekkel is, jó bánásmódra 3 tagu uri családhoz. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Tüdő, sziv és emésztőszerveket gyógyit **dr. Balázs Lajos** klinikai orvos, Budapest, VIII. kerület, Baross-utca 36 Rendel 2—4-ig.

Münchengrétzi Czipőgyár R.-T.

budapesti raktára

IV., Kossuth Lajos-utca 15. sz.,

legközelebb ujonnan felszerelve ujból

megnyilik

és kitünő minőségü áruit t. vevői rendelkezésére bocsátja.

HIREK

A „Rákos Vidéke" mult számának késése. Sajnálatos baleset érte a mult héten lapunkat. A nyomdában mult szombaton a gyenge gáznyomás miatt üzemzavar történt és nyomás közben megállottak a gépek. Bár a nyomda vezetősége mindent elkövetett, hogy a bajt elháritsa, az nem sikerült s igy lapunk csak hétfőn kerülhetett ki a sajtó alól. Érthető módon fájlaljuk a késedelmet, amelyért szives elnézést kérünk. A legsulyosabb körülmények között is mindenkor, bármily áldozatok árán el tudtuk kerülni a hasonló kalamitást, ugy hisszük, a rajtunk kivül álló balesetért nem szorulunk mentségre. Ez alkalommal arra is kérjük szives olvasóinkat, hogy ha a lap kézbesitésében netalán valami zavar fordul elő, ami a mai postai viszonyok között nem ritkaság, ugy sziveskedjenek arról kiadóhivatalunkat mielőbb értesiteni, hogy a megfelelő intézkedéseket megtehessük.

Müködik a községi tanács. Az ujonnan alakitott községi tanács, ugy látszik, beváltja a hozzáfüzött reményeket. Komoly ambicióval és lelkesedéssel látott a munkához. Már első ülésén több, valóban közérdekü ügyben tett kezdeményező lépéseket s ezenkivül kimondotta, hogy a községi tisztviselők és alkalmazottak fizetését megfelelő módon rendezi. A méltányos fizetés emeléseket az idei költségvetés keretében intézik el. A költségvetés megállapitása a tanács legközelebbi fontos munkája, melynek előkészitésére szükebb bizottságot küldtek ki.

A polgári párt szervezkedése. A rákosszentmihályi magyar polgáripárt szervezkedő nagygyülését, melyet a mai napra terveztek, jövő vasárnap, január 26-án tartják meg, mivel több jeles szónok, ki a középponti pártvezetőség részéről vendége lesz a gyülésnek, ma nem jelenhetett volna meg, részint mert beteg, részint pedig, mert az amerikai bizottság körül foglalatoskodik. A gyülés előkészitésén buzgón fáradozik a kiküldött bizottság, mely a függetlenségi kör megbizottaival együttesen végzi munkáját.

Bajok a közélelmezés körül. Járási értekezletet tartottak a napokban Gödöllőn. Az értekezlet főként a közélelmezés ügyével foglalkozott és arra a szomoru eredményre jutott, hogy a hatósági ellátás körül bajok lesznek a gazdasági év vége felé, mert a készlet még a minimális adagokra sem elegendő. Azt az utasitást kapták a községek, hogy mindegyik gondoskodjék a lehetőség szerint saját magáról. A sulyos rendelkezés, mely ránk nézve egyértelmü lenne az éhenhalással, községünket kevésbbé érinti, mert mi a főváros közellátásának kapcsolatába tartozunk s igy sorsunk azonos lesz a főváros lakosságáéval.

Csendőrség és polgárőrség. A rákosszentmihályi községi tanács határozatából küldöttség ment Krenedits Sándor főjegyző vezetése alatt a belügyminisztériumba, hogy ott közbiztonságunk bajait ujból elpanaszolja. A már kapott husz csendőr ugyanis nem elegendő községünk nagy területén a helyi szolgálatra és többen gyakran betegek is közülök. A küldöttség igéretet kapott, hogy csendőrségünk létszámát ujból szaporitani fogják. Egyidejüleg azt is kérték a küldöttek, hogy a kormány rendelje el községünkben a kötelező polgárőri szolgálatot, hogy arra az esetre, ha a megnagyobodott csendőrőrs sem lenne elegendő, életbe lehessen léptetni a kiegészitő polgárőri szolgálatot, mely

alól azontul senki sem vonhatja ki magát. Ez a kérelem is kedvező fogadtatásra talált, minélfogva a rendelet közelebbről már le is érkezik.

Viczinálisunk forgalmának csökkentése. A szénhiány miatt megcsökkentették a forgalmat a helyiérdekü vasutak valamennyi vonalán is. A kora reggeli és késő esti vonatok maradtak el, egyébként azonban nem történt változás a menetrendben. A mi közönségünket közelebbről érdeklő adotok ezek: A kerepesi-uti végállomásról induló vonatok: Rákosszentmihály belső területére: első 6 óra 10 p., utolsó 9 óra 40 p. Rákospalota—Szabadság-térre: első 6 óra 15 p., utolsó 9 ó. 45 p. Czinkotára: első 6 ó. 30 p., utolsó 9 ó. 30 p. Gödöllőre: első 6 ó. 30. p., utoló 9 ó. Csömörre: első 7 ó., utolsó 9 órakor. — A kerepesi-uti állomásra indulnak: Rákosszentmihály belterületéről: első 6 ó. 8 p., utolsó 8 ó. 44 p. Rákospalota Szabadság-térről: első 5 ó. 12 p., utolsó 8 ó. 42 p. Czinkotáról; első 5 ó. 50 p., utolsó 8. ó. 35 p. Gödöllőről: első 5 ó. 40 p., utolsó 7 ó. Csömörről: első 5 ó. 38 p., utolsó 7 óra 53 perczkor.

Megnyiltak az iskolák. E héten hétfőn megnyiltak a rákosszentmihályi iskolák. Ugy az elemi osztályokban, mint a polgári leányiskolában megkezdődött a tanitás a hosszu, kényszerü vakáczió után. A járási hatóság a megnyitásra az engedélyt megadta, mert a járvány megszünt. Most már csak az a kérdés, hogy meddig birják tüzelővel?

F. Szabó Géza — főlspán. F. Szabó Géza volt pestvármegyei tb. főjegyzőt, Komárom város polgármesterét, mint hetekkel ezelőtt hirül adtuk, csakugyan főispán-kormánybiztossá nevezték ki, — még pedig nem, mint hirlett Pestvármegyébe, ahol dr. Kégl államtitkár megtartotta tisztét, — hanem Komárom vármegye és Komárom városa élére.

Előléptetések. Budapest székesfőváros tanácsa a legutóbb tartott választások alkalmával a hivatalnokok egész tömegét részesitette előléptetésben. A hosszu listában a mi közönségünknek is számos ismerőse s nem egy lakostársunk is szerepel. Megpróbáljuk közülök az ismertebbeket kijegyezni: Tanácsi segédfogalmazó lett: Reminiczky Lajos, Pokorny Nándor dr., Márkus György. Főmérnök: Ságody Ottmár; fővegyész: Modrovich Elek; statisztikai felügyelő: Bölcsházy István; lóhusüzemi igazgató: Sztarill Endre; számtanácsos: Malaky János, Kuchinka Ferencz, Horváth Ferencz, számvevőségi főtiszt: Niederkirchner Antal; adóhivataii főszámtanácsos: Kada Árpád; számtanácsosok: Toperczer János, Pártényi Gyula; adóhivatali főtisztek: ifj. Feszeli Béla, Csendes István; főpénztáros: Pettykó Dezső; gazdasági felügyelő: Schramek Emil; főtiszt: Sábián Gyula, Weiland József, Klimkó István és Hock László; kezelőtiszt: Buzáth Kálmán, Bárczy László és Hettyey Árpád.

Szomoru hir. A villamos vasutak személy-tarifájának felemelése óta csupa panasz közönségünk, mely kegyetlen adót fizet ezen a czimen. A mi villamos-viczinálisunk ráadásul még drágább a többinél. A községi tanács egyéb ügyekkel kapcsolatosan illetékes helyen azt a kérelmet terjesztette elő, hogy méltányos módon szállitsák le a villamos viteldijainkat, azonban azt a szomoru felvilágositást kapta, hogy erre nem csak nincs remény egyelőre, hanem most készül az uj tarifa, mely néhány nap mulva még jobban felemeli a jegyek árát. Emelés történik, hir szerint ugy a viczinálison, mint a budapesti villamosokon is . . .

VILÁG MOZGÓ.

Előadások vasárnap, kedd, csütörtök és szombaton. Csak elsőrangu képeket mutatunk be.

A vasárnapi előadások 3 órakor kezdődnek.

Január 19-én, vasárnap

Aphrodite. dráma 6 felvonásban.

Január 23-án, csütörtökön

A sors ökle, dráma 4 felvonásban.

Január 25-én, szombaton

A jóslat, dráma 4 felv.

Az előadások 5, 7 és 8 órakor kezdődnek. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Pénztárnyitás ½3 órakor.

Zöldike vendéglő

Rákosfalva.

Minden időben friss meleg és hideg ételek. Elsőrangu részvénysör. Tiszta fajborok, kitünő hegyaljai borkülönlegesség. Kényelmes külön helyiségek társaságoknak és estélyek számára. Számos látogatást kér

Kovács Kálmán vendéglős.

Saját termésü **UJ BOR**

fejtve, házhoz szállitva 50 litertől kezdve megrendelhető:

MÜHLBACHER, szőlőbirtokos,

Rákosszentmihály, Csömöri-ut 50. sz.

Kivételes előnyárak

Blum J. Nándor

egyenruházati és hadfelszerelési czégnél

Budapest, IV., Kigyó-tér 3. sz.

ERDÉLYI fényképészeti műterme

Budapest, IV. Semmelweiss-utca 2.

Uj nyaralótelep Rákosszentmihályon.

150—300 □ telkek kaphatók Rákosszentmihály legszebb részén fekvő Anna-telepen.

Fizetés készpénzben, vagy 6 évi törlesztésre,

Ezen terület óriási fejlődésnek fog indulni, mert a körforgalmi villamos a telepen keresztül fog menni.

Bővebbet:

Magyar Ferencz

Rákosszentmihály, József-utcza 46. szám. a.

Értekezés d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig.

Az 1-es villamos. A mult héten panaszoltuk, hogy a budapesti villamosok forgalmát a szénhiány miatt csökkentették és ezzel sulyos csapást mértek közönségünkre, mert az 1-es villamost elvonták a mi állomásunktól s Ujpestről csak a középponti városházáig járatják. A jogos panaszt magáévá tette a községi tanács is és küldöttséget menesztett Sajó Lászlóhoz, a Helyiérdekü vasutak kormánybiztosához. Krenedits Sándor és Keitner József ecsetelték a helyzetet, mit a kormánybiztos annyira méltányolt, hogy az intézkedést nyomban érvényen kivül helyezte s az 1-es villamost már másnap, csütörtökön reggel visszatereltette régi pályájára.

A Nagykaszinó uj gazdája. A Rákosszentmihályi Nagykaszino uj gazdája, Schramek Emil a családjában előfordult betegség miatt csak néhány hét mulva kezdheti meg müködését. Addig is Csabány Antal János alelnök volt szives helyettesitését elvállalni s Böhsl Ferenczben, a borbizottság buzgó tagjában talált hasznos munkatársra. Az utóbbi időben a szesztilalom miatt egyébként ezen a téren lényegesen megcsökkent a munka.

Uj intézkedés a lakáshivatal dolgában. Alig néhány hete megszüntették a fővároskörnyéki lakáshivatalok müködését és az érdekelt községek lakásügyeit a budapesti lakáshivatalhoz tették át. A rendelkezés, ugy látszik, kevésbbé vált be a gyakorlatban, mert most ismét ujabb intézkedés történt, amennyiben ujra életbeléptették a községi lakáshivatalt. A központ részéről csütörtökön járt kint községünkben Ruzicska dr. és ujból felállitotta lakáshivatalunkat, melynek tagjait azonban ezuttal a Nemzeti Tanács választotta meg. A régi tagok nem müködnek.

Nagy-Budapest. Nagy-Budapest kérdése, mint jó előre jelentettük, gyorsan érni kezd. Az ujpestiek küldöttsége Bódy Tivadar polgármestertől is biztató választ kapott. A polgármester kijelentette, hogy őszinte hive a Nagy-Budapest eszméjének. Szentendre város küldöttsége ugyanakkor arra kérte Kégl János drt, Pestvármegye főispán kormánybiztosát, hogy engedjék meg Szentendre nagyközséggé alakulását, mert a rendezett tanács közigazgatásával járó terheket nem tudják elviselni. A főispán azonban nem támogatja ezt a kérelmet, hanem felterjesztést tett a kormányhoz, hogy Szentendrével együtt huszonnyolcz községet sürgősen csatoljon Budapesthez. Nagy-Budapest tervét tehát minden vonalon támogatják és annak megvalósitását sürgetik.

Az élelmiszerüzletek záróórája. Az élelmiszerüzletek záróórája Budapesten és ott, ahova a fővárosi rendőrség hatásköre kiterjed, esti 7 óra, mig másutt már 6 órakor be kell zárni az üzleteket. Igy van ez nálunk is, ami felettébb sérelmes lakosságunkra, melynek nagy része az esti órákban kerül haza napi munkája után. A község küldöttsége a kereskedelmi minisztériumban kért orvoslást, mit meg is igértek. Az engedély a legsürgősebben meg fog érkezni.

Árverés a községházán. Mult vasárnap tartották meg a nyilvános árverést a rákosszentmihályi községházán azokra az ingóságokra, amelyeket Kállay Zoltánné dr.-né a községi közélelmező-alap 16.000 koronás kárának pótlására átengedett. Az árverésen 9900 korona folyt be. Ebből a szép hangverseny-zongoráért 7200 koronát adott egy kereskedő. Egy müvészi kép 1001 koronáért cserélt gazdát. A község birtokában van még egy gyöngyházberakásu ébenfa szalon berendezés és egy uriszoba butorzat, amelyekre ezuttal nem volt megfelelő ajánlat. Ezeket szabad kézből adja el az előljáróság.

Szesztilalom. Egy idő óta a kormány ismét a szigoru szesztilalmat léptette életbe, amely szerint italmérő helyiségekben egyaltalán nem szabad szeszes italt kimérni, csakis azok az árusitók adhatnak el zárt palackokban — pálinkát és likört kivéve — szeszes italokat, akik csakis zárt palaczkokban való árusitással foglalkoznak. A budapesti vendéglősök most nagyarányu mozgalmat inditottak, hogy a rendelkezés enyhitését kieszközöljék, mert létfentartásuk forog veszedelemben a szigoru tilalom miatt. Községünkben is negyven család exisztenciájáról van szó, tehát méltányos lenne a rendelkezés enyhitése. A visszaélők ellenőrzésére van elég mód s aki alkalmat ad rá, hogy az emberek lerészegedjenek, szenvedjen példás büntetést. A középuton van ebben a kérdésben is az igazság.

Szocziálista nagygyülés Gödöllőn. Ma, vasárnap nagy gyülést tart Gödöllőn az egész járás szocziálista-párti lakossága. A gyülés a pártszervezkedés ügyén kivül napirendjére tüzte a járásbeli községek közigazgatásában mutatkozó zavarokat is és a szünetelő községi hivatalok müködésbe helyezését fogja követelni.

Házhelyek közvetlen Kistarcsa pályaudvar mellett, Budapest-gödöllői villamos legszebb helyén, 6 évi törlesztésre kaphatók. Bővebbet **Róna Márton** állomásfőnöknél, Kerepesi-ut 10. szám. Tattersallal szemben.

„Noseda“ növendék kezdők részére énekórát ad. Bővebbet lakásán, Rákosi-ut 38. **GRÜNWALD NELLY.**

Fényképezőgép teljes felszereléssel, anyagok, lemezek, filmek állandó készlete. Tükörreflex kamerák és az összes létező legjobb gyártmányok minden modellje, ujdonsága.
50 felvételre berendezett kézi fényképezőgép, mely azonna vetit, nagyit, másol, reprodukál pár pillanat alatt, komplet felszereléssel 175.— kor. te jes garanczia mellett.

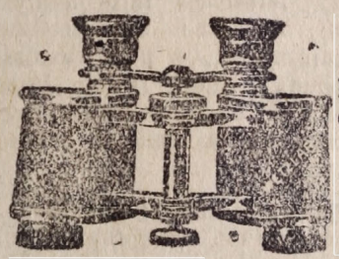

Prizmás látcsövek, verseny-, vadász-, tengeri-, szinházi-célokra alkalmas **Zeiss, Busch, Goerz, Voigtländer** stb. teljes **garanciával** kaphatók.

Pontosan belőtt, kiválóan jól lövő **vadászfegyverek** patronokkal, fölszereléssel. Páros ejektoros Hammerlex garniturák alkalmi vételárban.

Radó fényképezőgépek és vadászfegyverek üzletében,
Egyetem-tér 5. szám.
Vétel, csere.
Jobb vadászfegyvert és pisztolyokat veszünk vagy becserélünk.

Éteczetsavat,
vegytisztát, étkezési célokra, mely borkősavat és egyéb ártalmas vegyi szereket nem tartalmaz, szállit **Tauber cég, Budapest, VIII., Aggteleki-utca 4.**

Közélelmezésünk hirei. A községi jegyirodában az uj élelmiszerjegyek kiosztása hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön történik meg. A község a januári jegyekre személyenkint 10 deka disznózsirt ad ki. Egyidejüleg az általános élelmiszerjegy E. szelvényére személyenként 15 deka margarint lehet vásárolni. Ára 11 korona 20 fillér kilónként. A januári szelvényekre czukor (nyers) kapható a községben. Petroleum kellő mennyiségben van az üzletekben s a januári szelvényekre lehet vásárolni.

Drágul a villamos áram. A Phöbus-társaság legutóbbi áremelése január elsejéig volt érvényben. Most ujból meg kell állapitani az egységárakat. Mint értesülünk, a széndrágaság és egyéb kiadások emelkedése következtében a vállalat a világitó áramot hektowatt-óránként nem kevesebb, mint 26 fillérért kénytelen számitani. A motorikus áram dija pedig 10 fillér lesz. Keserü falat ez is, de a sötétség még fájdalmasabb lenne. A számadások azonban mindenesetre hatósági felülvizsgálat alá kerülnek.

Az Eötvös-társaság ülése. Az Eötvös-társaság f. hó 19-én, délután 1/4 4 órakor a Nagykaszinó külön termében megnyitó előadó ülést tart. Előadók: Madarász Ilonka, Farkas Imre és Plätz Rezső.

Elnökválság Mátyásföldön. A Mátyásföldi nyaralótulajdonosok egyesületének érdemes elnöke, Diósy Lajos váratlanul lemondott tisztéről. A választmány ez okból ma délután 5 órakor rendkivüli ülést tart s az ügyek vezetésére ideiglenes elnököt jelöl ki.

Zürzavar Rákoscsabán. Rákoscsaba község lakosságának egy csoportja gyülést tartott s követelte az egész községi vezetőség és elöljáróság eltávozását, a tisztségek betöltésére pedig önmaguk közül jelöltek ki egyeseket. A zajos gyülésen a hatóság képviseletében Szilágyi Gábor tb. főszolgabiró vett részt és tapintatos fellépésével megnyugtatta a kedélyeket. A helyzet egyelőre még nem tisztázódott. A hatóság azon fáradozik, hogy olyanforma megoldást létesitsen, mint amilyen Rákosszentmihályon történt. A csabai mozgalmakról tulzott hirek kerültek a napisajtóba. A járási hatóság és a nép között nincs ellentét, mert Decsy József főszolgabiró munkatársaival együtt arra törekszik, hogy a közönség minden tagja megnyugvást találjon a hatóság intézkedéseiben.

A békéltető bizottságok megszünt hatásköre. A munkaviszonyból eredő követelések elbirálása elsősorban az iparhatóságok, (szolgabiróság, városi rendőrkapitányság és budapesti kerületi elöljáróságok) valamint az ipartestületi békéltető bizottságok hatáskörébe tartozott. Január hatodikán életbelépett az 1918. évi IX. néptörvény, mely valamennyi iparpanaszt a járásbiróság, mint iparbiróság hatáskörébe utalt át. Megszünt ennéliogva az ipartestületi békéltető bizottságok hatásköre s nem lesznek többé az iparhatósági biztosok elnöklete alatt békéltető tárgyalások. Kivétel csak a kollektiv szerződések alapján támasztott követelésekre nézve van, ha a kollektiv szerződés külön választott birósságot jelöl meg. Ezek továbbra is müködhetnek.

Tömjük be a gödröket! Minden héten ujabb panaszos felszólalásokat kapunk, hogy az utczákon kiásott fák törzsének gödreit hetek-hónapok óta nem töltik be s gyalogutaink e miatt járhatatlanok. Még a mai világban is mérhetetlen lelkiismeretlenség kell hozzá, hogy valaki ilyen állapotban hagyja a közterületet, amelyet saját maga érdekében dult fel. A községi tanács figyelmébe ajánljuk a jogos panaszokat. Bizonyára az egész lakosság elismerése fogja jutalmazni, ha ezen a szégyenletes állapton segiteni tud.

Simkovics Erna
bluz- és pongyola-különlegességek
Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 9. sz.
Rendkivül olcsó árak.

MEIXNER
belvárosi nagyvendéglője
IV. ker., Veres Pálné-utcza 3. szám.
Egész napon át meleg és hideg választékos ételek.
Polgári árak.
Társas vacsorák számára külön helyiségek
Frissen csapolt elsőrendü sör a Polgári sörfőződéből.
Korlátlan kimérés: korsó, pohár. Pilseni és Szt. István palaczk sör.
Tiszta kezelésü valódi fajborok. Csopaki, Rizling, Ménesi, Badacsonyi és Villányi borkülönlegességek.
Vidékiek találkozó és szórakozó helye.

RÁCZ DÁNIEL
Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és mütermei
Sürgönycim: „Roberácz“ *BUDAPEST,*
Telefon: 167-02. *IV., Kigyó-utca 2. sz.*

Telkeket eladok
500—600 korona lefizetéssel, elképzelhető legkönnyebb törlesztési feltételek mellett. Ezenkivül közvetitek villákat és házakat
Géczy János
Rákosszentmihály, Rákosi-ut 32. szám.

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák
LIPCSEI VILMOS
divatáruházában
Budapest, IV., Kigyó-tér 6. szám.

Legolcsóbb és legnagyobb választék butorokban
ZIERLICH ARNOLDNÁL

Régi butor szalon

Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3. sz.

Uj, használt és antik butorok vétele, eladása és becserélése.

Skót és angol szövetkülönlegességek.
Egyenruha és Breeches-nadrág speczialista.

Petrovits és Társa

polgári és katonai szabók

Budapest, IV. ker., Kigyó-tér 1. sz.
(Királyi bérpalota)

Telefonszám: 1—36. *Telefonszám: 1—36.*

PAPEK JÓZSEF

császári és királyi udvari szállító

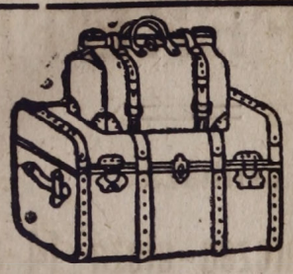

bőröndös és finom bőráru gyártó.

BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 11.

Kizárólag jobb minőségü áruk.

JUNG PÉTER

csemege-áru nagykereskedés

Budapest, IV. ker., Fővám-tér 6. szám.
központi vásárcsarnokkal szemben.

Konzervek, sajtok, déli gyümölcsök, likörök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Budapest szenzációját képezik

Elsner Oszkár

áruházai **Főüzlet**

IV Párisi-utcza 3. szám, Koronaherczeg-utcza sarok

Nagy választék **alkalmi szalagokban, csipkékben, jabots, echarpe, shawlokban és mindennemü divatczikkekben.**

Főüzlet: IV., Párisi-u. 3. (Koronah.-u. sarok).
Fiókok: VII., Király-utca 35. sz.
VII., Rákóczi-út 32. sz.
II., Fő-u. 52, Batthyányi-tér sarok
IV., Calvin-tér és Kecskeméti-u. sarok.

RÉTAY és BENEDEK

Budapest, IV., Váci-utca 59. sz.

Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.

Oltárok, szószékek, urkoporsók és teljes templomi berendezések.

Régi oltárok renoválására, festésére és aranyozására, templomok kifestésére ajánlatos cég, mely a munkát külön e célra nevelt iparmüvészek által szakszerüen és stilszerüen végzi. Végzett munkái közül, a melyek a legteljesebb elismerésben részesültek: **a szeged-rókusi** uj templom teljes berendezése, az **aradi Minoriták** uj templomának teljes berendezése, a **máriasasvárikegyteplom**, a **máriaradnai** kegytemplom, a **beregszászi** templom kifestése és berendezése és a **Müemlékek Országos Bizottsága** által megrendelt szepescsütörtökhelyi főoltár.

Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

MODELL

női kalapok, naponta ujabban érkeznek. **Gyászkalapokból nagy választékot tartok. Selyem angol-bortniból** selyemkelmével kombinálva (kézi munka) készült kalapok igen divatosak és ezekből minden szinben vannak raktáron. **Urinők fizetés nélkül megtanulhatják a szakmát. Női kalapok átalakitása legujabb divat szerint készül.**

Caroline és Nővére utóda Löwyné Landler Róza

Főüzlet: Budapest, IV., Párisi-utcza 3. szám.
Fióküzlet: Ujpest, Árpád-ut 31. szám. Gyár:
VII., Károly király-ut 9. (Hadik-palota) az udvarban

Wolf ruhaáruház,

eladás egyelőre nagyban.

IV. ker., Szervita-tér

az emeleti helyiségekben.

Szövetek. — Ruhák. — Bélésáruk.

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., ker., VÁCZI-UTCZA 41. SZÁM.
a legjobb hirnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. Telefon 167—34.

Kolzer divatháza

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utcza 9.
Külön női fehérnemü osztály.

Olcsó darabok eladása a souterreinben.

Szőts
Lakásberendezési Áruháza
most
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10.
(Rösei bazár mellett.)
Czimre ügyelni kéretik. Telefon 26—89.

Losonczi Emil
Budapest, IV.,
Váci-utca 13.
TELEFON: 114—89.
Bőr diszmű áruk, kézitáskák, levél és pénztárcák, selyem-tarsolyok, gyémántutánzatu és :: gyászékszerek.
Alkalmi ajándékok nagy választékban.
Ujdonságok modern kézitáskákban a legszolidabb árakon.
Tarsolyok a legnagyobb választékban és minden minőségbe csakugy mint háboru előtt kaphatók.

LÁSZLÓ ÉS FEKETE
különleges
női divatkelme áruháza
BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-utcza 14-16.
(A főpostával szemben)

Ungár Lipót
női divatáruháza
Budapest, IV.
Kossuth Lajos-utcza 2.

EGYENRUHÁT
garantált legjobb gyapjuszövetekből.
Mesteri szabás, legfinomabb kiállitás, jótállás mellett.
Szőrmeköpenyek, zubbonyok, mellények és könnyebb egyenruhák is Nyári és téli sapkák 5 K-tól. Frommer-revolver 65 K, revolvertáska 10 K Gyulay-táska 15 K, kard 28 K, kardbojt 4 K. kardkötő 6 K, kezlyű 4 K börgamásni 20 K, csavargamásni 7 K, tábori takaró 12 K, háti zsák 8 K Hálózsák 40 K, tábori kulacs 3 K és feljebb. Mindennemü rendjelek rendjelszalagok és minden czikk, melyre a hadseregnek a táborban szüksége van, nagy választékban jutányos árban beszerezhető
TILLER MÓR és TÁRSA
Budapest, IV., Váczi-utcza 35.

Szücs és Márkus
selyem, csipke, szalag, bársony, gomb és ruhadiszkülönlegességek divatháza
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
A belváros ezen jóhirnevü cégét, mely megbizható, szolid kiszolgálásáról, divatirányu izléséről s rendkivüli előnyös árairól ismeretes, mint legjobb bevásárlási forrást különös figyelemmel ajánljuk.

BENCZE
cipő szalon
Telefon 125-24
Budapest, IV. ker.,
Bécsi-utca 5. félem.
Kész és mérték szerinti női czipők a legjobb és legszebb kivitelben .·. .·. .·.

Művészi fényképnagyitások.
„Hunnia" fényképészeti és nagyitási müintézet
Budapest, IV., Károly-körut 6.
FELVÉTELEK MINDENNAP.
VASÁRNAP IS REGGELTŐL ESTIG.

Mössmer József Fiai
menyasszonyi kelengye készitők
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 2. szám.
Női és férfi fehérneműek.
Vászon és asztalneműek.
Blouse különlegességek.
Harisnyák.

A valódi
Hollandi Három Király Tea
a legjobb vértisztító szer.
1 csomag ára 2 korona.
Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készítmény kapható:
LIPPE-gyógyszertár **Rákosszentmihály.**

Valódi tea és konyak
kapható
Deisinger Testvérek
cégnél
Budapest, IV., Ferenciek-tere 1. szám. (Királyi bérpalota.)

PALAIS ROYAL
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 8.
Diszmü, kinaezüst, bőráru, valamint gyémántutánzatu ékszerek és gyöngyök legolcsóbb árban :: :: kaphatók. :: ::
Gyász-ékszerek nagy választékban

CZIRING ÁRMIN
Budapest, Deák Ferencz-utcza 19. sz.
A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve!
Kizárólag sajátkészitményü szücs és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns háli bolábók. TELEFON 281.

Alapitási év 1900. Telefon 148–15.
Haskó Mór
leány- és női kalap-üzlete
Budapes ,
IV., Koronaherczeg-utcza 18.

UHER ÖDÖN
fényképész fényképészeti szaküzletében
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 2. szám.
Elsőrangu és legkiválóbb gyártmányu **fényképező gépek, objektivek, papirok, vegyszerek, lemezek** és minden egyéb, a fényképezéshez szükséges anyagok és felszerelések. **Amatőr munkák kidolgozása** a czég mütermében mérsékelt áron. Szaktanácsok és sötétkamra dijtalan.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere czikkek
SZEMERE GÁSPÁR
Budapest, IV., Deák Ferenc-u. 13. és IV., Kossuth Lajos-utcza 2. sz.

Zwieback Lajos és Testvére
Budapest, IV., Váczi-utcza 14. szám.
Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját müheleyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Mérő cipők
legszebbek, legjobbak
és legolcsóbbak
Mérő L. és Társa
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 1.

Varga Sándor
fűszer- és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. szám.
(A szobor előtt)
Ajánlja kitünően felszerelt üzletét mint szolid bevásárlási forrást fűszer- és csemege árukban, sajtok, szardiniák stb. conservekben. Tea, rum. Teasütemények, likőrök, gyümölcsök, pezsgők stb.

Fleischmann Ignác

Budapest, IV. ker., Kálvin-tér 2.

Női és férfi fehérnemüek.
Menyasszonyi kelengyék.
Vászon és asztalnemüek.

Férfi és gyermek ruhák

egyenruhák és katonai czikkek **legolcsóbb** bevásárlási helye

Fehér M. Miksa áruháza Budapest, csak Károly-körut 16.

Jol jár ön?

ha nem, ugy viselje a hirneves

Chasalla-czipőt

melyet mindenkinek a láb fekvése és pontos mérete szerint készen árusitunk, eltérően a többi kész cipőktől, amelyek csak ugy találomra illenek a lábra.

Egyedüli elárusitók:

Székely és Társa

Budapest, IV., Muzeum-körut 9. szám.

Radó

Aladár

bluz- és pongyola divatáruháza
Budapest, IV.
Kristóf-tér 6.

Hölgyeket

nem, de **férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával**

öltözteti a

Platschek Áruház

Budapest, IV., Károly-körut 22. sz.
(Röser-bazár.)

Elsőrendü minőségek Szigoruan szabott árak
Kérjen árjegyzéket!

BETEGÁPOLÁS

Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartük, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis

Fischer Péter és Társa

r.-t. czégnél

most IV. kerület, Kálvin-tér 3. szám.
szerezhetők be.

Most megjelent legujabb képes **árjegyzéket** kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

Telefon 958. **Alapittatott 1856.**

Női kalap különlegességek

Virányi J.

női kalap gyára

Kalapok formázás, festés és diszités végett elfogadtatnak.

Budapest, IV., Ferencziek-tere 3. szám.

Telefon 79—33. *Telefon 79—33*

GUTTMANN BÉLA

kötött- és szövöttáru nagykereskedése

Koronaherceg-u. 6.

Női-, férfi- és gyermek-harisnyák. Kötött és szövött kesztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

SZONGOTT GYULA
(Magasin Français.)

Müipari ujdonságok. — Dísztárgyak. — Díszlegyezők. — Ekszerek. — Izléses ujdonságok.

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 2.

Dona Döme és Tsa
papirkereskedése, a
poprádi gyár raktára
Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.

Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceán-tengerentuli levélpapirt,** valamint egyeb igen díszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

AMPUTÁLT ÖN?

Akar Ön elegáns, a czélnak teljesen megfelelő **mülábat** vagy **mükezet?** Ez esetben szíveskedjék bizalommal a 35 év óta fennálló legjobb hirnévnek örvendő **Keleti J.** budapesti orthopädiai müintézetéhez fordulni. **Keleti mülábai és mükezei, járó és támgépei a legjobbak a világon. Elegáns könnyü járás! — Mérsékelt árak! — Kifogástalan technikai kivitel!**

Több évi jótállás. Több ezer elismerő okmány hirneves orvosoktól és betegektől! — Ezenkivül gyárt és raktáron tart: Csász. és kir. szab. KELETI-féle

sérvkötőket

pneumatikus gummipelottával. Haskötőket, gummi görcsérharisnyákat. Testegyenesitő járó- és támgépeket. Betegápoláshoz tartozó összes czikkeket.

KELETI J.

orvosi müszer- és testegyenesitő gépek gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.
Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen.

ARANYVIRÁG

kitünő jó levélpapir diserét boritékkal.

Kapható **Szénásy Béla** papirárubázában
Budapest, IV. ker., Ferenciek-tere 9. sz.

TÉLI SPORT.

Legjobb minőségü korcsolyák. Korcsolyaszijak. Sportszánkók. Gyermekródlik. Teljesen felszerelt lilienfeldi ski. Jéghockey ütők és labdák :-: nagy választékban. :-:

KERTÉSZ TÓDOR
BUDAPEST IV. KRISTÓF-TÉR

JESCO a czipőipar csodája !!!

Utólérhetetlen forma, elegánczia és tartósság tekintetében. Egységar hölgyeknek és uraknak! Fél- és magas czipők.

Főraktár:
BUDAPEST, IV. KER., KECSKEMÉTI-UTCZA 19. SZÁM.
DEUTSCH ANTAL

Haris, Zeillinger és Társa a „kék csillaghoz"

Budapest, IV., Váczi-utca 16. szám. Telefon 10—55.

Vászon- és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk.
Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben
saját gyártmány.

Menyasszonyi kelengyék,

selyem szoknyák és harisnyákban dus választék.

kivánatra mintákat küldünk.

Állandó butorkiállitás

Grosshändler J.

Budapest, IV., Semmelweiss-utca 17.

Háboru előtti készlet: legfinomabb háló-, ebédlő-, uri- és szalon-berendezésekben és igy abban a helyzetben vagyok, hogy még a régi árak mellett szállithatok. Telefon 71—35.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.

NAGY IMRE

virágnagykereskedő

Budapest, Belváros, Fővám-tér 6.

(a központi vásárcsarnok átellenében.)

A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.

Modern kertészeti telepem:

II. ker., Pasaréti-ut 64. szám.

Állandó virágkiállitás.

Sneidig egyenruhákat

feltünő olcsón éjjó minőségben szállitanak

BLUM és TESTVÉRE

egyenruha szállitók

Budapest, IV., Váci-u. 31—33.

Piarista-épület.

VILLAMOS THERMOFOR

ÁRAMSZABÁLYZÓVAL

ÁRJEGYZÉK INGYEN

ÁRJEGYZÉK INGYEN

NAGY KÁROLY

BUDAPEST KIGYÓ-TÉR 1

WEISZ ÁRUHÁZ

Budapest, IV., Váczi-utcza 24.

Földszint:	Selyem, csipke, ruhaszövet, függöny, magyar kézimunka, harisnya, keztyü, fátyol és pipere áruk.
I. emelet (lift):	Kalapforma, virág, toll, bársony és kalapdiszek.
II. emelet (lift):	**Nagybani eladás minden czikkben, alkalmi árusitások.**

Maradékok minden czikkben az áruház első emeletén mindenkor kaphatók.

SALZER J.

reklámczikk gyára.

Naptárak és czukrászkellékek gyártása.

Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.

Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

A főváros legelegánsabb és legdusabb

automobil raktára

LAURIN ÉS KLEMENT

részvénytársaság vezérképviselete.

Budapest, VI., Andrássy-ut 10. sz.

ALAPITVA 1864-BEN.

Lőwenstein Mihály utóda

HORVÁTH NÁNDOR

Budapest, IV., Ferdinánd bolgár király-ut 4.

Csemege. Füszeráruk. Halak.

ALAPITVA 1864-BEN.

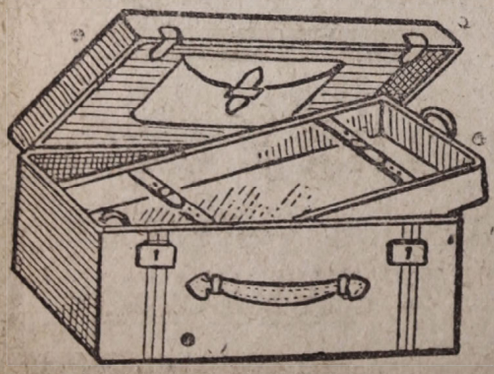

CSAK A Mehmed szultán-ut 5. szám alatt van (a régi Muzeum-köruton)

Csángó Henrik, böröndös

A czim fontos, mert fióküzlete nincs.

Nyomatott Neuwald Illés utódai könyvnyomdájában. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, január 26. 4. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

RÁKOSSZENTMIHÁLY NÁGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.

SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utcza 37.**

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár Egész évre . . . 16.— kor.
Fél évre . . . . 8.— „
Negyed évre . . . 4.— „
EGYES SZÁM ÁRA 40 FILLÉR.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Tovább nem lehet . . .

A végső elkeseredésnek kell hangot adnunk ezekben a sorokban, nemcsak közvetlen tapasztalás alapján, melyet mint e keserves állapotok szenvedő alanya napról-napra magunk is szereztünk, hanem közönségünk egész tömegének kívánságára, mely panaszával az utóbbi időkben szüntelenül ostromol. Az elkeseredésnek olyan fokát látjuk, aminőre soha példa még nem volt a kifogyhatatlan panaszok és viszontagságok e mostoha földjén sem. Nem lehetett meglepetés, hogy villamos közlekedésünk a háborus évek megsokszorozódott forgalma, a végső elhasználódás, az anyagok megfogyatkozása és a javító munka ellanyhulása, sőt szünetelése következtében a végső romlásba süllyed. Közönségünk, mely évek óta a türelem és önmegadás minden próbáján átesett, szinte apátikus béketűréssel adta át magát sorsának. Lemondott minden igényének utolsó romjáról is, beletörődött nyomoruságába, nem kért, nem akart már semmit. Hiszen annyi komoly és nagy baj sujt bennünket, szinte talán nem is illik, hogy a magunk kis ügyeivel bajoskodjunk és előtérbe tolakodjunk. Türj békességgel! Ez a jelszó és ez a refrén mindenre, ami manapság keserit és fojtogat . . De egyről nem mondhatunk le mégsem. Arról az egyről, hogyha bármilyen sanyaru körülmények között is, de naponta beszállitsanak minket, hogy mindennapi kenyerünket megszerezhessük és munkánk végeztével hazajuthassunk egyetlen, szerény és manapság mással fel sem cserélhető otthonunkba.

Legujabban pedig ez hiusul meg. Közlekedésünk a minimumra korlátozva is csődbe jutott. Napról-napra egész sereg munkájából élő ember órákat kénytelen a villamos megállóhelyeken vesztegelni és csak több órai késéssel juthat el munkahelyére. Ne is számitsuk azt az értéket, melyet a dologtalanul elfecsérelt idő képvisel, ne rójjuk fel a gyötrelmet és veszedelmet, amit a sárban, vizben, nedves hidegben eltöltött órák az egészségünkre jelentenek, se a kárt, amit rozoga, elnyütt ruházatunkban tesznek, de gondoljunk arra, hogy felbomlik a hivatalok, iskolák, mühelyek rendje és fegyelme és meghiusul minden számitás és terv, amely szerint lakosságunk idejét beosztja. Villamos vasutunk mai állapotában képtelen rá, hogy a közönséget a reggeli órákban a fővárosba beszállitsa. A reggeli vonatok megállás nélkül haladnak át a megállóhelyeken, mert még az ütközőkön is utasok kapaszkodnak, hogy még nézni is istenkisértés . . .

Nem akarunk a falra borsót hányni. Nem rajzolgatjuk a képet, amelyet mindenki fájdalmasan ismer. Nem is kérünk lehetetlent. A vasutigazgatóságtól sem, mert hiszen teremteni a semmiből nem lehet. De igenis, állitjuk, hogy komoly akarattal lehetne módot találni arra, hogy a legégetőbb bajunkon valamikép segitsenek. Erre akarjuk felhivni figyelmét. Tegyenek kisérletet, már csak a közönség megnyugtatása érdekében is. Foglalkozzanak például azzal a tervvel, melyet egyik barátunk ajánl a legválságosabb állapot enyhitésére:

A legtöbb utasnak reggel nyolcz és kilencz órára kell a fővárosba bejutnia. Ez ma lehetetlen. Tegyék lehetővé ugy, hogy e kritikus időben akár szüntessék be az egész menetrendszerü forgalmat, ellenben küldjenek ki egy tehermotort annyi kocsival, ahányat csak el tud vontatni. A teherforgalom ugyis egészen minimális, ennek tehát nem lehet akadálya. A tehermotor erős, tehát hatalmas vonatot kapcsolhatnak hozzá. Egy ilyen vonat induljon valahonnan Rákosszentmihályról a H vonat egyenes pályáján reggel 7, egy pedig 8 órakor s vigye be az egész közönséget. Akinek időhöz kötött a foglalkozása, pontos lesz és fel is fér a hatalmas vonatra. A többi utas azután bejuthat a rendes vonatokon, amelyeken valahogy elférhet. A fő, hogy a két nagy vonat elvigye a közönség zömét és igy mindenki pontosan beutazhassék. A község területén a Rákóczi-utcáig szivesen megteszi az utat mindenki.

Viszont este, a nagy torlódás idején, hazafelé is ugyanigy járhatnának el. Gordiusi csomóként vágnák ketté az emésztő kérdést és szüntetnék meg a türhetetlen állapotokat.

Ám, ha jobbat tud ennél a direkczió, próbálja meg azt, csak tegyen valamit, mert elvégre a mi bajunkon mégis csak segiteni kell valahogy. A kerepesiutig ugyis csak az első fele ér véget a mi mindennapi kálváriánknak, a második fele meg ott kezdődik. Arról azonban, ebben a szénhiányos nyomoruságban panaszkodni sem merészelhetünk.

Lapunk mai száma 12 oldal.

HIREK

Nagy Budapest. A fővárosi tanács legutóbbi ülésén Bódy Tivadar polgármester bemutatta a belügyminiszter leiratát, amelylyel leküldötte Ujpest városának azt a kérését, hogy a fővároshoz csatoltassék. A miniszter ebben a kérdésben sürgős véleményadást kért. A polgármester bejelentette továbbá, hogy Rákospalota és Pestujhely részéről hasonló kivánság nyilvánult meg. E kérdésben a tanácsnak természetesen nincs módjában nyilatkozni addig, amig az illető községek gazdasági, kulturális, szociális és egyéb közviszonyainak állásáról megfelelő részletes adatok rendelkezésére nem állnak. A tanács ezért Hanvay Sándor ny. előljárót bizta meg az adatgyüjtés és elökészités munkálataival. Pestujhely küldöttségét maga Kégl János dr. főispán kormánybiztos vezette a polgármester elé, hogy a bekapcsolást sürgesse. Tehát Ujpest, Rákospalota és Pestujhely megguritotta a követ, melyből a lavina lesz. Rákosszentmihálynak is sietnie kell, hogy le ne maradjon megint, mert a mi jogos igényeink a bekapcsolásra cseppel sem kevesebbek, mint szorgoskodó szomszédainké. Képviselőtestületünk évekkel ezelőtt határozott már ebben a kérdésben és megkérte a fővárost, hogy csatolja magához községünket. Akkoriban Harrer Ferencz dr. készitette elő Nagy Budapestet. A mi kérelmünkre eddig válasz nem érkezett. Most olyan világot élünk, hogy gyorsan intéződnek el a nagy kérdések. Most komoly a remény, hogy a mi sorsunk is dülőre jut. Résen kell lenni, hogy ott legyünk, jog és igazság szerint, az elsők között.

Rekvirálás. Járási értekezlet volt szerdán Gödöllőn. Ezuttal is főként a közélelmezés kérdésével foglalkoztak. A legfontosabb rendelkezés e téren az, hogy a gazdasági évet ezuttal is megröviditették. Augusztus 15-ike helyett julius 15-éig fog tartani, amiből az következik, hogy a termelők és azok, akik egész évre szóló ellátást kaptak, egy hónapi járandóságukat kötelesek visszadni a hatóságnak. Fejenként hét kilogramm lisztet, vagy 10 kilogramm gabonát kell visszaadni. A hatóság ez uton is felhivja az érdekelt lakosokat, hogy az esedékes mennyiséget minden sürgetés bevárása nélkül szolgáltassák be a községházán. Egyébként rekvirálás utján szedik be. A rekviráló bizottság tagjai Schnur Péter, Petri Ádám és Szabó Béla.

A pestmegyei főjegyző helyettesitése. Pestmegyének ujonnan megválasztott középponti főjegyzője: Kemény Kálmán sulyosabb természetü betegségen ment keresztül, amelyből ugyan már épülőben van, de egyideig a hivatalába még nem járhat föl. Agorasztó Tivadar alispán ugy intézkedett, hogy a főjegyzői teendőket ideiglenesen Almássy Sándor pomázi főszolgabiró végzi.

Elégtétel Mátyásföld elnökének. A mátyásföldi nyaralótulajdonosok egyesületének választmánya mult vasárnap tárgyalta Diósy Lajos elnök lemondásának ügyét. Pikler Károly gummigyári igazgató remek beszédben méltatta az elnök erdemeit és javaslatára a választmány egyhangulag kimondotta, hogy a lemondást nem fogadja el, hanem megkéri Diósyt tisztének megtartására. Harmincz jelenlevő, az egész választmány ment el az elnök lakására, hogy lelkes tüntetést rendezve, ünnepelje Diósy Lajost, ki meghatva mondott köszönetet és a lemondást ezek után visszavonta. Milcsevics János választmányi tag lemondott tisztéről, mit a választmány egyhangulag tudomásul vett.

Pártgyülés. A cinkotai kerület függetlenségi és 48-as pártja Rákosszentmihályon, a volt Bartl-féle vendéglőben (Pálya-utcza és Szent István-utcza sarok) 1919. január 26-án délután 3 órakor, a rákosszentmihályi helyi szervezetének ujjászervezése végett pártülést tart. A pártülés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az általános politikai helyzet ismertetése a budapesti 48-as párt kiküldött szónokai által. 3. A jelölő-bizottság elnökének beszámolója, a kiküldött jelölő-bizottság munkásságáról és ezzel kapcsolatban a tisztujitás megejtése. A gyülést a cinkotai kerületi függetlenségi és 48-as pártvezetőség nevében dr. Sándor Oszkár elnök és dr. Weszely József titkár hivták egybe.

Közbiztonsági adó. Végre valahára egy adó, amit szives-örömest fog fizetni községünk minden lakója. A helybeli csendőrség, melynek tagjai jórészben vidéki menekültekből kerültek ki, hivatalos járandóságából alig tud megélni. A község buzgó szolgálatot vár tőlük s ezért méltányos módon meg akarja toldani zsoldjukat. A Nemzeti Tanács kezdeményezésére tehát 3 korona pótdijat fognak kapni a községtől, mely ennek fedezésére 10 korona közbiztonsági adót ró ki a lakosságra családonként s kéri, hogy ezt a csekély összeget minden sürgetés nélkül fizessék be a község pénztárába. Nem kételkedünk benne, hogy e méltányos kivánságnak mindenki örömmel eleget tesz.

A mátyásföldi nők gyülése Igen népes szervezkedő gyülést tartottak a mátyásföldi és környékbeli hölgyek Mátyásföldön s megalakitották a keresztény-szocziálista érzelmü hölgyek szervezetét. Tiszteletbeli elnöknek Ritoók Emmát választották meg, ki gyönyörü beszédet mondott. „A háborut a férfiak elvesztették, a nőknek kell megnyerni" mondá. Nagyszerü beszédet mondott Baránszky Gyula dr. budapesti ügyvéd és Szikora Zoltán is. Kimondották, hogy testületileg belépnek a Magyar Nők Szövetségébe, majd megalakitották a tisztikart. Az agitácziót lelkesen folytatják.

Bejáró takarítónő keresteitik reggeli 8 órától délután 2 óráig, reggeli, ebédkoszt és pénzfizetéssel. Horváth századosné, Rákosszentmihály (Erős-telep), Bercsényi-utcza 4. szám.

Nyári lakást keresek május 1-re Rákosszentmihályon. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbit.

T. Czim!

Van szerencsém értesiteni, hogy eddigi állásomtól megválva, mint

házi divatárusnő

müködöm. Alakitásokat, valamint uj kalapok készitését a legolcsóbb árban vállalom. Midőn szives támogatását kérem, maradok

tisztelettel

BARNA BEATRIX

Andrássy-ut 54. Ehmann-telep.

Rákosszentmihály költségvetése. A községünk költségvetését előkészitő bizottság a napokban fejezi be munkáját. Az uj költségvetés a mai idők szellemében rendezi a községi alkalmazottak járandóságát, a mi természetesen tetemes költségtöbblettel jár. Igy aztán bizony a községi pótadó is csaknem kétszeresére emelkedik, ami ugyan nem öröm, de az általános drágulást és minden költség emelkedését figyelembe véve, általános és természetes jelenség.

Lovas kapitány története. Kevéssel a forradalom kitörése előtt Rákosszentmihályra költözött Lovas Károly s itt mint vidéki földbirtokos szerepelt. Ő rendezte nálunk a forradalmat s néhány napig ő volt a kormányhatalom képviselője községünkben. Csakhamar összeütközésbe jutott azonban a munkástanáccsal s eltávozott községünkből. Azóta változatos pályát futott meg, a melynek leleplezés lett a vége. Akkor az is kiderült, hogy nálunk száz korona napidijért dolgozott a központ megbizásából. Földbirtokos sem volt, hanem vasuti dijnok, s a háboruban állitólag zászlós. Eltávozása után századossá léptette elő magát s a IX. ker. népőrségi kirendeltségnek volt tagja, majd pedig a 3. sz. katonai kirakodó munkásosztagnak. Máramarossziget en több millió értékü kincstári vagyont mentett meg s akkor dicséretet kapott. Később visszaéléseket követett el, mint a Tímót utczai anyagraktár parancsnoka s kincstári pénz tünt el a kezén, amiért a héten letartóztatták. Rövid idő alatt 140000 korona zsoldot fizetett ki s magának is kiutalt automobil javitásra 34000 koronát. A rengeteg anyagot minden ellenőrzés nélkül hordatta be a raktárba. Cserhát Géza szinészt főhadnaggyá léptette elő s majdnem belekeverte zavaros dolgaiba, melyek tisztázása érdekében a vizsgálat folyamatban van.

Baumann Károly Rákosszentmihályon. Bárha valóban nem a mulatságok évadja ez a furcsa farsang, ugy hisszük mégis örömmel fogadja és érdemszerint méltányolja közönségünk a hirt, hogy a hirneves komikus, Baumann Károly, jövő szombaton vendégszerepelni fog Rákosszentmihályon. Baumann Károly volt a legelső magyar kupléénekes, aki az orfeumkomikus német nyelvet elsőnek cserélte fel magyarra s mint uttörő, zsánert teremtett, mint ezt róla utolsó nevezetes könyvében Ágai Adolf is megállapitotta. Évtizedeken át volt a Fővárosi Orfeum büszkesége, mostanság pedig vendégszereplő körutakat tesz. Jövő szombaton, február elsején humoros estélyt tart a Nagykaszinó disztermében. Az egész müsort maga és leánya, Kőmüves Erzsike tölti be, ki mint dalénekesnő és zongora kisérő vesz részt az estélyen. A tiszta jövedelem részben a szegény iskolás gyermekek javára szolgál. Az előadás fél hat órakor kezdődik és nyolczig tart. Számozott helyek lesznek 10, 8, 6 és 4 koronás áron. A gazdag müsor a legmulatságosabb fehér számokból áll, melyekkel legutóbb erdélyi körutján példátlan sikert aratott a mindig vidám, elnyühetetlen Baumann Károly, kinek neve kétségtelen biztositéka nálunk is már jó eleve a legnagyobb sikernek. A jegyek árusitását már ma kezdik a Nagykaszinó helyiségében. Ugy hisszük, nem kell biztatni közönségünket, hogy ezt a kedves két órát megszerezze magának s egyuttal nemes jótékonyságot gyakoroljon. Az előadás nyilvános, meghivó nincs. Jegyet bárki válthat. Az előadás széksorok előtt folyik és nem követi azt a máskor szokásos mulatság.

Statárium Váczon. Váczon kihirdették a statáriumot. Január 18-án d. u. 6 órakor lépett életbe. A büntettesek rögtönitélő biróság elé kerülnek és büntetésük halál. A hatóságnak a rendelkezés végrehajtására megelelő karhatalom áll rendelkezésére.

VILÁG MOZGÓ.

Előadások vasárnap, kedd, csütörtök és szombaton.
Csak elsőrangu képeket mutatunk be.
A vasárnapi előadások 3 órakor kezdődnek.
Január 26-án, vasárnap
(Prof. Nick Fantom)
Wellingtoni rejtély, dráma 4 felv.
Január 30-án, csütörtökön
Kelet gyöngye, dráma 4 felvonásban.
Február 1-én, szombaton
Detektivkirály, dráma 4 felv.
Előzetes jelentés! Február 2-án, vasárnap
A földalatti szindikátus, dr. 5 felv.
Az előadások 5, 7 és 8 órakor kezdődnek.
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.
Pénztárnyitás ½3 órakor. Rendes helyárak.

Zöldike vendéglő
Rákosfalva.
Minden időben friss meleg és hideg ételek. Elsőrangu részvénysör. Tiszta fajborok, kitünő hegyaljai borkülönlegesség. Kényelmes külön helyiségek társaságoknak és estélyek számára. Számos látogatást kér
Kovács Kálmán vendéglős.

Saját termésü UJ BOR
fejtve, házhoz szállitva 50 litertől kezdve megrendelhető:
MÜHLBACHER, szőlőbirtokos,
Rákosszentmihály, Csömöri-ut 50. sz.

Kivételes előnyárak
Blum J. Nándor
egyenruházati és hadfelszerelési czégnél
Budapest, IV., Kigyó-tér 3. sz.

ERDÉLYI fényképészeti műterme
Budapest, IV. Semmelweiss-utca 2

Uj nyaralótelep Rákosszentmihályon.

150—300□ telkek kaphatók Rákosszentmihály legszebb részén fekvő Anna-telepen.
Fizetés készpénzben, vagy 6 évi törlesztésre,
Ezen terület óriási fejlődésnek fog indulni, mert a körforgalmi villamos a telepen keresztül fog menni.
Bővebbet:
Magyar Ferencz
Rákosszentmihály, József-utcza 46. szám. a.
Értekezés d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig.

Az annatelepiek kérelme. Az anna-telepiek küldöttsége járt csütörtökön a rákosszentmihályi községházán, hol elpanaszolta Hauser Gyula birónak, hogy a telepről a község belsejébe átvezető ut járhatatlan s e miatt csaknem képtelen a közönség a község belsejét megközeliteni. A küldöttek sürgős orvoslást kértek. A biró megigérte, hogy minden lehetőt megtesz és a helyszinén is méggyőződik az állapotokról. Csak az a baj, hogy a községnek egyetlen egy embere van a munkára, az pedig nem elegendő. Az anna-telepiek azt a figyelemreméltó ötletet vetették fel, hogy helyeztesse a község jókarba a nélkülözhetetlen utat az érdekelt telepen eladott fák árából, a lakosság pedig saját költségén ültessen uj facsemetéket a telep utaira. Az utjavitás kérdése sürgős és beható tárgyalás alá kerül.

A czinkotaiak a közélelmezési miniszternél. Cinkota és telepeinek lakossága sokat nélkülözött a közellátás hiánya miatt. Sok czikket még az augusztusi jegyekre sem kaptak meg mindeddig. Az érdekeltek küldöttség utján panaszolták el bajaikat a közélmezési miniszter előtt, aki nyomban elrendelte, hogy a lakosságtól elvont holmikat pótlólag ki kell adni. A szükséges összeirásokat most végzik és a legközelebbi napokban megkapnak mindent a czinkotaiak.

Halálozás. Gruber Nándor hajóskapitány, Gruber Ferencz gázgyári igazgató fia, huszonhat éves korában hirtelen meghalt Mátyásföldön, hol kedvelt tagja volt a társaságnak. Papek József bőrárugyáros leánya, Mancika, vőlegényét siratja a korán elköltözöttben.

Jegyzőválasztás. Alberty Dénes gödöllői adóügyi jegyzőt Szada község főjegyzőjévé választották meg. Gödöllő most ismét főjegyző nélkül maradt, mert Kiss főjegyző már előbb nyugalomba ment.

Az Ehmann-telepi Vilmos-asztaltársaság tisztujitó közgyülése. Vasárnap délután tartotta az Ehmann-telepi Vilmos asztaltársaság évzáró és tisztujitó gyülését. Öt év óta müködik már az asztaltársaság és egyben sparkassza áldásosan a telepen, Schuster Vilmos gyáros és vendéglős helyiségében. Előadó a közgyülésen Szentgyörgyi Kálmán, a kör titkára volt. Röviden érinti czélját az asztaltársaság törekvéseinek, mi nem más, mint a telep lakosai egymásközti testvéries, barátságos viszonyának ápolása, önmagán való segités Fillérbankjával és végül a telepi szegény gyermekek segélyezése, mit a mult év folyamán is tőle telhetőleg eszközölt. Titkár bucsuztatja Málovics Lajos elnököt, ki öt éven át buzgón vezette az egyesület ügyeit s csak egyben találja hihásnak, hogy tőlünk eltávozott a szomszéd Szentmihályra, de reményének adott kifejezést, hogy jellemes, becsületes polgártársunk a miénk továbbra is. Érdemei elismeréséül örökös tiszteletbeli elnökül ajánlja. Egyhangu helyesléssel választotta meg a közgyülés Málovics Lajost örökös tiszteletbeli elnöknek. Málovics Lajos meghatva mondott köszönetet s kijelenti, hogy minden törekvése az volt, hogy a belé helyezett bizalomnak megfeleljen s szégyent ne hozzon polgártársaira. A közgyülés kitüntető bizalma ellenben azt mutatta meg, hogy kiváló polgártársunk közbecsülésben és tiszteletben áll közöttünk továbbra is s várjuk és meg vagyunk győződve, hogy továbbra is szeretettel kapcsolódik hozzánk, hiszen munkás életének 17 esztendejét, férfikorának legszebb részét töltötte itt és szentelte közügyeinknek. Az uj tisztikar következőleg alakult meg. Elnök Kovács Márton. Alelnök Haszler Ödön. Főpénztárnok id. Schuszter Vilmos. Pénztárnokok Gehey Ferencz, Futi Ernő. Titkár Szentgyörgyi Kálmán. Jegyző Fekete Ödön. Ellenőrök Schuszter István, Déri Ferencz, Gitta Béla. Számvizsgálók Schuszter Ferencz, Posztpik Lajos. Választmányi tagok Dudás Dezső, Darnla Károly, Szücs Mihály, Reiszky József, Beiczy József, Fekete Ferencz, Homola József, Szentgyörgyi Tamás, id. Tálos Ferencz, Zaher Árpád. Kovács Márton elnök a tisztikar nevében köszönetet mondott a közgyülésnek és kijelentette, hogy azon a becsületes uton fog haladni a tisztikar, amelyen eddig haladott. Majd Szathmári Lajos üdvözölte a tisztikart és közóhajra a tárgygyal behatóbban foglalkozott. Igen üdvös dolognak jelezte a legrégibb telepi lakókból, a szeretet összetartó kapcán nyugvó társaságot, aranypor közt levő gyémántnak nevezte azt a müködését, hogy a szegény gyermekeken segitett és fog segiteni; a telepi életre vézve azt a véleményét nyilvánitotta, hogy egyetértő békés munkásságban találják meg a lakosok a telep felvirágzásához vezető utat. Az egybegyült tagok a gyülés bevégezte után a szegény gyermekek részére gyüjtést rendeztek.

Az Eötvös Társaság első ülése. A rákosszentmihályi Eötvös Társaság vasárnap tartotta első irodalmi ülését, melyen Farkas Imre elnök mondott nagyszabásu megnyitó beszédet a tudományos müveltség értékéről, majd Plätz Rezső szinházi szemlét és kritikát olvasott fel, Diczig L. Hugó pedig novelláját mutatta be. A várakozás ellenére csekélyszámu közönség tetszéssel fogadta az előadásokat.

Fontos tudnivaló a Nagykaszinó tagjainak. Rézman Lajos, a Rákosszentmihályi Nagykaszinó pénztárosa minden vasárnap d. e. 10—12 óra közt hivatalos órát tart a kaszinó helyiségében, hol ez alkalommal a tagok a tagsági dijakat befizethetik. Remélhető, hogy sokan fognak élni ezzel a kényelmes alkalommal és megkimélik a kaszinót a dijak költséges és körülményes beszedésének terhétől, önként átszolgáltatván az esedékes összegeket a pénztárosnak.

Megvételre keresek Rákosszentmihályon **nagyobb villát,** lehetőleg terjedelmes **kerttel.** Vételszándékom komoly és sürgős. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek.

Batthyány-utcza 10. sz. alatt egy **tarka kutyát** tulajdonosa bár mikor átvehet.

Palaczkborok
ismét kaphatók **kiváló minőségben**
G. Hauser Stefániánál,
Rákosszentmihály, Remény-u. 4.

Tüdő, sziv és emésztőszerveket gyógyit **dr. Balázs Lajos** klinikai orvos, Budapest, VIII. kerület, Baross-utca 36. Rendel 2—4-ig.

Münchengrétzi Czipőgyár R.-T.
budapesti raktára
IV., Kossuth Lajos-utca 15. sz.,
legközelebb ujonnan felszerelve ujból
megnyilik
és kitünő minőségü áruit t. vevői rendelkezésére bocsátja.

A jegyzők elnöke nyugdíjba ment. Morvay János főjegyző, a Községi és Körjegyzők Országos Egyesületének elnöke nyugdíjazását kérte és a vármegye kérését teljesitette is. Morvay János ugy községében, mint a megyében és kartársai közt általános tiszteletnek és közbecsülésnek örvendett. Igen sokat tett Mezőkövesdért. Az ő érdeme, hogy a község ki van kövezve, gyalogjárói vannak, villamvilágitása ven, artézi kutjai vannak ugy, hogy a község Magyarország egyik legmodernebb mezővárosa lett.

Egyháztanács-gyülés. Az ehmantelepi róm. kath egyháztanács mult vasárnap élénk érdeklődés mellett ülést tartott Csizmadia Gyula egyházi és Zagyva József világi elnök vezetésével. A gyülés tárgya elsősorban az ehmanntelepi temetőnek több, mint két év óta huzódó ügye volt. A belügyminiszter ugyanis nem hagyta jóvá Pestvármegye közgyülésének azt a határozatát, amellyel a Czinkotán tul, Kistarcsa felé létesitett községi temetővel az ehmanntelepiek temető-ügyét elintézettnek vette. Többek hozzászólása után egyhangulag kimondotta az egyháztanács, hogy a cinkotai községi előljáróságtól az ehmanntelepi temető sürgős megnyitását kérelmezi, a Nemzeti Tanácsot pedig a közérdekü ügy hathatós pártolására kéri fel. A templomtelek illetékének elintézése után, az egyházi elnök inditványára, a demokratikus eszméknek megfelelően az egyháztanács meghivások utján kiegészitette magát a következő buzgó nőtagokkal:

Berecz Jánosné, Bernovics Imréné, Dimény Lajosné, Ehmann Viktorné, Glezsár Györgyné, Kirschner Józsefné, Kovács Mártonné, Moszlovácz Józsefné, Oláh Józsefné, Perndl Ferencné, Rostás Gézáné, Schuszter Vilmosné, Tamás Sándorné, Váradv Andrásné, Wéber Mihályné. A feloszlott Egyenlőségi Kör vagyonából egyezer koronás hadikölcsön-kötvényt az Ehmann-telepen épitendő templomra ajánlottak fel a kör vezetői. Széles József nyujtotta át a jelzett kötvenyt, amelyet a jótékony czélra értékesitenek.

Adományok. Az Ehmanntelepen épitendő templomra legutóbb a következő adományok érkeztek: Bejczi József 20 kor., Halász István 50 kor., Hóra József 20 kor., Marosán Lajos 80 kor., Rábel József 120 kor., Széles József 20 kor., Valu József 20 kor., Vaszilia-desz Oszkár 30 korona.

Szemétdomb a Rákosi uton. Két panaszos felszólás kér lapunk utján orvoslást az ellen, hogy a Rákosi ut és Remény-utcza sarkán türhetetlenül büzös szemét gyül az egyik udvarban. Azt mondják panaszkodó barátaink, hogy a szédületes büz miatt nem lehet arra járni. Bizonyára nehézségekkel jár ma a rothadó anyagok kifuvarozása, de a községnek ezen a forgalmas, sürün lakott pontján még sem szabad megtürni a rothadó szemét illatos halmát. Módot kell rá találni, hogy eltávolitsák onnan.

Sár. Mindig sáros helység volt Rákosszentmihály, de ilyen kulimász, ilyen vendégmarasztaló, szutykos sár még sohasem volt községünkben. Gyalogutainkat nem ápolják, nem javitják, a kocsiutakat még kevésbbé. Az utátjárókkal a háboru kezdete óta ki sem törődik, mióta pedig a talajt felbolygatták, azóta teljesen járhatatlanokká lettek utaink. Valamit kellene tenni, mert még csizmában se lehet végig menni az utczákon. Valamit ki kellene találni, ha bajos is, talán még sem lehetetlen . . .

Simkovics Erna
bluz- és pongyola-különlegességek
Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 9. sz.
Rendkivül olcsó árak.

MEIXNER
belvárosi nagyvendéglője
IV. ker., Veres Pálné-utcza 3. szám.
Egész napon át meleg és hideg választékos ételek.
Polgári árak.
Társas vacsorák számára külön helyiségek
Frissen csapolt elsőrendü sör a Polgári sörfőzödéből.
Korlátlan kimérés: korsó, pohár. Pilseni és Szt. István palaczk sör.
Tiszta kezelésü valódi fajborok. Csopaki, Rizling, Ménesi, Badacsonyi és Villányi borkülönlegességek.
Vidékiek találkozó és szórakozó helye.

RÁCZ DÁNIEL
Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és műtermei
Sürgönycim: „Roberácz" *BUDAPEST,*
Telefon: 167-02. *IV., Kigyó-utca 2. sz.*

Telkeket eladok
500—600 korona lefizetéssel, elképzelhető legkönnyebb törlesztési feltételek mellett. Ezenkivül közvetitek villákat és házakat
Géczy János
Rákosszentmihály, Rákosi-ut 32. szám.

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák
LIPCSEI VILMOS
divatáruházában
Budapest, IV., Kigyó-tér 6. szám.

Verekednek a legények. Hétfőn éjszaka irtózatos csatazaj verte fel községünk csendjét. Egyik lövés a másik után. Hatalmas szalvék reszkettették meg a levegőt. A lakosság felriadt álmából. Sokan fosztogatóbandák garázdálkodására gondoltak és védelmi intézkedéseket tettek. A zajnak azonban sokkal barátságosabb alapja volt. Rákospalotai legények jöttek megmérkőzni a szentmihályiakkal, akik egy héttel előbb megverték őket valami összetűzés alkalmával. A Rákóczi-utczában ütközött meg a két csapat s a palotaiak megfutamodtanak. A helybeliek utól se tudták érni őket. Csak egy fiatalember járt pórul. Nagyon összeszurkálták szegényt. Három sulyos sebét kellett ápolás alá venni.

Sporthirek.

Értesitès. Sporttársaim! Folyó hó 26-án (vasárnap) d. e. fél 11 órakor a Solti-féle vendéglő helyiségében nagy értekezletet tartunk. Felkérlek benneteket, hogy ezen okvetlen jelenjetek meg annál is inkább, mert az R. S. C.-vel meghiusult fuzió következtében egynéhány kérdés tisztázása válik szükségessé. Sporttársi üdvözlettel *Pender* intéző.

Felhivás. A rákosszentmihályi békés sportmüködés érdekében felhivjuk az összes játékos tagtársainkat, hogy rövid időn belül irásban nyilatkozzanak, hogy a jövőben melyik egyesület szineiben óhajtanak tovább müködni? Rákosszentmihályi Athletikai és Football Club Football szakosztálya.

Felhivás. A Rákosszentmihályi Kerékpár Kör volt tagjait ezennel felhivjuk, hogy folyó hó 26-án, vasárnap délután 3 órakor a Hausvater-féle vendéglőben okvetlen megjelenni sziveskedjenek a további teendők megbeszélése végett. (R. S. C.)

Az R. S. C. élete. Élénk élet folyik az ujonnan megalakult Rákosszentmihályi Sport Clubban. A szerdai és vasárnapi összejövetelek igen látogatottak, amennyiben e napokon a klub régi tagjai majdnem kivétel nélkül megjelennek. A klub vigalmi gárdája február 16 ára matiné rendezését határozta el, még pedig a Rákosszentmihályi Nagykaszinó helyiségében. A matinén közremüködőknek sikerült megnyerni Tóbiás Annuskát, helybeli társaséletünk kedves hölgytagját, Polner Ernő zenetanárt, zenekarával egyetemben, Kurina Simont, a Folies Caprice müvészét és még több elsőrangu nagyságot. A matinéra a meghivót a hét folyamán bocsátják ki. A klub vezetősége ezuton is tudomására hozza tagjainak, hogy f. hó 26-án, vasárnap d. u. 5 órakor az uj klubhelyiségben, a Hausvater-vendéglő különtermében taggyülést tart, ahol tagfelvételek is eszközöltetnek. Azonkivül felhivja a háboru alatt más egyesületekben igazolt játékosait, hogy visszaigazoltatásuk végett ugyanott a legrövidebb idő alatt jelentkezzenek.

Ételeczetsavat,

vegytisztát, étkezési célokra, mely borkősavat és egyéb ártalmas vegyi szereket nem tartalmaz, szállit Tauber cég, Budapest, VIII., Aggteleki-utca 4.

Házhelyek közvetlen Kistarcsa pályaudvar mellett, Budapest-gödöllői villamos legszebb helyén, 6 évi törlesztésre kaphatók. Bővebbet **Róna Márton** állomásfőnöknél, Kerepesi-ut 10. szám. Tattersallal szemben.

Hivatalos rész.

385/1919 **Hirdetmény.**

Alólirott községi jegyző közhirré teszi, hogy a pénzügyminiszter 1918. évi 153170 számu rendeletével a dohánytermelés saját használatra a községek belterületén engedélyeztetett.

Ezen rendelet főbb pontjai a következők:

A dohánytermelésre csak egy — lehetőleg négyszög alaku — földterület használható, melybe a dohány más növénytől elkülönitve ültetendő. Engedélyt nyerhetnek, a *kik mezőgazdasági termeléssel hivatásszerüen foglalkoznak és a földet saját maguk müvelik.* Csakis pipadohány termelése engedélyeztetik és azt csak a családhoz tartozó 16 évnél idősebb férfitagok fogyaszthatják. Azt eladni szigoruan tilos. Egy-egy termelő családfő 200 dohánypalánta kiültetésére nyerhet engedélyt — kevesebb nem ültethető — minden további családtag után további 100 palánta ültethető, azonban az 500-at nem haladhatja meg. Az engedélyért palántánként egy korona illeték fizetendő, mely az esetben sem térittetik vissza, ha az engedéllyel nem él.

A termelés szándéka irásban 1919. január 31-ig jelentendő be a község elöljáróságánál (8. számu szoba) mely bejelentésben elfogadható módon igazolni tartozik, hogy az engedély elnyeréséhez megkivánt feltételek birtokában van.

A bejelentés bélyegmentes.

Rónay sk., *jegyző.*

„Noseda" növendék kezdők részére énekórát ad. Bővebbet lakásán, Rákosi-ut 38. **GRÜNWALD NELLY.**

Szepesi Kuszka Jenő

festőművész **rákosszentmihályi**

festőiskolájába

jelentkezni lehet:

Rákosszentmihályon, Rózsa-u. 9.

Fényképezőgép teljes felszereléssel, anyagok, lemezek, filmek állandó készlete. Tükörreflex kamerák és az összes létező legjobb gyártmányok minden modellje, ujdonsága.

50 felvételre berendezett kézi fényképezőgép, mely azonnal vetit, nagyit, másol, reprodukál pár pillanat alatt, komplet felszereléssel 175.— kor. te jes garanczia mellett.

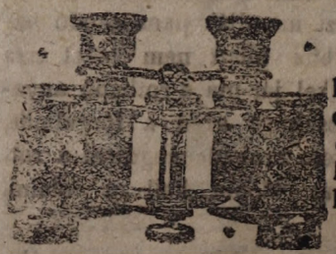

Prizmás látcsövek, verseny-, vadász-, tengeri-, szinházicélokra alkalmas **Zeiss, Busch, Goerz, Voigtländer** stb. teljes **garanczával** kaphatók.

Pontosan belőtt, kiválóan jól lövő **vadászfegyverek** patronokkal, fölszereléssel. Páros ejektoros Hammerlex garniturák alkalmi vételárban.

Radó fényképezőgépek és vadászfegyverek üzletében, **Egyetem-tér 5. szám.**

Vétel, csere.

Jobb vadászfegyvert és pisztolyokat veszünk vagy becserélünk.

Legolcsóbb és legnagyobb választék butorokban
ZIERLICH ARNOLDNÁL

Régi butor szalon

Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3. sz.

Uj, használt és antik butorok vétele, eladása és becserélése.

Skót és angol szövetkülönlegességek. :: :: :: ::
Egyenruha és Breeches-nadrág speczialista.

Petrovits és Társa

polgári és katonai szabók

Budapest, IV. ker., Kigyó-tér 1. sz.

(Királyi bérpalota)

Telefonszám: 1—36. *Telefonszám: 1—36.*

PAPEK JÓZSEF

császári és királyi udvari szállító

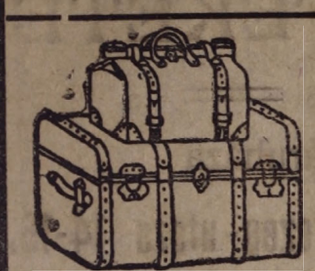

bőröndös és finom bőráru gyártó.

BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 11.

Kizárólag jobb minőségü áruk.

JUNG PÉTER

csemege-áru nagykereskedés

Budapest, IV. ker., Fővám-tér 6. szám.

központi vásárcsarnokkal szemben.

Konzervek, sajtok, déli gyümölcsök, likörök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Budapest szenzációját képezik

Elsner Oszkár

áruházai **Főüzlet**

IV Párisi-utcza 3. szám, Koronaherczeg-utcza sarok

Nagy választék alkalmi szalagokban, csipkékben, jabots, echarpe, shawlokban és mindennemü divatczikkekben.

Főüzlet: IV., Párisi-u. 3. (Koronah.-u. sarok).
Fiókok: VII., Király-utca 35. sz.
VII., Rákóczi-út 32. sz.
II., Fő-u. 52, Batthyányi-tér sarok
IV., Calvin-tér és Kecskeméti-u. sarok

RÉTAY és BENEDEK

Budapest, IV., Váci-utca 59. sz.

Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.

Oltárok, szószékek, urkoporsók és teljes templomi berendezések.

Régi oltárok renoválására, festésére és aranyozására, templomok kifestésére ajánlatos cég, mely a munkát külön e célra nevelt iparmüvészek által szakszerüen és stilszerüen végzi. Végzett munkái közül, a melyek a legteljesebb elismerésben részesültek: a szeged-rókusi uj templom teljes berendezése, az aradi Minoriták uj templomának teljes berendezése, a máriasasvárikegyteplom, a máriaradnai kegytemplom, a beregszászi templom kifestése és berendezése és a Müemlékek Országos Bizottsága által megrendelt szepescsütörtökhelyi főoltár.

Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

MODELL

női kalapok, naponta ujabban érkeznek. **Gyászkalapokból nagy választékot tartok. Selyem angol-bortniból** selyemkelmével kombinálva (kézi munka), **készült kalapok** igen divatosak és ezekből minden szinben vannak raktáron. **Urinők fizetés nélkül megtanulhatják a szakmát. Női kalapok átalakitása legujabb divat szerint készül.**

Caroline és Nővére utóda Löwyné Landler Róza

Főüzlet: Budapest, IV., Párisi-utcza 3. szám.

Fióküzlet: Ujpest, Árpád-ut 31. szám. Gyár: **VII., Károly király-ut 9.** (Hadik-palota) az udvarban

Wolf ruhaáruház,

eladás egyelőre nagyban

IV. ker., Szervita-tér

az emeleti helyiségekben.

Szövetek. — Ruhák. — Bélésáruk.

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., ker., VÁCZI-UTCZA 41. SZÁM.

a legjobb hirnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Telefon 167—34.

Holzer

divatháza

Budapest, IV. Kossuth Lajos-uteza 9.
Külön női fehérnemü osztály.

Olcsó darabok eladása a souterreinben.

Szőts
Lakásberendezési Áruháza
most
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10.
(Rózsabazár mellett.)
Czimre ügyelni kéretik. Telefon 26—89.

Losonczi Emil
Budapest, IV.,
Váci-utca 13.
TELEFON: 114—89.
Bőr diszmű áruk, kézitáskák, levél és pénztárcák, selyem-tarsolyok, gyémántutánzatu és :: gyászékszerek.
Alkalmi ajándékok nagy választékban.
Ujdonságok modern kézitáskákban a legszolidabb árakon.
Tarsolyok a legnagyobb választékban és minden minőségbe csakugy mint háboru előtt kaphatók.

LÁSZLÓ és FEKETE
különleges
női divatkelme áruháza
BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-utcza 14-16.
(A főpostával szemben)

Ungár Lipót
női divatáruháza
Budapest, IV.
Kossuth Lajos-utcza 2.

EGYENRUHÁT
garantált legjobb gyapjuszövetekből.
Mesteri szabás, legfinomabb kiállitás, jótállás mellett.
Szörmeköpenyek, zubbonyok, mellények és könnyebb egyenruhák is Nyári és téli sapkák 5 K-tól. Frommer-revolver 65 K, revolvertáska 10 K Gyulay-táska 15 K, kard 28 K, kardbojt 4 K. kardkötő 6 K, kezlyü 4 K börgamásni 20 K, csavargamásni 7 K, tábori takaró 12 K, háti zsák 8 K Hálózsák 40 K, tábori kulacs 3 K és feljebb. Mindennemü rendjelek rendjelszalagok és minden czikk, melyre a hadseregnek a táborban szüksége van, nagy választékban jutányos árban beszerezhető
TILLER MÓR és TÁRSA
Budapest, IV., Váczi-utcza 35.

Szücs és Márkus
selyem, csipke, szalag, bársony, gomb és ruhadiszkülönlegességek divatháza
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
A belváros ezen jóhirnevü cégét, mely megbizható, szolid kiszolgálásáról, divatirányu izléséről s rendkivüli előnyös árairól ismeretes, mint legjobb bevásárlási forrást különös figyelemmel ajánljuk.

BENCZE
cipő szalon
Telefon 125-24
Budapest, IV. ker.,
Bécsi-utca 5. félem.
Kész és mérték szerinti női czipők a legjobb és legszebb kivitelben .·. .·. .·.

Művészi fényképnagyitások.
„Hunnia" fényképészeti és nagyitási müintézet
Budapest, IV., Károly-körut 6.
FELVÉTELEK MINDENNAP. VASÁRNAP IS REGGELTŐL ESTIG.

Mössmer József Fiai
menyasszonyi kelengye készitők
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 2. szám.
Női és férfi fehérnemüek.
Vászon és asztalnemüek.
Bleuse különlegességek.
Harisnyák

A valódi
Hollandi Három Király Tea
a legjobb vértisztitó szer.
1 csomag ára 2 korona.
Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készítmény kapható:
LIPPE-gyógyszertár **Rákosszentmihály.**

Valódi tea és konyak
kapható
Deisinger Testvérek
cégnél
Budapest, IV., Ferenczlek-tere 1. szám. (Királyi bérpalota.)

PALAIS ROYAL
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 8.
Diszmü, kinaezüst, bőráru, valamint gyémántutánzatu ékszerek és gyöngyök legolcsóbb árban :: :: kaphatók. :: ::
Gyász-ékszerek nagy választékban

CZIRING ÁRMIN
Budapest, Deák Ferencz-utcza 19. sz.
A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve!
Kizárólag sajátkészitményü szücs és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

Alapitási év 1900. **Telefon 148–15.**
Haskó Mór
leány- és női kalap-üzlete
Budapes,
IV., Koronaherczeg-utcza 18.

UHER ÖDÖN
fényképész fényképészeti szaküzletében
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 2. szám.
Elsőrangu és legkiválóbb gyártmányu **fényképező gépek, objektivek, papirok, vegyszerek, lemezek** és minden egyéb, a fényképezéshez szükséges anyagok és felszerelések. **Amatőr munkák kidolgozása** a czég mütermében mérsékelt áron. Szaktanácsok és sötétkamra dijtalan.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere czikkek
SZEMERE GÁSPÁR
Budapest, IV., Deák Ferenc-u. 13. és IV., Kossuth Lajos-utcza 2. sz.

Zwiebaek Lajos és Testvére
Budapest, IV., Váczi-utcza 14. szám.
Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját müheleyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Mérő cipők
legszebbek, legjobbak
:: és legolcsóbbak ::
Mérő L. és Társa
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 1.

Varga Sándor
füszer- és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. szám.
(A szobor előtt)
Ajánlja kitünően felszerelt üzletét mint szolid bevásárlási forrást füszer- és csemege árukban, sajtok, szardiniák stb. conservekben. Tea, rum. Teasütemények, likőrök, gyümölcsök, pezsgők stb.

Fleischmann Ignác

Budapest, IV. ker., Kálvin-tér 2.

Női és férfi fehérneműek.
Menyasszonyi kelengyék.
Vászon és asztalneműek.

Férfi és gyermek ruhák

egyenruhák és katonai czikkek **legolcsóbb** bevásárlási helye

Fehér M. Miksa áruháza Budapest, **csak** Károly-körut 16.

Jol jár ön?

ha nem, ugy viselje a hirneves

Chasalla-czipőt

melyet mindenkinek a láb fekvése és pontos mérete szerint készen árusitunk, eltérően a többi kész cipőktől, amelyek csak ugy találomra illenek a lábra

Egyedüli elárusitók:

Székely és Társa

Budapest, IV., Muzeum-körut 9. szám.

Radó

Aladár

bluz- és pongyola divatáruháza

Budapest, IV. Kristóf-tér 6.

Hölgyeket

nem, de **férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával**

öltözteti a

Platschek Áruház

Budapest, IV., Károly-körut 22. sz.

(Röser-bazár.)

Elsőrendü minőségek Szigoruan szabott árak

Kérjen árjegyzéket!

BETEGÁPOLÁS

Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. **sérvkötők, hasköték, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartük, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek** a legmegbizhatóbb minőségben csakis

Fischer Péter és Társa

r.-t. czégnél

most IV. kerület, Kálvin-tér 3. szám.

szerezhetők be.

Most megjelent legujabb képes **árjegyzéket** kivánatra bérmentve titoktartás mellett **azonnal küldjük.**

Telefon 958. **Alapittatott 1856.**

Női kalap-különlegességek

Virányi J.

női kalap gyára

Kalapok formázás, festés és diszités végett elfogadtatnak.

Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3. szám.

Telefon 79—33. *Telefon 79—33*

GUTTMANN BÉLA

kötött- és szövöttáru nagykereskedése

Koronaherceg-u. 6.

Női-, férfi- és gyermek-harisnyák. Kötött és szövött kesztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

SZONGOTT GYULA
(Magasin Français.)
Müipari ujdonságok. — Dísztárgyak. — Diszlegyezők. — Ekszerek. — Izléses ujdonságok.
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 2.

Dona Döme és Tsa
papirkereskedése, a poprádi gyár raktára
Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.
Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceán-tengerentuli levélpapirt,** valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

ARANYVIRÁG
kitünő jó levélpapir discrét boritékkal.
Kapható **Szénásy Béla** papirárubázában
Budapest, IV. ker., Ferenciek-tere 9. sz.

TÉLI SPORT.
Legjobb minőségü korcsolyák. Korcsolyaszijak. Sportszánkók. Gyermekródlik. Teljesen felszerelt lilienfeldi ski. Jéghockey ütők és labdák :-: nagy választékban. :-:
KERTÉSZ TÓDOR
BUDAPEST IV. KRISTÓF-TÉR

AMPUTÁLT ÖN?

Akar Ön elegáns, a czélnak teljesen megfelelő **mülábat** vagy **mükezet?** Ez esetben sziveskedjék bizalommal a 35 év óta fennálló legjobb hirnévnek örvendő **Keleti J.** budapesti orthopädiai müintézetéhez fordulni. **Keleti mülábai és mükezei, járó és támgépei a legjobbak a világon. Elegáns könnyü járás! — Mérsékelt árak! — Kifogástalan technikai kivitel!**
Több évi jótállás. Több ezer elismerő okmány hirneves orvosoktól és betegektől! — Ezenkivül gyárt és raktáron tart: Csász. és kir. szab. KELETI-féle
sérvkötőket
pneumatikus gummipelottával. **Haskötőket, gummi görcsérharisnyákat. Testegyenesitő** járó- és támgépeket. Betegápoláshoz tartozó összes czikkeket.
KELETI J.
ervosi müszer- és testegyenesitő gépe: gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.
Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen.

JESCO a czipőipar csodája III
Utólérhetetlen forma, elegánczia és tartósság tekintetében. Egységár hölgyeknek és uraknak! Fél- és magas czipők.
Főraktár:
BUDAPEST, IV. KER., KECSKEMÉTI-UTCZA 19. SZÁM.
DEUTSCH ANTAL

Haris, Zeillinger és Társa a „kék csillaghoz"
Budapest, IV., Váczi-utca 16. szám. **Telefon 10—55.**
Vászon- és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk.
Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben saját gyártmány.
Menyasszonyi kelengyék,
selyem szoknyák és harisnyákban dus választék.
kivánatra mintákat küldünk.

Állandó butorkiállitás

Grosshändler J.

Budapest, IV., Semmelweiss-utca 17.

Háboru előtti készlet: legfinomabb háló-, ebédlő-, uri- és szalon-berendezésekben és igy abban a helyzetben vagyok, hogy még a régi árak mellett szállithatok. Telefon 71—35.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.

NAGY IMRE

virágnagykereskedő

Budapest, Belváros, Fővám-tér 6.

(a központi vásárcsarnok átellenében.)

A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.

Modern kertészeti telepem:

II. ker., Pasaréti-ut 64. szám.

Állandó virágkiállitás.

Snoidig egyenruhákat

feltünő olcsón ésjó minőségben szállitanak

BLUM és TESTVÉRE

egyenruha szállitók

Budapest, IV., Váci-u. 31—33.

Piarista-épület.

VILLAMOS THERMOFOR

ÁRAMSZABÁLYZÓVAL

ÁRJEGYZÉK INGYEN

ÁRJEGYZÉK INGYEN

NAGY KÁROLY

BUDAPEST KIGYÓ-TÉR 1.

WEISZ ÁRUHÁZ

Budapest, IV., Váczi-utcza 24.

Földszint: Selyem, csipke, ruhaszövet, függöny, magyar kézimunka, harisnya, keztyü, fátyol és pipere áruk.

I. emelet (lift): Kalapforma, virág, toll, bársony és kalapdiszek.

II. emelet (lift): **Nagybani eladás minden czikkben, alkalmi árusitások.**

Maradékok minden czikkben az áruház első emeletén mindenkor kaphatók.

SALZER J.

reklámczikk gyára.

Naptárak és czukrászkellékek gyártása.

Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.

Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

A főváros legelegánsabb és legolcsóbb

automobil raktára

LAURIN ÉS KLEMENT

részvénytársaság vezérképviselete.

Budapest, VI., Andrássy-ut 10. sz.

ALAPITVA 1864-BEN.

ALAPITVA 1864-BEN.

Löwenstein Mihály utóda

HORVÁTH NÁNDOR

Budapest, IV., Ferdinánd bolgár király-ut 4.

Csemege. Füszeráruk. Halak.

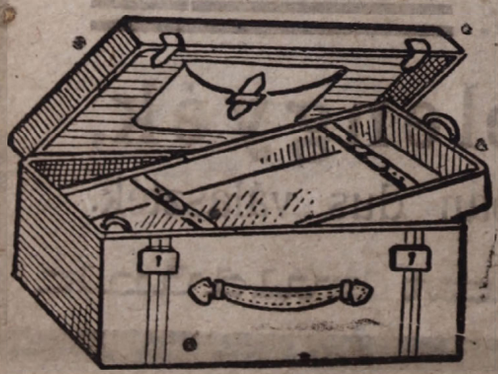

CSAK A Mehmed szultán-ut 5. szám alatt van (a régi Muzeum-körúton)

Csángó Henrik, bőröndös

A czim fontos, mert fióküzlete nincs.

Nyomatott Neuwald Illés utódai könyvnyomdájában. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919 vasárnap, február 2. 5. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.

SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utcza 37.**

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár: Egész évre . . . 16.— kor. Fél évre . . . . 8.— „ Negyed évre . . . 4.— „ EGYES SZÁM ÁRA 40 FILLÉR. Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal

A függetlenségi párt alakuló gyülése.

A rákosszentmihályi függetlenségi és negyvennyolczas párt vasárnap délután tartotta alakuló nagygyülését. A gyülés hatalmas és minden tekintetben impozáns volt. Igen sokan sereglettek egybe és lelkes, komoly és izig vérig hazafias beszédekben gyönyörködhettek. Az a hang, mely a gyülésen uralkodott, az elvek és törekvések, melyek a gyülés során kidomborodtak, az igaz magyar, hazafias szellem, mely uralkodóvá lett, ünneppé avatta ezt a gyülést és jóleső megnyugvást és uj reményt önthetett a haza sorsán aggódó szivekbe. A szélsőséges törekvések nemzetietlen áradata közepette, im, van még lelkes hazafiság az emberekben, tudnak még lelkesedni, akarnak még a független magyar hazáért dolgozni és küzdeni és meg tudja még érteni magyar — a magyart!

A vasárnapi gyülésen olyan egybeforrás folyamata indult meg, amely alkalmas arra, hogy ujra éledő remények forrásává legyen. Régi ellenfelek ültek együtt és tapsoltak egymásnak olyanok, kik áldáz, kiméletlen harczokat vivtak még nemrég egymás ellen a meggyőződésükért. De a világ nagyot fordult azóta s ma, midőn a rettenetes világháboru katasztrófával végződött és hazánkon martalóczok osztozkodnak, ma nem választhatják el egymástól az igazlelkü hazafiskat politikai jelszavak, nem állithatnak választófalat elévült párttekintetek, ma csak egy kötelességet ismerhet mindenki: hogy a maga helyén, a maga erejével hazánk megmentésén munkálkodjék és a forradalom lelkesedésében ujjászületett szabad és független Magyarország biztositásán, komoly megalapozásán és berendezésén dolgozzék.

Nem reakcziós gyülés volt a vasárnapi szervezkedés, ezt csak a rágalom foghatná reá. Nincs senki, aki a haladásnak, a szocziális irányu fejlődésnek igaz hive ne lenne. Ennek biztositékát a gyülés vezéreiben mindenki megtalálhatja. De viszont megnyugtató és magával ragadó az a tiszta hazafias irányzat, amelyet ugyanezek hirdettek, mintegy elégtételt szolgáltatva azoknak a polgártársainknak, akik ugy látták, hogy éppen ez a szempont tulságosan elhalványul a haladó törekvések közepette és a multban is legfőbbképen ezért voltak tartózkodóak azokkal szemben. Hiszen a szomoru emlékü választójogi harczok oka is az a hazafias aggodalom volt annak idején, mely a nemzeti érdekeket féltette. Hol vagyunk ma már attól és mint örül mindenki a demokratikus haladás és egyenlőség diadalának, ha attól a magyarság és haza érdekét nem kell veszedelemben látni.

Ma sem mondunk mást mint, hogy a pártszempontok alárendelt jelentőségüek előttünk, csak a haza épsége és a magyar nemzet érdeke szent. Örömmel állapitjuk meg, hogy a vasárnapi gyülés ugyanezt vallotta és nem az erők széttagolására, hanem egyesitésére törekedett. Nincs olyan egyéni sérelem, nincs olyan a multban szenvedett méltatlanság, amelyet alá nem kellene rendelni ennek a czélnak; mely mellett minden eltörpül és vétkes önzéssé válnék minden emlékezés a multra. Ezt a hangot a vasárnapi gyülésen ülöttek meg sok szerencsével és több hivet szereztek egy óra alatt, mint ellenséget a gyülölködés hosszu éveiben.

A rákosszentmihályi függetlenségi és 48-as párt alakuló nagygyülését Farkas Elek nyitotta meg lendületes beszéddel, mely mint mindig, ezuttal is nagy hatást tett. A párt központja részéről Sándor Oszkár dr. mondott magvas beszédet, majd pedig Friedrich István volt hadügyi államtitkár fejtette ki széles alapokon a párt álláspontját. Beszéde legkiemelkedőbb mozzanata az volt, midőn kijelentette, hogy személyekhez nem köti magát a párt, a haladás hive, de ragaszkodik elsősorban az ország területi sérthetetlenségéhez, követeli az önálló nemzeti hadsereg felállitását és a magántulajdon tiszteletbentartását. Csatlakozásra hivta fel a község minden hazafias gondolkozásu polgárát; az erők egyesitését kivánja s örömmel látja a zászló alatt azokat, akik a multban szemben álloltak vele. Nagy tetszés és lelkesedés kisérte a beszédet.

Gyapay Dénes őrnagy szólt még egyes kérdések tisztázására adván alkalmat, majd pedig megválasztották a párt vezetőségét, egyhangulag a következőképen:

Elnök: Farkas Elek. Alelnökök: Kecskeméthy Vincze, Garai Lajos dr., Király László, Bartos Menyhért, Csattogányi István. Titkárok: Meyer Ferenc és Pender K. Farkas. Jegyzők: Podmaniczky István b. Szőke Béla, Pethe László, Sztanek Lajos. Pénztárosok: Holló Ágoston és Petrass Jenő. Végrehajtóbizottság: Bauer Ottó, Berghoffer Ferencz, Bencsis Ferencz, Chirko Lajos. Diósy Nándor. Domba Kristóf, Gocos Kálmán,

Lapunk mai száma 12 oldal.

Grünwald Bernát, Hercegh József, Humay Károly, Joó Gyula, id. Kersmann József, Kiss József, Leszik Károly, Lusztig Ignácz, Meyer Ferenczné, Miksz Ferencz, Mühlbacher Márton, Pálfi János, Petri Ádám, Podmaniczky György b., Polgár József, Sebes Rikárd, Schulek Károly, Schuszter Károly, Szabó József, Szlannár Antal, Tóth Gyula, Zagora Gábor, Zinkel Gábor és kétszáznál jóval több választmányi tag.

HIREK

Gyertyaszentelő. Ma, február 2-án van Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe a katholikus egyházban, amikor az istentisztelet keretében megszentelt gyertyákkal körmenetet tartanak. Templomunkban d. e. 10 órakor, az Ehmann-telepi kápolnában 11 órakor kezdődik a szertartás.

Egyházi ének. Ma, vasárnap a nagy misén érdekes templomi ének lesz. Süveges Aranka, a Városi Szinház operaénekesnője Gounod hires Ave Mariáját énekli az ájtatos hangulat emelésére.

Tanfelügyelőnk előléptetése. Petri Mór doktort, Pestvármegye tanfelügyelőjét miniszteri tanácsosi cimmel tüntették ki. Tanfelügyelőnk megérdemelt előléptetése őszinte örömet kelt az egész vármegye közönségében.

Sztojanovics Jenő halála. Sztojanovics Jenő 53 éves korában meghalt Budapesten s vele a kilencvenes évek szinházlátogató közönségének egyik népszerű szinpadi és zeneszerzője távozott el az élők sorából. Az elhunyt Pesten született. Zenei tehetsége korán fejlődött, már 12 éves korában az egyetemi templomnak volt orgonistája. Zenei tanulmányait Bellovits Imre vezetésével végezte, de megszerezte az orvosi diplomát is. Első operettje, a háromfelvonásos Peking rózsája 1889-ben került szinre s ezt a müvét nagyszámban követték operettek, balletek, sőt még egy opera is. Legnevezetesebb müvei: Uj Rómeó (ballet), Csárdás (ballet), Kis molnárné (operett), Tous les trois (ballet) és Ninon (opera). A Csárdás cimü háromfölvonásos balletet az Operaházban adták elő. Érdeme a darabnak, hogy ebben hallotta meg először a közönség a kétszázéves régi magyar zeneemlékeket modern hangszerelésben és ebben látta meg a maga eredeti formájában a hires palotást és egyéb régi magyar táncokat. Mindezeken kivül több kiváló egyházi zenemü fűződik nevéhez. Szorgalmas tevékenységet fejtett ki Sztojanovics az irodalom terén is. Utolsó éveiben polgári iskolai énektanár volt. Halálát özvegye és négy árvája gyászolja. Sztojanovics Jenő éveken át volt Mátyásföld lakosa s az ottani társaságban élénk részt vett.

Megakadt a tanitás. A következő panaszos levelet kaptuk: „Igen tisztelt Szerkesztő ur! A sok-sok nélkülözés, szenvedés és keserüség közt egy ujabb kellemetlenségre hivom fel szives figyelmét és kérem, legyen szives erről b. lapjában megemlékezni. Arról van szó, hogy hosszu szünet után a helybeli iskolákban ismét megakadt a tanitás. Egyszerre több tanitó beteg, nem láthatja el a dolgát, a gyermekek nem járnak iskolába. A növendékek a nagy szünet óta még azt is elfelejtették, ami keveset tavaly megtanultak. Mi lesz velük, ha most ismét tétlenségre lesznek kárhoztatva? Annyi sok a veszélyeztetett területről elmenekült tanerő, talán jutna most ezekből a mi iskolánknak is addig, amig a beteg tanitók ismét megkezdhetik a munkát. Olyan egyszerü volna a segités, talán egy kis jóakarattal hamarosan segiteni lehetne az amugy is gyenge iskolai viszonyainkon. Kiváló tisztelettel, kész hive *i—ő.*"

Alkonyatkor a villamoson. A vonatok pótkocsijai alkonyattól kezdve csaknem kivétel nélkül sötétek, mert csak a legritkább esetben nem romlik el bennük a világitás. A közönség már-már megszokja ezt az állapotot és csendesen szunyókál a kocsikban, már t. i., akinek jut ülőhely. A kalauzok beszélik, hogy ha a világitó berendezést rendbe is hozzák, mégsincs világitás, mert a kocsin utazó suhancok ellopdossák a villamos-körtéket. A héten is igy történt. Befelé menet még megvoltak a körték, visszajövet azonban már hülk helyüket találták és sötétben maradt a kocsi. Az Ehmann-telepen aztán ujabb meglepetés érte az utasokat. Hatalmas kő repült az ablakba és az üveg csörömpölve hullott alá. Ezer szerencse, hogy meg nem sebesitette a közelében ülőket. Az utasok felháborodva akarták üldözőbe venni a gonosz suhancot, aki a követ a kocsira hajitotta. Feljegyzésre érdemes, hogy az általános méltatlankodás közepette a kalauz megszólalt: — „Az a baj, kérem, hogy a jó érzés kiveszett az emberekből." Egyszerü, őszinte szavak; arany igazság.

Az Eötvös Társaság estélye. Az Eötvös Tudományos és Irodalmi Társaság ma tartja első nyilvános előadó estélyét a Nagykaszinó disztermében. A társaságnak sikerült ez estére az Uránia Tudományos Egyesület Vörösmarty életéről szóló előadását a hozzátartozó képsorozattal egyetemben megszereznie. A vetitett képekkel kisért felolvasást szavalatok és zeneszámok egészitik ki. Az estély pont $^1/_2$6 órakor kezdődik. Belépő dij 2 korona.

Wild West. Nem tulzás ez kérem: valóságos vad nyugat ez itt, mifelénk Rákosszentmihályon. Azóta tart ez az állapot, amióta a rákospalotai farm legényei háborut viselnek a mi fiainkkal. A legutóbbi csatáról már a mult héten közöltünk rövid tudósitást. A háboruság azonban azóta sem szünt meg. A palotai legények naponta átrándulnak Szentmihályra és ha elcsipnek az utczán gyanutlanul haladó helybeli legényt, megkéselik, jobb esetben pedig elpáholják. Azt hirdetik, hogy kiirtják a helybeli fiukat az utolsó szálig. A minap azzal fenyegetődztek, hogy néhány százan rándulnak át a döntő csatát megvivni. Két gépfegyver és nagy készültség várta a támadókat a határon, de bizonyára neszét vették a dolognak, s nem jöttek. Honnan ez a nagy harag, holott azelőtt békében élt egymás mellett a két község legénysége? Hát kérem, a tánczisko lában kezdődött a dolog. Az itt működő tánczmester azelőtt Rákospalotán tényked tt. Nálunk sok a leány tanitványa, de kevés hozzá a tánczos. Meghivta tehát a palotai fiatalságot. A tánczisko lában különbözött össze a két csapat és mi türés-tagadás, ott a palotaiak hu ták a rövidebbet. Alaposan kikaptak. Ezért esküdtek boszut s már néhány késelés révén elégtételt is szereztek. Igaz, hogy náluk is esett sebesülés azóta, hir szerint nem egy komolyabb természetü is. Lövöldözés is bőven folyik naponta estenden. Nem jó tehát a sötétben sétálgatni. Azonban mégis csak jó lenne a vad nyugatot

egy kis kulturával ránczba szedni és rendet csinálni. Mert aki verekedni akar, ne a felebarátját pusztítsa, hanem vesse magát a csehekre, mikre, ott verekedhetik kedve szerint.

Becsületes megtaláló jelentkezzék. Süveges Aranka, a Városi Szinház operaénekesnője január 25-én, mult pénteken, az 1 óra 45 perckor indult körforgalmi villamoson elvesztette a „Mignon" czimü operát, amelynek piros kötetében egy gimnáziumi bizonyitvány is volt. A becsületes megtalálót kéri, hogy juttassa el hozzá. Czime: Rákosszentmihely, Rákosi-ut 43. Illő jutalomban részesül.

Halálozások. Megint bőven arat a halál mifelénk. Egyre hosszabb az őszinte részvéttel irott szomoru gyászrovatunk:

Komjáthy Géza asztalosmester és vendéglős, Rákosszentmihály egyik törzsökös polgára, hosszu betegség után, hatvankét éves korában meghalt községünkben, hol évtizedeken át általános becsülésnek örvendett. Derék, jóakaratu, szorgalmas férfi és példás családapa volt, szép családot nevelt, melynek élén özvegye és állami mérnök fia gyászolják. Mély részvét kisérte utolsó utjára, a helybeli temetőbe, hol Csizmadia Gyula lelkész szentelte be.

Ujabb, megrendítő gyász érte szeretett barátunkat, Csattogányi István fővárosi tisztviselőt. Édes anyja és leánya után a héten nővérét vesztette el. Csattogányi Ada teljes visszavonultságban élt jó másfél évtized óta rákosszentmihályi házában. A kiváló müveltségü és fenkölt gondolkozásu urinőt idegbetegség kinozta. Férjétől elvált és édesanyja volt egyetlen társasága. Mióta ő is eltávozott az élők sorából, még jobban meghasonlott önmagával s egy szomoru pillanatában megmérgezte magát. Napok mulva találták meg kibült tetemét lakásában, midőn gyanut fogva, rátörték az ajtót. Negyvenöt évet élt. A róm. kath. egyház szertartása szerint helyezték örök nyugalomra. A sokat sujtott Csattogányi család iránt a részvét általános.

Hasonló őszinte sajnálkozás kiséri az utóbbi időben sok csapást szenvedett Schwarczl családot is. Schwarczl Józsefre, a Rákosszentmihályi Takarékpénztár elnökére, szeretett hitvesének elvesztése után keserves megpróbáltatást mért az isteni gondviselés. Leánya, Strassenreiter Ignáczné, szül. Schwarczl Teréz, hosszas szenvedés után, 38 éves korában meghalt Budapesten. Mint leány a régi sporttelepi társaságnak volt egyik középpontja. Házasságában példás anya, önfeláldozó hitves volt, kit szerető család kebeléből ragadott el a zord halál. A kerepesi temetőben helyezték örök nyugalomra. Temetésén nagy számban vettek részt rákosszentmihályi tisztelői és barátai. Kiterjedt rokonsága élén Strassenreiter Ignác itélőtáblai biró férje, Náczika és Józsika gyermekei, Schwarczl József édesatyja, Dr. Schwarczl Ferencz, Schwarczl Róza férj. Ráczkevey Károlyné, Réber Irma férj. Vogel Lászlóné testvérei, Dr. Schwarczl Ferencné szül. Madaras Szeréna, Nagy Sándorné szül. Strassenreiter Irma sógornői, Ráckevey Károly, Vogel László sógorai és özv. Schwarczl Lénárdné szül. Glasser Ludmilla gyászolja.

A régi szentmihályi első települők egyik családját boritotta fájdalmas gyászba Figyelmessy Antalné, szül. Näuheuser Erzsébet elhunyta. Általános tiszteletnek örvendett községünkben, melynek igen tevékeny tagja, ág. h. ev. egyházának pedig buzgó hive volt. A helybeli ev. templom alapjára sokat gyüjtött és sok sikeres estély rendezésének állott az élén. Hatvanhárom évet élt és ebből 33-at töltött boldog házasságban. Férje,

VILÁG MOZGÓ.

Előadások vasárnap, kedd, csütörtök és szombaton. Csak elsőrangu képeket mutatunk be.

A vasárnapi előadások 3 órakor kezdődnek.

Február 2-án, vasárnap

A földalatt iszindikátus, kalandortört 5 f. a főszerepben Magnus, a Cabiria négeróriása.

Február 6-án, csütörtökön

Az embervadász, bünügyi rejtély 3 felv.

Február 8-án, szombaton

Vámpir, dráma 3 felv. és **Tévedések,** vigjáték.

Előzetes jelentés! Február 9-én, vasárnap

Lulu, magyar film 4 felvonásban.

Az előadások 5, 7 és 8 órakor kezdődnek. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor. Pénztárnyitás ½3 órakor. Rendes helyárak.

Zöldike vendéglő

Rákosfalva.

Minden időben friss meleg és hideg ételek. Elsőrangu részvénysör. Tiszta fajborok, kitünő hegyaljai borkülönlegesség. Kényelmes külön helyiségek társaságoknak és estélyek számára. Számos látogatást kér

Kovács Kálmán vendéglős.

Saját termésü **UJ BOR**

fejtve, házhoz szállitva 50 litertől kezdve megrendelhető:

MÜHLBACHER, szőlőbirtokos,

Rákosszentmihály, Csömöri-ut 50. sz.

Kivételes előnyárak

Blum J. Nándor

egyenruházati és hadfelszerelési czégnél

Budapest, IV., Kigyó-tér 3. sz.

ERDÉLYI fényképészeti műterme

Budapest, IV. Semmelweiss-utca 2

Uj nyaralótelep Rákosszentmihályon.

150—300 □ telkek kaphatók Rákosszentmihály legszebb részén fekvő Anna-telepen.

Fizetés készpénzben, vagy **6 évi törlesztésre,**

Ezen terület óriási fejlődésnek fog indulni, mert a körforgalmi villamos a telepen keresztül fog menni.

Bővebbet:

Magyar Ferencz

Rákosszentmihály, József-utcza 46. szám. a.

Értekezés d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig.

egyetlen leánya, özv. Meister Endréné, szül. Figyelmessy Katalin, három unokája, Meister Antal, Frigyes és Lujza és fivére Dürr Mihály siratják. A helybeli temetőbe kisérte örök nyugalomra Blatniczky Pál ev. lelkész, ki megkapó gyászbeszédben bucsuzott a nemeslelkü halottól.

Szeszt tilalom. A kormány végre megenyhiti az egészen merev szeszt tilalmat Eddig csak zárt palaczkokban volt szabad bort árusitani, ezentul három deczit étkezéshez felszolgálhat a vendéglős s a sörtilalmat pedig végleg megszüntetik. A rendelet a napokban érkezik meg a hatóságokhoz.

Ellopott fajtyukok. Sajnálatos károsodás érte Schlauch Lajos táblai birót. Rákosszentmihályi házából ismeretlen tettesek elloptak huszonöt fajtyukot. A csendőrség erélyes nyomozást folytat.

Hogyan gyarapodik egy kaszinó? A váczi kaszinó éves közgyülését tartotta legutóbb. A megjelent tagok élénk érdeklődéssel hallgatták az igazgató beszámoló jelentését: a kaszinó tagjainak száma megnövekedett és az elmult év közel 20 ezer korona hasznot hozott. E gyors fellendülésnek egyedüli titka: a helyes gazdálkodás. A váczi kaszinóban 2—3 koronával olcsóbb bort kapnak a tagok, mint bárhol a városban, ami a gazda és a pénztáros önfeláldozó munkájának eredménye. Végül a tagságt dijat 20 koronáról 40 koronára emelték fel.

Veszedelmes baleset. Veszedelmes baleset érte csütörtökön a gödöllői villamost. Az Ilona-telepi lejtős pályán megszaladt és a légfék elromolván, nem lehetett megállitani. Már-már nagy katasztrófa lett a dologból, mert a veszedelmes fordulóban okvetlenül kisiklott és az árokba zuhant volna az egész vonat, de a czinkotai állomáson belerohant az utjában veszteglő üres kocsikba, melyek rommá törtek. Csudálatos szerencseképen az utasoknak nem esett komoly bajuk. Négy, egészen könnyü természetü sérülés történt csupán. A balesetről riasztó hirek keringtek a környéken, melyek igy tulzottaknak bizonyultak.

Tanügyi előléptetések. A főváros tanácsa az igazgatói czim helyett müködési pótlékot állapitott meg Cserjési Károly reáliskolai tanár, Kiss Ödön felső leányiskolai tanár, Baka Mátyás elemi iskolai tanitó és Benke Balázsné tanitónő részére, kik valamennyien ismert helybeli lakostársaink.

A szocializista-párt a kommunisták ellen. A budapesti Munkástanács legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy a legközelebb összeülő pártkongresszusnak ajánlani fogja, hogy a kommunistakat zárja ki a szocializta-párt szervezetéből.

Üdvözlet a szentmihályi leányoknak. Szentmihályi ifjak is küzdenek a csehek ellen. Ezt bizonyitja, hogy két szentmihályi fiu, kik most a csehek ellen harczolnak, üdvözletét küldi a szentmihályi szép leányoknak a „Rákos Vidéke" szerkesztősége utján. Az üdvözletet tolmácsoló képes lapot Fülekről küldte Kiss Ernő szakaszvezető és Pálfy György őrmester.

Menetrendváltozás. A gödöllő-budapesti villamos vasuton Gödöllőről reggel 5 óra 10 perczkor indul az első és este 7 óra 20 perczkor az utolsó vonat; mig Gödöllőre reggel 6 óra 10 perczkor indul az első és 9 óra 20 perczkor az utolsó vonat.

Simkovics Erna
bluz- és pongyola-különlegességek
Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 9. sz.
Rendkivül olcsó árak.

MEIXNER
belvárosi nagyvendéglője
IV. ker., Veres Pálné-utcza 3. szám.
Egész napon át meleg és hideg választékos ételek.
Polgári árak.
Társas vacsorák számára külön helyiségek
Frissen csapolt elsőrendü sör a Polgári sörfőződéből.
Korlátlan kimérés: korsó, pohár. Pilseni és Szt. István palaczk sör.
Tiszta kezelésü valódi fajborok. Csopaki, Rizling, Ménesi, Badacsonyi és Villányi borkülönlegességek.
Vidékiek találkozó és szórakozó helye.

RÁCZ DÁNIEL
Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és mütermei
Sürgönycim: „Roberácz" *BUDAPEST,*
Telefon: 167-02. *IV., Kigyó-utcza 2. sz.*

Telkeket eladok
500—600 korona lefizetéssel, elképzelhető legkönnyebb törlesztési feltételek mellett. Ezenkivül közvetitek villákat és házakat
Géczy János
Rákosszentmihály, Rákosi-ut 32. szám.

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák
LIPCSEI VILMOS
divatáruházában
Budapest, IV., Kigyó-tér 6. szám.

Egy karriér története A „Nemzeti Szinház"-ban mostanság Lengyel Menyhért „Sancho Pansa királysága" cimü vigjátéka, az évad egyik sikeres ujdonsága szerepel sürün a müsoron. Ebben a darabban egy négylábu szereplő, egy szép szürke csacsi kelt mindannyiszor élénk feltünést. A derék jószág nem csak éppen megjelenik a szinpadon, hanem formális szerepe van, mely négy jelenetből áll. Egyszer többek között gazdáját, Rózsahegyi—Sanchot önmagától felkeresi a szinpadon, hol minden kiséret nélkül jelenik meg és végig hallgatja bölcselkedéseit, majd pedig hüségesen őrködik álma felett. Nagyszerü nyugalommal, s megkapó öntudatossággal végzi dolgát és nem jön zavarba a tömegjelenetekben sem, midőn diszfelvonulás keretében kell körülhordoznia Sanchot a szinpadon, előbb meg szép, okos szemével perczekig kell lárma, jövésmenés közepette szembe néznie a közönséggel. A csacsi sikere teljes. A kritikák elismeréssel jutalmazták, a szinházi lapok pedig cikkekben méltatták a szokatlan szereplőt, sőt a „Szinházi Élet" két fényképen is bemutatja a szép állatot, melyről megirják, hogy az Állatkert tulajdona, onnan jár az előadásokra, litten viszik fel a szinpadra, 30 koronát kap estenként, a próbákért pedig 25 koronákat keresett, a szinészek beczézik, az öltözőt, a melyben jelenéseit várja, tömegesen látogatják és igy tovább. Utóbb azt is megirták, hogy egyik nap hazamenet megszökött kisérőjétől, az állatkerti kis kocsisfiutól, aki hasztalan kereste mindenfelé, s busan tért haza az állatkertbe, hogy megjelentse az esetet, midőn a csacsit nagy meglepetésére — otthon találta. Az okos állat magától haza talált. Azon pedig ne csodálkozzék a szives olvasó, hogy mindezeket ezen a szokatlan helyen elmeséltük és ne kérdezze, hogy mi közünk nekünk ehhez a különben kedves és derék históriához itt, a Rákosvidéken, mert igenis, nem is közünk van hozzá, megilletvén Rákosszentmihályt is a Sancho Pansa szürke csacsijának dicsőségéből egy szerényke fénysugár . . . Ugyanis . . . de most kezdjük el a történetet a másik végén . . . Esztendőkkel ezelőtt volt Szilágyvármegyében, Székelyfőkeresztur községben egy pásztorember és annak egy csacsija. Trézsinek hivták a derék jószágot s az volt a mestersége, hogy bádog kannákban hordta a jó finom tejet a faluba. Ezt a csacsit elvitte a pásztor a süllemedi vásárra, ahol megvásárolta azt Domby Emma krasznai birtokos számára a cselédje, a kit ebből a célból küldtek el a vásárra. Trézsi igy Krasznára került s most már a kurián hordozgatta kicsi szekerén az összesöpört giz-gazt és apróbb szállitásokat végzett a gazdaságban. Itt lett anyává is s nemsokára a hozzá cseperedett Rózsival együtt végezték apró munkáikat. Domby Emma azonban csakhamar Balázsovich Zoltánné lett és felköltözött a Szilágyságból Rákosszentmihályra, hova magával hozta kedves csacsijait is. A két állat tehát bejárta Szilágysomlyót, Budapestet s aztán Rákosszentmihályra került, ahol évekig élt és számos ismerősre tett szert. A háboru alatt azonban alig lehetett eleséget szerezni számukra és ezért gazdájuk eladta őket az Állatkertnek, a hol pompás egészségben töltik máig is napjaikat. Csak az a kalamitás történt velük, hogy összecserélték a becsületes nevüket, A Trézsit hivják Rózsinak és viszont. A Nemzeti Szinház négylábu vendége ez a szentmihályi Trézsi, mely a müvészpályán igy Rózsi néven szerepel, s igy juttatták a sajtóközlemények országos hirnévhez is a mi rsgyogószemü, okos csacsinkat. Kell e ennél szebb karriér a székelyfökereszturi birkanyájtól — a Nemzeti Szinházig? És nincs e szerencsés csillagzat, mely egyes teremtményeknek folytonos szerencsét, jólétet, boldogságot juttat, másokat pedig élte végéig a sors ostorcsapásai alatt verejtékkel dolgoztat? A filozófusok hasznát vehetnék a Trézsi karriérje történetének.

Minden könyvet

megkap ***Bródy*** *könyvkereskedésében, Budapest, IV. ker., Muzeum-körut 27. szám alatt.*

Éteczetsavat,

vegytisztát, étkezési célokra, mely borkősavat és egyéb ártalmas vegyi szereket nem tartalmaz, szállit **Tauber cég, Budapest, VIII., Aggteleki-utca 4.**

Házhelyek közvetlen Kistarcsa pályaudvar mellett, Budapest-gödöllői villamos legszebb helyén, 6 évi törlesztésre kaphatók. Bővebbet **Róna Márton** állomásfőnöknél, Kerepesi-ut 10. szám. Tattersallal szemben.

Palaczkborok

ismét kaphatók **kiváló minőségben**

G. Hauser Stefániánál,

Rákosszentmihály, Remény-u. 4.

Münchengrétzi Czipőgyár R.-T.

budapesti raktára

IV., Kossuth Lajos-utca 15. sz.,

legközelebb ujonnan felszerelve ujból

megnyilik

és kitünő minőségü áruit t. vevői rendelkezésére bocsátja.

T. Czim!

Van szerencsém értesiteni, hogy eddigi állásomtól megválva, mint

házi divatárusnő

működöm. Alakitásokat, valamint uj kalapok készitését a legolcsóbb árban vállalom. Midőn szives támogatását kérem, maradok

tisztelettel

BARNA BEATRIX

Andrássy-ut 54. Ehmann-telep.

Szepesi Kuszka Jenő

festőművész **rákosszentmihályi**

festőiskolájába

jelentkezni lehet:

Rákosszentmihályon, Rózsa-u. 9.

Jelenet. Ez is jellemző adat a jelenkor történetéhez: Egyik olvasónk beszélte el, hogy szombaton este kilencz óra tájban indult el Budapestről a rákosszentmihályi villamossal, melyet megtöltöttek az utasok. A „Nagy itczénél" a kalauz, általános megdöbbenésre, felszólította a közönséget, hogy szálljon le a vonatról, mert ők hazamennek Czinkotára. A jámbor utasok elképedve czihelődtek le a kocsikról, de a mi barátunk észbe kapott és hirtelenében felláziotta a békés publikumot, felszólitván, hogy a jogtalan erőszakot ne türje, hanem követelje, hogy a menetrendet tartsák meg. Fel is léptek teljes erélyel, mire a kocsi személyzete megjuhászodott és szépen kihozta a vonatot a községbe.

Tehénlopás. Mátyásföldön feltörtek egy istállót és ellopták belőle a tehenet. A lopott jószágot Rákosszentszentmihályra hajtották s itt akarták értékesiteni, de a csendőrség idejekorán felfedezte a dolgot. A nyomozás folyik.

Az R. S. C. hirei. A február hó 16-án tartandó matinéra nagyban folynak az előkészületek. Ujabban sikerült közremüködésre megnyerni a Törekvés elsőrangu dalárdáját, valamint Sztodola tenorénekest. A klub vezetősége ezuton is felhivja az érdeklődőket, hogy a matinéra jegyeiket lehetőleg előre váltsák meg a klub tagjainál, vagy a klubhelyiségben (Hausvater-vendéglő), amennyiben a rendezőségnek már csak korlátolt számban állnak jegyek rendelkezésére. Tiszteletjegyeket a klub vezetősége nem bocsájt ki. Sikerült a pályakérdést is megoldani, amennyiben megállapodás jött létre a klub vezetősége és a telektulajdonos között. A klub vezetősége szükebbkörü pályabizottságot állitott össze, amely bizottság kidolgozza a pálya terveit és foglalkozik a pálya felépitése körül felmerült kérdésekkel. Tárgyalások folynak klubház bérlése céljából is, amely ha sikerrel jár, ugy a klub szép és kellemes otthonhoz jut. Szerdán, február hó 5-én, este 6 órakor, a Hausvater-vendéglőben választmányi ülés lesz.

Uj néptörvények. A minisztertanács elfogadta a belügyminiszternek két néptörvényjavaslatát, melyek közül az első Budapest főváros közigazgatási szervezetének ideiglenes módositásáról, a második a többi törvényhatósági és rendezett tanácsu város törvényhatósági bizottságainak, illetve képviselőtestületeinek ideiglenes megszüntetéséről és ezek helyébe városi néptanácsok alakitásáról intézkedik.

A Budapest közigazgatásáról szóló törvény fővárosi néptanácsot kreál, amely a tanács husz tisztviselőtagján kivül huszonnégy, a belügyminiszter által kinevezett tagból áll. A régi tanács hatáskörébe tartozó ügyek tárgyalásánál is résztvesz azonban a néptanács által kiküldött hat tag mint ellenőrző. Ezeknek szavazati joguk nincs, de kivánságukhoz képest a nagyobb fontosságu ügyek a negyvennégy tagból álló néptanács elé kerülnek. Ez a negyvennégy tagu néptanács állapitja meg egyébként, hogy mely ügyek tartoznak a főváros és melyek a néptanács hatáskörébe. A szakbizottságokat, valamint a közigazgatási bizottságot a néptanács van jogositva részint a saját kebeléből, de a szükséghez képest a néptanácson kivül álló szakemberekből megalakitani.

A néptörvény megszünteti a főpolgármesteri állást, akinek jogait a polgármester gyakorolja. Megszünik a fővárosi közmunkák tanácsa is. A minisztertanács nem respektálhatta azokat az aggodalmakat, amelyeket a közmunkák tanácsa és annak elnöke hoztak föl memorandumaikban a közmunkák tanácsának megszüntetése ellen, minthogy ez a szerv a modern közigazgatás követelményeinek nem felelt meg. A fővárosi pénzalapról, igy a Margitszigetről is, a néptörvény akként intézkedik, hogy a pénzalap összes terhei és jövedelmei a főváros közönségére szállnak át.

A másik néptörvény hasonló irányelvek szerint állitja föl a városi néptanácsokat. A városi néptanács a volt tanács tisztviselőtagjaiból és a kormánybiztosok által kinevezendő külső tanácstagokból fog állani. Ezeknek száma legalább kettővel és legfeljebb néggyel lesz több, mint a tisztviselő tagok száma. Hatáskörük és ügyrendjük ugyanugy alakul, mint a fővárosi néptanácsé.

A nemzeti tanácsok müködése, amely a törvényes formák közé nem volt beilleszthető, ilyenformán fölöslegessé válik.

A néptanácsokat a polgárság és a munkásság annál nagyobb megnyugvással fogadhatja, mert a tanács tagjainak kinevezésénél a forradalmi pártok kijelölései fognak irányadóul szolgálni és igy a néptanácsokban a pártok bizalmi emberei fognak helyet foglalni.

Szerkesztői üzenetek.

P. R. Rákosszentmihály. A szépen megirt czikket papirhiány miatt, sajnálatunkra csak jövő számunkban közölhetjük. — *Sz. I.* Örömmel állunk rendelkezésére. — *D. Kálmán.* Szilágysomlyó. Miért e hallgatás? Megérkezik a lap pontosan? Üdv! *Többeknek* térszüke miatt, szokás szerint, levélben válaszolunk.

Nyári lakást keresek május 1-re **Rákosszentmihályon.** Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbit.

Fényképezőgép teljes felszereléssel, anyagok, lemezek, filmek állandó készlete. Tükörreflex kamerák és az összes létező legjobb gyártmányok minden modellje, ujdonsága.
50 felvételre berendezett kézi fényképezőgép, mely azonna vetit, nagyit, másol, reprodukál pár pillanat alatt, komplet felszereléssel 175.— kor. te jes garanczia mellett.

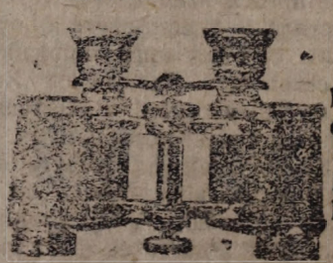

Prizmás látcsövek, verseny-, vadász-, tengeri-, szinházicélokra alkalmas **Zeiss, Busch, Goerz, Voigtländer** stb. teljes **garanciával** kaphatók.

Pontosan belőtt, kiválóan jól lövő **vadászfegyverek** patronokkal, fölszereléssel. Páros ejektoros Hammerlex garniturák alkalmi vételárban.

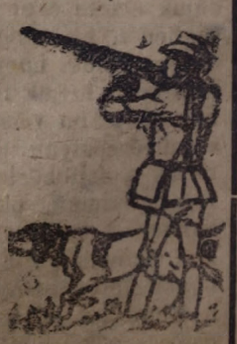

Radó fényképezőgépek és vadászfegyverek üzletében,
Egyetem-tér 5. szám.
Vétel, csere.
Jobb vadászfegyvert és pisztolyokat veszünk vagy becserélünk.

Szőts
Lakásberendezési Áruháza
most
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10.
(Rösler bazár mellett.)
Czimre ügyelni kéretik. Telefon 26—89.

Losonczi Emil
Budapest, IV.,
Váci-utca 13.
TELEFON: 114—89.

Bőr diszmű áruk, kézitáskák, levél és pénztárcák, selyem-tarsolyok, gyémántutánzatu és :: gyászékszerek.
Alkalmi ajándékok nagy választékban.
Ujdonságok modern kézitáskákban a legszolidabb árakon.
Tarsolyok a legnagyobb választékban és minden minőségbe csakugy mint háboru előtt **kaphatók.**

LÁSZLÓ és FEKETE
különleges
női divatkelme áruháza
BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-utcza 14-16.
(A főpostával szemben)

Ungár Lipót
női divatáruháza
Budapest, IV.
Kossuth Lajos-utcza 2.

EGYENRUHÁT
garantált legjobb gyapjuszövetekből.
Mesteri szabás, legfinomabb kiállitás, jótállás mellett.
Szőrmeköpenyek, zubbonyok, mellények és könnyebb egyenruhák is Nyári és téli sapkák 5 K-tól. Frommer-revolver 65 K, revolvertáska 10 K Gyulay-táska 15 K, kard 28 K, kardbojt 4 K, kardkötő 6 K, kezlyü 4 K bőrgamásni 20 K, csavargamásni 7 K, tábori takaró 12 K, háti zsák 8 K Hálózsák 40 K, tábori kulacs 3 K és feljebb. Mindennemü rendjelek rendjelszalagok és minden czikk, melyre a hadseregnek a táborban szüksége van, nagy választékban jutányos árban beszerezhető
TILLER MÓR és TÁRSA
Budapest, IV., Váczi-utcza 35.

Szücs és Márkus
selyem, csipke, szalag, bársony, gomb és ruhadiszkülönlegességek divatháza
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
A belváros ezen jóhirnevü cégét, mely megbizható, szolid kiszolgálásáról, divatirányu izléséről s rendkivüli előnyös árairól ismeretes, mint legjobb bevásárlási forrást különös figyelemmel ajánljuk.

BENCZE
cipő szalon
Telefon 125-24
Budapest, IV. ker.,
Bécsi-utca 5. félem.
Kész és mérték szerinti női czipők a legjobb és legszebb kivitelben .·. .·. .·.

Mössmer József Fiai
menyasszonyi kelengye készitők
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 2. szám.
Női és férfi fehérnemüek.
Vászon és asztalnemüek.
Blouse különlegességek.
Harisnyák.

Művészi fényképnagyitások.
„Hunnia" fényképészeti és nagyitási müintézet
Budapest, IV., Károly-körut 6.
FELVÉTELEK MINDENNAP.
VASÁRNAP IS REGGELTŐL ESTIG.

Legolcsóbb és legnagyobb választék butorokban
ZIERLICH ARNOLDNÁL

Régi butor szalon

Budapest, IV., Ferencziek-tere 3. sz.

Uj, használt és antik butorok
vétele, eladása és becserélése.

Skót és angol szövetkülönlegességek. :: :: :: ::
Egyenruha és Breeches-nadrág speczialista.

Petrovits és Társa

polgári és katonai szabók

Budapest, IV. ker., Kigyó-tér 1. sz.
(Királyi bérpalota)

Telefonszám: 1—36. *Telefonszám: 1—36.*

PAPEK JÓZSEF

császári és királyi udvari szállító

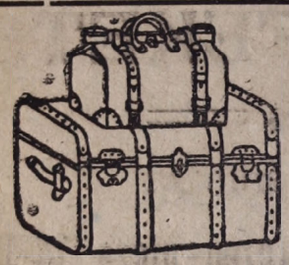

bőröndös és finom
bőráru gyártó.

BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 11.

Kizárólag jobb minőségü áruk.

JUNG PETER

csemege-áru nagykereskedés

Budapest, IV. ker., Fővám-tér 6. szám.
központi vásárcsarnokkal szemben.

Konzervek, sajtok, déli gyümölcsök, likörök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

RÉTAY és BENEDEK

Budapest, IV., Váci-utca 59. sz.

Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.

Oltárok, szószékek, urkoporsók és teljes templomi berendezések.

Régi oltárok renoválására, festésére és aranyozására, templomok kifestésére ajánlatos cég, mely a munkát külön e célra nevelt iparművészek által szakszerüen és stilszerüen végzi. Végzett munkái közül, a melyek a legteljesebb elismerésben részesültek: a szeged-rókusi uj templom teljes berendezése, az aradi Minoriták uj templomának teljes berendezése, a máriasasvárikegyteplom, a máriaradnai kegytemplom, a beregszászi templom kifestése és berendezése és a Műemlékek Országos Bizottsága által megrendelt szepescsütörtökhelyi főoltár.

Rajzokkal, költségvetéssel szolgálnak. Szakértőt ingyen küldünk.

Elsner Oszkár

áruházai **Főüzlet**
IV Párisi-utcza 3. szám, Koronaherczeg-utcza sarok

Budapest szenzációját képezik

Nagy választék **alkalmi szalagokban, csipkékben, jabots, echarpe, shawlokban és mindennemü divatczikkekben.**

Főüzlet: IV., Párisi-u. 3. (Koronah.-u. sarok).
Fiókok: VII., Király-utca 35. sz.
VII., Rákóczi-út 32. sz.
II., Fő-u. 52, Batthyányi-tér sarok
IV., Calvin-tér és Kecskeméti-u. sarok.

Wolf ruhaáruház,

eladás egyelőre nagyban

IV. ker., Szervita-tér

az emeleti helyiségekben.

Szövetek. — Ruhák. — Bélésáruk.

MODELL

női kalapok, naponta ujabban érkeznek. **Gyászkalapokból nagy választékot tartok. Selyem angol-bortniból** selyemkelmével kombinálva (kézi munka) **készült kalapok igen divatosak és ezekből minden szinben vannak raktáron. Urinők fizetés nélkül megtanulhatják a szakmát. Női kalapok átalakitása legujabb divat szerint készül.**

Caroline és Nővére utóda Löwyné Landler Róza

Főüzlet: Budapest, IV., Párisi-utcza 3. szám.
Fióküzlet: Ujpest, Árpád-ut 31. szám. Gyár: VII., Károly király.ut 9. (Hadik-palota) az udvarban

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., ker., VÁCZI-UTCZA 41. SZÁM.
a legjobb hirnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. Telefon 167—34.

Holzer divatháza

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utcza 9.
Külön női fehérnemü osztály.

Olcsó darabok eladása a souterreinben.

A valódi

Hollandi Három Király Tea

a legjobb vérisztitó szer.

1 csomag ára 2 korona.

Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készitmény kapható:

LIPPE-gyógyszertár Rákosszentmihály.

Valódi tea és konyak

kapható

Deisinger Testvérek

cégnél

Budapest, IV., Ferenczlak-tere 1. szám. (Királyi bérpalota.)

PALAIS ROYAL

Budapest, IV, Koronaherczeg-utcza 8.

Diszmü, kinaezüst, bőráru, valamint gyémántutánzatu ékszerek és gyöngyök legolcsóbb árban :: :: kaphatók. :: ::

Gyász-ékszerek nagy választékban

CZIRING ÁRMIN

Budapest, Deák Ferencz-utcza 19. sz.

A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve!

Kizárólag sajátkészitményü szücs és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

Alapitási év 1900. Telefon 148–15.

Haskó Mór

leány- és női kalap-üzlete

Budapes,

IV., Koronaherczeg-utcza 18.

UHER ÖDÖN

fényképész fényképészeti szaküzletében

Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 2. szám.

Elsőrangu és legkiválóbb gyártmányu fényképező gépek, objektivek, papirok, vegyszerek, lemezek és minden egyéb, a fényképezéshez szükséges anyagok és felszerelések. Amatőr munkák kidolgozása a czég mütermében mérsékelt áron. Szaktanácsok és sötétkamra dijtalan.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere czikkek

SZEMERE GÁSPÁR

Budapest, IV., Deák Ferenc-u. 13. és IV., Kossuth Lajos-utcza 2. sz.

Zwieback Lajos és Testvére

Budapest, IV., Váczi-utcza 14. szám.

Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját mühelyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Mérő cipők

legszebbek, legjobbak

:: és legolcsóbbak ::

Mérő L. és Társa

Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 1.

Varga Sándor

füszer- és csemege keréskedő

Budapest, VII., Baross-tér 20. szám.

(A szobor előtt)

Ajánlja kitünően felszerelt üzletét mint szolid bevásárlási forrást füszer- és csemege árukban, sajtok, szardiniák stb. conservekben. Tea, rum. Teasütemények, likőrök, gyümölcsök, pezsgők stb.

Fleischmann Ignác

Budapest, IV. ker., Kálvin-tér 2.

Női és férfi fehérneműek.
Menyasszonyi kelengyék.
Vászon és asztalneműek.

Férfi és gyermek ruhák

egyenruhák és katonai czikkek **legolcsóbb** bevásárlási helye

Fehér M. Miksa áruháza Budapest, **csak** Károly-körut 16.

Jol jár ön?

ha nem, ugy viselje a hirneves

Chasalla-czipőt

melyet mindenkinek a láb fekvése és pontos mérete szerint készen árusitunk, eltérően a többi kész cipőktől, amelyek csak ugy találomra illenek a lábra

Egyedüli elárusitók:

Székely és Társa

Budapest, IV., Muzeum-körut 9. szám.

Radó

Aladár

bluz- és pongyola divatáruháza

Budapest, IV. Kristóf-tér 6.

Hölgyeket

nem, de **férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával**

öltözteti a

Platschek Áruház

Budapest, IV., Károly-körut 22. sz.

(Röser-bazár.)

Elsőrendü minőségek Szigoruan szabott árak

Kérjen árjegyzéket!

BETEGÁPOLÁS

Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. **sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyenésztési gépek, műlábak, műkarok, kötszerek teljes gyermekágyas felszerelések, massáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis**

Fischer Péter és Társa

r.-t. czégnél

most IV. kerület, Kálvin-tér 3. szám.

szerezhetők be.

Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

Telefon 958. **Alapittatott 1856.**

Női kalap különlegességek

Virányi J.

női kalap gyára

Kalapok formázás, festés és diszités végett elfogadtatnak.

Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3. szám.

Telefon 79—33 *Telefon 79—33*

GUTTMANN BÉLA

kötött- és szövöttáru nagykereskedése

Koronaherceg-u. 6.

Női-, férfi- és gyermek-harisnyák. Kötött és szövött kesztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

SZONGOTT GYULA
(Magasin Français.)

Müipari ujdonságok. — Dísztárgyak. — Diszlegyezők. — Ekszerek. — Izléses ujdonságok.

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 2.

Dona Döme és Tsa
papirkereskedése, a poprádi gyár raktára
Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.

Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceán-tengerentuli levélpapirt,** valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

AMPUTÁLT ÖN?

Akar Ön elegáns, a czélnak teljesen megfelelő **mülábat** vagy **mükezet?** Ez esetben sziveskedjék bizalommal a 35 év óta fennálló legjobb hirnévnek örvendő **Keleti J.** budapesti orthopädiai müintézetéhez fordulni. **Keleti mülábai és mükezei, járó és támgépei a legjobbak a világon. Elegáns könnyü járás! — Mérsékelt árak! — Kifogástalan technikai kivitel!**

Több évi jótállás. Több ezer elismerő okmány hirneves orvosoktól és betegektől! — Ezenkivül gyárt és raktáron tart: Csász. és kir. szab. KELETI-féle

sérvkötőket

pneumatikus gummipelottával. Haskötőket, gummi görcsérharisnyákat. Testegyenesitő járó- és támgépeket. Betegápoláshoz tartozó összes czikkeket.

KELETI J
orvosi müszer- és testegyenesitő gépe: gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.
Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen.

ARANYVIRÁG
kitünő jó levélpapir discrét boritékkal.

Kapható **Szénásy Béla** papirárubázában
Budapest, IV. ker., Ferenciek-tere 9. sz.

TÉLI SPORT.
Legjobb minőségü korcsolyák. Korcsolyaczipők. Sportsinkók. Gyermekródlik. Teljesen felszerelt lillenfeldi ski. Jéghockey ütők és labdák nagy választékban.
KERTÉSZ TÓDOR
BUDAPEST IV. KRISTÓF-TÉR

JESCO a czipőipar csodája III
Utólérhetetlen forma, elegánczia és tartósság tekintetében. Egységár hölgyeknek és uraknak! Fél- és magas czipők.
Főraktár:
BUDAPEST, IV. KER., KECSKEMÉTI-UTCZA 19. SZÁM.
DEUTSCH ANTAL

Haris, Zeillinger és Társa „a kék csillaghoz"

Budapest, IV., Váczi-utca 16. szám. **Telefon 10—55.**

Vászon- és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk.
Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben saját gyártmány.

Menyasszonyi kelengyék,
selyem szoknyák és harisnyákban dus választék.

kivánatra mintákat küldünk.

Állandó butorkiállítás

Grosshändler J.

Budapest, IV., Sommelweiss-utca 17.

Háboru előtti készlet: legfinomabb háló-, ebédlő-, uri- és szalon-berendezésekben és igy abban a helyzetben vagyok, hogy még a régi árak mellett szállithatok. Telefon 71—35.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.

NAGY IMRE

virágnagykereskedő

Budapest, Belváros, Fővám-tér 6.

(a központi vásárcsarnok átellenében.)

A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.

Modern kertészeti telepem:

II. ker., Pasaréti-ut 64. szám.

Állandó virágkiállitás.

Sneidig egyenruhákat

feltünő olcsón éjjó minőségben szállitanak

BLUM és TESTVÉRE

egyenruha szállitók

Budapest, IV., Váci-u. 31—33.

Piarista-épület.

VILLAMOS THERMOFOR

ÁRAMSZABÁLYZÓVAL

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÁRJEGYZÉK INGYEN

NAGY KÁROLY

BUDAPEST KIGYÓ-TÉR 1

WEISZ ÁRUHÁZ

Budapest, IV., Váczi-utcza 24.

Földszint: Selyem, csipke, ruhaszövet, függöny, magyar kézimunka, harisnya, keztyü, fátyol és pipere áruk.

I. emelet (lift): Kalapforma, virág, toll, bársony és kalapdiszek.

II. emelet (lift): **Nagybani eladás minden czikkben, alkalmi árusitások.**

Maradékok minden czikkben az áruház első emeletén mindenkor kaphatók.

SÁLZER J.

reklámczikk gyára.

Naptárak és czukrászkellékek gyártása.

Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.

Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

A főváros legelegánsabb és legdusabb

automobil raktára

LAURIN ÉS KLEMENT

részvénytársaság vezérképviselete.

Budapest, VI., Andrássy-ut 10. sz.

ALAPITVA 1864-BEN. ALAPITVA 1864-BEN.

Lőwenstein Mihály utóda

HORVÁTH NÁNDOR

Budapest, IV., Ferdinánd bolgár király-ut 4.

Csemege. Füszeráruk. Halak.

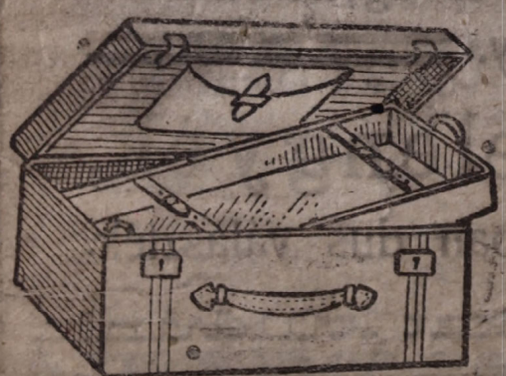

CSAK A Mehmedszultán-ut 5. szám alatt van (a régi Muzeum-körutón)

Csángó Henrik, bőröndös

A czim fontos, mert fióküzlete nincs.

Nyomatott Neuwald Illés utódai könyvnyomdájában. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919 vasárnap, február 9. 6. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.

SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály,** Szentkorona-utcza 37.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár Egész évre . . . 16.— kor. Fél évre . . . . 8.— . Negyed évre . . . 4.— .

EGYES SZÁM ÁRA 40 FILLÉR.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal

Magyarország területi épségének védelme.

Nincs ma fontosabb kérdés a magyar ember számára, mint az ország területi épségének megvédése. Fájdalom, a dolgok szomoru alakulása következtében kissé késön ébredt az ország arra a tudatra, hogy épségét minden áron meg kell védelmeznie és most már — sajnos — kevesebb nyomatékot is adhat elszánt törekvésének, de azért nem szabad elcsüggedni, nem szabad lemondással tenni teljessé a ránk szakadt veszedelmet.

Igaz magyar lelket nem gyötörhet ma nagyobb gond és nem vezethet fontosabb czél ennél.

Ezért minden igaz magyar embernek meg kell hallania azt a szózatot, a melyet Magyarország területi épségének védelmi ligája bocsájtott ki az ország népéhez és meghallgatván, szivvel-lélekkel csatlakoznia kell a liga hatalmas arányokban megindult mozgalmához.

Ugy érezzük, — mondja a liga felhivása — hogy hazánk most tragikus pillanatában veszélyeztetett területi épségünk mellett messzehangzó, az egész világ előtt imponaló tüntetésre kell összefognia Magyarország minden hü fiának faji, felekezeti és osztálykülönbség nélkül. Magyarország népének ez a társadalmi megmozdulása föl fog rázni tétlenségünkből, világos öntudatára ébreszt erőnknek és igazunknak, visszaadja önbizalmunkat, a jövőbe vetett hitünket és a béketárgyalásokon hatalmas erkölcsi sulylyal támogatja Magyarország területi épségének igaz ügyét. Egységes állásfoglalásunk megmutatná ország-világ előtt, hogy területi épségünk védelmében a népkormány mögé sorakozik Magyarországon a nép minden ereje, minden politikai, társadalmi, müvelődési és gazdasági szervezete.

Ennek az egységes mozgalomnak megindítását, megszervezésében való lelkes közreműködést tüztük ki czélul magunk elé. A rendkivüli sürgősség miatt mozgalmunk sikere érdekében szükségesnek látjuk, hogy;

1. az ország területén és elsősorban Budapesten működő összes politikai pártok, közjogi testületek, társadalmi, kulturális és gazdasági szervezetek bevonásával mindenekelőtt egy demonstrativ gyülés rendeztessék, amely kifejezi és a müvelt világnak tudomásul adja a területi épséghez való törhetetlen ragaszkodásunkat;

2. ezeket a szervezeteket a további propaganda intézésére egységes társadalmi szervbe foglaljuk össze „Magyarország területi épségének védelmi ligája" elnevezéssel;

3. e szervezetek segitségével itthon és a külföldön minden irányban nagyszabásu társadalmi propagandát kell kifejteni a területi épség védelmére.

A magyarság és a nem magyar ajku, de szivükben hü igazi testvéreinknek, tehát a lakosság 80 százalékának legelemibb létérdeke a területi épség. Velünk tart tehát a németség a ruténség, csatlakoznak a hazafias tótok, románok és szerbek is, tudatában annak a tenynek, hogy Magyarország megcsonkulásával nemzetiségeink is tönkremennének és hogy a nemzetiségi elszakadás agitatorai nem hivatottak az ő képviseletükre.

Magyarország területi épsége egyképpen érdeke minden osztálynak: az ipari munkásnak épp ugy, mint a kisiparosnak, a gyárosnak, a tőkének, a mezőgazdasági munkásnak épp ugy, mint a kisgazdának, a birtokos osztálynak, a kereskedőnek, a tisztviselő osztálynak és a szellemi munkásoknak általában. Ha Magyarországnak ipari nyersanyagokban gazdag hegyvideket és termékeny déli területeit elragadják tőlünk, a megmaradt területeken élőkre nézve elkerülhetetlen a gazdasági és társadalmi összeomlás. Mezőgazdaságunk összezsugorodik, fejlődésnek indult iparunk tönkremegy. Munkásaink, iparosaink, kereskedőink, tisztviselőink, értelmiségünk százezrei földönfutókká lesznek. Állami életünk, kulturális és társadalmi felepitményünk — gazdasági alap és továbbfejlődési lehetőség hiányában — menthetetlenül összeroppan.

Mindezt átérezve, felre kell tenni minden elfogultságot és másodrendü ellentétet, össze kell fogni egy impozáns társadalmi mozgalomban, amely a társadalom ünnepélyes megnyilatkozása lesz és amelynek jelszava:

1. a független Magyarország területi épsége,

2. az ország minden népeinek, felekezetének, osztályának békés összeműködése, az ország minden dolgos fiának szabad érvényesülése egy demokratikus alapokon szervesen megépitett államban.

A lapunk mai száma 12 oldal.

3, a népek eljövendő világszövetségébe való készséges bekapcsolódás, az államok és azokon belül a fajok békés együttélésre nézve nemzetközileg megállapitandó elvek becsületes érvényesitése.

Felhivunk minden szervezetet és minden magánszemélyt, férfit és nőt a mozgalomhoz való sürgős csatlakozásra. Ennek a mozgalomnak nem szabad szét forgácsolódnia, ebben a kérdésben nem a személyek fontosak, hanem a gondolat és a gondolathan való hatalmas egység.

A liga azt kéri, hogy akik törekvéseihez csatlakozni hajlandók — és ki nem? — azok jelentsék be azt minden anyagi és egyéb kötelezettség nélkül a következő czimre: Magyarország Területi Épségének Védelmi Ligája Budapest, IX., Lónyai utcza 4. II. emelet.

Aláirásokat kell gyüjteni a helység minden rendü és rangu fia és leánya körében és a névaláirással, foglalkozás és lakás feltüntetésével kitöltött iveket beküldeni, hogy a liga az egész nép akaratnyilvánitását demonstrálhassa. Az ivek továbbitására szerkesztőségünk is hazafias lelkesedéssel vállalkozik. Ne legyünk közömbösek; nagy, válságos időket élünk, nemzetünk sorsa forog koczkán. Mutassuk meg, hogy magyarok vagyunk, mutassuk meg, hogy testvérek vagyunk.

HIREK

Népgyülés. Ma, vasárnap délután ismét népgyülés lesz a községháza gyülésztermében. A helybeli Nemzeti Tanács ugyanis feloszlik és bár a község közigazgatására vonatkozó néptörvény még nem jelent meg, a városok mintájára nálunk is néptanácsot akarnak alakitani s a községi tanács mellett ez fog ezentul működni.

Katonaszinészek kabaréja. Katonaviselt szinészek müvésztársulata alakult „Rákosvidéki Thalia Társulat“ czimen és a főváros környékén kabaré-előadások sorozatos rendezésével keresi boldogulását. A vállalkozás fő nevezetessége, hogy a társulat tehetséges, jeles képzettségü müvészekből áll, kikért jó hirük kezeskedik. Müsoruk eredeti és változatos s méltán számithat a közönség széleskörü érdeklődésére és támogatására. Legutóbb Pestujhelyen tartottak két sikeres előadast, ma pedig Rákosszentmihályon mutatkoznak be, hol a Nagykaszinó diszermében lesz a kabaré, melyben egész sereg jónevü müvész, köztük Széky Ernő lakostársunk is szerepel. A müsor tizennégy érdekes számból áll. Hangsulyozni kell, hogy a társulat sürün óhajt ilyen előadásokat rendezni, tehát ki akarja érdemelni a közönség szeretetét és érdeklődését, ami eddigi szerepléseiből és a mai müsorából itélve nem lesz számára nehéz feladat. Az előadás délután 4 órakor kezdődik. Jegyeket előre is lehet váltani a Nagykaszinóban. Közönségünk bizonyára szivesen ragadja meg az alkalmat, hogy magának kellemes szórakozást biztositva, egyuttal szinészhőseink iránt is kifejezze hálaját és ma, midőn a magyar videki szinészet legválságosabb idejét éli a nemzetet sujtó csapások következteben, egy sereg tehetséges fiatal müvész boldogulását is előmozditja.

Százkilenczvenhárom százalék pótadó. Hétfőn tárgyalta le a községi tanács Rákosszentmihály ez évi költségvetését. Az eredmény az, hogy 193 százalék lesz az iden a községi pótadó. A költségvetést legközelebb ismertetjük.

Előléptetés. Bauer Ottót, Rákosszentmihály régi, érdemes lakosát, a fogyasztási szövetkezet (Hangya) ügyvezető igazgatóját, vámszaki tanácsossá léptették elő. A kiváló tisztviselő megérdemelt előhaladása őszinte örömet kelt egész társadalmunkban.

Uj tanitóink. A közoktatási miniszter Váczy Gyula nagykamarási Váczyné Pragay Emilia közp. szolgalattételre beosztott, Kathay Kalmán és Ratkayné Moravcsik Margit kassai, Pethő Endre kiskörösi áll. el. isk. tanitókat szolgálatteteire a rákosszentmihályi állami iskolához osztotta be. Ujabb rendelkezés szerint — igen helyesen — nem lehet egy osztályban több mint negyven tanuló az a fő oka, hogy iskolánkban nagy a tanitóhiány, amin most örvendetesen segitettek.

Hymen. Lencz László hadnagy, a helyiérdekü vasuttársaság tisztviselője vasárnap oltárhoz vezette a rákosszentmihályi templomban szeretett mátkáját, Preyss Elzát. — Székely Tibor zászlós, Rákosszentmihály község hivatalnoka az erzsebetvárosi plebania templomban tartotta esküvőjét. Az esketést lelkészünk, Csizmadia Gyula végezte. A két boldog uj párt számosan üdvözölték.

Burgonya érkezett. Végre valahára burgonya érkezett községünkbe. A héten az üzletekben kerül forgalomba a községi jegyek ellenében. Egy hónapra kilencz kilogramm jár egy-egy személyre. Nagy gondtól szabadul meg közönségünk, sok nélkülözés után, a fontos élelmiczikk megérkeztével.

Választmányi ülés. A Rákosszentmihályi Nagykaszinó választmánya ezuttal kivételesen hétfőn, február 10-én este tartja meg rendes havi ülését.

Halálozások. Sulyos csapás érte régi lakostársunkat, Scher Ferencz épitészt. Édesanyja, özv. Scher Konrádné szül. Bauer Mária életének hetvenötödik évében, rövid szenvedés után meghalt Budapesten. Az uj köztemetőben szentelték be a róm. kath. vallás szertartása szerint. Ferencz fián kivül három leánya, Follmann Lajosné szül. Scher Magdolna, Palotás Józsefné szül. Scher Emma, Wagner Lőrinczné szül. Scher Krisztina és nyolcz unokája gyászolja.

Nuridsány Irénke, életének 19-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után mult hó 30-án délután 1 órakor az Urban csendesen elhunyt Rákosszentmihályon. Nuridsány Antal és neje szül. Barath Irén szülei, Sárika, Béla, Antal, Rózsi és Olga testvérei siratják. A szépreményü, kedves leányka kora elhunyta őszinte részvétet kelt lakosságunkban. A helybeli temetőben helyeztek örök nyugalomra.

Borosnyay Jakab felsőkereskedelmi iskolai tanuló tizennyolcz éves korában, kilencz heti szenvedés után meghalt Rákosszentmihályon. A kedves, jólelkü, szorgalmas ifjut mindenki szerette, aki csak ismerte. Szüleivel Szimedre Jenővel és feleségével Erdélyből menekült a háboru alatt az oláh betörés idején. Az ut legnagyobb részét gyalog tette meg. Azóta községünkben telepedtek meg. Alattomos kór támadta meg és oltotta ki jobb sorsra érdemes fiatal életét. Pénteken délután temették nagy részvét mellett.

Streliszky Sándorné szül. Béni Irma ötvenhatéves korában meghalt Budapesten. Egykor a Népszinház hires gárdájának volt érdemes és becsült tagja, majd férjével és nevelt leányával Lugeti Juliskával, a Nemzeti szinház müvészőjével a matyasföldi társaságnak volt általánosan tisztelt, kedves tagja. Halala széles körben kelt igaz részvétet.

Az Eötvös-Társaság estélye. A mult vasárnap tartotta a Társaság első, nyilvános előadását, Vörösmarty Mihály életéről. Az Uránia népszerű előadásai közül választották ki Vörösmarty élete című szöveget, amelyet vetített képekkel kisértek és közben Vörösmarty költeményeket szavaltak. A Társaság bizonyára demokratikus elvei szerint cselekedett, mikor első nyilvános előadását a népszerüség jegyében tartotta meg. A czél, hogy előadásaik minnél szélesebb körben keltsék fel a közönség érdeklődését, hogy az érdeklődést a tudomány és irodalom iránt fokozzák, nagyon helyes. Az ilyenfajta vetitett képes előadások azonban ma már nem mondhatók a legszerencsésebbeknek. A régi jó Uránia-szinház is sokáig erőlködött velük, mig végre is kiszoritotta a népies előadásokat — a mozi. Ez nem azt jelenti, hogy ma már nincsen érdeklődés a komoly témák iránt hanem a közönség igényei fejlődtek. A mozi is lehetne uj eszköz arra, hogy a régebbi czélt szolgálják vele. Változik a korszellem, komplikálódnak az igények és az emberi lelkek s manapság a dolgok mélyebb értelmét keressük. Nem elégit ki már bennünket a kronologikus történelem, hanem azt kutatjuk, miért történt ugy-valami, mi volt a cselekedetek rugója? Irodalomról szólva, nem elégitenek ki bennünket az életrajzok, hanem a régebbi költők, irók munkáit tanulmányozva, adatokat keresünk hogy tisztábban lássuk egyéniségüket, nyomokat keresünk, hogy azokon haladva, a multból elerjünk a mához s megállapitsuk a törvényszerüségeket, kitágitsuk megértő és biráló érzésünk perspektiváját. In medias res . . . Ha megis előadást tartunk valakiről, vagy valamiről, ha talán primitiv is a forma, de legyen gondos és csiszolt. Egy előadás lehet népszerü, de minden előadásnak gondosnak kell lenni. Az egyszerü ruha is lehet épen olyan tiszta, mint a legfényesebb. A készületlenség megbosszulja magát és az az érv, hogy rövid volt az előkészületek ideje, az nem mentő körülmény, az hiba! Az Eötvös Társaság estélyét a Társaság lelkes és őszinte törekvésü elnöke, Farkas Imre nyitotta meg néhány szóval, majd Farkas Böske adott elő egy darabot a rossz zongorán. A szöveg között három szavalat hangzott el. Madarász Ila szavalta a Szép Ilonkát, Modl Zoltán zongora kiséretével. Hangja, bár kisse gyönge, de alakitható és formálható. Előadásának megelevenitő ereje is intenzivebb volna, ha előadásában többet volna a komolyság. A kiséret néhol tulhangos volt, az előadás kevésbbé kidolgozott. Farkas Endor szavalta Vörösmarty „Ven cigány" című költeményét. Nehéz előadási darab, amely próbára teszi az előadó képességét. A rapszodikus költeményben nemcsak a hangmodulációk, hanem az érzés modulációk is fontosak. Kár volt, hogy a szavaló öntudatlanul is éneklő hangba csapott. Érdeme, hogy becsületesen megtanulta a verset. György János a „Kisgyermek halálára" czimü, organumának meg nem felelő költeményt szavalta. Az első sorokat tul erősen mondta el, de további előadásaib l legalább kiérzett a komoly törekvés, hogy érvényre juttassa a költemény finomságait. Pál z Rezső olvasta fel értelmes hangon a szöveget, a müszaki rendezés Cserjesi József ügyes munkája volt. Végül: az Eötvös Társaság tagjai nem kezdő emberek, többet és csinosabbat várunk tőlük. G—y.

Az Eötvös társaság gyülése. Az Eötvös társaság f. hó 9-én vasárnap d. u 4 órakor a Nagykaszinó külön termében ülést tart. Tárgy: 1. Vita a jan. 19-én tartott előadásokról. 2. Ady Endre emlékezete. Irta és felolvassa Jean Frigyes. 3. Költemények Adytól szavalják Farkas Imréné és Madarász Ila. Tollrajzok Adyról, forradalmi Ady versek. Irta és felolvassa Pálz Rezső. Az ülés nyilvános jellegü, amelyen minden érdeklődőt szivesen lát a Társaság.

VILÁG MOZGÓ.

Előadások vasárnap, kedd, csütörtök és szombaton. Csak elsőrangu képeket mutatunk be.

Február 9-én, vasárnap
Lulu, vigjáték 4 felvonásban.

Február 13-án, csütörtökön
A szenvedély rabja (Legyen világosság) kulturf. 4 f.

Febr. 15-én, szombaton szenzációs ujdonság
Az ördög, Molnár Ferencz szinjátéka, 5 felv.

Előzetes jelentés! Február 16 án, vasárnap
Judás, dráma 4 felvonásban.

Az előadások 5, fél 7 és fél 9 órakor kezdődnek. Vasárnap d. u. 3, fél 5, fél 7 és fél 9 órakor. Pénztárnyitás ½3 órakor. Rendes helyárak.

Zöldike vendéglő
Rákosfalva.

Minden időben friss meleg és hideg ételek. Elsőrangu részvénysör. Tiszta fajborok, kitünő hegyaljai borkülönlegesség. Kényelmes külön helyiségek társaságoknak és estélyek számára. Számos látogatást kér
Kovács Kálmán vendéglős.

Nyári lakást keresek május 1 re **Rákosszentmihályon.** Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbit.

Saját termésü UJ BOR
fejtve, házhoz szállitva 50 litertől kezdve megrendelhető:
MÜHLBACHER, szőlőbirtokos,
Rákosszentmihály, Csömöri-ut 50. sz.

Kivételes előnyárak
Blum J. Nándor
egyenruházati és hadfelszerelési czégnél
Budapest, IV., Kigyó-tér 3. sz.

Uj nyaralótelep Rákosszentmihályon.

150—300 □ telkek kaphatók Rákosszentmihály legszebb részén fekvő Anna-telepen.
Fizetés készpénzben, vagy **6 évi törlesztésre,**
Ezen terület óriási fejlődésnek fog indulni, mert a körforgalmi villamos a telepen keresztül fog menni.
Bővebbet:
Magyar Ferencz
Rákosszentmihály, József-utcza 46. szám. a.
Értekezés d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig.

Bucsu. Rákosszentmihály egyik igen régi lakosa, a helybeli társaságnak két évtizeden át kedvelt tagja mondhatjuk ujján bucsut községünknek. Diusztus Frigyes eladta itteni villáját és huszonhárom évi itt tartózkodás után Budafokra költözött községünkből. Valamennyi jó ismerősének és barátjának ezuton mond Istenhozzádot, de azzal az örvendetes tudattal, hogy — a viszontlátásra! Mihelyt alkalom kinálkozik, vissza illetve hazatér közénk, hova annyi kedves emlék és a szeretet annyi szála köti. Őszinte szivvel viszonozza Rákosszentmihály is a bucsuszót — a viszontlátásra!

Ifjusági mozgalom. Rákosszentmihály intelligens ifjuságának egy része, felsőbb osztályu diákok és nem diákok elhatározták, hogy egyesületbe tömörülnek komoly célok megvalósitásáért. Legfőbb erkölcsi cél akarnak szolgálni hogy a serdülő fiatalságot komoly életre szoktassák, komoly életfeladatokra tegyék képessé őket. Czéljuk, hogy mennél nagyobb csendben, de annál többet dolgozzanak önmagukért és másokért. Egyelőre csak szükebb körü társaságot alakitanak és tervük az, hogy lassan magukhoz csatolják mindén törekvő és igazán komoly czélokat valló ifjut. A mult vasárnapi megbeszélésükön elhatározták, hogy legközelebb megtartják alakuló gyülésüket. Az alapitók a következők: Vázsonyi Ádám Anderlik Győző, Mucsi Pál, Kovács Béla, Simon Sándor, Bognár János, Poós Károly és György János.

Korpa Hétfőn, február 10-én d. u. 2—4 óra közt korpát osztanak a helybeli élelmiszerjegyirodák. Mindenki kap, akinek tehene, lova, kecskéje vagy süldő sertése van.

Az izraeliták közgyülése. A Rákosszentmihályi Izraelita Fiókhitközség képviselőtestülete f. hó 2-ikán közgyülést tartott az ujonnan megválasztott tagok nagy érdeklődése mellett. Weisz Ignácz elnök napirend előtt szép szavakkal mutatott rá azokra a nagy feladatokra, amelyek az uj érában megoldásra várnak és kérte a jelenlevőket, hogy a hitközség ügyei iránt állandóan melegen érdeklődjenek. Ezután Szilágyi Jenő titkár mutatta be a Pesti Izraelita Hitközség gyászjelentését dr. Weiszburg Gyula főtitkár váratlan elhunytáról és megemlitette, hogy az elhunyt egy időben községünkben nyaralt családjával, amikor a hitközséget nagyon megkedvelte és azóta mindig a legnagyobb előzékenységgel állott minden olyan ügyben a hitközség rendelkezésére. Kizárólag neki köszönhető, hogy a hitközség immár három éven át anyagi támogatásban is részesült a Pesti Izraelita Hitközségtől. Indítványára az elhunyt érdemeit jegyzőkönyvbe foglalták és jegyzőkönyvi kivonat alakjában nyilvánitották részvétüket ugy a Pesti Izraelita Hitközség előljáróságának, mint az elhunyt özvegyének. A napirendre térve, elhatározta a közgyülés, hogy az ujonnan alkalmazott kántor-hitoktatónak fizetése 25%-a erejéig drágasági pótlékot folyósit, a pénzbeszedőnek pedig az eddig elvezett perczentszerü és természetbeli járandóságain kivül 600 koronát fix fizetést is ad. A képviselőtestület jegyzőkönyvileg mondott köszönetet Schwartz Ignácz ujabbi adományáért, amelyből lehetővé tette a hitközségi alkalmazottak járandóságainak ilyen rendezését. A templomépités tárgyában titkár bejelentette, hogy többen arra vállalkoztak a pesti hivők közül, hogy baráti körben magánuton szivesen gyüjtenek a templomalapra, ha erre vonatkozólag irásos meghatalmazást kapnak az előljáróságtól A közgyülés felhatalmazta az előljáróságot, hogy addig is, mig a végleges gyüjtést elhatározza, a kivánt felhivásokat névre szólóan esetről-esetre már most elkészithesse. A közgyülés foglalkozott még nehány folyó ügygyel is, melyeknek letárgyalása után az elnök berekesztette a tanácskozást.

Simkovics Erna

bluz- és pongyola-különlegességek

Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 9. sz.

Rendkivül olcsó árak.

MEIXNER

belvárosi nagyvendéglője

IV. ker., Veres Pálné-utcza 3. szám.

Egész napon at meleg és hideg valasztekos ételek.

Polgári árak.

Társas vacsorák számára külön helyiségek

Frissen csapolt elsőrendü sör a Polgári sörfőzodéből.

Korlátlan kimérés: korsó, pohár. Pilseni és Szt. István palaczk sör.

Tiszta kezelésü valódi fajborok. Csopaki, Rizling, Ménesi, Badacsonyi és Villányi borkülönlegességek.

Vidéktek találkozó és szórakozó helye.

RÁCZ DÁNIEL

Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és mütermei

Sürgönycim: „Roberácz" *BUDAPEST,*
Telefon: 167-02. *IV., Kigyó-utca 2. sz.*

Telkeket eladok

500—600 korona lefizetéssel, elképzelhető legkönnyebb törlesztési feltételek mellett Ezenkivül közvetitek villákat és házakat

Géczy János

Rákosszentmihály, Rákosi ut 32. szám.

Szepesi Kuszka Jenő

festőművész **rákosszentmihályi**

festőiskolájába

jelentkezni lehet:

Rákosszentmihályon, Rózsa-u. 9.

Áthelyezés. A közoktatásügyi miniszter Wayand Károlyné rákosszentmihályi és Wayand Borbála kiskunhalas-külterületi állami elemi népiskolai tanitónőket kölcsönösen áthelyezte.

Ritka végtisztesség. Gödöllőn hivatásának lett áldozata a község rendőrőrmestere, Polyák József, aki egy lakásrekviráló eljárás során a villában lakóktól lövést kapott és sebébe belehalt. A község a nagy népszerüségnek örvendő őrmestert saját halottjának tekintette és diszes temetést rendezett neki. Szerdán délután 3 órakor a községháza udvara egészen megtelt gyászoló közönséggel, melynek soraiban ott volt a község vezetőségén kivül mindenféle testület, a község apraja-nagyja. A községi előljáróság felkérte ugy a református, mint az izraelita lelkészeket, hogy bár az elhunyt katholikus vallásu volt és a katholikus egyház szertartása szerint adják meg neki a végtisztességet, az együttérzés dokumentálása jeléül ők is vegyenek részt a gyászszertartásban és külön-külön ők is bucsuztassák el a kötelességének áldozatául esett községi alkalmazottat. Az illető lelkészek készséggel ragadták meg az alkalmat, hogy különösen ezekben a zürzavaros időkben kifejezhessék érzelmeiket és hogy a felekezetek közötti jó viszonyt szereplésükkel ápolhassák. A ritka szép jelenet, amikor a három felekezet papja egymásután bucsuztatta az elhunytat, kitünő hatást keltett ki a gyászoló publikumban és a temetőből visszatérve, hálásan mondott köszönetet a lelkészeknek a község előljárósága, hogy a temetési szertartást oly diszessé és emlékezetessé tették funkciójukkal. Ezekben a csunya időkben, amikor népek népek ellen, felekezetek egymás ellen és emberek emberek ellen olyan csunya hajszát folytatnak, szinte boldog érzés, hogy ha néha-néha az emberek valamilyen jó tulajdonságairól is meg lehet győződni.

A szegény iskolás gyermekeknek. A segitésre szoruló iskolás gyermekek javára rendezett „Baumann est" tiszta jövedelme 102 K-t eredményezett. Az előadás rendezője, Schwarcz Ignácz, az összeget az iskola rendelkezésére bocsátotta azzal a kéréssel, hogy azt csak a jövő tanévben használják fel tanszerek beszerzésére mivel e tanév folyamán saját költségén már nagymennyiségü irószert juttatott kiosztásra. E bőkezü adományával nagy segitségére volt az arrra szorulóknak s ezért az iskola részéről is méltán elismerést érdemel. A helybeli takarékpénztárban elhelyezett összeg 182 K.

A szövetkezet hordókat keres. A rákosszentmihályi fogyasztási szövetkezet (Hangya) százliteren felüli használt hordókat keres megvételre. Ajánlatokat a szövetkezet boltjába kér.

Baumann Károly humoros estélye. Kedves mulatságot szerzett a rákosszentmihályi közönségnek mult szombaton Baumann Károly, a legnépszerübb komikus, ki humoros estélyt rendezett a Nagykaszinó disztermében. Kifogyhatatlan derültség és viharos taps jutalmazta sokféle vidám produkcióját, mesterien előadott kupléit, dalait, vig mókáit, elmés konferánszait. Hiveinek sokasága örömét lelheti benne ma is, amit produkál, az mindig tökéletes a maga nemében és nem csak a kiapadhatatlan humoru komikust, hanem a melegszivü, virtuóz alakitó müvészt állitja elénk. A szombat esti publikum igen jól mulatott s e mellett felejthetetlen esték gazdag emlékeit ujitotta fel lelkében. A müsor végén előadta a müvész a „Régen volt" refrénü hajdani hires dalát és — nem maradt szem szárazon. A zongorakiséretet leánya, Kőmüves Erzsike látta el avatott módon s ezenfelül néhány dalt adott elő megnyerő hangon és müvészi készséggel. De szerepelt a müvész fia is, aki kellemes külsejü, szimpatikus fiatal ember, kitünően s meglepő drámai erővel szaval, sőt mint ügyes poéta is bemutatkozott. Közönség lehetett volna sokkal több, még a mai sulyos idők ellenére is. De a Nagykaszinó törzsközönségének és a fiatalságnak jelentékeny része ott volt s azok a vesztesek, — akik otthon maradtak. Baumann Károly azért nem csalódott Rákosszentmihályban, sőt a szegény iskolásgyermekek javára is maradt a jövedelemből, amiben a főérdem az estély tulajdonképeni rendezőjét és impresszárióját, a nemes szivéről ismert Schwarcz Ignácz lakostársunkat illeti.

Lehetetlen állapot. Mióta a lakáshivatal ujból megkezdette működését községünkben, a községházán a szó teljes értelmében fennakadt a rendes ügymenet. A lakásügyek foglalják le a legtöbb időt, a felek elárasztják a hivatalt és Krenedits Sándor főjegyző sokszor a napi postát se tudja felbontani, annyira lekötik a lakáshivatal elnöki teendői. A lakáshivatal dolga is fontos, de a közigazgatás se szorulhat mellette háttérbe, mindegyik megérdemelne egész embert és külön személyzetet, különben egyik a másiknak okoz hátramaradást. Főjegyzőnk ismételten kérte fölmentését a lakáshivatal elnöki tiszte alól, méltányos lenne, ha kérelme meghallgatásra találna s megszünnék a mai lehetetlen állapot, melynek fenntartása senkinek sem lehet érdeke.

Anyakönyvi hirek. Házasságot kötöttek: Palla György és Tóth Erzsébet, Kovács Ferencz és Wayand Margit, Pipicz István és Tóth Matild, Durdony Csanda István és Schiel Katalin, Pirck Mihály és Bodhorki Julianna, Dr. Horváth Károly és Freivillig Szeréna, Danczinger Andor és Altmann Ilona, Juhász János és Kádár Mária. — Elhaltak: Malovetz Mihályné, Humay Szilárd, Kovács Kálmánné, Taál Jánosné, Mikó Irén, Deres György, Pintér Lászlóné, Pintér Ilona, Kovács Mária, Lehóczki László, Renner Emilia, Komjáthy Géza, Csattogányi Ada, Figyelmessy Antalné. — Születtek: Aranyos János, Prechtl Erzsébet, Hanisch Vilmos, Szivós Julianna, Mócz Imre, Litschauer Lajos, Chrabacska Mihály, Erdi Ferencz, Haberdik János, Pleh Gyula, Mühl Ilona, Práth Ferencz, Bayer Károly.

Mozihirek. Szombaton d. u. 5, ½ 7 és ½ 9 órakor lesz a bemutatója Molnár Ferenc filmjének, „Az ördög"-nek. „Az ördög" az egész világon nagy szinpadi sikert aratott és a filmen még az eredetinél is nagyobb sikerre számithat. A magyar filmgyártásnak éz a tökéletes mestermüve meg fogja tölteni előkelő közönséggel a Világ Mozgót. Azért czélszerü, hogy jegyekről előre gondoskodás történjék. Február 23-án, vasárnap d. u. 3 órakor lesz Jókai Mór örökbecsü darabjának, „Az aranyember"-nek bemutatója.

Éteczetsavat,

vegytisztát, étkezési célokra, mely borkősavat és egyéb ártalmas vegyi szereket nem tartalmaz, szállit **Tauber cég, Budapest, VIII., Aggteleki-utca 4.**

Házhelyek közvetlen Kistarcsa pályaudvar mellett, Budapest-gödöllői villamos legszebb helyén, 6 évi törlesztésre kaphatók. Bővebbet **Róna Márton** állomásfőnöknél, Kerepesi-ut 10. szám. Tattersallal szemben.

Palaczkborok

ismét kaphatók **kiváló minőségben**

G. Hauser Stefániánál,

Rákosszentmihály, Remény-u. 4.

CSARNOK

Ady Endre és a „Nyugat“ költői.

(Tollrajz.)

1918. április.

A kávéházi márványasztal a hazájuk. Az utczán nem ismeri őket senki, rájuk se néznek, ha gyürötten, rendetlen ruhában és kóczos hajjal végigmásznak az aszfalton. Kóczosak és sápadtak az éjjeli élettől, a bennük égő láztól, a homlokuk mögött vágtató gondolatoktól. Bizarr társaság. Furcsa és idegen nekünk; pedig szinmagyarok. A vezérük: Ady Endre, a kihaló magyar dzsentriosztály utolsó markáns alakja. Elkeseredett, vajudó, reménytelen. Minden irását egy lemondó gesztus kiséri. Nem remél és nem hisz, de a hitetlenségében is vallásos érzés nyilvánul. Ideges, sőt neraszténiás és vad. Sóvárog a szépség, a tisztaság, a magyarság után; de az irásaiban kemény és kegyetlen. Az ajkán egy gyermek révedező mosolya; az irásaiban Mepfhisto vigyorgása rángatódzik. A stilusa néha külvárosiasan goromba, néha finom, hogy megcsufolja ezer hárfa hangját. Valami kinzó fájdalom, reménytelenség és siró panasz vonul át költészetén. Néha ökölbe szorul a keze egy pillanatra, azután lecsüggedi szárnyaszegetten. Nem remél, — magyar.

A nyugatisták nem tudnak örülni az életnek, mert álomvilágban élnek. Bizarr, groteszk és fenséges álomvilágban. A cigarettájuk füstje kelet buja pompáját rajzolja meg nekik. Párisban éltek és magukba szivták a Zola vásárcsarnokainak büzét, Maupassant hervadó jbolya szagával keverve.

Az álmaik borgőzből szállnak fel, a szikrát a messzeségből kapták, amellyel uj Manfrédok módjára idézik jövő korszakok szellemeit. Kelet minden muzsikája, a nyugat kulturösszesége visszhangzik a verseikben és a korgó gyomruk proletár-költőkké teszi őket. Csak az irásaikban élnek és az álmaikból táplálkoznak. Ady az uj életet hivja, a szeaszi fátyol mögött jár, olyan mint egy nekünk ismeretlen istenség bizarr főpapja. Kosztolányi Dezső ott él a muskátlis ablaku, levandulaszagu Biedermeier-szobában. A lélegzete 100 évvel ezelőtti; a hangja a jövő századáé, Dutka Ákosé a buja kelet és a sivár pesti gyár, Balla Ignác himnuszt zeng a csöndnek és a lemondásnak, Babits Mihály az örök Iris köré fonja koszoruját, Erdős Renée lángoló paripán őrjöngve vágtat — egyenesen a napba, Füst Milán szivettépő hangon zsolozsmákat énekel, Ignotus ismeretlen hegedühurokon játszik, Emőd Tamás összeszoritott ökölbe viaskodik.

Furcsák. Idegenek. Félnek és félelmetesek. Olyanok, mint egy Quartier Latin utolsó ivadékai, mint egy uj hajnal harmatcseppjei, mint a jövőbe futó vonat tüzvérü szemei.

*

1919. január 28.

Megdöbbentő, keserü érzés nyilallott át rajtunk, amikor ebben a zürzavaros, nyugtalan világban megkaptuk a hirt; az uj Magyarország költője, Ady Endre meghalt. Egy gladiátorral kevesebb van a porondon, egy harcos kar örökre megbénult, egy nyugtalan, vergődő szív megpihent. Párisból jött, frissen, uj melódiákkal, uj lüktető témákkal. Bizarr volt, de melódikus. A fiatalságnak, az uj Magyarországnak lett költője. Ady Endre egyedül álló. Nem követője senkinek, nem irányadó, hanem magában álló. Élete tragikus volt, mint minden zsenié, aki — magyar. Félreismerték, gyalázták. Most a fiatal Magyarország mardosó lélekkel emlékszik, hogy mennyi fájdalmat és keserüséget okoztak ennek a jó, nemeslelkü embernek. Életében harczolnia kellett és most beteljesedett a titkos vágya, örökre megpihenhet.

A csucsai Boncza-kuria hiába várja urát, a kávéházi asztalon már nem dobog ideges keze, egy gyönge, sápadt magyar uriasszonyka egyedül maradt. A költő meghalt. Az ifjuság oltárt emel lelkében a költőnek és bevési nevét langbetükkel a halhatatlanok táblájára.

Plátz Rezső.

Hirdetmény.

Rákosszentmihály község elöljárósága ezennel közhirré teszi, miszerint a IV. oszt. kereseti adó kivetési lajstrom 1918 évre vonatkozólag Rákosszentmihály községházánál 15 napi közszemlére ki van téve, mely időn belül a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető s ellene felebbezéssel élhet.

Rákosszentmihály, 1919. február hó 5.

Rónay Tivadar s. k. jegyző.

Hirdetmény.

Rákosszentmihály község közellátási osztálya tudomására hozza a lakosságnak, hogy f. hó 9-én délelőtt 9 órakor a községháza udvarán 150 és 200 literes üres hordók kerülnek nyilvános árverésen eladásra; és takarmányozásra alkalmas savanyitott répa is.

Rákosszentmihály, 1918. deczember 16.

A községi elöljáróság.

T. Czim!

Van szerencsém értesiteni, hogy eddigi állásomtól megválva, mint

házi divatárusnő

működöm. Alakitásokat, valamint uj kalapok készitését a legolcsóbb árban vállalom. Midőn szives támogatását kérem, maradok

tisztelettel

BARNA BEATRIX

Andrássy-ut 54. Ehmann-telep.

Münchengrétzi Czipőgyár R.-T.

budapesti raktára

IV., Kossuth Lajos-utca 15. sz.,

legközelebb ujonnan felszerelve ujból

megnyilik

és kitünő minőségü árult t. vevői rendelkezésére bocsátja.

!! Nagy occasió !!

Legalkalmasabb ajándékok!

uri-, női- és gyermek-fehérnemüek, zsebkendők, harisnyák, pongyolák, :: törülközők, kötények stb. ::

Vilcsek Vilmos vászon- és fehérnemü-áruházában

Budapes, IV., Kecskeméti-utcza 9.

Szőts
Lakásberendezési Áruháza
most
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10.
(Rösei bazár mellett.)
Czimre ügyelni kéretik. Telefon 26—89.

Losonczi Emil
Budapest, IV.,
Váci-utca 13.
TELEFON: 114—89.
Bőr diszmű áruk, kézitáskák, levél és pénztárcák, selyem-tarsolyok, gyémántutánzatu és :: gyászékszerek.
Alkalmi ajándékok nagy választékban.
Ujdonságok modern kézitáskákban a legszolidabb árakon.
Tarsolyok a legnagyobb választékban és minden minőségbe csakugy mint háboru előtt **kaphatók.**

LÁSZLÓ ÉS FEKETE
különleges
női divatkelme áruháza
BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-utcza 14-16.
(A főpostával szemben)

Ungár Lipót
női divatáruháza
Budapest, IV.
Kossuth Lajos-utcza 2.

EGYENRUHÁT
garantált legjobb gyapjuszövetekből.
Mesteri szabás, legfinomabb kiállitás, jótállás mellett.
Szörmeköpenyek, zubbonyok, mellények és könnyebb egyenruhák is Nyári és téli sapkák 5 K-tól. Frommer-revolver 65 K, revolvertáska 10 K Gyulay-táska 15 K, kard 28 K, kardbojt 4 K. kardkötő 6 K, kezlyű 4 K börgamásni 20 K, csavargamásni 7 K, tábori takaró 12 K, háti zsák 8 K Hálózsák 40 K, tábori kulacs 3 K és feljebb. Mindennemü rendjelek rendjelszalagok és minden czikk, melyre a hadseregnek a táborban szüksége van, nagy választékban jutányos árban beszerezhető
TILLER MÓR és TÁRSA
Budapest, IV., Váczi-utcza 35.

Szücs és Márkus
selyem, csipke, szalag, bársony, gomb és ruhadiszkülönlegességek divatháza
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
A belváros ezen jóhirnevü cégét, mely megbizható, szolid kiszolgálásáról, divatirányu izléséről s rendkivüli előnyös árairól ismeretes, mint legjobb bevásárlási forrást különös figyelemmel ajánljuk.

BENCZE
cipő szalon
Telefon 125-24
Budapest, IV. ker.,
Bécsi-utca 5. félem.
Kész és mérték szerinti női czipők a legjobb és legszebb kivitelben .·. .·. .·.

Művészi fényképnagyitások.
„Hunnia" fényképészeti és nagyitási műintézet
Budapest, IV., Károly-körut 6.
FELVÉTELEK MINDENNAP. VASÁRNAP IS REGGELTŐL ESTIG.

Mössmer József Fiai
menyasszonyi kelengye készitők
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 2. szám.
Női és férfi fehérnemüek.
Vászon és asztalnemüek.
Blouse különlegességek.
Harisnyák.

Legolcsóbb és legnagyobb választék butorokban
ZIERLICH ARNOLDNÁL

Régi butor szalon

Budapest, IV., Ferenczieh-tere 3. sz.

Uj, használt és antik butorok
vétele, eladása és becserélése.

Skót és angol szövetkülönlegességek.
Egyenruha és Breeches-nadrág speczialista.

Petrovits és Társa

polgári és katonai szabók

Budapest, IV. ker., Kigyó-tér 1. sz.
(Királyi bérpalota)

Telefonszám: 1—36. *Telefonszám: 1—36.*

PAPEK JÓZSEF

császári és királyi udvari szállító

bőröndös és finom
bőráru gyártó.

BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 11.

Kizárólag jobb minőségü áruk.

JUNG PETER

csemege-áru nagykereskedés

Budapest, IV. ker., Fővám-tér 6. szám.
központi vásárcsarnokkal szemben.

Konzervek, sajtok, déli gyümölcsök, likörök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

RÉTAY és BENEDEK

Budapest, IV., Váci-utca 59. sz.

Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára

Oltárok, szószékek, urkopersók és teljes templomi berendezések.

Régi oltárok renoválására, festésére és aranyozására, templomok kifestésére ajánlatos cég, mely a munkát külön e célra nevelt iparművészek által szakszerüen és stilszerüen végzi. Végzett munkái közül, a melyek a legteljesebb elismerésben részesültek: a szeged-rókusi uj templom teljes berendezése, az aradi Minoriták uj templomának teljes berendezése, a máriasasvárikegyteplom, a máriaradnai kegytemplom, a beregszászi templom kifestése és berendezése és a Müemlékek Országos Bizottsága által megrendelt szepescsütörtökhelyi főoltár.

Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

Budapest szenzációját képezik

Elsner Oszkár

áruházai **Főüzlet**

IV Párisi-utcza 3. szám, Koronaherczeg-uicza sarok

Nagy választék **alkalmi szalagokban, csipkékben, jabots, echarpe, shawlokban és mindennemü divatczikkekben.**

Főüzlet: IV., Párisi-u. 3. (Koronah.-u. sarok).
Fiókok: VII., Király-utcza 35. sz.
VII., Rákóczi-út 32. sz.
II., Fő-u. 52, Batthyányi-tér sarok
IV., Calvin-tér és Kecskeméti-u. sarok

Wolf ruhaáruház,

eladás egyelőre nagyban

IV. ker., Szervita-tér 2.

az emeleti helyiségekben.

Szövetek. — Ruhák. — Bélésáruk.

MODELL

női kalapok, naponta ujabban érkeznek. **Gyászkalapokból nagy választékot tartok. Selyem angol-bortniból** selyemhelmével kombinálva (kézi munka) készült kalapok igen divatosak és ezekből minden szinben vannak raktáron. **Urinők fizetés nélkül megtanulhatják a szakmát. Női kalapok átalakitása legujabb divat szerint készül.**

Caroline és Nővére utóda Löwyné Landler Róza

Főüzlet: **Budapest, IV., Párisi-utcza 3. szám.**
Fióküzlet: **Ujpest, Árpád-ut 31. szám.** Gyár:
VII., Károly király-ut 9. (Hadik-palota) az udvarban

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., ker., VÁCZI-UTCZA 41. SZÁM.
a legjobb hirnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. Telefon 167—34.

Holzer divatháza

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utcza 9.
Külön női fehérnemü osztály.

Olcsó darabok eladása a souterreinben.

A valódi
Hollandi Három Király Tea
a legjobb vértisztító szer.
1 csomag ára 2 korona.
Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készítmény kapható:
LIPPE-gyógyszertár Rákosszentmihály.

Valódi tea és konyak
kapható
Deisinger Testvérek
cégnél
Budapest, IV., Ferenczlek tere 1. szám. (Királyi bérpalota.)

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák
LIPCSEI VILMOS
divataruházában
Budapest, IV., Kigyó-tér 6 szám.

CZIRING ÁRMIN
Budapest, Deák Ferencz-utcza 19. sz.
A szőcsipari kiállításon első aranyéremmel kitüntetve!
Kizárólag saját készítményű szőrös és szőrmeáruk raktára. Készít minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli bekecsek. TELEFON 28

Alapitási év 1900. Telefon 148-15.
Haskó Mór
leány- és női kalap-üzlete
Budapest,
IV., Koronaherczeg-utcza 18.

ÜBER ÖDÖN
fényképész fényképészeti szaküzletében
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 2. szám.
Elsőrangu és legkiválóbb gyártmányu fényképező gépek, objektivek, papirok, vegyszerek, lemezek és minden egyéb, a fényképezéshez szükséges anyagok és felszerelések. Amatőr munkák kidolgozása a czég műtermében mérsékelt áron. Szaktanácsok és sötétkamra díjtalan.

ERDÉLYI fényképészeti műterme
Budapest, IV. Semmelweiss-utca 2

Zwieback Lajos és Testvére
Budapest, IV., Váczi-utcza 14. szám.
Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját műhelyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere czikkek
SZEMERE GÁSPÁR
Budapest, IV., Deák Ferenc-u. 13. és IV., Kossuth Lajos-utcza 2. sz.

Mérő cipők
legszebbek, legjobbak
" és legolcsóbbak "
Mérő L. és Társa
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 1.

Varga Sándor
fűszer- és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. szám.
(A szobor előtt)
Ajánlja kitünően felszerelt üzletét mint szolid bevásárlási forrást fűszer- és csemege árukban, sajtok, szardiniák stb. conservekben. Tea, rum. Teasüteményok, likőrök, gyümölcsök, pezsgők stb.

Fleischmann Ignác

Budapest, IV. ker., Kálvin-tér 2.

Női és férfi fehérnemüek.
Menyasszonyi kelengyék.
Vászon és asztalnemüek.

Férfi és gyermek ruhák

egyenruhák és katonai czikkek **legolcsóbb** bevásárlási helye

Fehér M. Miksa áruháza Budapest, **csak** Károly-körut 16.

Jol jár ön?

ha nem, ugy viselje a hirneves

Chasalla-czipőt

melyet mindenkinek a láb fekvése és pontos mérete szerint készen árusitunk, eltérően a többi kész cipőktől, amelyek csak ugy találomra illenek a lábra

Egyedüli eláruaitók:

Székely és Társa

Budapest, IV., Muzeum-körut 9. szám.

Radó

Aladár

bluz- és pongyola divatáruháza

Budapest, IV. Kristof-tér 6.

Hölgyeket

nem, de **férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával**

öltözteti a

Platschek Áruház

Budapest, IV., Károly-körut 28. sz.

(Röser-bazár.)

Elsőrendü minőségek Szigoruan szabott árak

Kérjen árjegyzéket!

BETEGÁPOLÁS

Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, hasköték, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartük, testegyenészeti gépek, mülábak, mükarok, kötszerek teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis

Fischer Péter és Társa

r.-t. czégnél

most IV. kerület, Kálvin-tér 3. szám.

szerezhetők be.

Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

Telefon 958. **Alapittatott 1856.**

Női kalap különlegességek

Virányi J.

női kalap gyára

Kalapok formázás, festés és diszités végett elfogadtatnak.

Budapest, IV., Ferenczieh-tere 3. szam.

Telefon 79—33. *Telefon 79—33*

GUTTMANN BÉLA

kötött- és szövöttáru nagykereskedése

Koronaherceg-u. 6.

Női-, férfi- és gyermek-harisnyák. Kötött és szövött kesztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Minden könyvet

megkap Bródy könyvkereskedésében, Budapest, IV. ker., Muzeum-körut 27. szám alatt.

Dona Döme és Tsa

papirkereskedése, a popradi gyar raktára

Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.

Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban keszült **Ocean-tengerentuli levélpapirt,** valamint egyeb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmaba vágó czikkeket.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

ARANYVIRÁG

kitünő jó levélpapir diserét boritékkal.

Kapható **Szénásy Béla** papiráruházában **Budapest, IV. ker., Ferenciek-tere 9. sz.**

TÉLI SPORT.

Legjobb minőségü korcsolyák. Korcsolyaszijak. Sportszánkók. Gyermekródlik. Teljesen felszerelt lilienfeldi ski. Jéghockey ütők és labdák nagy választékban.

KERTÉSZ TÓDOR

BUDAPEST IV. KRISTÓF-TÉR

AMPUTÁLT ÖN?

Akar Ön elegáns, a czélnak teljesen megfelelő **mülábat** vagy **mükezet?** Ez esetben sziveskedjék bizalommal a 35 év óta fennálló legjobb hirnévnek örvendő **Keleti J.** budapesti orthopädiai müintézetéhez fordulni. **Keleti mülábai és mükezei, járó és támgépei a legjobbak a világon. Elegáns könnyü járás! — Mérsékelt árak! Kifogástalan technikai kivitel!**

Több évi jótállás. Több ezer elismerő okmány hirneves orvosoktól és betegektől! — Ezenkivül gyárt és raktáron tart: Csász. és kir. szab. KELETI-féle

ér vkötőket

pneumatikus gummipelottával. Haskötőket, gummi görcserharisnyákat. Testegyenesitő járó- és támgépeket. Betegápoláshoz tartozó összes czikkeket.

KELETI J

orvosi müszer- és testegyenesitő gépe. gyára **Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.**

Legujabb háromezernel több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen.

JESCO a czipőipar csodája III

Utólérhetetlen forma, elegancia és tartosság tekintetében. Egysegar hölgyeknek és uraknak! Fél- és magas czipők.

Föraktár:

BUDAPEST, IV. KER., KECSKEMÉTI-UTCZA 19. SZÁM.

DEUTSCH ANTAL

Haris, Zeillinger és Társa a „kék csillaghoz"

Budapest, IV., Váczi-utca 16. szám. Telefon 10—55.

Vászon- és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk.
Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben saját gyártmány.

Menyasszonyi kelengyék,

selyem szoknyák és harisnyákban dus választék.

kivánatra mintákat küldünk.

Állandó butorkiállitás

Grosshändler J.

Budapest, IV., Semmelweiss-utca 17.

Háboru előtti készleti legfinomabb háló-, ebédlő-, uri- és szalon-berendezésekben és igy abban a helyzetben vagyok, hogy még a régi árak mellett szállithatok. Telefon 71—35.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.

NAGY IMRE

virágnagykereskedő

Budapest, Belváros, Fővám-tér 6.

(a központi vásárcsarnok átellenében.)

A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.

Modern kertészeti telepem:

II. ker., Pasaréti-ut 64. szám.

Állandó virágkiállitás.

Snoidig egyenruhákat

feltünő olcsón és jó minőségben szállitanak

BLUM és TESTVÉRE

egyenruha szállitók

Budapest, IV., Váci-u. 31—33.

Piarista-épület.

VILLAMOS THERMOFOR

ÁRAMSZABÁLYZÓVAL

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÁRJEGYZÉK INGYEN

NAGY KÁROLY

BUDAPEST KIGYÓ-TÉR 1

WEISZ ÁRUHÁZ

Budapest, IV., Váczi-utcza 24.

Földszint: Selyem, csipke, ruhaszövet, függöny, magyar kézimunka, harisnya, keztyü, fatyol és pipere áruk.

I. emelet (lift): Kalapforma, virág, toll, bársony és kalapdiszek.

II. emelet (lift): Nagybani eladás minden czikkben, alkalmi árusitások.

Maradékok minden czikkben az áruház első emeletén mindenkor kaphatók.

SALZER J.

reklámczikk gyára.

Naptárak és czukrászkellékek gyártása.

Budapest, IV Ferencz József-rakpart 15.

Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

A főváros legelegánsabb és legdusabb

automobil raktára

LAURIN ÉS KLEMENT

részvénytársaság vezérképviselete.

Budapest, VI., Andrássy-ut 10. sz.

ALAPITVA 1864-BEN. ALAPITVA 1864-BEN.

Löwenstein Mihály utóda

HORVÁTH NÁNDOR

Budapest, IV., Ferdinánd bolgár király-ut 4.

Csemege. Füszeráruk. Halak.

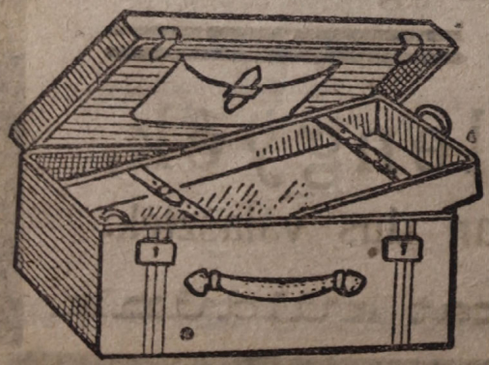

CSAK A **Mehmed szultán-ut 5.** szám alatt van (a régi Muzeum-körúton)

Csángó Henrik, bőröndös

A czim fontos, mert fióküzlete nincs.

Nyomatott Neuwald fiúk utódai könyvnyomdájában. Kiadótulajdonos: Belázsovich Zoltánné

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, február 16. 7. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.

SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utcza 37.**

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár Egész évre . . . 16.— kor. Fél évre . . . . 8.— „ Negyed évre . . . 4.— „ EGYES SZÁM ÁRA 40 FILLÉR. Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

A községi közigazgatás ujjászervezése.

Nemrég néptörvény szervezte a vármegyei és városi néptanácsokat.

A törvény kimondotta a megyei és városi törvényhatósági bizottságok feloszlatását s helyettük szükebbkörü néptanácsok felállitását rendelte el. A néptanácsok feladata az, hogy a helyi önkormányzat szerveivel végezzék el a közigazgatási funkciókat. A törvény végrehajtása meg is történt. A vidéken kormánybiztosi kinevezések alapján megalakultak a néptanácsok. Budapesten a napokban nevezi ki a belügyminiszter a néptanács tagjait.

Ez a néptörvény világosan csak a vármegyékre és a törvényhatósági joggal felruházott városokra vonatkozott és illetékes helyen már megjelenéskor kijelentették, hogy az intézkedés csupán átmeneti, mert a végleges szervezést uj törvényben végzik el, valamint ugyanabban intézkednek a rendezett tanácsu városok és a községek közigazgatásának ujjászervezéséről is.

Rákosszentmihályon azonban nem várták meg az uj törvény megjelenését, hanem már vasárnap népgyülést tartottak, amelyen a városok mintájára néptanácsot választottak. A tanács huszonhat tagból áll és a képviselőtestület hatáskörét gyakorolja, ha mandátuma elnyeri a felsőbb jóváhagyást. Azonban már vasárnap óta megtörtént a községi közigazgatás uj szervezetének rendezése is s igy a most alakitott testület helyébe valószinüleg mihamarabb az uj néptörvény értelmében alakuló szervnek kell lépnie.

A szerdai minisztertanács állapitotta meg a vonatkozó két uj néptörvény szövegét.

Az egyik a községek és rendezett tanácsu városok képviselőtestületeinek ujjászervezéséről szól. A törvény a régi községi képviselőtestület helyett községi néptanácsot állit fel. A néptanács tagjait az általános egyenlő, titkos, nőkre is kiterjedő választójog alapján választják. Az uj törvény megszünteti a virilizmust. A néptanácsban csak választott tagok és a községek első tisztviselői foglalhatnak helyet az eddigi számarányban. A másik törvényjavaslat a vármegyékben és városokban a törvényhatósági bizottságokat törli el és helyettük törvényhatósági néptanácsokat állit fel. A virilizmus itt is megszünik. A tisztviselőtagokon kivül a tanács tagjait az általános választójog alapján lefolytatandó választás utján választják. A mandátum időtartama az eddigi hat év helyett négy évre szól. A tagok fele kétévenkint kiválik a tanácsból és uj választásnak van helye.

Az uj törvény alapján néhány héten belül a kormány kiirja és elrendeli a községi választásokat. Végből a belügyminiszter rövidesen még megfelelő végrehajtási utasitást ad ki, amely a választók összeirásáról és a választási eljárásról rendelkezik.

Huszezer lakoson aluli helységekben a választásra jogositó előzetes igazoló eljárás nem lesz. Magával a választási aktussal egyidejüleg kerül megállapitásra, vajjon a szavazó megfelel-e a választási törvény rendelkezéseinek. A huszezer lakoson felüli városokban azonban előzetesen a választást végző faktoroknak választási névjegyzeket is kell készitenlök. Erre az időre a választást végző bizottság „választási névjegyzéket elkészitő bizottság“ elnevezést kapja.

A néptanácsok választását néhány hét mulva feltétlenül elrendelik. Az ország megszállása nem akadály, amennyiben a törvény megengedi, hogy a kormánynak joga van az ország egyes részeiben is választani. Budapesten márczius végén választják meg a törvényhatósági néptanácsosokat.

Az uj választások után megszünnek az ideiglenes néptanácsok s megszünik majd a vasárnap alakitott néptanácsunk is, melyet a néhány héttel ezelőtt, a kormánybiztos vezetése alatt megalakitott községi tanács helyébe léptettek. Végre-valahára tehát valamelyes nyugvó pontra jut a forradalom kitörése óta folytonos bizonytalanságnak és megannyi változásnak kitett községi közigazgatásunk, a minek hasznát és előnyeit nem kell részletezni. Nyugalom és békés munka kell itt is, mint az egész országban mindenütt és a törvényes formák alapján közmegnyugvás a közönség számára. Akkor mutathatja meg igazán a község vezetősége, az egész lakosság közbizalmának birtokosa, hogy mit tud a község javára produkálni. Az uj néptörvény a megujhodás szellemében az általános és titkos választójog alapján fogja megalakittatni a község vezető testületét, tehát szabadon érvényesülhet az egész közönség akaratnyilvánitása. Akik pedig a közbizalmat elnyerik, megkapják hozzá egyuttal az eredményes teremtő munkálkodás előfeltételeit is.

Lapunk mai száma 12 oldal.

Meglehet azonban, hogy ha eléggé alapos reményeink valóra válnak, az uj községi néptanács élete sem lesz hosszu s kormányzása csupán rövid átmenet lesz az ujabb nagy átalakuláshoz: a fővárosba beolvadásunkhoz s ennek végső előkészitése után hamarosan befejezi müködését, hogy a főváros vezető testületének váljak részesévé. Mert a Nagy-Budapest, — megint ismételjük, — nem ábránd és nem a jövő távoli zenéje immár, hanem küszöbön álló valóság. Csakis a saját szándékunk vagy saját vétkünk okozhatja, ha ismét eltávolodnék a megvalósulás stádiumából. Már pedig, azt hisszük, rajtunk nem fog mulni.

A kormány gyorsan oldja meg egymásután a fontos és nagy kérdeseket. A közigazgatás rendezése egyik igen fontos lépés előre, hogy a zürzavarból rendezett viszonyok közé jussunk s addig is, mig a bekapcsolás problémája eldől, nyugalom terjen közöttünk. Örvendezve fogadhatja tehát az uj néptörvényt mindenki, aki a község, de sőt az ország sorsát szivén viseli.

HIREK

Közigazgatási bizottsági ülés. Pestvármegye közigazgatási bizottsága Kégl János főispán-kormánybiztos elnöklésével ülést tartott. Az ülésen dr. Petri Mór tanfelügyelő bejelentette, hogy tüzelőanyag hiánya miatt tizennégy községben az iskolák teljesen szünetelni kénytelenek. Ahol legalább némi készlet van, ott váltakozó rendszerrel, főleg a harmadik és negyedik osztályu tanulók iskolázására vet sulyt. A népmüvelés sikeresebbé tételére irányuló reformok egyike a negyvenes letszámu osztályok alapitása, a mai hatvan tanulósok helyett, amelyek eddig rendszerint még tulzsufoltak is voltak. Ezzel egyszersmind a nagyobb szánban ujonnan kineveltetett, másrészt pedig a megszállott területekről menekült tanerők elhelyezése is lehetővé válik. Tankerületében harmincharom menekült nyert beosztást. Elhelyezésük viszont a lakáshiány és ellátási viszonyok miatt nehézségekkel járt. A pénzügyigazgató jelentése szerint a mult hóban egyenes adóban befolyt 901.719 korona 35 fillér. Az előző év ugyanezen szakában befolyt 823.110 korona 74 fillér. Emelkedés 78.608 korona 62 fillér. Jövedelmi adó czimen a mult év ugyanezen havában 185 045 korona 36 fillér folyt be, mig viszont a mult hóban 355 588 korona 14 fillér folyt be. Az emelkedés tehát 170 848 korona 78 fillér. Bélyeg- és jogilletek czimén e hó végeig befolyt 532.682 korona 90 fillér, a mult évnek ugyanebben a havában befolyt 642.672 korona 25 fillérrel szemben. A csökkenés tehát 54.989 korona 45 fillér. A napirenden levő kisebb folyó ügyek elintézése után az ülés véget ért.

A Nagykaszinó választmányi ülése. A Rákosszentmihályi Nagykaszinó választmánya Farkas Géza elnöklete alatt hétfőn tartott ülést, amelynek jegyzőkönyvét Polgár József és Rothammer István hitelesitették. Ezuttal szerepelt először az uj pénztáros, Rezman Lajos, aki bejelentette, hogy januárban a 44 K 75 fill. pénztári készlettel együtt 1116 K 07 fill. volt a bevétel; 497 K 25 fill. a kiadás, tehát 618 K 82 fill. a maradvány. Köszönettel tudomásul szolgált. Csabány Antal János alelnök kijelentette, hogy 465 K értékü javitó munkákat végeztetett a helyiségeken. Jóváhagyták. Müller Antal elhunyt választmányi tag helyébe sorshuzás utján Kapeller György póttagot hivták be. A helybeli munkástanács nevében irásbeli megkeresés érkezett a kaszinóhoz, hogy a Nagykaszinó olvadjon bele a „Munkások irodalmi és müvészeti országos szövetségébe", hogy az uj szellemnek megfelelően a munkásokat kulturális törekvéseikben támogatva, részükre helyiséget adja s velük együtt működjek. A munkástanács kiküldöttje szóval is támogatta a kérelmet, elmondván, hogy a munkások olyan helyiséget akarnak, ahol a szeszes italok fogyasztása nem kötelező és másreszről szükségesnek tartják, hogy a kaszinótagok őket támogassák, mert nem érzik elég erősöknek magukat arra, hogy kulturális céljaikat, mint nagy népkönyvtár alakitása stb. elérnessék. A választmány kijelentette, hogy a munkáslakostársak szép törekvéseit őszinten és odaadóan örömmel támogatja és ilyen irányu buzgólkodásukban tagjai készségesen nyujtanak testvéri segitőkezet, azonban a kaszinót alapszabályaiban kö ülött keretében kivánja érintetlenül fentartani, mert annak megvan a maga külön kon oly és fontos hivatása. A közönségnek minden tisztességes polgárát szivesen látják a kaszinó tagjai sorában, számos iparos tagja is van kezdettől fogva, szelleme és irányа mindenkor demokratikus volt. E határozatot irásban közli a választmány. A bor árát literenként 8 koronára szállitották le. Egyéb belső ügyek elintézése után nyolcz uj tagot vettek fel. Ezek: Nagy Gyula, áll. tisztviselő, Rácz Miklós dr. ügyvéd, Szabó Géza tanitó, Bognár Lajos főisk. hallgató, Reich Rezső hivatalnok, Rozmanith János főkertész, Feuerzeug Jenő órás és ékszerész és Benes Jenő dr. tanfelügyelő.

Budapestvidéki tankerületi főigazgató. A közoktatásügyi miniszter Antal Márk budapesti IV. kerületi községi leánygimnáziumi helyettes igazgatót budapestvidéki tankerületi főigazgatóvá nevezte ki.

Egy főjegyző ünneplése. A minap vonult nyugalomba Jamriska Lajos, Péczel község főjegyzője 43 évi szolgálata után, mely időből 30 évet töltött Peczelen. A község képviselőtestülete diszközgyülést tartott, melyen Decsy József főszolgabiró elnökölt s nagy ünnepséggel bucsuztatta. Képviselve volt a kaszinó, hitelszövetkezet, gazdakör, iparegyesület és a Járási Jegyzői Egylet nevében Fridrich Ágoston isaszegi főjegyző üdvözölte és bucsuztatta hatásos beszéddel az ünnepeltet. A képviselőtestület érdemeit jegyzőkönyvében fogja megörökiteni, s elhatározta arczképének megfestését a közgyülési terem számára. A község társadalma pedig gyönyörü irószerekkel készlettel ajándékozta meg.

Kinevezés. A közoktatásügyi miniszter Samu István lakosunkat, a Barcsay-uczai gimnázium igazgatói czimmel felruházott tanárát az I. ker. állami főgimnázium igazgatójává nevezte ki.

Helyiérdekü vasutak kiépitése. A kormány hatalmas arányu közmunkákkal akarja a munkanélküliséget orvosolni. A közmunkák sorában szerepel a fővároskörnyéki helyiérdekü vasutak hálózatának fejlesztése is. Az erre vonatkozó terveket most készitik elő s azok között a mi villamosainknak régen óhajtott uj vonalai is szerepelnek. Több terv készült már régebben, a melyekkel a nagy munkaprogramm részletes kidolgozása alkalmával fognak behatóbban foglalkozni.

A Thália társulat kabaréja Vasárnap délután tartotta a „Rakosvidéki Thália társulat“ első kabaré előadását a Rákosszentmihályi Nagykaszinó termében. A társulat tudvalevően katonaszinészekből áll, kik rendszeresen akarnak a környéken kabaré előadás-sorozatot tartani. Első itteni szereplésük sikeres bemutatkozás volt: meggyőzött arról mindenkit, hogy tehetséges, ügyes művészek nivós előadásán szórakozhatik. A megismerkedés tehát kedves és kellemes volt; a bemutatott müsor változatos, a hangulat vidám és zajos, taps, siker bőséges. Mindössze az volt a hiba, hogy az előadást nem készitették elő elég zajosan, rövid határidőre rendezték s igy a közönség nem jelent meg olyan számban, ahogy megérdemelték volna. Másik balszerencse az volt, hogy a 4 órára hirdetett előadást csak 6 után kezdhették meg, mert a népgyülést nem a községháza közgyülési termében, hanem a Nagykaszinó termében tartották. Igy aztán sokan e miatt is elmaradtak, mert estére egyéb irányban kötötték le magukat. Kezdetnek azonban igy is elég biztató volt az eredmény, mely alkalomadtán remélhetőleg megsokszorozódik.

Népgyülés. Vasárnap délután népgyülés volt Rákosszentmihályon. A néptanács huszonhat tagját választották meg. A helybeli függetlenségi és 48-as párt tizenkét tagot óhajtott a tanácsba választatni, de a gyülés elutasitotta a kivánságot és kizárólag szocziálista párti tagokat választott meg. Volt szónok, aki teljesen nemzetközi szellemben beszélt s a naczionalizmust elitélte, ami a függetlenségi párti polgárok részéről hangos ellenhatást váltott ki. Szabó József és Farkas-Elek védelmezték a hazafias álláspontot. Az uj néptanács elnöke Farkas Ferencz dr. lesz, — aki a népgyülést is vezette.

Küldöttség az alispánnál. Rákosszentmihály előljáróságának küldöttsége járt hétfőn a vármegyeházán Agorasztó alispánnál, hogy a leszerelt katonák részére ruhák kiutalványozását kérje. Székely György főügyész világositotta fel a küldöttséget, hogy a kérelem sajnos, nem teljesithető, mert a hatóság nem rendelkezik semmi készlettel, már eddig is többet utalt ki a rákosszentmihályiaknak, mint a mennyit előirányoztak

Margarin A hatóság margarint hoz legujabban forgalomba Rákosszentmihályon. Személyenként 15 dekát lehet vásárolni belőle az általános élelmiszerjegy G. szelvényére. Aki szereti, örülhet is neki.

A gödöllői kastély sorsa. A gödöllői volt királyi kastélyt a kormány az Országos Munkásbetegsegitő és Balesetbiztositó Pénztárnak engedte át, hogy ott felerészben munkások, felerészben pedig tisztviselők számára tüdőszanatóriumot rendezzen be. Az intézethez fog tartozni a kastélyon kivül a park kertészet és több melléképület is. A tulajdonjog az államé marad. A gödöllőiek elégedetlenek az intézkedéssel, főként mert a község nyaralótelepi jellegére tartják azt károsnak. Mozgalom is indult a községben, hogy a kormányt elhatározásának megváltoztatására birják.

Szünet a főváros iskoláiban. A szénhiány miatt február 16-ától ismét megszüntetik a tanitást a főváros iskoláiban. A napközi otthonok nyitva maradnak.

VILÁG MOZGÓ.

Előadások vasárnap, kedd, csütörtök és szombaton. Csak elsőrangu képeket mutatunk be.

Február 16 án, vasárnap
Judás, dráma 4 felvonásban.

Február 20-án, csütörtökön
Nincs tovább, dráma 4 felvonásban.

Febr. 22-én szombaton szenzációs ujdonság
Az ezredes, dráma 4 felvonásban.

Előzetes jelentés! Február 23-án, vasárnap
Az aranyember I. rész, Jókai-film.

Az előadások 5, fél 7 és fél 9 órakor kezdődnek. Vasárnap d. u. 3, fél 5, fél 7 és fél 9 órakor. Pénztárnyitás ½3 órakor. Rendes helyárak.

Zöldike vendéglő
Rákosfalva.

Minden időben friss meleg és hideg ételek. Elsőrangu részvénysör. Tiszta fajborok, kitünő negyaljai borkülönlegesség. Kényelmes külön helyiségek társaságoknak és estélyek számára. Számos látogatást kér
Kovács Kálmán vendéglős.

Éteczetsavat,
vegytisztát, étkezési célokra, mely borkősavat és egyéb ártalmas vegyi szereket nem tartalmaz szállit **Tauber cég, Budapest, VIII., Aggteleki-utca 4.**

Házhelyek közvetlen Kistarcsa pályaudvar mellett Budapest gödöllői villamos legszebb helyén, 6 évi törlesztésre kaphatók. Bővebbet **Róna Márton** állomás főnöknél, Kerepesi-ut 10. szám. Tattersallal szemben

Kivételes előnyárak
Blum J. Nándor
egyenruházati és hadfelszerelési czégnél
Budapest, IV., Kigyó-tér 3. sz.

Uj nyaralótelep Rakosszentmihályon.

150—300 □ telkek kaphatók Rákosszentmihály legszebb részén fekvő Anna-telepen.
Fizetés keszpénzben, vagy **6 évi törlesztésre,**
Ezen terület óriási fejlődésnek fog indulni, mert a körforgalmi villamos a telepen keresztül fog menni.
Bővebbet:
Magyar Ferencz
Rákosszentmihály, József-utcza 46. szám. a.
Értekezés d. e. 8—12-ig. d. u. 2—6-ig.

Ismét uj tanitók. A közoktatásügyi miniszter ujabban ismét három tanitót helyezett iskolánkhoz. Gyuleffy József Szepes megye területére beosztott állami tanitó az egyik, a ruttkai hős, ki a csehek visszaverésében tüntette ki magát, a másik kettő pedig Galacz Paula és Thuránszky Dagmár, kik a liptószentmiklósi állami iskolából kerültek hozzánk. Az uj tanitók azonban nem kezdhetik meg addig működésüket, amig a lakásuk kérdése megoldást nem nyer. Éppen ezért, bár most már rengeteg a tanitónk, mégis három osztályban is szünetel a tanitás, mivel Kenessey Béláné, Papp Berta és Humay Károly hosszas gyógykezelést igénylő betegségük miatt munkaképtelenek.

A „Néma asszony." A budapesti „Medgyaszay-kabaré" legujabb müsorán két darab szerepel, melyek egyike Anatol France „Néma asszony" czimü tréfája. Ez a vidám darab ránk nézve arról nevezetes, hogy a nyáron a Nagykaszinóban mükedvelőink mutatták be közönségünknek a rákosszentmihályi Mükedvelők zenekarának estélyén s a főszerepet akkor F. Szalontay Ferike játszotta el szivességből. Ugyanazt most Medgyaszay Vilma adja a kabarében. Mükedvelői estélyeink szinvonalára élénk világot vet, hogy a darab most a főváros egyik elsőrangu kabaréja müsorának attrakcziójaként szerepel.

Iskolagondnoksági ülés. A rákosszentmihályi áll. elemi iskola gondnoksága Palfi János elnöklete alatt tartott ülésén Wayand Károly igazgató jelentést tett az iskoláinkhoz ujabban beosztott tanitókról. E héten érkezett három uj taggal együtt immár huszonkét tanerő működik iskolánkban s igy a tanitás zavartalan menete biztositást nyert. A gondnokság hálásan fogadta az intézkedést, melyet elsősorban tanfelügyelőnknek, Petri Mór dr. miniszteri tanácsosnak köszönhetünk. Az ülésen aztán az ujabb rendeleteket hallgatták meg.

Horti Rudolf ünneplése. Horti Rudolf főszámtanácsost, a Rákosszentmihály és vidéke első takarék és hitelszövetkezetének pénztárosát az intézet felügyelőbizottságának legutóbb tartott ülésén, előléptetése alkalmával meleg óvációban részesitették és más oldalról is elárasztották üdvözletekkel.

Élesztő kapható. Háziasszonyaink bizonyára megkönnyebbüléssel fogadják a hirt, hogy hosszabb nélkülözés után ismét kapható községünkben élesztő. Valamennyi üzletben és sütőmühelyben árusitják és dekája 10 fillérbe kerül.

Tengelytörés. Végre is csak nagy szerencsétlenség lesz egyszer a mi villamosaink elnyütt állapotából. A napokban ismét két tengelytörés történt, de csudálatosképpen minden baj nélkül. Az egyik baleset a gödöllői villamost érte, a másik a H vonatot, melynek egyik kocsija éppen a rákospalotai Szabadság-téren mondta fel a szolgálatot nem kisebb baj, mint tengelytörés miatt.

A kistarcsai gyár vezérigazgatója. A Kistarcsai Gép- és Vasutfelszerelési Gyár Részvénytársaság közgyülésén a kistarcsai gépgyár igazgatóját, Király Andort, vezérigazgatóvá nevezték ki.

Halálozások. Modl Frigyes magánzó, hetvenhárom éves korában meghalt Rákosszentmihályon. Modl Lajos épitész, régi lakostársunk, édes atyját gyászolja az elhunytban — Fischer János harminc éves korában meghalt Budapesten. Édes anyja, özv. Fischer Józsefné nagyanyja özv. Hóra Antalné szül. Schumnitzky Janka, Hora János és Hora Nándor nagybátyjai gyászolják kiterjedt rokonsága élén. — Kolompár Józsefné szül. Maka Juliánna, az ismert helybeli zenészcsalád tagja meghalt Rákosszentmihályon. Huszonnégy évet élt.

Kabaré szöveget keresnek. A Rákosvidéki Thália társulat alkalmas eredeti kabaré darabokat keres, melyeket — egyelőre szerény — tiszteletdij ellenében müsorába iktatna. A kéziratokat Széky Ernő lakostársunknak kell bemutatni.

Furcsa szárazfőzelék. A község közellátási osztálya közli, hogy a februári és márcziusi szárazfőzelék jegyeket egyszerre és együttesen be lehet váltani, szárazfőzelék hiányában azonban — árpagyöngyöt adnak rája. Paszulynak nem paszuly, borsónak se borsó, lencséről nem is álmodozunk, de hát ez is jobb a semminél . . .

Kerelem. Hősi halált halt Klein Lajos három árváját: a 9 éves Lajost és a 7 éves Nándort az Országos Hadigondozó Hivatal ikervári (Sárvár mellett) gazdasági és kertészeti intézeteben, az 5 éves Mariskát pedig az Országos Katolikus Szövetség budai hadiárvaházában ingyenes helyre sikerült felvetetnem. Hogy az árvan maradt, apátlan gyermekek, — akik a háboru alatt bizony eleget nélkülöztek, — az intezetekbe bevihetők legyenek, szeretettel kérem a nemesszivü emberbarátokat, akiknek családjában nélkülözhető (pl. kinőtt) felső- és alsó gyermekruha volna, azt a neve zett árvák részére hozzám elküldeni sziveskedjenek. Csizmadia Gyula lelkesz.

Elgazolas. Pénteken reggel a gödöllői villamosról utközben leesett egy asszony, aki a lépcsőn kapaszkodott. A boldogtalannak lábat metszettek le a kerekek. Érdekes, hogy nem vettek észre a balesetet, mert a vonat tovább haladt s az utána jövő „H" vonat találta meg az áldozatot a sineken. Felvette és beszállitotta a kerepesi uti végállomásra, hol a mentők vették át és igen sulyos állapotban kórházba vitték.

Pest vármegye virilistái. Bárha a virilizmus megszünik, eddig meg nem rendelkezett erről törvény s igy Pest vármegye elkészitette a legtöbb adófizető bizottsági tagoknak az 1919. évre érvényes névjegyzékét. Pest vármegye virilistáinak névsorában nagyobb változások a tavalyihoz képest nem történtek, annak a kivételével, hogy a második helyet most Unghváry László czeglédi földbirtokos foglalja el, aki tavaly a névjegyzékben harmincz hetedik volt s aki a tavalyi 6890.85 K helyett az idén 95.432.41 K-val van megadóztatva.

A pestmegyei virilisták névjegyzékét Várady L. Árpád kalocsai érsek nyitja meg 230 851.76 K adóval (főjogi czimen kétszeresen számitva). Huszezer koronánál több adót fizetnek: Unghváry László 95.432.41, Faragó Lajos 59.483.50, báró Prónay Dezső 50.839.68 (jogtud. oklevél, kétszeresen), gróf Karolyi László 35.397.48, gróf Csáky Károly Emánuel, váczi püspök 31.784 92 (ketszeresen), Fülöp szász kóburg gótai herczeg 31.260 K 93 fill., gróf Vigyázó Ferencz 25 716 K 42 f (jogtud. okl. kétszerosen) Vigyázó Sándor gróf 23.518 33, Györgyei Illés 20 612 52. Tizezer koronanál több adoval vannak megterhelve: Nemes János gróf 17.457.52, (államtud. okl. ketszeresen), Teleki József

gróf 17.202 20 (jogtud. okl., kétszeresen), Oreczy Andor báró 14 685.53, Tornyay Schossberger Lajos báró 13.853.66, Schossberger Viktor báró 13.750.25, Biró Zsigmond 12.806.10 (ügyvédi okl., kétszeresen), Hangyássy János 11.148 85, Kleiner Lajos czimzetes püspök 10 952.— (kétszeresen), Földváry Elemér dr. 10.804.02 (államtud. okl., kétszeresen), Szapáry Frigyes gróf 10.738.10 (jogtud. okl., kétszeresen), Dessewffy Emil gróf 10 544.60, Podmaniczky Géza báró 10.478 88 (akadémiai tag, kétszeresen) A jegyzékben látjuk meg a közéletből ismeretes következő neveket: Navratil Imre dr. 7350.26 (kétszeresen), Gajári Ödön 6576 90 (lapszerkesztő, kétszeresen), Wekerle Sándor dr. 6217 74 (jogtud. okl., kétszeresen), Szemere Miklós 5852 40 (jogtud. okl., kétszeresen), Palóczi Horváth István 5801 50, Harkányi Frigyes báró 5468 70, Wolfner Tiv. báró 5009.14 (iparkamarai tag, kétszeresen) Keglevich Gábor gróf 4187.90, Kégl János dr. 3344.18 (ügyvédi oklevél, kétszeresen), Darányi Ignácz dr. 3301.82 (kétszeresen), Ugró Gyula dr. 3297.50 (ügyvédi oklevél, kétszeresen), Végh József 2879.16 (kuriai biró, kétszeresen), Förster Aurél dr. 2691 54 (jogtud. okl., kétszeresen), Szemere Huba 2616.12, Thassy László 2509.98 (gazdas. okl., kétszeresen), Darányi Béla 1928.29, Hauer Béla 1849.75 (gazdas. okl, kétszeresen), Serényi János gróf 1814.41, Ráday Gedeon gróf 1742 82.

Sport-hirek.

Tréner a RAFC-ban. A RAFC. agilis vezetőségének sikerült a football csapata részére Gerő Jenőt, a BAK. kiváló amatőr-trénerét megnyernie, aki müködését már megkezdte.

A RAFC. klub összejövetelei. A RAFC. vezetősége ez uton is értesiti tagjait, hogy a klub összejövetek, minden szerdán este és vasár- és ünnepnap délelőtt, a további intézkedésig a Solti-féle vendéglő külön helyiségében tartatnak.

Tréning mérkőzés. A RAFC. football csapata a rendszeres tréninget f. hó 16 án *Gerő* Jenő, a BAK. kiváló amatőr trénerének vezetése alatt megkezdi. A tréningek egyelőre a RAFC régi pályáján tartatnak és felhivatnak a RAFC. összes játékosai, hogy f. hó 16-án d. u. 3 órakor a pályán *okvetlen* jelenjenek meg. Akinek bármily felszerelése van, hozza magával.

A RAFC. választmányi ülése. A RAFC. választmánya f. hó 19-én, szerdán este 7 órakor a Solti-féle vendéglő külön helyiségében ülést tart, amelyre a választmány tagjait ez uton is meghivja az elnök.

Hirek a RSC. ból. A Rakosszentmihályi Sport Club ma délutáni matinéja a legnagyobb sikerekre jogosit. A klub vezetősége emberfölötti munkát végez, hogy ezen háboru utáni első nyilvános szereplésével visszanyerje régi pártfogóit, ami már részben sikerült is, amennyiben a kibocsátott belépőjegyek mind elkeltek és a rendezőségnek a pénztárnál már csak igen korlátolt számban állnak jegyek rendelkezésre. A müsor, mely pontban d. u. 3 órakor kezdődik, elsőrangu lesz, különösen pedig most, hogy biztos közremüködők p. Polner Ernő mükedvelő zenekarával, Kurina Simon hegedümüvész, a Törekvés dalkara, Stodola tenorénekessel az élükön, Béky János aktuális kupléjával. Nem kisebb sikere lesz a müsor két rövid tréfás szindarabjának, a Schorm—Verbőczi duettnek és Schissler Micike énekszámának. A rendezőség ezuton is kéri a matiné iránt érdeklődőket, hogy saját érdekükben pontosan jelenjenek meg. — A sporttelep földmunkálatai a hét folyamán szintén megkezdődnek, ugy, hogy rövid időn belül a sporttelep is megnyitható lesz. Február hó 19 én, este 6 órakor közgyülést előkészitő választmányi ülés tartatik a klubhelyiségben (Hausvater-vendéglő).

Kelet és délnek fekvő, **300 négyszögöles,** 58 darab ötéves nemes gyümölcsfával beültetett, jó ivóvizes kuttal, magas, uj léczkeritéssel, hüvelyes veteményföldrésszel ellátott, az ujalmási Piacz-térre nézö **telek** készpénzfizetés mellett **eladó.** Értekezni lehet a tulajdonosnál, D. G. nél, Rákosszentmihály, Ilona-utcza 27. Csak komoly vevőkkel áll szóba

Saját termésü UJ BOR

fejtve, házhoz szállitva 50 litertől kezdve megrendelhető;

MÜHLBACHER, szőlőbirtokos,

Rákosszentmihály, Csömöri-ut 50. sz.

MEIXNER

belvárosi nagyvendéglője

IV. ker., Veres Pálné-utcza 3. szám.

Egész napon át meleg és hideg választékos ételek.

Polgári árak.

Társas vacsorák számára külön helyiségek

Frissen csapolt elsőrendü sör a Polgári sörfőződéből.

Korlátlan kimérés: korsó, pohár. Pilseni és Szt. István palaczk sör.

Tiszta kezelésü valódi fajborok. Csopaki, Rizling, Ménesi, Badacsonyi és Villányi borkülönlegességek.

Vidékiek találkozó és szórakozó helye.

Telkeket eladok

500—600 korona lefizetéssel, elképzelhető legkönnyebb törlesztési feltételek mellett. Ezenkivül közvetitek villákat és házakat

Géczy János

Rákosszentmihály, Rákosi-ut 32. szám.

Münchengrétzi Czipőgyár R.-T.

budapesti raktára

IV., Kossuth Lajos-utca 15. sz.,

legközelebb ujonnan felszerelve ujból

megnyilik

és kitünő minőségü áruit t. vevői rendelkezésére bocsátja.

Meghivó.

A rákosszentmihályi függetlenségi és 48-as párt vezetőségének folyó hó 9-én délután 3 órára hirdetett ülését folyó hó 16-án, vasárnap délután 3 órakor a volt Bartl féle (Vén fiuk) vendéglő külön helyiségében (Szent István-utcza 1.) tartja meg, melyre t. Polgártársakat tisztelettel meghivom.

Számitva b. megjelenésére, vagyok
hazafias üdvözlettel
a rákoszentmihályi függetlenségi
és 48 as párt nevében
Farkas Elek s. k. elnök

---

bagotai Lengyel Aurél jbir. végrehajtó Gödöllőn

B. v 400 számhoz.
1918.

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött birósági végrehajtó ezennel közhirré teszi, hogy a gödöllői járásbiróságnak 1918. évi Pk. 3626 számu végzésével dr. Schwarcz Sándor ügyvéd által képviselt özv. Lampel Lajosné felperes részére 3035 kor. 86 fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 2100 koronára becsült ingóságokra a fent idézett gödöllői járásbiróság fenti számu végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Rákosszentmihályon Sándor-u. 17/a leendő megtartására határidőül 1919. évi február hó 20. napjának délután 3 órája tüzetik ki, mikor a biróilag lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégittetéshez tartanak jogot, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tünik, miszerint elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alólirt kiküldöttnek vagy irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a biróság tábláján való kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Gödöllőn, 1919. évi február hó 5. napján.

Lengyel
jbir. végrehajtó.

Simkovics Erna
bluz- és pongyola-különlegességek
Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 9. sz.
Rendkivül olcsó árak.

Palaczkborok
ismét kaphatók **kiváló minőségben**
G. Hauser Stefániánál,
Rákosszentmihály, Remény-u. 4.

RÁCZ DÁNIEL
Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és műtermei
Sürgönycim: „Roberácz“ *BUDAPEST,*
Telefon: 167-02. *IV., Kigyó-utca 2. sz.*

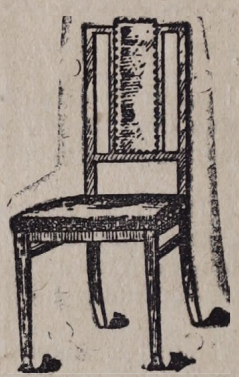

Bőszékipar
butorbörsajtolás és börfaragás.
Butorállványok és asztalok.
KENDI ANTAL
Budapest, IV., Semmelweis-u. 7
Nagy raktár valódi bőrszékek és karosszékekben. — Használt székek átalakitás bőrszékekre olcsó árakban

Fényképezőgép teljes felszereléssel, anyagok, lemezek, filmek állandó készlete. Tükörreflex kamerák és az összes létező legjobb gyártmányok minden modellje, ujdonsága.
50 felvételre berendezett kézi fényképezőgép, mely azonna vetit, nagyit, másol, reprodukál pár pillanat alatt, komplet felszereléssel 175.— kor. te jes garanczia mellett.

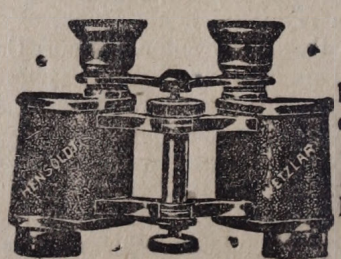

Prizmás látcsövek, verseny-, vadász-, tengeri-, szinházi célokra alkalmas **Zeiss, Busch, Goerz, Voigtländer** stb. teljes **garanciával** kaphatók.

Pontosan belőtt, kiválóan jól lövő **vadászfegyverek** patronokkal, fölszereléssel. Páros ejektoros Hammerlex garniturák alkalmi vételárban.

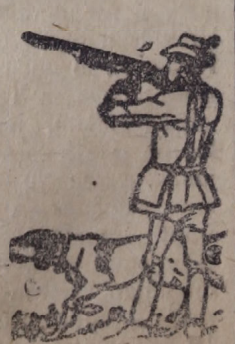

Radó fényképezőgépek és vadászfegyverek üzletében,
Egyetem-tér 5. szám.
Vétel, csere.
Jobb vadászfegyvert és pisztolyokat veszünk vagy becserélünk.

Szőts
Lakásberendezési Áruháza
most
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10.
(Rösei bazár mellett.)
Czimre ügyelni kéretik. Telefon 26—89.

Losonczi Emil
Budapest, IV.,
Váci-utca 13.
TELEFON: 114—89.

Bőr díszmű áruk, kézitáskák, levél és pénztárcák, selyem-tarsolyok, gyémántutánzatu és :: gyászékszerek.
Alkalmi ajándékok nagy választékban.
Ujdonságok modern kézitáskákban a legszolidabb árakon.
Tarsolyok a legnagyobb választékban és minden minőségbe csakugy mint háboru előtt **kaphatók.**

LÁSZLÓ ÉS FEKETE
különleges
női divatkelme áruháza
BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-utcza 14-16.
(A főpostával szemben)

Ungár Lipót
női divatáruháza
Budapest, IV.
Kossuth Lajos-utcza 2.

Szücs és Márkus
selyem, csipke, szalag, bársony, gomb és ruhadiszkülönlegességek divatháza
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
A belváros ezen jóhirnevü cégét, mely megbizható, szolid kiszolgálásáról, divatirányu izléséről s rendkivüli előnyös árairól ismeretes, mint legjobb bevásárlási forrást különös figyelemmel ajánljuk.

EGYENRUHÁT
garantált legjobb gyapjuszövetekből.
Mesteri szabás, legfinomabb kiállitás, jótállás mellett.
Szőrmeköpenyek, zubbonyok, mellények és könnyebb egyenruhák is Nyári és téli sapkák 5 K-tól, Frommer-revolver 65 K, revolvertáska 10 K Gyulay-táska 15 K, kard 28 K, kardbojt 4 K, kardkötő 6 K, kezlyü 4 K bőrgamásni 20 K, csavargamásni 7 K, tábori takaró 12 K, háti zsák 8 K Hálózsák 40 K, tábori kulacs 3 K és feljebb. Mindennemü rendjelek rendjelszalagok és minden czikk, melyre a hadseregnek a táborban szüksége van, nagy választékban jutányos árban beszerezhető
TILLER MÓR és TÁRSA
Budapest, IV., Váczi-utcza 35.

BENCZE
cipő szalon
Telefon 125-24
Budapest, IV. ker.,
Bécsi-utca 5. félem.
Kész és mérték szerinti női czipők a legjobb és legszebb kivitelben

Mössmer József Fiai
menyasszonyi kelengye készitők
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 2. szám.
Női és férfi fehérnemüek.
Vászon és asztalnemüek.
Blouse különlegességek.
Harlenyák

Művészi fényképnagyitások.
„Hunnia" fényképészeti és nagyitási müintézet
Budapest, IV., Károly-körut 6.
FELVÉTELEK MINDENNAP.
VASÁRNAP IS REGGELTŐL ESTIG.

Legolcsóbb és legnagyobb választék butorokban
ZIERLICH ARNOLDNÁL

Régi butor szalon

Budapest, IV., Ferenczieh-tere 3. sz.

Uj, használt és antik butorok
vétele, eladása és becserélése.

Skót és angol szövetkülönlegességek. :: :: :: ::
Eygenruha és Breeches-nadrág speczialista.

Petrovits és Társa

polgári és katonai szabók

Budapest, IV. ker., Kigyó-tér 1. sz.

(Királyi bérpalota)

Telefonszám: 1—36. *Telefonszám: 1—36.*

PAPEK JÓZSEF

császári és királyi udvari szállító

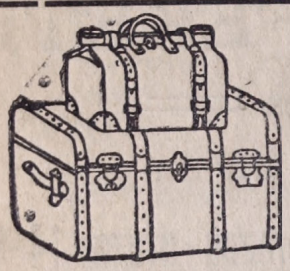

bőröndös és finom
bőráru gyártó.

BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 11.

Kizárólag jobb minőségü áruk.

JUNG PETER

csemege-áru nagykereskedés

Budapest, IV. ker., Fővám-tér 6. szám.
központi vásárcsarnokkal szemben.

Konzervek, sajtok, déli gyümölcsök, likörök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Budapest szenzációját képezik

Elsner Oszkár

áruházai **Főüzlet**

IV Párisi-utcza 3. szám, Koronaherczeg-utcza sarok

Nagy választék **alkalmi szalagokban, csipkékben, jabots, echarpe, shawlokban és mindennemü divatczikkekben.**

Főüzlet: IV., Párisi-u. 3. (Koronah.-u. sarok).
Fiókok: VII., Király-utcza 35. sz.
VII., Rákóczi-út 32. sz.
II., Fő-u. 52, Batthyányi-tér sarok
IV., Calvin-tér és Kecskeméti-u. sarok

RÉTAY és BENEDEK

Budapest, IV., Váci-utcza 59. sz.

Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.

Oltárok, szószékek, urkoporsók és teljes templomi berendezések.

Régi oltárok renoválására, festésére és aranyozására, templomok kifestésére ajánlatos cég, mely a munkát külön e célra nevelt iparművészek által szakszerüen és stilszerüen végzi. Végzett munkái közül, a melyek a legteljesebb elismerésben részesültek: a szeged-rókusi uj templom teljes berendezése, az aradi Minoriták uj templomának teljes berendezése, a máriasasvárikegyteplom, a máriaradnai kegytemplom, a beregszászi templom kifestése és berendezése és a Müemlékek Országos Bizottsága által megrendelt szepescsütörtökhelyi főoltár.

Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

MODELL

női kalapok, naponta ujabban érkeznek. **Gyászkalapokból nagy választékot tartok. Selyem angol-bortniból** selyemkelmével kombinálva (kézi munka) készült kalapok igen divatosak és ezekből minden szinben vannak raktáron. **Urinők fizetés nélkül megtanulhatják a szakmát. Női kalapok átalakitása legujabb divat szerint készül.**

Caroline és Nővére utóda Löwyné Landler Róza

Főüzlet: Budapest, IV., Párisi-utcza 3. szám.
Fióküzlet: Ujpest, Árpád-ut 31. szám. Gyár:
VII., Károly király.ut 9. (Hadik-palota) az udvarban

Wolf ruhaáruház,

eladás egyelőre nagyban

IV. ker., Szervita-tér 2.

az emeleti helyiségekben.

Szövetek. — Ruhák. — Bélésáruk.

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., ker., VÁCZI-UTCZA 41. SZÁM.
a legjobb hirnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. Telefon 167—34.

Holzer divatháza

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utcza 9.
Külön női fehérnemü osztály.

Olcsó darabok eladása a souterreinben.

A valódi
Hollandi Három Király Tea
a legjobb vértisztitó szer.
1 csomag ára 2 korona.
Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készitmény kapható:
LIPPE-gyógyszertár **Rákosszentmihály.**

Valódi tea és konyak
kapható
Deisinger Testvérek
cégnél
Budapest, IV., Ferenczlek-tere 1. szám. (Királyi bérpalota.)

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák
LIPCSEI VILMOS
divatáruházában
Budapest, IV., Kigyó-tér 6 szám.

CZIRING ÁRMIN
Budapest, Deák Ferencz-utcza 19. sz.
A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve!
Kizárólag sajátkészitményü szücs és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kiviteiben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

Alapitási év 1900. Telefon 148—15.
Haskó Mór
leány- és női kalap-üzlete
Budapest,
IV., Koronaherczeg-utcza 18.

UHER ÖDÖN
fényképész fényképészeti szaküzletében
Budapest, IV., Koronaherczeg-utoza 2. szám.
Elsőrangu és legkiválóbb gyártmányu **fényképező gépek, objektivek, papirok, vegyszerek, lemezek** és minden egyéb, a fényképezéshez szükséges anyagok és felszerelések. **Amatör munkák kidolgozása** a czég mütermében mérsekelt áron. Szaktanácsok és sötétkamra dijtalan.

ERDÉLYI fényképészeti műterme
Budapest, IV. Semmelweiss-utca 2

Zwieback Lajos és Testvére
Budapest, IV., Váczi-utcza 14. szám.
Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját műhelyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere czikkek
SZEMERE GÁSPÁR
Budapest, IV., Deák Ferenc-u. 13. és IV., Kossuth Lajos-utcza 2. sz.

Mérő cipők
legszebbek, legjobbak
" és legolcsóbbak "
Mérő L. és Társa
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 1.

Varga Sándor
füszer- és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. szám.
(A szobor előtt)
Ajánlja kitünően felszerelt üzletét mint szolid bevásárlási forrást füszer- és csemege árukban, sajtok, szardiniák stb. conservekben. Tea, rum. Teasütemények, likőrök, gyümölcsök, pezsgők stb.

Fleischmann Ignác

Budapest, IV. ker., Kálvin-tér 2.

Női és férfi fehérnemüek.
Menyasszonyi kelengyék.
Vászon és asztalnemüek.

Férfi és gyermek ruhák

egyenruhák és katonai czikkek **legolcsóbb** bevásárlási helye

Fehér M. Miksa áruháza Budapest, **csak** Károly-körut 16.

Jol jár ön?

ha nem, ugy viselje a hirneves

Chasalla-czipőt

melyet mindenkinek a láb fekvése és pontos mérete szerint készen árusitunk, eltérően a többi kész cipőktől, amelyek csak ugy találomra illenek a lábra

Egyedüli elárusitók:

Székely és Társa

Budapest, IV., Muzeum-körut 9. szám.

Radó

Aladár

bluz- és pongyola divatáruháza

Budapest, IV. Kristóf-tér 6.

Hölgyeket

nem, de **férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával**

öltöztet a

Platschek Áruház

Budapest, IV., Károly-körut 28. sz.

(Röser-bazár.)

Elsőrendü minőségek Szigoruan szabott árak

Kérjen árjegyzéket!

BETEGÁPOLÁS

Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. **sérvkötők, hasköték, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartük, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek** teljes **gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek** a legmegbizhatóbb minőségben csakis

Fischer Péter és Társa

r.-t. czégnél

most IV. kerület, Kálvin-tér 3. szám.

szerezhetők be.

Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

Telefon 958. **Alapittatott 1856.**

Női kalap különlegességek

Virányi J.

női kalap gyára

Kalapok formázás, festés és diszités végett elfogadtatnak.

Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3. szám.

Telefon 79—33. *Telefon 79—33*

GUTTMANN BÉLA

kötött- és szövöttáru nagykereskedése

Koronaherceg-u.

6.

Női-, férfi- és gyermek-harisnyák. Kötött és szövött kesztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Minden könyvet

megkap ***Bródy*** *könyvkereskedésében, Budapest. IV. ker., Muzeum-körut 27. szám alatt.*

Dona Döme és Tsa

papirkereskedése, a poprádi gyár raktára

Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.

Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceán-tengerentuli levélpapirt,** valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

ARANYVIRÁG

kitünő jó levélpapir discrét boritékkal.

Kapható **Szénásy Béla** papirárubázában

Budapest, IV. ker., Ferenciek-tere 9. sz.

TÉLI SPORT.

Legjobb minőségü korcsolyák. Korcsolyaszijak. Sportszánkók. Gyermekródlik. Teljesen felszerelt lilienfeldi ski. Jéghockey ütők és labdák nagy választékban.

KERTÉSZ TÓDOR

BUDAPEST IV. KRISTÓF-TÉR

AMPUTÁLT ÖN?

Akar Ön elegáns, a czélnak teljesen megfelelő **mülábat** vagy **mükezet?** Ez esetben szíveskedjék bizalommal a 35 év óta fennálló legjobb hirnévnek örvendő **Keleti J.** budapesti orthopädiai müintézetéhez fordulni. **Keleti mülábai és mükezei, járó és támgépei a legjobbak a világon. Elegáns könnyü járás! — Mérsékelt árak! Kifogástalan technikai kivitel!**

Több évi jótállás. Több ezer elismerő okmány hirneves orvosoktól és betegektől! — Ezenkivül gyárt és raktáron tart: Csász. és kir. szab. KELETI-féle

sérvkötőket

pneumatikus gummipelottával. Haskötőket, gummi görcsérharisnyákat. Testegyenesitő járó- és támgépeket. Betegápoláshoz tartozó összes czikkeket.

KELETI J

orvosi müszer- és testegyenesitő gépek gyára

Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen.

JESCO a czipőipar csodája III

Utólérhetetlen forma, elegánczia és tartósság tekintetében. Egységár hölgyeknek és uraknak! Fél- és magas czipők.

Főraktár:

BUDAPEST, IV. KER., KECSKEMÉTI-UTCZA 19. SZÁM.

DEUTSCH ANTAL

Haris, Zeillinger és Társa **a „kék csillaghoz"**

Budapest, IV., Váczi-utca 16. szám. Telefon 10—55.

Vászon- és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk.
Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben
saját gyártmány.

Menyasszonyi kelengyék,

selyem szoknyák és harisnyákban dus választék.

kivánatra mintákat küldünk.

Állandó butorkiállitás

Grosshändler J.

Budapest, IV., Semmelweiss-utca 17.

Háboru előtti készlet: legfinomabb háló-, ebédlő-, uri- és szalon-berendezésekben és igy abban a helyzetben vagyok, hogy még a régi árak mellett szállithatok. Telefon 71—35.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.

NAGY IMRE

virágnagykereskedő

Budapest, Belváros, Fővám-tér 6.

(a központi vásárcsarnok átellenében.)

A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.

Modern kertészeti telepem:

II. ker., Pasaréti-ut 64. szám.

Állandó virágkiállitás.

Snoidig egyenruhákat

feltünő olcsón ésjó minőségben szállitanak

BLUM és TESTVÉRE

egyenruha szállitók

Budapest, IV., Váci-u. 31—33.

Plarista-épület.

VILLAMOS THERMOFOR

ÁRAMSZABÁLYZÓVAL

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÁRJEGYZÉK INGYEN

NAGY KÁROLY

BUDAPEST KIGYÓ-TÉR 1.

WEISZ ÁRUHÁZ

Budapest, IV., Váczi-utcza 24.

Földszint: Selyem, csipke, ruhaszövet, függöny, magyar kézimunka, harisnya, keztyü, fátyol és pipere áruk.

I. emelet (lift): Kalapforma, virág, toll, bársony és kalapdiszek.

II. emelet (lift): **Nagybani eladás minden czikkben, alkalmi árusitások.**

Maradékok minden czikkben az áruház első emeletén mindenkor kaphatók.

SALZER J.

reklámczikk gyára.

Naptárak és czukrászkellékek gyártása.

Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.

Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

A fővárps legelegánsabb és legdusabb

automobil raktára

LAURIN ÉS KLEMENT

részvénytársaság vezérképviselete.

Budapest, VI., Andrássy-ut 10. sz.

ALAPITVA 1864-BEN. ALAPITVA 1864-BEN.

Löwenstein Mihály utóda

HORVÁTH NÁNDOR

Budapest, IV., Ferdinánd bolgár király-ut 4.

Csemege. Füszeráruk. Halak.

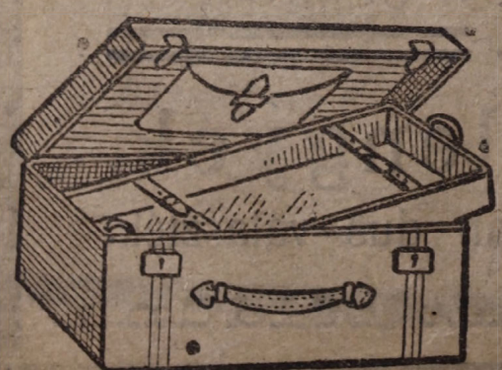

CSAK A Mehmed szultán-ut 5. szám alatt van (a régi Muzeum-körúton)

Csángó Henrik, böröndös

A czim fontos, mert fióküzlete nincs.

Nyomatott Neuwald Ilés utódai könyvnyomdájában. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, február 23. 8. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.

SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály,** Szentkorona-utcza 37.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár Egész évre . . . 16.— kor. Fél évre . . . . 8.— . Negyed évre . . . 4.— .

EGYES SZÁM ÁRA 40 FILLÉR.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Közlekedésünk jövője.

Hivatalos hiradás nyomán nyilvánosságra került e héten a munkaügyi tanács tervezete, mely szerint a tavasszal nagyszabásu közmunka végrehajtását kezdik meg: kiépitik a budapesti és fővároskörnyéki villamos vasuti vonalakat Nem kisebb dologról van szó, mint körülbelül öt milliárd korona értékü közmunkáról, amelyet hat-hét éven belül már be is fejeznének.

A terv szerint az egyesült villamos vasutakat technikailag is egyesiteni fogják a sinhálózat összekapcsolásával és a jelenlegi viszonylatok teljes átdolgozásával lehetővé teszik, hogy megbizhatóbb és sürübb forgalmat lehessen bevezetni a kocsi-állomány szaporitása nélkül. Az áramfejlesztő rendszert is megváltoztatják, a kisebb telepeket — igy például a Kertész-utczait — beszüntetik és a nagy elektromos müveket fogják áramfejlesztésre felhasználni.

Budapest belső területén a felszini közlekedést uj járatokkal nem lehet tovább fejleszteni. Az egyes utvonalak tulterhelésén a gyorsvasuti hálózat kiépitésével segitenek. Két különálló gyorsvasuti hálózattal egyfelől Ujpest, Rákospalota, Pestszentlőrinc, másfelől Csepel és Erzsébetfalva fognak erősebben a fővároshoz kapcsolódni. A gyorsvasutak a város belsejében a föld alatt fognak járni, a külterületen magastöltés épül a számukra.

A gyorsvasut vonatainak 24—25 kilométeres sebessége lesz, a tervezet szerint három percenkint fognak a végállomásról indulni; egy-egy utvonalon csak egy viszonylat közlekednék és a találkozások emeletes, felvonóval ellátott állomásokon történnének. A gyorsvasut teljes vágányhossza 84 kilométer lesz és részletenkint fog kiépülni. Nemcsak a környéket hozza közelebb a fővároshoz, hanem a budapesti belső közlekedés javulása, a vonalak tehermentesitése is a gyorsvasut kiépülésétől függ, mert a külterületek felé irányuló forgalmat a város belső utvonalairól el fogja terelni. A közvetlen környék közlekedésének fejlesztésére már tavasszal megkezdik a töltésen vezetett farkasréti második vágány s a hüvösvölgy—hidegkuti vonal kiépitését. A Gellért-hegyre siklót vezetnek, a Hungária-uton pedig a rég óhajtott összekötő vágányt épitik meg.

Ezeken kivül még egy csomó közuti jellegü uj vonalat létesitenek, a legfontosabbak: a gyömrői-uti, a a városligeti körforgalmu, a villányi-uti, a tavasz utcai (második vágány), a tavaszmező-utcai, az aréna-uti és az ujpesti összekötő vonalak. A kispest-munkástelepi villamos is kiépül és a közel jövőben el lehet majd jutni Erzsébetfalváról Kőbányára Budapest érintése nélkül, a mi egyrészt háromszoros időmegtakaritást jelent az utasnak, másfelől pedig a belső vonalak tulterhelésén segit. A Svábhegyről a Jánoshegy érintésével villamos fog járni Budakeszire.

Hogy a fogaskerekü és a sikló rendszert elkerüljék, szerpentinen tervezik ezt a vonalat, amely a megépülésével olcsó nyaraláshoz segiti a szegény embert. A már meglévő helyiérdekü villamoshálózattal hozzák összefüggésbe a Gödöllő—Aszód, Szentlőrinc—Monor, Kőbánya—Pécel és Szentendre—Visegrád közt épülő vonalakat. A gőzerejü helyiérdekü vasutak villamositásával kapcsolatos a nagytétény—érdi vasut, a mely villamoserejü lesz.

A helyiérdekü vasutakhoz közvetlenül fog kapcsolódni a mezőgazdasági vasutak rendszere.

A főleg kisvasutakból álló hálózatnak 150—200 kilométeres sugara lesz és számitanak rá, hogy a földbirtok-reform nyomán megszülető belterjes kertgazdálkodást fogja intenzivvé és országos jelentőségüvé tenni, egyforma hasznára a vidéki termelőnek és a városi fogyasztónak.

A közlekedési program szoros kapcsolatban van a budapesti teher- és személypályaudvarok áthelyezésével és a kereskedelmi kikötő épitésével.

Elsősorban a nagyobb földmunkákra kerül a sor, a minek eszközei, szerszámai a kezünkben vannak. A kubikos munkára szükséges ásó, kapa, csákány és targoncza korlátlan mennyiségben áll rendelkezésünkre és igy a közlekedési természetü munkálatok: az ut, vasut és csatornaépités haladék nélkül megindulhatnak.

A Munkaügyi Tanács közlekedési szakosztálya az egész országra vonatkozó közlekedéspolitikai tervezetet dolgozott ki, amely most kerül a szakosztály szakértői albizottsága elé. Az albizottság márczius elejére végez a részletmunkával és azután megindulhat az épitkezés.

A szén és anyagfogyasztással járó munkálatokra természetesen később kerül a sor, amikor azokban már remélhetőleg nem szenvedünk olyan hiányt, mint mostanában.

A nagyszabásu tervekről kiadott tudósitásban azonban sehol sem láttuk Rákosszentmihályt és környékét, ami általános aggodalommal töltötte el egész közönségünket. Nyomban utána jártunk a dolognak és kérdést intéztünk Sajó László miniszteri biztoshoz, aki a közzétett terveket készitette, valamint Fejér Jenő doktorhoz, az egyesitett villamos vasutak vezértitkárához s habár részletes és közelebbi adatokat nem is bocsájthattak még ez idő szerint rendelkezésünkre, mégis felettébb megnyugtató kijelentésekkel örvendeztettek meg. Ugyanis a közölt programm csak vázlatos és a főbb mozzanatokat öleli fel s nem jelenti azt, hogy érdekeinket mellőzni akarnák. Ott szerepel benne az Erzsébetkirályné-uti villamos meghosszabbitása Pest-

Lapunk mai száma 8 oldal.

ujhelyig s ezzel Rákosszentmihálynak egy uj kapcsolata a fővárossal, egy másik tervezett vonal a Szilas patakig vezet el, végre pedig, ami a legfontosabb, a gyors vasut tervezete szerint valamennyi fővároskörnyéki helységet, tehát ami érdekeltségünket is összeköttetésbe fogja hozni Budapesttel. Ennek a vasutnak részletes terveit egyelőre nem hozhatják nyilvánosságra, ami nem szorul magyarázatra s éppen ezért a vonatkozó közlés hiányos és csupán általánosságokban mozog. Illetékes helyen nem mellőzik egyik érdekeltség javát sem és teljes jóakarattal vannak minden jogos kivánság kielégitése iránt.

Ez a „Rákos Vidéke" legujabb közvetlen értesülése, amelyet örömmel juttatunk el olvasóinkhoz. Most azonban résen kell lennünk és magunknak is törődnünk kell a dolgunkkal. Erre sem kell azonban biztatás, mert, ime, a község néptanácsa az első órában önként felismerte ezt a fontos kötelességét, s nyomban behatóan foglalkozott közlekedésünk fejlesztésének kérdésével és elhatározta, hogy már a jövő hét elején küldöttség utján hivja fel a miniszteri biztos és a vasutigazgatóság figyelmét évek sora óta annyit szenvedő lakosságunk jogos igényeire és kérni fogja, hogy végre közvetlenül kapcsoljanak bele a főváros közuti villamos hálózatába, valamint orvoslást kér közlekedésünknek mai türhetetlen bajai ellen. A néptanács részére Pataky mérnök lakostársunk vázlatot is készit a hálózat kiegészitésének főbb irányairól, hogy azokat utmutatásul bemutathassák. A mai idők szellemének megfelelően végre magunk óhajtjuk megjelölni, hogy mire van szükségünk s nem várjuk, mig gondviselésszerüen nekünk is jut valami.

Ezt a pillanatot csakugyan nem szabad elszalasztani, mert — ugy látszik — most dől el a sorsunk, a jövendőnk. A közlekedés a mi legfőbb életfeltételünk. Mai gyötrelmes állapotában pokollá teszi életünket .s megbénitja munkásságunkat. Itt egyelőre is gyors segitség kell. A jövőt pedig jól meg kell alapozni. A Zugló felé rövid és közvetetlen kapcsoló vonal kell. A Máv. körvasuti állomástól a Csömöri uton uj vonal a vágóhid és temető felé a Szilasig és tovább a mindig mostoha sorsra jutott Anna- és Árpád-telepig, amelyek számára végre kapcsolatot kell teremteni az anyaközséggel.

Ha pedig már itt tartunk, meg kell végre törni, ujra hangsulyozzuk ezuttal is — a helyiérdekü vasuti jelleg ócska babonáját, amely mindenféle zaklatásnak teszi ki közönségünket és méltatlan sarczot vet ki reánk. A mi vasutunk viteldija méregdrága és a mi utasaink kétszer adóznak: a viczinálison és a közuti villamoson, — mig más környékbeli utasok egyetlen harmincz fillérés jegygyel tesznek meg jóval hosszabb utakat százszorta kényelmesebben, gyorsabban és átszállások nélkül.

Most, ugy látszik nagy dolgok előtt állunk, most kell nekünk is minden bajunkat és sérelmünket feltárnunk és orvosoltatnunk.

Három drb. 300 □-es telek bérbeadó.
Tauber, Rákosszentmihály, József-u. 11.

Házmestert azonnal felveszek. Pálfi János főszamtanácsos, Rákosszentmihály, Mária-utcza 2. szám.

Uri családnál keresztleányom részére **állást keresek,** mint háziasszony támasza. Kifogástalan erkölcsü, feltétlen megbizható. munkára készséges. Szives ajánlatokat levelező-lapon e lap szerkesztőségébe kérek „222" jeligére.

HIREK

A pénteki munkaszünet. A pénteki munkaszünet miatt kénytelenek voltunk lapunk terjedelmét kivételesen megröviditeni s igy az elhunyt Csáky püspököt méltató czikk és sok hir közlését a jövő számra halasztani. Bár a kényszeritő körülmények igazolnak, mégis elnézést kérünk szives olvasóinktól.

Hauser biró lemondása. Hauser Gyula, Rákosszentmihály község biraja lemondott tisztéről, melytől már régebben és ismételten meg akart válni. A biró lemondásával szerdai ülésén foglalkozott a néptanács s felkérte Hauser Gyulát, hogy a küszöbön levő községi választásokig tartsa még meg hivatalát. A biró a felszólitásnak engedett és az ügyeket a választásig tovább vezeti.

Dolgozik a néptanács. A rákosszentmihályi néptanács szerdán este tartott gyülést Farkas Ferenc dr. elnöklete alatt. Az éjjel fél egy óráig tartó gyülésen nagyon sok közérdekü ügyet tárgyaltak. A vita általában nivós volt, s a határozatok igaz közérdeket szolgáltak. A buzgalom bizonyára meghozza a maga gyümölcseit a község javára.

Hymen. Horváth Károly eljegyezte Fülöp Antal helybeli lakostársunk kedves leányát Margitot Rákosszentmihályon.

A Nagykaszinó uj gazdája. Vasárnap vette át tisztét Schramek Emil, a Rákosszentmihályi Nagykaszinó uj gazdája, ki nagy ambicióval látott terhes munkájához. Az uj gazda buzgalma már az első hét folyamán több hasznos intézkedésben nyilvánult meg a tagok általános megelégedésére.

Uj lakásbizottság. A rákosszentmihályi lakásbizottság elnökével, Krenedits Sándor főjegyzővel együtt lemondott megbizatásáról. A néptanács elhatározta, hogy tizenkét tagu lakásbizottságot alakit. Tagjai lesznek: az eddigi bizottság négy tagja, továbbá négy háztulajdonos és négy bérlő tag, a kiket a Munkástanács fog vasárnap megválasztani. Elnököt saját kebeléből választ az uj bizottság.

Rákosszentmihályon nem rekvirálnak. A gazdasági évet, mint már jelentettük, egy hónappal megröviditették s igy a julius 15—aug. 15 ig terjedő hónapra eső készleteket országszerte be kell szolgáltatni azoknak, a kik egész évre szereztek lisztből vagy gabonából ellátást. E rendelkezés alól ujabb intézkedéssel kivették községünket s igy a rákosszentmihályi ellátott lakosoknak nem kell beszolgáltatni az egyhónapi adagokat és rekvirálás sem lesz községünkben.

Kabaréestély a Nagykaszinóban. A Nagykaszinó ifjusága márczius 1-én, szombaton, farsangi kabaré előadást rendez, előadás után táncz éjfélig. Kolompár Dezső muzsikál. A kabaré müsora: Konferanszié: Székely Tibor. Pletyka (tréfa) Kőváry Gyulától játszák: Weisz Aranka, Kiszer Guszti, Székely Tibor. Ének, Trobadour áriája Mignon nagy áriája, Szeretlek (Griegtől) előadja Süveges Aranka, a Városi szinház tagja, zongorán kiséri Herein Imréné. Idegen (játék Balassa Emiltől) játszák Rónay Moksika, Barabás Gyuri, Petrass Tóni és Székely Tibor. Éjjeli látogató (az Apolló kabaré műsorából) játszák F.-né Wick Margit és Petrass Tóni. Aktuális kuplé (irta Farkas Ferencz dr.) előadja Farkas Béla. Ő nem féltékeny (bohózat) játszák Rónay Moksika Weisz Aranka, Kiszer Guszti és Módl Zoltán. Bukott diák, monológ előadja Herein Imre. A müsor összeállitásán s betanitásán Kiszer Guszti és Székely Tibor fáradoznak. Meghivók utban. Jegyek előre válthatók Székely Tibor rendezőnél és a Kaszinó vendéglősénél. Helyárak I sö hely 8 korona, II. hely 5 korona. Ajánlatos a jegyek előre váltása, tekintve a számozott he-

lyeket. A rendezőség kéri a pontos megjelenést. Az előadás délután fél 5 órakor kezdődik. A tiszta jövedelmet a vigalmi bizottság a helybeli rokkant helyi szövetség rendelkezésére bocsájtja. Ételekről gondoskodnak. Az érdekes és vidám estély iránt széleskörü érdeklődés nyilvánul.

Halálozás Horváth János ny. szőv. tanácsnok meghalt Budapesten. A régi tanács egyik kiváló tagja volt, ki négy évtizednél tovább működött a főváros szolgálatában. Nemes gondolkozásu puritán férfiu volt, a régi patriciusok fajtájából. Nyugalombavonulása után villát vásárolt Rákosszentmihályon és itt lakott éveken át csendes visszavonultságban. Majd később visszavágyott a fővárosba és házát eladta Holló Ágostonnak. A régi Budapest egyik általánosan ismert és tisztelt alakja tünt el vele az élők sorából.

A RSC matinéja. A Rákosszentmihályi Sport Club mult vasárnapi matinéja igen szépen sikerült. Az előadott müsor 15 számából nincs kiemelni való, egytől egyig sikeres volt. A közreműködők épugy, mint a rendezőség legjobb tudását vitte az óriási számban megjelent közönség elé. A legnagyobb sikert a helybeli műkedvelő zenekar p. Polner Ernővel az élén és a Törekvés dalkör 16 tagu dalkara érte el. Nem maradt azonban hatás nélkül a Béky János rendezte élőkép sem, melyen a Club által kultivált összes sportágak fel voltak tüntetve. Gyönyörü volt Kurina Simon hegedüszólója; nem kisebb sikert ért el az előadott 2 trefás, rövidke szindarab, melyeknek szereplői még többször fogják közönségünket szórakoztatni. A Club hölgytagjai is kitettek magukért a buffet megszervezésével. Jobbnál jobb édességeket hoztak adományképen. A matiné anyagiakban is sikerült. A Club vezetősége a közreműködőknek, s az adományokért és felülfizetésekért ezuton hálás köszönetet mond. A felülfizetők névsorát jövő számunkban közöljük.

Egy jegyiroda lesz. A rákosszentmihályi élelmiszerjegyeket eddig két jegyiroda osztotta. A felsőbb hatóság most azt kivánja, hogy a két irodát egyesitsék és ezentul egy iroda végezze a munkát, de egész napon át, tehát délelőtt és délután is tartson hivatalos órákat. A néptanács közelebb foglalkozik a két iroda egyesitésének ügyével.

Földet a leszerelt katonáknak. A helybeli leszerelt katonák számára földet kér a néptanács. A kérelmet illetékes helyre terjesztik és összeállitják, hogy kik jogosultak arra, hogy a földosztásban részesüljenek.

Hustalan napok. Minden keddre és péntekre hustalan napot rendelt a hatóság. Hétfőn és csütörtökön pedig zsirtalan nap lesz ezentul. A rendelet kiterjed Rákosszentmihályra is és péntekeu lépett érvénybe. A vendéglőkben tehát nem szabad a jelzett napokon hust, vagy hussal készült ételt felszolgálni, a zsirtalan napokon pedig nem szabad semmiféle zsiradékkal főzni a vendégek számára.

Petroleum. A február, március és április hónapra szóló petroleum jegyeket egyszerre át lehet venni a jegyirodákban és be lehet váltani az üzletekben, mert megfelelő készlet érkezett a községbe.

Tömeges betörés. Az utóbbi napokban számos betörés történt környékünkön. Különösen az Ehmann-telepen garázdálkodtak sürün a betörők. Hir szerint egy éjjel hat helyen is dolgoztak sikerrel. A legérzékenyebb kárt Pranner füszerkereskedő szenvedte, akitől tizezer korona készpénzt és sok ruhanemüt vittek el. Rákosfalván is jártak betörők a napokban. Ott többek közt Friedmann Jakab füszerkereskedő fürdőszobájába hatoltak be és sok ruhát és fehérnemüt keritettek birtokukba.

RAFC—BLK. mérközés vasárnap d. u. 3 órakor. **RAFC. ifj.—UTSE. ifj. bajnoki mérközés** vasárnap d. e. 10 órakor a RAFC. János-utcai pályáján tartatik meg.

Kelet és délnek fekvő, **300 négyszögöles,** 58 darab ötéves nemes gyümölcsfával beültetett, jó ivóvizes kuttal, magas, uj léczkeritéssel, hüvelyes veteményföldrésszel ellátott, az ujalmási Piacz-térre nézö **telek** készpénzfizetés mellett **eladó.** Értekezni lehet a tulajdonosnál, D. G. nél, Rákosszentmihály, Ilona-utcza 27. Csak komoly vevőkkel áll szóba.

Saját termésü UJ BOR

fejtve, házhoz szállitva 50 litertől kezdve megrendelhető:

MÜHLBACHER, szőlőbirtokos,

Rákosszentmihály, Csömöri-ut 50. sz.

MEIXNER

belvárosi nagyvendéglője

IV. ker., Veres Pálné-utcza 3. szám.

Egész napon át meleg és hideg választékos ételek.

Polgári árak.

Társas vacsorák számára külön helyiségek **Frissen csapolt elsőrendü sör a Polgári sörfőzödéből.**

Korlátlan kimérés: korsó, pohár. Pilseni és Szt. István palaczk sör. **Tiszta kezelésü valódi fajborok. Csopaki, Rizling, Ménesi, Badacsonyi és Villányi**

borkülönlegességek.

Vidékiek találkozó és szórakozó helye.

Telkeket eladok

500—600 korona lefizetéssel, elképzelhető legkönnyebb törlesztési feltételek mellett. Ezenkivül közvetitek villákat és házakat

Géczy János

Rákosszentmihály, Rákosi-ut 32. szám.

Münchengrétzi Czipőgyár R.-T.

budapesti raktára

IV., Kossuth Lajos-utca 15. sz.,

legközelebb ujonnan felszerelve ujból

megnyilik

és kitünő minőségü áruit t. vevői rendelkezésére bocsátja.

Felhivás a játékosokhoz. Felhivjuk a RAFC. játékosait, a kik a RAFC. mérkőzésein szerepelni óhajtanak, a tréningeken pontosan jelenjenek meg, mert ellenkező esetben a csapatba nem állittatnak be. A tréningek minden hét szerdáján d. u. 3—5 óra között tartatnak.

Uj husárak. A hatóság ujabban egy kilogramm hus maximális árát 15 korona 20 fillérben állapitotta meg. Ez az ár mindenféle husra egyaránt érvényes. Igaz ugyan ezzel szemben, hogy egy idő óta viszont — semmiféle hus sem kapható községünkben.

A györgytelepi vizlevezetés. A György telep vizlevezetésének kérdése, mint minden tavaszszal, most is aktuálissá vált. A néptanács ülésén Gunther József panaszolta fel a jelentkező bajokat s kérelmére bizottságot küldtek ki, mely vasárnap a helyszinén fogja megállapitani, hogy miként lehetne egyelőre is segiteni a telep bajain. Természetesen ezuttal is csak ideiglenes intézkedéseket lehet reményleni, mert a végleges vizmentesités a teherpályaudvar épitésével nyer majd tökéletes megoldást, mivel azzal kapcsolatosan a Szilas patak medrét egy méterrel fogják mélyiteni s igy véglegesen leveszik a telepre sulyosodó átkot.

Ki akar bakancsot? A községháza közellátási osztályában szeges bakancs kapható. Párja 75 korona. Bárki vásárolhat, ha a hivatalban jelentkezik.

Gyufa kapható. Örömhir! Gyufa érkezett községünkbe. A hatóság most látta el megfelelő készlettel az üzleteket. Dobozát 30 fillérért árulják.

Hirdetmény.

Rákosszentmihály község előljárósága ezennel közhirré teszi, hogy az 1918. évi általános jövedelmi pótadó kivetési lajstrom 1919. évi február hó 15-től 1919. évi március hó 1-ig 15 napi közszemlére van kitéve a községházánál, mely idő alatt a hivatalos órán belül bárki által megtekinthető, s ellene felszóllalás nyujtható be.

Rákosszentmihály, 1919. február 15.

Rónay, jegyző.

567/919 Árverési hirdetmény.

Alulirott községi előljáróság Pozsony vármegye Árvaszékének 423/919. számu határozata értelmében ezennel közhirré teszi, hogy kiskoru Eibel Elza és Teréz tulajdonát képező és a rákosszentmihályi 2255 számu telekkönyvi betétben felvett Rákosszentmihályon Kossuth Lajos-utca 42. szám alatt lévő 2 szoba, verendából, konyha és mellékhelyiségekből álló ház 1919. évi február hó 23-án, délelőtt 9 órakor a községház 1. számu szobájában tartandó nyilvános próba árverésen el fog adatni. **Kikiáltási ára 24.000 korona.**

A legtöbbet igérő ajánlata 20 %-ának megfelelő bánatpénzt köteles az előljáróságnál letétbe tenni az árvaszék további intézkedéséig. Az ajánlat a vevőre nézve azonnal, a kiskoru eladókra nézve azonban csak az árvaszék jóváhagyása után bir jogérvénnyel.

Rákosszentmihály, 1919. február hó 6.

Az előljáróság.

Kemény Kallós Herczog

selyem szövet és női divat áruháza

BUDAPESTEN

IV. Kossuth Lajos-u. 2.

Zöldike vendéglő

Rákosfalva.

Minden időben friss meleg és hideg ételek. Elsőrangu részvénysör. Tiszta fajborok, kitünő hegyaljai borkülönlegesség. Kényelmes külön helyiségek társaságoknak és estélyek számára. Számos látogatást kér

Kovács Kálmán vendéglős.

Éteczetsavat,

vegytisztát, étkezési célokra, mely borkősavat és egyéb ártalmas vegyi szereket nem tartalmaz, szállit **Tauber cég, Budapest, VIII., Aggteleki-utca 4.**

Házhelyek közvetlen Kistarcsa pályaudvar mellett Budapest-gödöllői villamos legszebb helyén, 6 évi törlesztésre kaphatók. Bővebbet **Róna Márton** állomás főnöknél, Kerepesi-ut 10. szám. Tattersallal szemben

Kivételes előnyárak

Blum J. Nándor

egyenruházati és hadfelszerelési czégnél

Budapest, IV., Kigyó-tér 3. sz.

Palaczkborok

ismét kaphatók **kiváló minőségben**

G. Hauser Stefániánál,

Rákosszentmihály, Remény-u. 4.

RÁCZ DÁNIEL

Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és műtermei

Sürgönycim: „Roberácz“ Telefon: 167-02.

BUDAPEST, IV., Kigyó-utca 2. sz.

Uj nyaralótelep Rákosszentmihályon.

150—300 □ telkek kaphatók Rákosszentmihály legszebb részén fekvő **Anna-telepen.**

Fizetés készpénzben, vagy **6 évi törlesztésre,**

Ezen terület óriási fejlődésnek fog indulni, mert a körforgalmi villamos a telepen keresztül fog menni.

Bővebbet:

Magyar Ferencz

Rákosszentmihály, József-utcza 46. szám. a.

Értekezés d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig.

Szőts
Lakásberendezési Áruháza
most
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10.
(Rösei bazár mellett.)
Czimre ügyelni kéretik. Telefon 26—89.

Losonczi Emil
Budapest, IV.,
Váci-utca 13.
TELEFON: 114-89.
Bőr diszmű áruk, kézitáskák, levél és pénztárcák, selyem-tarsolyok, gyémántutánzatu és :: gyászékszerek.
Alkalmi ajándékok nagy választékban.
Ujdonságok modern kézitáskákban a legszolidabb árakon.
Tarsolyok a legnagyobb választékban és minden minőségbe csakugy mint háboru előtt **kaphatók.**

LÁSZLÓ ÉS FEKETE
különleges
női divatkelme áruháza
BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-utcza 14-16.
(A főpostával szemben)

Ungár Lipót
női divatáruháza
Budapest, IV.
Kossuth Lajos-utcza 2.

EGYENRUHÁT
garantált legjobb gyapjuszövetekből.
Mesteri szabás, legfinomabb kiállitás, jótállás mellett.
Szörmeköpenyek, zubbonyok, mellények és könnyebb egyenruhák is Nyári és téli sapkák 5 K-tól. Frommer-revolver 65 K, revolvertáska 10 K Gyulay-táska 15 K, kard 28 K, kardbojt 4 K. kardkötő 6 K, kezlyü 4 K bőrgamásni 20 K, csavargamásni 7 K, tábori takaró 12 K, háti zsák 8 K Hálózsák 40 K, tábori kulacs 3 K és feljebb. Mindennemü rendjelek rendjelszalagok és minden czikk, melyre a hadseregnek a táborban szüksége van, nagy választékban jutányos árban beszerezhető
TILLER MÓR és TÁRSA
Budapest, IV., Váczi-utcza 35.

Szücs és Márkus
selyem, csipke, szalag, bársony, gomb és ruhadiszkülönlegességek divatháza
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
A belváros ezen jóhirnevü cégét, mely megbizható, szolid kiszolgálásáról, divatirányu izléséről s rendkivüli előnyös árairól ismeretes, mint legjobb bevásárlási forrást különös figyelemmel ajánljuk.

BENCZE
cipő szalon
Telefon 125-24
Budapest, IV. ker.,
Bécsi-utca 5. félem.
Kész és mérték szerinti női czipők a legjobb és legszebb kivitelben .·. .·. .·.

Simkovics Erna
bluz- és pongyola-különlegességek
Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 9. sz.
Rendkivül olcsó árak.

Mössmer József Fiai
menyasszonyi kelengye készitők
Budapest, IV. Koronaherczeg-u. 2. szám.
Női és férfi fehérneműek.
Vászon és asztalneműek.
Blouse különlegességek.
Harisnyák.

Legolcsóbb és legnagyobb választék butorokban
ZIERLICH ARNOLDNÁL

Régi butor szalon

Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3. sz.

Uj, használt és antik butorok
vétele, eladása és becserélése.

Skót és angol szövetkülönlegességek. :: :: :: ::
Egyenruha és Breeches-nadrág speczialista.

Petrovits és Társa

polgári és katonai szabók

Budapest, IV. ker., Kigyó-tér 1. sz.
(Királyi bérpalota)

Telefonszám: 1—36. *Telefonszám: 1—36.*

PAPEK JÓZSEF

császári és királyi udvari szállító

bőröndös és finom
bőráru gyártó.

BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 11.

Kizárólag jobb minőségü áruk.

JUNG PETER

csemege-áru nagykereskedés

Budapest, IV. ker., Fővám-tér 6. szám.
központi vásárcsarnokkal szemben.

Konzervek, sajtok, déli gyümölcsök, likörök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Budapest szenzációját képezik

Elsner Oszkár

áruházai **Főüzlet**

IV Párisi-utcza 3. szám, Koronaherczeg-utcza sarok

Nagy választék **alkalmi szalagokban, csipkékben, jabots, echarpe, shawlokban és mindennemü divatczikkekben.**

Főüzlet: IV., Párisi-u. 3. (Koronah.-u. sarok).
Fiókok: VII., Király-utcza 35. sz.
VII., Rákóczi-út 32. sz.
II., Fő-u. 52, Batthyányi-tér sarok
IV., Calvin-tér és Kecskeméti-u. sarok.

RÉTAY és BENEDEK

Budapest, IV., Váci-utca 59. sz.

Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.

Oltárok, szószékek, urkoporsók és teljes templomi berendezések.

Régi oltárok renoválására, festésére és aranyozására, templomok kifestésére ajánlatos cég, mely a munkát külön e célra nevelt iparművészek által szakszerüen és stilszerüen végzi. Végzett munkái közül, a melyek a legteljesebb elismerésben részesültek: **a szeged-rókusi** uj templom teljes berendezése, az **aradi Minoriták** uj templomának teljes berendezése, a **máriasasvárikegyteplom**, a **máriaradnai** kegytemplom, a **beregszászi** templom kifestése és berendezése és a **Müemlékek Országos Bizottsága** által megrendelt szepescsütörtökhelyi főoltár.

Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

MODELL

női kalapok, naponta ujabban érkeznek. **Gyászkalapokból nagy választékot tartok. Selyem angol-bortniból** selyemkelmével kombinálva (kézi munka) készült kalapok igen divatosak és ezekből minden szinben vannak raktáron. **Urinők fizetés nélkül megtanulhatják a szakmát. Női kalapok átalakitása legujabb divat szerint készül.**

Caroline és Nővére utóda Löwyné Landler Róza

Főüzlet: Budapest, IV., Párisi-utcza 3. szám.
Fióküzlet: Ujpest, Árpád-ut 31. szám. Gyár: **VII., Károly király-ut 9.** (Hadik-palota) az udvarban

Wolf ruhaáruház,

eladás egyelőre nagyban

IV. ker., Szervita-tér 2.

az emeleti helyiségekben.

Szövetek. — Ruhák. — Bélésáruk.

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., ker., VÁCZI-UTCZA 41. SZÁM.
a legjobb hirnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. Telefon 167—34.

Kolzer divatháza

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utcza 9.
Külön női fehérnemü osztály.

Olcsó darabok eladása a souterreinben.

Minden könyvet

megkap ***Bródy*** *könyvkereskedésében, Budapest, IV. ker., Muzeum-körut 27. szám alatt.*

Dona Döme és Tsa

papirkereskedése, a poprádi gyár raktára

Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.

Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceán-tengerentuli levélpapirt,** valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

ARANYVIRÁG

kitünő jó levélpapir discrét boritékkal.

Kapható **Szénásy Béla** papiráruházában **Budapest, IV. ker., Ferenciek-tere 9. sz.**

TÉLI SPORT.

Legjobb minőségü korcsolyák. Korcsolyaszijak. Sportszánkók. Gyermekródlik. Teljesen felszerelt lilienfeldi ski. Jéghockey ütők és labdák nagy választékban.

KERTÉSZ TÓDOR

BUDAPEST IV. KRISTÓF-TÉR

AMPUTÁLT ÖN?

Akar Ön elegáns, a czélnak teljesen megfelelő **mülábat** vagy **mükezet?** Ez esetben sziveskedjék bizalommal a 35 év óta fennálló legjobb hirnévnek örvendő **Keleti J.** budapesti orthopädiai müintézetéhez fordulni. **Keleti mülábai és mükezei, járó és támgépei a legjobbak a világon. Elegáns könnyü járás! — Mérsékelt árak! — Kifogástalan technikai kivitel!**

Több évi jótállás. Több ezer elismerő okmány hirneves orvosoktól és betegektől! — Ezenkivül gyárt és raktáron tart: Csász. és kir. szab. KELETI-féle

sérvkötőket

pneumatikus gummipelottával. Haskötőket, gummi görcsérharisnyákat. Testegyenesitő járó- és támgépeket. Betegápoláshoz tartozó összes czikkeket.

KELETI J

orvosi műszer- és testegyenesitő gépe[illegible] gyára

Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen.

JESCO a czipőipar csodája III

Utólérhetetlen forma, elegánczia és tartósság tekintetében. Egységár hölgyeknek és uraknak! Fél- és magas czipők.

Főraktár:

BUDAPEST, IV. KER., KECSKEMÉTI-UTCZA 19. SZÁM.

DEUTSCH ANTAL

Haris, Zeillinger és Társa a „kék csillaghoz"

Budapest, IV., Váczi-utca 16. szám. Telefon 10—55.

Vászon- és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk. Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben saját gyártmány.

Menyasszonyi kelengyék,

selyem szoknyák és harisnyákban dus választék.

kivánatra mintákat küldünk.

Állandó butorkiállitás

Grosshändler J.

Budapest, IV., Semmelweiss-utca 17.

Háboru előtti készlet: legfinomabb háló-, ebédlő-, uri- és szalon-berendezésekben és igy abban a helyzetben vagyok, hogy még a régi árak mellett szállithatok. Telefon 71—35.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.

NAGY IMRE

virágnagykereskedő

Budapest, Belváros, Fővám-tér 6.

(a központi vásárcsarnok átellenében.)

A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.

Modern kertészeti telepem:

II. ker., Pasaréti-ut 64. szám.

Állandó virágkiállitás.

Sneidig egyenruhákat

feltünő olcsón éjjó minőségben szállitanak

BLUM és TESTVÉRE

egyenruha szállitók

Budapest, IV., Váci-u. 31—33.

Piarista-épület.

VILLAMOS THERMOFOR

ÁRAMSZABÁLYZÓVAL

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÁRJEGYZÉK INGYEN

NAGY KÁROLY

BUDAPEST KIGYÓ-TÉR 1.

WEISZ ÁRUHÁZ

Budapest, IV., Váczi-utcza 24.

Földszint: Selyem, csipke, ruhaszövet, függöny, magyar kézimunka, harisnya, keztyü, fátyol és pipere áruk.

I. emelet (lift): Kalapforma, virág, toll, bársony és kalapdiszek.

II. emelet (lift): **Nagybani eladás minden czikkben, alkalmi árusitások.**

Maradékok minden czikkben az áruház első emeletén mindenkor kaphatók.

SALZER J.

reklámczikk gyára.

Naptárak és czukrászkellékek gyártása.

Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.

Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

A főváros legelegánsabb és legdusabb

automobil raktára

LAURIN ÉS KLEMENT

részvénytársaság vezérképviselete.

Budapest, VI., Andrássy-ut 10. sz.

ALAPITVA 1864-BEN. ALAPITVA 1864-BEN.

Lőwenstein Mihály utóda

HORVÁTH NÁNDOR

Budapest, IV., Ferdinánd bolgár király-ut 4.

Csemege. Füszeráruk. Halak.

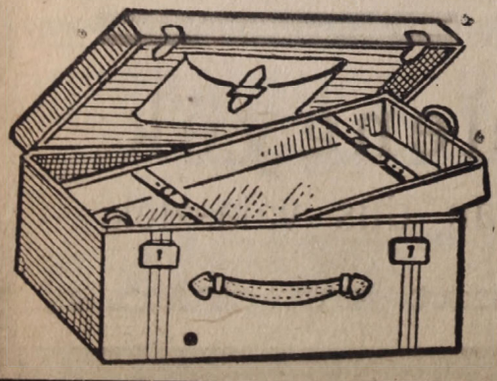

CSAK A Mehmedszultán-ut 5. szám alatt van (a régi Muzeum-körúton)

Csángó Henrik, bőröndös

A czim fontos, mert fióküzlete nincs.

Nyomatott Neuwald Illés utódai könyvnyomdájában. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, március 2. 9. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.

SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utcza 37.**

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár Egész évre . . . 16.— kor. Fél évre . . . . 8.— „ Negyed évre . . . 4.— „ EGYES SZÁM ÁRA 40 FILLÉR. Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Rákosszentmihályi ipartestület.

Még csak Rákosszentmihály—czinkotai közös ipartestületünk van, de bizvást előlegezhettük ezeknek a soroknak a különválasztott czimet, mert a néhány évvel ezelőtt közösen megalkotott ipartestület kettészakadása immár csak rövid napok kérdése. Önnállóvá akar lenni a két község iparossága és a testületi élet keretében maga akarja intézni a dolgát ezentul különkülön. Mivel pedig az akarat közös és a két érdekelt csoport törekvése nem ellentétes, mi akadálya sem lehet immár, hogy a külön is eléggé erős és meggyarapodott számu iparos közönség meg is valósithassa azt.

A válópert a czinkotai és ehmann-telepi tagok inditották meg. Rákosszentmihály kezdettől fogva vezető szerepet töltött be az ipartestület müködésében s igy nem érezte hátrányát a közösségnek. A másik oldalon azonban ugylátszik, megunták a mellékszerepet s aláirásokat gyüjtöttek annak bizonyságául, hogy az elszakadást óhajtják s Decsy József főszolgabirohoz folyamodtak, hogy mint a felügyelő iparhatóság feje, szervezze meg külön ipartestületüket.

A főszolgabiró a rákosszentmihályi közös ipartestületet hivta fel elsősorban is nyilatkozattételre s azután teszi meg intézkedéseit. Csütörtökön érkezett meg a felhivás községünkbe, s mint az ipartestület vezető köreiből tájékozódtunk, itt egyáltalán nem lesz érdemi akadálya annak, hogy mihamarabb beleegyező választ ne jelentsenek. Igy tehát Rákosszentmihály nemsokára egy uj, fontos és jelentős intézménnyel gyarapodik: az önálló, külön ipartestülettel. Ennek az értékét pedig nem kell felesleges szószaporitással bizonyitani, elég, ha örömmel jegyezzük fel a puszta tényt magát. Ipartestületünk egyébként is magára vonta a közfigyelmet e napokban a háboru után tartott első rendes közgyülésével, amelyen tömegesen vettek részt a hadiszolgálatból megtért tagjai is. A közgyülés különösképen tartalmas, komoly és emelkedett volt. Az ipartestület elnöke, Szabó József, igen tartalmas és magas szinvonalu beszámolót tartott, amely szemléletes képet rajzolt a testületnek a sulyos háborus idők alatt eredményes müködéséről is. A nagyon szépen megszerkesztett beszámolóból megtudtuk, hogy az ipartestület az iparkamarától segélyeket és kamatmentes kölcsönöket eszközölt ki tagjai számára. 1915-ben öt izben 4500 koronát, 1916-ban ugyanennyit, 1917-ben pedig 9420 koronát. Munkát is adott volna a kamara, ha termelőszövetkezeteket sikerült volna alakitani. Ellenben anyagokat kaptak a kamara utján. Bőrt, czérnát és más egyebeket szereztek számos esetben.

A testületi iroda felmentési és segélykérvényeket készitett a jogosult tagok számára számos esetben. A leszerelés után pedig a hadviselt iparosok segélyakcióját támogatta tevékenyen. A segélyezéssel megbizott gödöllői polgári takarékpénztár a testületi vezetőség buzgalmából a szentmihályi iparosok kölcsönkérvényeit tárgyalhatta legelsősorban s már e napokban a kifizetéseket is megkezdette.

Elismeréssel szólt a testületi iroda odaadó müködéséről, melyet a Czinkotán és környékén a háboru alatt létesült ipartelepek elhalmoztak munkával. A repülőgyár olykor 200 munkakönyvet is küldött be egyszerre. Rónay Tivadar testületi jegyző és Rónay Janka mindent szakszerü pontossággal elláttak.

A testület bevételei a háboru alatt érthetően megcsappantak s vagy 14000 kor hátralékos tagságidij szerepel a nyilvántartásban. A tagságidijak kérdése is rendezésre szorul különben. A testület pénzügyi egyensulyának fentartása érdekében a tiszteletdijakról is lemondottak az iparhatósági biztos, a jegyző és Tóbiás Ádám pénztáros a bérelt helyiséget is megszüntették, csakhogy takarékoskodhassanak.

Hálásan emlékezik meg Krenedits Sándor iparhatósági biztos odaadó müködéséről, majd pedig a zárószámadásokat bocsájtotta a közgyülés elé. A gyülés a jelentéseket és számadásokat egyhangulag tudomásul vette és jóváhagyta.

Mindezek után az elnök törhetetlen hazafiságtól áthatott, megkapó szavakban utalt a bekövetkezett nagy változásokra és tisztét, az egész vezetőséggel együtt, a közgyülés rendelkezésére bocsájtotta.

A közgyülés tagjai közül számosan felszólaltak ezután s valamennyien arra kérték Szabó Józsefet, hogy lemondásához ne ragaszkodjék. Az általánosan megnyilvánuló bizalom és főként Major Mihály sikeres beszéde után meghajolt végre a közakarat előtt s miután a közgyülés elnökké ujból egyhangulag, közfelkiáltással megválasztotta, az elnökséget ismét elfogadta.

A közgyülés végül a jövő terveivel és a testület ujjászervezkedésének részleteivel foglalkozott, hogy megnyissa eredményes és most már békés munkálkodásának uj fejezetét.

Lapunk mai száma 12 oldal.

Csáky püspök halála.

Gróf Csáky Károly váczi megyés püspök 67 éves korában elköltözött az élők sorából. Az ősi egyházmegyét, melyet még Szent István alapított, 19 évig kormányozta, mint főpásztor. Ez idő alatt az Isten igéjének fáradhatatlan hirdetője volt, aki az oltáriszentség örökös imádását nagykiterjedésü egyházmegyéjének minden községében és plébániáján oltáregyesületek szervezésével megalapitotta, a katholikus intézményeket felkarolta, nagyszerü iskolákat emeltetett, a nyomor enyhitésére, a szegények is ápolására egyesületet alapitott, melynek fennmaradását és eredményes működését nagy alapitványnyal biztositotta, érdemes és elaggott papjainak nyugdijügyét rendezte, a székesegyház lomtárából fejedelmi bőkezüséggel fényes kincstárt létesitett. Tekintélyes családi vagyonát is jótékony czélra forditotta, ugy hogy 19 évi püspöksége alatt templomoknak, iskoláknak, egyesületeknek, egyházi és közmüvelődési czélokra, jó irányu sajtóra, papi nyugdijalapra, az alsó papság segélyezésére és egyéb társadalmi és kulturális célokra több, mint hatmillió koronát adományozott.

Egyházmegyéjében mindenütt, ahol a hitélet emelésére szükségesnek látta, de főleg a főváros környékén sok uj plébániát, lelkészséget és helyi káplánságot szervezett. Igy pl. Pestujhelyen, Pestszentlőrinczen, Péczelen, Rákosligeten, Rákoskereszturon, Maglódon stb. A Rákosszentmihályon egyre fejlődő egyházközség iránt mindig nagy szeretetet és atyai jóindulatot tanusitott. Az 1902. évben épült templomunkat erkölcsi és anyagi támogatásban részesitette, és pár év előtt azt is megengedte, hogy a templom bevételeiből a hitközség tizezer koronás templomepitési adósságát letörleszthesse. 1903-ban helyi káplánságot szervezett községünkben, melyet 1915 ben Csömör anyaegyháztól függetlenitett és önálló lelkészségre emelt, az Ehmann telepen lakó katholikus hiveket pedig 1916-ban a rákosszentmihályi lelkészséghez csatolta. Áldásos püspöki működését az egész váczi megyében maradandó alkotások hirdetik, melyekkel nem keltett ugyan zajos hatást, de hiveinek lelki életét nagyban fokozta és élesztette. Az elhunyt püspök életrajzi adatai a következők:

Csáky Károly gróf 1852. julius 24-én született Sopronban. Középiskolai tanulmányait a kalksburgi jezsuita kollégiumban végezte és 1870 ben az esztergomi főegyházmegye papnövendékei közé lépett. Pappá szenteltetvén, egy évig Tardoskedden volt segédlelkész, ahonnan Simor herczegprimás udvari papjának hivta meg. 1885 ben esztergomi kanonokká nevezte ki a király. 1890 ben apát, 1891 ben Vaszary Kolos herczegprimás előterjesztésére kurzolai főszentelt püspök lett. Mint a főkáptalan legfiatalabb püspöke, ő vitte az apostoli keresztet a milléniumi hódoló felvonulás alkalmával Ferencz József király előtt. 1900 ban váczi püspökké nevezte ki a király, öt évvel utóbb pedig a titkos tanácsosi méltóságot adományozta neki. A püspök két esztendő óta sokat betegeskedett. Hónapok óta nem mozdult ki szobájából és erőbeli állapota a mult év őszén rohamosan gyengülni kezdett. A már amugy is erősen érezhető végső elgyengüléshez tüdőgyuladás járult, amely mult vasárnap kioltotta életét. Az elhunyt püspök holttestét a váczi püspöki palota nagytermében ravatalozták fel, ahol csütörtökön beszentelték, átszállitották a székesegyházba és ott ünnepies rekviem után eltemették.

A beszentelés szertartásait, valamint az ünnepélyes gyászmisét is Prohászka Ottokár dr. székesfehérvári püspök végezte a váczi szekeskáptalan tagjainak és a temetésre egybegyült vidéki papságnak nagy és fényes segédletével. A gyászszertartás végén „missa gloriosa“ volt, melyet Gossmann Ferencz felszentelt püspök mondott. A vallásminiszter és az esztergomi székeskáptalan is képviselte magát a temetésen.

Az elhunyt megyéspüspök végrendeletét a székeskáptalan legutóbb tartott ülésében bontották fel. Az elhunyt egyházfejedelem a rokonainak hagyományozott 700 000 koronán kivül egész magánvagyonát jótékony czélra hagyta. Az iskolákról, templomokról, intézetekről, a szegényekről és a püspöki uradalom alkalmazottairól bőkezüen gondoskodott végrendeletében. A székeskáptalan a püspöki szék betöltéséig káptalani helynökké választotta Baksay Károly nagyprépostot, aki az egyházmegye kormányzatát átvette.

Gróf Csáky püspök arisztokratának született, de a lelkipásztorkodással való beható foglalkozás a szó nemes értelmében demokratának nevelte. Tudott fényt és pompát kifejteni, amikor mint egyházfejedelem jelent meg valahol, de le tudott ereszkedni az utcza porában játszadozó gyermekekhez is, ha mint ember vegyült el hivei között. Mikor bermakörutra indult egyházmegyéjében, nemes izlésre való négyes fogatát és az előtte fogott „feketéket“ megbamulták és megcsodálták nemcsak az egyszerü falusi nép, de még a kecskeméti és hódmezővásárhelyi czivisek is. Mikor pedig otthon, székvárosában főpásztori gondjait letéve, estefelé sétautra indult, két szép ujfundlandi kutyájával, nem akadt az utczán járó-kelő, akihez néhány barátságos szava ne lett volna. Papjai iránt mindig szeretetet és atyai gondosságot tanusitott. Jó szivére mutat, hogy minden papját, akit audiencián fogadott, mikor már kéréset vagy panaszát meghallgatta, e szavakkal: „maradj itt fiam ebédre“, mindig meghivta és szivesen látta vendégszerető asztalánál. A kitüntetések osztogatásában bőkezü és boldog volt, ha papjainak örömet szerezhetett. Nem egy ebed végén oldotta le sajat derekáról a vörös, vagy lila övet (cingulust), hogy valamelyik érdemes papjának, akinek működése és egy egy szellemes megjegyzése megtetszett neki, kitüntetésül odaadhassa.

Marienbad és Karlsbad fürdőit egészségi okokból többször felkereste az elhunyt főpásztor, de fővárosunkban is szivesen tartózkodott, ha főleg hivatalos ügyei odaszólitották. Ilyenkor neha minden kiséret és püspöki jelvény nélkül volt látható. Egy alkalommal utazóbundát kert az egyik előkelő üzletben. Eleinte csak egyszerü, silányabb minőségüeket hoztak elő a „főtisztelendő“ urnak. Végre a legszebbet és legértékesebbet sikerült kiválasztania és az árát felére lealkudnia, elképedt és nagyot nézett a kereskedő, mikor a lealkudott összeget e szavakkal fizette ki az ismeretlen „főtisztelendő“: „Ezt a bundát pedig küldjék el a váczi püspök czimére!“

A müvészetek iránt igen lelkesedett és a zenét rendkivül kedvelte. Volt plebánosunkat, Kratochvill Józsefet, aki különben iskolatársa is volt a főpásztornak, nem egyszer meginvitálta magához és sokszor napokig el nem engedte a püspöki palotából: Kratochvill szellemes mókáit és nagy zenei tudását és képességeit ugyanis módfelett élvezte. Udvari papjait és vendégeit ebéd után mindig házikápolnájába vezette az Oltáriszentség előtt végzendő hálaadásra. Esténként azután szivesen el-elbilliárdozgatott velük a születésére előkelő, szivében és lelkületében pedig nemesen egyszerü főpásztor.

a. a.

Tehén. Friss fejős fiatal fajtehén, remek, 1 hetes üszőborjuval és méhcsaládok, használt méhlakok eladók Iskola-utca 11. Aurora-Lak.

Csillag-utczában két szomszedos telek esetleg különkülön is eladó tulajdonosnál, Budapest, IX., Szvetenay-utcza 16., ajtó 13.

HIREK

Budapesthez kapcsolásunk érdekében. Szerdán járt Rákosszentmihály küldöttsége Bódy Tivadar dr. polgármesternél, hogy átadja a község ujabb irásos kérvényét a fővároshoz kapcsolásunk érdekében. A kérvény felsorolja a már ismert okokat, amelyek kivánatossá teszik, hogy most, amidőn Ujpest, Rákospalota és Pestujhely hasonló kérelmét tárgyalja a főváros, Rákosszentmihályt is belefoglalja ezekbe a munkálatokba és minket se mellőzzön a becsatolás alkalmával. A polgármester igen szivesen fogadta a küldöttséget és a maga részéről legteljesebb jóakaratát nyilvánitotta a község törekvése mellett. Érdekes kijelentést tett ez alkalommal a polgármester, azt tudniillik, hogy a Nagy Budapest megvalósitása bármennyire óhajtandó is, mostanában még nem kerülhet napirendre. A most folyamatban levő munkálatok czélja az, hogy egyelőre a felsorolt három községet, mint uj kerületet csatolják Budapesthez. Rákosszentmihály kivánságát tanulmány tárgyává teszik ezzel egyidejüen és ha lehetséges, a másik három érdekelt ügyével egybekapcsolják s igy, ha lehet, azokkal együtt döntik el. Vagyis, ha sikerül, a Nagy-Budapest megalkotása előtt ve ük együtt belekerülhetünk az egyelőre igy kibővitett fővárosba. A küldöttség hangsulyozta, hogy az Ujpest-Pestujhely érdekeltséghez valóban jogosan csatlakozik a mi községünk is, melyet az uj, épülő pályaudvar még inkább odacsatol; közönségünk még teljesebb mértékben fővárosi, mint amazoké, tehát nem lenne méltányos, ha külön elbirálásban részesülnénk és azoktól különválasztanának. A polgármester ismételt nyilatkozata után küldötteink a legjobb reménységgel távoztak a városházáról.

A gödöllői kastély sorsa. Megirtuk, hogy Gödöllő lakossága mozgalmat inditott az ellen a terv ellen, hogy a volt kiralyi kastelyból tüdőbeteg szanatóriumot alakitsanak. A lakosság fellépése sikerrel járt, a tervet legujabban megváltoztatták. A kastélyban kertgazdasági akadémia létesül és ugyanott helyezik el a gazdasági intézetek középponti hivatalát. A Gödöllő belső területén levő parkot pedig 5—600 négyszögöles telkekre osztják fel és a parczellákon kertes lakásokat épitenek.

A Néptanács ülése. A rákosszentmihályi Néptanács szerdai ülésén főként a község ujrafásitásának kérdésével foglalkozott és kimondotta, hogy a tavasszal a kiszedett fákat uj ültetésekkel pótolja. Közmegelégedésre határozták el azt is, hogy diszfákkal ültetik be utaink szegélyeit s nem, mint némely részben tervezték, gyümölcsfákkal. Sok vitára adott alkalmat a Szentgyörgy-telep vizlevezetésének kérdése is, amely sürgős intézkedést követel, hogy a türhetetlen állapotok a végleges rendezésig is megenyhüljenek.

Az ujjászervezett jegyiroda. A két községi élelmiszerjegyiroda egyesitése, — mint előre jelentettük, megtörtent. A két iroda most már együttesen dolgozik és a községháza tanácstermeben tartja hivatalos óráit d. e. 9—12 és d. u. 2—5 között. Feleket csak a delutáni hivatalos órák alatt fogad a jegyiroda s igy delelőtt ott semmiféle ügyben sem lehet jelentkezni.

Hymen Dániel Lajos dr. törvényszéki jegyző most szombaton tartja esküvőjét arájával, Deák Adrienne-el, Deák Andor közoktatásügyi miniszteri aligazgató leányával Rákosszentmihályon. — Kertesy Etust, Kertesy Ignácz polgártársunk hugát oltárhoz vezette Obertás Ferencz, Budapestről. — Jung János budapesti kereskedő, Rákosfalva ismert lakosa, Jung Péter fia, február 25-én tartotta esküvőjét Budapesten, a Jézus Szent Szive-templomában Czigány Adéllal, özv. Czigány Jánosné, most férj. Kellner Gyuláné leányával. — Pribék Mihály fővárosi hivatalnok, volt hadnagy lakostársunk, Pribék István fia, márczius elsején esküszik örök hüséget Keszthelyi Gizinek, özv. Keszthelyi Józsefné leányának, Kaposvárott.

A takarékpénztár költözés előtt. A Rákosszentmihályi takarékpénztár és hitelszövetkezet szerződése lejárt s helyiségeit az Általános fogyasztási szövetkezet bérelte ki, mely ott, a keramitos Rákosi-ut szegletén, pompás és könnyen megközelithető üzlethelyiséget rendez be. Pénzintézeteink most keresnek helyiséget s vagy a Rákosi ut egy másik épületébe, vagy pedig az Általános fogyasztási szövetkezet mostani helyiségébe költöznek át. Ez irányban most folyik a tárgyalás.

Egy hires artista halála. Meghalt nemrégen a lipótmezei elmegyógyintézetben Aalbach Jaques, a hosszu időn át hirneves komikus, a Fővárosi Orfeumnak sok éven át ünnepelt tagja. Két évvel ezelőtt szállotta meg a végzetes kór, azóta tünt el a nyilvánosság elől. Német szinészből lett magyar komikussá. Konstantinápolyban született s családja Spanyolországból származott Törökországba. A rákosszentmihályi társaság egyik ujabb tagja, Albachary Sandor nagybátyját gyászolja az elhunytban, ki nevét csak a szineszetben használta a röviditett alakban.

Tehén-trágya eladó Ehmann-telepen. Bővebbet Budapest, Thököly-ut 9. sz.

Gyermektelen házaspárnak, magános urnak, hölgynek egy szép szoba kiadó. Bővebbet a szerkesztőségben.

Egyszobás-konyhás házat kerttel keresek megvetelre Rákosszentmihályon. Kollár Györgyné, Budapest, VI., Korall-utca 11. szám.

Három drb. 300 □-es telek bérbeadó. Tauber, Rákosszentmihály, József-u. 11.

Házmestert azonnal felveszek Palfi János főszámtanacsos, Rakosszentmihály, Mária-utcza 2 szám.

Kemény Kallós Herczog
selyem szövet és női divat áruháza
BUDAPESTEN
IV. Kossuth Lajos-u. 2.

VILÁG MOZGÓ.
Előadások vasárnap, kedd, csütörtök és szombaton. Csak elsőrangu képeket mutatunk be.
Márczius 2-án, vasárnap
Az aranyember II rész, Jókai-film.
Márczius 6-án, csütörtökön
Király Ernő felléptével
Leányvásár, operett 5 felvonásban.
Márczius 8-án, szombaton
Kormányzó
a „Projectograph" legujabb filmje, 4 felvonásban.
Legközelebb Király Ernő felléptével
Luxemburg grófja.
Az előadások 5, fél 7 és fél 9 órakor kezdődnek. Vasárnap d. u. 3, fél 5, 6, fél 8 és fél 9 órakor
Pénztárnyitás 1/2 3 órakor. Rendes helyárak.

Értekezlet a szénügyben. A tavalyi megfeneklett szénszállitások ügyében érdekeltek ma, vasárnap, reggel 9 órakor a Nagykaszinó nagytermében értekezletet tartanak. Kivánatos, hogy ez alkalommal mindenki megjelenjék, akinek le nem bonyolitott megrendelése van.

Közlekedésünk. A rákosszentmihályi néptanács és elöljáróság küldöttsége közlekedésünk bajai miatt szerdán kereste fel Sajó László miniszteri biztost, a kitől elsősorban azt kérték, hogy a közlekedésünket süritse, másrészt pedig figyelmébe ajánlották azt a lapunkban néhány héttel ezelőtt felvetett tervet, hogy a reggeli zsufoltságon a Nádastótól inditandó különvonatokkal segitsenek. A miniszteri biztos kijelentette, hogy ismeri a bajokat, szeretne is segiteni rajtuk, s minden lehetőt elkövet, egyelőre azonban a szénhiány akadályozza, hogy a forgalmat növeljék. Mihelyt az enyhül, azonnal segitenek rajtunk. A küldöttség ezután irásos beadványt nyujtott át, a nagy közmunkaprogramm keretében kér községünk számára is alkalmas uj összekötő vonalakat. A miniszteri biztos megigérte, hogy a kérvényben foglaltakat felhasználja és községünket semmiképp sem mellőzik.

Halálozás. Özv. Huzly Edéné szül. Schwanke Erzsébet folyó hó 22-én életének 72-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt Rákosszentmihályon. A megboldogultban özv. Mátrai Ferenczné testvérét veszteti el. A helybeli temetőben helyezték örök nyugalomra.

Rokkant katonáink kérelme. A héten vezette községünk elöljárósága a hadügyminisztériumba a helybeli rokkant katonák küldöttségét, mely ruházati czikkeket kért rokkant katonáink számára. A hadügyminiszter elfoglaltsága miatt Pethe államtitkár fogadta a küldöttséget és bár teljes készségét fejezte ki és minden lehetőt megigért, mégis utalt azokra a nehézségekre, a melyek a kérelem megfelelő teljesedését gátolják. Rengeteg anyag kallódott el és nincsenek készletek, de a mi csak van, abból juttat a mi katonáinknak is.

A lakásbizottság. A községi elöljáróság értesiti a közönséget, hogy a néptanács megalakitotta uj, tizenkét tagu lakásbizottság megkezdette müködését és minden lakásügyben kedden és pénteken d. u. 6—8 óra között ad felvilágositást a községháza 6. sz. helyiségében. Lakásügyekben tehát csakis oda kell fordulni. Az uj lakásbizottság elnöke Szabó József, jegyzője Székely Tibor. Tizenkét tagja között a bizottság négy tagja, a munkástanács négy kiküldöttje és a háztulajdonosok közül szintén négy tag szerepel.

Hősi halál. Czélokért, eszmékért áldozott örökösen az emberiség. Mikor vérével áldoz az ember az eszméért, akkor az áldozatoknak „hősi halott" a nevük. De a hazugság a legtöbb az életben és sokszor a hazugságok kivánják a legtöbb áldozatot. Mennyi áldozatot szedett a háboru és milyen irtózatos hazugságért folyt! — Kedden nagy temetés volt Budapesten. Az uj eszme, a magyar népköztársaság halottait temették. Hősi halált haltak ők is egy eszméért, de ez az eszme tündöklő, igaz, ezt nem mesterségesen szitották, ez benne él a szivekben és most indul a nagyszerü megvalósulás felé. Mikor a reakczió kaszaboltatta a tömeget, akkor az áldozatok holttestei felett ökölbeszorult kézzel, de tehetetlenül álltak az emberek és még gyászolni sem volt szabad. Most a köztársaság halottjait mélységes gyásszal kisérték ki az utolsó utra az emberek és a temetés pompája nem csupán hiu külsőségeket jelentett, hanem szimbóluma volt a hálának, a kegyeletnek, amit az uj életre ébredő embermilliók rónak le azok iránt, akik igazán az ő ügyükért áldozták fel életüket.

Zöldike vendéglő
Rákosfalva.

Minden időben friss meleg és hideg ételek. Elsőrangu részvénysör. Tiszta fajborok, kitünő hegyaljai borkülönlegesség. Kényelmes külön helyiségek társaságoknak és estélyek számára. Számos látogatást kér
Kovács Kálmán vendéglős.

Éteczetsavat,
vegytisztát, étkezési célokra, mely borkősavat és egyéb ártalmas vegyi szereket nem tartalmaz szállit **Tauber cég, Budapest, VIII., Aggteleki-utca 4.**

Házhelyek közvetlen Kistarcsa pályaudvar mellett Budapest gödöllői villamos legszebb helyén, 6 évi törlesztésre kaphatók. Bővebbet **Róna Márton** állomás főnöknél, Kerepesi-ut 10. szám. Tattersallal szemben

Kivételes előnyárak
Blum J. Nándor
egyenruházati és hadfelszerelési czégnél
Budapest, IV., Kigyó-tér 3. sz.

Palaczkborok
ismét kaphatók **kiváló minőségben**
G. Hauser Stefániánál,
Rákosszentmihály, Remény-u. 4.

RÁCZ DÁNIEL
Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és mütermei

Sürgönycim: „Roberácz" *BUDAPEST,*
Telefon: 167-02. *IV., Kigyó-utca 2. sz.*

Uj nyaralótelep Rákosszentmihályon.

150—300 □ telkek kaphatók Rákosszentmihály legszebb részén fekvő Anna-telepen.
Fizetés készpénzben, vagy 6 évi törlesztésre,
Ezen terület óriási fejlődésnek fog indulni, mert a körforgalmi villamos a telepen keresztül fog menni.
Bővebbet:
Magyar Ferencz
Rákosszentmihály, József-utcza 46. szám. a.
Értekezés d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig.

A megkinzott, szenvedő embertömegek mártirjai az igazi mártirok, akiknek emléke legtovább él a szivekben. A mult keservének felhője, de egyszersmint a remény diadalmas szivárványa lebegett ott a koporsók felett. És megéreztük, hogy nincs az a hatalom, ami elvegye tőlünk azt, amit kivivtunk és amit olyan sokan akarunk, hogy örökre a miénk legyen! *(Gy. L.)*

Kérek kenyérjegyet! Mostanság bizony meg kellett tanulniok a szentmihályiaknak is ezt a zordon felszólitást, mert ujabban kénytelenek az itteni vendéglők, sőt a körök és a Nagykaszinó is szigoruan ragaszkodni a szabályhoz, hogy kenyérjegy nélkül nincs kenyér. A budapesti vendéglőkben rég idő óta nem kap kenyeret, a kinek nincs jegye, nálunk azelőtt kissé nyájasabban bántak el a vendégekkel, de a szigoruan kimért porcziók és készletek arra kényszeritik a helybelieket is, hogy megkövetelj ék a kenyér és tészta-jegyeket. A Nagykaszinó látogatóinak is figyelmükbe ajánljuk, hogy vagy jegyet, vagy kenyeret vigyenek magukkal, mert felesleg nincs, szabály és szigoruság ellenben van — és ez ellen nincs appelláta.

A községi rendőrök sztrájkja. Rákosszentmihály község rendőrei szerdán sztrájkba léptek s abbahagyták a szolgálatot. Megállott a kézbesités és egyéb hivatalos munkájuk, fütetlenek maradtak a hivatalos helyiségek. Anyagi okok késztették erre a lépésre rendőreinket, kiknek összes évi járandóságuk 7200 korona, a próbaidős, ideiglenes rendőröké pedig 4400 korona. Különösen ezt az utóbbit tartják elviselhetetlenül kevésnek s felemelését kivánják. Az elöljáróság tanácstalanul állott a mozgalommal szemben, mivel a községet terhelő pénzbeli kérdésekben csakis a képviselőtestület helyébe lépett néptanács intézkedhetik, ami bizonyára már meg is történt, mire e sorok napvilágot látnak.

Ügyvédi iroda megnyitás. Schvarczl Ferencz dr., budapesti ügyvéd, a rákosszentmihályi társadalom ismert, régi tagja, hosszu katonai szolgálatát befejezvén, ismét megnyitotta irodáját, mely Budapesten V., Sas-u. **27. sz. alatt van.**

Elgázolások. Borzalmas baleset történt a mult kedden délután Rákosszentmihályon a Farkas Ignácz-utczában, a Határut közelében. Nestlinger Emil dr. orvos, ehmann-telepi lakos fel akart ugrani a robogó H. vonat pótkocsijának első perronjára, azonban elbotlott és a kerekek alá került, melyek egyik lábát tőben leszelték, a másikat pedig rémesen összeroncsolták. Az erős idegzetü fiatalember nem vesztette el eszméletét, hanem saját maga adott utasitásokat, hogy miként kössék be sebeit. Értesitést küldetett a Thököly-uton lakó nővérének és kijelentette, hogy a saját vigyázatlansága okozta a balesetet. A szerencsétlenül járt orvost a körforgalmi villamoson beszállitották Budapestre, hol a végállomáson a mentők vették át és a Szent Rókus kórházba vitték. Egyébként alig mulik el nap, hogy szerencsétlenség ne történnék. E héten egy ittas tüzérkatona kapaszkodott fel a gödöllői villamos lépcsőjére. A sapkája utközben leesett a fejéről, utána hajolt, elvesztette az egyensulyt és a kerekek alá került. Jobb keze és jobb lába lett az ára a szomoru esetnek. Másnap a Hungária-utnál egy postaaltiszt a szabálylyal ellenkező oldalon akart felugrani a H. villamosra és a másik sinen közeledő körforgalmi elütötte. Jó szerencse, hogy aránylag kisebb zuzódásokkal menekült.

Egy szegény ifju temetése. Scheib Károly tizenkilencz éves szerelőtanoncz hosszu betegség után meghalt Rákosszentmihályon, hol özvegy édes anyjával éldegélt. Ő volt egyetlen kenyérkeresője a bánatos anyának, ki korán elköltözött fia temetéséről nem tudott gondoskodni. Az elhunyt kezelő orvosa, Garai Lajos dr. biztositott tisztességes temetést számára, s a költségeket

Kelet és délnek fekvő, **300 négyszögöles,** 58 darab ötéves nemes gyümölcsfával beültetett, jó ivóvizes kuttal, magas, uj léczkeritéssel, hüvelyes veteményföldrészszel ellátott, az ujalmási Piacz-térre nézö **telek** készpénzfizetés mellett **eladó.** Értekezni lehet a tulajdonosnál, D. G.-nél, Rákosszentmihály, Ilona-utcza 27. Csak komoly vevőkkel áll szóba.

Saját termésü UJ BOR

fejtve, házhoz szállitva 50 litertől kezdve megrendelhető:

MÜHLBACHER, szőlőbirtokos,

Rákosszentmihály, Csömöri-ut 50. sz.

MEIXNER

belvárosi nagyvendéglője

IV. ker., Veres Pálné-utcza 3. szám.

Egész napon át meleg és hideg választékos ételek.

Polgári árak.

Társas vacsorák számára külön helyiségek **Frissen csapolt elsőrendü sör a Polgári sörfőzödéből.**

Korlátlan kimérés: korsó, pohár. Pilseni és Szt. István palaczk sör. **Tiszta kezelésü valódi fajborok. Csopaki, Rizling, Ménesi, Badacsonyi és Villányi borkülönlegességek.**

Vidékiek találkozó és szórakozó helye.

Telkeket eladok

500—600 korona lefizetéssel, elképzelhető legkönnyebb törlesztési feltételek mellett. Ezenkivül közvetitek villákat és házakat

Géczy János

Rákosszentmihály, Rákosi-ut 32. szám.

Münchengrétzi Czipőgyár R.-T.

budapesti raktára

IV., Kossuth Lajos-utca 15. sz.,

legközelebb ujonnan felszerelve ujból

megnyilik

és kitünő minőségü áruit t. vevői rendelkezésére bocsátja.

jószivü emberbarátok között gyüjti össze. Az adakozásban eddig a következők vettek részt: Dr. Garai Lajos 20.—, Diósi N. 10.—, Kubinyecz 20.—, Lippéné 20.—, Lengyel Magda 10.—, Steiner Ignácz 20.—, Meyer Ferencz 10.—, Petrass I. 20.—, Dr. Pajzsné 20.—, Hajdu Ella 20.—, Berta Sándor 20.—, Bartos József 20.—, Krenedits Sándor 10.—, Malomsokyné 10.—, N. N. 10.—, egy polgárnő 200.—, Hollóssy Ödönné 20.—, Földes Endréné 20.—, Reichné 10 korona.

Hirtelen harag Kovács Gyula 12 éves fiu elmult szombat délután Nefelejts-u. 12. sz. alatt az udvaron petárdával játszott. Ott volt vele a háziasszony, Kerekesné 2 unokája is. Kovács ledobta játék közben a petárdát, az felrobbant de senkinek baja nem történt. Kerekesné nagyon megijedt és felindultan szólt Kovács odafutó anyjának, hogy fenyitse meg a fiát, hisz meg is ölhette volna unokáit. Erre Kovácsné azt felelte, hogy hisz ugy sem történt semmi baj, minek fenyitse meg, s elvezette a fiut. Kerekesnét ez annyira felingerelte, hogy a kést, mellyel éppen burgonyát tisztitott, a fiu után dobta. A kés átvágta a mellkasfalat hátul, sőt a tüdőt is érintette. A gyermeket Garai Lajos dr. vette ápolás alá.

A versenypálya kérdése. Még két esztendeig nem lehet használatba venni a kerepesi-uti versenypályát. A lóversenyek ügyében most folynak a tanácskozások, s az egyik megállapodás szerint a főváros még két esztendőre engedelmet ad a régi versenypálya használatára, ha ugyan ez az idő elegendő lesz arra, hogy az uj pályán a háboru miatt fennakadt épitkezéseket befejezhessék.

Sporthirek. RÁFC.—ULI. bajnoki mérkőzés d. u. ½3 órakor az URAK. pályáján lesz megtartva. Indulás a határuti őrháztól ½1 órakor. Csapatösszeállitás a Solti-féle helyiségben ki van függesztve. Minden beállitott és tartalékos játékos ½1 órakor a találkozási helyen pontosan jelenjék meg.

RÁFC.—BLK. 3:0 A RAFC. uj összeállitásu csapata egész jól állotta meg a helyét és ha az ULI. ellen is oly lelkedéssel játszik, az eredmény nem maradhat el.

A RAFC. azon játékosai részére, akik a hétköznapi trainingen nem jelenhetnek meg, vasárnap d. u. 3 órára egy training-mérkőzés köttetett le. E csapat összeállitása vasárnap délelőtt történik a Solti-féle helyiségben. Érdeklődők jelenjenek ott meg.

Értesités az összes játékosoknak. Értesitem az összes játékosokat, hogy a training ezentul minden *csütörtökön* d. u. 3—5 óra között tartatnak. Gerő, tréner.

RSC. hirei: E héten a pályamunkálatok befejezést nyertek. Vasárnap már tréningek lesznek. Délelőtt az ifjusági játékosok és délután 3 órakor pedig a leendő I. és II. csapatok fognak játszani. Ez uton kéretnek a tagok pontos megjelenésre. — Márczius 9 én d. e. 9 órakor tisztujitó közgyülést tart a Hausvater-féle vendéglő hülöntermében. — A tagok sorából „dalkört" alakit a club vezetősége. Márczius 6 án (csütörtökön) este 7 órakor ez ügyben értekezlet lesz és ez uton kéretnek az érdeklődők a pontos megjelenésre.

Rákosmezei sport klub. Rákosfalva szépmultu sportegyesülete, a Rákosmezei Sport Klub is feléled tetszhalott állapotából. A klub tagjainak nagy része katonai szolgálatot teljesitett s ez bénitotta meg egy időre az egyesület működését, mely most uj lendülettel ismét megindul. Az ujjászervezés nagyban folyik. A klub otthona a Kerepesi-uti Wernerné kávéház kaszinó helyiségében lesz. Szokásos röviditésül RSC betüket használnak, a mi a Rákosszentmihályi Sport Klub hasonló jelzésével zavarokra adhat alkalmat s igy kivánatos, hogy a két egyesület között ebben a kérdésben megfelelő megegyezés jöjjön létre.

T. olvasóinkhoz. A „Rákos Vidéke" mult számának kézbesitése körül zavarok fordultak elő, melyek oka a lapkihordó változás volt. Tizenöt évi működés után ugyanis kilép kiadóhivatalunk kötelékéből Korecz Vilmos, illetve felesége s az utódjául kiszemelt uj kihordó nem végezte el kellő tájékozottsággal a lapkézbesités munkáját de reméljük, hogy ujabb intézkedéssel sikerül ismét a pontos és rendes kézbesitést biztositani, amiben kérjük t. előfizetőink jóindulatu támogatását is azzal, hogy a netalán előforduló legkisebb mulasztást, vagy rendellenességet sziveskedjenek kiadóhivatalunkkal azonnal közölni, hogy azt nyomban elháritsuk.

A kiadóhivatal.

Szerkesztői üzenetek.

G. Ernő. Rákosszentmihály. Magvas és helyes cikkét köszönjük. Az anyagtorlódás, papirhiány és a mult heti munkaszünetelés miatt azonban csak a jövő héten közölhetjük. — *F. G.* Helyben. Köszönjük és mihelyt lehet, örömmel felhasználjuk. — *Többeknek.* A nyomdák csak félnapokon át dolgoznak, ezért lapunkat csütörtökön este kell zárnunk. Kérjük tehát, hogy a nekünk szánt közleményeket mindig csütörtök estig sziveskedjenek hozzánk juttatni, nehogy a közzététel késedelmet szenvedjen. — *B. F. J.* Helyben. Egy kis türelmet még! Üdv. — *P. K.* Rsztmihály. Utána járunk. A dolog igy szinte hihetetlen. Mindenesetre sürgősen napirendre kerül.

Modern és hasznos ajándék egy fényképező készülék.

Nagy választékban olcsó árakon kaphatók

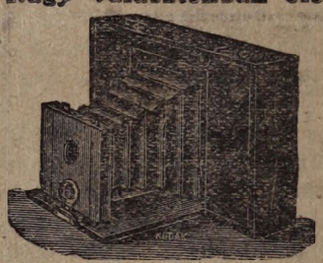

Pejtsik Károly

fényképészeti czikkek szaküzletében

Budapest, IV., Városház-u. 1.

(Kossuth Lajos-utcza 7. szám)

Árjegyzék és utbaigazitás dijmentes.

Sajt müterem kiz rólag :: amatőr czélokra. ::

Festék, kátrány és vegyi termékek gyári raktára

KUN SÁNDOR

Budapest, Ferencz József-rakpart 16.

Telefonzám: 61—23.

Állandó raktár az összes hajózási anyagok és hajózási felszerelési czikkekben. Román- és portland-czement gyári raktára.

!! Nagy occasió !!

Legalkalmasabb ajándékok!

uri-, női- és gyermek-fehérnemüek, zsebkendők, harisnyák, pongyolák, :: törülközők, kötények stb. ::

Vilcsek Vilmos vászon- és fehérnemü-áruházában

Budapes, IV., Kecskeméti-utcza 9.

Minden könyvet

megkap ***Bródy*** *könyvkereskedésében, Budapest, IV. ker., Muzeum-körut 27. szám alatt.*

Dona Döme és Tsa
papirkereskedése, a poprádi gyár raktára
Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.

Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceán-tengerentuli levélpapirt,** valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó cziklgeket.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

ARANYVIRÁG
kitünő jó levélpapir discrét boritékkal.
Kapható **Szénásy Béla** papiráruházában
Budapest, IV. ker., Ferenciek-tere 9. sz.

TÉLI SPORT.
Legjobb minőségü korcsolyák. Korcsolyaszijak. Sportszánkók. Gyermekródlik. Teljesen felszerelt lilienfeldi ski. Jéghockey ütők és labdák :-: nagy választékban. :-:
KERTÉSZ TÓDOR
BUDAPEST IV. KRISTÓF-TÉR

AMPUTÁLT ÖN?

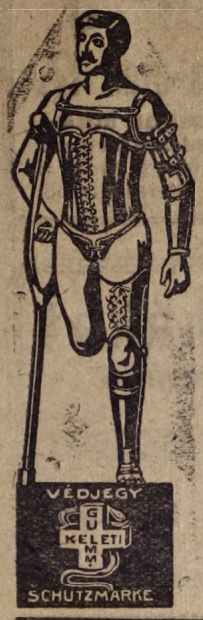

Akar Ön elegáns, a czélnak teljesen megfelelő **mülábat** vagy **mükezet?** Ez esetben sziveskedjék bizalommal a 35 év óta fennálló legjobb hirnévnek örvendő **Keleti J.** budapesti orthopädiai müintézetéhez fordulni. **Keleti mülábai és mükezei, járó és támgépei a legjobbak a világon. Elegáns könnyü járás! — Mérsékelt árak! — Kifogástalan technikai kivitel!**

Több évi jótállás. Több ezer elismerő okmány hirneves orvosoktól és betegektől! — Ezenkivül gyárt és raktáron tart: Csász. és kir. szab. KELETI-féle

sérvkötőket

pneumatikus gummipelottával. Haskötőket, gummi görcsérharisnyákat. Testegyenesitő járó- és támgépeket. Betegápoláshoz tartozó összes czikkeket.

KELETI J.
orvosi müszer- és testegyenesitő gépek gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.
Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen.

JESCO a czipőipar csodája III
Utólérhetetlen forma, elegánczia és tartósság tekintetében. Egységár hölgyeknek és uraknak! Fél- és magas czipők.
Főraktár:
BUDAPEST, IV. KER., KECSKEMÉTI-UTCZA 19. SZÁM.
DEUTSCH ANTAL

Haris, Zeillinger és Társa a „kék csillaghoz"

Budapest, IV., Váczi-utca 16. szám. **Telefon 10—55.**

Vászon- és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk.
Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben
saját gyártmány.

Menyasszonyi kelengyék,
selyem szoknyák és harisnyákban dus választék.

kivánatra mintákat küldünk.

Állandó butorkiállitás

Grosshändler J.

Budapest, IV., Semmelweiss-utca 17.

Háboru előtti készlet: legfinomabb háló-, ebédlő-, uri- és szalon-berendezésekben és igy abban a helyzetben vagyok, hogy még a régi árak mellett szállithatok. Telefon 71—35.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.

NAGY IMRE

virágnagykereskedő

Budapest, Belváros, Fővám-tér 6.

(a központi vásárcsarnok átellenében.)

A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.

Modern kertészeti telepem:

II. ker., Pasaréti-ut 64. szám.

Állandó virágkiállitás.

Sneidig egyenruhákat

feltünő olcsón éjjó minőségben szállitanak

BLUM és TESTVÉRE

egyenruha szállitók

Budapest, IV., Váci-u. 31—33.

Piarista-épület.

VILLAMOS THERMOFOR

ÁRAMSZABÁLYZÓVAL

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÁRJEGYZÉK INGYEN

NAGY KÁROLY

BUDAPEST KIGYÓ-TÉR 1

WEISZ ÁRUHÁZ

Budapest, IV., Váczi-utcza 24.

Földszint: Selyem, csipke, ruhaszövet, függöny, magyar kézimunka, harisnya, keztyü, fátyol és pipere áruk.

I. emelet (lift): Kalapforma, virág, toll, bársony és kalapdiszek.

II. emelet (lift): **Nagybani eladás minden czikkben, alkalmi árusitások.**

Maradékok minden czikkben az áruház első emeletén mindenkor kaphatók.

SALZER J.

reklámczikk gyára.

Naptárak és czukrászkellékek gyártása.

Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.

Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

A főváros legelegánsabb és legdusabb

automobil raktára

LAURIN ÉS KLEMENT

részvénytársaság vezérképviselete.

Budapest, VI., Andrássy-ut 10. sz.

ALAPITVA 1864-BEN. ALAPITVA 1864-BEN.

Lőwenstein Mihály utóda

HORVÁTH NÁNDOR

Budapest, IV., Ferdinánd bolgár király-ut 4.

Csemege. Füszeráruk. Halak.

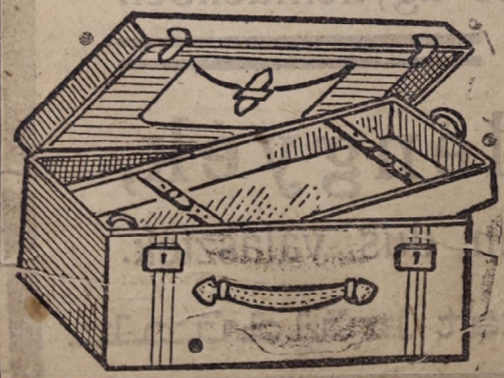

CSAK A Mehmed szultán-ut 5. szám alatt van (a régi Muzeum-körúton)

Csángó Henrik, böröndös

A czim fontos, mert fióküzlete nincs.

Szőts
Lakásberendezési Áruháza
most
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10.
(Rösei bazár mellett.)
Czimre ügyelni kéretik. Telefon 26—89.

Losonczi Emil
Budapest, IV.,
Váci-utca 13.
TELEFON: 114-89.
Bőr díszmű áruk, kézitáskák, levél és pénztárcák, selyem-tarsolyok, gyémántutánzatu és :: gyászékszerek.
Alkalmi ajándékok nagy választékban.
Ujdonságok modern kézitáskákban a legszolidabb árakon.
Tarsolyok a legnagyobb választékban és minden minőségbe csakugy mint háboru előtt **kaphatók.**

LÁSZLÓ ÉS FEKETE
különleges
női divatkelme áruháza
BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-utcza 14-16.
(A főpostával szemben)

Ungár Lipót
női divatáruháza
Budapest, IV.
Kossuth Lajos-utcza 2.

EGYENRUHÁT
garantált legjobb gyapjuszövetekből.
Mesteri szabás, legfinomabb kiállitás, jótállás mellett.
Szörmeköpenyek, zubbonyok, mellények és könnyebb egyenruhák is Nyári és téli sapkák 5 K-tól, Frommer-revolver 65 K, revolvertáska 10 K Gyulay-táska 15 K, kard 28 K, kardbojt 4 K. kardkötő 6 K, kezlyű 4 K bőrgamásni 20 K, csavargamásni 7 K, tábori takaró 12 K, háti zsák 8 K Hálózsák 40 K, tábori kulacs 3 K és feljebb. Mindennemü rendjelek rendjelszalagok és minden czikk, melyre a hadseregnek a táborban szüksége van, nagy választékban jutányos árban beszerezhető
TILLER MÓR és TÁRSA
Budapest, IV., Váczi-utcza 35.

Szücs és Márkus
selyem, csipke, szalag, bársony, gomb és ruhadiszkülönlegességek divatháza
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
A belváros ezen jóhirnevü cégét, mely megbizható, szolid kiszolgálásáról, divatirányu izléséről s rendkivüli előnyös árairól ismeretes, mint legjobb bevásárlási forrást különös figyelemmel ajánljuk.

BENCZE
cipő szalon
Telefon 125-24
Budapest, IV. ker.,
Bécsi-utca 5. félem.
Kész és mérték szerinti női czipők a legjobb és legszebb kivitelben .·. .·. .·.

Mössmer József Fiai
menyasszonyi kelengye készitők
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 2. szám.
Női és férfi fehérnemüek.
Vászon és asztalnemüek.
Blouse különlegességek.
Harisnyák.

Simkovics Erna
bluz- és pongyola-különlegességek
Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 9. sz.
Rendkivül olcsó árak.

Legolcsóbb és legnagyobb választék butorokban
ZIERLICH ARNOLDNÁL

Régi butor szalon

Budapest, IV., Ferencziek-tere 3. sz.

Uj, használt és antik butorok
vétele, eladása és becserélése.

Skót és angol szövetkülönlegességek.
Egyenruha és Breeches-nadrág speczialista.

Petrovits és Társa

polgári és katonai szabók

Budapest, IV. ker., Kigyó-tér 1. sz.
(Királyi bérpalota)

Telefonszám: 1—36. *Telefonszám: 1—36.*

PAPEK JÓZSEF

császári és királyi udvari szállító

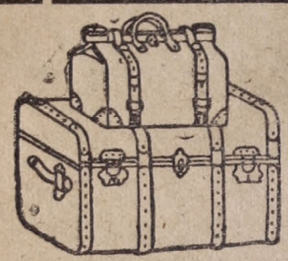

bőröndös és finom
bőráru gyártó.

BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-út 11.

Kizárólag jobb minőségü áruk.

JUNG PETER

csemege-áru nagykereskedés

Budapest, IV. ker., Fővám-tér 6. szám.
központi vásárcsarnokkal szemben.

Konzervek, sajtok, déli gyümölcsök, likörök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Budapest szenzációját képezik

Elsner Oszkár

áruházai **Főüzlet**
IV Párisi-utcza 3. szám, Koronaherczeg-utcza sarok

Nagy választék alkalmi szalagokban, csipkékben, jabots, echarpe, shawlokban és mindennemü divatczikkekben.

Főüzlet: IV., Párisi-u. 3. (Koronah.-u. sarok).
Fiókok: VII., Király-utca 35. sz.
VII., Rákóczi-út 32. sz.
II., Fő-u. 52, Batthyányi-tér sarok
IV., Calvin-tér és Kecskeméti-u. sarok

RÉTAY és BENEDEK

Budapest, IV., Váci-utca 59. sz.

Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.

Oltárok, mószékek, urkoporsók és teljes templomi berendezések.

Régi oltárok renoválására, festésére és aranyozására, templomok kifestésére ajánlatos cég, mely a munkát külön e célra nevelt iparmüvészek által szakszerüen és stilszerüen végzi. Végzett munkái közül, a melyek a legteljesebb elismerésben részesültek: a szeged-rókusi uj templom teljes berendezése, az aradi Minoriták uj templomának teljes berendezése, a máriasasvárikegyteplom, a máriaradnai kegytemplom, a beregszászi templom kifestése és berendezése és a Müemlékek Országos Bizottsága által megrendelt szepescsütörtökhelyi főoltár.

Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

MODELL

női kalapok, naponta ujabban érkeznek. Gyászkalapokból nagy választékot tartok. Selyem angol-bortniból selyemkelmével kombinálva (kézi munka) készült kalapok igen divatosak és ezekből minden szinben vannak raktáron. Urinők fizetés nélkül megtanulhatják a szakmát. Női kalapok átalakitása legujabb divat szerint készül.

Caroline és Nővére utóda Löwyné Landler Róza

Főüzlet: **Budapest, IV., Párisi-utcza 3. szám.**
Fiókuzlet: **Ujpest, Árpád-ut 31. szám.** Gyár: **VII., Károly király-ut 9.** (Hadik-palota) az udvarban

Wolf ruhaáruház,

eladás egyelőre nagyban

IV. ker., Szervita-tér 2.

az emeleti helyiségekben.

Szövetek. — Ruhák. — Bélésáruk.

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., ker., VÁCZI-UTCZA 41. SZÁM.
a legjobb hirnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. Telefon 167—34.

Kölzer

divatháza
Budapest, IV. Kossuth Lajos-utcza 9.
Külön női fehérnemü osztály.

Olcsó darabok eladása a souterreinben.

A valódi
Hollandi Három Király Tea
a legjobb vértisztitó szer.
1 csomag ára 2 korona.
Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készitmény kapható:
LIPPE-gyógyszertár **Rákosszentmihály.**

Valódi tea és konyak
kapható
Deisinger Testvérek
cégnél
Budapest, IV., Ferenczlek-tere 1. szám. (Királyi bérpalota.)

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák
LIPCSEI VILMOS
divatáruházában
Budapest, IV., Kigyó-tér 6. szám.

ČZIRING ÁRMIN
Budapest, Deák Ferencz-utcza 19. sz.
A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve!
Kizárólag sajátkészitményü szücs és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns hálli belépők. TELEFON 281.

Alapitási év 1900. Telefon 148–15.
Haskó Mór
leány- és női kalap-üzlete
Budapest,
IV., Koronaherczeg-utcza 18.

UHER ÖDÖN
fényképész fényképészeti szaküzletében
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 2. szám.
Elsőrangu és legkiválóbb gyártmányu **fényképező gépek, objektivek, papirok, vegyszerek, lemezek** és mindeh egyéb, a fényképezéshez szükséges anyagok és felszerelések. **Amatőr munkák kidolgozása** a czég mütermében mérsékelt áron. Szaktanácsok és sötétkamra dijtalan.

ERDÉLYI fényképészeti műterme
Budapest, IV. Semmelweiss-utca 2

Zwieback Lajos és Testvére
Budapest, IV., Váczi-utcza 14. szám.
Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját müheleyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere czikkek
SZEMERE GÁSPÁR
Budapest, IV., Deák Ferenc-u. 13. és IV., Kossuth Lajos-utcza 2. sz.

Mérő cipők
legszebbek, legjobbak
" és legolcsóbbak "
Mérő L. és Társa
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 1.

Varga Sándor
füszer- és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. szám.
(A szobor előtt)
Ajánlja kitünően felszerelt üzletét mint szolid bevásárlási forrást füszer- és csemege árukban, sajtok, szardiniák stb. conservekben. Tea, rum. Teasütemények, likőrök, gyümölcsök, pezsgők stb.

Fleischmann Ignác

Budapest, IV. ker., Kálvin-tér 2.

Női és férfi fehérneműek.
Menyasszonyi kelengyék.
Vászon és asztalneműek.

Férfi és gyermek ruhák

egyenruhák és katonai czikkek **legolcsóbb** bevásárlási helye

Fehér M. Miksa áruháza Budapest, **csak** Károly-körut 16.

Jol jár ön?

ha nem, ugy viselje a hirneves

Chasalla-czipőt

melyet mindenkinek a láb fekvése és pontos mérete szerint készen árusitunk, eltérően a többi kész cipőktől, amelyek csak ugy találomra illenek a lábra

Egyedüli elárusitók:

Székely és Társa

Budapest, IV., Muzeum-körut 9. szám.

Radó

Aladár

bluz- és pongyola divatáruháza

Budapest, IV. Kristóf-tér 6.

Hölgyeket

nem, de **férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával**

öltözteti a

Platschek Áruház

Budapest, IV., Károly-körut 28. sz.

(Röser-bazár.)

Elsőrendü minőségek Szigoruan szabott árak

Kérjen árjegyzéket!

BETEGÁPOLÁS

Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. **sérvkötők, hasköték, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartük, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek** a legmegbizhatóbb minőségben csakis

Fischer Péter és Társa

r.-t. czégnél

most IV. kerület, Kálvin-tér 3. szám.

szerezhetők be.

Most megjelent legujabb **képes árjegyzéket** kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

Telefon 958. **Alapittatott 1856.**

Női kalap különlegességek

Virányi J.

női kalap gyára

Kalapok formázás, festés és diszités végett elfogadtatnak.

Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3. szám.

Telefon 79—33. *Telefon 79—33*

GUTTMANN BÉLA

kötött- és szövöttáru nagykereskedése

Koronaherceg-u. 6.

Női-, férfi- és gyermek-harisnyák. Kötött és szövött kesztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Nyomatott Neuwald Illés utódai könyvnyomdájában. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, március 9. 10. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.

SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály,** Szentkorona-utcza 37.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár Egész évre . . . 16.— kor. Fél évre . . . . 8.— „ Negyed évre . . . 4.— „

EGYES SZÁM ÁRA 40 FILLÉR.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

A rokkantak érdekében.

Nagyszerü mozgalom indult meg Rákosszentmihályon rokkant hőseink felsegitése érdekében. Azt a nagyarányu munkát, amelyet előbb a helyi társadalom és a Hadigondozó kezdett meg, az ujabb viszonyok között a Néptanács és a Rokkantszövetség vette a kezébe és méltóképen akarja teljesiteni. Főtörekvésük, hogy a rokkantak javára összevonják és felhasználják mindazokat a tőkéket, a melyeket a hazafias áldozatkészség és emberszeretet már eddig ennek a nemes czélnak szolgálatában felhalmozott és ujabb tőke gyüjtésével kiegészitsék, meggyarapitsák azokat. Eszközeik ugyanazok, mint elődeiké. Ujabb adakozásra kérik a közönséget és előadásokat rendeznek a rokkantak segitő alapjának növelésére.

A küszöbön álló nemzeti ünnep, márczius tizenötödike kitünő alkalmul szolgál a jótékonyczélu előadás megtartására. Néptörvény avatta nemzeti ünneppé márczius 15-ét, mely minden magyar ember szivében hetven esztendő óta a legjelesebb nemzeti ünnepek közé tartozik. Nem is lehetne szebben megülni, mint, hogy éppen ezt a napot használják fel rokkant hőseink sorsának biztositására. Jobban nem is forrhatna egybe ezen a napon a nemzet, mint hogy egyesült erővel ünnepel és munkálkodik a rokkantakért, felebaráti kötelességét teljesiti és a hazafi hála adóját rójja le. Az uj, kiszélesbedett társadalom igy forr össze, ilyen, mindenki előtt egyaránt becses czélok szolgálatában, ebben a közös munkában, a melyben kötelessége, hogy mindenki találkozzék és vállvetve résztvegyen. Igy dolgozik, buzog és ünnepel együtt az egész nép, az egész nemzet. Erre hivja fel lakosságunkat a Néptanács és Rokkantszövetség felhivása, a melyet nem kell sok szóval ajánlanunk közönségünk figyelmébe.

Ez a közönség mindig ott volt áldozatával és munkájával, ahol a háboru áldozatainak segitéséről volt szó. Most is ott lesz, s megragadja az alkalmat, hogy a közös együttérzésről és összetartásról tanuságot tegyen. A rokkantak ügyét még jóléti adóval is szivesen mozditaná előre, annál örömestebb teszi, midőn a helyett önkéntes támogatásával biztositathatja a czél elérését. Szerencsés gondolat tehát ennek a mozgalomnak ilyen irányu megindítása és sikerében nem lehet kétsége senkinek.

A felhivás, mely egyuttal közelebbi tájékozást is nyujt, a következő:

„Az öt éves gyilkos háboru véget ért. Aki nem maradt a harctéren, boldogan tért vissza családja körébe, ujból megkezdte az öt év előtt abbahagyott munkát vagy férfias erővel küzd munkaalkalomért, melyet a jelenlegi nehézségek megszüntével bizonyára meg is fog találni abban a megtisztult társadalomban, mely neki egy szebb jövőt helyez kilátásba. De mi fog történni azokkal, akiknek hiába nyujt egy jobb jövő ezer munkaalkalmat, mert béna tagjaikkal munkára részben vagy teljesen képtelenek, mi fog történni azokkal, akik hiába várják vissza kenyérkeresőjüket a harctérről, akiknek a nyujtott özvegyi ellátás nemcsak megélni, de még meghalni is kevés, hiszen csekély járandóságuk egy szerény temetés költségeit sem éri el, és mi fog történni azokkal a serdületlen reményeivel jövő társadalmunknak, akik hiába várják vissza apjukat. Ezeken kell legsürgősebben segiteni és minthogy az állam a letünt rendszer gondoskodásának hiánya miatt ezekkel szemben nem tudja leróni adóját, a társadalomnak kötelessége, hogy ezeknek teli szivvel és adózó kézzel segitségére siessen. Erkölcsi adója ez mindenkinek, aki a háboru alatt oly szerencsés volt és elkerülte a harczterek nyomoruságait, aki oly szerencsés volt és fizikai, valamint szellemi erejének teljességével került haza a harctérről és aki ép egészségben láthatta viszont ujra férjét vagy apját. Ezeknek a rokkantaknak, hadiözvegyeknek és árváknak a felsegélyezése érdekében indit nagyszabásu társadalmi akciót a helyi Néptanács, amely febr. 19 én megtartott ülésén elhatározta, hogy

1. felkéri a társaságokat és egyeseket, hogy a rokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák, vagy más határozatlan jótékonyczélokra gyüjtött összegeket adják át a helybeli Rokkantszövetségnek;

2. felkéri ugyanazokat, hogy további intenziv gyüjtésekkel (perselyekkel és gyüjtőivekkel) és más társadalmi akciókkal gyarapitsák a rokkant-alapot;

3. a szabadság ünnepén: márczius 15-én, nagyszabásu konczertet rendez az összes helybeli társaságok, zenekarok és mükedvelők bevonásával, melyet márczius 16-án mérsékelt belépődijak mellett megismétel.

Felkérjük, hogy ugy személyesen, mint társasága,

Lapunk mai száma 12 oldal.

egyesülete utján támogasssa fenti akcziót, a begyült pénzeket küldje dr. Farkas Ferencnek, a Néptanács elnökének czimére a községházára és ugyanoda forduljon, ha a hangverseny ügyét társaságának közreműködésével támogatni hajlandó lenne.

Róden János s. k. a rokkantszövetség titkára. *Dr. Farkas Ferenc* s. k. a Néptanács elnöke.

Az utak karbantartása.

A kulturának egyik kétségbevonhatlan fokmérője a rend- és tisztaságszeretet. Minél nagyobb tehát a rend és tisztaság valamely községben, annál inkább feltünteti ez a község kulturfokát. Csodálatos mégis, hogy községünk a kulturának ezzel a külső jeleivel nem dicsekedhetik, noha lakossága különben tulnyomó részben intelligens elemekből áll.

Nemcsak, hogy az utak általában igen rossz karban vannak, csupán az egy Rákosi-ut a kivétel, hanem még megtürik azt is, hogy a fák kivágatása következtében az uttesteken lelkiismeretlenül betömetlenül hagyott gödrök állandóan betöltetlenül maradjanak, amelyek a sok esetben világitatlan utakon a járókelőkre nézve veszélyessé is válhatnak.

Pedig tudomásom szerint a helyi Nemzeti Tanács olyan feltétellel engedte meg a fák kivágását, hogy annak helyét megfelelően be kell tölteni. Később a fagyos föld ezt csakugyan megnehezitette, de a kivágáskor azt csekély fáradsággal el lehetett volna végezni, amint ezt sokan kötelességüknek is ismerték. Hanem most, hogy már alkalmas az idő, az előljáróságnak azonnal el kellene rendelni a gödrök betömetését a fakivágókkal és ha ezt önmaguk még sem tennék meg, az ő költségükre a községnek kellene azt megtétetni.

Feltétlenül kellene azonban arról is gondoskodni, hogy az utakat is jókarba helyezzék, mert olyan járhatlan utak még a legkulturálatlanabb községekben is alig vannak, mint községünkben. Ha más községekben egyébként nincsenek is az utak rendezve, de legalább a gyalogutakon pallók vannak, amelyek az utakat még a legfélreesőbb utczákon is járhatókká teszik. Nálunk ellenben még a legnagyobb közlekedésü utakon is valóságos ingoványok és pocsolyák vannak, ahol sokszor bokáig érő sárban kell a járókelőknek gázolniok.

Az a költség pedig, amibe az utak megjavitása a község lakosságának kerülne, nem is lenne elveszett pénz, mert az megtérülne a ház- és telektulajdonosoknak abban, hogy a házak és telkek értéke ezzel jelentékenyen emelkednék, mert az utak járhatósága következtében a házak és telkek keresettebbekké válnának. Bár magában már az is igen értékes dolog lenne a lakosságra nézve, ha nem kellene óriási sárban gázolniok és a ma különösen igen drága lábbeliket vele tönkretenniök. Ugy értesültem egyebként, hogy most bizonyos tervek vannak az utak javitására nézve. Egyrészt a Csömöri-utnak a Szilas-patakig való kiépitése, másrészt pedig az, hogy a község kavicsbányát fog szerezni, melyből a lakosság az utczai gyalogjárókat ingyen kaviccsal javithatja.

Mindenesetre értékes dolog lesz már ez az intézkedés is, de én azt tartom, hogy ez az intézkedés még nem fog czélra vezetni, mivel igy az utak javitása nem lesz egyöntetü. Az egyik lakos majd javittatni fogja az utat, a másik pedig nem. De még abban az esetben is, ha az utak javitását kötelezővé teszik, akkor sem fognak azok megfelelően kiépülni, mert nem végzik a dolgot egyenletesen, emellett pedig ez az egyesekre nézve sokkal költségesebb lesz, mintha a község maga épittetné ki az utakat és a költséget megfelelő arányban a ház- és telektulajdonosok a községnek megfizetnék.

Ha ugyanis maguknak a ház- és telektulajdonosoknak kell kiépittetniök a gyalogutakat, akkor az egyeseknek a fuvar- és munkaköltség sokkal drágább, mintha a község árlejtés utján kiadja egy vállalkozónak az utépitést. Ha pedig a község maga épitteti ki a gyalogutakat, akkor erre kölcsönt vehet föl és a ház- és telektulajdonosok azt a mellettük elvonuló utnak méter szerinti nagyságához képest, esetleg több évi törlesztés utján fizethetnék meg. Ha saroktelkeknek többet kellene is igy fizetniök, azt kárpótolja az, hogy e saroktelkek drágábbak is rendszerint.

De nem szabad arról sem megfeledkeznünk, hogy nemcsak a házak és telkek előtt kell gyalogjáró utakat csinálni, hanem az utakon átjáró utakat is addig, mig a kocsiutak is kiépülnek. Ezeket, nézetem szerint, leghelyesebb lenne ideiglenesen hidlásszerü pallókkal ellátni, hogy a kocsiközlekedés rajta lehetővé váljék. Ennek a fedezetét pedig szintén hozzá lehetne kapcsolni az utcza gyalogutjának épitési költségeihez megfelelő arányban.

A kocsiutak kiépitése azonban közérdekü lévén, természetesen azt csak közös költséggel kell fedezni, amint igen helyesen a Csömöri-utat közmunka utján akarják kiépittetni. Azt is természetesnek tartom, hogy az összes kocsiutakat egyszerre nem épithetjük ki, csak évről-évre az ut fontossága szerint. De a gyalogutakat megfelelő munkaerő alkalmazásával talán egy évben is megépithetnők, vagy ha ezt sem lehetne, akkor az egyik évben az egyik oldalon, a másik évben a másik oldalon, hogy legalább az egyik oldalon járhatóvá tétessenek az utak mindjárt az első évben.

Hanem azt még sem tartom kielégitőnek, hogy a Csömöri utat is csupán a Szilas-patakig épitsék ki, mert ez tulajdonképpen inkább csak az Anna-telepi lakosoknak az érdekét szolgálná és nem egészen a közérdeket.

Teljesen közérdekü csak ugy vélnék ez az ut is, ha az utat mindjárt a temetőig kiépitenök, hogy a temetőbe menők utját ezzel járhatóvá tegyük. Ez már az egész községnek lenne érdeke, mert a temetőbe a községnek minden részéből van a lakosságnak utja. Ellenben a község más részében is éppen ugy kivánhatnák az ut mielőbbi kiépitését, mint az annatelepiek, mert nekik épp ugy szükségük van a jobb utra, mint azoknak. De az egyenlő teherviselés szempontjából a Csömöri ut teljes kiépitésénél is a ház- és telektulajdonosoknak épp ugy meg kellene fizetniök a gyalogutakat, mint a többi utczabelieknek.

Szükséges lenne még, mint szintén igen fontos közérdekü dolognak, a József utczának a Csömöri uttól legalább a piaczig való sürgős kiépitése is, mert a piaczi kocsiforgalomnak egy része itt bonyolittatik le és igy, mint egyik főközlekedési vonal veendő tekintetbe. Ez pedig most talán a legelhanyagoltabb ut az egész községben, ami tekintettel arra, hogy a községháza és a piacz mellett van, semmi esetre se türhető meg.

A többi kocsiutat aztán már a következő években épittetnők ki a forgalmi követelmények szerinti sorrendben. De már a gyalogutaknak gyors kiépitése és az emlitett kocsiutaknak kiépitése is jelentékenyen javitaná a helyzetet általában, amely a község lakhatóságát tetemesen emelné és kulturális igényeinek is jobban megfelelne.

Csak arról kellene még gondoskodni, hogy a villamos közlekedés is megfelelően javittassék és ne álljon fenn az a kétségbeejtő állapot, ami most bennünket elkeserit. Ha uj utvonalat nem is épitenének, arra kell törekednünk, hogy a reggeli, déli és esti órákban járjon legalább negyedóránkint egy-egy körforgalmi vonat és ne fél óránkint, mint mostan, de amiből még éppen a legforgalmasabb időben szintén elmarad egy-egy vonat és óra hosszákat kell uton töltenünk. *Gróez Ernő.*

HIREK

Államrendőrség Rákosszentmihályon. Nevezetes és fontos hirt jelenthetünk. A kormány most készíti az egész ország rendőrségének államositásáról szóló néptörvényjavaslatot. Ebben a tervezetben Rákosszentmihályt a budapesti rendőrség hatáskörébe osztják be. Mint legilletékesebb helyen kijelentették, a törvényt még ebben a hónapban életbeléptetik s ezzel évek óta szorgalmazott kérelmünk, hogy községünkben a fővárosi államrendőrség vegye át a közrend fentartását, végre teljesedésbe jut.

Az uj választókerületi beosztás. Köztudomásu dolog, hogy a közelgő képviselőválasztások lajstromos szavazással fognak történni és az országot negyvennyolc választókerületre osztották be, amelyek átlag 7—10 képviselőt fognak választani. Az uj kerületi beosztás szerint az ötödik választókerület Pestvármegye váczi, aszódi, gödöllői, ráczkevei és kispesti járásából áll és a választási hivatal székhelye Ujpest lesz.

Farsang. Ismét véget ért a farsang, jön a bőjt. Nem sok különbség van ma a kettő között és nem nehéz megszokni az átmenetet. Már régen bőjti időket élünk és a farsang már jó ideje, hogy nem vigságot jelent számunkra. Megpróbáljuk azonban felkelteni magunkban a jókedvet, de nem igen sikerül. De ha nem is sikerül, legalább farsang idején elgondolkozunk a régi, ugynevezett jóidőkön, kissé szentimentális hangulattal gondolunk vissza a bolondos, zavartalan jókedvben gazdag életre, amit mi fiatalok leginkább apáink meséjéből ismerünk, vagy felkutatjuk a történelemben a piros betüs régi dátumokat, amelyek a jókedvet, a bohóságot a farsangot jelentették a régi embereknek. Neki ereszthetjük fantáziánkat és időzhetünk a boldog örömek városában, Velenczében, tomboló farsangi jókedvek éjszakáján, vagy a darabos farsangi tréfákat üző, vidám düsseldorfi polgárok között. Időzhetünk egy kicsit Somogyban és mintha hallanók Csokonait: „Farsangi jó borral habzó butellia!“ Öröm, jókedv mindenütt, a kaposvári Nagyszállóban rázendit a cigány és járják a párok a polkát, a minétet... Hagyjuk el a multat, térjünk vissza a jelenhez és tegyük fel a kérdést: és ma? Elmult a háboru, eljött az első félig-béke farsang, de nem igen tudunk vigadni. Hitványak is lennénk, ha dáridóznánk, mikor a ház ég felettünk. De talán nem halt meg az igazi jókedv. Majd egyszer . . . Mert hiszen a jókedv az élet füszere. Nem halhat ki végleg a szivekből, csupán elhalaványodik néha és más formákat ölt. A mai ember már nem tud olyan zavartalanul örülni, mint ahogy a régiek örültek. Egyszerübb, tisztább volt a régi öröm. Magyarországon átalakul a farsang is, a régi stilusu karnevált felváltja a kabaré, a modern szórakozás, müsorán a házassagtöréssel, végtelen változatokban. Az ifjuság sokat szenvedett a háboru alatt és meg tudjuk érteni őket, ha már élni szeretnének egy kicsit. A mult szombaton a Nagykaszinó ifjusága farsangi kabaré előadást rendezett. A szombati estélyen, leszámitva, hogy nem volt eléggé csiszolt az előadás, láthattunk egy pár jó alakitást. Nem győzzük eléggé hangsulyozni, hogy óvakodjanak a tákolmány munkáktól. Ez a legnagyobb hibája a fiatalságnak. Kiszer Ágostonnnak két szerepe volt, egyik a „Pletyka“ c. jelenetben, a másik az „Ő nem féltékeny“ c. bohózatban, ahol egy tipikus nagybácsit játszott. Játékáról mindent elmondunk azzal, hogy az már nem pusztán mükedvelő, hanem hivatott szinész emberábrázolása. Rónay Moksi feltünően jó volt a „Sötét

Zöldike vendéglő
Rákosfalva.
Minden időben friss meleg és hideg ételek. Elsőrangu részvénysör. Tiszta fajborok, kitünő hegyaljai borkülönlegesség. Kényelmes külön helyiségek társaságoknak és estélyek számára. Számos látogatást kér
Kovács Kálmán vendéglős.

Éteczetsavat,
vegytisztát, étkezési célokra, mely borkősavat és egyéb ártalmas vegyi szereket nem tartalmaz szállit **Tauber cég, Budapest, VIII., Aggteleki-utca 4.**

Három drb. 300 □-es telek bérbeadó.
Tauber, Rákosszentmihály, József-u. 11.

Házmestert azonnal felveszek. Pálfi János főszámtanácsos, Rákosszentmihály, Mária-utcza 2. szám.

Szepesi Kuszka Jenő
festőművész **rákosszentmihályi**
festőiskolájába
jelentkezni lehet
Rákosszentmihályon, Rózsa-u. 9.

Palaczkborok
ismét kaphatók **kiváló minőségben**
G. Hauser Stefániánál,
Rákosszentmihály, Remény-u. 4.

RÁCZ DÁNIEL
Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és mütermei
Sürgönycim: „Roberácz“ *BUDAPEST,*
Telefon: 167-02. *IV., Kigyó-utca 2. sz.*

Uj nyaralótelep Rákosszentmihályon.
150—300 □ telkek kaphatók Rákosszentmihály legszebb részén fekvő Anna-telepen.
Fizetés készpénzben, vagy **6 évi törlesztésre,**
Ezen terület óriási fejlődésnek fog indulni, mert a körforgalmi villamos a telepen keresztül fog menni.
Bővebbet:
Magyar Ferencz
Rákosszentmihály, József-utcza 46. szám. a.
Értekezés d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig.

szoba" c. játékban. Ugy látszik, hogy temperamentuma inkább a drámaias szerepek felé hajlik. A többi szerepekben kedves volt Weisz Aranka, egy betörő szerepében jó volt a régi mükedvelő, Barabás György. Módl Zoltán ügyes volt, jól elképzelt figurát adott Székely Tibor, rövid szerepe volt Petrass Tóninak. Süveges Aranka operaénekesnő operaáriákat adott elő. Hatalmas hangjának kicsi volt a terem. Szines és érzésben dus volt a Mignon-ária. A közönség viharosan ünnepelte. Az éneket Herein Imréné kisérte zongorán, pontos játékkal. Farkas Béla a „Káposzta Sári" c. aktuális kuplét adta elő ügyesen. A rendező Kiszer Ágoston volt. Az estély rendezéséért pedig Székely Tibort illeti elismerés. Közönség igen nagy számban volt. Tiszta jövedelem 1000 korona körül. Felülfizetések: Szilvássy I. Sándor 30.—, Kökény Gábor 5.—, Tiszay István 5.—, Kaprinay Krisztina 5.—, N. N. 10.—, Balogh M. postamester 8.—, Öszterreicher Vilmos 20.—, Heimovits Márton 10.—, Dr. Garai Lajos 20.—, Balázsovich Zoltán 10.—, Nagy Ferencz 5.—, Podmaniczky István 5.—, Zarity Mihály 30.—, Jacina András 10.—, Géczy János 30.—, Vógel Herman 15.—, Rozmanith János 2 korona. A munkaképtelen rokkantak és árvák ezuton fejezik ki hálás köszönetüket a kaszinó ifjuságának az alapjuk javára rendezett sikeres kabaréestélyért. Roden, titkár.

Iskolai hir. A közoktatásügyi miniszter Hegyiné Istóczy Róza erzsébetfalvi és Krempelsné Herman Irén rákosszentmihályi állami tanitónőket saját kérelmükre kölcsönösen áthelyezte.

Budapesthez csatlakozásunk. Rákosszentmihály ujabb kérelmére a Budapesthez csatlakozásunk ügyében a főváros meginditotta a tárgyalásokat, illetve megkezdette az előzetes adatgyüjtést, melyet Hamvai Sándor ny. ker. elöljáró végez. Miként Ujpest, Rákospalota és Pestujhely, ugyanugy Rákosszentmihály is kérdőpontokat tartalmazó megkeresést kap, melyre elöljáróságunk fogja a részletes választ megadni. A kérdőiv a főispán-kormánybiztos utján érkezik e napokban Rákosszentmihályra, hol a főváros képviselői nemsokára helyszini szemlét is tartanak.

Hymen. Schmidt Irmuskát, Schmidt Gyula lakostársunk leányát eljegyezte Jakabffy Kálmán dr. posta s. titkár Budapesten. — Malowetz Mihály feleségül vette vasárnap Rákosszentmihályon Bolesta Malewski Ilonát, a tescheni állomásfőnök leányát.

A nagy pályaudvar épitkezése. A hatalmas északi pályaudvar épitőmunkálatai annyira előrehaladtak, hogy legközelebb már rákosszentmihályi területen kell azokat folytatni. A zürzavaros állapotok miatt azonban még nem köthették meg a községgel a területhasználati szerződést. A magyar államvasutak igazgatósága most arra kéri a község elöljáróságát, hogy a szerződés megkötése előtt engedje meg ideiglenesen, hogy a munkálatokat a község területén folytathassák. A néptanács ez ügyben küldöttséget menesztett a máv. igazgatóságához azzal, hogy a község a kérelemnek készségesen eleget tesz, de viszont a máv. is teljesitse a község kérelmét és a töltés alatt 4.60 méteres aluljárókat épittessen, hogy villamos vasutaink utszintben áthaladhassanak alatta. Ebben a kérdésben már évekkel ezelőtt folytak tárgyalások, de döntés mindezideig nem történt, holott pedig a községnek fontos érdeke, hogy ez a jogos kivánsága teljesüljön.

Talált női tarsoly. A templom előtt női tarsolyt (ridikült) találtak. Pénztárcza és pénz van benne. Jogos tulajdonosa átveheti a plébánia hivatalban.

PAUKER JÓZSEF
fuvaros
Rákosszentmihály, Ilona-utcza 23. szám, vagy Sándor-utcza 18. szám.
Elvállal butorszállitást, épitkezési és minden egyéb fuvarozások pontos és szakszerü szállitását.

Saját termésü UJ BOR
fejtve, házhoz szállitva 50 litertől kezdve megrendelhető:
MÜHLBACHER, szőlőbirtokos,
Rákosszentmihály, Csömöri-ut 50. sz.

MEIXNER
belvárosi nagyvendéglője
IV. ker., Veres Pálné-utcza 3. szám.
Egész napon át meleg és hideg választékos ételek.
Polgári árak.
Társas vacsorák számára külön helyiségek
Frissen csapolt elsőrendü sör a Polgári sörfőzödéből.
Korlátlan kimérés: korsó, pohár. Pilseni és Szt. István palaczk sör.
Tiszta kezelésü valódi fajborok. Csopaki, Rizling, Ménesi, Badacsonyi és Villányi borkülönlegességek.
Vidékiek találkozó és szórakozó helye.

Telkeket eladok
500—600 korona lefizetéssel, elképzelhető legkönnyebb törlesztési feltételek mellett. Ezenkivül közvetitek villákat és házakat
Géczy János
Rákosszentmihály, Rákosi-ut 32. szám.

Münchengrétzi Czipőgyár R.-T.
budapesti raktára
IV., Kossuth Lajos-utca 15. sz.,
legközelebb ujonnan felszerelve ujból
megnyilik
és kitünő minőségü áruit t. vevői rendelkezésére bocsátja.

Végső pnsztulás előtt. Hétfőn reggel kimentünk a Szentkorona-utczai H. villamos megállóhelyre, a Rákóczi-utcába. Egy villamos éppen akkor ment el. Lógtak rajta, nem lehetett felülni. Aztán 9 óráig hiába vártunk más vonatot. Végre elsétáltunk a Rákosi utig, ahol nagy tömeg ácsorgó beszélte, hogy egy órája már szintén hiába várnak. Kisiklás volt az Ilona utcza szegletén. Aztán jött két vonat egymásután, de meg sem állott, mert nem volt rajta hely. Féltizre jött ismét egy körforgalmi. Lógtak rajta; nem állott meg. „H.“ nem mutatkozott. Erre lesétáltunk a Gizella utig. Jó darab ut, de gyönyörü idő volt. A séta nem volt kellemetlen. A Gizella utnál találkoztunk egy körforgalmi vonattal, amely a Kerepesi-utról jött Kényelmes ülőhelyek csábitottak benne. Bizony feltelepedtünk rá s visszakocsikáztunk a községbe. Most már öt percz nem számit, legalább ülve jutunk a fővárosba. El is mentünk az Ilona- és a Rákosi ut sarkáig, ott azután szerencsésen kisiklott a vonat. Megint le kellett szállani és ujra legyalogolni valameddig a határutig. Ott vett fel egy H. vonat, mely akkorra ismét járkálni kezdett. Féltizenkettőre megérkeztünk a Belvárosba . . . Ellenben csütörtökön délután volt ismét két kisiklás. Ezuttal a H. vonat mulatott a Nagy itcze közelében, a forduló után. Három-négy óra alatt lehetett hazajutni. A kisiklott vonat utasai alapos ijedelmet álltak ki, mert jó ideig tovább szaladt a tánczoló, rémesen zakatoló kocsi még a kisiklás után is. Aztán ismét gyalogoltunk . . . Édes Istenem, mi lesz még ennek a vége, ha ezek az elnyütt, rongyos, kopott masinák végleg felmondják a szolgálatot! De mi lesz még! . . .

A csendőrök pótlékára. A község elöljárósága a következő kérelmet intézi a lakossághoz: „Kérelmünkre a belügyminiszter az öt tagból álló csendőrségünket 40 tagra emelte fel és ezáltal közbiztonsági állapotaink javulását remélhetjük. A csendőrségi karhatalom már megérkezett, de az itteni nagy drágaság mellett, csekély fizetésükből nem képesek ugy ellátni magukat, ahogy nehéz szolgálatukkal azt megérdemelnék. Azért a Nemzeti Tanács elhatározta, hogy az ellátási költségeikhez hozzájárul és annak fedezésére családonként egy évre 10 korona közbiztonsági járulékot vet ki. Felkérjük tehát, hogy ezen összeget három nap alatt a község pénztárába befizetni szíveskedjenek.“ Nem kétséges, hogy ennek a kérelemnek mindenki késedelem nélkül eleget is tesz.

A községi orvos ügye. Herczegh József Iván dr. községi orvost, anélkül, hogy fegyelmi ügye érdemleges befejezést nyert volna, az alispán visszahelyezte hivatalába. Herczegh dr. már át is vette hivatalát helyettesétől, Keresztes István doktortól, azonban a helybeli szocziálista párt elégedetlen müködésével és eltávozását követeli. A párt egyik közlönye nyilvánosságra is hozta a fegyelmi ügy aktáinak tartalmát és nyomatékosan helyteleniti az alispán intézkedését.

Uj pénztárak a kerepesi-uti állomáson. Valóságos gyötrelem közönségünkre nézve a bérletjegyek megujitása, olyan nagy a pénztárak előtt a tolongás. De egyébként is olyan sürü a forgalom, hogy a meglevő, bár nem régen megszaporitott pénztárak nem győzik a munkát és sok utas lekésik, mert nem tud kellő időben jegyet váltani. Ezen a bajon segitenek most azzal az intézkedéssel, hogy a kerepesi-uti állomás épületében még két uj pénztár-helyiséget rendeznek be. Az uj pénztárak rövidesen megfogják kezdeni müködésüket.

A györgytelepi vizlevezetés. A Szent György-telep vizlevezetése ügyében Rákosszentmihály küldöttsége gyors intézkedést sürget a kulturmérnöki hivatalban. A hivatal a község kérelmére már a háboru előtt kidolgozta a terveket, melyeknek végrehajtása akkor 32000 koronába került volna. A főbaj az, hogy ma ennek az összegnek legalább kétszeresére lenne szükség s igy a kérdés megoldása igen nagy gondot okoz.

A villamosáram drágulása. A Phöbus részvénytársaság a villamos világitóáram árát hektovattonként 26 fillérre emelte fel. Az áremelés ügyét a főispán-kormánybiztos elnöklete alatt tartandó közös értekezleten tárgyalják az érdekelt községek megbizottai, a kiket e czélból legközelebb meghivnak a vármegyeházára. Rákosszentmihályt Hauser Gyula biró, Krenedits Sándor főjegyző, Farkas Ferencz dr., Keitner József és Fehér István fogja képviselni.

Hirek a RSC.-ból. A Rákosszentmihályi Sport Clubban élénk élet folyik. Csütörtökön már megkezdődött a football training és ezentul minden héten csütörtök és vasárnap délután össztraining tartatik, Gorszky Tivadar amatörtréner vezetése mellett. A club vezetősége felhivja az összes játékosokat, hogy trainingnapokon teljes számban jelenjenek meg. Ma, vasárnap d. e. 9 órakor tartja a Club rendes évi közgyülését, amely a előjelekből itélve, elég izgalmasnak igérkezik. A közgyülés az egyleti helyiségben, Hausvater vendéglő, tartatik meg. A Club február 16-iki matinéján a következők fizettek felül, mely felülfizetésekért a Club vezetősége ez uton is mond köszönetet: Szokoly Gyuláné 42, Hausvater Sebestyén 40, dr. Garay Lajos 34, Schorm Edéné 24, Schach József 20, Bartos Menyhért 20, Rákosmezei Sport Club 20, Antonovits Vazulné 20, Böhsl Ferencz 20, Székely Tibor 16, Nagy Ferencz 16, Tóbiás Ádám 15, Bartos József 15, Petzkay M. és Tsa 14, Rajner Lajos 12, Chmelar Gyula 12, Kurucz Gyula 10, Nagy Károly 10, Heimovits Márton 10, Bejczi Ferencz 10, Berecz Kornel 10, Freisz Károly 10, Badits László 10, Reichardt N. 10, Greskovits Béla 10, Nagy Sándor 10, Ribl Mihály 10, Sury Kálmán 10, Schvarz Ignác 9.50, Schuster Bandi 6, Roden János 6, Zsaludek István 5, dr. Themleitner Gyula 4, Engler Ferenc 4, Szigeti József 4, Gorszky Tivadar 3, Varga Gyula 2, Nagy Ilonka 2, Nagy Juliska 2, Nagy Zsigmondné 2, Schwarzman Ilonka 2, Führer Ede 2, Békey János 2, Spannraft Á. 2, Scheich József 2, Windisch N. 2, Tálas Manczi 2, Molnár Vicza 1, N. N. 1, Biró Margitka 10 korona.

VILÁG MOZGÓ.

Előadások vasárnap, kedd, csütörtök és szombaton.
Csak elsőrangu képeket mutatunk be.

Márczius 9-én, vasárnap
Az aranyember III. rész, Jókai-film.

Márczius 13-án, csütörtökön
Éjféli árny, nagy dr. 4 felvonásban.

Márczius 15-én, szombaton
Cigányleány, gyönyörü dráma 5 felv.

Vasárnap, márczius 16-án.
SKORPIO I. része

Az előadások 5, fél 7 és fél 9 órakor kezdődnek.
Vasárnap d. u. 3, fél 5, 6, fél 8 és fél 9 órakor
Pénztárnyitás 1/2 3 órakor. Rendes helyárak.

Lakásügyek a községházán. A helybeli 12 tagu lakásbizottság, egyetértve a község elöljáróságával, lakáshivatalt állitott fel, mely minden délután (vasárnapot kivéve) 4 órától 6-ig rendelkezésére áll lakásügyekben a közönségnek. A hivatalos helyiség a községháza 1. számu szobája, hol a felek kérelmeiket lehetőleg irásban adják be, mert igy könnyebb a referátum a hetenként 2-szer összeálló lakásbizottságnak. A bizottság 2 csoportra oszlik, I. és II. csoportra, az egyik csoport kedden, a másik pénteken este 6—8-ig ülésezik, hol az egész héten beérkezett akták felett döntenek és a feleket azonnal irásban értesitik. A lakásbizottság határozata értelmében közhirré teszik, hogy a lakáshivatal minden lakbér után 1—3—5 százalékot szed a hivatal költségeinek fedezésére, amelyet a felek kötelesek nyugtató ellenében a közpénztárba azonnal befizetni. Lakásügyben felvilágositást, kérvények benyujtását, azok elintézéséről értesitést minden délután 4—6-ig ad a lakáshivatal vezetője, Székely Tibor és Rónay Janka. Délelőtt és hivatalos órákon tul sehol és semmiféle felvilágositást nem adnak. Ennélfogva nyomatékosan kérik a közönséget a hivatalos órák pontos betartására. A fentemlitett 1, 3 és 5%-ot a már eddig rekvirált lakások bérlőjétől is be fogják szedni.

Kabaré est. A szocziáldemokrata párt mult vasárnap jól sikerült kabarét rendezett a Nagykaszinó diszermében. A gazdag müsor keretében a Nagykaszinó megismételte az „Ő nem féltékeny“ cimü bohózatot. Az előadás este 7 órakor kezdődött és a terem már fél 7-kor zsufolásig telve volt. Jól esett látnunk, hogy végre nem a szinészeknek kellett a közönségre várni. Az indolenczia, ugy látszik, a közönség nem minden csoportjának sajátsága. Az előadás tiszta bevétele körülbelül 3000 korona, amit jótékony czélra forditanak. Márczius 15. és 16-án ujra mükedvelő előadás lesz, amelynek Farkas Ferencz dr. a rendezője.

A takarékpénztár uj otthona. A Rákosszentmikályi takarékpénztár és a Hitelszövetkezet kibérelte a Rákosiuti Freisz házban az Európa kávéház jelenlegi helyiségét s oda költözködik át. Helyébe pedig, mint már jelentettük, az Általános fogyasztási szövetkezet hurczolkodik át a Bizalom-utcza másik végéről.

Kuszka Jenő festőiskolája. Szepesi Kuszka Jenő rákosszentmihályi festőiskolája márczius 18-án nyilik meg Pálya-ut 11. sz. a., hol hatalmas müterem helyiségben talált megfelelő otthonra. A festőiskolába még felvesznek jelentkezőket, kiket a müvész személyesen fog kiképezni.

Munkáshangverseny. A Máv. gépgyári munkások irodalmi és önmüvelődési köre hushagyókedden sikerült karnevált rendezett, melyen Polner Ernő vezetése mellett a rákosszentmihályi mükedvelőkkel megerősitett gépgyári zenekar igen nagy sikerrel szerepelt. Márczius 8-án ugyanott nagyszabásu propaganda-hangverseny keretében jutott ugyancsak kiváló szerepe az ujjászervezett és mindjobban fejlődő zenekarnak. Az „Aczélhang“ munkás dalegylet énekkarát pedig Noszeda Károly karigazgató vezeti a felettébb tartalmas és érdekes konzerten.

A zsirkészletek bejelentése. Pestvármegye Budapest-környéki közellátási bizottsága nevében Tamássy József kormánybiztos elrendelte, hogy a magánháztartások zsirkészleteiket (disznózsir, olvasztani való szalonna, háj, ibazsir, mesterséges ételzsir, vaj stb) nyomban jelentsék be a községházán, kivéve a személyenként 45 dekával számitandó egy hónapi készletet. A bejelentés czélja nem rekvirálás, csak az, hogy a készlettel rendelkező háztartások nem kapnak zsirjegyet, hogy ezzel a közellátást a mai szük világban megkönnyithessék. A bejelentést sulyos következmények terhe alatt nem szabad elmulasztani. Egyébként az amerikai zsirszállitmány a nagy hiányt remélhetőleg meg fogja enyhiteni s igy e téren annál inkább nem lehet ok aggodalomra.

Rákosszentmihályi ifjusági egyesület. Mult szombaton tartotta az egyesület első rendes ülését. Megválasztották a tisztikart és elnök helyett három előadót választottak, akik az egyesületet vezetni fogják. Kéthetenkint tartanak ülést a polgári leányiskola termében, amit az igazgatóság átengedett az összejövetelek czéljaira. Az ülés lelkes hangulatban végződött és elhatározták, hogy márczius 15-én diszülést tartanak. Ajánljuk az ifjuság figyelmébe, hogy kicsinyes dolgokért ne törjék meg egymás ambicziójáť és az egyesülés nemes czélu eszméjét szem előtt tartva, mellőzzenek kicsinyes szempontokat. Körösdit játszani nem nagy dolog. Mérsékelt czélok és nagyobb munkakészség, egyetértés, ezek a fontos tényezők.

A rendőrsztrájk vége. Községi rendőreink sztrájkja rövidesen véget ért, amenyiben a község a belügyminiszter előleges felhatalmazása alapján a rendőrök kivánságait teljesitette. Ezek szerint a szentmihályi rendőrök 7200 korona évi fizetésen kivül 1000 korona ruhaáltalányt is kapnak.

Adományok. Tresánszky István és Hóra Erzsébet 100 koronát, Schach Gábor és Kiss Jolán 50 koronát ajándékoztak esküvőjük alkalmából, Kiss Erzsébet pedig 20 koronát ajándékozott az Ehmann-telepen épitendő templomra. — Farkas Jenő rákosszentmihályi lakos a hadiárvaházba felvett 3 Klein-testvér ruházatára 50 K-t adományozott Csizmadia Gyula lelkész kezéhez. — A jótékonyságában fáradhatatlan Schvarcz Ignácz lakostársunk megint egy nagy halom iskolaszerrel, könyvvel és irkával jött haza a fővárosból. A szentmihályi szegény iskolás gyermekeknek hozta. Már a jövő iskolaévre gyüjtik adományaiból a készleteket.

Gyermektelen házaspárnak, magános urnak, hölgynek egy szép szoba kiadó. Bővebbet a szerkesztőségben.

Kemény Kallós Herczog
selyem szövet és női divat áruháza
BUDAPESTEN
IV. Kossuth Lajos-u. 2.

Minden könyvet
megkap Bródy könyvkereskedésében, Budapest, IV. ker., Muzeum-körut 27. szám alatt.

Modern és hasznos ajándék egy fényképező készülék.

Nagy választékban olcsó árakon kaphatók

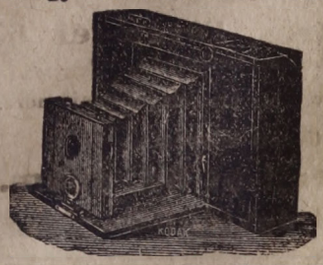

Pejtsik Károly

fényképészeti czikkek szaküzletében

Budapest, IV., Városház-u. 1.

(Kossuth Lajos-utcza 7. szám)

Árjegyzék és utbaigazitás díjmentes.

Saját müterem kiz rólag :: amatőr czélokra. ::

Festék, kátrány és vegyi termékek gyári raktára

KUN SÁNDOR

Budapest, Ferencz József-rakpart 16.

Telefonzám: 61–23.

Állandó raktár az összes hajózási anyagok és hajózási felszerelési czikkekben. Román- és portland-czement gyári raktára.

TÉLI SPORT.

Legjobb minőségü korcsolyák. Korcsolyaszijak. Sportszánkók. Gyermekródlik. Teljesen felszerelt lilienfeldi ski. Jéghockey ütők és labdák :-: nagy választékban :-:

KERTÉSZ TÓDOR

BUDAPEST IV. KRISTÓF-TÉR

AMPUTÁLT ÖN?

Akar Ön elegáns, a czélnak teljesen megfelelő **mülábat** vagy **mükezet?** Ez esetben sziveskedjék bizalommal a 35 év óta fennálló legjobb hirnévnek örvendő **Keleti J.** budapesti orthopädiai müintézetéhez fordulni. **Keleti mülábai és mükezei, járó és támgépei a legjobbak a világon. Elegáns könnyü járás! — Mérsékelt árak! — Kifogástalan technikai kivitel!**

Több évi jótállás. Több ezer elismerő okmány hirneves orvosoktól és betegektől! — Ezenkivül gyárt és raktáron tart: Csász. és kir. szab. KELETI-féle

sérvkötőket

pneumatikus gummipelottával. Haskötőket, gummi görcsérharisnyákat. Testegyenesitő járó- és támgépeket. Betegápoláshoz tartozó összes czikkeket.

KELETI J.

orvosi müszer- és testegyenesitő gépek gyára

Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen.

JESCO a czipőipar csodája III

Utólérhetetlen forma, elegánczia és tartósság tekintetében. Egységár hölgyeknek és uraknak! Fél- és magas czipők.

Főraktár:

BUDAPEST, IV. KER., KECSKEMÉTI-UTCZA 19. SZÁM.

DEUTSCH ANTAL

Haris, Zeillinger és Társa a „kék csillaghoz"

Budapest, IV., Váczi-utca 16. szám. **Telefon 10–55.**

Vászon- és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk.
Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben
saját gyártmány.

Menyasszonyi kelengyék,

selyem szoknyák és harisnyákban dus választék.

kivánatra mintákat küldünk.

Állandó butorkiállitás

Grosshändler J.

Budapest, IV., Semmelweiss-utca 17.

Háboru előtti készlet: legfinomabb háló-, ebédlő-, uri- és szalon-berendezésekben és igy abban a helyzetben vagyok, hogy még a régi árak mellett szállithatok. Telefon 71—35.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.

NAGY IMRE

virágnagykereskedő

Budapest, Belváros, Fővám-tér 6.

(a központi vásárcsarnok átellenében.)

A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.

Modern kertészeti telepem:

II. ker., Pasaréti-ut 64. szám.

Állandó virágkiállitás.

Snoidig egyenruhákat

feltünő olcsón ésjó minőségben szállitanak

BLUM és TESTVÉRE

egyenruha szállitók

Budapest, IV., Váci-u. 31—33.

Piarista-épület.

VILLAMOS THERMOFOR

ÁRAMSZABÁLYZÓVAL

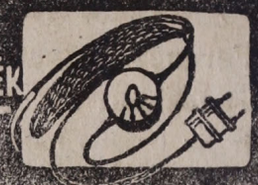

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÁRJEGYZÉK INGYEN

NAGY KÁROLY

BUDAPEST, KIGYÓ-TÉR 1.

WEISZ ÁRUHÁZ

Budapest, IV., Váczi-utcza 24.

Földszint: Selyem, csipke, ruhaszövet, függöny, magyar kézimunka, harisnya, keztyü, fátyol és pipere áruk.

I. emelet (lift): Kalapforma, virág, toll, bársony és kalapdiszek.

II. emelet (lift): **Nagybani eladás minden czikkben, alkalmi árusitások.**

Maradékok minden czikkben az áruház első emeletén mindenkor kaphatók.

SALZER J.

reklámczikk gyára.

Naptárak és czukrászkellékek gyártása.

Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.

Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

A főváros legelegánsabb és legdusabb

automobil raktára

LAURIN ÉS KLEMENT

részvénytársaság vezérképviselete.

Budapest, VI., Andrássy-ut 10. sz.

ALAPITVA 1864-BEN. ALAPITVA 1864-BEN.

Lőwenstein Mihály utóda

HORVÁTH NÁNDOR

Budapest, IV., Ferdinánd bolgár király-ut 4.

Csemege. Füszeráruk. Halak.

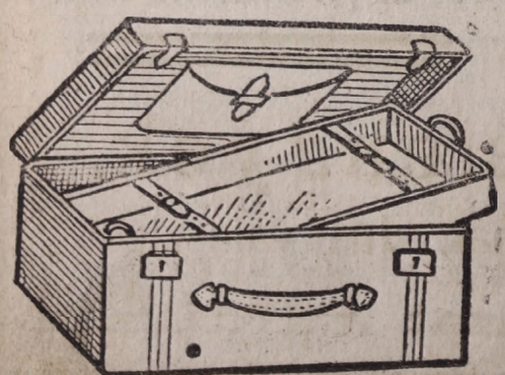

CSAK A Mehmed szultán-ut 5. szám alatt van (a régi Muzeum-köruton)

Csángó Henrik, bőröndös

A czim fontos, mert fióküzlete nincs.

Szőts
Lakásberendezési Áruháza
most
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10.
(Rösei bazár mellett.)
Czimre ügyelni kéretik. Telefon 26—89.

Losonczi Emil
Budapest, IV.,
Váci-utca 13.
TELEFON: 114-89.

Bőr diszmű áruk, kézitáskák, levél és pénztárcák, selyem-tarsolyok, gyémántutánzatu és :: gyászékszerek.
Alkalmi ajándékok nagy választékban.
Ujdonságok modern kézitáskákban a legszolidabb árakon.
Tarsolyok a legnagyobb választékban és minden minőségbe csakugy mint háboru előtt **kaphatók.**

LÁSZLÓ és FEKETE
különleges
női divatkelme áruháza
BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-utcza 14-16.
(A főpostával szemben)

Ungár Lipót
női divatáruháza
Budapest, IV.
Kossuth Lajos-utcza 2.

EGYENRUHÁT
garantált legjobb gyapjuszövetekből.
Mesteri szabás, legfinomabb kiállitás, jótállás mellett.
Szőrmeköpenyek, zubbonyok, mellények és könnyebb egyenruhák is Nyári és téli sapkák 5 K-tól. Frommer-revolver 65 K, revolvertáska 10 K Gyulay-táska 15 K, kard 28 K, kardbojt 4 K, kardkötő 6 K, kezlyü 4 K bőrgamásni 20 K, csavargamásni 7 K, tábori takaró 12 K, háti zsák 8 K Hálózsák 40 K, tábori kulacs 3 K és feljebb. Mindennemü rendjelek rendjelszalagok és minden czikk, melyre a hadseregnek a táborban szüksége van, nagy választékban jutányos árban beszerezhető
TILLER MÓR és TÁRSA
Budapest, IV., Váczi-utcza 35.

Szücs és Márkus
selyem, csipke, szalag, bársony, gomb és ruhadiszkülönlegességek divatháza
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
A belváros ezen jóhirnevü cégét, mely megbizható, szolid kiszolgálásáról, divatirányu izléséről s rendkivüli előnyös árairól ismeretes, mint legjobb bevásárlási forrást különös figyelemmel ajánljuk.

BENCZE
cipő szalon
Telefon 125-24
Budapest, IV. ker.,
Bécsi-utca 5. félem.
Kész és mérték szerinti női czipők a legjobb és legszebb kivitelben

Simkovics Erna
bluz- és pongyola-különlegességek
Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 9. sz.
Rendkivül olcsó árak.

Mössmer József Fiai
menyasszonyi kelengye készitők
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 2. szám.
Női és férfi fehérnemüek.
Vászon és asztalnemüek.
Blouse különlegességek.
Harlenyák

Legolcsóbb és legnagyobb választék butorokban
ZIERLICH ARNOLDNÁL

Régi butor szalon

Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3. sz.

Uj, használt és antik butorok
vétele, eladása és becserélése.

Skót és angol szövetkülönlegességek. :: :: :: ::
Eygenruha és Breeches-nadrág speczialista.

Petrovits és Társa

polgári és katonai szabók

Budapest, IV. ker., Kigyó-tér 1. sz.
(Királyi bérpalota)

Telefonszám: 1—36. *Telefonszám: 1—36.*

PAPEK JÓZSEF

császári és királyi udvari szállító

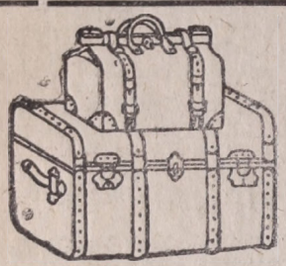

bőröndös és finom
bőráru gyártó.

BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 11.

Kizárólag jobb minőségü áruk.

JUNG PETER

csemege-áru nagykereskedés

Budapest, IV. ker., Fővám-tér 6. szám.
központi vásárcsarnokkal szemben.

Konzervek, sajtok, déli gyümölcsök, likörök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Budapest szenzációját képezik

Elsner Oszkár

áruházai **Főüzlet**
IV Párisi-utcza 3. szám, Koronaherczeg-utcza sarok

Nagy választék alkalmi szalagokban, csipkékben, jabots, echarpe, shawlokban és mindennemü divatczikkekben.

Főüzlet: IV., Párisi-u. 3. (Koronah.-u. sarok).
Fiókok: VII., Király-utcza 35. sz.
VII., Rákóczi-út 32. sz.
II., Fő-u. 52, Batthyányi-tér sarok
IV., Calvin-tér és Kecskeméti-u. sarok.

RÉTAY és BENEDEK

Budapest, IV., Váci-utca 59. sz.

Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.

Oltárok, szószékek, urkoporsók és teljes templomi berendezések.

Régi oltárok renoválására, festésére és aranyozására, templomok kifestésére ajánlatos cég, mely a munkát külön e célra nevelt iparmüvészek által szakszerüen és stilszerüen végzi. Végzett munkái közül, a melyek a legteljesebb elismerésben részesültek: a szeged-rókusi uj templom teljes berendezése, az aradi Minoriták uj templomának teljes berendezése, a máriasasvárikegyteplom, a máriaradnai kegytemplom, a beregszászi templom kifestése és berendezése és a Müemlékek Országos Bizottsága által megrendelt szepescsütörtökhelyi főoltár.

Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

MODELL

női kalapok, naponta ujabban érkeznek. Gyászkalapokból nagy választékot tartok. Selyem angol-bortniból selyemkelmével kombinálva (kézi munka) készült kalapok igen divatosak és ezekből minden szinben vannak raktáron. Urinők fizetés nélkül megtanulhatják a szakmát. Női kalapok átalakitása legujabb divat szerint készül.

Caroline és Nővére utóda Löwyné Landler Róza

Főüzlet: **Budapest, IV., Párisi-utcza 3. szám.**
Fióküzlet: **Ujpest, Árpád-ut 31. szám.** Gyár: **VII., Károly király-ut 9.** (Hadik-palota) az udvarban

Wolf ruhaáruház,

eladás egyelőre nagyban

IV. ker., Szervita-tér 2.

az emeleti helyiségekben.

Szövetek. — Ruhák. — Bélésáruk.

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., ker., VÁCZI-UTCZA 41. SZÁM.
a legjobb hirnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. Telefon 167—34.

Holzer divatháza

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utcza 9.
Külön női fehérnemü osztály.

Olcsó darabok eladása a souterreinben.

A valódi
Hollandi Három Király Tea
a legjobb vértisztító szer.
1 csomag ára 2 korona.
Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készítmény kapható:
LIPPE-gyógyszertár **Rákosszentmihály.**

Valódi tea és konyak
kapható
Deisinger Testvérek
cégnél
Budapest, IV., Ferenczlek-tere 1. szám. (Király bérpalota.)

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák
LIPCSEI VILMOS
divatáruházában
Budapest, IV., Kigyó-tér 6. szám.

CZIRING ÁRMIN
Budapest, Deák Ferencz-utcza 19. sz.
A szücsipari kiállításon első aranyéremmel kitüntetve!
Kizárólag saját készítményü szücs és szőrmeáruk raktára. Készít minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báll belépők. TELEFON 231.

Alapitási év 1900. Telefon 148–15.
Haskó Mór
leány- és női kalap-üzlete
Budapest,
IV., Koronaherczeg-utcza 18.

UHER ÖDÖN
fényképész fényképészeti szaküzletében
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 2. szám.
Elsőrangu és legkiválóbb gyártmányu **fényképező gépek, objektivek, papirok, vegyszerek, lemezek** és minden egyéb, a fényképezéshez szükséges anyagok és felszerelések. **Amatőr munkák kidolgozása** a czég műtermében mérsékelt áron. Szaktanácsok és sötétkamra dijtalan.

Dona Döme és Tsa
papirkereskedése, a poprádi gyár raktára
Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.
Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceán-tengerentuli levélpapirt,** valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

Zwiebaek Lajos és Testvére
Budapest, IV., Váczi-utcza 14. szám.
Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját műhelyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere czikkek
SZEMERE GÁSPÁR
Budapest, IV., Deák Ferenc-u. 13.

Mérő cipők
legszebbek, legjobbak
:: és legolcsóbbak ::
Mérő L. és Társa
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 1.

Varga Sándor
füszer- és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. szám.
(A szobor előtt)
Ajánlja kitünően felszerelt üzletét mint szolid bevásárlási forrást füszer- és csemege árukban, sajtok, szardiniák stb. conservekben. Tea, rum. Teasütemények, likőrök, gyümölcsök, pezsgők stb.

Fleischmann Ignác

Budapest, IV. ker., Kálvin-tér 2.

Női és férfi fehérneműek.
Menyasszonyi kelengyék.
Vászon és asztalneműek.

Férfi és gyermek ruhák

egyenruhák és katonai czikkek **legolcsóbb** bevásárlási helye

Fehér M. Miksa áruháza Budapest, **csak** Károly-körut 16.

Jól jár ön?

ha nem, ugy viselje a hirneves

Chasalla-czipőt

melyet mindenkinek a láb fekvése és pontos mérete szerint készen árusitunk, eltérően a többi kész cipőktől, amelyek csak ugy találomra illenek a lábra

Egyedüli elárusitók:

Székely és Társa

Budapest, IV., Muzeum-körut 9. szám.

Radó Aladár

bluz- és pongyola divatáruháza

Budapest, IV. Kristóf-tér 6.

Hölgyeket

nem, de **férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával**

öltözteti a

Platschek Áruház

Budapest, IV., Károly-körut 28. sz.

(Röser-bazár.)

Elsőrendü minőségek Szigoruan szabott árak
Kérjen árjegyzéket!

BETEGÁPOLÁS

Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartük, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis

Fischer Péter és Társa

r.-t. czégnél

most IV. kerület, Kálvin-tér 3. szám.

szerezhetők be.

Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

Telefon 958. **Alapittatott 1856.**

Női kalap-különlegességek

Virányi J.

női kalap gyára

Kalapok formázás, festés és diszités végett elfogadtatnak.

Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3. szám.

Telefon 79—33. *Telefon 79—33*

GUTTMANN BÉLA

kötött- és szövöttáru nagykereskedése

Koronaherceg-u. 6.

Női-, férfi- és gyermek-harisnyák. Kötött és szövött kesztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Nyomatott Neuwald Illés utódai könyvnyomdájában. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, március 16. 11. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.

SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utcza 37.**

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár Egész évre . . . 16.— kor. Fél évre . . . . 8.— . Negyed évre . . . 4.— .
EGYES SZÁM ÁRA 40 FILLÉR.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Márczius 15.

Minden évben, mikor tovasuhan a fehérköntösü tél, hogy helyet adjon az esztendő trónusán a tavasznak, mikor melegebb lesz a napsugár, mikor a szomoru emberszivek élénkebb ütemre kezdenek a tavaszi varázs hatalma alatt: ünnepet tartunk, szabadságünnepet, levetjük köznapi ruhánkat, hogy ünneplőt öltsünk magunkra, köznapi szivünket megtelitjük a kegyelet, az emlékezés meleg érzéseivel.

Szines képet sző szivünkben az emlékezés: egy márcziusi nap, szitáló tavaszi eső, mámoros sokaság, tomboló lelkesedés, lángszivü fiatalság, Talpra magyar! Könyet csal szemünkbe a kegyelet: a zászló bontás, riadó honvéd-roham, diadal, bukás, csatatér s a sárba tiport zászló . . . Mennyi emlék, a lelkesedés mennyi nagy csodája! Az idő megöröl, elhomályosit mindent, a nap emléke elhomályosulhat, a kegyelet feledésbe mulhat, de az eszme örök, diadalmas, betölti, megdobogtatja szivünket hosszu századokon át s ha minden képet elfelejtünk egyszer, az a márcziusi nap ünnep lesz mégis, mert bölcsője, ápolója, diadalmas utnak inditója az eszmének: Szabadság!

Mikor az elnyomatás sötét idejét élte a nemzet, akkor annak a márcziusi napnak emlékéből meritett erőt, kitartást. Az a nap csodatevő erő volt: öntudatot adott a megaláztatásokban, biztatást a reménytelenségben, intést a csüggedésben, a mult diadalát, keserüségeit jelentette számunkra és zálog volt, a boldogabb jövő záloga. Óh hányszor mondtuk el hetven éven át a nagy igét: boldogabb jövő! Minden márcziusi ünnepünk utolsó szava ez volt, vártuk, áhitottuk, akartuk szüntelenül ezt a boldogabb jövőt, hiszen jogunk volt hozzá annyi küzködés után. Hetven éven át mennyi imádság hangzott el, hányszor idéztük fel sóvárgó szivvel a remény szines szivárványát! Megbántuk ujra és ujra a mult büneit és ugy vártunk arra a szebb jövőre, mint a lankadt virág várja az éji harmatot. Mert tenni érte nem sokat tudtunk. Mi szegény, szegény magyarok . . .

Ma ujra ünnepet tartunk, márcziusi ünnepet. Évek óta ma nyilhat meg először a szivünk, ma nyithatjuk először őszinte szóra az ajkunkat. Óh, most is feletünk van a remény halvány szivárványa, de panaszos a szavunk, nyugtalan a szivünk dobogása. Panaszos a szavunk, mert sokáig hallgatnunk kellett, lázas a szivünk verése, mert vért, sok, drága vért vesztett! Elmult a vész, de a seb csak most sajog igazán, megszünt a halál tömeg-aratása, de a halottak légiója irtózatos valóság, amelyet még sokáig nem tudunk elfelejteni. Talán eltünt a borzasztó rém, a halál rémsége, de most kezdődik az élet, a nyomorult, a rettenetes élet! Ti, akik nem éreztek ugy, mint ahogyan a szenvedő ember érez, nem törhettek pálczát azok felett, akik kétségbe esve átkozzák a multat, a bünt, ami a lejtőre sodort bennünket. Ti nem tudjátok megérteni a forrongás okát, amely most Európát rázza és saját hazánkat dulja, mert ti nem tudjátok mi a szenvedés. A nyomor kétségbeejtőbb, mint volt valaha, a könny fájóbb, az uj szabadságharcz piros-fekete szinekben dusabb. Polgárok voltunk 48-ban, most proletárok vagyunk, nyomorultabb sorsuak, mint a régiek voltak és több, több szabadságot kivánunk! Nem csupán egy koronás király, de a henyék tizezre fojtogatott bennünket s a felszabadulás ma nagyobb diadal, mint a régi volt!

A fájdalom majd elcsitul, könny helyén majd később mosoly támad. Ma a forrongás, a bizonytalanság lázas állapotában élünk, talán uj tavaszra szebb lesz ünnepünk. Talán akkor már végleg a mienk lesz a kivivott másik drága szabadság: a fenséges emberi szabadság. Ma még nem lehet örülnünk, mert talán uj vész fenyeget, de jövő tavaszra talán végleg kiderül az égbolt. Talán kiderül, hogy egy boldogabb jövőnek induló emberiségre ragyogjon le a nap. Majd talán elcsitul a gyülölet, ami eltölti még egymás iránt a nemzetek szivét. De valósuljon bár meg a világszabadság nagyszerü gondolata, mi kicsiny sziget a népek tengerében, mi magyarok, ne felejtsük el nevünket! Igen, fogadjuk el, ha baráti jobbot nyujt a nagyvilág felénk, de azt szoritva, ne tagadjuk meg önmagunkat, mert gyávaság, becstelenség ez és nem érdemeljük meg igy a jobbot, mely felénk hajol. Hazaszeretet! Csak gunyoljanak érte az ostobák, de ki saját hazáját szeretni nem tanulja, nem érdemli meg majd azt a nagy közös hazát, amelyet várunk, hogy egyszer megvalósuljon. Igen, szeretnünk kell a hazát, hiszen ma már mindnyájunké. A zsarnokok elüzettek, mienk a föld, amelyért annyi vérünk ömlött, mienk a róna, a völgy, a hegy, a bérc, mind-mind a mienk, a népé!

Lapunk mai száma 12 oldal.

Márciusi ünnepet tartunk ma, szabadságünnepet; érzitek-e, hogy egy szellemóriás, a Petőfi szelleme lebeg felettünk aggódva, őrködően? Ma ő róla daloltok, ő tőle szavaltok ódát, verseket. A világszabadság dalnoka volt és mégis feláldozta szive drága vérét a haza oltárán. Megérzitek-e ma szellemének hatalmas varázsát, lankadt szivetekbe száll-e ujra hit, erő, szenvedő magyar? Felveted-e büszkén, bátran a fejedet, odakiáltva a széles, nagyvilágnak: „Szeretni akarlak titeket, embertársaim, de *magyar, magyar vagyok!*"

György Lajos.

HIREK

A püspökök pásztorlevele. A magyar püspökök közös pásztorlevelet intéztek hiveikhez a kötelező vallásoktatás szükségességéről, amelyet a mai vasárnapon olvasnak fel a templomokban.

Bódy polgármester Budapesthez kapcsolásunkról. Egy ujságiró beszélgetést folytatott Bódy Tivadar dr. polgármesterrel a Nagy-Budapest ügyében. A polgármester nyilatkozata mindenben megerősitette azokat az adatokat, melyekkel a „Rákos Vidéke" két héttel ezelőtt az egész sajtóban elsőként örvendeztette meg olvasóit. A polgármester többek közt ezeket mondta: „Egyelőre csak Ujpest, Pestujhely, Rákospalota és Rákosszentmihály becsatolásáról van szó, mert hisz lehetetlen volna a mostani viszonyok között mind a huszonhat községet egyesiteni a fővárossal. Csakis egyenkint következhetnek olyan sorrendben, amilyenben a viszonyaikat elfogadhatónak találjuk. Legelsőnek jelentkezett Ujpest és ez területi viszonyainál fogva is legalkalmasabb arra, hogy legelsőnek vegyük elő. Mindenesetre azokon a helyeken kell kezdenünk az átutalást, amelyek államrendőrségi szempontból eddig is a fővároshoz tartoztak. Hogy e kérdést tisztán lássuk, mindenekelőtt számszerü adatokat kértünk a csatlakozni kivánó községektől. Ezeknek tanulmányozása, összesitése után tudunk csak helyes véleményt alkotni magunknak. Sokféle szempontot kell figyelembe vennünk. Meg kell vizsgálnunk az illető községek adózási viszonyait, a lakosság teherbiró képességét, a már esetleg létesitett közmüvek értékét, vagy ilyenek nem létében azok létesitésének szükségességét, illetve lehetőségét. Bármilyen ideális dolognak tartjuk is Nagy-Budapest kiépitését, nem téveszthetjük szem elől azt a kérdést, hogy az apróbb községek magunkhoz váltásával nem nyomoritanánk-e meg a saját városunk lakosságát? Nekünk elsősorban ezt kell tekintenünk és csak akkor látunk hozzá az egész környék bekapcsolásának megvalósitásához, ha ebben a tekintetben nyugodtak lehetünk. Ez azonban nagy munka és egy-két hét alatt nem lehet nyélbeütni Mihelyt készen leszünk az illető községek által beszolgáltatott adatok tanulmányozásával, javaslatot készitünk és a Néptanács ülése elé terjesztjük. Amig eddig eljutunk, beletelhet két hónap is. De nem ez a fontos, hogy mennyi idő alatt hozzuk tető alá a dolgot, hanem az, hogy jól megcsináljuk. Hogy utóbb se nekünk, se a hozzánk csatlakozni kivánó községeknek ne legyen okuk a megbánásra."

Pártgyülés. A helybeli szocialdemokrata párt márczius 16-án délután szervezkedő népgyülést tart a Községházán, hol a politikai helyzetről fognak beszédeket tartani és a közelgő választásokra teaznek előkészületeket.

Közélelmezési járulék. Április elsején közélelmezési járulékot vetnek ki a rákosszentmihályi lakosságra is. Ez a járulék minden személy után hónaponként öt korona. Az élelmiszerjegyeket csakis az esedékes összeg lefizetése ellenében adják ki. Nem tartoznak járulékot fizetni: 1. akik olyan egyszobás lakásban laknak, ahol állandóan három vagy ennél több személy lakik; 2. akik olyan kétszobás lakásban laknak, ahol állandóan öt vagy több személy lakik. E két pontban megjelölt személyek a járulék alóli mentességben minden jelentkezés nélkül hivatalból részesittetnek. Jelentkezés esetében a járulék alól mentességben részesülnek azok a háztartások, illetőleg önálló egyének, akik — bár nem laknak az 1. vagy 2. pontokban emlitett lakásokban — azonban a háztartás feje, vagy önálló egyén igazolja, hogy 3. a Kerületi Munkásbiztositó Pénztár vagy a Ferencz József kereskedelmi kórház egyesület tagja; 4. rendszeres napszám béres munkás, vagy segédházfelügyelő (viceházmester); 5. államsegélyben részesülő munkanélküli; 6. állandó hatósági segélyben részesül; 7. közalkalmazott, az állami közalkalmazottak ötödik vagy ennél kisebb fizetési osztályára nézve megállapitott fizetéssel (a törzsfizetés, drágasági segély és háborus segély együttvéve), vagy olyan nyugdijas közalkalmazott, akinek nyugdija az előbb emlitett fizetés összegét meg nem haladja. A fölsoroltak közül megfizetni tartoznak a járulékot azok a) akiknek háztartásában kettő vagy ennél több háztartási alkalmazott (szakácsnő, szobalány, inas, nevelő, nevelőnő, gyermeklány, dada, stb.) van; b) akiknek legalább is tizenöt katasztrális hold szántóföld vagy legalább is öt kat. hold szőlő, vagy legalább is három kat. hold konyhakert saját birtokuk vagy bérletük van. A mentességet a jegyirodában e hónap 19-ikéig kell igazolni.

Lóheremag kilogramonként 25 koronáért kapható **Csömöri-ut 13. sz.**

VILÁG MOZGÓ.

Előadások vasárnap, kedd, csütörtök és szombaton.
Csak elsőrangu képeket mutatunk be.

Márczius 16-én, vasárnap
SKORPIO I. része dr. 4 felvonásban.

Márczius 20-án, csütörtökön
Polner Ernő szalonzenekari kisérete mellett:
Leányvásár, operett 4 felvonásban.
Kezdete 6, ½8 és 9 órakor, mérs. felemelt helyárakkal.

Márczius 22-én, szombaton
Lehár Ferencz világhirü zeneszerző személyes közreműködésével:
A művészet diadalutja, életkép 5 f.

Vasárnap, márczius 23-án.
SKORPIO II. része.

Az előadások 5, fél 7 és fél 9 órakor kezdődnek.
Vasárnap d. u. 3, fél 5, 6, fél 8 és fél 9 órakor
Pénztárnyitás ½3 órakor. Rendes helyárak.

Kemény Kallós Herczog
selyem szövet és női divat áruháza
BUDAPESTEN
IV. Kossuth Lajos-u. 2.

Vallásoktatás és az iskola. A helybeli munkástanács nevében megjelentek hárman a Trőszter Mária-féle községi polgári leányiskolában és az állami elemi iskolában azzal, hogy a vallásoktatás sürgős kiküszöbölését óhajtják közös gyülésen megbeszélni. A nagyfontosságu értekezletet kedden délután tartották meg Wayand Károly igazgató elnöklete alatt. A munkástanács küldöttsége az iskolai hitoktatás eltörlését kivánta. A megjelent hitoktató lelkészek közül Blatniczky Pál és Taraba József fejtették ki, hogy a vallásoktatás szükséges és e nélkül helyes iskolai nevelés sem képzelhető el. A polgári leányiskola tantestülete kijelentette, hogy mindaddig, mig a fölöttes hatóságtól más rendelkezést nem kap, az eddigi gyakorlathoz ragaszkodik. Az elemi iskola tanitói szintén csatlakoztak e felfogáshoz. Végül abban állapodtak meg, hogy az összes tanulók szülőit megkérdezik, vajjon óhajtják-e, hogy gyermekeik továbbra is vallásoktatásban részesüljenek az iskolában? A hét végén kellett volna nyilatkozniok a szülőknek, a meghivók is széjjel mentek már. A szavazás azonban váratlanul elmaradt, mert a munkástanács megbizottjainak egyike sürgősen elutazott.

Kiss Tibor — Ráczkevén. Kiss Tibor tb. főszolgabirót Ráczkevére helyezték át Gödöllőről, hol hosszabb idő óta teljesitett szolgálatot. A távozó főszolgabiró általános becsülésnek örvendett járásunkban s igen képzett és népszerü főtisztviselője volt szolgabirói hivatalunknak.

Márczius 15-iki ünnepély. Márczius 16-án, vasárnap délután 5 órakor, a Rákosszentmihályi Függetlenségi és 48-as párt, a volt Bartl-féle (Vén fiuk) vendéglőben, Pálya ut és Szent István-u sarkán márczius 15-iki ünnepet rendez. Részletes programm a helyszinén. Annyit azonban előre is jelezhetünk, hogy hazafias beszédek és szavalatok fogják a nap jelentőségét kellőképen kidomboritani.

A nyaraló lakások ügye. Nyaralóknak lakást május elseje előtt nem szabad kiadni. A mit nem rekvirálnak el addig, azokat lehet nyaralók számára értékesiteni. Aki a fővárosból kiköltözik, egy éven belül nem mehet vissza, mert a fővárosi lakását rekvirálják el. Kivétel csak az az eset, midőn a nyaralásra vágyó fővárosi lakos orvosi bizonyitvánnyal igazolja a lakáshivatal előtt, hogy a nyaralásra szüksége van és a hivataltól igazolványt kap, mely lakását a rekvirálástól megvédi. A háborus nyomoruság ilyenformán a mi nyaraló-üzemünknek is alaposan befütött.

Mükedvelő zenekarunk a máv. gépgyári hangversenyen. A rákosszentmihályi mükedvelők szalonzenekara Polner Ernő vezetése alatt fényes sikerrel szerepelt a máv. gépgyári munkások propaganda-hangversenyén. A monstre-hangverseny általában igen magas szinvonalon állott és az óriási teremben több ezer főnyi hallgatóság élvezte azt. Hatalmas volt a zenekar, mely hetvennél több tagot számlált, akik között jelesen érvényesültek a mi mükedvelőink. A közönség viharosan ünnepelte őket és Polner Ernő karnagyot. A kitünő énekkart Noszeda Károly vezényelte ugyancsak megérdemelt sikerrel.

Előadás a rokkantak javára. A rákosszentmihályi hadikárosultak javára nagyarányu előadást rendeznek. Mint már jelentettük, az előadást eredetileg márczius 15-ére tervezték, az előkészületek azonban több időt követelnek s ezért azt husvétra halasztották el.

Földet leszerelt katonáinknak! A rákosszentmihályi leszerelt katonák részt kérnek a földosztás öröméből. Azt kivánják, hogy házhelyeket vagy még inkább kisbirtokokat kapjanak községünk határában. Ha pedig igényük kielégitésére a rendelkezésre álló területek nem elegendők, ugy azt óhajtják, hogy volt anyaközségünk, Csömör terjedelmes határából juttassanak részt számukra. A felosztásra kerülő Lukácsbirtok egy része nyujthat most kárpótlást azért, hogy annak idején Rákosszentmihályt minden községi határ nélkül bocsájtotta ki magából a gazdag Csömör. Az elöljáróság katonáink jogos és méltányos törekvését buzgón támogatja és a héten küldöttség utján tolmácsolta kérelmüket a földmivelésügyi miniszterium illetékes államtitkára előtt. Az államtitkár megnyugtatta a küldöttséget, hogy a földosztó bizottságot utasitani fogja, hogy a méltányos kérelmet vegye figyelembe és itteni eljárása alkalmával lehetőség szerint minden jogos igényt elégitsen ki.

Választmányi ülés. A Rákosszentmihályi Nagykaszinó választmánya mult szombaton tartotta ülését Farkas Géza elnöklete alatt. Az ülésen harminczkét uj tagot vettek fel, köztük egy nőt is. Vita indult meg, hogy az alapszabályok értelmében nők lehetnek-e tagjai a kaszinónak? Azelőtt ugy értelmezték az alapszabályok rendelkezését, hogy nem lehet, a választmány azonban máskép döntött, mivel megállapitotta, hogy a vonatkozó szakasz szerint a kaszinó tagja lehet minden huszadik életévét betöltött feddhetetlen egyén, ami nem jelent feltétlenül férfit. Több belső ügy volt még tárgya az ülésnek.

Faültetés. A Néptanács szerdai ülésén hosszabb vita utan megállapitották, hogy a Rákosszentmihályon kivágott utczai fák pótlása most igen nagy nehézségekbe ütközik, ugyannyira, hogy a néptanács kimondotta, hogy csak az ősszel fogja a kivágott fákat uj ültetésekkel pótoltatni.

Méhek,
erős családok, használt kaptárak, nagy tükrök, antik képek, butorok, vászon, fürdőkád, szekér és egyéb ingóságok eladók. Iskola-utcza 11. Aurora-Lak.

Figyelem! **Akinek eladó kecskéje, sertése, fajbaromfija, kotlós tojása vagy egyéb állatja van, jelentse azt irásban a végső árral postafiók 10. szám, Aurorának.**

Növendék malaczok eladók. Bővebbet: Rákosi-ut 70

Értesitem a t. közönséget, hogy
füszer- és csemege-üzletemet
Rákosszentmihályon, Rákosi-ut és Corvin utca sarkán (volt Jahoda-üzlet) megnyitottam.
Mindig friss, elsőrangu árukról gondoskodom. Gazdag raktár évadczikkekben és csemege-ujdonságokban. Sajt, konzerv, csemege-borok, likőrök, czukorkák. — Szives támogatást kér
tisztelettel
Kerner Emil.

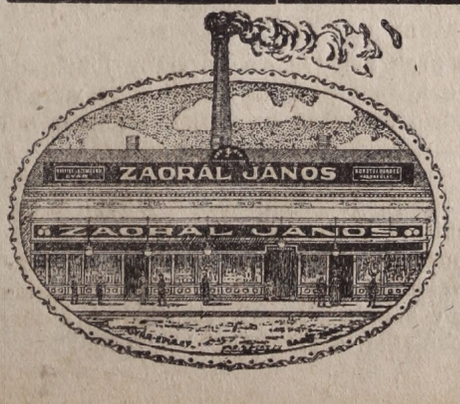

BOROTVA ÉS KÉS MŰÁRUGYÁR HOMORU KÖSZÖRÜLDE. :-: ACÉLÁRUK NAGYBAN ÉS KICSINYBEN. GYÁR: UJPEST, ÁRPÁD-UT 25. SZ. FŐÜZLET: BUDAPEST, BAROSS UTCZA 1. SZ. ÉS ÜLLŐI-UT 4. SZ.

Halálozások. Ujjongva ébred a természet, előre tör az élet, az akarás; a rügy már nem sejtés csak, de szine van, zöld; a virágnak illata van. Ember, állat, növény és minden, de minden vad erővel törtet, kapaszkodik a tavaszi napfény éltet adó sugara után — és mégis van halál! Tavaszszal sohasem kellene meghalni, csak születni és élni; az ősz, sokszinü hervadó lombjával lenne a halál arató ünnepe. Talán könnyebb lenne, talán találóbb... hiszen mindegy! Egyformán fájó mindenkép. Ismét egy gyászhir, a szentmihályi társaság egyik tagját a tavasz vitte el, Lederer bácsit. Kedves, jó ember volt; ezt az előzékeny, kedves modoru öreg urat mindenki szerette, aki ösmerte. Lederer Imre ny. postafőtiszt 76 évet élt, csütörtökön hajnalban váratlanul elhunyt, gyászba boritva szerető gyermekeit. — Régi szentmihályi polgár volt a hatalmas bajuszu Görcsy János is. Istenfélő, templomos ember, hüséges látogatója az istentiszteleteknek. Harmincz esztendeje lakott itt, tehát a legelső telepitők közé tartozott. Hatvanegy éves korában ragadta el a szomoru halál. Polgári foglalkozására nézve magyar államvasuti éjjeli őr volt a derék Görcsy János, ki immár a helybeli temetőben aluszsza békés álmát.

Zöldség piacunkon. Már ezentul kellő mennyiségü zöldséget talál a lakosság piaczunkon, hol ebben a fontos czikkben egy idő óta gyakran szükséget láttunk. Az előljáróság megegyezett Nonn János helybeli kertészetével, hogy ezentul maximális áron megfelelő zöldségfélével látja el piaczunkat. A sárgarépa kilója 70 fillér, a petrezselyem 1 korona, a kalarábé pedig 96 fillér.

A kormány szózata a közélelmezés zavartalansága érdekében. A kormány lelkeshangu szózatot intézett az ország gazdaközönségéhez, arra kérve a gazdákat, hogy minden szem gabonát, amit háztartásukban és gazdaságukban nélkülözhetnek, a közfogyasztás czéljára engedjenek át. Hazánk gazdag éléstárát, a Bácskát és Bánátot elzárták előlünk. A készletek nem elegendők. A lakosság egy részére nélkülözés vár és nem lesz módja a termelő munkára. A kormány elvárja, hogy akiknek feleslegük van, önként ajánlják fel azt a közös asztalra. A segitség annál értékesebb, mennél gyorsabban érkezik, ide várják, mig a hatóság állapitja meg a feleslegeket, hanem önként kinálják fel a nélkülözhetőt. Mindent el kell követnünk, — mondja a kormány, hogy a közellátás folytonossága meg ne akadjon s a fenyegető veszedelem hazánkról elháruljon. A közélelmezés kinőtt a pártpolitikai kérdések kereteiből, a nemzet egyetemes érdekévé, az ország létének, vagy nem létének nagy kérdésévé lett. Végül reményének ad kifejezést a kormány, hogy a gazdaközönség önfeláldozásig menő hazaszeretetéből erőt fog meriteni a kitartásra és utolsó falatját is megosztva polgártársaival, elháritja a fenyegető veszedelmet. A felhivást a kormány valamennyi tagja aláirta és utasitotta a hatóságokat, hogy azt a legszélesebb körben tegyék közzé s kérjék meg a helyi sajtót, a lelkipásztorokat és tanitókat, hogy a kiáltvány tartalmát ismertessék.

A maximális árak alkonya. A kormány fokozatosan megszünteti a központokat és eltörli a maximális árakat, hogy szabad kereskedelem utján teremtse elő a szükséges élelmi czikkeket és nyersanyagokat. Az a remény, hogy a szabad verseny előhozza a rejtőző készleteket és a kereskedők élelmessége jobban megtölti piaczunkat, mint a mai kötött forgalom. A hüvelyes vetemények már felszabadultak, ugyanigy az összes takarmány, valamint már előbb a fémek és fémnemüek. A törvény azonban annál szigorubban üldözi ezentul is a megokolatlan árdrágitást.

PAUKER JÓZSEF
fuvaros
Rákosszentmihály, Ilona-utcza 23. szám, vagy Sándor-utcza 18. szám.
Elvállal butorszállitást, épitkezési és minden egyéb fuvarozások pontos és szakszerü szállitását.

Saját termésü UJ BOR
fejtve, házhoz szállitva 50 litertől kezdve megrendelhető:
MÜHLBACHER, szőlőbirtokos,
Rákosszentmihály, Csömöri-ut 50. sz.

MEIXNER
belvárosi nagyvendéglője
IV. ker., Veres Pálné-utcza 3. szám.
Egész napon át meleg és hideg választékos ételek.
Polgári árak.
Társas vacsorák számára külön helyiségek
Frissen csapolt elsőrendü sör a Polgári sörfőzdéből.
Korlátlan kimérés: korsó, pohár. Pilseni és Szt. István palaczk sör.
Tiszta kezelésü valódi fajborok. Csopaki, Rizling, Ménesi, Badacsonyi és Villányi
borkülönlegességek.
Vidékiek találkozó és szórakozó helye.

Telkeket eladok
500—600 korona lefizetéssel, elképzelhető legkönnyebb törlesztési feltételek mellett. Ezenkivül közvetitek villákat és házakat
Géczy János
Rákosszentmihály, Rákosi-ut 32. szám.

Münchengrétzi Czipőgyár R.-T.
budapesti raktára
IV., Kossuth Lajos-utca 15. sz.,
legközelebb ujonnan felszerelve ujból
megnyilik
és kitünő minőségü áruit t. vevői rendelkezésére bocsátja.

Az Ingatlanbank parczellázása. Az uj Almásy Pál telepen hatalmas területet parcelláztat a budapesti ingatlanbank. A képviselőtestület annak idején csak különös kikötésekkel adta meg az engedelmet a parczellázásra. Igy például csatornázás, utépités, fásitás és egyéb más közérdekü kötelezettség hárult a bankra, mely vállalta is a felelősséget s azokat telekkönyvileg is biztositották. A bank azóta egyre másra adja el a telkeket, a közmüvekből azonban mit sem létesitett. A szerdai néptanács határozata alapján most az elöljáróság kötelessége teljesitésére fogja szoritani az Ingatlanbankot.

Margarin és kenőszappan. Márczius huszadikáig még beváltják a községi élelmiszerjegyek K és I szelvényeit. Az előbbire 10 deka margarint, az utóbbira pedig 20 deka kenőszappant szolgáltatnak ki az üzletében.

Husárak. Március 12-től kezdve a hatóság a marhahus árát kilónként 18 koronában állapitotta meg. A levescsont 2 korona. A borjuhus ára 18 koronától 40 koronáig váltakozik.

Háboruság Mátyásföldön. A Mátyásföldi Nemzeti Tanács több tagja és Kopeczky József mérnök között éles visszavonás keletkezett, mely mindjobban elmérgesedik. Legutóbb Kopeczky levélben bejelentette kilépését a tanácsból és e levelében vádakkal illeti a tanács több tagját, főként pedig Milcsevics János elnököt, akit többek közt azzal vádol, hogy finom, grizes liszten hizlaltatott fel sertéseket, jogosulatlanul szállittatott nyolcz zsák lisztet Budapestre, — mást is rá akart beszélni, hogy lisztet vegyen át és czukrot is akart rejtegetni. A mérnök tanukra és irásos bizonyitékokra hivatkozik. Milcsevics ismételten kijelentette, hogy a vádak alaptalanok, a mivel szemben Kopeczky vádjait ujból fentartotta és állitása szerint az ügygyel már az ügyészség foglalkozik. Az ügy fejleményeit érdeklődéssel várja a mátyásföldi közönség.

Visszaélés az élelmiszerjegyekkel. A rákosszentmihályi közönség többféle visszaélést követett el az utóbbi időben az élelmiszerjegyekkel. Különösen számosan csupa fehérlisztet szereztek a szelvényekre. A Néptanács foglalkozott e jelenségekkel és elrendelte, hogy a lisztjegyeket ezentul külön jelzéssel adják ki a közönségnek, hogy csakis a szabályszerü mennyiségben vásárolhassa a megilletö járandóságokat.

Modern kávéház Rákosszentmihályon. Igen nagy a vállalkozó kedv a rohamosan fejlődő Rákoszentmihályon. Mihelyt az épitkezés megindulhat egész sereg fővárosi szinvonalu vállalat kezdi meg tekintélyes beruházásait. Sokféle komoly terv forog közszájon. Ezek között is legkomolyabb a modern fürdő épitése, egy nivős vendégfogadó létesitése, kultur-palota, szinházteremmel és mozival, nagy vendéglő és kávéház. Legujabban csatlakozott ezekhez a Király János terve, mely szerint a Rákosi-ut és József-utcza sarkán igazi modern fővárosi szinvonalu, fényes kávéházat épittet 300.000 korona költséggel. Már a tervek is készen állanak s valószinü, hogy ez lesz a legelső, amely valóra válik a tervek közül.

A mükedvelők zenekara a Világ mozgóban. Csütörtökön f. hó 20-án d. u. 6, 1/2 8 és 9 órai kezdettel mérsékelten emelt helyárakkal a Világ mozgóban a „Leányvásár" kerül bemutatásra. Ez alkalommal közremüködik Polner Ernő vezetése alatt a rákosszentmihályi mükedvelők szalonzenekara is.

Zöldike vendéglő
Rákosfalva.
Minden időben friss meleg és hideg ételek. Elsörangu részvénysör. Tiszta fajborok, kitünő hegyaljai borkülönlegesség. Kényelmes külön helyiségek társaságoknak és estélyek számára. Számos látogatást kér
Kovács Kálmán vendéglős.

Éteczetsavat,
vegytisztát, étkezési célokra, mely borkősavat és egyéb ártalmas vegyi szereket nem tartalmaz szállit **Tauber cég, Budapest, VIII., Aggteleki-utca 4.**

Három drb. 300 □-es telek bérbeadó.
Tauber, Rákosszentmihály, József-u. 11.

Házmestert azonnal felveszek. Palfi János főszámtanácsos, Rákosszentmihály, Mária-utcza 2. szam.

Szepesi Kuszka Jenő
festőművész **rákosszentmihályi**
festőiskolájába
jelentkezni lehet
Rákosszentmihályon, Rózsa-u. 9.

Palaczkborok
ismét kaphatók **kiváló minőségben**
G. Hauser Stefániánál,
Rákosszentmihály, Remény-u. 4.

RÁCZ DÁNIEL
Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és mütermei
Sürgönycim: „Roberácz" *BUDAPEST,*
Telefon: 167-02. *IV., Kigyó-utca 2. sz.*

Uj nyaralótelep Rákosszentmihályon.
150—300 □ telkek kaphatók Rákosszentmihály legszebb részén fekvő Anna-telepen.
Fizetés készpénzben, vagy 6 évi törlesztésre,
Ezen terület óriási fejlődésnek fog indulni, mert a körforgalmi villamos a telepen keresztül fog menni.
Bővebbet:
Magyar Ferencz
Rákosszentmihály, József-utcza 46. szám. a.
Értekezés d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig.

Közoktatási bizottság. A Néptanács szerdai ülésén kimondotta, hogy a meglevő állami elemi iskola-gondnokság és polgári iskolai iskolaszék a változott viszonyok között nem folytathatja működését. A Néptanács közoktatásügyi bizottságot választott a saját kebeléből és azt kívánja, hogy ez a bizottság működjek ezentul a gondnokság és iskolaszék helyett.

Bizottság a vízlevezetés ügyében. A Szent György- és Vida-telep vízmentesitése dolgát késedelem nélkül dülőre akarják juttatni. A néptanács kimondotta, hogy késedelem nélkül végleges megoldást követel ebben az ügyben és bizottságot küldött ki, hogy azt állandóan szorgalmazza és a szükséges tennivalók tervét állapitsa meg.

A halálsorompó. Sok évi küzdelmet folytatott Rákosszentmihály lakossága és a „Rákos Vidéke" a kerepesi-uti vasuti keresztezés, a mi közlekedésünket évtizedek óta megbénító halálsorompó ellen, de mindig valami sulyos akadály gátolta, hogy a terveket, melyeket réges-régen elkészitettek a keresztezés megszüntetésére — végre is hajthassák. Egy időben Vázsonyi Vilmos volt a halálsorompó ellen inditott mozgalom hangos vezére, de azután a háboru kitörése őt is elhallgattatta. Most a testvére, Vázsonyi Jenő máv. elnökigazgató, a szénkormánybiztos elevenitette fel a terveket és a máv. igazgatóság javaslatát Garami Ernő kereskedelmi miniszter elfogadta s a tervek kidolgozásával párhuzamosan már a helyszini előkészitő munka is megindult a nyugati pályaudvar, Kőbánya alsó pályaudvar közöttl részen. A megoldást ugy tervezik, hogy a pályaszin felemelésével a jelenlegi utátjárók aluljárókként épülnek ki. A sorrendben első s már munkába vett pályaszakaszon a következő pályaszinbeni utátjárókat küszöbölik ki: Hungária-körut (ugy a marcheggi, mint a czeglédi vonalon). Erzsébet királyné-ut, Thökőly-ut, Egressy-ut, Besnyői-ut, Tábornok-uteza, Kerepesi-ut. Azonkivül a szabályozási tervben előrelátott uj utczák közül a még csak jövőben megnyitandó István-ut és Mogyoródi-ut számára is elkészülnek az aluljárók. A nagyterjedelmü munka, amelynek keretébe a tekintélyes földmunkán kivül nyolcz nagyobb hid, valamint utczarendezési munkák is tartoznak, a munkanélküliek sokféle kategóriája részére is megfelelő foglalkoztatást biztosit.

Köszönetnyilvánitás. Folyó hó másodikán az „Éber légy"-asztaltársaság a helybeli hadiözvegyek és árvák részére társasvacsora kebelében gyüjtést inditott, mely egyszázharmincz (130)' koronát eredményezett. A helybeli hadiözvegyek és árvák nevében köszönetünket fejezzük ki e nemes czélu akcióért. Rákosszentmihály, 1919. márcz. 5-én. Teljes tisztelettel a „Hadirokkantak, hadisérültek, hadiözvegyek, hadiárvák országos szövetségének rákosszentmihályi helyicsoportja" nevében Kóden János titkár.

Sport.

A RSC. közgyülése. A Rákosszentmihályi Sport Club vasárnap tartotta rendes évi közgyülését a tagok nagy érdeklődése mellett. A régi vezetőség beszámolója világos képet ad arról, hogy a Club milyen szép eredményeket ért el már az ujraalakulástól számitott három hónap alatt. A Clubnak jelenleg 150 tagja van, készpénzvagyona pedig, nem tekintve azokat a nagy befektetéseket, melyeket eddig teljesitett, kb. 4500 koronát tesz ki. Az alapszabályok módositását, az idő előrehaladottsága miatt, csak a legközelebbi rendkivüli közgyülésén tárgyalhatják. A közgyülés nagy lelkesedéssel a Club diszelnökévé választotta Bartos Józsefet. Megválasztották azonkivül a tisztikart, amely a következő: Elnök: Tóbiás Ádám; ügyvezető elnök: Szakaly Gyula; alelnökök: Schach József és Varga Sándor; ellenőrök: Kollár István és Polosgay István; választmányi tagok,: Badics László, Béky János, Bodaky Mihály, Bolla Dezső, Fajt István, Gorszky Tivadar, Kurucz Gyula, Menich Jakab, Nagy Ferencz, Nagy Sándor, Neszt János, Neuberger Géza, Paxián Péter, Rókusz István, Simon Jenő, Szednicsek Károly, Szupp Károly, Tóbiás János, Vittek Ferencz, Wayand Tibor; választmányi póttagok: Heimovits Márton, Hetesi Sándor, P. Kubinyecz Gyula, Kundrat Ferencz és Szury Kálmán. A vezetőség ezuton is tudomására hozza tagjainak, hogy a Club dalárdája első dalpróbáját kedden este 7 órakor tartja az egyesületi helyiségben (Hausvater-vendéglő), football tréninget pedig minden csütörtökön és vasárnap délután tartanak a Club pályáján (János-utcza és Csömöri-ut sarkán.)

A RAFC. tisztujitó közgyülése. A RAFC. f. hó 23-án este 6 órakor a Kaszinó helyiségében tartja meg rendes közgyülését. Ezuton is kéri a választmány a club tagjait, hogy a közgyülésen minél számosabban jelenjenek meg.

A RAFC. clubvacsorája. A RAFC. március 23-án a Nagykaszinóban clubvacsorát rendez, melyre a tisztelt clubtagokat, ezennel tisztelettel meghivja. Vacsorajegyek 10 K-ért a kaszinó vendéglősénél válthatók. A megjelenni kivánók kéretnek, vagy kenyeret vagy kenyérjegyet hozzanak magukkal.

Sport hirek. A RAFC. vasárnap, márczius 16-án a PAFC. csapatával játszik bajnoki mérkőzést, délután 1 és 3 órakor. Az uj összeállitásu csapat Gerő Jenő amateur-tréner alapos munkájának az eredménye s a vasárnapi mérkőzés lesz hivatva a haladás mértékét megállapitani. A RAFC. a régi sportéletet óhajta visszaállitani, s igy a szentmihályi közönségnek sportélvezetet nyujtani. Minden szentmihályi lakos érdeke, hogy a sport községünkben meghonosodva, megerősödjék. Tehát mindenkitől elvárják, hogy ott legyen.

Drótfonatok, Lisztsziták és Áttörősziták

kaphatók

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerités-gyárában

Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 48. szám.

Minden könyvet

megkap ***Bródy*** *könyvkereskedésében, Budapest, IV. ker., Muzeum-körut 27. szám alatt.*

Modern és hasznos ajándék egy fényképező készülék.

Nagy választékban olcsó árakon kaphatók

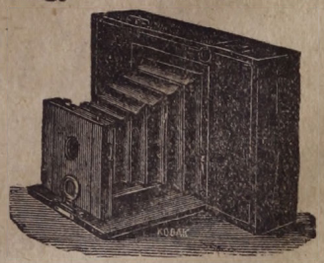

Pejtsik Károly

fényképészeti czikkek szaküzletében

Budapest, IV., Városház-u. 1.

(Kossuth Lajos-utcza 7. szám)

Árjegyzék és útbaigazitás dijmentes.

Sajt müterem kiz rólag :: amatőr czélokra. ::

Festék, kátrány és vegyi termékek gyári raktára

KUN SÁNDOR

Budapest, Ferencz József-rakpart 16.

Telefonzám: 61-23.

Állandó raktár az összes hajózási anyagok és hajózási felszerelési czikkekben. Román- és portland-czement gyári raktára.

TÉLI SPORT.

Legjobb minőségü korcsolyák. Korcsolyaszijak. Sportszánkók. Gyermekródlik. Teljesen felszerelt lilienfeldi ski. Jéghockey ütők és labdák :-: nagy választékban. :-:

KERTÉSZ TÓDOR

BUDAPEST IV. KRISTÓF-TÉR

AMPUTÁLT ÖN?

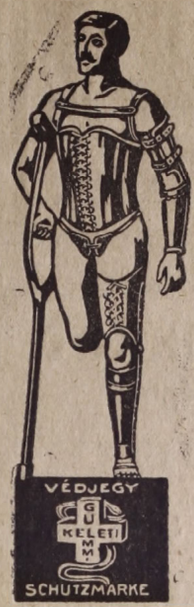

Akar Ön elegáns, a czélnak teljesen megfelelő **mülábat** vagy **mükezet?** Ez esetben sziveskedjék bizalommal a 35 év óta fennálló legjobb hirnévnek örvendő **Keleti J.** budapesti orthopädiai müintézetéhez fordulni. **Keleti mülábai és mükezei, járó és támgépei a legjobbak a világon. Elegáns könnyü járás! — Mérsékelt árak! — Kifogástalan technikai kivitel!**

Több évi jótállás. Több ezer elismerő okmány hirneves orvosoktól és betegektől! — Ezenkivül gyárt és raktáron tart: Csász. és kir. szab. KELETI-féle

sérvkötőket

pneumatikus gummipelottával. Haskötőket, gummi görcsérharisnyákat. Testegyenesitő járó- és támgépeket. Betegápoláshoz tartozó összes czikkeket.

KELETI J

orvosi müszer- és testegyenesitő gépek gyára

Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen.

JESCO a czipőipar csodája III

Utólérhetetlen forma, elegánczia és tartósság tekintetében. Egységár hölgyeknek és uraknak! Fél- és magas czipők.

Főraktár:

BUDAPEST, IV. KER., KECSKEMÉTI-UTCZA 19. SZÁM.

DEUTSCH ANTAL

Haris, Zeillinger és Társa a „kék csillaghoz"

Budapest, IV., Váczi-utca 16. szám. **Telefon 10—55.**

Vászon- és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk.
Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben
saját gyártmány.

Menyasszonyi kelengyék,

selyem szoknyák és harisnyákban dus választék.

kivánatra mintákat küldünk.

Állandó butorkiállitás

Grosshändler J.

Budapest, IV., Semmelweiss-utca 17.

Háboru előtti készlet: legfinomabb háló-, ebédlő-, uri- és szalon-berendezésekben és igy abban a helyzetben vagyok, hogy még a régi árak mellett szállithatok. Telefon 71—35.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.

NAGY IMRE

virágnagykereskedő

Budapest, Belváros, Fővám-tér 6.

(a központi vásárcsarnok átellenében.)

A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.

Modern kertészeti telepem:

II. ker., Pasaréti-ut 64. szám.

Állandó virágkiállitás.

Sneidig egyenruhákat

feltünő olcsón ésjó minőségben szállitanak

BLUM és TESTVÉRE

egyenruha szállitók

Budapest, IV., Váci-u. 31—33.

Piarista-épület.

VILLAMOS THERMOFOR

ÁRAMSZABÁLYZÓVAL

ÁRJEGYZÉK INGYEN

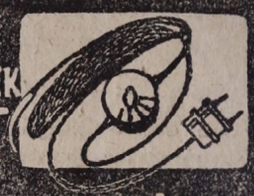

ÁRJEGYZÉK INGYEN

NAGY KÁROLY

BUDAPEST KIGYÓ-TÉR 1.

WEISZ ÁRUHÁZ

Budapest, IV., Váczi-utcza 24.

Földszint: Selyem, csipke, ruhaszövet, függöny, magyar kézimunka, harisnya, keztyü, fátyol és pipere áruk.

I. emelet (lift): Kalapforma, virág, toll, bársony és kalapdiszek.

II. emelet (lift): **Nagybani eladás minden czikkben, alkalmi árusitások.**

Maradékok minden czikkben az áruház első emeletén mindenkor kaphatók.

SALZER J.

reklámczikk gyára.

Naptárak és czukrászkellékek gyártása.

Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.

Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

A főváros legelegánsabb és legdusabb

automobil raktára

LAURIN ÉS KLEMENT

részvénytársaság vezérképviselete.

Budapest, VI., Andrássy-ut 10. sz.

ALAPITVA 1864-BEN.

ALAPITVA 1864-BEN.

Lőwenstein Mihály utóda

HORVÁTH NÁNDOR

Budapest, IV., Ferdinánd bolgár király-ut 4.

Csemege. Füszeráruk. Halak.

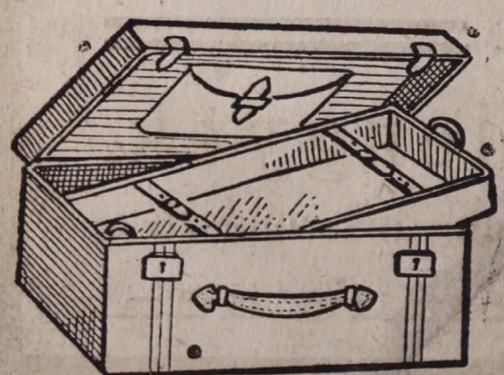

CSAK A Mehmed szultán-ut 5. szám alatt van (a régi Muzeum-körúton)

Csángó Henrik, bőröndös

A czim fontos, mert fióküzlete nincs.

Szőts
Lakásberendezési Áruháza
most
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10.
(Rösei bazár mellett.)
Czimre ügyelni kéretik. Telefon 26—89.

Losonczi Emil
Budapest, IV.,
Váci-utca 13.
TELEFON: 114—89.
Bőr diszmű áruk, kézitáskák, levél és pénztárcák, selyem-tarsolyok, gyémántutánzatu és :: gyászékszerek. Alkalmi ajándékok nagy választékban. Ujdonságok modern kézitáskákban a legszolidabb árakon. Tarsolyok a legnagyobb választékban és minden minőségbe csakugy mint háboru előtt kaphatók.

LÁSZLÓ ÉS FEKETE
különleges
női divatkelme áruháza
BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-utcza 14-16.
(A főpostával szemben)

Ungár Lipót
női divatáruháza
Budapest, IV.
Kossuth Lajos-utcza 2.

EGYENRUHÁT
garantált legjobb gyapjuszövetekből.
Mesteri szabás, legfinomabb kiállitás, jótállás mellett.
Szőrmeköpenyek, zubbonyok, mellények és könnyebb egyenruhák is Nyári és téli sapkák 5 K-tól. Frommer-revolver 65 K, revolvertáska 10 K Gyulay-táska 15 K, kard 28 K, kardbojt 4 K. kardkötő 6 K, kezlyű 4 K bőrgamásni 20 K, csavargamásni 7 K, tábori takaró 12 K, háti zsák 8 K Hálózsák 40 K. tábori kulacs 3 K és feljebb. Mindennemü rendjelek rendjelszalagok és minden czikk, melyre a hadseregnek a táborban szüksége van, nagy választékban jutányos árban beszerezhető
TILLER MÓR és TÁRSA
Budapest, IV., Váczi-utcza 35.

Szücs és Márkus
selyem, csipke, szalag, bársony, gomb és ruhadiszkülönlegességek divatháza
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
A belváros ezen jóhirnevü cégét, mely megbizható, szolid kiszolgálásáról, divatirányu izléséről s rendkivüli előnyös árairól ismeretes, mint legjobb bevásárlási forrást különös figyelemmel ajánljuk.

BENCZE
cipő szalon
Telefon 125-24
Budapest, IV. ker.,
Bécsi-utca 5. félem.
Kész és mérték szerinti női czipők a legjobb és legszebb kivitelben

Simkovics Erna
bluz- és pongyola-különlegességek
Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 9. sz.
Rendkivül olcsó árak.

Mössmer József Fiai
menyasszonyi kelengye készitők
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 2. szám.
Női és férfi fehérnemüek.
Vászon és asztalnemüek.
Blouse különlegességek.
Harisnyák.

Legolcsóbb és legnagyobb választék butorokban
ZIERLICH ARNOLDNÁL

Régi butor szalon

Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3. sz.

Uj, használt és antik butorok
vétele, eladása és becserélése.

Skót és angol szövetkülönlegességek.
Egyenruha és Breeches-nadrág speczialista.

Petrovits és Társa

polgári és katonai szabók

Budapest, IV. ker., Kigyó-tér 1. sz.
(Királyi bérpalota)

Telefonszám: 1—36. *Telefonszám: 1—36.*

PAPEK JÓZSEF

császári és királyi udvari szállító

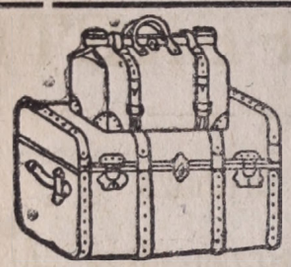

bőröndös és finom bőráru gyártó.

BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 11.

Kizárólag jobb minőségü áruk.

JUNG PÉTER

csemege-áru nagykereskedés

Budapest, IV. ker., Fővám-tér 6. szám.
központi vásárcsarnokkal szemben.

Konzervek, sajtok, déli gyümölcsök, likörök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban

Budapest szenzációját képezik

Elsner Oszkár

áruházai **Főüzlet**

IV Párisi-utcza 3. szám, Koronaherczeg-utcza sarok

Nagy választék **alkalmi szalagokban, csipkékben, jabots, echarpe, shawlokban és mindennemü divatczikkekben.**

Főüzlet: IV., Párisi-u. 3. (Koronah.-u. sarok).
Fiókok: VII., Király-utcza 35. sz.
VII., Rákóczi-út 32. sz.
II., Fő-u. 52, Batthyányi-tér sarok
IV., Calvin-tér és Kecskeméti-u. sarok.

RÉTAY és BENEDEK

Budapest, IV., Váci-utca 59. sz.

Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára

Oltárok, szószékek, urkoporsók és teljes templomi berendezések.

Régi oltárok renoválására, festésére és aranyozására, templomok kifestésére ajánlatos cég, mely a munkát külön e célra nevelt iparművészek által szakszerüen és stilszerüen végzi. Végzett munkái közül, a melyek a legteljesebb elismerésben részesültek: a szeged-rókusi uj templom teljes berendezése, az aradi Minoriták uj templomának teljes berendezése, a máriasasvárikegyteplom, a máriaradnai kegytemplom, a beregszászi templom kifestése és berendezése és a Müemlékek Országos Bizottsága által megrendelt szepescsütörtökhelyi főoltár.

Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

MODELL

női kalapok, naponta ujabban érkeznek. **Gyászkalapokból nagy választékot tartok. Selyem angol-bortniból** selyemkelmével kombinálva (kézi munka) készült kalapok igen divatosak és ezekből minden szinben vannak raktáron. **Urinők fizetés nélkül megtanulhatják a szakmát. Női kalapok átalakitása legujabb divat szerint készül.**

Caroline és Nővére utóda Löwyné Landler Róza

Főüzlet: Budapest, IV., Párisi-utcza 3. szám.
Fióküzlet: Ujpest, Árpád-ut 31. szám. Gyár: **VII., Károly király.ut 9.** (Hadik-palota) az udvarban

Wolf ruhaáruház,

eladás egyelőre nagyban

IV. ker., Szervita-tér 2.

az emeleti helyiségekben.

Szövetek. — Ruhák. — Bélésáruk.

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., ker., VÁCZI-UTCZA 41. SZÁM.
a legjobb hirnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. Telefon 167—34.

Holzer divatháza

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utcza 9.
Külön női fehérnemü osztály.

Olcsó darabok eladása a souterreinben.

A valódi
Hollandi Három Király Tea
a legjobb vértisztitó szer.
1 csomag ára 2 korona.
Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készitmény kapható:
LIPPE-gyógyszertár Rákosszentmihály.

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák
LIPCSEI VILMOS
divatáruházában
Budapest, IV., Kigyó-tér 6. szám.

Alapitási év 1900. Telefon 148—15.
Haskó Mór
leány- és női kalap-üzlete
Budapest,
IV., Koronaherczeg-utcza 18.

Dona Döme és Tsa
papirkereskedése, a poprádi gyár raktára
Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.
Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceán-tengerentuli levélpapirt**, valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere czikkek
SZEMERE GÁSPÁR
Budapest, IV., Deák Ferenc-u. 13.

Mérő cipők
legszebbek, legjobbak
és legolcsóbbak
Mérő L. és Társa
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 1.

Valódi tea és konyak
kapható
Deisinger Testvérek
cégnél
Budapest, IV., Ferenczek-tere 1. szám. (Királyi bérpalota.)

CZIRING ÁRMIN
Budapest, Deák Ferencz-utcza 19. sz.
A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve!
Kizárólag sajátkészitményü szücs és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

UHER ÖDÖN
fényképész fényképészeti szaküzletében
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 2. szám.
Elsőrangu és legkiválóbb gyártmányu **fényképező gépek, objektivek, papirok, vegyszerek, lemezek** és minden egyéb, a fényképezéshez szükséges anyagok és felszerelések. **Amatőr munkák kidolgozása** a czég műtermében mérsékelt áron. Szaktanácsok és sötétkamra dijtalan.

Zwieback Lajos és Testvére
Budapest, IV., Váczi-utcza 14. szám.
Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját műhelyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Varga Sándor
füszer- és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. szám.
(A szobor előtt)
Ajánlja kitünően felszerelt üzletét mint szolid bevásárlási forrást füszer- és csemege árukban, sajtok, szardiniák stb. conservekben. Tea, rum. Teasütemények, likőrök, gyümölcsök, pezsgők stb.

Fleischmann Ignác

Budapest, IV. ker., Kálvin-tér 2.

Női és férfi fehérnemüek.
Menyasszonyi kelengyék.
Vászon és asztalnemüek.

Férfi és gyermek ruhák

egyenruhák és katonai czikkek **legolcsóbb** bevásárlási helye

Fehér M. Miksa áruháza Budapest, **csak** Károly-körut 16.

Jól jár ön?

ha nem, ugy viselje a hirneves

Chasalla-czipőt

melyet mindenkinek a láb fekvése és pontos mérete szerint készen árusitunk, eltérően a többi kész cipőktől, amelyek csak ugy találomra illenek a lábra

Egyedüli elárusitók:

Székely és Társa

Budapest, IV., Muzeum-körut 9. szám.

Radó
Aladár

bluz- és pongyola divatáruháza
Budapest, IV.
Kristóf-tér 6.

Hölgyeket

nem, de **férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával**

öltöztet a

Platschek Áruház

Budapest, IV., Károly-körut 28. sz.

(Röser-bazár.)

Elsőrendü minőségek Szigoruan szabott árak
Kérjen árjegyzéket!

BETEGÁPOLÁS

Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartük, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis

Fischer Péter és Társa

r.-t. czégnél

most IV. kerület, Kálvin-tér 3. szám.

szerezhetők be.

Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

Telefon 958. **Alapittatott 1856.**

Női kalap-különlegességek

Virányi J.

női kalap gyára

Kalapok formázás, festés és diszités végett elfogadtatnak.

Budapest, IV., Ferencziek-tere 3. szám.

Telefon 79—33. *Telefon 79—33*

GUTTMANN BÉLA

kötött- és szövöttáru nagykereskedése

Koronaherceg-u. 6.

Női-, férfi- és gyermek-harisnyák. Kötött és szövött keztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Nyomatott Neuwald illés utódai könyvnyomdájában. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, március 23. 12. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.

SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utcza 37.**

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár Egész évre . . . 16.— kor.
Fél évre . . . . 8.— .
Negyed évre . . . 4.— .
EGYES SZÁM ÁRA 40 FILLÉR.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Magyarország tanácsköztársaság.

Miatt a szedők sztrájkja miatt a „Rákos Vidéke“ mai számának megjelenése egy napi késedelmet szenvedett, nagyot fordult a világ a megujhodó Magyarország tovább haladt és hatalmas lépéssel tovább jutott az uton, amelyen október 31-én megindult. A Népköztársaságot a nép akaratából felváltotta a Tanácsköztársaság, amely a proletárság uralmát szervezi meg. A nagy lökést, mely az ujabb forradalmat megindította, az ántánt kegyetlen, embertelen és méltatlan eljárása adta meg, amely az ezeréves Magyarországot végleg meg akarja semmisiteni. A magyar nemzet végső veszedelmében egybeforrott az uj alakulatban. A polgári pártok megszüntek; a magyar szocialista párt kebelében egyesültek a szélső kommunisták csakugy, mint a mérsékletes polgári elemek.

Mi tette ezt a csudát? A nemzet veszedelme. A haza veszélyben van! Azé a dicsőség, azé a hatalom, azé a vezetés. A polgári Magyarország nem tudta megnyerni a háborut, a a Népköztársaság nem tudta kivivni a méltányos békét. Az erő és minden remény a Tanácsköztársaságé, mely a nagy átalakulással egyetemben azt a czélt is programmjába vette, hogy megmenti az országot, visszaszerzi elrablott területeinket és uj, szabad hazát teremt ideális elveinek érvényre juttatásával.

Igy nyert hazafias tartalmat az internaczionálé, amelytől mindeddig számosan azért idegenkedtünk, mert a hazára veszélyesnek tartottuk. Igy omlik le a válaszfal, amely annyiunkat elkülönitett a szocziálista párt egyébként helyeselt és a gyakorlatban amugy is követett eszméitől s igy forr egybe az egész nemzet, lettünk mindnyájan igaz testvérek, hü elvtársak, elszánt bajnokai a magyarság ügyének, amelynek zászlaját a Magyar Tanácsköztársaság vette kezébe. Higyjük és reméljük, hogy a magyar nemzet ősi erejével és a világproletárság testvéri szeretetének hatalmával diadalra is fogják juttatni és szebb, jobb jövőbe vezeti sokat szenvedett népünket.

E pillanatban megszünt minden egyéb; mindenkinek egy a kötelessége, hogy a Magyar Tanácsköztársaságot becsülettel és őszintén, odaadó munkájával, teljes buzgalmával szolgálja.

A hatalom és vezetés a munkás-, katona- és földmives tanácsok szervezetében összpontosul. Mint az egész országban, ugy Rákosszentmihályon is a nép-, illetve a munkástanács szombaton este átvette a hatalmat és öttagu direktóriumot választott, amely a község ügyeit intézi. A tisztviselők ennek intézkedéseit hajtják végre. Az esküdtekből és biróból álló előljáróság a direktórium megbizásából egy ideig helyén marad, hogy a zavartalan ügymenetet biztositsa. Idehaza is nagy gondokkal kell megküzdenünk, azalatt pedig szervezkedik a magyar proletárhadsereg, hogy fegyverrel vivja ki az ország területi sértetlenségét. Mindenkire szüksége lesz az országnak s mindenkinek ott kell lennie a maga helyén.

Adja Isten, hogy minél gyorsabb és teljesebb siker jutalmazza nemzetünk sok évi sulyos szenvedéseit.

Lapunk mai száma 12 oldal.

HIREK

Március 15 iki ünnepélyek. Mult vasárnap délután a Rákosszentmihályi Függetlenségi és 48 as párt jól sikerült ünnepélyt tartott. Az ünnepély a Hymnus eléneklésével kezdődött, amelyet Kolompár Dezső zenekara kisért. Az ünnepi beszédet Farkas Elek elnök tartotta. Tartalmas beszédében különösen a hazaszeretet fontosságát hangsulyozta. Meggyőző, lendületes beszéde nagy hatással volt a hallgatóságra. Meyer Ferencné magyar dalokat énekelt és Ábrányi „Mi a haza“ cimü melodrámáját adta elő. Kedves megjelenése és előadásának sugárzó bája lebilincselte a hallgatóságot. Herein Imréné kisérte zongorán, tökéletes játékkal. Balogh Rudi a „Rákóci kesergőt“ adta elő hegedün mély érzéssel, Kolompár Dezső zenekara régi magyar nótákat játszott. A régi, bus magyar nóták betöltötték a sziveket, reminiszcenciákat élénkitett meg ujra a muzsika, a magyar sors tragikussága belemarkolt a szivünkbe és elfelejtve a jelent, egy percre közelebb éreztük magunkat az évek során megtisztult multhoz. Önkéntelenül is nótára nyilt egyesek ajka, mikor a régi idők panaszai sirtak a hurokon: „Nagy Bercsényi Miklós“ . . . György Lajos Petőfitől „A nép nevében“ c. költeményt és Vörösmarthy „Vén czigány“-át szavalta el. A szózat eléneklésével végződött az ünnepély. — A Rákosszentmihályi Ifjusági Egyesület 15 én, délután márczius 15-ike emlékére diszülést tartott. Több felolvasás volt és bár különösen Petőfivel foglalkoztak, a felolvasások együttesen a márciusi események intenziv rajzát nyujtották. A gondosan készitett előadások szinte egymásból folytak. A szük körben megtartott diszülés meggyőzött bennünket az ifjuság e csoportjának őszinte törekvéseiről. Bognár János „Márciusi események“ cim alatt történeti szempontokból foglalkozott ügyesen márczius 15-ével, Kovács B. László Petőfiről és márczius 15 éről irt szinte poétikus sorokat, Szabó Jenő „Petőfi pegazusa“ czim alatt tartott stilusos és szines felolvasást, majd Vázsonyi Ádám olvasta fel hosszabb munkáját, amely Petőfi költészetéről szólt. Különösen Petőfi hazafias és szerelmi lyrájával foglalkozott. Önálló, ügyesen megirt munka volt. Végül György József szavalta el Ábrányi „Petőfi visszatér“ czimü költeményét érzéssel és ügyes kidolgozással. Kevesen voltak az ülésen, de akik ott voltak, megérdemlik az ifjuság jelzőt, a nemesebb értelemben véve a szót. — Gy. L.

Rákosszentmihály költségvetése. Rákosszentmihály ez évi költségvetésének főbb adatai a következők: Bevétel: az 1917. évi pénztári maradvány 2514.50, dijak és javadalmak 19.654.20, ingatlanok jövedelme 16.100.—, összes bevétel 38.268 korona 70 fillér. Kiadás: személyi kiadások 78 820.—, adótartozások és járulékok 3500.—, gazdasági kiadások 16.105.—, iskolai kiadások 20.241.—, egészségügyi kiadások 7829.10, tartozások 20.685.20, vegyes kiadások 10.300.—, beszerzésekre 400.—, közrendészeti kiadás 37.560.—, összes kiadás 195.440 kor. 30 fillér, összes bevétel 38 268 kor. 70 fillér, fedezetlen kiadás 157.171 korona 60 fillér, mely összeg az állami egyenes adók után 193% községi pótadóval nyer fedezetet.

Az iskolai hitoktatás kérdése. A rákosszentmihályi polgári leányiskola növendékeinek szülői tömegesen nyilatkoztak az iskolai hitoktatás kérdésében. Körülbelül száz szülő közül mindössze négy nem kivánja az iskolai vallásoktatást, a többi feltétlenül ragaszkodik hozzá s fentartását óhajtja, sőt részben követeli.

A közélelmezési járulék. Az élelmiszerjegyek kiszolgáltatásáért hónaponként és személyenként öt koronát akart szedetni a hatóság, mint ezt mult számunkban részletesen megirtuk. A közélelmezési járulék beszedését most ujabb intézkedésével két hónapra felfüggesztette a kormány azzal a megokolással, hogy ez idő alatt a felmentésre jogosultak ezt az igényüket kellőképen igazolhassák. A többi lakoson hir szerint utólagosan be fogják hajtani a járulékot, mely ellen sok jogos kritika merült fel, ami reményt nyujt arra is, hogy esetleg az egész kevéssé szerencsés terv gyökeresen módosul, vagy végleg is meghiusul.

Hymen. Rettinger Margitkát, özv. Biró Jánosné helybeli vendéglősné leányát kedden oltárhoz vezette Bernát Rudolf a rákosszentmihályi templomban. Esküvő után a fiatal pár nászutra ment. — Libál Bözsikét, Libál Lajos látszerész-gyáros lakostársunk leányát eljegyezte ifj. Mazáts Lajos épitész, aki a Piavénál egyik társát mentette meg a golyózáporban és hősies önfeláldozását egyik szemével kellett megfizetnie. — Belloni Dezső dr. márczius hó 17-én tartotta esküvőjét az erzsébetvárosi plébánia-templomban Rózsavölgyi Licyvel, Rózsavölgyi Gyula nyugalmazott alpolgármester leányával. — Hédervári Lehel, a gödöllői kerület volt országgyülési képiselője oltárhoz vezette Radó Klárit, Radó Sámuel iró és néhai Hirsch Nelli festőművésznő leányát.

Előadások a gyermeknevelésről. A Nagykaszinó disztermében tanulságos előadássorozatot tartanak a gyermeknevelésről. A sorozat kitünő egészségügyi oktatásokat nyujt és ezenkivül a lelki nevelésről is nevezetes értekezéseket tartalmaz. E héten csütörtökön Ferenczi Sándor dr. tartott éppen a gyermek lelki neveléséről magvas előadást. Kivánatos, hogy a szülők, de főként az anyák tömegesen látogassák ezeket az előadásokat, amelyek teljesen dijmentesek. Gyermekekről van ugyan szó, de azért az értekezés zavartalansága érdekében a szülők gyermekek nélkül látogassák az előadásokat.

Hej, Batthyány-utcza. Hogy igaz legyen a közmondás: senki sorsát el nem kerülheti, végre rákerült a sor a szép Batthyány-utczára is. Akáczfát ugyan nem találtak benne, igy tehát joggal remélhette, hogy szépsége megmarad továbbra is. De a sors kegyetlen. Nem kimél senkit és semmit, még a szépséges Batthyány-utczát sem. Történt ugyanis, hogy telefon előfizető jelentkezett a község legszebb utczájában. Telefonhoz pedig vezeték kell, a vezetéknek pedig — hely. Uccu tehat, nekiestek a kedves, árnyékos vadgesztenyefáknak és megberetválták őket — istenigazában, szappan nélkül. A szimmetria kedvéért csak az egyik oldalon, mert a másikon már végrehajtották ezt a mütétet a villamos világitás vezetéke érdekében. Nem lehetett volna alatta a telefonhuzalt is elhelyezni? Persze, Rátóton is keresztbe vitték a lajtorját az erdőn keresztül! Rákosszentmihály miért legyen különb Rátótnál? Azt mondják, hogy a kultura — rombolással jár. Hogy ez igaz, sokszor sajnosan tapasztaljuk.

Szentmihályi fiuk a demarkáczlós vonalon. Képeslapot kaptunk Szeged városából, szentmihályi fiuk küldték a demarkácziós vonalról. Ifj. Dömötör János őrmester, Gruber József és Stanics Zsigmond irták alá s a „Rákos Vidéke“ utján küldenek üdvözleteket. Ugyan kinek? A szentmihályi szép lányoknak . . .

Földosztás. A napokban kint volt Rákosszentmihályon a földosztó bizottság és megbeszéléseket folytatott a helyi földosztás problémája felől. Elhatározták, hogy Rákosszentmihály felterjesztéssel fordul a földmivelésügyi miniszterhez, melyben arra kéri, hogy adjon engedélyt arra, hogy a csömöri határban lévő Lukács-féle birtokból 400 holdat, valamint a palotai határból azokat a részeket, amelyek kivül esnek a pályaudvari épitkezéseken, feloszthassák a jogosultak között. Megalakult a helyi földosztó bizottság, amelynek elnöke Roden János, alelnöke Gunther József lett.

A tanuló ifjuság márciusi ünnepélye. A rákosszentmihályi tanuló ifjuság március 15-én ünnepi istentiszteleten volt a templomban, ahol a tanitótestület is megjelent. Taraba József hitoktató mondott igen lendületes ünnepi beszédet, mely a nemzeti ünnep jelentőségét is méltatta. A sikerült beszéd csattanója az volt, hogy korhadt társadalmi rendszerünkön segitsünk a mennyire csak tudunk s erőnk megengedi, de az igazi vallásosságot és a valódi hazafiasságot törhetetlenül ápoljuk. — Istentisztelet után a polgári iskola növendékei a félévi bizonyitványaikat kapták meg az iskolában.

Halálozások. Ötömösi Csillag József, a 15. huszárezred t. hadnagya, joghallgató, Csillag Szilárd dr. ügyvéd szépreményü fia március 15 én huszonegy éves korában meghalt Budapesten. A boldogtalan fiatalember idegeit bizonyára a harcztéri szolgálat őrölte meg s egy ideges pillanatában ifju életét önkezével kioltotta. A mélyen sujtott család iránt a részvét általános. A kerepesi temetőben szentelték be a róm. kath. egyház szertartása szerint. — Sulyos csapás érte Cserjesi Károly főreáliskolai tanár helybeli lakostársunkat Dusika leánya 12 éves korában március 15-én elhunyt Budapesten. Szerető szülein és nagyszülein kivül négy testvére siratja a korán elköltözött kedves leánykát kinek temetésére polgári iskolai tanulótársa, testületileg vonultak ki a kerepesi temetőbe. — Nagy részvét mellett temették csütörtökön Ehmann-telepen Mayer Józsefné, született Volanik Mariskát, ki házasságának hetedik hónapjában 19 éves korában hunyt el.

A szellemi munkások egyesülete feloszlott. A forradalom kitörése után csakhamar megalakult Rákosszentmihályon a szellemi munkások egyesülete, mely jelentékeny számban gyüjtött tagokat szocziális irányu szervezetébe. Az egyesület a napokban kimondotta feloszlatását és felszámolt, mivel tagjai legnagyobb részben a szocziáldemokrata pártba léptek be.

Kisiklott a villamos. „Már megint?“ kérdezi a nyájas olvasó. Igen, ott tartunk már, hogy naponta nem is egyszer! Ha igy haladunk, nemsokára kiirhatjuk egyelőre a B. U. R. kocsik oldalára: v. b. t. t., ami az uj korszakban azt jelenti, hogy: villamos baleset tizperczenként történik! Annyira megszoktuk már a helyiérdekü kisiklásokat, hogy egy egy nagyobb zökkenés és ablakcsörrenés meg sem riasztja már utasainkat. Ami azonban mult szerdán délután történt a Nagyitcze közelében, az bizonyára unikum a villamos utazási mizériák sorozatában. A keletitől 3 óra 40 perczkor elindult H. villamos ugyanis hibás váltóállitás következtében a Nagyitcze állomás után — kisiklott. Az utasok leugráltak a zsufolt kocsikról. A következő pillanatban odaérkezett a 3 óra 45 perczkor indult körforgalmi villamos és — megállás nélkül tovább iramodott. A kisiklott B. U. R. vonat utasai — e szivtelen-

Ki lenne hajlandó angol nyelvre tanitani egy rákosszentmihályi hölgyet? Leveleket a kiadóhivatalba kér „L. I.“ jelzéssel.

Növendék malaczok eladók. Bővebbet: Rákosi-ut 70

Lóheremag kilogramonként 25 koronáért kapható Csömöri-ut 13 sz.

TEICHNER-féle

Kávéház és étterem

Rákosi-ut 21. sz. alatt (volt EBERHARDT-vendéglő)

f. évi március hó 29-én megnyilik.

Naponta JÓNÁS GYULA czigányprimás hires zenekara hangversenyez.

Kitünő ételek és italok! — Pontos és figyelmes kiszolgálás!

Értesitem a t. közönséget, hogy

füszer- és csemege-üzletemet

Rákosszentmihályon, Rákosi-ut és Corvin utca sarkán (volt Jahoda-üzlet) megnyitottam. Mindig friss, elsőrangu árukról gondoskodom. Gazdag raktár évadczikkekben és csemege-ujdonságokban. **Sajt, konzerv, csemege-borok, likőrök, czukorkák.** — Szives támogatást kér

tisztelettel

Kerner Emil.

ZAORÁL JÁNOS

BOROTVA ÉS KÉSMŰÁRUGYÁR, HOMORU KÖSZÖRÜLDE. :-: ACÉLÁRUK NAGYBAN ÉS KICSINYBEN.

Főüzlet: Budapest, Baross-utcza 1. és Üllői-ut 4. szám.

Drótfonatok, Lisztsziták és Áttörősziták

kaphatók

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerités-gyárában

Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 48. szám.

ség és lelketlenség láttára — nagy busan megindultak gyalog. Eddig csak azt tudtuk, hogy a villamosnak ott megállója nincs, de most már látjuk, hogy — szive sincs. Reméljük azonban, hogy ezt a humánus cselekedetet nem sorolják a vivmányokhoz! Mert máig sem szüntethette meg semmi és nem törölhette el azt a régi vasuti szabályt, hogy ahol baleset van, ott a legközelebb jövő vonatnak segitségül kell sietnie. Itt tehát nem szivesség, hanem kötelesség lett volna a segités, már csak azért is, mivel a körforgalmin aránylag kevés utas volt.

Mükönyvkötészet Rákosszentmihályon. A magyar mükönyvkötészet egyik legjelesebb mestere Leszik Károly helybeli polgártársunk, ki néhány évvel ezelőtt visszavonult hirneves budapesti müintézetétől. Leszik mester, ki mint tanár is érvényesiti különleges szaktudását, a helybeli közönség javára is értékesiteni óhajtja azt s azért Regele János-utcza 6. sz. a. lakásán elvállal könyvkötő munkákat. Anyaghiány miatt kéri megbizót, hogy bárminő régi vászondarabokat, vagy elhasznált fehérnemüket is bocsássanak rendelkezésére, mely esetben a készletben levő pótló anyagokon kivül a legdiszesebb vászonkötéseket is elkészitheti.

Elcserélt csomag. Farkas Jenő helybeli lakostársunknak (Regele János-utcza 5) a villamoson elcseréltek a csomagját, amelyben kevesebb mennyiségü élelmiszer volt. Az ő birtokába került csomag ellenben rojtos pamutteritőt tartalmaz, mely tulajdonosára nézve értéket képviselhet Ez uton kéri tehát a károsultat, hogy holmijáért jelentkezzék és azt kellő igazolás után vegye át.

Szerzők jelentkezzenek! A Rákosvidéki Thália Társulat csupa eredeti számból állitja össze kabaré müsorait. E célból keres eredeti kabaré darabokat, kisebb vigjátékokat és más számokat, amelyeket dijazni is hajlandó. Alkalmas kéziratokat a „Rákos Vidéke" szerkesztősége utján kér különösen helyi szerzőktől, akiknek munkáit különös ambizióval venné fel müsorába.

Köszönetnyilvánitás. A rákosszentmihályi közönség január 22-étől kezdve márczius 2-áig a családonként önként lerótt 10 koronás közbiztonsági járulékból a kiegészitett helybeli csendőrség tagjainak napi 3 korona pótdijat juttatott, melyért lapunk utján a következő nyilatkozatban mondanak köszönetet az örs tagjai: „Tudomására adjuk Rákosszentmihály község lakosságának, hogy e hónap 3-án lemondottunk a nekünk juttatott segélyről, mivel fizetésünk óhajtott rendezése megtörtént. A kiutalt összegért köszönetünket fejezzük ki. Elvtársi tisztelettel a rákosszentmihályi csendőrség." — A közbiztonsági járulék szedését ennélfogva megszünteti az elöljáróság.

Tanitók szervezkedése. A helybeli tanitók szervezkedése is megtörtént a napokban. Karuk sajátságos helyzete és anyagi érdekeik előmozditása végett szakszervezetbe tömörültek. Bizalmiferfiak lettek Radomszky és Pálfi tanitó.

Birtokosztás az Ehmann-telepen. Három napon át végezték a szocziáldemokrata párt vezetőségének kiküldöttei: Debreczeni Elek, Blatt Géza, Rath Nándor és Vucs József a telepi lakosok telek-, illetve földigényeinek bejegyzését. Az eredmény a következő: telekigényüket 371-en, kisbirtokigényüket 76-an, konyhakertigényüket 31-en jelentették be. Szőlőbirtok-igényt egy lakos jelentett. Igy tehát a közeljövőben a telepen mintegy 371 lakóház épül.

PAUKER JÓZSEF
fuvaros
Rákosszentmihály, Ilona-utcza 23. szám,
vagy Sándor-utcza 18. szám.
Elvállal butorszállitást, épitkezési és minden egyeb fuvarozások pontos és szakszerü szállitását.

Saját termésü UJ BOR
fejtve, házhoz szállitva 50 litertől kezdve megrendelhető:
MÜHLBACHER, szőlőbirtokos,
Rákosszentmihály, Csömöri-ut 50. sz.

MEIXNER
belvárosi nagyvendéglője
IV. ker., Veres Pálné-utcza 3. szám.
Egész napon át meleg és hideg választekos ételek.
Polgári árak.
Társas vacsorák számára külön helyiségek
Frissen csapolt elsőrendü sör a Polgári sörfőzödéből.
Korlátlan kimérés: korsó, pohár. Pilseni és Szt. István palaczk sör.
Tiszta kezelésü valódi fajborok. Csopaki, Rizling, Ménesi, Badacsonyi és Villányi borkülönlegességek.
Vidékiek találkozó és szórakozó helye.

Telkeket eladok
500—600 korona lefizetéssel, elképzelhető legkönnyebb törlesztési feltételek mellett. Ezenkivül közvetitek villákat és házakat
Géczy János
Rákosszentmihály, Rákosi-ut 32. szám.

Münchengrétzi Czipőgyár R.-T.
budapesti raktára
IV., Kossuth Lajos-utca 15. sz.,
legközelebb ujonnan felszerelve ujból
megnyilik
és kitünő minőségü áruit t. vevői rendelkezésére bocsátja.

Elégtétel az izr. hitközségnek. Az izr. hitközség 9 tagja a karácsonykor tartott tisztujitó közgyülés eredményével elégedetlen volt, ezért elhatározta, hogy orthodox alapon szervezkedik és külön imaházi egyesületet alakit. A hitközség elöljárósága a vallásügyi miniszter döntését kérte az önkényes különválás ügyében. A miniszter 43883/1919. sz. a. kelt leiratával ugy döntött, hogy: „az 1919. III. néptörvény a hitközségek szervezése tárgyában fennálló rendelkezéseket annál kevésbbé érintheti, mivel az a hitközségi életet és az azzal szervi összefüggésben levő felekezeti intézményeket távolról sem óhajtotta ujabb szabályozás alá venni, hanem csupán a világi élet terén a gyülekezői és egyesületi jog körébe eső állampolgári szabadságot intézményesen biztositani és teljesebbé tenni, amint hogy eddig is ezen intézményeket a szóban levő jog körén kivül esetteknek tekintették." A disszidensek azonban a gödöllői főszolgabirósagnál irásban jelentették be gyülekezésüket és annak tudomásul vételét kérték, amit a főszolgabiró — nem tudva a miniszteri rendeletről — meg is tett. Ezen felbátorodva azután már ujonnan idetelepült hiveket is felvettek az egyesületükbe. A jóhiszemü hatósági tévedés jóvátétele czéljából a hitk. elöljáróság kénytelen volt felebbezéssel élni, amelyben arra is rámutatott, hogy az egységet veszélyeztető törekvések meghiusitásáért akkor is minden törvényes eszközzel küzdene, hogyha az imaegyesületet a község valamely távolabb eső telepén akarnák megalakitani, mert jelenleg semmiféle vallási ok nincsen arra, továbbá mert az izr. hitközség maga is csak fiókja a gödöllői anyahitközségnek, temploma sincs még, abban most még a disszidenseknek is van elég helyük. Az imaháztól pár lépésnyire tehát nem engedhető meg semmiképen a külön istentiszteletek tartása. A hitközségnek Pest vármegye alispánja a márczius 11-én 11357/1919. sz. a. hozott határozatával elégtételt is szolgáltatott, amennyiben a felebbezésben felhozott okoknál fogva a főszolgabirói intézkedést megsemmisitette. Minthogy pedig a főszolgabirói eljárás eredetileg is illetéktelen volt és ennek a megsemmisitését mondta ki az alispán, további felebbezésnek már helye sincsen. Törvényes engedély hiányában tehát nincsen joguk már a disszidenseknek külön istentiszteletek tartására. Ha ennek ellenére ezt mégis megismételnék, a hitközség elöljárósága el van tökélve arra, hogy autonomiájából folyó jogait minden rendelkezésére álló eszközzel megvédelmezze. Rákosszentmihályon tehát csakis egyetlenegy törvényes izr. hitközség van, amelynek nevében kizárólag a hitk. elöljáróság intézkedik minden a hitélettel összefüggő ügyben. Az emlitett miniszteri leirat pedig okulásul szolgálhat más esetekre is, mert hiszen az amugy is zürzavaros időkben nincs kizárva annak lehetősége, hogy ugyanilyen kisérletek másutt is felmerülnek. A közállapotokat jellemzi pl., hogy a gyülekezési szabadságról hozott néptörvényre hivatkozással a meglevő ipartestület mellett ugyanazon községben néhány iparos külön ipartestületet akart már alakitani, amit persze — hasonló eset lévén — szintén megakadályozott a hatóság.

Szilágyi Jenő.

Nyilatkozat. Alulirott beismerem, hogy 1918. dec. 15-én délben, midőn Csizmadia Gyula lelkész, Lovass Jánosné sulyos beteghez az Oltáriszentséget vitte, oly tiszteletlenül viselkedtem, hogy az 1878. évi V. tcz. 192. §-ába ütköző vétséget követtem el, amiért is hibámat megbánván, ezennel Istentől bocsánatot kérek. Rákosszentmihály, 1919. márczius 18-án. Jaczina Péter s. k., Előttünk: Jaczina Istvánné s. k., Scheffer Antalné s. k., Scheffer István s. k. A fenti nyilatkozatot lelkészünk elégtételül elfogadta és kérelmére a gödöllői járásbiróság az eljárást megszüntette.

Zöldike vendéglő
Rákosfalva.
Minden időben friss meleg és hideg ételek. Elsőrangu részvénysör. Tiszta fajborok, kitünő hegyaljai borkülönlegesség. Kényelmes külön helyiségek társaságoknak és estélyek számára. Számos látogatást kér
Kovács Kálmán vendéglős.

Éteczetsavat,
vegytisztát, étkezési célokra, mely borkősavat és egyéb ártalmas vegyi szereket nem tartalmaz szállit **Tauber cég, Budapest, VIII., Aggteleki-utca 4.**

Kivételes előnyárak
Blum J. Nándor
egyenruházati és hadfelszerelési czégnél
Budapest, IV., Kigyó-tér 3 sz.

Szepesi Kuszka Jenő
festőművész **rákosszentmihályi**
festőiskolájába
jelentkezni lehet
Rákosszentmihályon, Rózsa-u. 9.

Palaczkborok
ismét kaphatók **kiváló minőségben**
G. Hauser Stefániánál,
Rákosszentmihály, Remény-u. 4.

RÁCZ DÁNIEL
Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és mütermei
Sürgönycim: „Roberácz" Telefon: 167-02.
BUDAPEST, IV., Kigyó-utca 2. sz.

Uj nyaralótelep Rákosszentmihályon.
150—300□ telkek kaphatók Rákosszentmihály legszebb részén fekvő Anna-telepen.
Fizetés készpénzben, vagy **6 évi törlesztésre,**
Ezen terület óriási fejlődésnek fog indulni, mert a körforgalmi villamos a telepen keresztül fog menni.
Bővebbet:
Magyar Ferencz
Rákosszentmihály, József-utcza 46. szám. a.
Értekezés d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig.

T. Olvasóinkhoz! A „Rákos Vidéke“ mai száma a nyomdássztrájk miatt egy napi késedelemmel, hétfőn jelenik meg. Midőn ezért szives elnézést kérünk, egyuttal felkérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesitése körül netalán előforduló minden rendellenességről minket nyomban értesiteni sziveskedjenek, mert uj kihordónk van s mig a kellő gyakorlatot meg nem szerzi, a legnagyobb igyekezetünk ellenére előfordulhat némi zavar, amit késedelem nélkül kiküszöbölünk.

A „Rákos Vidéke“ kiadóhivatala.

Rákosvidéki Thália Társulat. Kitünően sikerült előadást rendezett a katona szinészekből álló „Rákosvidéki Thália Társulat“ mult szombaton Pestujhelyen. A derék gárda annyira megalapozta hirnevét, hogy százával mentek el az emberek a pénztártól, mert nem kaphattak jegyet. Az előadás a szokott erkölcsi sikeren felül végre igen szép anyagi haszonnal is járt ugy, hogy közkivánatra meg kell ismételni. A társulat egészen uj és eredeti müsorral Rákosszentmihályon is rendez előadást, amelyet e hónap 30-ikára terveznek a Nagykaszinó disztermébe. Kisebb szindarabokon és számos jobbnál-jobb magánszámon kivül szinre kerül Donáth Jenő kedves vig operettje „Az arany pacsirta“ is mely mindenütt kiváló sikert aratott. A társulat erősségei Széky Ernő, Kerekes József, Simay Ede, Siliga Ferencz, Bihary Lajos, továbbá Szigeti Ilonka, Révész Ilonka, Kürti Teréz és Hajnal Irén, valamennyien részt vesznek az előadásban.

Félórás közlekedés. A héten ismét napokon át félórásra csökkentették a körforgalmi villamosok közlekedését. A közönség szenvedése határtalan a forgalmi zavarok és zsufolt vonatok miatt és a helyzet egyelőre teljesen reménytelen.

Teichner-féle kávéház és étterem. A Rákosi-ut 21 sz. a. levő volt Eberhardt vendéglőt uj tulajdonos vette át. A szép helyiséget a modern igényeknek megfelelően átalakitották s e hónap 29-én a Teichner féle kávéház és étterem nyilik meg bennük, hogy községünknek valóban fővárosi szinvonalu szórakozóhelyéül szolgáljon. Az uj vállalat nem kiméli az áldozatot, hogy pompás ételek és italok felszolgálásával biztositson magának törzsközönséget és állandóan nagy forgalmat. Jónás Gyula elsőrangu czigányzenekarát az egész évadra szerződtették s mindennap szórakoztatni fogja az uj vállalat közönségét. Kétségtelen, hogy a Rákosi-uti nagy kaffe-restaurant megnyitása a fővárosi életbe való átmenetünk első szemmelláthato lépése.

Előadás a rokkantak javára. A rákosszentmihályi rokkantak és hadirósultak javára tervezett nagyszabásu előadást április 5-én és 6-án tartják meg a Nagykaszinó termében. Az estélyt Farkas Ferencz dr. rendezi, ami egymagában hőséges biztositéka a müsor magas szinvonalának. Az a törekvése, hogy abban a társadalom minden rétege részt vegyen és a mükedvelő számokat kiváló müvészi produkciókkal tarkitsa. A mükedvelők szalonzenekara Polner Ernő vezetése alatt szintén jelentős részt vesz az előadásban. Az első, szombati estén magas helyárak, a vasárnapin pedig olcsóbb belépődijak lesznek, hogy ki-ki tehetsége szerint áldozhasson a nemes czélra, amelynek felkarolása mindenkinek lelkiismeretbeli kötelessége.

Müvészi körut. Dr. Farkas Ferenczné Szalontay Ferike, egy hónapi vidéki vendégszereplő körutra utazik a vidékre. A kiváló müvésznőt fényes szerződés kötötte a müvészi vállalkozáshoz, amelynek ő a primadonnája.

Vitaeste. Igen érdekes pártközi vitaestét rendez a helybeli szocziálista pártszervezet. A többi politikai párt képviselőit és az érdeklődő nagyközönséget barátságos vitaestére hivja meg, hogy ott a szocziálizmus és a vallás viszonyát megvilágitsák. A pártnak ugyanis az az álláspontja, hogy programmja sem a vallásos, sem a hazafias érzéssel nincs ellentétben s ezt akarja kölcsönös kimagyarázás és megvitatás révén kidomboritani. A vitaestét a Nagykaszinó termében tartják meg pénteken, 28 án este 8 órakor. Kivánatos, hogy azon minél számosabban vegyenek részt.

Sport.

RAFC—JAC. vasárnap délután 3 órakor a RAFC. barátságos mérkőzést játszik a JAC. csapatával. A mérkőzést Erdélyi biró vezeti. A mérkőzés után a Nagykaszinó disztermében rendes közgyülést tart a RAFC

Kedden, 1919. márczius 25-én délután $^1/_2$2 kor **RAFC.** ifj—**Müszaki S.C.** ifj., délután 3 órakor **RAFC. I. comb.—NFC. I** barátságos mérkőzést játszanak Liptay biró vezetése mellett.

A RAFC. vigalmi gárdája f. évi május hó 4-ére nagyszabásu mulatság rendezését vette tervbe, melynek jövedelmét felszerelésének kiegészitésére óhajtja forditani. A mulatság a kaszinó nagytermében lesz megtartva. Az előkészületek már serényen folynak.

RAFC.—PAFC. 1:1 (1:1) Nivótlan játék. A RAFC. tartalékokkal kiegészitett csapattal állt ki a mérkőzésre és ennek tudható be gyenge szereplése.

A RAFC. közgyülése ma, vasárnap este 7 órakor lesz a kaszinó nagytermében. Előzőleg 6 órakor ugyanott választmányi ülés tartatik. A közgyülést klubvacsora követi. Egy teritéke ára 10 korona. Vacsorajegyek Szabó Géza és Berecz Zoltán klubtagoknál és a kaszinósnál kaphatók.

Kemény Kallós Herczog
selyem szövet és női divat áruháza
BUDAPESTEN
IV. Kossuth Lajos-u. 2.

„KORYOS”

rovarirtó por!!
Páratlan szer mindennemü rovaroknak, mint zváb, csótány, moly, légy és hangyák kiirtására, szóró dobozokban csomagolva.
Egyedüli készitője:
Petrovics Miklós
droguista
Budapesten IV. ker. Bécsi-utcza 2. szám.

Minden könyvet
megkap Bródy könyvkereskedésében, Budapest, IV. ker., Muzeum-körut 27. szám alatt.

Modern és hasznos ajándék egy fényképező készülék.

Nagy választékban olcsó árakon kaphatók

Pejtsik Károly

fényképészeti czikkek szaküzletében

Budapest, IV., Városház-u. 1.

(Kossuth Lajos-utcza 7. szám)

Árjegyzék és utbaigazitás díjmentes.

Saját müterem kizárólag :: amatőr czélokra. ::

Festék, kátrány és vegyi termékek gyári raktára

KUN SÁNDOR

Budapest, Ferencz József-rakpart 16.

Telefonzám: 61–23.

Állandó raktár az összes hajózási anyagok és hajózási felszerelési czikkekben. Román- és portland-czement gyári raktára.

TÉLI SPORT.

Legjobb minőségü korcsolyák. Korcsolyaszijak. Sportszánkók. Gyermekródlik. Teljesen felszerelt lilienfeldi ski. Jéghockey ütők és labdák :-: nagy választékban. :-:

KERTÉSZ TÓDOR

BUDAPEST IV. KRISTÓF-TÉR

AMPUTÁLT ÖN?

Akar Ön elegáns, a czélnak teljesen megfelelő **mülábat** vagy **mükezet?** Ez esetben szíveskedjék bizalommal a 35 év óta fennálló legjobb hirnévnek örvendő **Keleti J.** budapesti orthopädiai müintézetéhez fordulni. **Keleti mülábai és mükezei, járó és támgépei a legjobbak a világon. Elegáns könnyü járás! — Mérsékelt árak! — Kifogástalan technikai kivitel!**

Több évi jótállás. Több ezer elismerő okmány hirneves orvosoktól és betegektől! — Ezenkivül gyárt és raktáron tart: Csász. és kir. szab. KELETI-féle

sérvkötőket

pneumatikus gummipelottával. Haskötőket, gummi görcsérharisnyákat. Testegyenesitő járó- és támgépeket. Betegápoláshoz tartozó összes czikkeket.

KELETI J.

orvosi müszer- és testegyenesitő gépek gyára

Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen.

JESCO a czipőipar csodája III

Utólérhetetlen forma, elegánczia és tartósság tekintetében. Egységár hölgyeknek és uraknak! Fél- és magas czipők.

Főraktár:

BUDAPEST, IV. KER., KECSKEMÉTI-UTCZA 19. SZÁM.

DEUTSCH ANTAL

Haris, Zeillinger és Társa a „kék csillaghoz"

Budapest, IV., Váczi-utca 16. szám. Telefon 10—55.

Vászon- és fehérneműekben nagy raktárt tartunk.
Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben
saját gyártmány.

Menyasszonyi kelengyék,

selyem szoknyák és harisnyákban dus választék.

kivánatra mintákat küldünk.

Állandó butorkiállitás

Grosshändler J.

Budapest, IV., Semmelweiss-utca 17.

Háboru előtti készlet: legfinomabb háló-, ebédlő-, uri- és szalon-berendezésekben és igy abban a helyzetben vagyok, hogy még a régi árak mellett szállithatok. Telefon 71—35.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.

NAGY IMRE

virágnagykereskedő

Budapest, Belváros, Fővám-tér 6.

(a központi vásárcsarnok átellenében.)

A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.

Modern kertészeti telepem:

II. ker., Pasaréti-ut 64. szám.

Állandó virágkiállitás.

Sneidig egyenruhákat

feltünő olcsón éjjó minőségben szállitanak

BLUM és TESTVÉRE

egyenruha szállitók

Budapest, IV., Váci-u. 31—33.

Piarista-épület.

VILLAMOS THERMOFOR

ÁRAMSZABÁLYZÓVAL

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÁRJEGYZÉK INGYEN

NAGY KÁROLY

BUDAPEST KIGYÓ-TÉR 1.

WEISZ ÁRUHÁZ

Budapest, IV., Váczi-utcza 24.

Földszint: Selyem, csipke, ruhaszövet, függöny, magyar kézimunka, harisnya, keztyü, fátyol és pipere áruk.

I. emelet (lift): Kalapforma, virág, toll, bársony és kalapdiszek.

II. emelet (lift): **Nagybani eladás minden czikkben, alkalmi árusitások.**

Maradékok minden czikkben az áruház első emeletén mindenkor kaphatók.

SALZER J.

reklámczikk gyára.

Naptárak és czukrászkellékek gyártása.

Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.

Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

A főváros legelegánsabb és legdusabb

automobil raktára

LAURIN ÉS KLEMENT

részvénytársaság vezérképviselete.

Budapest, VI., Andrássy-ut 10. sz.

ALAPITVA 1864-BEN. ALAPITVA 1864-BEN.

Lőwenstein Mihály utóda

HORVÁTH NÁNDOR

Budapest, IV., Ferdinánd bolgár király-ut 4.

Csemege. Füszeráruk. Halak.

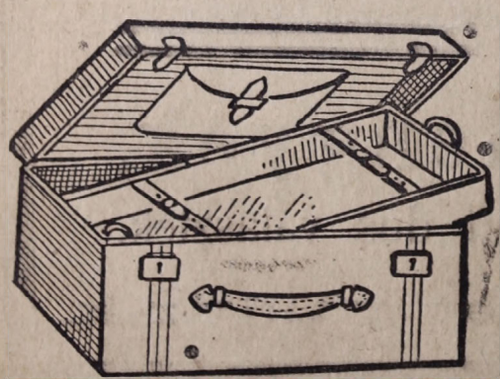

CSAK A Mehmed szultán-ut 5. szám alatt van (a régi Muzeum-köruton)

Csángó Henrik, bőröndös

A czim fontos, mert fióküzlete nincs.

Szőts
Lakásberendezési Áruháza
most
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10.
(Rösei bazár mellett.)
Czimre ügyelni kéretik. Telefon 26—89.

Losonczi Emil
Budapest, IV., Váci-utca 13.
TELEFON: 114—89.
Bőr diszmű áruk, kézitáskák, levéi és pénztárcák, selyem-tarsolyok, gyémántutánzatu és :: gyászékszerek.
Alkalmi ajándékok nagy választékban.
Ujdonságok modern kézitáskákban a legszolidabb árakon.
Tarsolyok a legnagyobb választékban és minden minőségbe csakugy mint háboru előtt **kaphatók.**

LÁSZLÓ ÉS FEKETE
különleges
női divatkelme áruháza
BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-utcza 14-16.
(A főpostával szemben)

Ungár Lipót
női divatáruháza
Budapest, IV.
Kossuth Lajos-utcza 2.

EGYENRUHÁT
garantált legjobb gyapjuszövetekből.
Mesteri szabás, legfinomabb kiállitás, jótállás mellett.
Szőrmeköpenyek, zubbonyok, mellények és könnyebb egyenruhák is Nyári és téli sapkák 5 K-tól. Frommer-revolver 65 K, revolvertáska 10 K Gyulay-táska 15 K, kard 28 K, kardbojt 4 K, kardkötő 6 K, kezlyű 4 K bőrgamásni 20 K, csavargamásni 7 K, táborí takaró 12 K, háti zsák 8 K Hálózsák 40 K, táborí kulacs 3 K és feljebb. Mindennemü rendjelek rendjelszalagok és minden czikk, melyre a hadseregnek a táborban szüksége van, nagy választékban jutányos árban beszerezhető
TILLER MÓR és TÁRSA
Budapest, IV., Váczi-utcza 35.

Szücs és Márkus
selyem, csipke, szalag, bársony, gomb és ruhadiszkülönlegességek divatháza
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
A belváros ezen jóhirnevü cégét, mely megbizható, szolid kiszolgálásáról, divatirányu izléséről s rendkivüli előnyös árairól ismeretes, mint legjobb bevásárlási forrást különös figyelemmel ajánljuk.

BENCZE
cipő szalon
Telefon 125-24
Budapest, IV. ker.,
Bécsi-utca 5. félem.
Kész és mérték szerinti női czipők a legjobb és legszebb kivitelben

Simkovics Erna
bluz- és pongyola-különlegességek
Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 9. sz.
Rendkivül olcsó árak.

Mössmer József Fiai
menyasszonyi kelengye készitők
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 2. szám.
Női és férfi fehérneműek.
Vászon és asztalneműek.
Elemi különlegességek.
Harlenyák

Legolcsóbb és legnagyobb választék butorokban
ZIERLICH ARNOLDNÁL

Régi butor szalon

Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3. sz.

Uj, használt és antik butorok
vétele, eladása és becserélése.

Skót és angol szövetkülönlegességek.
Egyenruha és Breeches-nadrág speczialista.

Petrovits és Társa

polgári és katonai szabók

Budapest, IV. ker., Kigyó-tér 1. sz.
(Királyi bérpalota)

Telefonszám: 1—36. *Telefonszám: 1—36.*

PAPEK JÓZSEF

császári és királyi udvari szállító

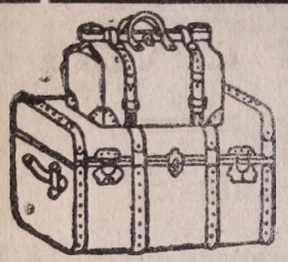

bőröndös és finom
bőráru gyártó.

BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 11.

Kizárólag jobb minőségü áruk.

JUNG PETER

csemege-áru nagykereskedés

Budapest, IV. ker., Fővám-tér 6. szám.
központi vásárcsarnokkal szemben.

Konzervek, sajtok, déli gyümölcsök, likörök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban

RÉTAY és BENEDEK

Budapest, IV., Váci-utca 59. sz.

Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.

Oltárok, szószékek, urkoporsók és teljes templomi berendezések.

Régi oltárok renoválására, festésére és aranyozására, templomok kifestésére ajánlatos cég, mely a munkát külön e célra nevelt iparművészek által szakszerüen és stilszerüen végzi. Végzett munkái közül, a melyek a legteljesebb elismerésben részesültek: a szeged-rókusi uj templom teljes berendezése, az aradi Minoriták uj templomának teljes berendezése, a máriasasvárikegytemplom, a máriaradnai kegytemplom, a beregszászi templom kifestése és berendezése és a Müemlékek Országos Bizottsága által megrendelt szepescsütörtökhelyi főoltár.

Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

Budapest szenzációját képezik

Elsner Oszkár

áruházai **Főüzlet**
IV Párisi-utcza 3. szám, Koronaherczeg-utcza sarok

Nagy választék alkalmi szalagokban, csipkékben, jabots, echarpe, shawlokban és mindennemü divatczikkekben.

Főüzlet: IV., Párisi-u. 3. (Koronah.-u. sarok).
Fiókok: VII., Király-utca 35. sz.
VII., Rákóczi-út 32. sz.
II., Fő-u. 52, Batthyányi-tér sarok
IV., Calvin-tér és Kecskeméti-u. sarok.

MODELL

női kalapok, naponta ujabban érkeznek. **Gyászkalapokból nagy választékot tartok. Selyem angol-bortniból** selyemkelmével kombinálva (kézi munka) készült kalapok igen divatosak és ezekből minden szinben vannak raktáron. **Urinők fizetés nélkül megtanulhatják a szakmát. Női kalapok átalakitása legujabb divat szerint készül.**

Caroline és Nővére utóda Löwyné Landler Róza

Főüzlet: Budapest, IV., Párisi-utcza 3. szám.
Fióküzlet: **Ujpest, Árpád-ut 31. szám.** Gyár: **VII., Károly király-ut 9.** (Hadik-palota) az udvarban

Wolf ruhaáruház,

eladás egyelőre nagyban

IV. ker., Szervita-tér 2.

az emeleti helyiségekben.

Szövetek. — Ruhák. — Bélésáruk.

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., ker., VÁCZI-UTCZA 41. SZÁM.
a legjobb hirnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. Telefon 167—34.

Holzer

divatháza

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utcza 9.
Külön női fehérnemü osztály.

Olcsó darabok eladása a souterreinben.

A valódi
Hollandi Három Király Tea
a legjobb vértisztitó szer.
1 csomag ára 2 korona.
Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készitmény kapható:
LIPPE-gyógyszertár **Rákosszentmihály.**

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák
LIPCSEI VILMOS
divatáruházában
Budapest, IV., Kigyó-tér 6 szám.

Alapitási év 1900. Telefon 148-15.
Haskó Mór
leány- és női kalap-üzlete
Budapest,
IV., Koronaherczeg-utcza 18.

Dona Döme és Tsa
papirkereskedése, a poprádi gyár raktára
Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.
Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceán-tengerentuli levélpapirt,** valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere czikkek
SZEMERE GÁSPÁR
Budapest, IV., Deák Ferenc-u. 13.

Méró cipők
legszebbek, legjobbak
:: és legolcsóbbak ::
Mérő L. és Társa
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 1.

Valódi tea és konyak
kapható
Deisinger Testvérek
cégnél
Budapest, IV., Ferenczlek-tere 1. szám. (Királyi bérpalota.)

CZIRING ÁRMIN
Budapest, Deák Ferencz-utcza 19. sz.
A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve!
Kizárólag sajátkészitményü szücs és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli beléptk. TELEFON 281.

UHER ÖDÖN
fényképész fényképészeti szaküzletében
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 2. szám.
Elsőrangu és legkiválóbb gyártmányu **fényképező gépek, objektivek, papirok, vegyszerek, lemezek** és minden egyéb, a fényképezéshez szükséges anyagok és felszerelések. **Amatőr munkák kidolgozása** a czég mütermében mérsékelt áron. Szaktanácsok és sötétkamra dijtalan.

Zwieback Lajos és Testvére
Budapest, IV., Váczi-utcza 14. szám.
Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját müheleyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Varga Sándor
füszer- és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. szám.
(A szobor előtt)
Ajánlja kitünően felszerelt üzletét mint szolid bevásárlási forrást füszer- és csemege árukban, sajtok, szardiniák stb. conservekben. Tea, rum. Teasütemények, likőrök, gyümölcsök, pezsgők stb.

Fleischmann Ignác

Budapest, IV. ker., Kálvin-tér 2.

Női és férfi fehérnemüek.
Menyasszonyi kelengyék.
Vászon és asztalnemüek.

Férfi és gyermek ruhák

egyenruhák és katonai czikkek legolcsóbb bevásárlási helye

Fehér M. Miksa áruháza Budapest, csak Károly-körut 16.

Jól jár ön?

ha nem, ugy viselje a hirneves

Chasalla-czipőt

melyet mindenkinek a láb fekvése és pontos mérete szerint készen árusitunk, eltérően a többi kész cipőktől, amelyek csak ugy találomra illenek a lábra

Egyedüli elárusitók:

Székely és Társa

Budapest, IV., Muzeum-körut 9. szám.

Radó
Aladár

bluz- és pongyola divatáruháza
Budapest, IV. Kristóf-tér 6.

Hölgyeket

nem, de **férfiakat és flukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával**

öltöztet a

Platschek Áruház

Budapest, IV., Károly-körut 28. sz.
(Röser-bazár.)

Elsőrendü minőségek Szigoruan szabott árak
Kérjen árjegyzéket!

BETEGÁPOLÁS

Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gumml görcsér-harisnyák, egyenestartük, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis

Fischer Péter és Társa

r.-t. czégnél

most IV. kerület, Kálvin-tér 3. szám.

szerezhetők be.

Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

Telefon 958. **Alapittatott 1856.**

Női kalap különlegességek

Virányi J.

női kalap gyára

Kalapok formázás, festés és diszités végett elfogadtatnak.

Budapest, IV., Ferencziek-tere 3. szám.

Telefon 79—33. *Telefon 79—33*

GUTTMANN BÉLA

kötött- és szövöttáru nagykereskedése

Koronaherceg-u. 6.

Női-, férfi- és gyermek-harisnyák. Kötött és szövött keztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Nyomatott Neuwald Illés utódai könyvnyomdájában. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, március 30. 13. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.
SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utcza 37.**

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár Egész évre . . . 16.— k. r.
Fél évre . . . . 8.—
Negyed évre . . . 4.—
EGYES SZÁM ÁRA 40 FILLÉR.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal

Proletárdiktatura.

Magyarország Tanácsköztársaság lett. A proletárság kezébe vette a hatalmat, megteremtette diktaturáját és erélyes kézzel lát munkához. Az október 31-iki forradalom eltörölte a királyságot, szabaddá tette Magyarországot, de a burzsoáziát nem fojtotta meg. Uj forradalmunk tökéletesitője az elsőnek. Az elsőben több volt a külsőség, az illuzió, a másik komolyabb, tökéletesebb. Az első inkább az emberek érzelmeire hatott, az utóbbi valóságokat teremt. A burzsoázia elvesztette védőfegyverét, a diadalmas proletariátus fent van a várfokon. A bizonytalanságokban, a kétségekben márczius 21-ike világosságot, határozottságot jelent.

Azok, akiknek drága kiváltságait, érdekeit zuzta össze az uj forradalom, azok most feljajdulnak. De utolszor jajdulnak fel. A dolgozó nép milliói előtt uj perspektivák nyilnak meg, a boldogabb jövő képe tárul fel előttük. Vannak, akik azt mondják, hogy szélsőséges irány következett be. De van e igazi szélsőség? Az emberek theoriában teremtenek csak igazi szélsőségeket, a valóságban ez másképen van. Szélsőség felé hajlik folytonosan az ember, szükséges és helyes ez a haladás érdekében. Ha a szélsőséget a legtökéletesebbnek nevezzük, már azért is szükséges e szélsőség felé törekedni, mert vágyakozva a legtökéletesebb után, legalább a tökéletest biztosan elérjük. Értjük ezalatt azt a tökéletest, ami nemcsak elképzelhető, de meg is valósitható. Tévedés azután a diktaturát összetéveszteni a terrorral. A terror elnyomást jelent, a diktatura eszköz, hogy czélokat valósitsanak meg vele. Mihelyt a czél megvalósult, többé nincsen szükség diktaturára.

Nálunk gyönyörüen ment végbe az uj forradalom. Simán, vér nélkül. A kommunista és szocziáldemokratapárt egyesülése tiszta helyzetet teremtett. A proletariátus szilárd egységben áll. Szerencsésebb helyzetben vagyunk, mint Oroszország, ahol a proletárok között elvi eltérések miatt testvérharczra került a sor. Szerencsésebb helyzetben vagyunk már azért is, mert elkerülve a testvérharczot, nyomban hozzáfoghatunk az uj rendszer kiépitéséhez. A Kormányzó Tanács meg is teszi a legradikálisabb intézkedéseket. Bár az intézkedések szigoruak és kérlelhetetlen erejüek, mindnyájan nyugodtan fogadjuk azokat. Akik a mult időket siratják, azok bizonyára feljajdulnak, de megfosztatnak minden fegyverüktől és már nem veszedelmesek. Kisemberek, akik veritékes munkával kuporgattak valamit össze és nem kiváltságokat élveztek, könnyen és szivesen beleilleszkednek az uj rendbe és nem hallunk más kijelentéseket, mint azt, hogy igy a legjobb.

A régi eszmék mindenesetre megsemmisülnek. De uj eszmék támadnak helyettük. Vagy talán nem is ujak, mert hiszen a teljes egyenlőség, a nemzetköziség eszméje már régi eszmék. A történelemben, a nagyemberek munkáiban sürün találhatunk olyan sorokat, amelyek irányelveket tartalmaznak, elveket állapitanak meg egy nemzet életére vonatkozólag. Ezeket a megállapitásokat azonban nem lehet a jövőre, egy uj korszakra vonatkoztatni. Az uj korszak uj helyzetet teremt és uj létfeltételek alakulnak ki. Nincsen igazi törvényszerüség, amely egyetemesen alkalmazható volna, mert minden változás uj törvényeket teremt. A folytonos harcz kifejlesztette bennünk a nemzeti eszmét, számtalan körülmény tulzó sovinizmussá fokozta ezt. Uj berendezkedésen dolgozunk, uj létfeltételek támadnak, amelyek uj eszméket teremtve, szükségképen megsemmisitik a régieket. Fölösleges aggódás azért az olyan fajta siránkozás, hogy Magyarország elvész, ha nem nagyapáink stilusa és gondolatai szerint élünk és rendezkedünk be. A régi eszmékbe görcsösen belekapaszkodók vetettek mindig gátat a haladásnak.

Üdvözöljük a vörös lobogót, az uj idők diadalmas jelvényét! Amint a régi honvédsereg 48-ban egy eszméért lelkesedett a háromszinü lobogó alatt, épen olyan eszméért rajongó tömeg sorakozik az uj lobogó köré. Sőt ez az eszme hatalmasabb, mert ez nem egy darab szabadságot, hanem világszabadságot jelent.

Ma még az emberek között némi idegenkedés észlelhető. A szellemi és testi munkások között még nem a legteljesebb az összhang. Meg is érthető ez. Sokáig lekicsinyelt volt a testi munka, a szellemi munkat végző emberek egy része féltette finoman ápolt kezét és nem fogott kezet a munkással. Viszont a munkások sem tagadhatják meg, hogy a tisztviselő osztály élt a legnagyobb nyomorban. Igaz, hogy ők voltak ezért a hibásak, mert gyávák voltak ahhoz, hogy tegyenek valamit. De kell, hogy megszünjék az idegenkedés az emberek között. Kun Béla mondta a napokban: „gon-

Lapunk mai száma 12 oldal.

dolják meg azok, akik a proletáriátus diktaturájáért küzdenek, hogy ők sem az anyatejjel szivták magukba a proletárdiktaturáról szóló tanitásokat". Szünjék meg a bizalmatlanság egymás iránt, aki azonban a forradalom ellen cselekszik, bünhődjék meg érdeme szerint.

Gy. L.

HIREK

Helyi direktórium. Szombat este, 22-én 8 órakor népgyülés volt a kaszinó nagytermében. Knaller Győző, a Munkástanács elnöke nyitotta meg a népgyülést és ismertette a politikai helyzetet és a proletárság forradalmát. Kruppe Rezső elvtárs vette át azután a szót és bővebben kifejtette az okot, ami szükségessé tette a proletárság diktaturáját. Több szónok hozzászólása után öttagu direktóriumot választottak és egy határozat alapján megszüntették a helyi elöljáróságot és a néptanácsot. Az összes községi ügyek intézését a direktórium vette át, amely munkájáról időközönkint beszámol a Munkástanácsnak. A népgyülés után összeült a Munkástanács és zárt ülésben más fontos ügyeket tárgyalt le.

Földosztás. A birtokberendező választmány mult vasárnap délelőtt 9 órakor a községháza tanácstermében ülést tartott, amelyre a nagyobb ingatlan tulajdonosokat is meghivták és kijelentették előttük, hogy az összes helybeli ingatlanok felett a direktórium rendelkezik. A földmivelésügyi népbiztos utasitásai alapján a választmány kimondta, hogy tekintettel a sulyos gazdasági helyzetre a szántóföldeket fél holdankint megmunkálás céljából kiadja rokkant katonáknak, hadiözvegyeknek, leszerelt katonáknak és esetleg más polgári egyéneknek is. A konyhakertészeteket egyelőre meghagyják, de a kertészeket kötelezik arra, hogy elsősorban a helyi szükségletet elégitsék ki. Hétfőn már meg is kezdődött községünkben a földosztás.

Közgyülés. A Rákosszentmihályi II. választókerületi polgári kör f. hó 23-án délután 4 órakor tartotta évi rendes közgyülését a kör helyiségében. Gunther József elnök nyitotta meg a közgyülést és vázolta a jelenlegi politikai helyzetet. Felhivta a tagokat, hogy támogassák a proletáriátust mai nagyszerü küzdelmében. Tekintve azt, hogy nemcsak politikai, de gazdasági helyzetünk is rendkivül sulyos, kéri a tagokat, hogy a nélkülözést, ami még a közel jövőben reánk vár, férfiasan viseljék. A megpróbáltatások után bizonyosan szebb jövő következik majd. A napirend szerint Horváth János jegyző, a mult évi jegyzőkönyvet és az évi jelentést olvasta fel, amit a közgyülés tudomásul vett. Martinecz Sándor pénztári jelentése után Pizl József ellenőr jelentette, hogy a pénztárkönyveket átvizsgálta és rendbenlevőknek találta. Következett azután az uj tisztikar megválasztása. Elnökül ismét a kör érdemes munkását Gunther Józsefet választották meg. Horváth János nem vállalta tovább a jegyzőséget és helyette Szilvási József és Horváth Gergely lettek a jegyzők. A közgyülés nagy szótöbbséggel elhatározta, hogy a kör czimét „Rákosszentmihályi II. választókerületi Népkör"-re változtatja át. Ezután az ülést az elnök berekesztette.

Mátyásföldi hirek. Miután a magyar tanácsköztársaság a képviselő választásokat végleg eltörülte, a mátyásföldi keresztényszocialis-párt teljesen megszüntette mindennemü működését, illetve feloszlott. A megmaradt 184 K 50 fillér pénztári maradványt pedig a „Hadiözvegyek, Hadiárvák Orsz. Szövetségének Czinkota és környéke helyi csoportja javára nyugta ellenében beszállitotta.

Halálozások. Leszik Róbert, Leszik Károly lakostársunk fia, hosszu szenvedés után meghalt Budapesten. Szerető hitvese gyászolja. — Bogyó János nyugalmazott szanki kántortanitó elhunyt Rákosszentmihályon, ahol csendes visszavonultságban töltötte napjait. Hatvankét évet élt.

Pestvármegye az uj forradalom után. A vármegyeházán szintén diadalmaskodott a márcziusi forradalom szelleme. Az egész megyeháza csatlakozott a szocziálista párthoz és megtörténik ott is a tanácsköztársaság szellemében való átalakulás. Mint mindenütt, megszünnek a rangok és czimek, proletár elvtársak vezetik a vármegye ügyeit. Kégl József dr. volt kormánybiztos átadta helyét eddigi helyettesének Földes István dr.-nak, ki itteni szerepléséből ismeretes Rákosszentmihályon. Hétfőn délelőtt a vármegye ügyeinek irányitására háromtagu diktatóriumot választanak. De a most folyó tárgyalások azt mutatják, hogy valószinüen megváltozik a vármegyei igazgatás egész régi rendszere is.

Rónay jegyző gyásza. Mint részvéttel értesülünk, Rónay Tivadar adóügyi jegyzőt szomoru gyász érte. Fia, ifj. Rónay Tivadar váratlanul meghalt Budapesten. Végig küzdötte a háborut, majd tovább szolgált. A napokban beteg lett s az Auguszta otthonban ápolták. Orvosa tiz morfiumos port rendelt neki s a szilajvérü fiatal ember egyszerre bevette valamennyit, hogy hamar meggyógyuljon. Természetesen rosszul lett s mire a mentők kiérkeztek, kilehelte lelkét. Mindössze huszonnégy évet élt s vőlegény volt. Szülei Rónay Tivadar és neje szül. Krenedits Lujza és huga, Moksi, gyászolják széleskörü rokonsággal egyetemben.

Megszünt az iskolai hitoktatás. A forradalmi tanácskormány az egyház és állam szétválasztását hajtja végre. Ezzel megszünik az iskolai vallásoktatás is. Az erre vonatkozó rendelkezés már megtörtént a fővárosban is és Rákosszentmihályon is.

VILÁG MOZGÓ.

Előadások vasárnap, kedd, csütörtök és szombaton.
Csak elsőrangu képeket mutatunk be.

Márczius 30-án, vasárnap
Vihar után, dr. 4 felvonásban.
Április 1-én, kedden
Becstelenek, dr. 4 felv. Psilanderrel.
Április 3-án, csütörtökön
Névtelen asszony, dráma 4 felv.
Főszereplő Márkus Emilia.
Április 5-én, szombaton
Vörös lobogó, dráma 4 felvonásban.
Április 6-án, Vasárnap,
Vörös boszorkány, I. része

Az előadások 5, fél 7 és fél 9 órakor kezdődnek.
Vasárnap d. u. 3, fél 5, 6, fél 8 és fél 9 órakor
Pénztárnyitás ½3 órakor. Rendes helyárak.

A Nagykaszinó birtokbavétele. A Rákosszentmihályi Nagykaszinót a Munkástanács határozata alapján a tanács megbizottai birtokba vették. Schnur Péter alelnök és Schramek Emil, a kaszinó gazdája jelentek meg a helyiségben, ahol leltárba foglalták és átvették az egész berendezést, az egyesületet megszüntnek nyilvánitották és kijelentették, hogy a rendelkezés joga ezentul őket illeti meg. A helyiséget az egész proletár lakosság használatára bocsájtják, népkönyvtárt rendeznek be és a gyüléseket és egyéb összejöveteleket ott rendezik. A kártyajátékot teljesen és minden alakjában megtiltották. Az üzletvezető vendéglőst meghagyták. Igy a budapesti klubok mintájára a kaszinó helyisége is a proletártársadalom közvagyonává vált.

Közoktatási bizottság. A rákosszentmihályi direktórium az iskolaszék és gondnokság helyett közoktatási bizottságot küldött ki. A bizottság tagjai Szandovics Rudolf dr., Kacsóh Lajos és Csiszár József.

Értekezlet Mátyásföldön. A „Mátyásföldi nyaralótulajdonok egyesülete" szokatlanul népes értekezletet tartott a minap, hogy azon az elnökválság ügyét elintézzék és az egyesület költségvetését megállapitsák. Diósy Lajos elnök ujból le akart mondani tisztéről, de a jelenvoltak egyhangu lelkes bizalomnyilvánitása és Zerkowitz Emil és mások felszólalása után végre is letett szándékáról. Az értekezlet husztagu bizottságot küldött ki a közgyülés előkészitése, a pénzügyi egyensuly helyreállitása és a munkaprogramm kidolgozása ügyében.

A kaszárnyák uj elnevezése. A hadügyi népbiztos rendelete értelmében a főváros tizenöt kaszárnyája uj nevet kapott. A kerepesi-uti Ferencz József lovassági kaszárnya Dózsa György laktanya lett.

Az uj élelmiszerjegyek. Az uj élelmiszerjegyek kiosztását már megkezdették a községházi jegyirodában. Pénteken d. e. 1—200, d. u. 201—400, szombaton d. e. 401—600, d. u. 601—800 számig osztották. Hétfőn délelőtt következnek a 801—1000, d. u. az 1001—1400-ig terjedő számok.

Márczius tizenötödike ünneplése Mátyásföldön. A mátyásföldi elemi iskola márczius tizenötödiki ünnepélyéről irja tudósitónk, hogy körülbelül 200 ifju vett részt a lélekemelő ünnepségen. Istenitisztelet után számos szülő és érdeklődő jelenlétében Földváry Ferencz igazgató és Sklenszky Ilona tanitónő mondtak igen szép alkalmi beszédeket, melyek 1848. márczius 15-ének és 1918. október 31-ének kapcsolatát vázolták. Szavalatok, kurucznóták, Hymnusz fejezték be az ünnepélyt amelynek végén a mátyásföldi közönség frissen sült pogácsákkal vendégelte meg a gyermeksereget.

Rákosszentmihályi ifjusági önképzőkör. A rákosszentmihályi ifjuság eleven egyesületi életet folytat. A meglevő egyesületek mellett most uj életre kelt a „Rákosszentmihályi ifjusági önképzőkör", mely tulajdonképen a legrégibb közöttük, mert még 1903-ban alakult, 1916 ban pedig megerősitett alapszabályokat is nyert, de azután egy időre elszunnyadt. Most szombaton azonban gyülésre hivta ujra toborzott tagjait, kiknek száma ez idő szerint harmincznégy. Az egyesület vezetését, mint igazgató-elnök Szandovics Rudolf dr. vette

Zöldike vendéglő
Rákosfalva.
Minden időben friss meleg és hideg ételek. Elsőrangu részvénysör. Tiszta fajborok, kitünő hegyaljai borkülönlegesség. Kényelmes külön helyiségek társaságoknak e estélyek számára. Számos látogatást kér
Kovács Kálmán vendéglős.

Kivételes előnyárak
Blum J. Nándor
egyenruházati és hadfelszerelési czégnél
Budapest, IV., Kigyó-tér 3 sz.

Szepesi Kuszka Jenő
festőművész **rákosszentmihályi**
festőiskolájába
jelentkezni lehet
Rákosszentmihályon, Rózsa-u. 9.

Kemény Kallós Herczog
selyem szövet és női divat áruháza
BUDAPESTEN
IV. Kossuth Lajos-u. 2.

„KORYOS"

rovarirtó por!!
Páratlan szer mindennemü rovaroknak, mint **zváb, csótány, moly, légy** és **hangyák** kiirtására, szóró dobozokban csomagolva.
Egyedüli készitője:
Petrovics Miklós
droguista
Budapesten IV. ker. Bécsi-utcza 2. szám.

Minden könyvet
megkap Bródy könyvkereskedésében, Budapest, IV. ker., Muzeum-körut 27. szám alatt.

kezébe s az a programmja, hogy főként praktikus ismeretekkel, kémiával, fizikával foglalkoztatja tagjait. De lesz a körnek testedző — torna — szakosztálya is, amelynek vezetését Cserjési Károly tanár vállalta magára.

Ujságirók a szocialista-pártban. A Magyarországi Ujságirók Szabadszervezete egyhangu határozattal csatlakozott a Magyarországi Szocialista Párthoz, amely immár egyedül müködő politikai párt az egész Tanácsköztársaságban.

Elsült fegyver. Furcsa baleset történt a minap a kerepesi-uti villamos végállomáson. Tejrekviráló közegek tartózkodtak az állomáson veszteglő kocsiban és fegyverrel babráltak. A fegyver elsült, a golyó keresztül ment a kocsiban levő padon és a kocsi padlatán s keramit burkolatról elpattant, még pedig olyan különös lendülettel, hogy a kocsi végében álldogáló katona lábikráját sebesitette meg elég sulyosan. A keramit kockán diónyi lyuk jelzi a szeszélyes golyó helyét.

Rökk Ede lakásügye. Méltatlan meghurczoltatást szenvedett nemrég a fővárosi sajtóban Rökk Ede épitész, rákosszentmihályi lakostársunk, aki ellen ujsághir alakjában azt a vádat emelték, hogy a saját házát, melyet eladott, elrekviráltatta lakásul saját magának s igy a vevő nem költözhetett bele. Az az estilap, mely a hirt közölte, maga is helyet adott a helyesbitő nyilatkozatnak, de Rökk Ede lakostársunknak az az óhajtása, hogy a helybeli közönség is tudomást szerezzen igazáról s ezért bemutatta szerkesztőségünkben az ügyre vonatkozó hiteles iratokat, amelyekből kiderül, hogy őt a lakáshivatal tiltotta el attól, hogy a házat a vevőnek átadja, mert a lakásinség miatt az idén nem adnak ki nyári lakásokat a községben. Ezt az épitész a ház eladásakor még nem tudhatta és bár más lakás elrekvirálását kérte magának, a hivatal helyezte el mégis a volt házában, melybe a vevő amugy sem költözhetne bele. Végül nem áll, hogy a vétel révén a vevő károsodást szenvedett volna, mert rövid idővel a szerződés megkötése után jóval magasabb áron kérték tőle az ingatlant, de nem volt hajlandó eladni.

Katonaszinészek szinháza a Nemzeti parkban. A Nemzeti parkban két hatalmas szinpadon fog a nyári évadban müködni a katonaszinészek társulata, mely Vágó Géza vezetése alatt nyitja meg a nagyszerü müvészi programmal induló szinházakat, melyek egyikében klasszikus szindarabokat, a másikban pedig kabarémüsorokat mutatnak be. A vállalat müvészi vezetője Farkas Ferencz dr., a katonaszinészek csoportjának oszlopos tagja.

Labdarugás. A Rákosszentmihályi Sport Club vasárnap tartotta a háborus 4 évi szünet után első tréning mérkőzését. Ellenfele a Compaktor jónevü csapata volt. A vendégcsapatnak azonban nem nagy szerencséje volt, amennyiben a RSC. legénységéből 9:1 arányu vereséget szenvedett. A RSC. legénységén nagyon meglátszik, hogy teljesen tréningen kivül állanak, de még igy is fölényes győzelmet arattak. Előzőleg az I/b csapat játszott, szintén fölényesen, 6:0 arányban győzték le ellenfelüket, a Compaktor II. csapatát. Kedden, 25-én már erősebb ellenfelet keresett magának a RSC. legénysége, a másodosztályu Józsefvárosi Sport Club csapatában, melytől 0:1 arányu vereséget szenvedett. Ezt megelőzőleg a II. csapatok játszottak, amely mérkőzésből a RSC. került ki győztesként 3:2 arányban. Vasárnap, márczius 30-án a másodosztályu Józsefvárosi Atlétikai Club I. csapatát látja a RSC. vendégül, az I/b csapat pedig a Hellas első csapatának adott találkozót.

PAUKER JÓZSEF
fuvaros
Rákosszentmihály, Ilona-utcza 23. szám,
vagy Sándor-utcza 18. szám.
Elvállal butorszállitást, épitkezési és minden egyéb fuvarozások pontos és szakszerü szállitását.

Palaczkborok
ismét kaphatók kiváló minőségben
G. Hauser Stefániánál,
Rákosszentmihály, Remény-u. 4.

MEIXNER
belvárosi nagyvendéglője
IV. ker., Veres Pálné-utcza 3. szám.
Egész napon át meleg és hideg választékos ételek.
Polgári árak.
Társas vacsorák számára külön helyiségek
Frissen csapolt elsőrendü sör a Polgári sörfőzödéből.
Korlátlan kimérés: korsó, pohár. Pilseni és Szt. István palaczk sör.
Tiszta kezelésü valódi fajborok. Csopaki, Rizling, Ménesi, Badacsonyi és Villányi
borkülönlegességek.
Vidékiek találkozó és szórakozó helye.

Telkeket eladok
500—600 korona lefizetéssel, elképzelhető legkönnyebb törlesztési feltételek mellett. Ezenkivül közvetitek villákat és házakat
Géczy János
Rákosszentmihály, Rákosi-ut 32. szám.

Münchengrétzi Czipőgyár R.-T.
budapesti raktára
IV., Kossuth Lajos-utca 15. sz.,
legközelebb ujonnan felszerelve ujból
megnyilik
és kitünő minőségü áruit t. vevői rendelkezésére bocsátja.

Nyilvános nyugtatványozás. A Rákosszentmihályi Függetlenségi és 48-as pártnak vasárnap, márczius 16-án tartott márczius 15-iki ünnepén a következők adakoztak a szentmihályi hadirokkantak és hadiárvák javára: Meyer Ferencz 10.—, Herczeg József 10.—, Schuszter Károly 10.—, Böhsl Ferencz 20.—, Farkas Elek 20.—, Selley Antal 10.—, Pillhoffer József 2.—, Szécsényi István 10.—, Szepesi Kuszka Jenő 10.—, Szigethy György 10.—, Schvarczl József 20.—, Elblinger János 20.—, Schwertzig Antal 10.—, Olvashatatlan 10.—, Nuridzsány Antal 5.—, Kovács Gergely 5.—, Diósi Nándor 10.—, Srandi József 10.—, Petri Ádám 10.—, Herein Imre 2.—, Joó Gyula 10.—, Salamon József 10.—, id. Kersmann József 10.—, Szabó József 20.—, Rokkant 1.—, Krenedits Sándor 10.—, Rézman Lajos 10.—, N. N. 2.—, Zagora Gábor 6.—, Szklenár Ilonka 6.—, Bolner Pál 6.—, Homor Kató 10.—, Kirschner József 6.—, N. N. 1 —, Petrovácz Géza 10.—, Balogh Rudi 10.—, Czinkel Gábor 2.—, Prazsenka Árpád 10.—, Pender K. Farkas 20.—, ifj. Kersmann József 10.—, Náday Lajos 20.—, Dr. Herczegh József Iván 50.—, Vaska György 20.—, N. N. 2.—, összesen 476.— korona.

Anyakönyvi hirek. Rákosszentmihályon 1919. febr. hóban születtek: Szeidler Irén, Grőger Ottilia, Anila Gyula, Lendvai Ilona, Rnska Ferencz, Kerecsdnin Zoltán, Tigler Teréz, Erdey Magda, Timár József, Mészáros István, Laczkó Sándor. — Elhaltak: Nuridzsány Irén, Torma Lajos, özv. Szeisz Antalné, Erdi Ferencz, Borosnyai Jakab, Kolompár Józsefné, Babik Kornélia, Régiusz Józsefné, Modl Frigyes, Orániusz János, özv. Barmos Gyuláné, Zselcházi Mária, Huzli Edéné, Polonkai Kálmán, Adamovits Lajos és Scheib Károly. — Házasságot kötöttek: Lencz László és Preisz Paulina, Hidegheti Antal és Engler Gizella, Várkonyi Jenő és Berki Ilona, Tresánszki István és Hóra Erzsébet, Obertass Ferencz és Kertesi Etel, Bábó Mátyás és Gáspár Anna, Kovács István és Korom Ruskó Gizella, Zuscsak András és Enyedi Julianna, Friesz Ignácz Ede és Zserovics Etel.

CSARNOK.

A tűz.

Régen történt.

Akkor történt, amikor még csendes volt a világ.

Tüzes augusztusi nap szórta sugarait a földre, szinte elviselhetetlen volt a forróság. A távoli templom tornyában megszólalt a harang, delet harangoztak. Megszólalt a gyár kürtje is, a munkások kiözönlöttek a kapun és egy részük megindult a város felé. Ebédre mentek haza. Egy fűzfabokrokkal szegélyezett tó partján állt a gyár, elég nagy távolságra a várostól. A tó vizén deszkákból összerótt talpak himbálództak, középen négyszögletes nyilással, ahol a nyersbőröket áztatták. A parton szétteritve száradt a cserzőkéreg. A piszkos cserzőlé széles árokban folyt ki a gyárból a tó vizébe. Két munkás hagyta el utolsónak a gyár épületét. A tó felé tartottak és letelepedtek egy fűzfabokor tövében. Az egyik munkás soványarczu, idegesnek látszó ember élelmiszert szedett ki a táskájából és falatozni kezdett. A másik kerekarczu, nyugodt külsejü munkás várakozóan tekintgetett ki az utra.

— De soká jön ma az ebéddel a Marika, szólalt meg csendesen.

A másik szótlanul falatozott tovább. Az ebédjét váró munkás végre megpillantotta az uton a közeledő kislányt. Marika lassan jött és óvatosan, meztelen lábacskáját égette a forró homok, meg azután vigyáznia kellett, hogy az ételt ki ne döntögesse. Mikor odaért apjához, kezetcsókolt neki, letette az ebédet és leszaladt a tó vizéhez, hogy vörösre égett lábait megáztassa benne.

— Te miért jöttél ma olyan soká? szólt oda a kis leánynak az apa.

— Mamus megint beteg, a szomszédnéni főzte meg az ebédet, válaszolt a kislány. Azt izente, hogy édesapám siessen majd haza.

— Hiszen mennék is én, akár rögtön is, beszélt csendesen maga elé a munkás. Elszomorodva kanalazta tovább a levest. A másik munkás már befejezte ebédjét.

— Te, János, szólt oda társának a Marika apja, hát nem keserves ez az élet? Folyton beteg az asszony és sohasem lehetek szegény mellett.

— Hát menj haza, szólt vissza csendesen a másik.

— Haza menjek? Hát hogyan mehetnék? Az asszony mindig beteg, ha én mindig hazamennék, mi lenne akkor a munkával?

— Ha beteg az asszonyod, akkor ne törődj mással, István.

— Ne törődjek?! Miből élünk akkor meg? Tudod, hogy ugyis rossz szemmel néz rám a gyáros, ha meg aztán el-elmaradok . . .

— Gyáva vagy István!

— Én gyáva?

— Igen, az vagy, mert remegsz annak a bitangnak a szemejárásától. Dolgozol mint egy állat és még megköszönöd a kenyeret, amihez jogod van, amiért megdolgoztál. Gyávák vagytok mindannyian és ostobák, mikor minden rugást, ami nektek van szánva, ugy vesztek, mint Isten rendelését!

— Békétlen ember vagy te János, felelt vissza a másik és rosszalólag csóválta a fejét. Marika, szólt oda a kislányának. Gyere csak ide! Szedd össze az edényt, aztán mondd meg otthon az édesanyádnak, hogy ápolja magát, majd sietek haza.

A kislány összeszedte az edényt, elbucsuzott az édesapjától és a másik munkástól s hazafelé indult. A két munkás végignyujtózkodott a gyepen, egy kicsit szundikáltak. Félálmukból a kürt sivitása ébresztette fel őket. Feltápászkodtak és megindultak a kapu felé. Fáradt, nehéz lépésekkel mentek, dolgozni ujra, hogy estére még fáradtabbak legyenek.

* * *

A bőrgyár munkásai nagyon elégedetlenek voltak nehéz helyzetük miatt. A Nagyvendéglőben esténként sürün jöttek össze beszélgetésekre. János volt rendesen a szónok, aki ösztökélte és cselekvésre biztatta társait. Mikor a gyár tulajdonosa végleges en visszautasitotta kérésüket, hogy bérüket megjavitsa, elhatározták, hogy sztrájkolni fognak. Egy napon csakugyan be is szüntették a munkát. Remélték, hogy majd csak megpuhul a gyáros. Hogy legyen mit enniök, legtöbben munkát vállaltak. Ki szőlőmunkára ment el, ki meg a csépléshez szegődött. Multak a hetek és a gyárból csak nem jöttek jó hirek. Egy napon futótüzként terjedt el a hir, hogy idegen timárok érkeztek a gyárba. A gyáros kijelentette, hogyha a sztrájkolók nem térnek vissza a munkához, csupa idegenországbeli munkást fog alkalmazni helyettük. A munkások elkeseredtek. Egy este közös tanácskozásra gyültek össze János lakásán. Keserüen bevallották egymásnak, hogy bizony nagyon aggódnak a helyzet miatt. János elkeseredetten kelt ki ellenük.

— Hát megadjuk magunkat? Hát megalázzuk magunkat? Hiszen csak a megélhetésünkért küzdünk, tisztességes bérért, hogy koplalni ne kelljen.

— János, hallgass meg bennünket — vette most át a szót egy idősebb munkás. — Nehéz a helyzetünk, nagyon nehéz. Jön a tél, aztán minden nélkül leszünk. Mi szegény emberek vagyunk, mi nagyon megérezzük

a munkátlanságot. A gyáros meg sem érzi, ha egy ideig áll a gyára. Neki van miből élni. Meg azután itt, kisvárosi helyen, nehéz az ilyen sztrájk, nincsenek társak, akik segitenének rajtunk. Hiszen hallok én nagyvárosi sztrájkokról, ahol sok ezer munkás él szövetségben és sikerrel jár a mozgalmuk. De mi egyedül vagyunk. Aztán itt van az István is, akivel együtt dolgozol. Szegény felesége a végit járja. Nincs pénzük orvosra, patikára. Most is otthon van és ápolja az asszonyt. Ugy bánkódunk mi a szegény ember baján. Nehéz sors ez János, nehéz sors nagyon, szegénynek lenni . . .

János nem biztatta tovább őket. Beleegyezett, hogy menjenek vissza a gyárba. Mikor az emberek szétoszlottak, elment Istvánhoz. Már az ajtóban sirást hallott. Benyitott a szobába. Mariska zokogott az édesanyja ágyánál. István az asztalra borulva ült. Mikor meglátta Jánost, fölnézett. Csendesen szólt, szomoruan:

— Meghalt az asszony, János . . .

János vigasztalta a barátját egy darabig, azután elindult a városból kifelé. A gyár elé ért. Holdvilágos éjszaka volt. A parti füzfák sötét árnyakat vetettek a tóra. Keserü szivvel nézte a gögösen kiemelkedő gyárépületet, a büszkén felnyuló kéményeket. Önmagában perelt a hatalmas urral, a gyárral, ahol ők, az emberek, a rabszolgák. Ökölbe szorult a keze. Megfenyegette a borzasztó, a kegyetlen hatalmat vele.

* * *

A munkások már egy hónapja, hogy ujra dolgoztak a gyárban.

Egy októberi alkonyaton hirtelen éles kürtszó hangzott fel a gyárból. A munkások hirtelen kitódultak az udvarra. Vészjelzés volt. Egy szikra kipattant a gépházból és tüzet fogott a gépház ócska teteje. Erős szél kerekedett és csak ugy repkedtek a szikrák tova. Csakhamar tüzet fogott a többi épület teteje is. Hatalmas lángok csaptak fel a magasba. Kisértetiesen csillogott a tüz fényében a tó vize, a parti füzek rémesen suhogtak a szélben. A munkások ide-oda szaladgáltak. Néhányan a tüzoltókért szaladtak, a többiek kannákkal hordták a vizet a tóból. A gyáros kétségbeesetten szaladgált az emberek között Rimánkodott nekik, kérte őket, hogy tegyenek meg mindent, mert odalesz mindene. János kint állt a parton, egy félreeső helyen, egy fűzfabokornál. Ő nem segitett. Látta, hogy István is segiteni akar, kilépett a bokorból, megfogta társa kezét és magához huzta. Az ellenkezett. De mikor látta társának lázban égő arcát, csillogó szemeit, mikor érezte kezének erős szoritását, egyszerre csak az ő szivében is felszakadt elfojtott keserüség és ott maradt a társa mellett. Suttogva beszélt János, izgatottan, fanatikusan.

— Tüz van István, tüz van! Nem érzed meg te, hogy mit jelent ez a tüz? Bosszut jelent István! Itéletet jelent! Tekints oda, hogy pusztul minden. A büszke kémények leomlanak. Üszkös viz folyik az udvaron. Látod, hogyan tépi a haját a nagyságos ur? Látod? A vagyonáért jajgat. A vagyonáért, amit a mi erőnkből szerzett!

— Megérdemelné, hogy a lángok közé dobjuk, hördült fel István.

János meredten előre hajolt, arcát bevilágitotta a fény.

— Igen, megérdemelné István. De mégis . . . Tudod mit kellene tenni? Igen, beledobni a tüzbe azt az embert és mindegyiket, de azután eloltani a tüzet! Ezt kellene tenni, István.

* * *

Fordul az időkerék. Tüzek. Itéletek. A lángokban pusztuló zsarnokok. Vajjon eloltjuk-e majd e tüzet?

György Lajos.

RÁCZ DÁNIEL

Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és mütermei

Sürgönycim: „Roberácz“ *BUDAPEST,*
Telefon: 167-02. *IV., Kigyó-utca 2. sz.*

TEICHNER-féle

Kávéház és étterem

Rákosi-ut 21. sz. alatt (volt EBERHARDT-vendéglő)

f. évi március hó 29-én megnyilik.

Naponta JÓNÁS GYULA czigányprimás hires zenekara hangversenyez.

Kitünő ételek és italok! — Pontos és figyelmes kiszolgálás!

ZAORÁL JÁNOS

BOROTVA ÉS KÉSMŰÁRUGYÁR, HOMORU KÖSZÖRÜLDE. :-: ACÉLÁRUK NAGYBAN ÉS KICSINYBEN.

Budapest, Baross-utcza 1.

Drótfonatok, Lisztsziták és Áttörősziták

kaphatók

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és keritès-gyárában

Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 48. szám.

KERNER EMIL

füszer- és csemege-üzlete Rákosszentmihályon,

Rákosi-ut és Corvin-utcza sarkán.

(Volt Jahoda-üzlet.)

Sajt, konzerv, cukorka. Alkalmi különlegességek. Friss, elsőrangu áruk. — Méltányos napi árak.

Modern és hasznos ajándék egy fényképező készülék.

Nagy választékban olcsó árakon kaphatók

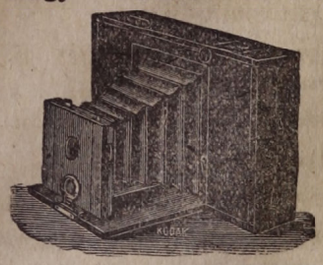

Pejtsik Károly

fényképészeti czikkek szaküzletében

Budapest, IV., Városház-u. 1.

(Kossuth Lajos-utcza 7. szám)

Árjegyzék és utbaigazitás díjmentes.

Saját müterem kizárólag :: amatőr czélokra. ::

Festék, kátrány és vegyi termékek gyári raktára

KUN SÁNDOR

Budapest, Ferencz József-rakpart 16.

Telefonzám: 61-23.

Állandó raktár az összes hajózási anyagok és hajózási felszerelési czikkekben. Román- és portland-czement gyári raktára.

KERTÉSZ TÓDOR

játék- diszmü- és sportcikk-áruháza

Budapest, VI., Kristóf-tér.

AMPUTÁLT ÖN?

Akar Ön elegáns, a czélnak teljesen megfelelő **mülábat** vagy **mükezet?** Ez esetben szíveskedjék bizalommal a 35 év óta fennálló legjobb hirnévnek örvendő **Keleti J.** budapesti orthopädiai müintézetéhez fordulni. **Keleti mülábai és mükezei, járó és támgépei a legjobbak a világon. Elegáns könnyü járás! — Mérsékelt árak! — Kifogástalan technikai kivitel!**

Több évi jótállás. Több ezer elismerő okmány hirneves orvosoktól és betegektől! — Ezenkivül gyárt és raktáron tart: Csász. és kir. szab. KELETI-féle

sérvkötőket

pneumatikus gummipelottával. Haskötőket, gummi görcsérharisnyákat. Testegyenesitő járó- és támgépeket. Betegápoláshoz tartozó összes czikkeket.

KELETI J.

orvosi müszer- és testegyenesitő gépek gyára

Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen.

JESCO a czipőipar csodája III

Utólérhetetlen forma, elegánczia és tartósság tekintetében. Egységár hölgyeknek és uraknak! Fél- és magas czipők.

Főraktár:

BUDAPEST, IV. KER., KECSKEMÉTI-UTCZA 19. SZÁM.

DEUTSCH ANTAL

Haris, Zeillinger és Társa a „kék csillaghoz"

Budapest, IV., Váczi-utca 16. szám. **Telefon 10—55.**

Vászon- és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk.
Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben
saját gyártmány.

Menyasszonyi kelengyék,

selyem szoknyák és harisnyákban dus választék.

kivánatra mintákat küldünk.

Állandó butorkiállitás

Grosshändler J.

Budapest, IV., Semmelweiss-utca 17.

Háboru előtti készlet: legfinomabb háló-, ebédlő-, uri- és szalon-berendezésekben és igy abban a helyzetben vagyok, hogy még a régi árak mellett szállithatok. Telefon 71—35.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.

NAGY IMRE

virágnagykereskedő

Budapest, Belváros, Fővám-tér 6.

(a központi vásárcsarnok átellenében.)

A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.

Modern kertészeti telepem:

II. ker., Pasaréti-ut 64. szám.

Állandó virágkiállitás.

Sneidig egyenruhákat

feltünő olcsón ésjó minőségben szállitanak

BLUM és TESTVÉRE

egyenruha szállitók

Budapest, IV., Váci-u. 31—33.

Piarista-épület.

VILLAMOS THERMOFOR

ÁRAMSZABÁLYZÓVAL

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÁRJEGYZÉK INGYEN

NAGY KÁROLY

BUDAPEST KIGYÓ-TÉR 1.

WEISZ ÁRUHÁZ

Budapest, IV., Váczi-utcza 24.

Földszint: Selyem, csipke, ruhaszövet, függöny, magyar kézimunka, harisnya, keztyü, fátyol és pipere áruk.

I. emelet (lift): Kalapforma, virág, toll, bársony és kalapdiszek.

II. emelet (lift): Nagybani eladás minden czikkben, alkalmi árusitások.

Maradékok minden czikkben az áruház első emeletén mindenkor kaphatók.

SALZER J.

reklámczikk gyára.

Naptárak és czukrászkellékek gyártása.

Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.

Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

A főváros legelegánsabb és legdusabb

automobil raktára

LAURIN ÉS KLEMENT

részvénytársaság vezérképviselete.

Budapest, VI., Andrássy-ut 10. sz.

ALAPITVA 1864-BEN. ALAPITVA 1864-BEN.

Lőwenstein Mihály utóda

HORVÁTH NÁNDOR

Budapest, IV., Ferdinánd bolgár király-ut 4.

Csemege. Füszeráruk. Halak.

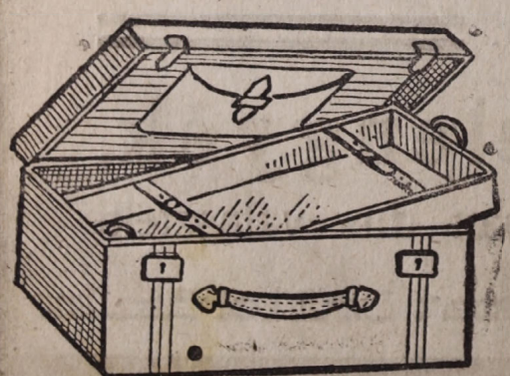

CSAK A Mehmed szultán-ut 5. szám alatt van (a régi Muzeum-köruton)

Csángó Henrik, bőröndös

A czim fontos, mert fióküzlete nincs.

Szőts
Lakásberendezési Áruháza
most
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10.
(Rösler-bazár mellett.)
Czimre ügyelni kéretik. Telefon 26—89.

Losonczi Emil
Budapest, IV.,
Váci-utca 13.
TELEFON: 114—89.

Bőr díszmű áruk, kézitáskák, levéli és pénztárcák, selyem-tarsolyok, gyémántutánzatu és :: gyászékszerek.
Alkalmi ajándékok nagy választékban.
Ujdonságok modern kézitáskákban a legszolidabb árakon.
Tarsolyok a legnagyobb választékban és minden minőségbe csakugy mint háboru előtt **kaphatók.**

LÁSZLÓ ÉS FEKETE
különleges
női divatkelme áruháza
BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-utcza 14-16.
(A főpostával szemben)

Ungár Lipót
női divatáruháza
Budapest, IV.
Kossuth Lajos-utcza 2.

EGYENRUHÁT
garantált legjobb gyapjuszövetekből.
Mesteri szabás, legfinomabb kiállitás, jótállás mellett.
Szőrmeköpenyek, zubbonyok, mellények és könnyebb egyenruhák is Nyári és téli sapkák 5 K-tól, Frommer-revolver 65 K, revolvertáska 10 K Gyulay-táska 15 K, kard 28 K, kardbojt 4 K. kardkötő 6 K, kezlyü 4 K borgamásni 20 K, csavargamásni 7 K, tábori takaró 12 K, háti zsák 8 K Hálózsák 40 K, tábori kulacs 3 K és feljebb. Mindennemü rendjelek rendjelszalagok és minden czikk, melyre a hadseregnek a táborban szüksége van, nagy választékban jutányos árban beszerezhető
TILLER MÓR és TÁRSA
Budapest, IV., Váczi-utcza 35.

Szücs és Márkus
selyem, csipke, szalag, bársony, gomb és ruhadiszkülönlegességek divatháza
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
A belváros ezen jóhirnevü cégét, mely megbizható, szolid kiszolgálásáról, divatirányu izléséről s rendkivüli előnyös árairól ismeretes, mint legjobb bevásárlási forrást különös figyelemmel ajánljuk.

BENCZE
cipő szalon
Telefon 125-24
Budapest, IV. ker.,
Bécsi-utca 5. félem.
Kész és mérték szerinti női czipők a legjobb és legszebb kivitelben .·. .·. .·.

Simkovics Erna
bluz- és pongyola-különlegességek
Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 9. sz.
endkivül olcsó árak.

Mössmer József Fiai
menyasszonyi kelengye készitők
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 2. szám.
Női és férfi fehérnemüek.
Vászon és asztalnemüek.
Blouse különlegességek.
Harisnyák.

Legolcsóbb és legnagyobb választék butorokban
ZIERLICH ARNOLDNÁL

Régi butor szalon

Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3. sz.

Uj, használt és antik butorok vétele, eladása és becserélése.

Skót és angol szövetkülönlegességek. :: :: :: ::
Egyenruha és Breeches-nadrág speczialista.

Petrovits és Társa

polgári és katonai szabók

Budapest, IV. ker., Kigyó-tér 1. sz.
(Királyi bérpalota)

Telefonszám: 1—36. *Telefonszám: 1—36.*

PAPEK JÓZSEF

császári és királyi udvari szállító

bőröndös és finom bőráru gyártó.

BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 11.

Kizárólag jobb minőségü áruk.

JUNG PETER

csemege-áru nagykereskedés

Budapest, IV. ker., Fővám-tér 6. szám.
központi vásárcsarnokkal szemben.

Konzervek, sajtok, déli gyümölcsök, likörök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban

Budapest szenzációját képezik

Elsner Oszkár

áruházai **Főüzlet**
IV Párisi-utcza 3. szám, Koronaherczeg-utcza sarok

Nagy választék alkalmi szalagokban, csipkékben, jabots, echarpe, shawlokban és mindennemü divatczikkekben.

Főüzlet: IV., Párisi-u. 3. (Koronah.-u. sarok).
Fiókok: VII., Király-utcza 35. sz.
VII., Rákóczi-út 32. sz.
II., Fő-u. 52, Batthyányi-tér sarok
IV., Calvin-tér és Kecskeméti-u. sarok

RÉTAY és BENEDEK

Budapest, IV., Váci-utca 59. sz.

Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára

Oltárok, szószékek, urkoporsók és teljes templomi berendezések.

Régi oltárok renoválására, festésére és aranyozására, templomok kifestésére ajánlatos cég, mely a munkát külön e célra nevelt iparmüvészek által szakszerüen és stilszerüen végzi. Végzett munkái közül, a melyek a legteljesebb elismerésben részesültek: a szeged-rókusi uj templom teljes berendezése, az aradi Minoriták uj templomának teljes berendezése, a máriasasvárikegyteplom, a máriaradnai kegytemplom, a beregszászi templom kifestése és berendezése és a Müemlékek Országos Bizottsága által megrendelt szepescsütörtökhelyi főoltár.

Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

MODELL

női kalapok, naponta ujabban érkeznek. **Gyászkalapokból nagy választékot tartok. Selyem angol-bortniból** selyemkelmével kombinálva (kézi munka) készült kalapok igen divatosak és ezekből minden szinben vannak raktáron. **Urinők fizetés nélkül megtanulhatják a szakmát. Női kalapok átalakitása legujabb divat szerint készül.**

Caroline és Nővére utóda Löwyné Landler Róza

Főüzlet: **Budapest, IV., Párisi-utcza 3. szám.**
Fióküzlet: **Ujpest, Árpád-ut 31. szám.** Gyár: **VII., Károly király.ut 9.** (Hadik-palota) az udvarban

Wolf ruhaáruház,

eladás egyelőre nagyban

IV. ker., Szervita-tér 2.

az emeleti helyiségekben.

Szövetek. — Ruhák. — Bélésáruk.

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., ker., VÁCZI-UTCZA 41. SZÁM.
a legjobb hirnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. Telefon 167—34.

Holzer

divatháza
Budapest, IV. Kossuth Lajos-uteza 9.
Külön női fehérnemü osztály.

Olcsó darabok eladása a souterreinben.

A valódi
Hollandi Három Király Tea
a legjobb vértisztitó szer.
1 csomag ára 2 korona.
Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készitmény kapható:
LIPPE-gyógyszertár Rákosszentmihály.

Valódi tea és konyak
kapható
Deisinger Testvérek
cégnél
Budapest, IV., Ferenczlek-tere 1. szám. (Királyi bérpalota.)

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák
LIPCSEI VILMOS
divatáruházában
Budapest, IV., Kigyó-tér 6. szám.

CZIRING ÁRMIN
Budapest, Deák Ferencz-utcza 19. sz.
A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve!
Kizárólag sajátkészitményü szücs és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

Alapitási év 1900. Telefon 148–15.
Haskó Mór
leány- és női kalap-üzlete
Budapest,
IV., Koronaherczeg-utcza 18.

UHER ÖDÖN
fényképész fényképészeti szaküzletében
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 2. szám.
Elsőrangu és legkiválóbb gyártmányu **fényképező gépek, objektivek, papirok, vegyszerek, lemezek** és minden egyéb, a fényképezéshez szükséges anyagok és felszerelések. **Amatőr munkák kidolgozása** a czég mütermében mérsékelt áron. Szaktanácsok és sötétkamra dijtalan.

Dona Döme és Tsa
papirkereskedése, a poprádi gyár raktára
Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.
Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceán-tengerentuli levélpapirt,** valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

Zwieback Lajos és Testvére
Budapest, IV., Váczi-utcza 14. szám.
Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját mühelyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere czikkek
SZEMERE GÁSPÁR
Budapest, IV., Deák Ferenc-u. 13.

Mérő cipők
legszebbek, legjobbak
és legolcsóbbak
Mérő L. és Társa
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 1.

Varga Sándor
fűszer- és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. szám.
(A szobor előtt)
Ajánlja kitünően felszerelt üzletét mint szolid bevásárlási forrást fűszer- és csemege árukban, sajtok, szardiniák stb. conservekben. Tea, rum. Teasütemények, likőrök, gyümölcsök, pezsgők stb.

Fleischmann Ignác

Budapest, IV. ker., Kálvin-tér 2.

Női és férfi fehérneműek.
Menyasszonyi kelengyék.
Vászon és asztalneműek.

Férfi és gyermek ruhák

egyenruhák és katonai czikkek **legolcsóbb** bevásárlási helye

Fehér M. Miksa áruháza Budapest, **csak** Károly-körut 16.

Jól jár ön?

ha nem, úgy viselje a hirneves

Chasalla-czipőt

melyet mindenkinek a láb fekvése és pontos mérete szerint készen árusitunk, eltérően a többi kész cipőktől, amelyek csak ugy találomra illenek a lábra

Egyedüli elárusitók:

Székely és Társa

Budapest, IV., Muzeum-körut 9. szám.

Radó

Aladár

bluz- és pongyola divatáruháza

Budapest, IV. Kristóf-tér 6.

Hölgyeket

nem, de **férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával**

öltöztet a

Platschek Áruház

Budapest, IV., Károly-körut 28. sz.

(Röser-bazár.)

Elsőrendü minőségek Szigoruan szabott árak

Kérjen árjegyzéket!

BETEGÁPOLÁS

Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. **sérvkötők, hasköték, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartük, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek** a legmegbizhatóbb minőségben csakis

Fischer Péter és Társa

r.-t. czégnél

most IV. kerület, Kálvin-tér 3. szám.

szerezhetők be.

Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

Telefon 958. **Alapittatott 1856.**

Női kalap-különlegességek

Virányi J.

női kalap gyára

Kalapok formázás, festés és diszités végett elfogadtatnak.

Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3. szám.

Telefon 79—33. *Telefon 79—33*

GUTTMANN BÉLA

kötött- és szövöttáru nagykereskedése

Koronaherceg-u. 6.

Női-, férfi- és gyermek-harisnyák. Kötött és szövött keztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Nyomatott Neuwald Illés utódai könyvnyomdájában. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné

Cenzurat postul Budapesta.
Anul 1919. Luna sept. Ziua 5.

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, szeptember 6. 14. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.
SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rákosszentmihály, Szentkorona-utca 37.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: BALÁZSOVICH ZOLTÁN.

Előfizetési ár: Egész évre 48.— K.
Fél évre: . . 24.— „
Negyed évre: 12.— „
Egyes szám ára 1 korona.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Adjon Isten!

(bz) Adjon Isten, kedves, jó olvasó! A Te hüséges barátod, aki csaknem teljes két évtized óta pontosan beköszöntött Hozzád, hogy elhozza Neked friss hireit, őszinte lelkesedését és olthatatlan szeretetét minden iránt, ami *magyar*, ami szép és nemes és ami ennek az ősi Rákosmezőnek érdekeire tartozik, jó öt hónapi kényszerü hallgatás után kopogtat ujra ajtódon, hogy, ha Isten is ugy akarja, többé sohase maradjon el mellőled.

Borzalmas öt hónap volt . . . a pusztulás, az összeomlás, a rémek és szenvedések keserves korszaka. Igen-igen sok lehetett a bününk, hogy ennek a vitéz, hősi tettekben tündöklő, nagyratörő és nagyra hivatott nemzetnek igy kellett megvezekelnie érettük. Szinte ugy rémlik ma, mintha lidércznyomásos álom lett volna, ha annyi szomoru gyász és keserves pusztulás nem mutatná kitörülhetetlen nyomait . . . Romok között ődöngünk és nem száradtak még fel könnyeink. Rettenetes valóság volt; tomboló vihar, fergeteges özönviz, mely végig rohant rajtunk s még ma is bódultan tapogatjuk tagjaink: mi vagyunk-e, ébren vagyunk, élünk valóban? . . .

Még teljes a bizonytalanság körülöttünk. Még nem látjuk a kivezető utat, még messze az első napsugár, mely — a történelem tanusága szerint — áldásttermő talajjá varázsolja az iszapot, mit a szennyes áradat hordott földünkre. Még sok-sok megpróbáltatás vár reánk, sok szenvedés és küzdelem, de talán a legrémesebb fejezeten tul jutottunk, a legkeservesebb szakaszon keresztül vergődtünk. Ime, lehelhetünk megint, élünk és lassankint megjön a szavunk. Még halk és óvatos, még bizonytalan a beszédünk, de ujra felzendülhet a szó, ujra elmondhatjuk, hogy magyarok vagyunk, a megtépett, megalázott, megszabdalt, ezer sebből vérező magyar haza minden bánatban és vértanuságban is hüséges, igaz fiai és ujra Istennel köszönthetünk téged, szenvedésben és gyötrelmekben osztályos társunk, mi magyar testvérünk, mi jó közönségünk!

Lehet-e más az első szó a tetszhalálból feltámadás után, mint Istenünk dicsérete és édes, magyar hazánk köszöntése? Szabad-e profán dolgokkal kisebbiteni e pillanat magasztosságát, ezt a nagyszerü perczet, midőn ismét egybeforrhat gondolatunk, közös hálaimává nemesül a szó ajkainkon?

Milyen kicsinyes, hitvány, utszéli ebben az órában minden egyéb gondunk, egyéb gondolatunk! Az embereknek már is kiütköző önzése, falánk kapzsisága, irigy pártoskodása, gyarló tévelygése, mohó tülekedése, mely körülvesz mindenünnen, holott alig mult el még a legczudarabb csapás fejünk felől. Nem tud felháboritani, még csak érdekelni is alig. Emberi jellem és — fájdalom — magyar vonás. Ezért bünhödte már e nép a multat s jövendőt . . .

De nem tudlak gyülölni, csak szeretni. Szenvedni, verejtékezni, vérezni és meghalni tudok, ha kell, de boldog és büszke vagyok, hogy magyarnak születtem és szivembe zárhatlak én bünös, szenvedő, szegény magyarom! Belénk fojtották rabló martalóczok ezt a szót s most táguló kebellel kiálthatom világgá ujra és utolsó lehelletemig: magyar vagyok!

Ujjá épitjük ezt az országot. Ujra kezdjük a munkát, mit a Gondviselés keze nekünk osztott. A kipróbált régi erkölcs fegyvereivel fogunk küzdeni. Nincs szükségünk uj programra, uj fogadkozásra. A mi elveinken nincs mit változtatnunk. Isten és haza, ez volt és ez lesz a jelszavunk. Tisztesség az erkölcsünk, becsület a törvényünk, jóakarat az iránymutatónk. Párt és politika törtető emberek játéka, nem a mi kenyerünk. Nem akarunk semmit, csak ujra boldog és békés magyar hazát és abban virágzó és minden széppel, jóval ékes, derüs otthont itt, a csobogó Rákos patak vidékén, a mi lelkes szeretettel alapitott és féltő gonddal ápolgatott kedves helységeinkben, amelyeknek javát szolgálja minden munkánk és törekvésünk. Isten áldása legyen rajta és Rajtad, kedves olvasó, kinek szeretete, érdeklődése és pártfogása a mi egyetlen földi jutalmunk és bőséges fizetségünk.

Lapunk mai száma 8 oldal.

Trikolor a „háromszinü maszlag".

Irta: Krenedits Sándor főjegyző.

Végre hosszu, kinos szenvedés után a házak ormain és dobogó magyar kebleken ujból látható a „háromszinü maszlag". Azt hiszem emlékezetében van még sok rákosszentmihályi polgártársamnak, amikor ez év tavaszán a kaszinó nagytermében megtartott népgyülésen egy emberi bőrbe bujtatott szörnyeteg fertőzött szájából száz és száz magyarember előtt elhangzott az a nemzeti érzésünket földig sértő és gyalázó kijelentés, hogy a nemzeti szinnek nevezett „háromszinü maszlag"-gal butitják az embereket és iskolás gyermekeket. Könnyes szemekkel és ökölbe szoritott kezekkel kellett a gyilkos terror alatt nemzetünk gyalázását türni.

Kifosztottak vagyonunkból, megfosztottak személyes szabadságunktól, elvették gyermekeink ártatlanságát és legjobbjaink ezreit végezték ki csak azért, mert hazánkat szerettük és egy őrült eszme szolgálatába nem álltunk. Pusztulás és szenvedés volt mindenütt és egy sötét temető volt az egész ország. Már-már minden bizalmunkat elveszitettük, mikor sok gyötrelem és megalázás után végre jött egy kis reménysugár. a junius 24-iki nagy nap, amikor a hazaszeretet tüze lángra gyujtotta a már-már halottnak hitt nemzetet, s napok multával a „Hazádnak rendületlenül légy hive óh magyar" szent ima hangjai mellett milliók adtak hálát a magyarok Istenének, hogy édes hazánkat megmentette és a sok vérrel áztatott trikolort magasan és dicsőségesen lengette a lágy déli szellő. A feldult, szenvedő arcokra egy kis nyugalom szállt, sőt ma már mosolyt is látunk az emberek arcán, tehát a munkakedv vissza jött.

Kedves polgártársaim! Munkára fel! Egy cél lebegjen minden hazafias érzelmü magyar ember szemei előtt: hogy düljenek le a politikai válaszfalak, félre az egyéni érdekekkel, félre a személyes gyülölködéssel, a „haza mindenek felett". Küszöbön vannak a nemzetgyülési választások, amikor azoknak a megválasztásáról van szó, akikre az uj Magyarország felépitése vár. Résen legyen minden hazafi, hogy téves eszmékkel és hangzatos szavakkal el ne ámitsák és csak arra az egész férfiura adja szavazatát, aki a nemzeti érzést képviseli és egy szebb és boldogabb keresztény Magyarország felépitésén munkálkodik: mert az ő munkájuk egy ujjabb ezeréves Magyarország alapkövét képezi.

A sok szenvedés megtanitott bennünket arra, hogy szeressük egymást: tehát a személyes gyülölet nem vezetheti azt a magyar embert, aki szereti hazáját. Aki pedig nem szereti és egyéni érdekét mindenek fölé helyezi, az megérdemli sorsát. Azzal ugy kell bánni, mint az élősdiekkel, a parazitákkal. Szerencsétlen hazánk nagy munkát vár mindnyájunktól, azért ne ismerjen senki fáradtságot, hanem ragadjon minden becsületes magyarember egyik kezébe munkásszerszámot, a másik kezébe fegyvert és esküdjünk meg, hogy édes hazánkat az elmult rettenetes megpróbáltatásoknak nem engedjük többé kitenni, ha kell életünkkel és mindenünkkel megvédjük, akkor talán beteljesedik Bellágh dr.-nénak is az a jóslata, hogy Magyarország soh' sem volt olyan nagy, mint lesz.

Képviselőtestületi közgyülés.

Mult esztendő novemberének elején tartott utoljára közgyülést Rákosszentmihály képviselőtestülete, melyet akkor megfosztott törvényes hatáskörétől a forradalom áradata. Október harminczegyedikén indult meg az ország azon a lejtőn, amely a proletárdiktaturáig vezetett. Azóta különböző forradalmi alakulatok bitorolták a hatalmat és végezték erkölcsi és anyagi javaink elpusztitásának szomoru munkáját.

A direktoriumok elüzése után a kormánynak egyik legelső intézkedése volt, hogy a törvényes közigazgatási szervek hatáskörét helyreállitotta, hogy igy a jogfolytonosság elvét és a törvények erejét ujból érvényre juttassa.

Mély megindulással helyezkedett el Rákosszentmihály régi képviselőtestülete a községháza termében, hogy a gonosz álom után első közgyülését megtartsa és őszinte megilletődéssel hallgatta a székébe visszaültetett Hauser Gyula biró lelkes üdvözlő szavait, melyekkel kipróbált munkatársait köszöntötte. Ott volt csaknem az egész képviselőtestület és zajos éljenzéssel fogadta a biró rövid megnyitóját, mely után Krenedits Sándor főjegyző emelkedett szólásra és izzóan hazafias, magával ragadó lendületü beszédet mondott. A fájdalmas tiz hónap után, okulva a tanulságokon, munkára hivta fel az igaz magyar hazafiakat hogy a a hazaárulók gaztettei után épitsük fel a hazafiságában szeplőtelen, ujra viruló Magyarországot, melyet a keresztény erkölcs alapozott meg és fog fentartani. A hazát megtagadó árulókat pedig tiporjuk el és tisztitsuk meg tőlük közéletünket.

A lelkes és őszinte beszéd frenetikus hatást keltett. Napirend előtt szólt még Böhsl Ferencz állampolgársága ügyében, mely kérdést közmegnyugvásra tisztázott. Szavaiból megdöbbentő képet nyert a közgyülés a diktatura fojtogató zaklatásainak válogatott eszközeiről és az akkori szereplők eljárásáról.

Végül Balázsovich Zoltán fejezte be a napirend előtti felszólalások sorát.

— Enyém volt — ugymond — az utolsó szó annak idején ezen a helyen, legyen szabad tehát ezt a pillanatot rövid visszatekintésre felhasználnom. A mi utolsó közgyülésünkön hiába hivatkoztunk törvényre és hiába kértünk konkrét adatokat az ellenünk támadóktól, ádáz gyülölet vett körül bennünket. Az azóta elmult szomoru korszak elégtételt szolgáltatott, bárha nagyon sulyos árat kellett is érette fizetnünk. Ha minden rossznak van jó oldala — a közmondás szerint — a szenvedett rossznak meg van az a csekélyke jó oldala, hogy meggyőzhetett mindenkit, hogy az a sok gonosz pletyka és vádaskodás, a mit éveken át a községi vezetőség ellen elszórtak, — tökéletesen alaptalan.

Mi azon az utolsó gyülésen azt mondottuk, hogy a lelkiismeretünk tiszta és az előljáróságot is önzetlenül és becsületes meggyőződéssel támogatjuk, mert arra érdemesnek tartjuk. Ám, ha valaki tud valamit, tárja fel, mert czinkosok lenni nem akarunk. Senki sem tudott semmit. Sem akkor, sem azóta. Nagy elégtétel, hogy ez a pusztitó vihar, amely ártatlanok légióját is

végig gyötörte, nem tudott ránk sütni semmit, sőt még csak vádat sem kovácsolhatott.

Feldulták a hivatalokat, egyenesen leleplező szándékkal szállta meg egy gonosz csoport a községházát és nem tudott felfedezni semmit. Házkutatásokkal gyötörtek, feltárták „titkainkat," éléstárunkat, felturták otthonunkat és sem titoknak, sem panamának, sem önző élelmiszerfelhalmozásnak nyomát nem találták. Pedig ha a legcsekélyebb nyomát lelték volna, diadalmas tort ültek volna felettünk.

Ime tehát, ok nélkül való volt a sok lappangó gyanusitás és gyülölet. Ennek az érthetetlen gyülöletnek a forrásával azonban érdemes kissé foglalkozni, mert azt, bár szórványosan, de a közönség különböző rétegeiben tapasztalhattuk. Az egyik forrása az irigység, ez a vétkes emberi gyarlóság. Azt hiszik, hogy mi itt husos fazekak körül terpeszkedünk, nagyszerü hatalmon osztozunk és minden földi jónak részesei vagyunk, holott a közügyek lelkiismeretes szolgálata sulyos teher csupán, de semmi előny és semmi haszon. Itt a zöldasztal körül nem osztogatnak mézes kalácsokat és a mi feltárt éléskamránkban sokkal kevesebbet találtak, mint a legszegényebb hivatásos „proletárnál," mert mi küzdő emberek vagyunk és még azt sem használhatjuk ki magunknak, a mit más magánember megtehet.

A gyülölet másik forrása a politika, amely egymás ellen uszitja az embereket. Itt a község vezetésében ezentul is még szigorubban ki kell küszöbölni minden politikát. Itt csak egy czél, csak egy program lehet: a község érdeke, itt csak azért kell buzgólkodnunk, szeretett Rákosszentmihályunk javára, — innen minden egyebet ki kell rekesztenünk. A politikából csak annyit, — mint főjegyzőnk mondotta, hogy mást, mint tiszta hazafiakat nem türünk meg magunk között. A többinek pusztulnia kell. Jól mondotta, hogy lelkes és törhetetlen munkára kell összefognunk, vállvetve dolgozunk. A multra nézve, ahol lehet, vessünk fátyolt. Akik emberi gyengeségből szegődtek elleneink sorába, mert elvákitotta őket az irigység, vagy rövidlátókká váltak a politikai szenvedély, a gyülölködés miatt, jöjjenek megbékélve dolgozni velünk. Szivesen teszek megkülönböztetést, kész vagyok, hogy ellenfelemnek békejobbot nyujtsak. De aki hazáját tagadta meg, annak nincs kegyelem, azzal szemben nincs irgalom, annak pusztulnia kell a közélet forumáról csakugy, mint a tisztességes emberek társadalmából. A magam sérelmeivel szemben lehetek nagylelkü, azokért megbocsájthatok. A hazaárulóknak nincs bocsánat, a haza nevében nem bocsájthat meg senki, erre nincs irgalmazás.

Elvárjuk az elöljáróságtól, hogy javaslatokat tesz a hazaáruló és kétes elemekkel szemben foganatositandó eljárásról és a módozatokról, hogy miként lehet tőlük községünket végleg megtisztitani.

Végül szivem egész melegével ödvözlöm a képviselőtestület élén e nevezetes pillanatban községünknek a megpróbáltatások hónapjaiban legtöbbet szenvedett és ma legszebb elégtételt nyert vezetőit, biránkat és főjegyzőnket.

E beszéd meghallgatása után a napirendet tárgyalta le a közgyülés. Agg és beteg törvénybiránk helyetteséül Kecskeméthy Vincze régi, érdemes polgártársunkat, a rem nybeli legközelebbi birójelöltet, a nyugalomba vonult községi pénztáros helyébe Csabány A. Jánost, három elöljárósági tag helyetteséül pedig Pehárcz István mérnököt (Annatelep), Payer Willibáld ács és Málovits Lajos asztalosmestert, közgyámul pedig Zirmann Jánost jelölte a közgyülés. A főszolgabiró a felsoroltakat tisztükben meg is erősitette.

A bizottságokat a következőkép alakitották meg:

Mezőgazdasági: Kecskeméthy Vincze, Schvarczl József, Pehárcz István és Zirmann János.

Közélelmezési: Szabó József, Málovits Lajos, Riskó János, Auguszt Béla és Böhsl Ferencz.

Közmunka: Hauser Gyula, Kecskeméthy Vincze, Payer Villibald és Elblinger János.

Közrendészeti: Pálfi János, Böhsl Ferencz, Csabány A. János és Balázsovich Zoltán.

Pénzügyi: Bauer Ottó, Holló Ágoston, Lippe Ödön és Chrapek János.

Közegészségügyi: Farkas Géza, Stoffer Gyula, Prokopp Endre és Klimkó István.

A képviselőtestület jóváhagyta három alkalmazott: Kovács László aljegyző, Székely Tibor és Vizkeleti János rendőrmester és három elöljárósági tag felfüggesztését és eltávolitását.

Kimondotta a közgyülés, hogy a község összes káraiért, a papusztitásért, az elkommunizált épületekért stb. kártéritési igényét a legmesszebbmenő módon érvényesiti. Gondoskodott a karhatalmi költségek fedezetéről, valamint a közélelmezési pénztár elfecsérelt forgótőkéjének pótlásáról. Megállapitották, hogy mig azelőtt a község egész évi fedezetlen költségvetése 58 ezer koronára rugott, addig a direktórium *havi* személyzeti kiadása egymaga 167.000 korona volt és a pénztár négy hónap alatt 2,383.000 korona forgalmat ért el. A deficzit nagysága ebből elképzelhető. A fehérpénz értékcsökkenése pedig még ezenfelül is sulyosbitja a helyzetet. Szabó József és Rónay Tivadar fejtegették az orvoslás módjait.

Végül Herczegh dr. erélyesebb eljárást kivánt Meyer Ferencz százados, karhatalmi parancsnoktól, aki védelmezte álláspontját.

Garai dr. és Holló Ágoston felszólalása után a közgyülés jegyzőkönyvét Pálfi János és Balázsovich Zoltán hitelesitették.

Olvasóinkhoz.

A *„Rákos Vidéke"* a mai naptól kezdve ismét pontosan megjelenik. Gondoskodunk róla, hogy t. előfizetőink rendesen megkapják a lapot, valamint a megszokott elárusitó helyeken is a lehetőség határain belül kellő számban fogjuk azt a t. közönség rendelkezésére bocsájtani. Ugy hisszük, nem szükséges ez alkalommal az általános nehézségekre, papirhiányra és egyéb akadályokra utalnunk, melyekkel sajnos, még mindig küzdenünk kell s miattuk némely tekintetben még mindig szives elnézésre szorulunk.

Főként az előfizetés árának ideiglenes felemelése az a kényszerü intézkedés, amelyet mindenképen el szerettünk volna kerülni, de a mai viszonyok között teljességgel lehetetlen. Az általános drágaság a nyomdaiparban érte el talán a tetőfokát és vállalatunk létérdeke kényszerit reá, hogy a több, mint ötszörösre emelkedett terheket legalább részben közönségünkre háritsuk át.

A *„Rákos Vidéke"* a háboru alatt is éveken át küzdött az áremelés ellen és a tizenöt év előtti dijakat mindaddig nem emelte, amig arra a körülmények rá nem kényszeritették. Igérjük, hogy mihelyt a viszonyok

csak némileg is javulnak, azonnal mi is leszállitjuk lapunk árát, addig azonban kérjük t. olvasóink megértő elnézését.

Régi előfizetőinknek szintén uj előfizetési nyugtatványt kézbesittetünk, amelynek értékéből a már teljesitett fizetést javukra levonásba helyezzük.

A papirhiány és óriási előállitási költség következtében, őszinte sajnálatunkra, a tiszteletpéldányokat és külön hirdetési igazolólapokat kénytelenek vagyunk beszüntetni.

E nehéz időkben fokozottan kérjük t. közönségünk szives támogatását. A „*Rákos Vidéke*“ kiadóhivatala.

HIREK.

Taraba József áthelyezése. Taraba József hitoktató káplánunkat az egyházmegyei főhatóság Ujpestre helyezte át az ujonnan szervezett hitóktatói állások egyikére. A kiválóképen buzgó és jeles képzettségü fiatal lelkészt Varázséji Béla dr. prépost javaslatára helyezik szülővárosába, sajnos, a mi érzékeny veszteségünkre. Mint értesülünk, a rákosszentmihályi hivek körében mozgalom indult meg, hogy az intézkedés megváltoztatását kérjék s nem lehetetlen, hogy ezt méltányolva, illetékes helyen hozzájárulnak ahhoz, hogy Taraba Rákosszentmihályon maradhasson.

A Nagykaszinó ünnepélyes megnyitása. Az öt hónapi viszontagságot szenvedett Rákosszentmihályi Nagykaszinót alapos kitisztogatás és tatarozás után jövő szombaton, szeptember 13-án adják át ismét rendeltetésének. Ez alkalommal jó vacsoráról gondoskodnak a kaszinóban mérsékelt áron és két hektoliter finom udvari sört mérnek ki. Ez a sör Mühlbacher Márton polgártársunk ajándéka, melyet a kaszinó ujjáéledése örömére ajánlott fel. A kaszinó világitása helyreállitásának költségeit fogják belőle fedezni, mert a tagoktól 2 koronát szednek érette poharanként. A megnyitó estén a Rákosszentmihályi Mükedvelők Szalonzenekara is örömöt fog szerezni szives közremüködésével. A megnyitó estére a tagok és családjaik tömeges megjelenését várják. Egyébként már mult vasárnap délelőtt megkezdették a kaszinó látogatását és az első délelőtti összejövetel szép számu közönséget vonzott, s azóta is délutánonként minden nap akad a kaszinóban kisebb-nagyobb társaság, mely kellemes órákat tölt a soká nélkülözött társaságban.

Az iskolagondnokság ülése. Elfoglalta helyét az erőszakosan eltávolitott állami elemi népiskolai gondnokság is és Pálfi János elnöklete alatt látogatott ülést tartott. Az elnök lendületes szavakkal üdvözölte a tagokat és nyomatékosan hangsulyozta, hogy lelkiismeretes valláserkölcsi szellemü oktatással kell a rombolók káros munkáját jóvátenni. A gondnokság az oktatás kezdetéül szeptember 9-ikét jelölte meg, hetedikén azonban az osztályok átvétele történik és veni sanctét tartanak. Valamennyi felekezet tart a tanulóifjuság részére istentiszteletet e napon. A proletárdiktatura alatt történt áthelyezéseket és kinevezéseket semmiseknek tekintik. A régebbiek közül egy házaspár eltávolitását kérik. Huszonnégy tanerőre lesz szükség s ezért négy uj tanitó idehelyezését kérik. Majd bizottságot küldtek ki, hogy a tanitóknak a tanácsköztársaság idején tanusitott maguktartását megvizsgálja. A bizottság tagjai: Pálfi János elnök, Krenedits Sándor, Wayand Károly, Hauser Gyula és Balázsovich Zoltán. A bizottság rövidesen el is végezte munkáját, egybehivta az egész tanitótestületet és beható tárgyalás után megállapitotta, hogy régi tanitótestületünk ellen nem merült fel semmi kifogás, egy tagja sem adott okot megtorló intézkedések foganatba vételére. A tanfelügyelőhöz ilyen értelmü jelentést tett a gondnokság. Csuka István annatelepi tanitót behelyezték a belső területre, helyébe egyelőre Pethő Endre ujabb tanitónkat helyezték ki, akit az egyik ujonnan kinevezendő tanitó fog felváltani. A középponti iskola udvarát feltöltik és kutját megjavittatják. Végül több iskolaszolga kinevezését kéri a gondnokság, mert a rendelkezésre álló költségfedezetből a helyiségek tisztántartásáról gondoskodni nem lehet.

Tisztogató munka. A hazaárulók garázdálkodása után minden vonalon nagy erővel indult meg a tisztogató munka. Rengeteg dolgot ad a szomoru hagyatékok leltározása, a romok eltakaritása és a jogrend helyreállitása. A proletárdiktatura czimü rablószövetkezet letörésekor Rákosszentmihályon a fiatalság vállra emelve vitte fel a községházára Krenedits Sándor főjegyzőt s azt kivánta, hogy vegye át a község vezetését a direktóriumtól. A főjegyző, kit a piaczra gyült tömeg viharosan ünnepelt, megindultan köszönte meg az óvácziót és kijelentette, hogy a kivánságnak eleget tesz, de az átvételnél bizonyos formaságokat kell megtartani, hogy megállapithassák, mit és milyen állapotban hagyott hátra a direktórium. Másnap a Hausvater vendéglőbe gyült a polgárságnak egy része, s hevenyében bizottságot választottak, hogy az átvételnél az előljáróságot támogassa. Ez a bizottság müködött addig, amig a kormányrendelet az október 31-ike előtti hatóságok, köztük a községi képviselőtestületek hatáskörét helyre nem állitotta. Egyidejüleg a közbiztonságról is gondoskodtak, kezdetben polgárőrség felállitásával, majd a megszálló románok segitségével. A román csapat csakhamar elvonult községünkből, melynek vezetősége a román tisztikarral két ismerkedő estét töltött igen kellemesen, előbb azonban leszerelte az idemenekült 33. vörös ezredet, melynek legnagyobb része ártatlan hazaszerető békésmegyei földmivesből állott. Ebből válogatták azután a helybeli karhatalmi szakaszt, amelynek parancsnoka Meyer Ferencz százados lett s amely a közrendet és biztonságot a helybeli csendőrörssel együtt óvta meg, Meyer kapitány tiszti karával Lencz és Schirger főhadnaggyal, Kuszka Jenő és Rozmis Kálmán hadnaggyal Cserjéssy József zászlóssal és több derék társukkal együtt kezdte meg a tisztitó munkát. A bizottság

csoportokra oszolva végezte a kommunisták kihallgatását mig feloszlása után a karhatalmi szakasz és a csendőrörs vette át a nyomozások munkáját. Nagyszerü szolgálatokat tett itt Mátyás Pál csendőrfelügyelő, ki fáradhatatatlanul buzgólkodik a bünösök kézrekeritésén és büncselekményeik kideritésén. Régebben már tizenkét vádlottat fogdostak össze és kisértek Budapestre, köztük a főczinkost Roden Jánost, továbbá Kacsó Lajost, Kigerl Betti tanitónőt, Rókust, Varrót, Hackspachert, Szury Kálmánt és másokat. Az adatgyüjtés azonban tovább folyik, mert még számos büntettes elkerülte a törvény büntető kezét. Az egyik főbünös Budapesten bujkál, többek ellen pedig a vizsgálat még folyik. Kedden elfogták és szerdán Budapestre szállitották Schnur Pétert, a direktórium volt elnökét, Oprea Györgyöt és Paxian Pétert, kik ellen egyre több terhelő adat gyült össze. Szerdán délután Mátyás fejügyelő az Anna telepen dolgozott és összefogdosta az öt fő kommunistát: köztük Horváth mérnököt, ifj. Tóth Gyulát. Ezek is Budapestre kerültek. A további nyomozás folyik.

Pártgyülés. A Keresztényszoczialista-párt rákosszentmihályi helyi csoportja kedden este a Gaukel-féle vendéglőben, Horváth Gergely ideiglenes elnök vezetésével közgyülést előkészitő értekezletet tartott. Elhatározták, hogy a nagy, alakuló közgyülést e hónap 7-én, vasárnap délután $^1/_2$4 órakor tartják meg a Nagykaszinó helyiségében. Az agitáció és a nagyarányu érdeklődés folytán a közgyülésre tömeges részvételt várnak.

Hymen. Rézman Lajos, a Magyar Bank főtisztviselője eljegyezte Krenedits Gizikét, főjegyzőnk, Krenedits Sándor bájos leánykáját A boldog mátkapár szük családi körben, teljes csendben ülte meg a kézfogót. — Az utóbbi hetek történetéből pótlólag feljegyezzük ide két közismert rákosszentmihályi fiatalember boldog frigykötését. Ifj. Mazáts Lajos Libál Lajos leányát Erzsébetet, Kremlicska János pedig Ágoston Teréziát vezette oltár elé templomunkban.

Kék tó, tiszta tó ... Kék pénz, piszkos pénz ... sokkal vagy zsebemnek adósa ... Egyre jobban fojtogató csapás, hogy a kormánynak mindeddig nem sikerült a pénzkérdés megoldása. A kommunista Jancsibankót ugyan lefejezték, de ezzel vajmi keveset értünk el, mert a fehérpénzt még leszállitott értékében sem akarják elfogadni seholsem. Ugyancsak korlátolt a tere a postatakarékpénztári bankó érvényesülésének is, ami rengeteg baj okozója, holott a közönség idegenkedése nem okadatolt vele szemben. A valóság azonban az, hogy postapénzért vásárolni jóformán semmit sem lehet. Nagy baj ez a közönségre, de végzetes csapás a községekre, melyeket a proletárgazdálkodás jórészben ugyis tönkretett. Most még a fehérpénz révén rájuk háramló kár csaknem csőddel fenyegeti őket. A gödöllői járás községei ezért kérelemmel fordulnak a kormányhoz, hogy veszteségükért valami módon nyujtson kárpótlást, ezenfelül pedig lássa el a községi pénztárakat kellő mennyiségü kékpénzzel, hogy a közélelmezés dolgai fennakadást ne szenvedjenek és a szükséges élelmiszereket a termelőktől megvásárolhassák.

Nem jár a posta. A megszállás és egyéb bajok következtében alig jár a posta s igy megszakadt, vagy legalább is meggyérült az összeköttetés az egyes helységek között. A községek még a járás középpontjától, Gödöllőtől is elszakadtak ugy annyira, hogy a hivatalos érintkezést is alig lehet fentartani. Ennek pótlásául Decsy József főszolgabiró intézkedésére a járásbeli községek vezetői minden szombaton járási értekezletet tartanak Gödöllőn. Az értekezleteken a főszolgabiró elnököl.

Estély. A Rákosszentmihályi Mükedvelő Ifjuság 1919. évi szeptember hó 7-én (vasárnap) a Rákosi-uti Teichner-féle „Balaton kávéház" összes termeiben kabaréval egybekötött zártkörü táncestélyt rendez. Az előadás kezdete fél 8 órakor. Előadás után tánc záróráig. Számozott ülőhelyek 20 és 10 koronás árban. Vacsora. Záróra 1 órakor. Az estély érdekesnek és mulattatónak igérkezik és joggal tarthat számot széleskörü érdeklődésre.

A villamos áram tréfája. A villamosvilágitás áramának néhány esztendő óta az a rossz természete, hogy állandóan emelkedik — nem a feszültsége, hanem az ára. Ámde sokkal hálásabb egész közönségünk azért az áldásért, hogy villamosvilágitása van és sokkal jobban tudja mindenki, hogy ma egy szakaszjegy 12 fillér helyett 60 fillér, hogysem éppen a villamos áram drágulása miatt panaszkodnék. Ugyan — mi nem drágul a háboru kezdete, de sőt az életünk kezdete óta folytonosan? Annyit bámultunk és fizettünk meg e rossz esztendők során, hogy nehezen tudunk már csodálkozni és békétlenkedni. De az a tréfa, amit mostanság követ el a villamosáramot szolgáltató vállalat, az már még nekünk is ujszerü és szemetszuró. Most, szeptemberben kiveti és felszámitja utólagosan és visszamenően, talán junius hó elejéig az utóbbi áremelésből eredő különbözetet. Ez már igy pajkos kissé. Hiszen a törvényes fórumok helyreállottak, az önkényes áremelést mégis csak jóvá kellene hagyatni valakivel és nem hónapokra visszamenően utólag felszámitgatni a különbözetet. Ez igy furcsa és visszatetsző és mindenekfelett méltánytalan. Bennünket az ág is huz, legalább formát adjunk a nyuzatásnak, ha már meg kell lennie és az elfogyasztott ebéd kifizetett számláját ne hozzák vissza hónapok mulva, hogy utólagos áremelést fizetgessünk. Igazán nem illomos manipuláció, bárki találmánya légyen is.

Választmányi ülések. A Rákosszentmihályi Nagykaszinó választmánya nyolcz nap alatt két ülést tartott, hogy a kaszinói élet ujjászervezését előkészitse. Mindkét ülésen Farkas Géza elnökölt kit meleg ovácziával fogadtak és szeretettel teljes rövid megnyitóját sürün éljenezték. A választmány szükebb bizottságot küldött ki, hogy javaslatot tegyen, kik azok a tagok, akik az elmult időszakban a kaszinói tagságra méltatlanoknak bizonyultak? Kimondották, hogy a kaszinót kitatarozzák. Bugyi Ferencz József üdvözölte a választmány nevében Krenedits Sándor igazgatót. Gönczi-

Grotta Gyula választmányi tag halálán részvétét fejezte ki a választmány. Elhatározták, hogy a kaszinó káraínak megtérítése érdekében a községgel együtt erélyes lépéseket tesznek. A második ülésen a bizottság jelentése alapján tizenhat tagot kirekesztettek a kaszinóból. A legközelebbi közgyülésig a gazda teendőinek végzésével Böhsl Ferenczet, a könyvtárosával Farkas Bélát bizta meg a választmány. Petz vendéglős szerződését, mely az eddigi házikezelés elvétől eltérő uj rendszert honosit meg, egyhangulag jóváhagyták. A tagsági dijak kérdésének rendezésére bizottságot küldtek ki, melynek tagjai: Farkas Géza, Krenedits Sándor, Bugyi Ferencz József, Kiss József, Keresztes István dr., Wayand Károly és Balázsovich Zoltán. Baka Mátyás felszólalása alapján kimondotta a választmány, hogy az október 31-ike után történt tagfelvételeket semmiseknek tekinti és mindazokat a jelentkezőket, akik a tagságra igényt tartanak, ujabb belépő-nyilatkozat benyujtására utasitja. Ennek az intézkedésnek egyebek között az is az alapja, hogy a kaszinó helyiségének elkommunizálása után a kaszinó iratait az ott tanyázó proletárok elégették s igy ma meg sem lehet állapitani, hogy a forradalom kitörése óta kik léptek be a tagok sorába. Czifra kis világot rendeztek a „munkásotthon“ czimen bitorolt helyiségben. Ott tivornyáztak a direktórium tagjai és barátaik éjjeken át. A holmikat elhordták vagy elpusztitották. A kártya- és billiárdasztalokon háltak, ugy, hogy nincs két ép kártyaasztala a kaszinónak. Néhány nap alatt megitták a kaszinó hét hektoliternyi borkészletét a szigoru szesztilalom nagyobb dicsőségére. A pénznek persze hült helye. A vaslábu Roden volt a főgarázdálkodó. Kosárszámra hordatta a kaszinó iratait, jegyzőkönyveit, nyomtatványait, játékkártyáit a konyhába, a tüzhely elé ült és szemeláttára kellett mindent felégetni. Nincs egyetlen pohár, sem edény. Az üléseken használt szép zöld posztót is elhurczolták. Tanácskoztak, ettek-ittak, verekedtek és dőzsöltek heteken, hónapokon át a világboldogitó igéket hazudozó plakátokkal teleragasztott ablakok mögött . . .

Halálozások. Az utóbbi hetek krónikájához tartozik két szomoru gyászhir. Régi lakostársunk, Cserjessy József ny. iskolaigazgató felesége, Cserjessy Károly és özv. Demeczky Sándorné édes anyja az egyik közismert halottunk, kit szerettei köréből hosszabb szenvedés után ragadt el a könyörtelen halál. Igaz részvét kisérte utolsó utjára csakugy, mint Gönczi Grotta Gyula régi lakostársunkat, aki éveken át tevékeny szerepet vitt a helybeli társaséletben, mignem végzetes kórság keritette hatalmába. Elborult elmével tengődött hónapokon át, majd hazaszállitották s itt csakhamar megkönyörült rajta a halál. Ifjabb éveiben vidéki szinész volt, majd később pedig kereskedelmi ügyletekkel foglalkozott. Évek sora óta Rákosszentmihályon lakott, hol özvegye gyászolja.

Ifjuságí mozgalmak. Amit az öregek csinálnak a politikában, azt müveli az ifjuság is a saját mozgalmaiban. Nagyhangu dobolás után végre egyesületet alakitanak, szédítő terveket kovácsolnak és egy ideig csakugyan tesznek valamit. Beszélnek. De azután jön az irigység, a féltékenykedés és ez csirájában elfojtja már a fellengzős terveket. Tudjuk, hogy az ifjuság heves és meggondolatlan, de ezek a tulajdonságok azért nem teszik lehetetlenné, hogy mégis valami szépet és komolyat tegyen. Az ifjuság tomboló erejét csak korlátozni kell, irányitani hasznos célokra az energiákat. Csakhogy nálunk ezek az energiák nagyon soványak. A komoly gondolkodást a léha fecsegés, a könyveket a kártya váltotta fel. Szép az, ha az ifjuság vidám és gondtalan, de manapság ezek a szinek ifjuságunk nagyrészénél léhasággá degenerálódtak. De ne sóhajtsuk vissza azt az időt, amikor még más volt a magyar ifjuság. Más volt akkor a nemzet is. Korhadt a fa törzse és romlanak a galyak. Annak idején, mikor községünkben megalakult az „Eötvös tudományos és irodalmi társaság“ komolyan és jóakarattal kisérték ezt az egyesülést. Produkáltak is eleinte némi figyelemreméltó dolgot, azután sajnos, a tudomány és müvészet ifju laikusai nem tudták magukat megóvni a politikai áramlatoktól. Hiába volt a társaságnak egypár ambiciózus tagja, a társaság egészéből lassankint elszált a vér és most ott ülnek mozdulatlanul a paródikus magaslaton. Egy másik ifjusági egyesület, a „Rákoszentmihályi Ifjusági Kör“ müködik jelenleg községünkben. Szeretettel támogatják őket, mert hiszen jó lenne már egy egészséges ifjusági egyesület Rákosszentmihályon. Csak értsék meg egymást és ne kapjanak össze minden semmiségért! Az ifjuság szombatonkin tart a központi iskolában látogatott gyülést, azonkivül serényen készülnek egy szinelőadásra, amit a viszonyok javultával fognak megtartani.

Az ujjáéledő Mátyásföld. A szép Mátyásföldön is alaposan végigszántott a proletárdiktatura. Romboló kezenyoma ott maradt a pazar villákon, szeretettel ápolt kerteken, izléssel berendezett lakásokon. Igazi vandalizmus az, amit ezen a pompás telepen müveltek. Esztendők kellenek hozzá, amig valamikor ujra teljesen feléled a régi Mátyásföld, a fővároskörnyéki nyaralótelepeknek legékesebbike. Maga Szurmay Sándor báró negyvenezerkorona körül járó kárt szenvedett, amint azt a szakértő bizottság megállapitotta. De nem egy villa akad, ahol még ennél is nagyobb a kár, amit a rongálás és elkommunizálás okozott. Mátyásföld régi füszer és csemege kereskedését és feldulta az „egész világot boldogitó“ kormányzat. Ezzel az üzlettel sokat bajoskodott, kisérletezett a mátyásföldi egyesület, mig az ezermester Varga Sándor talpra nem állitotta. Az ő kezében virágzó üzletté lett és a mátyásföldiek mindent megtaláltak benne, amire szükségük volt. A diktatura idején azonban szemet vetettek erre is és elfoglalta az Általános fogyasztási szövetkezet, sőt az ujmátyásföldi fióküzletet is elvette tulajdonosától, aki az áruhiány miatt Barosstéri üzletét is kénytelen volt becsukni. Most, hogy ujjáéled lassanként a vasmarokkal fojtogatott telep és sorra takaritják, szellőztetik, fertőtlenitik a tönkrepocsékolt villákat, a szövetkezet is eltakarodott az elfoglalt üzletekből, a Varga Sándor boltjai is ujból megnyiltak és a leleményes kereskedő egyszerre meg-

töltötte azokat mindenféle földi jóval. Az éledő Mátyásföld már inyenczségekhez is hozzájut, a Baross-téri üzletben pedig naphosszat rákosvidéki vásárlók tolonganak egy kis vaj, füstölt szalonna, czukorka valódi tea és sok más egyéb, réges-régen nélkülözött csudaportéka után. A halott város kriptái, az üres kirakatok egymásután megnyilnak és megtelnek portékákkal, miket tágra nyitott szemmel bámul a bódultságából éledező járókelő. Uj élet kezdődik, halkan, óvatosan, bátortalanul még egyelőre, de mégis a jobb jövő halvány reménységeképen.

A polgári iskola hirei. A polgári leányiskola iskolaszéke is ülést tartott e napokban. Itt is Pálfi János elnök emlékezett meg formás kis beszédben az elmult korszak pusztitásairól és hazafias és vallás-erkölcsös oktatást követelt. Már az ülés napjáig, szeptember 1-ig 171 növendék iratkozott be, amely szám azóta lényegesen megnövekedett. Ezért az első osztály kettéosztása vált szükségessé. Praktikus átalakitás segitségével egy uj termet rendeznek be és két uj tanitó kiküldését kérik a kormányhatóságtól. Egyidejüleg az iskola államositása érdekében ujra lépéseket tesznek. Az eltávolitott Kigerl Betti tanitónő helyébe Scsavniczky Irént küldte ki a miniszter. Az iskolaszék végül a tandijmentességi kérvényeket birálta el.

Uj hitoktatói állások. Huszár Károly vallás- és közoktatásügyi miniszter a pestvidéki esperesi kerület papságának kezdeményezésére és kérelmére a főváros környékén 20 róm. kath. 14 ref. és 7 ág. ev. hitoktatói állást szervezett. A róm. kath. hitoktatók közül 4 Ujpesten, 3 Rákospalotán, 2 Pestujhelyen, 2 Rákosszentmihályon (Ehmanntelep és Mátyásföld részére is), 5 Kispesten, 1 Pestszentlőrinczen és 3 Erzsébetfalván nyer elhelyezést. Rákosszentmihályra Szabó Sándor jön Hatvanból és Payer István Csongrádról.

Az örök panasz. A mi örök panaszunk, nyomoruságos villamos vasuti közlekedésünk világrekordot teremtett az utóbbi hetek alatt. Amit már teljességgel lehetetlennek tartott mindenki, megmutatta a jó vasut, hogy még az évek óta egyre gyatrább forgalomnál — is tud még rosszabbal szolgálni. Heteken át egyszerüen nem is közlekedett vasutunk, azóta pedig válogatott gyötrelmekkel mulattat nap-nap után. Alig van két félig-meddig ép vonatszerelvény forgalomban és az is össze-vissza jár, szeszélyesen és rendetlenül. A zsufoltság mértékére nincs már ujabb jelző. Nekünk, szentmihályiaknak nem rossz, mert meggyorsitja a közlekedést, de az érdekeltekre felettébb sérelmes, hogy a vonatok azokon a megállóhelyeken, ahol nincs pénztár, nem állanak meg s igy például a Zöldikétől a kaszárnyáig nincs megállóhelyük. A főváros esti életéből pedig véglegesen kirekesztették közönségünket. Szinházra s egyéb szórakozásra gondolni sem lehet, utról, ülésekről nem lehet hazajutni lakosainknak. Tudjuk, hogy rendkivüli időket élünk. Nincsenek már igényeink, nincsenek vágyaink se, de azért mégsem lehet abba egyszerüen belenyugodni, hogy ezt a fővárosi közönséget egészen elszakitsák a fővárostól. Hivatalba, munkára csak órákra terjedő késedelemmel juthatunk be, az ebédhez idehaza csak alkonyatra juthatunk hozzá és még kivételesen sem részesülhetünk semmi szórakozásban. Ennyi talán még ma sem okvetlenül szükséges a nyomoruságból. Valami esti vonatot mégis csak bele lehetne illeszteni a délután hat óra után befejeződő forgalom vigasztalan menetrendjébe. Vagy már senki se gondol velünk, csak amikor duplára emelik a tarifát? Fizet ez a meggyötrött, kimerült nép megadással, csak legalább itt-ott hullajtsanak neki egy-egy morzsát olykor, vigasztaló maszlagul.

Állattenyésztők gyülése. A rákosszentmihályi állattartók szövetkezetének igazgatósága hétfőn, szeptember 8-án este 7 órakor Pesti határut 3. sz. a. ülést tart, amelyen igen fontos, a szövetkezet sorsára nézve döntő kérdéseket tárgyalnak meg.

Anyakönyvi hirek. Rákosszentmihályon 1919. augusztusban házasságot kötöttek: Dér József és Frosch Margit, Rajcsich István és Szivós Gizella, Mahács Lajos és Libál Erzsébet, Rosecker János és Bálint Erzsébet, Kovács János és Kalik Julianna, Forgács István és Hubert Katalin, Mihályi Zsigmond és Kovács Mária, Weiss Simon és Bachmann Klotild, Nagy Lajos és Makádi Mária, Jaut Róbert és Druzsbacki Ilona, Nagy József és Görcsi Ilona, Patyi József és Pekánovits Margit, Markstein Ignácz és Führer Aranka, Domiter János és Pálfi Emilia, Kremlicska János és Ágoston Terézia, Mondik Endre és Schiszler Mária, Veres József és Szabó Vilma, Horváth András és Nedelka Anna, Biró Árpád és Kőhegy Józsa. — Születtek: Nagy Eszter, Mogyorósi István, Baranyai János, Benedekovich Róza, Német Ilona, Gálik István, Hetesi Mária, Kállai Kalix Károly, Böhm Antal, Dudás Mária, Fehér Etel, Várkonyi Etel, Czetl Ilona, Boleradszky Lenke, Stumpf Győző, Tarr Károly, Csikány Irma, Lakatos Borbála, Alföldi Mária. — Elhaltak: Kovács Katalin, Bottyányi Irén, Szeberédi Mihályné, Cserjesi Józsefné, Grotta Gyula, Gajdos Ilona, Baranyai János, Ellenbacher István, Szabó István, özv. Vanjura Jánosné.

Utaink állapota. Rákosszentmihály területén a gyalogutak legnagyobb része szánalmas állapotban van. A kocsiutakról pedig jobb nem beszélni. A gyalogjárókkal senki sem törődött. Az elgyötrött ingatlan tulajdonosok nem javitották, közmunkának pedig abban a korszakban, amely leghangosabban hirdette a munkát és termelést, hire-hamva sem volt. Azalatt csak romboltak, de nem csináltak semmit. A község elöljáróságának most kellene legalább a legszükségesebb intézkedéseket megtenni. Kavics van a bányában, a községnek most van lova is, legalább a legjobban elhanyagolt helyeket kellene feltöltetni, hogy ha ránk szakad az őszi esős-sáros idő, bele ne sülyedjünk a tátongó kátyukba, gödrökbe.

A lakásrendelet. A héten megjelent a kormány várva-várt lakásrendelete, amely a főváros környékére is kiterjed s igy Rákosszentmihályra is vonatkozik. A diktatura alatt derüre borura végrehajtott lakásrekvirálások ügyét szabályozza a terjedelmes rendelet, amelynek legfontosabb intézkedése a felmondások szabályozása. Ezt a rendeletnek, mely 4288/919. miniszterelnöki szám alatt jelent meg, 8-§-a szabályozza, kimondván, hogy a bérbeadó további intézkedésig csak a következő esetekben szüntetheti meg a bérletet:

„1. ha a lakásra saját maga részére amiatt van szüksége, mert vele szemben történt felmondás vagy rekvirálás következtében önhibáján kivül hajléktalanná vált;

2. ha a lakásra az ingatlan tulajdonosának vagy

leszármazóinak életbevágó fontos érdekből van elkerülhetetlenül szükségük és az átköltözködés költségeinek viselésén felül gondoskodnak arról, hogy a bérlő az eddigieknél nem terhesebb feltételek alatt viszonyainak megfelelő más alkalmas lakást bérelhessen;

3. ha a bérlő a bér fizetésével vétkesen késedelmeskedik;

4. ha a bérlő a háboru alatt költözött Budapestre vagy a főváros környékén levő olyan községbe, amelyre a budapesti államrendőrség müködése kiterjed, nem ottani illetőségü és foglalkozásánál s általában viszonyainál fogva nincsen jelenlegi lakhelyéhez kötve;

5. ha a bérlő a bérlet tárgyát jelentékenyen rongálja és a sérelmes használatot a bérbeadó felhivására azonnal meg nem szünteti.

6. ha a bérlő a többi lakókat, a háztulajdonost vagy általában a házirendet ismételten sulyosan sértő, türhetetlen megbotránkoztató vagy egyéb sulyos kifogás alá eső magaviseletet tanusitott, mely miatt a felmondás indokolt.

A felmondás az 1. és a 2. pont esetében csak a rendes felmondási idő betartásával, a 3—6. pont esetében pedig azon szabályok szerint történhetik, amelyeket a helyi lakbérleti szabályrendelet a bérnemfizetés miatt történő rendkivüli felmondásra nézve megállapit. Heti vagy havi bérletet (albérletet) azonban a 3—6. pontok eseteiben is csak a rendes felmondási idő betartásával lehet megszüntetni.

A 10. §. szerint „Butorozottan vagy butorozatlanul albérletbe adott lakásrészek" albérletének felmondására a 8. §. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy az albérletbeadó az idézett §. 2. pontjában meghatározott feltételek teljesitése nélkül is élhet felmondással, ha az albérletbe adott lakásrészre neki magának van elkerülhetetlenül szüksége, vagy ha az albérletbeadást más fontos okból kénytelen abbanhagyni."

Hivatalos rész.

Értesités.

Értesitem a kereskedő urakat, hogy a szeptember-október hónapokra kibocsátott egyesitett élelmezési jegy szeptember havi szelvényeire az azon megjelölt czikkekből a következő fejadagok kerülnek kiosztásra: hadikávéból szelvényenkint 10 dgr. szárazfőzelékből és sóból szelvényenként 8 dgr. (a szeptember hónapra szóló 3 drb. szerlvény egyszerre és előre is beváltható, ez esetben a 3 drb szelvényre összesen 25 dgr. szárazfőzelék illetve só szolgáltatandó ki.)

A szeptember havi cukorszelvények 25 dgr.-os (a 3 szelvényre együtt 75 dgr.) fejadaggal a készletek arányában felerészben nyers- és felerészben kristály czukorra előre és egyszerre is beválthatók.

Rákosszentmihály, 1919. szeptember hó 3-án.

Krenedits előadó.

Értesités.

Értesitem, hogy a szeptember 1-től 20-ig érvényes 13 és 14 számu zsirszelvényekre (melyek egyszerre váltandók be) összesen 25 dgr. sertésfehéráru szolgáltatandó ki.

A szeptember 21—30-ig érvényes 15 számu zsirszelvényére pedig 10 dgr. sertésfehéráru adható ki, de ezen szelvények beváltása csak szeptember 20 után engedélyeztetik.

Rákosszentmihály, 1919. szeptember 3-án.

Krenedits előadó.

Modern, jó beosztásu villát keresek megvételre, **Rákosszentmihály belső területén.** Ajánlatokat B. D. jelzéssel a kiadóhivatalba kérek.

Megbizható lapkihordót felvesz a „Rákos Vidéke" kiadóhivatala.

LISZTSZITÁK
PARADICSOMSZITÁK
és
SODRONYFONATOK
kaphatók
Haidekker Sándor
gyárában
Budapest, VIII., Üllői-ut 48. sz.

Velour és filz férfi és női kalapok alakitását legszebb kivitelben készíti: Lőwy kalapgyár
Budapest, VII. Károly-körut 9.
(Hadik-palota) az udvarban.

VARGA SÁNDOR
füszer és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. (A szobor előtt.)
Ajánlja mindig kitünően felszerelt üzletét, mint szolid bevásárlási forrást. Már érkeztek keresett élelmiczikkek, csemegék, sajtok és gyümölcsök.

BETEGÁPOLÁS. Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis
Fischer Péter és Társa
r.-t. czégnél
most IV. ker., Kálvin-tér 3. szám
szerezhetők be. — Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.
Telefon 958. **Alapittatott 1856.**

Neuwald Illés utódai könyvnyomda Bpest, VIII., Üllői-ut 48. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné.

Cenzurat: Jon Gramma.
Anul 1919. Luna sept. Ziua 12.

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, szeptember 14. 15. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.
SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utca 37.**

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: BALÁZSOVICH ZOLTÁN.

Előfizetési ár: Egész évre 48.— K. Fél évre: . . 24.— „ Negyed évre: 12.— „
Egyes szám ára 1 korona.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Téli gondok.

(bz.) Réges-régen nem várt olyan szomoru tél a magyarra, mint a minő most közelget felénk. Még vidáman fürészti a ragyogó őszi napsugár a kertek virágait, még teli tüdővel élvezzük az enyhe, üde levegőt, de a hüvös esték sötétjében már ott leskel felénk a zord napok árnya; néhány hét és enyhületet s védelmet a szobafalak között kell ismét keresnünk...

Találunk-e vajjon? Puha meleg fészek lesz-e a lakásunk, fellobog-e a láng tüzhelyeinken, hogy kellemes otthont lelhessünk szobáinkban? Sőt lesz-e tüz a konyháinkban legalább, hogy megfőzhessük szerény táplálékainkat, legszükségesebb mindennapi eledelünket?

A sok bizonytalanság, a töméntelen téli gond között bizonyára a legfenyegetőbb a tüzelőszer hiánya, amely egyre kétségbeejtőbb módon rémitget mindnyájunkat. A mindennapi kenyerünket sem láthatjuk biztonságban, a liszthiány már most mutatkozik és szomoru bizonytalansággal tölt el, — a téli ruházati cikkek dolgában se lehetünk tulságosan bizakodók, de a tüzelőanyagról már bizonytalanságban sem kell lennünk, — jóstehetség nélkül láthatjuk előre a katasztrofális csapást, mely rövid hetek mulva teljes kegyetlenségével szakad a nyakunkba.

Máskor szeptember derekáig a legtöbb rendes háztartás felhalmozta már legalább a legszükségesebb tüzelőanyagokat, akinek pedig nem volt módjában az előrelátó gondoskodás, mégsem kellett kétségbeesnie, hiszen egész éven át kaphatott apránként a kiskereskedőknél annyi tüzelőt, amennyivel létfentartását biztosithatta és lakása fütését ellátthatta. Mostanság ellenben napról-napra gonddal kell megszerezni a takaréktüzhelyekbe szükséges tüzelőt is és némely család hónapokon át halogatja fa- és szén hiányában még a fehérnemü mosatást is.

Ilyen vigasztalanul még soha sem közeledtünk október közepéhez, a hivatalos fütőévad kezdetéhez. A hatóságok még csak reménységgel sem táplálnak, nem hogy segithetnének a bajunkon. Országos csapás ez, hiszen a malmok és gyárak szintén a szénhiány miatt vesztegelnek tétlenül.

Mindenki tudja és érzi a közelgő veszedelmet, mely reánk vár és nem születik meg a csodatévő próféta, aki megmutassa a kivezető utat számunkra. Nem, csodák nem történnek mostanában. Jajgatunk, sopánkodunk — és politizálunk. Programmokat hirdetünk, pártokat alakitunk és szónokolunk. A hatalomért versengünk és viaskodunk, a hatalom elnyerése érdekében fondorkodunk. A mindennapi élet ezernyi-ezer gondja fojtogat és a legkeservesebb veszedelem rohanva közeleg elénk és nem születik egy józan, praktikus elme, aki segiteni tudjon bajainkon, aki segitséget tudjon nyerni számunkra és lelkünk sötétjében a jó reménység lámpását meggyujthatná. Nem születik és az emberek tompult és érzéketlen megadással szinte már nem is várjuk és nem is követelik, csak járják egyre bódultan a haláltánczot.

A nagyközönség teljes tájékozatlanságban él. Sejtelme sincs arról, hogy mi is történik a sürü kárpitok mögött. Talán azok se láthatnak be résein, akik az ország élén vezetnek. A legyőzött, letiport nemzet sorsa ez. De a mindennapi élet elemi dolgai, szükségletei még sem tartozhatnak a titkok titkai közé olyan mértékben, mint ez most történik. Valami tervet hallanánk, valami kisérletet látnánk, amely sulyos helyzetünk orvoslására irányulna, valami mentőakcióról hallanánk legalább, amely az adott helyzetben és a rendelkezésre álló szükös eszközök felhasználásával sejtetne valami segitséget, — szomoru megnyugvással bele kellene törődnünk. De, hogy öt-hat héttel a fütő időszak kezdete előtt még ilyesmiről szó sem esik, már méltán megsokszorozza aggodalmainkat.

Beszéljünk magyarán. Az ország mai helyzetében az ántántól kell segitséget remélnünk. Ezt a reményt sajnosan nélkülözzük. A magunk alig számottevő eszközeleivel szinte lehetetlen valamit elérnünk, de annak se látjuk nyomát, hogy e tekintetben valami történnék. A kormányhatóságnak kellene valami — bármily szerény — időleges megoldás tervével foglalkozni, ötleteket termelni és előrelátó intézkedéseket foganatositani, hogy ezekkel is enyhitsék a bajt. Ilyen is vajmi kevés történik. A semmiből valamit teremteni felettébb bajos dolog, de hát összetett kézzel még se várhatjuk, mig éhenhalunk és megfagyunk.

Lapunk mai száma 8 oldal.

Nem tudhatjuk előre, hogy milyen tél vár reánk, de ha kénye-kedve ugy akarja, meg teheti velünk mind a kettőt. Élelemmel, végső szükség esetén még csak megmenthetnek a pusztulástól az utolsó órákban is, — de a tüzelőanyag hiányon egyik napról a másikra nem lehet segiteni. A szénhiány különben is általános, a szállitás nagy munkával jár és hosszabb időt követel. Szeptember derekán már nem állana elegendő idő rendelkezésre még rendes körülmények között sem, hát még most, amikor a forgalmi eszközök leromlottak, hiányosak, a munkaerő pedig megfogyatkozott.

Rettentő tél előtt állunk és higyjék el az öblösszáju szónokok, hogy minden pártoskodásnál és elvi szőrszálhasogatásnál és minden politikai cselszövénynél jobban érdekelné most az embereket egy zsák liszt, meg néhány fuvar szén és tüzifa. Biztositsuk az életünk fentartását, hozzuk rendbe a házunk táját, birkózzunk meg az ijesztő téli gondokkal, azután állitsuk helyre és szervezzük meg ujra az országunkat és ha mindennel rendbe jöttünk — akkor, nem bánom kapjunk hajba egymással és politizáljunk, pártoskodjunk, — addig azonban, ne legyen más, csak egyetértő magyar ember, ki a veszedelem idején vállvetve dolgozik és minden kis erőt, energiát és ötletet összegyüjtve, veszi fel a harczot az élettel s annak reánk szakadó minden gondjával.

Képviselőtestületi közgyülés.

Csütörtökön délután megint közgyülést tartott képviselőtestületünk. Sok a munka, sürün kell gyülésezni. A bizottságok is szorgoskodnak, dolgozik lelkesen maga a testület is.

Hauser Gyula biró a jegyzőkönyv hitelesitésére Böhsl Ferencz és Balázsovich Zoltán tagokat kérte fel. Krenedits főjegyző adta elő a napirend tárgyait.

A közrendészeti bizottságot (Pálfi János, Csabány A. János, Böhsl Ferencz és Balázsovich Zoltán) kiegészitették három taggal. Ezek: Zirmann János, Kiss József és Payer Villibald.

Felállitották a *lakáshivatalt*, melynek tagjai lettek Böhsl Ferencz elnöklete alatt Zirmann János és Stoffer Gyula. Irnokról gondoskodnak és a költségek fedezésére az előterjesztett kérelmek után dijakat szednek. Balázsovich Zoltán utalt itt a főváros példájára, Krenedits Sándor pedig progresszív dijfizetést ajánlott. Az az inditványok elfogadásával megállapitották, hogy minden lakószoba után 10 korona dij fizetendő, melyet a bizottság házilag kezel.

Az *épitő* bizottságot is megalakitotta a képviselőtestület. A biró, főjegyző, orvos, járási tüzfelügyelő, tüzoltó parancsnok és kéményseprő hivatalból tagjai. A főszolgabiró szakértőül Szabó József épitőmestert nevezte ki a bizottságba, a testület pedig tagjaiul választotta Pehárcz Istvánt, Payer Villibaldot, Málovics Lajost és Auguszt Bélát. Az előljáróság szigoruan ellenőrizteti az épitkezéseket és az ujabban, különösen az Uj-Almássy-telepen divatozó sárházak épitését betiltja. Szabó József az épitő szabályrendelet revizióját tartja szükségesnek, mire a bizottság feladatává teszik, hogy tervezetet készitsen, melyet különben a vármegyének és miniszternek jóvá kell hagynia.

A polgári iskola kibővitését elhatározták. Átalakitás révén uj tantermet és szolgalakást nyernek. A költség 6566 korona. Csávolszky épitőmestert bizták meg a munkával. A butorzat kiegészitése 4122 koronába kerül. A rendelkezésre álló összeget felhasználják. A hullaház épitését egyelőre költségfedezet hiányában nem folytatják.

A község tulajdonában levő kőanyagot meg akarják venni vállalkozók. Hosszabb vita után elhatározza a közgyülés, hogy az anyagot nem adja el.

A Rákosszentmihályi Atletikai és Futball Klub labdarugó pályájának kisajátitását kérte a kormánytól. A beadvány még a tanácsköztársaság előtti időből származik és véleménynyilvánitás czéljából érkezett a községhez. A képviselőtestület megállapitotta, hogy a kért terület felparczellázva magánosok tulajdonában van. A közgyülés a tulajdonjogot tiszteletben tartva, nem érzi magát arra illetékesnek, hogy a kérelem érdemében nyilatkozzék.

Nitsche háztulajdonosnak a beszállásolás révén szenvedett kárai pótlására 200 koronát szavaztak meg.

Hosszu tárgyalás után a községi tisztviselők s tiszteletbeli és rendes alkalmazottak részére az év végéig terjedően drágasági pótlékot állapitottak meg és a költségeket 44%-os pótadóval fedezik. Az erre vonatkozó költségvetést elfogadták.

Berger Péter piaczbérlő kérelmére az 1500 korona bérleti összegből 500 koronát elengedtek, mert a piacz helypénz jövedelme — forgalom hiányában — módfelett megcsappant. Zirmann János, Chrapek János és Pálfi János vettek részt a vitában.

Böhsl Ferencz előterjesztette a közellátási bizottság javaslatát a tüzelőanyag biztositása tárgyában. A helyzet katasztrofális, lépéseket tesznek a kormánynál, hogy a váczi püspökség pomázi erdejében levő 100 vaggon fát engedje át, de ezenkivül ki kell termelni a község fáit is, melyeket a nemzeti tanács óta ugy is vandal módon pusztitottak.

Rendszeres beosztással kell az uj ültetést előkésziteni, az anyagot lehetőség szerint kiméln, egyenletes elosztásról, jegyrendszer alapján gondoskodni és megvédelmezni a lakosság érdekét abban, hogy faanyagot ki ne vihessenek területéről. Külön bizottság kiküldését kéri és intézkedést, hogy minden olyan képviselőtestületi gyülésen, ahol a közellátással kapcsolatos kérdés szerepel a napirenden — Krenedits Gyula előadó is vegyen részt. Auguszt Béla felajánlotta a közszükséglet enyhitésére a telkén levő fákat, a Gruber-erdő meglevő részének kitermelése is megkezdődött. Meg kell szerezni a lakosság számára. A Csömöri-ut jegenye fasora, bármilyen szép is, megérett a kivágásra, mert elvénhedt, kiélt fákból áll, melyek előbb-utóbb veszélyesekké válnak. A sok munkanélküli, szakértő vezetéssel munkaalkalmat nyer, ha pedig nem akarnak dolgozni, rendeje ki őket a főszolgabiró közmunkára.

Holló goston helyesli a javaslatot. Gyors és radikális intézkedést kér és igazságos, egyenletes elosztást. Herczegh dr. szerint nem a nemzeti tanács a hibás a fapusztitásban, hanem határozatának akkori végrehajtói a hibásak. A vén fákat ki kell irtani. Szabó József és Auguszt Béla részletkérdéseket érintenek. Krenedits főjegyző utal rá, hogy a Nemzeti Tanácsot terheli a felelősség, mert féktelenül rászabaditotta a népet a fákra és az anyag nagy része a környékre került. Jelentékeny közvagyont elékozoltak. A főszolgabirótól kérjenek a mult évi miniszteri rendelet alapján engedélyt, hogy a magánosok élőfáit is kitermelhessék a közfogyasztás czéljára és lássanak nyomban okszerü munkához.

A testület a javaslatokat elfogadja. A bizottság tagjai lettek: Kecskeméthy Vincze törvénybiró, Kiss Ferencz, Schvarczl József, Pálfi János, Szabó József, Kiss József, Zirmann János, Málovits Lajos, Hornyok Gyula, Elblinger János, Pehárcz István és Böhsl Ferencz.

Krenedits Gyula közélelmezési előadó gyors intézkedést kér, mert akkora a tüzelőanyag hiány a községben, hogy a hét végén már talán kenyér sem lesz, mert nincs mivel süssenek a pékek.

A közellátási előadó részére, a közélelmezési pénztár terhére szintén megállapitották az aránylagos személyi pótlékot, a szabályrendeletben megállapitott napidijak összegét pedig felemelték 10 koronára, vidéki eljárásoknál pedig 20 koronára (az utiköltségen kivül).

Illetőségi ügyek után egyhangulag kimondotta a testület, hogy kérelmet terjeszt elő illetékes helyen, hogy a helybeli karhatalmi testületnél közmegelégedésre müködő és sok érdemet szerzett Rozmics Kálmán hadnagyot hagyják meg községünkben, mert hir szerint tervezett áthelyezése érzékeny veszteség lenne községünkre. A képviselőtestület nyomban bizottságot küldött ki, hogy a kérelmet a kerületi parancsnoknál tolmácsolja.

Csabány A. János a Phőbus áremelését tette szóvá mire Pehárcz István és Balázsovich Zoltán megjegyzései után kijelentette Krenedits főjegyző, hogy az előljáróság az áremelésről értesitést sem kapott és ellene felszólal a vállalat igazgatóságánál.

Végül Málovits Lajos a Sándor-utczai kisdedóvó épületének szánalmas állapotáról panaszkodott. Az ügyet az uj lakásbizottság elé utalták.

Ezzel végződött a közgyülés, amelynek egyik nevezetessége az volt, hogy csaknem késő estig tartott. Ilyen hosszu, öt perczes szünettel is megszakitott közgyülése még alig is volt Rákosszentmihálynak.

HIREK.

Ehmanntelepi bucsu. Az Ehmanntelepen lakó katholikus hivek minden évben Mária nevenapját követő vasárnapon bucsu-ünnepet tartanak. Ma, szeptember 14-én délelőtt 11 órakor ünnepi istentisztelet lesz a központi iskola megnagyobbitott kápolnájában.

Az ág. ev. egyház ügyei. A rákosszentmihályi ág. h. ev. egyházközség október első vasárnapján, tehát ötödikén, d. u. 4 órakor istentisztelet után közgyülést tart, amelyen az egyházközség uj vezetőségét is megválasztják. A gyülést, az istentisztelet rendes helyén, a ref. paplakban tartják meg. Lépéseket tettek az iránt, hogy Blatniczky Pál lelkész káplánt kapjon. Ha a kérelem teljesül, ugy nemcsak minden hónap első vasárnapján, hanem minden második vasárnap lesz Rákosszentmihályon ev. istentisztelet, melyet akkor a délelőtti órákban fognak megtartani. Az egyházközség azt is kéri, hogy iskoláink tanitótestületében legyen egy ev. vallásu férfi tanitó, aki a kántori teendőket is elláthatja. Ha az ujonnan kinevezendők között nem lesz ilyen, akkor a tanitótestület egyik tagjának kicserélését kérik. A közgyülés előkészitésére jelölő-gyülés volt a héten Zirmann J. lakásán, ahol a következő jelölésekben állapodtak meg: Elnök: Zirmann János. Titkár: Böhsl Ferencz. Gondnok: Bauer Ottó. Pénztárnok: Schuster Károly. Jegyző: Lauer Gyula. Ellenőr: Tolnai István. Presbiterium: Öhlschläger Mihály, Sikos Sándor, Kiss József, Kuna Aladár, Kranitz József, Rónai Tivadar, Szepesi-Kuszka Jenő, Schuster Gyula, Poór Gyula, Kende István, Zagora Gábor, Simon János, Weidlich Oszvald, Gabányi Mór, Danis Mihály, Lerch Lajos, Röhl Károly, Szabados András, Polner Ernő, Paray Mihály, Vitalis Jenő.

A keresztény-szocialista párt közgyülése. Mult vasárnap délután tartotta a keresztény-szocialista párt helyi pártszervezete alakuló közgyülését a Nagykaszinó disztermében. Dr. Hódy Árpád nyitotta meg a közgyülést és hangoztatta a szervezkedés fontosságát. Utána Szita, központi kiküldött beszélt a közönséghez. Tiltakozott az antiszemitizmus vádja ellen, a párt a keresztény magyarság jogait akarja biztositani, a nagy többség jogait, amely többségnek jussa van ahhoz, hogy ur legyen a saját országában. Megemlékezett az elmult idők nagyjainak nemtörődömségéről, ami egyik oka volt annak, hogy Magyarország sulyos válságba jutott. Kijelentette, hogy a párt nem katholikus papipárt, hanem az összes dolgozó keresztény felekezetek tabora. Azután a budapesti központ részéről egy hölgy tartott beszédet és fejtegette a nő családi és társadalmi helyzetét, valamint a nők politikai jogainak érvényesitése módját. Horváth Gergely vasmunkás tartott azután tartalmas beszédet. Szavait mély meggyőződés, tudás és bőséges tapasztalat jellemezte. Nem osztályharcz kell, ugymond, hanem osztályharmónia. Kimutatta, hogy amig máshol a szociáldemokráczia nemzeti jellegü volt, csupán mi mentünk vakon nemzetközi jelszavak után. Majd tovább füzve szavait a következőket mondta: „Ma mindenhol a tömegek dominálnak. Tisztességes megélhetést biztositani a dolgozó tömegekuek, ez a legfontosabb követelmény. A gazdasági termelésből legyen meg mindenkinek a maga tisztességes haszna és ez a haszon más eszközök által is biztositható, mint a mindent összeromboló osztályharcz utján. Becsületes munkásintézményekre van szükségünk a magyar munkásság támogatására, mert ez a munkásság korántsem olyan hazafiatlan és vallástalan, mint azt az elmult idők sajtója feltüntette.“ Utána Farkas Elek tartott rövidebb beszédet és a Keresztény Nemzeti-párt nevében felajánlotta támogatásukat a czél érdekében.

A szervezkedő gyülésen a következő tisztikart választották meg:

Hódy Árpád dr. elnök, Mayer Ferenc ügyv. alelnök, Pálfi János alelnök, Horváth Gergely főtitkár, Szécsényi István, Kochlács Emilia titkárok, Csendes István főjegyző, Orbán Antal, Erdős Margit jegyzők, Holló Ágoston pénztáros, Nuricsány Antal, Vitkovics János, Horváth István ellenőrök. Választmányi tagok lettek: Bendig István, Czizmadia Gyula, Gombás Kálmán, Herein Imréné, Hőna Antal, Kovács Gergely, Krenedits Sándorné, Lédeczy József, Lippe Ö. Sándor, Meyer Ferenczné, Miksz Ferenc, Muzsik Zoltánné, Orbán István, Pillhoffer József, br. Podmaniczky Georgina, Poros István, Selley Antal, Sostarecz Alajos, Szlannár Antal, Szőke Béla, Tresánszky István, Vida István, és Wayand Károly. A keresztény szocialista párt a mai napon ismét szervezkedő gyülést tart a Nagykaszinó disztermében d. u. fél 4 órakor.

Az elfogottak. Csendőrségünk eddig huszonhárom kommunistát tett ártalmatlanná és szállitott be a fővárosba, az ügyészség fogházába. Ujabban sürün száll ki Auer államügyész is és a községházán végzi a kihallgatásokat s gyüjti a terhelő vallomásokat. A héten elfogták Budapesten Szandovics Rudolf dr. fővárosi felsőleányiskolai tanárt, volt főhadnagyot, aki a szentmihályi kommunisták között vezető szerepet töltött be, nagy agitácziót fejtett ki s főként az oktatás átformálása és az egyházak vagyonának szoczializálása körül tevékenykedett. Rákosszentmihályra kisérték, hol a községházán vették őrizetbe. Most érkezett meg a fővárosnál viselt tanári állásától felfüggesztésére vonatkozó határozat is, mely fizetésének kétharmadrészétől megfosztja. A kihallgatások megtörténte után másnap Budapestre

kisérték Gattyán Mártonnal együtt, ki szintén müködő tagja volt a direktóriumnak s főleg a lakás- és földrekvirálások körül fejtett ki tevékenységet. Kivülök bent van: Rókusz István, Oprea György, Róden János, Hackspacher Ferencz, Kacsó Lajos, Kigerl Betti, Paxián Péter, Schneider János, ifj. Tóth György, Schnur Péter, Varró István, Polesz József, Farkas János, Radojkovics Mihály, Balog Rudolf, Nagy Ferencz, Gross Sándor, dr. Gábor Ernő (Zalaegerszegen müködött); a Kalocsán szerepelt Szury Kálmán és Maximovits Miklós, aki egykor orvosnövendék, majd éveken át bankhivatalnok volt s a kommunizmus alatt egy vörösdandár gazdasági főnöke lett. A huszonharmadik pedig a hét elején elfogott Zwick János, akinek lelkét több ártatlanul megölt ember vére égeti. Ez a huszonnégyéves fiatalember munkás volt a repülőgépgyárban s a kommunizmus alatt Ráczkeve parancsnoka lett. Számos embert öletett meg e minőségében s e gyilkosságok közül többet be is ösmert. Igy Dékány csendőrőrmestert és Szücs Sándor földmüvest is ő végeztette ki és az ártatlan Paulheim Elek hadnagy kivégzésére is ő rendelte ki a vörös csapatot. A szépreményü ifju Paulheim István fia, Bartolfy János unokája volt, jeles tehetségü épitész, a mátyásföldi társaság kedvelt tagja. Ráczkeve közelében tartózkodott családjával s a zavaros napok egyikén berándult a szomszédos Ráczkevére, hol gyanutlanul sétált az utcán. Akkor garázdálkodtak ott javában a Zwick emberei és a fiatal hadnagyot is elfogták s rövid uton kivégezték. A tanácsköztársaság bukása után Zwick János nagy ártatlanul az ehmanntelepi karhatalom szakaszparancsnoka lett. Csendőrségünk azonban leleplezte és elfogta. Pénteken még a községháza börtönében várja sorsát másik öt kommunista. Roden Károly Szentmihályon agitált, de gyakran szállt ki bolysevik apostolként a vidékre is. Gombás József nagyhangu szónoka volt az itteni kommunista gyüléseknek. Sztojanovits Sándor pedig még Bécsbe is kiszökött izgatni. Debreczenyi Dezső az Ehmann-telepen müködött a tanácsköztársaság érdekében. Az ötödik, Kruppa Rezső a szentmihályi direktórium elnöke és ismert szónoka volt. Ezt az öt vádlottat a hét végén fogják a fővárosba szállitani, amikorra a már is előrehaladt vizsgálat előreláthatóan befejezést nyer. Ez a teljes eredménye csendőrségünk eddigi fáradhatatlan munkálkodásának, mely buzgón folytatódik még tovább is.

Uj jegyző Gödöllőn. Hajlamász János kerepesi jegyzőt Gödöllőn adóügyi jegyzővé választották meg. Az érdemes közigazgatási tisztviselő személyében kiválóan szerencsés választást tett Gödöllő községe.

A lakáshivatal. A képviselőtestületi közgyülésről szóló tudósitásunkban jelentést teszünk a szentmihályi lakáshivatal felállitásáról. A hivatal egyelőre minden hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 4—6 óra közt áll a közönség rendelkezésére az 5. sz. helyiségében. A sok erőszakos lakásrekvirálás, behelyezés tenger zavart okozott, amelyet önfeláldozó munkával kell a hivatalnak rendeznie. Lakások visszaadása és lakásbahelyezések iránt kérelmeket a rendes hivatalos órák alatt lehet előterjeszteni és minden lakószoba után előzetesen 10 korona dijat kell lefizetni. A hivatal nyomban megkezdi müködését és a legrövidesebben kitüzi a tárgyalásokat.

Fehér liszt nélkül. Ebben a hónapban nélkülöznünk kell a fehér lisztet. A finom nullást már ugy is csak hirből ismerjük, most pedig le kell mondanunk a főzőlisztről is, mert ebben a hónapban csakis kenyérliszt kerül forgalomba. A jegyekre csakis kenyeret, vagy kenyérlisztet lehet vásárolni. A rendelkezés szeptember hónapra szól.

Az Eötvös-Társaság müködése. Megemlékeztünk mult számunkban a „Rákosszentmihályi Eötvös-Társaság“ müködéséről. Megjegyzéseinkre a következő levelet kaptuk: A „Rákos Vidéke“ tekintetes Szerkesztőségének. Helyben. Válaszolva a „Rákos Vidéke“ f. hó 6.-i számában Társaságunkról szóló közleményére a következőket óhajtjuk kijelenteni: „Az Eötvös-Társaság az elmult kommunista uralom alatt csak nehezen tudta biztositani müködését. A minden térre kiterjeszkedő terror a Társaság müködését is korlátozta, de mindezek ellenére a Társaság tulajdonképeni célját a tudományos és irodalmi szellem minden politikától és minden irányzatosságtól mentes ápolását és fejlesztését sohasem tévesztette szem elől. Ami a „politikai áramlatok“-at illeti, a Társaság politikával sohasem foglalkozott és jelenlegi hallgatásának oka pedig az, hogy gyülési céljaira mindezideig nem tudott megfelelő helyiséget szerezni. A jövőre vonatkozólag a Társaság továbbra is kitüzött céljainak megfelelően kiván müködni.“ Ezen nyilatkozat szives közzétételét kérve, vagyunk teljes tisztelettel *Farkas Imre*, elnök.

Hirtelen halál. Özv. Kiss Lajosné buzgó hivő volt és mint ilyen szorgalmasan látogatta a templomot. Egyik reggelen szintén az Isten házából tért haza Batthyány-utcai lakására. Itt hirtelen rosszul lett, szivszélhüdés érte. Holttestét a hullaházba szállitották és bonczolás után temetik el.

Valami jó hir. Sokat szidott villamosközlekedésünkre vonatkozóan végre valami jobb hirt is jelenthetünk. Nem kell elbizakodni, szó sincs arról, hogy a rákosszentmihályi forgalom megjavult volna, reggeli viszontagságaink bármennyire is enyhülnének. A közuti emberelte meg magát egy kissé és az 1-es villamos az eddigi huszperczes ácsorgás helyett négy-öt percenként indul a kerepesi-uti végállomásról, s ezenfelül ismét odatársult mellé a fájdalmasan nélkülözött 75-ös is. Néhány nap óta igy legalább a Tattersal előtt nem kell vesztegelni negyedórákon át, ha már sokszor másfélórába kerül, mig a huszperczes szentmihályi utat megtehetjük.

A képpénz mizériája. A „képpénz“ ismeretes bonyodalmain enyhitendő, ujabb rendeletet adott ki a kormány arról, hogy az Osztrák-Magyar Bank kék bankjegyein kivül a postatakarékpénztári bankókat és leszállitott értékü fehérpénzt is mindenki köteles fizetésül elfogadni. Azt a tartozást, amit a hitelező nem akar elfogadni, birói letétbe lehet helyezni és ez a kötelezettség teljesitésével egyértelmü. Aki a törvényes fizető eszközök elfogadását megtagadja, szigoru megtorlásnak teszi ki magát. Fontos közérdek, hogy a rendelet ne maradjon irott malaszt, hanem meglegyen a kellő foganatja.

Estély. A Rákosszentmihályi Mükedvelő Ifjuság f. hó 7-én mulatságot rendezett a Balaton-kávéház helyiségében. A szép számban összegyült közönség kellemesen szórakozott. Ismét hallottuk hosszas szünet után Meyerné Makray Erzsit, ki nem szorul dicséretre. A közönség ilyen hosszas szüneteket nem érdemelt meg tőle. Madarász Ila ügyes, bájos és kedves volt. Csabány Unczyka, a legönfeláldozóbb leány, két esetben játszotta nagy sikerrel a mama nem nagyon hálás szerepét. A fiuk közül Kiszer Guszti, Farkas Béla, Farkas Bandi, Csabány Jancsi és Barabás Gyurka játszottak szokott jól és párszor alaposan megnevettették

a közönséget. László Istvánról és Kiszer Gusztiról még, mint kitünő rendezőkről is meg kell emlékezni. A jól sikerült előadást tánczmulatság követte. A Mükedvelő Ifjuság f. hó 20-án, este 8 órakor, magas szinvonalu és szigoruan zártkörü szüreti álarczos mulatságot rendez a Balaton-kávéház összes helyiségeiben. Ismerve az ifjuságot, tudjuk, hogy a multság elsőrangu lesz és sokáig emlékezetes marad.

A környékbeli jegyek nem érvényesek Budapesten. A közélelmezési miniszter rendeletére a főváros környéki élelmiszerjegyek megint nem érvényesek a főváros területén, tehát a jegyszelvényeket nem lehet beváltani. Az intézkedés annál feltünőbb, mert a környéket régen belekapcsolták a főváros közélelmezésének körzetébe és csak nemrég örvendeztettek meg azzal, végre valahára közös jegyeket is osztottak ki. Most megint különválasztanak. Minek? Talán nagy öröm nekünk a fővárosból czipelni haza az élelmiszereket, melyek idehaza rendesen — nem kaphatók, odabent pedig csak ritkán és elvétve? Megint a határkő babonája kisért.

A rákoskereszturi jegyzőválasztás. Most szombatra tüzték ki a jegyzőválasztást Rákoskereszturon. Az eddigi helyettes, Tarnay Béla megválasztása bizonyosnak tekinthető.

A tisztogató munka. A belügyminiszter a minisztertanácstól nyert felhatalmazás alapján elrendelte az állam- és társadalom érdekeire, valamint a közrendre és közbiztonságra veszélyes kommunista érzelmü egyének rendőrhatósági őrizet alá vételét és internálását. „Az internálás czélja — ugymond a rendelet — az állambiztonság vitális érdekeiből folyó preventió, nevezetesen annak biztositása, hogy a komunista uralom, amely a magyar nemzeti állam létalapjait gyökerében megrenditette s az országot erkölcsi, kulturális és különösen gazdasági téren a tönk szélére sodorta, többé életre ne kelhessen. Ebből folyólag az internálással, mint előzetes rendőri intézkedéssel meg kell akadályozni, hogy ugy az állambiztonságra, mint a társadalmi békére és nyugalomra, valamint az egyéni személy- és vagyonbiztonságra egyaránt veszélyes komunista érzelmü egyének, nemzetrontó és társadalom ellenes müködésüket szabadon üzhessék, illetőleg tovább folytathassák és ki kell zárni még a lehetőségét is annak, hogy komunista agitáció vagy szervezkedés történhessék. El kell távolitani a hazafias társadalomból mindazokat, akik annak elpusztitására törekedtek. Azok, akik a letünt komunista rendszer ideje alatt a büntető törvénykönyvbe ütköző cselekményeket követtek el, letartóztatandók s az illetékes államügyészségnek, illetőleg bíróságnak adandók át. Az ily egyénekkel szemben tehát internálásnak helye nincs. *Azok ellenben, akik konkrét büncselekmény elkövetésével nem gyanusithatók, vagy az perrendszerüleg rájuk nem bizonyitható s ennek következtében a biróságok által szabadlábra helyeztetnek, de akik a kommunista rendszer vezetői, exponensei voltak, egyszóval, akik a fennállott társadalmi és jogrend megdöntésében tettel, szóval vagy irásban tevékenyen is közremüködtek, továbbá azok, akik a kommunista érzelmeiknek a multban vagy a jelenben nyilvánvaló tanujelét adták, s ezen magatartásuknál fogva a hatóságoknál alapos és indokolt gyanut keltettek az iránt, hogy a letünt rendszer visszaállitásán jelenleg is titkon dolgoznak, anélkül, hogy az ilyirányu cselekedetük a büntetőtörvénykönyvbe beleütköznék, végül azok, akik mint kommunisták közismertek* és szabadlábon hagyásuk köznyugtalanságot, vagy közelégületlenséget váltana ki a lakosságból — azonnal őrizetbe veendők addig is, mig az ily egyének táborszerü összegyüjtéséről és elhelyezéséről intézkedés történik.“ A rendelet világosan eldönti azt a vitát, amely a kommunisták ártalmatlanná tétele dolgában sok helyen, igy minálunk is felmerült és azoknak ad igazat, akik az erélyes tisztogatás szükségességét és jogosságát hirdették.

Közgyülés. Az Eötvös Tudományos és Irodalmi Társaság ma, szeptember 14-én d. e. 10 órakor rendkivüli közgyülést tart a Hóra-féle czukrászdában. Tárgy: A társaság jövője és a tisztikar lemondása. A Társaság felkéri összes tagjait, hogy okvetlenül jelenjenek meg.

Betörések. Mátyásföldön, Cserhát-utcza 14. sz. alatt lakik családjával Dániel gyáros. A mult héten éjnek idején négy katona állitott be a villába. Bort és pénzt követeltek. Negyvenezer koronát kék pénzben. A bort korlátlan mennyiségben fogyasztották hajnalig és miután nagyokat káromkodtak magyarul, mert csak tizezer koronát kaptak, a háztulajdonos lovaival eltávoztak. — Rákosszentmihályon pedig a róm. kath. lelkészhivatalban jártak betörők 7-én este. Valószinüleg pénzt kerestek, mert az iróasztal fiókjait feldulták, de az egyház bélyegzőjét is használták — bizonyára hamis bizonyitvány kiállitására. A csendőrség erélyesen nyomozza a tetteseket.

Téli időszámitás. A miniszterelnök rendeletére a középeurópai időszámitásra visszatérés céljából az órákat szeptember 15-ére virradó hajnali 3 órakor vissza kell 2 órára igazitani. Az ekként kétszer jelentkező 2 órai megjelölés közül az elsőt 2A-val, a másodikat 2B-vel kell jelezni.

Uj doktor. Wayand Miklós nagykátai káplán kánonjogi doktorátust tett a budapesti egyetemen. Az uj doktor Wayand Károly igazgató fia és hosszabb ideig müködött mint hitoktató községünkben.

Halálozás. Csapka István cserepező mester, Rákosszentmihály egyik legrégibb lakosa 80 éves korában meghalt. Kisasszony napján temették nagy részvéttel. Az Ipartestület zászló alatt vonult ki a végtisztességre. Özvegye és gyermekei gyászolják a magas kort ért szorgalmas és derék iparost.

Előadások. Czakó Pál és neje önálló társulatával ma, vasárnap kezdi meg előadásainak sorozatát a mátyásföldi Korvin-mozgóban. Czakó huszonötéves multra tekint vissza és előadásait a kultura, jó erkölcs és izlés szolgálatába állitja. Mint az Ehmann-telep lakosa már két sikerült előadást rendezett a telepen az Ács vendéglőben, azonban alkalmas helyiség hiányában kénytelen Mátyásföldön tartani előadásait, amelyeket a közönség tömeges érdeklődésével tüntet ki.

Széna kapható. Rákosszentmihályon községi széna kapható. Métermázsája 280 korona. Átvehető a körvasutnál. A jogosultak a községháza közellátási osztályában jelentkezhetnek. (I. 11.)

Öngyilkos borbélysegéd. Darabont Ferencz rákosszentmihályi borbélysegéd megmérgezte magát és meghalt. Kellemes, vidám, jómodoru fiatalember volt, mesterségében is ügyes és gyakorlott. Hosszabb ideje özv. Somogyi Jánosné Rákosi-uti üzletében dolgozott. A közönség kedvelte és ismerősei mindenféle beszerzéssel bizták meg. A szállitásokba végre is belebonyolódott s nem tudott eleget tenni kötelezettségének. Elkeseredésében bucsulevelet irt édes anyjának, nagyot mulatott, s midőn már csendőrkézen volt, éjjel morfiummal megmérgezte magát.

Sashalom-Ehmanntelep községi kirendeltség. A czinkotai községi képviselőtestület a Sashalom-Ehmann-telepre községi kirendeltséget küldött, amely elöljáróságával a telep nagyszámu lakosának érdekében odaadóan müködik Schuszter Vilmos elöljáró és Kádár Géza jegyző vezetése alatt.

Hangverseny. Szépen sikerült hangverseny volt csütörtökön este a Balaton kávéház dísztermében. Egy kiváló magyar énekművésznő, aki Olly Hortense néven Milánóban és Moszkvában is jelentős sikereket uratott, ária és dalestélyt tartott, melynek gazdag műsorán csupa válogatott abszolut müvészi szám szerepelt. A müvészi siker teljes volt. A méltó zongorakiséretet p. Polner Ernő látta el. Közönség volt szép számban, de mégis sokan sajnálatosan hiányoztak soraiból.

Bejön a kerék a kocsiba. A H pótkocsikban az utasok azzal szórakozhatnának, — ha zsufoltság következtében lehetséges volna lehajolni, — hogy a zsebkéseiket megköszörülik utazás közben. A kiváncsi kerekek ugyanis látogatást tesznek a kocsikban s ott forognak benne fedetlen meztelenségükben. Annyira kopottak a kocsik, hogy a padlat ráfekszik a kerekekre s ezek széles csikot vájnak ki benne. Csak egyszer valakinek czipője, sőt lába talpát is le ne köszörüljék. Már csiklandozzák szorgalmasan.

Quo vadis?

Olyan ez a Magyarország, mint a Pinguinek szigete, ahogy Anatole France irja le. A megkeresztelt pinguineknek emberformát adott az Ur, de csak kis lelket öntött belé-jük. Igy keletkezett Pinguinország, ahol egyszer kitört a kommunizmus és a rövidlátó pinguinek egymást ölték, rabolták. Megkülönböztették ugyan az embereket „proletárokra“ és „burzsoákra“ osztva, de valamennyien egyként pinguinek maradtak. Mikor a kommunizmus megbukott, felléleg:ett az ország. Végre talán uj élet kezdődik! Talán most meghasad a várva várt hajnal! Az első percben csakugyan komoly fogadalom fakadt az elcsüggedt szivekben. De csak ezekben a szivekben és sajnos, komolyan aggodó szív nálunk kevés van. És ezek a szivek is speciálisan magyar szivek, amelyek sohasem érzik meg a fenyegető veszélyt. Szentimentális nemzet vagyunk mi! Századokon keresztül veszekedtünk egy szimbolumért, egy zászlóért, egy jelzőért és közben az igazán fontos dolgokat figyelmen kivül hagytuk. Mint a gyermek, bábukkal játszottunk még a romok felett is. Mikor csufos romokban volt az ország, mikor a török Erdélyt szorongatta, Hunyadi János halála után, mikor a züllés minden tekintetben a legmagasabb fokra emelkedett; akkor is hosszu időkön át az volt az egyedüli probléma, hogy ki legyen a király? Ki törődött avval, hogy a török veszedelmesen közeledik, hogy az ország katasztrófa előtt áll? Talán csak a szegény, a megvetett nép, a paraszt . . . Dehát ezek együttesen sem számitottak annyit, mint egy diszkard, meg egy drágaköves mente.

A kommunizmus, reméljük meghalt és most kezdődik az uj élet. Minden változó időt „ujnak“ nevezhetünk, de azért sajnos, nagyon sok dologban régiek maradtunk. Miért is szakitanánk a multtal? Hiszen elhagytuk már a régi szokásokat, a régi erkölcsöt, az ősi jellemszilárdságot. Maradjon meg legalább a veszekedés emlékül! De talán nagyon is pesszimista vagyok. Talán csak én látok sötéten és édes magyarfajtám most igazán testvéri egységgé forr össze. Adja az Ur, hogy igy legyen. Lehet, hogy nekem csupán a fülem zug, mikor tizféle párt hangos csörgését vélem hallani, lehet, hogy csupán a fantáziám fest képeket a feltámadt gőgről és arcátlanságról. Talán csak én érzek hatalmas undort a szintéren feltünő jelenségek láttára, amelyek a következő szavakkal köszöntenek be: „az elmult rémuralom reánk erőszakolta világnézetét“. Könnyü ezt mondani, mert nehéz megállapitani, hogy mit „erőszakoltak“ és mit nem. Talán csak az én csüggedő szivem veti fel a kérdést, amelyet aggodalommal, de azért a gyarló emberi remény szinével átfestve kiáltok a holnapok felé vajudó Magyarországnak: Quo vadis?

György Lajos.

SPORTHIREK.

RAFC—ESC 5:1. A RAFC vasárnap az ESC csapatán aratta a most folyó bajnoki mérkőzések során a második győzelmét, daczára annak, hogy Nagy Antal és Nagy István helyén az ifjusági Bauer Sándor és a training nélküli Hölzl Károly szerepelt. Nagy Antal az időt tévesztette el, Nagy István pedig a családjában előfordult gyászeset miatt nem jelenhetett meg, azonban a beállitott játékosok a várakozásnak minden tekintetben megfeleltek. A csatársor egy bizonyos indiszpozicióval játszott az első félidőben s daczára a csapat tökéletes fölényének, az első goalt az ESC juttatta a RAFC kapujába, melyet Händler a félidő utolsó perczeiben kiegyenlitett. A második félidőben a RAFC sorozatosan támad, amelynek eredményekép Nagy Károly a második, majd Szabó Géza a harmadik, negyedik és ötödik goalt juttatja a ESC hálójába. A játék irama mindvégig igen heves, de azért fair volt. Kapuban Sztankovszky a kapott goalt nem védhette. A mérkőzést Gruber Mihály (BTC) jól vezette.

A rákosvidéki egyéb csapatok eredményei a következők:

RSC—Pestujhelyi SC 3:3. ELAC—MFC 2:0. Rákosfalvai SC—Haladás SC biró meg nem jelenése miatt elmaradt. Kőbányai SC—BSC 2:1.

A mai mérkőzések. RAFC I.—Kőbányai SC I. d. u. $^1/_2$3 órakor (RAFC pályán), RAFC II.—Kőbányai SC II, d. u. $^1/_2$2 órakor (RAFC pályán), RAFC ifj.—ELAC ifj. d. e. $^1/_2$12 órakor (RSC pályán); Pestujhelyi SC I. és Pestujhelyi SC II. ellenfelével délelőtt a RAFC pályán játszik. RSC I.—Haladás I. d. u. 3 órakor (RSC pályán), RSC II.—Haladás II. déli 12 órakor (RSC), ELAC I—Globus I. d. u. $^1/_2$2 órakor (RSC.) ELAC II.—Globus II. d. e 10 órakor (RSC pályán).

RSC. hirei. Vasárnap, f. hó 7-én, délután játszott az RSC. Pestujhelyi SC. I. csapatával a III. osztályu bajnokságért, a Soroksári-uti pályán. Az eredmény 3:3. — Vasárnap, f. hó 14-én, délelőtt $^1/_2$9 órakor a II-ik csapat, délután $^1/_2$4 órakor az I. csapat játszik a III. osztályu bajnokságért itthon a „Haladás" SC.-vel. Érdekes játékra van kilátás és erős a remény, hogy meg lesz az első győzelem.

CSARNOK

Gigi.

Körülbelül most egy éve annak, hogy pár soros hir jelentette a magyar sajtóban, hogy negyvenkét esztendős korában meghalt Budapesten Rottenbiller János, aki egykor a magyar kerékpárosok sokszoros bajnoka volt és Gigi néven európai hirnévre tett szert. Megirták még, hogy az elhunyt száz és nem tudom én hány első dijat nyert s ezzel vége . . . A zürzavaros háborus és forradalmas világban, sorsdöntő órák feszültségében nem jutott több hely és figyelem s az ötsoros halálhir mellett tovarohantak; válságos jelenünk sem időt nem enged, sem kedvet nem ad a multakra való visszaemlékezésre . . .

Pedig érdemes egy kissé megállani a Rottenbiller János elhunyt alakja mellett. Olyan tényezője volt ő a fejledező magyar sportéletnek sok nevezetes esztendőn által és nekünk, rákosszentmihályiaknak, különösképen is sok közünk volt hozzá annál a számos összekötő szálnál fogva, mely mihozzánk kapcsolta. Álljon tehát itt e rövid pár sor korán elvesztett társunkról kegyeletes megemlékezésül . . .

Rottenbiller János törzsökös pesti fiu volt, a főváros egykor hires polgármesterének vérszerinti rokona. Atyja az angyalföldi elmegyógyintézet orvosa volt és családjával évek során át ott lakott. Két fia, Fülöp és János a budapesti tanárképző intézeti gyakorló főgimnázium, — a Trefort-utczai „minta gimnázium" — növendéke volt, hol a fiatalabbik testvér, János, mind a nyolcz osztályt végezte, két helybeli volt tanulótársával, Klimkó Istvánnal és Balázsovich Zoltánnal együtt.

Abban az időben kezdődött a kerékpáros sport Magyarországon. Ugyanannak az intézetnek egyik növendéke, Szikszay Ferencz, a későbbi festőművész, ki Párisban hunyt el évekkel ezelőtt, volt az első, ki magaskerekü gépén látványossága lett a fővárosi utczáknak. Alig néhány követője akadt mint Kőrösmezey Gusztáv, a Nemzeti szinház művésze s még egy-kettő. A magas gép lassan hóditott hiveket s rövid ideig szerepelt. Midőn a két Klimkó testvér, István és László és Rottenbiller János a kerekezők közé állott, csakhamar le is tünt, mert uj találmány lépett helyébe, a két egyforma kerékből álló, ügyesebb, praktikusabb „safety" biczikli, mely hihetetlen gyorsasággal terjedt el. A Klimkó testvérek tanitották a hetedik gimnázista Rottenbiller Jánost az angyalföldi parkban kerékpározásra, aki egy fél óra alatt tanult meg s a nyurga, szőke fiatal ember szenvedélyesen rávetette magát az uj sportra. Attól fogva többé nem érdekelte semmi más. Fáradhatatlan tréninget végzett s a mint kiirták az első versenyeket, nyomban ott volt a diadalmas küzdők között.

Első sikerét még országuti versenyben aratta s elszántságának és lélekjelenlétének köszönhette. Abban a pillanatban ért a keresztező vasuti sinhez, amikor a sorompót leeresztették. Kétségbeesett erőfeszitéssel taposott gépébe s átvetette magát az akadályon, midőn egy félmásodpercz mulva már lecsapódott a nehéz sorompó. Életét koczkáztatta, de előnyt szerzett; társai ott rekedtek az akadály megett s ő beérkezett elsőnek.

Ámde a zord tanári kar nem nézte jó szemmel az érettségi előtt álló ifju sportolását s bár a sportköröknek már akkor büszkesége és a magyar sportnak föreménysége volt, eltiltották a nyilvános versenyzéstől, (csakugy, mint két pajtását a mükedvelő szinészkedéstől).

Rottenbiller János csinosan öltözött, sovány nyakán araszos magas gallért viselt, ezért a diákság az akkor divatos „gigerli" röviditéséül a „Gigi" nevet adta neki. Ezt az álnevet használta tehát a versenyeken, hogy a tanárok figyelmét elkerülje. És nyerte egyik versenyét a másik után. Valami nevezetes bajnokság szenzácziós dicsőségét közvetlenül az érettségi előtt aratta, s az „Egyetértés" akkoriban igen tekintélyes sporttudósitása áradozó czikkben dicsérte a tüneményes kerékpárost, a magyar sport „Gigi"-jét, a kinek becsületes polgárneve Rottenbiller János . . . Nem kell mondani, hogy minő megrökönyödés lett erre az iskola puritán falai között . . .

Gigi azonban ment a maga utján előre. Most már levetette végleg álnevét, mely csak barátai körében maradt tovább is beczéző neve. Egyik versenyét a másik után nyerte. Nevét egész Európa sportkörei becsülték és sikereit az egész sportsajtó ünnepelte. Kék csillagos sapkájában hihetetlen finiseket végzett s ugy ünnepelték, mint egy nagy primadonnát. Rengeteg aranyérmet és mindenféle tiszteletdijat szedett össze idehaza és a külföldön is. Akkoriban olyan volt a kerékpáros sport, mint manapság a labdarugás, mely utóda és részben gyilkosa lett. A kerékpáros sportnak számtalan hive volt és rengeteg a közönsége.

Rottenbiller Janos önkéntesi szolgálata alatt is folytatta tevékenységét. Katonáék méltányolták értékét és jelentőségét és mindig kellő szabadidőt adtak neki. Később tartalékos hadnagy, majd a Ganz-gyár tisztviselője lett.

Sikerét tehetségén kivül, makacs és fáradhatatlan tréningjének köszönhette. Egész lelkét a kerékpár töltötte be. Jellemző eset, mikor egyszer két gyermekori pajtásával a Nemzeti szinházban volt. Valami érdekfeszitő franczia szinmüvet adtak s a harmadik felvonás közepén, midőn az egész közönség lélekzetfojtva leste a drámai fordulatot, egyszer csak megszólalt suttogva a társaihoz:

— Mégis csak jobb, ha a versenygépen hosszabb a kurbli a rendesnél.

Bejárta az egész országot, ott volt minden versenyen, Bécsben és másutt külföldön is igen sürün. Megállta helyét a külföldi matadorokkal, mint pl. Huet, Lurion, Oppel, Zachariádes stb. került össze. Hazai rivilisai közül a legjava ma is itt él velünk együtt. A mátyásföldi Wiegand Rezső, a szentmihályi Klimkó László, Módl Lajos, néhai barátunk Lillits Milutin, — valamenyi sokszoros bajnok — voltak legismertebb ellenfelei és egyben jóbarátai. Hosszu pályákon országuti versenyekben nem igen vett részt, itt a hősi halált halt Gillemot Ferencz és társai vezettek.

A magyar sport a világforgalom kapcsolatába, a hajdani evezős sikerek óta, a kerékpár fénykorában kapcsolódott be ismét és a magyar névnek sok-sok dicsőséget ezen a téren a szegény Gigi szerzett, kinek fényes karriérje együtt mult el a kerékpáros sport lehanyatlásával. Csendes, szürke hivatalnok lett, kit irógasztala mellől a világháboru szólitott el ismét és fájdalom, most már véglegesen.

Mint csapattiszt részt vett az első szerbiai támadásunkban és az azt követő gyászos visszavonulásban. Ez a vészes futás annyira megviselte ugy látszik, amugy is bomladozó idegeit, hogy a sok szép siker diadalmas hőse elborult elmével a Schwartzer intézetbe került. Innen váltotta meg a szabaditó halál. A magyar sport történetének egy fényes fejezete és barátainak kegyeletes emlékezete őrzi dicsőségét, mely elmult, miként e földön minden percznyi csak és örökre mulandó.

Blekk.

Écsy Ilona zongoramüvésznő az orsz. magyar zeneakadémiára előkészitő

zongora tanfolyamot nyit az akadémiai tanterv szerint a legmagasabb osztályokig. — Lehetőleg előképzettséggel biró növendékek felvétele naponta 10—12 és d. u. 3—5 óra között. **Rákosszentmihály, Remény-utca 23.**

A polgári iskola 5—6 osztályát végző fiam részére **magánoktatót** keresek. Tauber, Rákosszentmihály.

Lakást keresünk Rákosszentmihályon vagy környékén 3 szoba (esetleg 2 nagy) csukott veranda és mellékhelyiségek. Ajánlatokat a „Rákos Vidéke" kiadóhivatalába kérünk.

Modern, jó beosztásu villát keresek megvételre, **Rákosszentmihály belső területén.** Ajánlatokat B. D. jelzéssel a kiadóhivatalba kérek.

KELETI J. orvosi műszer- és testegyenesitő gépek gyara
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

LISZTSZITÁK
PARADICSOMSZITÁK
és
SODRONYFONATOK
kaphatók
Haidekker Sándor
gyárában
Budapest, VIII., Üllői-ut 48. sz.

Velour és filz férfi és női kalapok alakitását legszebb kivitelben készíti: **Lőwy kalapgyár**
Budapest, VII. Károly-körut 9.
(Hadik-palota) az udvarban.

VARGA SÁNDOR
füszer és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. (A szobor előtt.)
Ajánlja mindig kitünően felszerelt üzletét, mint szolid bevásárlási forrást. Már érkeztek keresett élelmiczikkek, csemegék, sajtok és gyümölcsök.

BETEGÁPOLÁS. Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyenészeti gépek. műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis
Fischer Péter és Társa
r.-t. czégnél
most IV. ker., Kálvin-tér 3. szám
szerezhetők be. — Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.
Telefon 958. **Alapittatott 1856.**

RÉTAY és BENEDEK
Budapest, IV., Váci-utca 59 sz.
Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.
Oltárok, szószékek, urkoporsók és teljes templomi berendezések. — Rajzokkal, költségvetessel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

Neuwald Illés utódai könyvnyomda Bpest, VIII., Üllői-ut 48. Kiadótulajdonos: Balazsovich Zoltánné.

Cenzurat: Gavrilescu.
Anul 1919. Luna sept. Ziua 20.

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, szeptember 21. 16. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.
SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utca 37.**

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár: Egész évre **48.— K.**
Fél évre: . . **24.— „**
Negyed évre: **12.— „**
Egyes szám ára 1 korona.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Az életnek.

Az élet ezernyi megpróbáltatása közepette irunk az életnek.

Egy kedves barátom beszélte, hogy az Istenben való hite erősödött meg egy zivataros tengeri éjszakán, amidőn Amerika felé utazott. Sötét éjszaka volt ez, tengeri viharban. Imádkozott mindenki. A viharedzett matrózok térdenállva imádkoztak a tenger Istenéhez.

Midőn a tenger vize hegyekké tornyosul, midőn a mélyedésekbe száll le a vészmadár visitva, futva az ég villámitól, amely a duzzadó habok közé sujt le, amidőn a halál iszonyu torka ásit... akkor ültesd sajkára az istentagadót, imádkozni fog a tenger Istenéhez, mondja Jókai.

Aki nem tud imádkozni, menjen a tengerre, mondja szent Ágoston.

Örökbecsü kincs gyanánt őriztem lelkemben a hitet, mondja korának egyik legnagyobb tudósa Balmes s midőn az emberi tudás és erő gyengeségén csaknem kétségbe estem, egy gondolat az isteni Gondviselésre megmentette lelkemet.

Mindenható lény, mondja Eötvös, kinek lehellete alatt világok keringenek és az emberi sziv dobog, ki megadod a tengernek részeit, a virágnak a harmatot, hogy éljen, virágozzék, tekints le emberi nemünkre. Adj világosságot nekünk.

Tenger az élet, amelynek meg vannak vészei. Az emberi boldogság gyengébb, mint a virágszál, amelyet gyökér szálaira bizott alkotója.

Hadnagy ur, igy szól Napoleon, a vallásosságán mosolygó hadnagyhoz, én még nem vagyok olyan okos hogy a valláson mosolyogjak.

Égnek szülötte vagy te vallás, mondja Jókai örökfényü csillagként ragyogj az emberiség felett, tévedéseiben vezérlőleg, fájdalmaiban vigasztalólag.

Vigasztald a szenvedőt, kinek az élet terhére vált és benned találja könyes jutalmát. A halandó ember beléd helyezi végső reménye utolsó horgonyát.

Tudomány és hit egy anyának gyermekei. Az egyik anyjának keblére tapad, a másik előtte játszik.

A tudomány nevében akarták a vallást támadni azok, akikkel a tudományról még csak szóba állani is szégyenletes dolog volna, akik csak kontrasztokkal akarták elhomályositani azt a mennyei fényt, ami nélkül bizonytalan az élet s végre is a semmiségbe akarták dönteni a lelket.

Krisztus nevében beszéltek azok, akik a kommunizmust hirdették, de elfelejtették, hogy Krisztus nemcsak ember, de istenember s amidőn a szeretetet az erkölcs legfőbb törvényének mondta ki, azt elválaszthatatlannak nyilvánitá az Isten szeretetétől.

Enélkül minden egyenlőség, minden humanitás puszta hang, üres szó.

Isten szeretete nélkül a testvériség, szabadság forrásától elválasztott patak, amelyben az önzés férgei tanyáznak.

Hit nélkül a sziv üres koporsó, amely felett a szenvedélyek állati hullái büzhödnek. Rablók, gyilkosok tanyája lenne a világ az ilyen egyenlőséget hirdetők kezei között, amint szomoruan tapasztaltuk s hála a Gondviselésnek, hogy megmentett a végső pusztitástól, a mérhetetlen romlástól.

Kétségbeesés istentagadás, mondja Petőfi, kire büszkén hivatkoztak azok, akik meg nem értették, akik félremagyarázták Arany gyönyörü költeményét, amelyben gyermekéhez irja, hogy szegénynek drága kincs a hit.

Istenben bizók lelkén megtörik a szenvedés hatalma. Nekünk türnünk és remélnünk kell. Nekünk még sokáig türnünk és remélnünk kell. Remélni a reménység felett. Nem szegény a sziv, amelynek van reménye.

A nemzetnek remélnie kell. Erős hittel kell haladnia rendeltetése utján. Phönixként kél a nemzet hamvaiból, egyesitett szivvel és lélekkel, a test és szellem egyesitett munkájával.

Azt a szent tüzet, amely szivében égett, fel kell találnia. Krisztusi igaz szeretetnek kell áthatnia a szíveket mindnyájunk kölcsönös boldogitására. Lássák meg azok is, kik talán csak félre voltak vezetve, hogy forrás a szeretet, az igazi szeretet, amelynek nyomán boldogság, áldás fakad és a valódi szabadság jogot ad, de egyszersmind mások jogát tiszteletben is tartja.

Sz. L.

Lapunk mai száma 8 oldal.

Egy-két szó a nőkhöz.

Irta: **Balázsovich Zoltánné.**

Mint szines, csillámló, káprázató, tarka lepkesereg, ugy röpködnek szerte-szét a felhivó, hangzatos, tetszetős és megtévesztő jelszavak, melyek a magyar nők összes rétegeit mindenféle pártokba akarják bekeretezni. Hiszen jól van, eljön mindennek az ideje; de ma pártoskodni, pártokat alakitani, különösen politikai pártot, amikor azt sem tudjuk, van e — lesz e magyar hazánk!

Akkor amikor még vérzik, sajog fájón a sebzett szivs a beteg lelkek kábultan ocsudnak a nagy rettenetből, amikor a lakósság, egyik része e szegény magyar hazának csak félve meri elhinni, hogy igazán megszünt a rémséges pokol, mely körülötte dühöngött; a másik kába, megbabonázott, hipnotizált része pedig, még mindig, ha rejtve is, friss sebtől vérezve, elveszett paradicsomát siratja.

Nem hölgyeim! a pártalakitásoknak még nincs itt az ideje. Ellenben magunkba szállani, vizsgálódni lelkünkben és elmélkedni mind azon a jón, rosszon, rémségeken és kétségbeesésen, amelyeken többé vagy kevésbbé mindenki keresztül ment a közel mult időkben, nemcsak lehet, de kell. Rendezni a gondolatainkat, levonni a tanulságot, hogy mennyiben vagyunk hibásak ebben, vagy abban, okulva vezetni lelkünket s ha ugy lehet másokat is, tisztább, szebb, nemesebb világfelfogás és irány felé. És kell magunkba szállani, átlátni, hogy sok, nagyon sok minden nem volt jól a közel letünt viharokkal teli multban

Szivre tett kézzel, elfogulatlanul valljuk meg önmagunk hogy: — Vajjon hiven és igazán teljesitettük-e mindig lelkünkben, keresztényi, családi és társadalmi kötelességeinket? És ha nem, ugy bizonyosra vehetjük, hogy az elmulasztott vagy lazán vett kötelességek hatszorosan verik vissza a hanyagságot.

Ha tehát hibásak vagyunk, — pedig azok vagyunk, mint geometriai tétel következik utána, — hogy igyekezzünk jobbá lenni, s amit mulasztottunk lehetőleg helyrepótolni.

Vajjon te magyar anya, megóvtad-e gyermeked gyöngytiszta lelkét — és most fájdalom, az intelligensebbekhez szólok, kik az irodalommal is foglalkoznak — a mindenféle szennyes irodalmat gyártó Forró Páloktól, akik az ő gyarló állati „megérzéseiket", hamis életfelfogásukat nem átalják könyv alakban, mint égő madarakat a világba bocsátani, hogy szárnyrebbenésükkel felgyujtsák az ifjuságnak illuzióktól amugy is izzó lelkét? Hogy ez milyen nagy bűn, hirtelenében nem is lehet megérteni, de láthatjuk lépten-nyomon, a szennyes és izléstelen irodalomtól ferdén nőtt ifjuság beteges lelkének irodalmi izlését.

Tudjuk, hogy az ifjuság még nem teli-tömött lelkébe több a befogadó képesség, mint a már sokat átélt, átérzett, élet delén lévő emberekben, igy van az, hogy az ifjuságra sokkal nagyobb hatással van a métely és nagyon sokszor visszahozhatatlan rombolást végez. Te anya! Te nő! ki szubtilis érzésednél fogva jobban meg tudod érteni az ifju gyermek lelkét, a te elmulaszthatatlan kötelességed lett volna, megóvni gyermekeidet e métely ellen és megakadályozni, hogy ne gyarapodjék, ne váljék lassanként otthonossá a magyar léleknek, a magyar felfogásnak teljesen idegen irodalom.

Bizony nagyon kevés anya örködött gyermeke boldogságán, mert az ilyen tanokat beszedő lélek boldoggá az embert nem teheti.

Hiszen tudom, nem minden anya tud tisztán itélni ilyen dolgok felől, de mindenütt akad valaki, ki utbaigazitja.

És te magyar hitves! kifogástalanul teljesitetted-e hivatásodat? Az voltál-e férjednek, családodnak a nehéz időkben, aminek lenni kell! Hüséges, szerető, gyöngéd hitves, házadnak gondozója, hüséges ére. Mert hidd el kedves társnőm, hogy a család jóléte, boldogsága inkább függ a nőn, mint a férfin; a nő neveli a gyermeket és ebből lesz a férfi.

Minden embernek olyan felesége van, amilyet megérdemel, tartja a közmondás, tehát jó embernek jó felesége.

Neveljünk tehát jó, erkölcsös, vallását, hazáját szerető, becsületes, igazlelkü embereket, hogy az emberi boldogságot elősegitsük és hogy ne tévedjenek el olyan rettenetes bünökbe, mint a most letünt napokban, hogy megtagadják isteni mivoltuk utolsó szikráját, állati kegyetlenséggel öldökölje ártatlan embertársát, hirdetve szabadon Marx és Lenin után, hogy megtalálta az igazságot.

Ti anyák! Ti magyar anyák! Bünbánólag vessetek keresztet . . . mert ti neveltétek ez elfajult nemzedéket! . . .

Történelmi sarkigazság, hogy amikor a nők eltérnek a nekik megfelelő helyes életfeltételektől, amikor nem legszentebb hivatásuknak élnek, elfajul az erkölcs, meglazul a vallási érzés és belepusztul az ország.

Oh, dicső nagy Róma, csak emléked maradt fenn!

De még más bünökért is kell vezekelned magyar nő! Sohasem volt annyi házasságtörés, mint a háboru tartama alatt!

Amikor a férfi, a férj átszenvedi a harcztér, a háboru összes borzalmait, amikor csak puszta véletlen, hogy a sürün hulló golyózápor hulláma közt még mindig életben van, de amint leveléből olvashattad, tegnap is ma is, holnap is eltalálhatja a neki szánt halálos golyó, ha reá talál és minden perczben özvegyen maradhatsz, de te nem tudtad megvárni ezt, meggyaláztad házad tüzhelyét, mosollyal, csókkal ajkadon éldelegve kerested a kéjeket!

Hát nem gyalázat ez? A válópörök száma légió. Milyen megvetni való, keserü igazság, hogy hitványabb lett a nő, mint volt régen, ahelyett, hogy a fejlettebb és magasabb kulturával értelmesebbé, nemesebbé vált volna.

Társadalmi és emberbaráti kötelességeddel is nagyon lazán bántál el a háboru szenvedése alatt. A helyett, hogy a csapások sulya erősitette volna a szeretetet, egymást támogatva, megértve, a gyülölet lett urrá a szíveken és az önzés; igy lett mélyebb az osztályokat elválasztó mélység és sülyedt bele szép Magyarországunk.

A rémitő önzés helyett, ha szivedben több szeretet lett volna, több részvét, megláttad volna a szegény asszony sok ügyesbajos dolgát és segithettél volna rajta, legalább jó szóval és különösen a hivatalos ügyek misztériumának elintézésében. És te szegény asszony, ha lett volna egy csepp szived az uriasszonnyal szemben, hogy megszánd és ne toltad volna le a villamosról, amikor hivatalából halálos fáradtan igyekezett haza, hogy otthon tovább fáradjon családjáért, gyermekeiért, vagy amikor egy fél liter tejért kellett sort állani órákhosszáig, beteg gyermekének, megszántad és csak egy lépéssel engedted volna előre a kimerült, gyöngébb testalkatu nőt, bizony sok minden másképpen lehetett volna a háboru rettenetes ideje alatt. Ha több lett volna a szivekben az egymásiránti szeretet, inkább egymásra találtak volna az emberek és sok minden nem ugy lett volna, ahogy volt.

A szeretet a legerősebb kapocs a világon és vés-

sük agyunkba, szivünkbe, hogy: igazán egyenlők csak jóságban, szeretetben lehetünk.

A női nembe, a női szivbe osztatott e pazar kincs; menjetek tehát, vigyétek lelketek kincseit, árasszátok szét az emberek között, hogy felépithessük közös erővel s ujra ezt a szerencsétlen magyar hazát! . . .

Hangulatképek.

Irta: Kiss József.

Szeptember 9-én reggel a multon mélyen elgondolkozva, valósággal mint egy alvajáró ballagok az iskolába. Az iskolához közeledve, az udvaron játszó gyermekek szokott zsivaja üté meg a fülemet. Én önkénytelenül irányt változtatok s más felé akarom utam venni. De hopp! Hiszen már elmult! Már örömmel mehetek oda.

Mielőtt azonban átlépném az iskola küszöbét az elmultnak egy sötét kép sorozata fut át lelki szemeim előtt. Március 21. után vagyunk. Együtt van az egész tantestület (polgári, elemi és ovoda) illetve szigoru parancsal együvé rendelték az egészet.

Szorongva, aggódva várunk és hallga unk, mindnyájunk szeméből az aggódás, a kétségbeesés és a bizonytalanság tükröződik ki. Erős léptek zaja hallatszik. Néma, siri csend. Bevonul a helybeli közoktatásügyi tanács, élén az elnökkel, illetve diktátorral. Az elnökből teljesen kiveszett már az egykori kollega, diktátorhoz illő módon elfoglalja helyét, elhelyezkedik s szeméből Nerót megszégyenitő s felülmuló gőg és szigor sugárzik. A diktátor 3 órán át diktál, s egymásután csattognak el: „követelem, parancsolom, elcsapom, kidobom stb.“ . . .

*

Történelem órán vagyok; kezemben a hozzánk küldött kommunista könyvek halmaza. Tanitványaim most sokkal félénkebben kérnek. „Tanitóbácsi meséljen.“ Mert gyakran szoktam nekik sok minden dologról, de különösen édes magyar hazánk történetéből „mesélni.“ Jól van fiuk, hát mesélek.

„Ki a proletár, ki a kizsákmányoló?“ „Minden a mienk!“ Tovább nem birom. Fiaim ma nem tudok mesélni, beteg vagyok, itt kell hagyni benneteket mig meggyógyulok. Jött utánam a 2-ik 3-ik 4-ik szimuláns. A helyi kalapács azonban egyszercsak leütött s vissza rendelte a gyorsan követő szimulánsokat, csupán én maradtam meg, talán az elsőszülöttség jogán . . .

Azonban a sok szenvedés és aggódás közepette kedves jelenség is akadt. Igy egy izben több bajtársammal együtt mentünk el az iskola ablakai előtt s akkor ezek a gyermeki hangok ütötték meg a fülünket. „Tanitó bácsi, gyüjjön vissza!“ „Mikor jön már vissza!“ Vissza tekintünk, minden ablak tele kedves gyermekfejekkel; az én osztályom. „Fiaim még mindig beteg vagyok. Majd nemsokára“. . . Hányszor ismétlődött ehhez hasonló eset iskolában, utcán stb. Mily jól esett ez a tiszta, őszinte ragaszkodás és megnyilatkozása az ártatlan léleknek, különösen azokban a nehéz időkben. Ez is növelte bennem a reményt, hogy minnél előbb meg fog, meg kell szabadulni édes hazánknak.

*

Meggyógyultam, vissza jöttem, már átlépem osztályom küszöbét! Mily kedves viszontlátás, mily mámoritó az öröm tanitó és tanitvány között. Beszélgetünk sokat, soká, a gyászos 4 hónap dolgairól. Isten, haza és szülői szeretetről Felhangzik ajkaimról az iskolai imádság, majd Isten áld meg a magyart . . . Hazádnak rendületlenül . . . A többi osztályokból is ez csendült át. Igy kezdettük meg az iskolai évet, telve munkakedvvel, bizalommal és lelkesedéssel . . .

HIREK.

A tüzelőfa kérdése. A rákosszentmihályi közellátási bizottság mindent elkövet, hogy a nyomasztó tüzelőszer inségen valamikép segitsen. A bizottság tagjai a héten több községben kiszállottak, hogy tüzifát szerezzenek. Többek között Fóthon is kisérletet tettek nagyobb vásárlásra, — sajnos — eddig még kétes eredménnyel. A kivágásra alkalmas községi fák kitermelését is megkezdették, természetesen azonban kellő körültekintéssel és lelkiismeretes mérlegelés után, nehogy községünket legfőbb ékességétől megfosszák. A közönség egy része némiképen félreértette mult heti tudósitásunknak azt a részét, amely végső szükség esetén a magánosok tulajdonában levő fák igénybe vételére vonatkozott. Megnyugtatásul és nagyobb világosság okáért megállapitjuk tehát, hogy a rendelkezés csakis a magántulajdonban levő erdőszerüen beültetett területek, tüzelésre alkalmas faanyagának praktikus és közérdekü kitermelésére vonatkozik, vagyis nincs arról szó, hogy a magánosok kertjében levő diszfákat bánthatná valaki, hanem csakis olyan erdőszerü területek faanyagáról szól, amelyet előbb-utóbb ugyis ki kell termelni, hogy a terület használhatóvá váljék. Az ilyen területek fáját követelheti a hatóság a közellátás czéljára, még pedig a tulajdonos megfelelő kártalanitása ellenében. Az intézkedés tehát senki érdekét nem sérti és nem ad okot semmi tekintetben a nyugtalanságra. A bizottság egyébként önfeláldozóan folytatja elég hálátlan munkálkodását és reméli, hogy bár sok viszontagság árán, de végre mégis fog bizonyos eredményeket más oldalról is elérni lakosságunk tüzelőszer inségének enyhitésére.

Mint lapunk zártakor értesülünk, a bizottságnak sikerült a koronauradalommal megegyezni és a kerepesi erdőből egy részt megszerzett lakosságunk számára. Körülbelül 800—1000 vaggon fa jut igy községünk számára, amelyet sürgősen kitermel s ezzel a fainség, legalább részben meg fog enyhülni. A pillanatnyi szükség kielégitésére pedig már is megkezdették a Gruber-erdő és János-uicza erre megérett fáinak kitermelését s az anyagot a fajegyek ellenében kiosztják a lakosság között.

Ráday gróf — kormánybiztos. Ráday Gedeon gróf, Pestvármegye volt főispánja, Pestvármegye és még három szomszédos megye kormánybiztosa lett. A népszerü gróf most kibővült hatáskörben értékesitheti vármegyénk javára mindenkor hasznos tevékenységét.

Uj hitoktató. Az egyházmegyei főhatóság megváltoztatta uj hitoktatóink kinevezésére vonatkozó rendelkezését és a már idehelyezettek helyett más két lelkészt nevez ki Rákosszentmihály, Ehmanntelep és Mátyásföld területére hitoktatónak. Az egyik Forgács János ujpesti káplán, ki csömöri származásu régi s kedves ismerőse közönségünknek. Ő látja majd el Mátyásföld és Ehmanntelep hittanitását. A rákosszentmihályi hitoktató kérdése még nem dölt el, mert Taraba Józsefet közönségünk is kéri és odahelyezéséhez az ujpesti prépost, Varázséji dr. is ragaszkodik.

Jegyzőválasztás. Mint előre jelentettük, mult szombaton tartották Rákoskereszturon a jegyzőválasztást, amely alkalommal Tarnay Béla h. jegyzőt egyhangulag főjegyzővé választották. Az uj főjegyző éveken át Czinkota községének adóügyi jegyzője volt, majd pedig Szegedy Albert fiának távozása után, a pestvármegyei jegyzői kar vezérének székébe került, mint helyettes és ott a forradalomig közmegelégedésre mükö-

dött. A válságos idők elmultát a magánéletbe visszavonulva várta meg s most fényes elégtételül helyezték vissza állásába — immár végleges választás utján. A szépjövőjü Rákoskeresztur élére tehetséges és agilis férfiu került a nálunk is népszerü uj főjegyző személyében.

A fekete-lista. A kommunizmus bukása óta közszájon forog Rákosszentmihályon, hogy miként a fővárosban történt, községünkben is fekete-listát találtak a községházi iratok között. A tanácsköztársaság vezetőköreiben ugyanis uralmuk vége felé, utolsó mentségül az a pokoli terv lépett előtérbe, hogy borzalmas vérengzést rendeznek a polgárok soraiban és tömeges emberirtással erősitik meg a bukás szélére jutott uralmukat. Hosszu ideig rémlátásnak látszott a feketelista meséje, azért csak kevesen hittek benne. Most azonban, hogy a direktórium tagjainak bünlajstromát lassanként a maga teljességében felderiti az alapos csendőri vizsgálat, általános megdöbbenésre kiderült, hogy a szentmihályi fekete-lista meséje épenséggel nem mese, hanem borzalmas valóság. A gonosz emberek csakugyan foglalkoztak az emberirtás fertelmes tervével és összeállitották azoknak a névjegyzékét, akiket első sorban tartottak veszedelmeseknek magukra nézve és a nagy tömeggyilkolás alkalmával kivégzésre szántak. Harmincnyolcz név szerepelt a jegyzékben, köztük D'Orsay gróf, községünk köztiszteletben álló lakosa, Krénedits Sándor főjegyző, Kiss József tanitó, Böhsl Ferencz és igy tovább . . . A jegyzék, a bünügyi iratokkal együtt a budapesti főkapitányságra s onnan nyilvánvalóan az ügyészségre került. Éppen ideje volt tehát, midőn a megváló fordulat végre elkövetkezett.

A Nagykaszinó megnyitó estélye. Mult szombaton tartották a Rákosszentmihályi Nagykaszinó ünnepélyes megnyitását, mely alkalomra igen nagy számban gyült egybe a kaszinó közönsége. Különösen hölgyek is tömegesen jöttek el. Az este derüs és kellemes volt, bárha még távol állunk attól, hogy a régi, gondatlan jókedv teljességében megnyilvánulhasson. Hálásan fogadta a kaszinó közönsége a kitünő söröket, Mühlbacher Márton bőkezü adományait, amelyet a kaszinó helyreállitása költségeinek törlesztésére mértek ki. Két hektoliter volt az adomány, el is fogyott hiánytalanul. Vasárnap délelőtt már a rendes sörből kellett csapoltatni. Izlett a vacsora is és a publikum csoportokra oszolva szórakozott. A mükedvelők zenekara a máv. gépgyári hangversenyen szerepelvén, nem működhetett az estélyen, a közönséget a Kolompár czigányzenekarával kárpótolták. Volt egy kis szinészkabaré is, meglepetésül és ajándékul az estély résztvevői számára. Ezt egy tánczmester rendezte, ki a kaszinótagok családjai számára táncztanfolyamot óhajt nyitni a kaszinó disztermében. Általános megelégedést keltett, hogy a kaszinó helyiségeit ízlésesen ujra festették, amiért Petz vendéglős erdemel elismerést. A Phöbus és Molnár Gyula dicséretére a világitás berendezését is teljesen helyreállitották, a helyiségeket pedig ráadásul a megnyitás örömére külön feldiszitették és szines lampionokkal és füzérekkel gazdagon teleaggatták. Hosszu idő óta egymástól elszakitott ismerősök és jó pajtások örültek a viszontlátásnak és a reménnyel telve kezdték meg ujból a csaknem egy éve megdermedt társadalmi életet.

A lakásbizottság működése. Az ujonnan választott rákosszentmihályi lakásbizottság megkezdette működését és minden hétfőn, szerdán és szombaton, délután 4—6 óra között szorgalmasan dolgozik a községházán. A panaszok egész tömegét terjesztették már is a bizottság elé, mely lehetőleg rövid határidőket tüz a tárgyalásokra és azon igyekszik, hogy kényes feladatát közmegelégedésre oldja meg. A tanácsrendszer bukása óta, mint lakásügyi biztos, Rónay Tivadar adóügyi jegyző intézte községünkben a lakásügyet, az ő hatásköre azonban a bizottság megalakitása óta megszünt, s igy teljes idejét a reá halmozódó rendes hivatali teendőinek szentelheti. Lakásügyek most már kizáróan csakis a lakásbizottság elé tartoznak s igy minden panaszt vagy kérelmet ott kell előterjeszteni.

Hangverseny. Nagyszerüen sikerült hangversenyt rendezett mult szombaton a máv. gépgyári telepen a munkások müvelődési egyesülete. A hangversenyt p. Polner Ernő vezette és ő dirigálta a gépgyári zenekart is, melyet ezuttal a rákosszentmihályi mükedvelők zenekarának számos tagja erősitett meg. Offenbach nyitány vezette be a müsort, majd a nálunk is adott „Orosz idillt" mutatták be gépgyári mükedvelőkkel — viharos tetszést aratva. Rubach zenei egyvelegében ismét önállóan szerepelt a zenekar, majd pedig a bájos Bábjáték fejezte be az előadást, melynek fényét a pazar diszletek nagyban emelték. A hangversenyt kétezernégyszáz főnyi közönség hallgatta, szüntelenül ünnepelvén Polner Ernőt és valamennyi szereplő társát.

A pénzügyi bizottság uj tagja. Lippe Ödön Sándor gyógyszerész lemondott a rákosszentmihályi képviselőtestület pénzügyi bizottságában viselt tagságáról. Helyébe egyhangulag Kiss Ferenczet választotta meg a legutóbbi közgyülés.

A községi orvos szabadságon. Herczegh József Iván dr., Rákosszentmihály községi orvosa négy hónapi szabadságot kért. A megyei hatóság a kérelmet teljesitette és a községi orvosi teendők ellátásával Keresztes István doktort bizta meg. Keresztes dr. e héten már meg is kezdette működését.

A kommunizált telkek ügye. A volt községi direktóriumnak egyik legádázabb cselekedete az volt, hogy összeiratta a község területén levő telkeket és azokat kommunizálván, a saját embereinek adta át megmüvelésre. Igen sok telket bevetettek igy, mire azonban gyümölcsét látták volna a fáradságuknak, elkövetkezett a rendszerváltozás és a jogos tulajdonosok ismét birtokába léptek vagyonuknak. Könnyü elképzelni, hogy mennyi mindenféle zürzavar keletkezett az összegabalyitott telkek dolgában. A tulajdonosok joggal követelik földjük után legalább is a haszonbért, azok pedig, akik megmunkálták, a költségük és fáradságuk jutalmához ragaszkodnak. A községi képviselőtestület külön bizottságot küldött ki a sok esetben szövevényes kérdések megoldására. Ez a bizottság hetek óta fáradhatatlanul dolgozik Kecskeméthy Vince törvénybiró vezetése alatt. Munkálkodásának jóleső jutalma, hogy a legtöbb esetben sikerült barátságos egyezséget létesiteni az érdekeltek között. Sok helyen megfelezték a termést, többen pedig pénzbeli kárpótlással elégedtek meg, ugy, hogy kölcsönös megnyugvás szállt az eleinte elkeseredett viták helyébe. A törvénybiró társaival naphosszat a helyszinén fáradozott, hogy igazságos és méltányos egyezséget teremtsen és eljárásának sikere általános megelégedést vált ki.

Eötvös-Társaság. Az Eötvös-Társaság vasárnap, f. hó 14-én rendkivüli közgyülést tartott, amelyen a volt vezetőség a társaságot ért támadások miatt előterjesztette lemondását. A közgyülés ezután némi változtatással megválasztotta a régi vezetőséget. Elnök lett Farkas Imre, alelnök: Kiszer Ágoston, igazgató: Lippe I. Vilmos titkár: Farkas Andor, pénztáros és könyvtáros: Kiszer Aladár, háznagy: Horváth Dénes, ellenőrök: Modl Zoltán és Riedl Frigyes, biráló bizottsági tagok: Jean Frigyes, Plätz Rezső, Riedl Frigyes, Urbanek

László, György Lajos és Vázsonyi Ádám, a két utóbbi azonban más elfoglaltsága miatt lemondott. Az ujonnan megválasztott elnök ezután vázolta a társaság irányelveit, különösen hangsulyozva, hogy a társaságban még a legszerényebb irodalmi, tudományos vagy müvészeti törekvéseknek is helyet kell adni és amiként a serdülő ifjuság érdekeit a Rákosszentmihályi Ifjusági Önképzőkör szolgálja, aként az Eötvös Társaságban a már kissé kiforrottabb ifjuságnak kell elhelyezkednie. Az elnök szavaihoz többen hozzá szóltak. A közgyülés azonkivül elhatározta, hogy ideiglenesen a tagsági dij mellé havi egy korona pótdij fizetendő.

Ehhez a tudósításhoz még a következőket füzzük: Az Eötvös-Társaság közgyülése olyan viharos jellegü volt, amire alig van még példa községünkben. A választás megtörténte után Farkas Imre elnök elmondta programbeszédjét. A fenti irányelvek hangoztatása mellett élénken ostorozta azokat, akik szerinte bomlást igyekeznek okozni a Társaságban. Beszédje elhangzása után Vázsonyi Ádám szólalt fel és rövid, határozott hangon, a fiatalság tekintélyes részének nevében tiltakozott az ellen, hogy György Lajos személyét ugy állitsa be, mintha az ifjuság ellensége volna. Farkas Imre kijelentette, hogy szavaival nem György Lajosra célzott. Azután György Lajos szólalt fel és kifogásolta, hogy az elnök beszédjében meg sem emlitette a nemzeti és keresztény eszméket, mint alapot, amelyen a Társaságnak is müködnie kellene. Farkas Imre kiegészitésül tudomásul vette ezt. György Lajos azután beszélt a Társaság hibáiról és beszéde közben erős vihar támadt. Farkas Imre közbeszólására, hogy ki intézte a Rákos Vidékében a Társaság elleni támadást, György Lajos kijelentette, hogy ő volt az a merénylő. Akkor hazudik! kiáltott erélyesen Farkas Imre és az asztalokon levő fagylaltok félénken olvadtak össze. (Mellékesen megjegyezzük, hogy aki azt állitja, hogy György Lajos ellensége bármilyen ideális törekvésü ifjusági csoportnak — az nem mond igazat.) Jean Frigyes kijelenti, hogy ők sem „ébredő magyarok", sem minden más kulturától elzárkozó soviniszták nem akarnak lenni. György Lajos megjegyezte, hogy a nemzeti és keresztény eszmék alatt egyáltalán nem azt értette. Heves hangulatban ért véget a gyülés. Nagyon téved az Eötvös Társaság ha azt hiszi, hogy bármilyen megjegyzés, amely a társaságot érintette, egyszersmind az ifjuság nemes törekvéseit kivánta volna elfojtani. Csupán a Társaság hibáiról, langyos szelleméről volt szó és bizony nem irigykedőktől, hanem társaságbeli tagoktól halljuk az elégedetlenséget. Igyekezzenek munkájukkal bebizonyitani, hogy érdemesek a támogatásra. Kérjük a társaság elnökét is, hogy tartózkodjék olyanféle kijelentésektől, hogy az ifjakból még lehetnek mesterek, de az öreg szamarakból sohasem. Ez izléstelenség, akármit ért is alatta. A nemzeti eszmén pedig nem kell olyan sokat vitázni, (sőt nem is szabad!) mert ugyebár a Társaságnak is az az eszmei és nem politikai célja, hogy bármilyen tudással gazdagitva önmagukat, végeredményképen a magyar nemzet hasznos munkásai legyenek.

Halálozás. Fájdalmas csapás érte a Czinkota-Sashalmon lakó Schuszter-családot. Ifju Schuszter Vilmos neje meghalt. Szelidlelkü nő volt, ki nemrég vesztette el három éves fiacskáját. Azóta mélységes fájdalom borult anyai szivére és egy sötét pillanatban elkövette végzetes tettét, mérget vett be s a gyors orvosi segély életét nem menthette meg. Néhány napig szenvedett még, szánva tettét. Szeretettel bucsuzott mélyen megszomorodott férjétől és hozzátartozóitól, kérte őket, hogy bocsássanak meg. Általános a részvét hátramaradt családja iránt. Tizenhatodikán temették el a rákoskereszturi temetőben. Az engesztelő szent mise áldozatot f. hó 19-én mutatják be lelkiüdvéért Rákosfalván.

A mükedvelők szalonzenekara. A rákosszentmihályi mükedvelők zenekara szorgalmasan készül az őszi évadra. A zenekar Polner Ernő karnagy vezetése alatt hetenként kétszer tart próbákat, minden szerdán és vasárnap délután 5—8 óra között a Polner zeneiskola helyiségében. Jó erőket bármely hangszerrel szivesen lát körében a zenekar, mely tisztán amatőrtestület, tehát a tagság semminemü kötelezettséggel nem jár.

Bő áldás. Krenedits Gyulát, községünk közélelmezési előadóját felesége két egészséges leánygyermekkel ajándékozta meg. Az egészséges ikrek Zsuzsika és Bözsike nevet nyernek a keresztségben.

Keresztény nemzeti párt. Megtartotta az előkészitő gyülését a keresztény nemzeti párt szervezőbizottsága is. Farkas Elek elnökölt és ismértette a párt programmját, majd pedig a jelöléseket állapitották meg. Az alakuló nagygyülés ma, vasárnap délután lesz a Nagykaszinó disztermében.

Polner zeneiskola. A p. Polner Ernő rákosszentmihályi zeneiskolájában még korlátolt számban felvesznek növendékeket. Tanitás egyenkint és csoportosan, minden hangszerre, magasabb zenei képzettségre és énekre is. Tanitás kedd, csütörtök és szombat d. u. 2—8 óráig. Az intézetbe az iskolai év kezdetén is igen nagy számban jelentkeztek növendékek. A tanári kar élén maga a kiváló zenepedagógus, Polner Ernő vezeti az oktatást.

Ifjusági egyesület. A mindenkit tettre hivó jelen idők erősebb szervezkedésre szólitották az ifjuságot is. Községünkben már régebben müködő „Ifjusági Önképzőkör" a napokban jelentős átalakuláson ment keresztül. Az Urbanek László vezetésével müködő régi tisztikar lemondott és egyhangúlag Vázsonyi Ádámot, az ifjusági ügyek régi, lelkes harcosát kérték fel, hogy vegye át a vezetést. Egyszersmind a kör cimét is megváltoztatták és az uj cime, „Rákosszentmihályi Ifjusági Egyesület" Az uj vezetőség megbizatása csak ideiglenes és célja az, hogy a rákosszentmihályi ifjuságot végre egészséges szellemü egyesületbe tömöritse. Az ujjászervezés munkájának elvégzése után majd rendes közgyülés választja meg a végleges tisztikart. Azt is tervezik, hogy az ifjusági egyesület mellett még egy másik egyesületet is alakitanak, amelynek tagjai a már felserdült ifjak lesznek és amely egyesület párhuzamosan müködnék az ifjusági csoporttal és irányitaná is annak müködését. Igy megoldást nyerne a fiatalabb és serdültebb ifjuság együttmüködésének problémája. Az igazán lelkes és kedves fiatalság nagy komolysággal lát munkához. Felhivják községünk kisebb és nagyobb ifjuságát, hogy csatlakozzanak hozzájuk, a cél érdekében. Ez a cél nem tulzó, hanem mérsékelt és az ifjuság képességeihez igazodik. Tanulni, dolgozni, finomitani lelküket, előkésziteni magukat a jövő nagy feladataira, hogy a nemzet értékes munkásai legyenek; ezek a szándékaik. És igy van ez helyesen. A jövő majd megmutatja, hogy sikerül-e munkájuk? Nincs szebb, mint a harmónikus egységben dolgozó ifjuság, akik bár gondtalanok és vidámak, szivükben komoly akaratot acélositanak, akik fogékony lelkükkel, szivükkel, mint szorgalmas méh a nektárt, tudást, szépséget, egyetemes ismereteket összegyüjtenek, hogy igy a jövendő Magyarország méltó munkaharcosai legyenek.

A megtorlás. Az államügyész elrendelte Szabó Béla fővárosi müszaki hivatalnok letartóztatását. Szabó Béla régi lakosa Rákosszentmihálynak. A RAFC és Vén fiuk vezetőségében szerepelt. Mindig a békétlenkedők kis táborába tartozott. A kommunizmus kitörésekor tagja lett a rákosszentmihályi községi tanácsnak és a községházán müködött, mint a község müszaki osztályának vezetője. Önhatalmulag költséges épitkezéseket kezdettek, magánosoktól elvettek ingatlanokat, anyagokat. Az épületeket lebontották és a szabálytalan intézkedések egész tömegét foganatositották. Az vizsgálati anyag annyi terhelő körülményt deritett ki, hogy az ügyészség rendelte el letartóztatását, amit azonban nem lehetett foganatositani, mert sulyos betegen fekszik lakásán. A főváros hatósága külön eljárást indit ellene. — A székesfővárosi tanács felfüggesztette hivatalától Schramek Emil gazdasági felügyelőt, ki szintén tagja volt a rákosszentmihályi kommunista községi tanácsnak és bár a Nagykaszinó gazdája volt, a kaszinó elkommunizálásában és Munkás-otthonná tételében cselekvő részt vett.

A keresztényszocziálista ifjuság hangversenye. A keresztényszocziálista ifjuság érdekes hangversenyt rendez szeptember 28-án délután Budapesten, a Medgyaszay-szinház helyiségében. A konczert rendezésére és vezetésére Polner Ernőt kérték fel, ki abban a rákosszentmihályi mükedvelő zenekar élén vesz részt. Fellép többek között M. Szoyer Ilonka, V. Petrass Böske és F. Szalontay Ferike is és szinrehoznak egy hires vidám egyfelvonásos operettet is. A hangverseny iránt már most széleskörü érdeklődés nyilvánul.

A takarékpénztár uj főkönyvelője. A Rákosszentmihályi takarékpénztár igazgatósága az intézet főkönyvelőjévé választotta Horváth Károly lakostársunkat, a Magyar Agrár- és Járadékbank főtisztviselőjét, kinek személyében avatott szakembert nyer takarékpénztárunk.

Erkölcsi tisztogatás az iskolákban. A vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy az iskolák tanitó testülete saját kebeléből bizottságot válasszon, melynek feladata, hogy az iskoláknak a kommunizmus alatt szenvedett erkölcsi kárát megállapitsa, azok közvetlen okait felkutassa és a szükséges intézkedésekre vonatkozólag javaslatokat tegyen. Polgári iskolánk pénteken választotta meg ezt a bizottságot. Tagjai lettek: Kaprinay Kriszta, Tiszayné, Kreneditsné és Benesné.

Elhordták a lóvásár keritését. Csütörtökön nekiesett a főváros népe a lóvásártér deszkakeritésének és igen hosszu darabon ugy szétszedte, hogy még a sasfáknak, oszlopoknak és hült helyük maradt. Boldog-boldogtalan hordta a fát és egyesek még zugkereskedést is folytattak a drága kincscsel. A példa — bár a fainség mindent megmagyaráz, — mégis veszedelmes.

Tagfelvétel a Kaszinóban. A Rákosszentmihályi Nagykaszinó lassankint ujra megkezdi rendes életmüködését. A helyiségeket már állandóan sürün látogatják s a vezetőség mindent elkövet, hogy a kaszinót a tagoknak kellemes szórakozó helyévé tegye. Az elpusztitott nyomtatványokat ujakkal pótolják. Most készültek el az uj belépő nyilatkozatok s most már uj tagok jelentkezését örömmel fogadják. Jelentkező lapok rendelkezésre állanak a kaszinó tisztviselőinél. Azoknak, akik tavaly október harmincegyedike után nyujtották be jelentkezésüket, a választmány már ismertetett határozata értelmében ujabb nyilatkozatot kell kiállitaniok, mert a régi felvétel, az iratok elpusztulása következtében érvénytelenné vált. Mint értesülünk, Rákosszentmihály társadalmának számos tagja fog ezuttal a Nagykaszinó tagjai sorába belépni.

Nyári időszámitás — téli időszámitás. September 14 én elrendelték, hogy tizenötödikén éjjel életbe lép a téli időszámitás. Tizenhatodikán egy órával tovább aludhatott mindenki, délben azonban egy órával mégis korábban lett dél, mint lett volna, mert tizenhatodikán visszavonták a rendelkezést és érvényben maradt továbbra is a nyári időszámitás. Zavarok és félreértések gyakran humoros jelenetei után ismét visszazökkent minden a régi kerékvágásba. A hátratolt órákat ujra előre igazitották. Következésképen lesz még nemsokára ismét egy nap, a melynek reggelén egy órával tovább aludhatunk . . .

Betörés. Betörők jártak vasárnap éjjel Mix Ferencz posta- és táviró főtiszt lakostársunk házában. Mix családjával együtt nyolcz órától kezdve éjfélig távol volt hazulról s midőn hazaérkezett, az ajtókat nyitva és részben feltörve, a lakást pedig feldulva találta. Kétezer korona készpénzt, több öltözet ruhát és egyéb ingóságokat vittek el. A tetteseket nyomozzák.

Iskoláink népessége. Az 1919—20. tanév folyamán beiratkozott az I. osztályba 252, a II. osztályba 176, a III. osztályba 208, a IV. osztályba 200, az V. osztályba 67, a VI. osztályba 43, összesen 946 tanköteles. Az iskolánál jelenleg müködő tanitók: a központi iskolában: Thuránszky Atala és Kenesseyné I. leányosztály, Pap Berta és Gallasz Paula II. leányosztály, Wayand Károly II. fiuosztály, Wayand Boriska és betöltetlen III. leányosztály, Hereinné és Thuránszky Dagmár IV. leányosztály, Sipos Mária V—VI. leányosztály, I. fiuosztály betöltetlen. Második számu iskola: Neuwirth Anna I. fiuosztály, Muzsikné II. fiuosztály, Humay és Pethő III. fiuosztály, Hegyi Pál és Radomszky IV. fiuosztály. I. számu iskola: Vácziné I. vegyes, b. Podmaniczky II. vegyes, Kiss III. vegyes, Váczi IV. vegyes, betöltetlen V. és VI. fiu. A tantestület tagjai ezeken kivül: Nagy István hadifogoly és Hegyi Pálné-Istóczy Róza, ki megszállott területen tartózkodik. Anna-Árpádtelepen: Bach Valéria I—II. vegyes, Csuka István III—VI. vegyes. Csuka Istvánnak a belterületi beosztása, illetve áthelyezése folyamatban van.

Ritkitják a villamosjáratokat. Villamos vasutainkon, akár csak Budapesten, enyegető hirdetmények jelentek meg, hogy vasárnaptól kezdve megritkitják a vonatok forgalmát. Hát lehet még ritkább is? Napokon át két körforgalmi vonat csoszog és minden második H. vonat kimarad. Hova tovább? Azonfelül mindig a szentmihályi mótorok vonulnak el. Pont és mindig a szentmihályiak.

SPORTHIREK.

Mi lesz vasárnap? RAFC I.=NFC I. d. u. 1/2 4-kor (RAFC pályán) RAFC II.—NFC II. d. u. 2-kor. (RAFC). RAFC ifj.—MLK ifj. szombaton d. u. 1/2 4-kor (RAFC). Pestujhelyi SC I.—Postások I. d. e. 10-kor, (RAFC), Pestujhelyi SC II.—Postások II. d. e. 9-kor, ELAC I.—BKVT I. d. u. 5-kor (BKVT), ELAC II.—BKVT II. d. u. 3-kor (BKVT), RSC I.—KÉVE I. d. u. 1/2 4 kor (RSC pályán). RSC II.—KÉVE II. d. u. 2-kor, (RRC). Rfalvai SC I.—KSC I. d. e. 1/2 11-kor. (RSC).

Mult vasárnapi eredmények: RAFC—KSC 2:1 (1:1). Biró: Nánássy. A RAFC vasárnap játszotta harmadik bajnoki mérkőzését, melyet határozott fölénye ellenére csak 2:1 arányban nyert meg. Az eredményt nem tartjuk reálisnak, mert egy erélyesebb biró vezetése mellett az eredménynek különbnek és a mérkőzésnek szebbnek kellett volna lennie.

A RAFC javára ítélt 11-est Szabó Géza kapujára lövi. Majd a biró helytelen ítélkezése folytán a RAFC terhére ítélt 11-est Cserjesi fogja, azonban a labdát kiejti, amit KSC kihasznál és azt a hálóba juttatva, megszerzi a vezetést. A RAFC az első félidő utolsó perczében a javára megitélt 11-esből Szabó Géza révén kiegyenlit. A második félidőben a RAFC hatalmas irammal a KSC-t saját térfelébe és állandó védekezésre szoritja és csak a KSC kitünő kapusa akadályozza meg a goal záport. A RAFC a II. félidő 25-ik perczében Nagy Károly beadásából Meister Antal által lőtt goallal ragadja magához a győzelmet.

Egyéb eredmények: RSC—Haladás 2:2. Rfalvai SC—Pestujhely 2:0. ELAC—Globus 1:0.

A RAFC választmánya. F. hó 21-én d. e. 11 órakor a Teichner-féle Balaton-kávéház külön helyiségében választmányi ülést tart. Az elnökség felkéri a választmány tagjait, hogy az ülésen okvetlen jelenjenek meg.

A RAFC clubösszejöveteleit minden szerdán este 7 órakor és vasár- és ünnepnap d. e. 10 órakor a Teichner-féle Balaton-kávéházban tartja.

RSC hirei. Vasárnap, f. hó 14-én játszott RSC bajnokságért, a Haladás SE-tel. Unalmas, lélekmélküli játék után 2:2 lett az eredmény. Ma d. u. 1/2 4 órakor játszik az első csapat Kéve SE-tel a III. oszt. bajnokságért. Előzőleg a II. csapat játszik a szövetségi dijért D. e. 1/2 9 órakor játszik az ifjusági csapat Ajax SC-bal az „Ékszerész"-serlegért. 1/2 11 órakor KSC—BRRC-vel a III. o. bajnokságért. — Hétfőn, 15-én a M. L. Sz. intéző-bizottsága előtt volt tárgyalása az RSC ellen beadott óvásoknak. Az intézőbizottság elutasitotta az összes óvásokat. Igy a vezetőségnek adott igazat és sok mendemondának vágta utját és sok előre örülőnek vette el a kedvét.

Polgári iskola 5—6 osztályára felelősség mellett sikerrel előkészit elsőrendü szakember. Budapest VII. Dembinszky-utca 16. II. 12, d. u. 3—5-ig.

Hivatalos rész.

Hirdetmény.

Minden jelenleg üres, vagy a jövőben megüresedő lakás a lakásbizottságnál, községháza I. emelet 6. ajtószám alatt, a hivatalos órák alatt (hétfő, szerda, szombat d. u. 4 és 6 óra között) irásban bejelentendő.

Senki lakást bérbe ki nem adhat, sem pedig ki nem vehet a lakásbizottság határozata nélkül, tehát minden bérbeadás vagy bérlés előzetesen bejelentendő, mert az csakis a lakásbizottság döntése alapján jöhet létre. A lakásbizottság állapitja meg a lakbéreket is minden egyes esetben.

A háztulajdonosok vagy főbérlők a jelenlegi rendeletek értelmében a bérleményt fel nem mondhatják, kivéve az ide vágó rendeletek korlátozó eseteit, amely esetek elbirálását a felek irásbeli beadványára a lakáshivatal állapitja meg.

Nyomatékosan figyelmeztetjük a lakosságot a fenti pontok szigoru betartására, mert ezen kereteken kivül önhatalmuan történő minden cselekmény sulyos büntetést von maga után.

Rákosszentmihály, 1919. szeptember 17-én.

A rákosszentmihályi lakásbizottság nevében:

Böhsl Ferencz s. k. elnök.

Értesités.

Értesitem, hogy folyó évi szeptember hó 15-től kezdődőleg október hó 15 ig az egyesitett élelmezési jegyen lévő 25 számu szappanszelvényre 25 dgr. hadiszappan, vagy ugyanilyen mennyiségü nátronkenőszappan szolgáltatható ki.

Rákosszentmihály, 1919. szeptember hó 17-én.

Krenedits.

Tisztességes fiu tanulónak megfelelő dijazás mellett felvétetik **Beresz Sándor** szabómester, Rákosszentmihály, Rákóczi-u. 3. sz.

Villamszerelésre egy tanuló felvétetik. Jelentkezni lehet 7—12 óráig. **Jant Róbert,** Rákosszentmihály, Rákóczi-utca 11.

Lakást keresünk Rákosszentmihályon vagy környékén 3 szoba (esetleg 2 nagy) csukott veranda és mellékhelyiségek. Ajánlatokat a „Rákos Vidéke" kiadóhivatalába kérünk.

Modern, jó beosztásu villát keresek megvételre, **Rákosszentmihály belső területén.** Ajánlatokat B. D. jelzéssel a kiadóhivatalba kérek.

Telefon József 55-85.

Stepanek Antal

orvosi műszer-, kötszer- és orthopädiai gépek gyára

Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 49. szám.

Készíti az összes orvosi műszereket és betegápolási cikkeket. Mint. műlábakat, tamgépeket, sérvkötőket, haskötőket é. görcsér elleni harisnyákat.

Écsy Ilona zongoramüvésznő az orsz. magyar zeneakadémiára előkészitő

zongora tanfolyamot nyit az akadémiai tanterv szerint a legmagasabb osztályokig. — Lehetőleg előképzettséggel biró növendékek felvétele naponta 10—12 és d. u. 3—5 óra között.
Rákosszentmihály, Remény-utca 23.

Jung Péter csemege-áru nagykereskedés Budapest, IV. Fővám-tér 6. szám központi vásárcsarnokkal szemben.
Konzervek, sajtok, likőrök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Uri-, női-, és gyermek-fehérnemüek, zsebkendők, harisnyák, pongyolák, törülközők, kötények stb.
VILCSEK VILMOS
vászon- és fehérnemü-áruházában.
Budapest, IV. Kecskeméti-utcza 9.

KELETI J. orvosi műszer- és testegyenesitő gépek gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

RÈTAY és BENEDEK
Budapest, IV., Váci-utca 59 sz.
Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.
Szállitunk: Oltárokat, szószékeket, urkoporsókat és teljes templomi berendezéseket. Elvállalunk bármely restaurálási munkát, templomok kifestését és kikövezését. Raktárunk dusan fel van szerelve házi és templomi használatra való finom viaszgyergyákkal, égőolajjal, tömjén és füstölőszénnel. — Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

PAUKER JÓZSEF fuvaros
Rákosszentmihály, Ilona-utcza 23. sz.
Elvállal butorszállitást, épitkezési és minden egyéb fuvarozások pontos és szakszerü szállitását.

RADÓ ALADÁR
bluz- és pongyola divatáruháza
Budapest, IV., Kristóf-tér 6.

Jaut Róbert villamberendezési vállalata Rákosszentmihály, Rákóczi-utca 11.

LISZTSZITÁK
PARADICSOMSZITÁK
és
SODRONYFONATOK
kaphatók
Haidekker Sándor
gyárában
Budapest, VIII., Üllői-ut 48. sz.

Velour és filz férfi és női kalapok alakitását legszebb kivitelben készíti: **Lőwy kalapgyár**
Budapest, VII. Károly-körut 9.
(Hadik-palota) az udvarban.

SZÉKELY és TÁRSA
Budapest, IV. Muzeum-körut 9. sz.
szab. saját készitményü
„ludtalpfüzők"
Czipők már érkeztek raktárra.

VARGA SÁNDOR
füszer és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. (A szobor előtt.)
Ajánlja mindig kitünően felszerelt üzletét, mint szolid bevásárlási forrást. Már érkeztek keresett élelmiczikkek, csemegék, sajtok és gyümölcsök.

BETEGÁPOLÁS. Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, hasköték, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis
Fischer Péter és Társa
r.-t. czégnél
most IV. ker., Kálvin-tér 3. szám
szerezhetők be — Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.
Telefon 958. **Alapittatott 1856.**

Neuwald Illés utódai könyvnyomda Bpest, VIII., Üllői-ut 48. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné.

Cenzurat: Skida.
Anul 1919. Luna sept. Ziua 26.

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, szeptember 28. 17. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.
SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utca 37.**

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár: Egész évre **48.— K.**
Fél évre: . . **24.— „**
Negyed évre: **12.— „**
Egyes szám ára 1 korona.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Vallásoktatás az iskolában.

Irta: **Csizmadia Gyula.**

A letünt szomoru korszak a tanitásügy terén is igazi „rablóhadjárat“ volt, mert meglopták és elrabolták a gyermek ártatlan lelkét! Megmételyezték a fogékony sziveket. Kiölték belölük a legszentebb ideálokat, a legszentebb és legnemesebb eszméket: Isten, haza, vallás, erkölcs, szülők, család tiszteletét, becsülését és szeretetét. Ezek helyébe odaállitották az internaczionálét! Idegen fegyveres népnek kellett ide jönnie, hogy ujra megtanulja a magyar a tisztességet és becsületet, az Isten és haza szeretetét, a szülők és elöljárók iránt tartozó engedelmességet, a nemzetköziség helyett első sorban a magyarság megbecsülését.

Azt mondja az Irás: „Aki megbotránkoztat egyet a kisdedek közöl, jobb annak, hogy malomkő köttessék nyakára és a tenger mélységébe merittessék. (Máté, 18, 2.) Valóban sehol és semmiben sem vitt véghez olyan pusztitást és rombolást a kommunizmusnak nevezett rablóhadjárat, mint éppen az iskolában. A tanitás ügyét, rendjét fenekestől felforgatta. Az iskolák igazi és hivatott vezetőit, a vallásos és hazafias szellemü tanitókat elüzte, vagy elnémitotta és helyettük félmüvelt, hitetlen és hazátlan, a tanitás és nevelés müvészetéhez nem értő kontárokat, u. n. közoktatásügyi biztosokat küldött az iskolákba és ültetett a katedrákra. Ezeknek „első dolguk volt, a vallást az iskolából kizárni, Krisztus, Isten nevét onnan számüzni, a gyermekeket, ugy mondták, hogy felvilágositani, voltaképen szülőik ellen tiszteletlenségre, daczra és ostoba akaratosságra ingerelni. Az apáczákat és szerzeteseket a kórházakból és iskolákból kitiliották, a tanitóságot meggyőzödésük megtagadására felbujtották. Még az imakönyveket, a szentirást, a keresztény irányu müveket is ezerpéldányszámra elpusztitották. Mondják meg, ez-e a munkások gazdasági harcza a kenyérért, a több igazságért, vagy nem inkább a legádázabb vallásgyülölet és a kereszténység üldözése-e? El kell-e nyomni a vallást, kell-e üldözni a papot és szerzetest, kell-e lehetetlenné tenni a vallásoktatást, hogy a szociális haladás akadálytalanul tért foglaljon?“ (Magyar püspökök 1919. aug. 22-iki tanácskozásából.)

Minden gondolkozó ember a legszükségesebbnek tartja épp most napjainkban a vallást. Dr. árvátfalvi Nagy István, a protestáns Bethlen Gábor-Kör elnöke a vallásról igy nyilatkozott: „Azt hiszem, hogy ha az emberiségnek nem volna vallása, akkor teremteni kellene egyet.“ (1918. nov. 27-én a galileista csoporthoz.)

Washington György, az Egyesült Államok megalkotója és szabadsághőse irja: „Nem vagyok ugyan tanitó, de annyit tudok, ha a tanitók nem füszerezik oktatásukat a vallásossággal, ugy a világ csak ügyes ördögökkel szaporodik meg az ő tanitványaikban.“

Aki a vallásoktatást számüzi az iskolából, az a napot szakitja le az égről, a tavasztól fosztja meg az évet — mondja korunk egyik pedagógusa.

Itt a főváros tőszomszédságában, ahol annyi kisértés és bün-alkalom környékezi az ártatlan gyermeket, nem ismerhetek nagyobb és sürgősebb kötelességet, mint a hiterkölcsös oktatással, a vallástannak minél intenzivebb tanitásával kiegésziteni és teljesebbé tenni a tanitóság nevelői munkáját.

A családapák legnagyobb része otthonától távol, a fővárosban foglalatoskodik naponta. Kora reggel, mikor hazulról távozik, gyermeke még alszik, mikor pedig este fáradtan hazatér, igen sokszor már alszik. Az édes anyák vállaira pedig a kenyérkeresés, az ácsorgás és egész napi lótás-futás sulyos gondjai nehezednek. Hitre, vallásra, imádságra mikor tanitsák gyermekeiket? Akik gyakran egész nap szülői felügyelet nélkül maradnak, még jó, ha az iskolába eljutnak.

A kommunizmus alatt megkisérelték, hogy nem lehetne-e a vallásoktatást a templomban tartani? Végső szükség esetén igen, de viszont ennek sok hátránya van: nem jön el mindegyik, mert nem kötelező, már pedig tanulnia mindenkinek kötelessége, a vallást sem lehet tanulás, nélkül elsajátitani; a templom padjai nem alkalmasak erre, mert rendet, fegyelmet és kellő tiszteletet itt nehéz tartani, azért a templom maradjon továbbra is az a hely, ahová felnőtt és gyermek — legalább vasárnap és ünnepnapon — eljár imádkozni, az iskolában pedig hétköznap megtanulja az imádságot; ősztől tavaszig a templom hideg, a gyermekek ruházata hiányos; minden egyes osztály itt külön nem tanitható, több osztályt, vagy valamennyit — kicsinye-

Lapunk mai száma 8 oldal.

ket és nagyobbakat — együtt oktatni pedig csak az gondolhatja el, akinek halvány fogalma sincs a pedagógiáról.

A letünt korszak megmutatta, hogy mi a kivánatosabb, vagy elviselhetetlenebb: az egyházaknak oly sokszor hangoztatott uralma, vagy a kommunizmus terrorja az iskolák fölött?! És vajjon miben nyilvánul meg az egyházak uralma az iskolában? A valláserkölcsös nevelésben? Osztályonkint heti két órában!? Az egyházak a minden jóra és nemesre hajlitható gyermeki szivet keresztény szeretettel és jóindulattal vezetik, a megrögzött kommunisták pedig hitetlenségre és vallástalanságra kényszeritik.

Melyiket akarjuk, melyiket választjuk? Még Kunfi Zsigmond, országunknak ez a rossz szelleme sem tiltotta ki a hitoktatást az iskolából, csak a kötelező iskolai vallásoktatást törölte annak idején!

A kommunizmus kitörésekor a jelszót, hogy „a papot ki kell dobni az iskolából", a budapesti munkástanács adta ki és a fővároson kivül csak itt, a környéken akadtak olyan „helyi nagyságok", akik ezt az ördögi munkát végre is hajtották.

De hogy hit- és vallás nélkül tanitani, nevelni lehetetlen, ezt még a rákosszentmihályi direktórium tagjai is belátták, midőn megengedték, hogy „hetenként egyszer a tanitási órákon kivül osztályonkint hittanórát tarthat a lelkész."

A rendszeres hitoktatás kiegészitő része a vallási gyakorlatok teljesitése és itt elsősorban a rendes templombajárás. A rákosszentmihályi iskolák hivatásuk magaslatán álló tanitói jobb ügyhöz méltó komolysággal és buzgósággal karolják fel ezt a fontos kérdést, hogy tanitványaikból vallását és hazáját szerető embereket neveljenek. Ezt bizonyitja a dr. Petri Mór tanfelügyelő által 1907. ápr. 7-én jóváhagyott és iskoláink falán is kifüggesztett „Házirend", melynek 15. pontja igy szól: „vasárnap és ünnepnapokon d. e. a tanulók az iskolába gyülekeznek s a tanitók felügyelete alatt és vezetése mellett innen megy mindenki a saját templomába."

A rákosszentmihályi róm. kath. egyház vezetősége egy évtized óta szorgalmazta, hogy népes iskoláink számára az intenzivebb vallásoktatás érdekében, önálló hitoktatói állás szerveztessék. Zichy János, Apponyi és Jankovich Béla kultuszminiszterek idejében többször megismételt kérelmünket azonban nem teljesitették. Végre Huszár Károly miniszter jött, aki a fővároskörnyéki vallásoktatás szükségességét és nagy fontosságát felismerve, a keresztényegyházak kérelmére önálló hitoktatói állásokat szervezett.

A magyar püspöki kar már idézett közös főpásztori szózatának ide vonatkozó lelkes szavaival fejezem be: „Kérünk és buzditunk titeket kedves Hivek, védjétek meg a gyermekek vallásos oktatását s nevelését s ne engedjétek meg, hogy néhány hitetlenért a keresztény Magyarországban Krisztusról s az evangeliumról az iskolában szó ne essék. Aki nem akarja hittanra oktatni gyermekét, az rosszul cselekszik s vétkezik a gyermek lelke ellen; de hogy néhány ily önfeledett szülő miatt minden keresztény gyermek az utcára tétessék ki katekizmusával, az talán sem nem egyenlőség, sem nem szabadság!? A magyar nép, egy elbódított kisebbség kivételével vallásos iskolákat kiván, — akarja, hogy gyermekét az iskola ugy nevelje, mint ahogy azt ő otthon teszi, — akarja, hogy Istent imádni, hitet vallani, hitből fakadó erkölcsöt élni megtanuljon s hogy az iskola ne rontsa, hanem nevelje a gyermeket, hogy egy hitre s ne két hitre, erkölcsre s ne szabadosságra szoktassa. Nem volna-e szégyen a magyar keresztény népre, ha iskolája hitetlen s vallástalan volna, melyben Istent nem ismerő erkölcstant tanitanának? De aki Istent nem ismerő erkölcstant hirdet, az voltaképen istentelenséget s hitetlenséget tanit. S ugyan kinek nevében? Nemde az államéban? S ugyan van-e joga az államnak a népet Istentől s Krisztustól elvonni? Van-e joga a gyermekektől követelni, hogy higyjenek a porban s az anyagban, de Istent s lelket ne ismerjenek s hogy kötelességteljesitésüket s erkölcseiket Istenre ne vonatkoztassák? Ez barbár erőszak a lelkiismeretek ellen, — ez a pogány római császárok kegyetlenkedése a vallás s az Istenbe vetett hit ellen: épen ezért ez nemcsak nem haladás, hanem visszaesés barbárságba és zsarnokságba, akármilyen szép szóval takargassák is azt.

De hát végre is tőlünk függ, hogy minden ily kegyetlenkedésnek a lélek és lelkiismeret ellen véget vessünk s magunk szabjuk meg törvényhozásunk s társadalmi életünk irányát. Ébredjünk hát öntudatára a hamis játéknak, melyet legnagyobb kincseinkkel üznek, — tudatára a közveszélynek, mely fenyeget, ha az Istentagadás s az erkölcsi züllés sikamlós lejtőjére lépünk. Valljuk be, hogy nem vettük eléggé komolyan a kereszténységet s hogy szép szavakért engedményeket tettünk oly irányoknak, melyek szabadságról beszéltek, de elvtelenségre s hitközönyre vittek. Ami visszaélés, bün és átok beszivárgott a ker. társadalomba, az nem a kereszténységből, hanem annak megtagadásából való. Hát álljunk ellent a rossznak s fogadjuk meg, hogy csak oly képviselőjelöltekre adjuk szavazatunkat, kik a keresztény hit alapján állnak, kik a hitvallásos iskolának hivei, kik a ker. elveket az élet egész vonalán érvényesiteni akarják; mert az a meggyőződ sünk, hogy Isten, lélek vallás s erkölcs nélkül mindenünk romba dől s mert az a tapasztalatunk, hogy e rombadőlésnél azok szaladnak el elsőknek, kik az alapok aláásásából a leglelkiismeretlenebbül vették ki részüket. Segitsünk tehát önmagunkon s ne higyjünk azoknak, kik rontani igen, de épiteni sehogysem tudnak."

Eladó elutazás miatt Rákosszentmihályon 301 □-öles telken **két ház.** Az egyik két szoba, két konyha, a másik három szoba, három konyha. Értekezhetni a tulajdonosnál: özv. Juhász Jánosné, Uj-utcza 8. A körforgalmi villamos mellett.

Villamost, vagy autobuszt!

A Budapest-ujpesti személyszállitó-részvénytársaság, a főváros tanácsától engedélyt nyert arra, hogy a nyugati pályaudvar és az ujpesti hajóállomásközött autóbusz-járatokat rendszeresitsen. Az autobuszokkal kedden tartották meg a próbajáratokat, Rényi Dezső ügyosztályvezető tanácsos és Till Antal főjegyző jelenlétében. Egyelőre három autobusz fog közlekedni, két kisebb és egy nagyobb. A kisebb kocsikban tizenhat utas kaphat ülőhelyet a nagyobban harminckettő. Az első kocsi mindkét irányból reggel félnyolc órakor indul. Az autóbuszok este 10 óráig közlekednek. A viteldij 4 korona, este 6 órától 6 korona.

Ujpest tehát nem tudja elviselni azt a képtelen helyzetet, hogy hónapok óta elszakadt a főváros kapcsolatából és sulyos baján még a mai körülmények között is — legalább ugy látszik — segiteni tud valahogy.

A mi helyzetünk teljesen egyező az Ujpestével. Sőt még sokkal sulyosabb. Mert Ujpest maga is eléggé virágzó, számottevő nagy város, mely önmagában is teljes életet él. Rákosszentmihály ellenben nem más, mint Budapestnek tartozéka, előrárosa, kertváros telepe. A mi közönségünk tulnyomó részben nem él, csak lakik Rákosszentmihályon. Naponta bejár a fővárosba, kenyeret keresni, vásárolni, iskolákat, intézeteket látogatni. Nekünk a közlekedés egyik legfőbb életfeltételünk, a melytől exisztenciánk függ. E nélkül internált rabok vagyunk a saját otthonunkban.

Sok egyéb nyomoruságunk tetejében tehát éppen nem utolsó bajunk, hogy immár hónapok óta megszakadt a kielégitő összeköttetésünk a fővárossal.

A fordulat bekövetkezése után napokig egyáltalán nem volt villamos vasuti forgalmunk, azután meg heteken át a Nagy Itczéig kellett gyalogolnunk, később végre valamelyest megenyhült az állapot, de csak annyiban, hogy néhány óra alatt beutazhatunk a fővárosba és ha sietünk, még haza is juthatunk. De csakugyan sietnünk kell, mert háromnegyed hét óra után nincs többé segitség, ott marad bánatos honfitársunk az országut közepén...

E soroknak nem az a czéljuk, hogy a mindennapi villamos vasuti sirámok egy ujabb strófájával untassák felebarátainkat. Elvégre, ugyebár azzal tisztában lehetünk, hogy a mai keserves állapotunkban a megpróbáltatásoknak minden nemét és faját végig kell szenvednünk. Vasutunk lerongyolódott, elhasználódott, tönkrement. Az anyag- és szénhiány lépten nyomon azzal fenyeget, hogy még a meglevő nyomoruságos közlekedés is csökkenni fog, vagy végleg megszakad. Követelődzésre tehát, tudjuk, nincs jogunk. Meg kellett tanulnunk a lemondást és meg is tanultuk alaposan. De abba, hogy az esti órákban ne legyen vonatunk, a mely a fővárosból hazaszállitson, nem lehet megadással belenyugodnunk.

Talán ne is beszéljünk szinházról, fővárosi kulturéletről, a mikhez elvégre mégis csak jogunk lenne és a miknek a mi nagyszámu és lelkes, fogékony közönségünkre szintén joguk volna. Bármilyen veszteség is és bárminő képtelenség, ezen a téren még mindig lehet lemondást követelni. De viszont hány olyan lakosunk van, a ki nem szórakozást keres a főváros esti életében, hanem kenyeret. Nem publikuma, hanem kenyérkereső tagja azoknak az intézményeknek. Több müvész, számos szinházi alkalmazott és munkás lakik környékünkön, a kik csak előadás után térhetnek haza. Hány vasutas és postás akad — minden rendü és rangu — lakosaink sorában, kiknek hivatalos elfoglaltsága később ér véget, mint a mikor az utolsó vonatok indulnak Szentmihályra és környékére? Hány lakosunk foglalkozik sürün üléseken és hivatalos eljárásokon, melyek szintén később érnek véget? Hány ember érkezik naponta utról és vonata később fut be, mint a háromnegyed hét órai szigoru terminus? Folytassuk-e?...

A mai menetrend lehetetlen és türhetetlen állapotokat teremt és ezeken segiteni kell minden késedelem nélkül. Kötve hisszük, hogy legalább egy-két későbbi vonat inditását elháritathatlan akadályok gátolnák. Nem hisszük, hogy némi áldozattal ne segithetnének rajtunk. Lehetetlennek tartjuk és nem tudjuk elképzelni magyarázatát. De, ha tegyük fel mégis olyan akadálya lenne, a melylyel szemben nincs segitség, ugy nem kell-e gondolkozóba esnünk az ujpesti példán?

Az ujpesti hir arra tanit, hogy segits magadon, az Isten is megsegit. Ha villamossal nem lehet, kisérleteket tesznek más járómüvel. Autobuszszal pótolják a nélkülözött villamost. Kérdés ugyan, hogy a mai viszonyok között miként lehet majd fenntartani az automobil társaskocsit, de ha mégis forgalomba helyezik, bizonyára le tudják küzdeni a nehézségeket. Honnan veszik, nem tudjuk, de valószinüleg van benzinjük, kerékgummijuk, vagy más pótló anyaguk. Ha pedig nekik van, nekünk is lehet. Ha ott üzlet és égető közszükség pótlója, ugy nálunk is az lehet. A mi érdekünk se kevesebb és nem is alárendeltebb. Ellenben nálunk a viczinális vasuti jellegü villamos közlekedés kiterjesztése kevesebb nehézséggel járna, mint az Ujpestre járó közuti villamosé. Itt tehát első sorban azzal kellene kisérletet tenni. Erélyes és nyomatékos kisérletet. Ha pedig nem használna, ott az ujpesti példa, amely azt mutatja, hogy ha igy nem sikerül, próbálkozni kell valami más forgalmi eszközzel, a mely Budapest és a Rákos vidéke között a megszakadt összeköttetést fentarthatja és közönségünket ebből a türhetetlen helyzetből kiszabaditja.

HIREK.

Templomot az Ehmann-telepnek! Az Ehmann-telepen lakó rom. kath. hiveknek régi törekvése, hogy a telepen templomot emeljenek. Évek óta folyik a gyüjtés, de a háboru időszak a derék törekvést alaposan visszavetette. Igy aztán az istentiszteletet még ma is az állami iskola termében tartják a telepen. A kommunista garázdálkodás ugyan onnan is kiszoritotta volt, de a rémuralom bukása óta megnövekedett fénnyel tért oda vissza. Elmés megoldásként két tantermet kapcsoltak egybe, eltávolitható falat alkalmazva a régi helyébe, ugy, hogy most már a hivek tömegesen vehetnek részt az istentiszteleteken, azonban ez se más, mint ideiglenes állapot. A buzgó hivek epedve várják az időt, amikor az Urnak méltó hajlékot épithetnek és most is lelkesen gyüjtik az adományokat a kegyes czélra. Most, hogy minden annyira megdrágult, nagyobb anyagi áldozat kell, mint annak előtte, a jobb időkben. A legutóbbi napokban tekintélyes összeggel gyarapodott a templom-alap és a legérdekesebb, hogy a telep lakossága valláskülönbség nélkül vesz részt az adakozásban. Ilyen az a gyüjtőiv is, amelyet a héten köröztek a telepen: Nagy Gellért István gyüjtése a templomépitési alapra, 6100 korona, ezt adományozták Gürtler József

2000 K, Csizmadia Ferenc 1000 K, Deutsch Frigyes 500 K, Máté István 500 K, Bejczi József 500 K, Nagy Gellért 500 K, Élő Vince 500 K, Zagyva Józsefné 500 K, Koch János 100 K. — Ezenkivül a plébánián adott át Wolfsgruber János (Beniczky-u. 28.) 500 koronát, amellyel együtt az ujabb gyüjtés összege 6600 korona.

Szentmihályi bucsu. Visszavonhatatlanul itt az ősz. Szent Györgytől—Szent Mihályig. Szeptember 29. Szent Mihály; hét órakor esti harangozó. Vége a nyárnak. Megkezdhetjük a fázást. Lesz részünk benne az idén elegendő. Községünk, templomunk védőszentje, Szent-Mihály arkangyal napja a hagyományos bucsut is elhozza. Ezt a következő vasárnapon, október 5-én tartják ünnepélyes istentisztelettel és talán a szokásos szórakozásokkal. Ha ugyan lesznek az idén.

Keresztény-szocziálisták gyülése. Ma, vasárnap délután félnégy órakor megint nagy gyülést tart a rákosszentmihályi keresztény-szocziálista párt a Nagykaszinó disztermében. A népgyülésre kiváló vendégeket hivtak meg. Szónoklatot mond Haller István a propaganda ügyek minisztere, p. Buttykay Antal, a hires ferenczrendi hitszónok, budapesti házfőnök; Farkas Viktor ref. lelkész, Meyer Lajos szegszárdi hittanár, Hódy Lajos dr. és Sztanics Lajos helybeli vasmunkás. A párt igen élénk tevékenységet fejt ki. Pártirodául a Mazáts-vendéglőt jelölték ki. (Ilona-utcza.)

A tánczmulatságok ellen. A gödöllői járás főszolgabirája rendeletet adott ki, amelyben további intézkedésig a járás egész területén megtiltja tánczmulatságok tartását. Záróóra meghosszabbitást szintén nem adnak egyelőre. A hatóság nem tartja a jelen időket a mulatságok tartására alkalmasnak.

A Nagykaszinó választmányi ülése. A Rákosszentmihályi Nagykaszinó választmánya október 4-én, szombaton ülést tart. Az ülésen fontos ügyek kerülnek tárgyalásra s a kiküldött bizottság is megteszi javaslatait.

Döntés a káplán ügyben. A hetek óta vajudó káplán-kérdés végre is a rákosszentmihályi hivek óhajtása szerint dőlt el. Az egyházmegyei főhatóság és Varázséji Béla dr. ujpesti prépost méltányolták az előterjesztett kérelmet s igy Taraba József községünkben marad, mint hitoktató káplán. Helyette az eredetileg községünkbe helyezett Payer István megy Ujpestre hitoktatónak.

A villamos áram dija. A kormány rendelettel állapitotta meg a villamos világitó áram diját. A jelenlegi sulyos viszonyoknak megfelelően a világitó áram ára hektowattóránként 35 fillér, a motorikus áram diját pedig az eddigi tarifa arányában négyszáz százalékkal emelhetik fel.

Diszülés. A Rákosszentmihályi ifjusági egyesület folyó hó 28-án, vasárnap d. u. 4 órakor, a községi polgári leányiskolában nyilvános diszülést tart, amelyen egy előadáson és felolvasáson kivül az egyesület dalárdája és zenészei fognak közremüködni. A belépőjegyek ára 2 korona. Az előadás méltó az érdeklődő közönség figyelmére.

Ujabb letartóztatások. A kommunista üzelmek miatt mult héten letartóztatott szentmihályi lakosok közül a hét végén beszállitották Budapestre Sztojanovics Sándort és Roden Károlyt, akikre elegendő terhelő bizonyiték halmozódott fel. E hét elejéig tehát harminczkét kommunista vesztette el szabadságát Rákosszentmihályon. A hét folyamán ez a szám ismét megnövekedett. Letartóztatták Farkas (Fort) Ferencz dr.-t, aki tagja volt a községi tanácsnak és a mozi kommunizálását elrendelte s vidéken is müködött a köz- és magánszinházak kommunizálása terén, továbbá Heltai Ferenczet, aki a 16. vörös zászlóalj gazdasági hivatalának főnöke volt Rákosszentmihályon. Mindkettőjüket szintén beszállitották Budapestre. Letartóztatták szerdán Pataki Ferencz Máv. mérnököt, a kommunista községi tanács volt tagját is, de őt később szabadon bocsájtották. A csendőrség a további nyomozásokat serényen folytatja.

Gyászrovat. Mig a kommunista világ gyötrelmei kinoztak bennünket és se ujság, se posta nem hordta szét a hireket, sok minden történt, amiről a krónikás csak utólag vesz tudomást. Azt a szomoru ujságot is jóformán csak a családbeliek és közvetlen hozzátartozóik tudják, hogy még május 7-ikén elvesztettük egyik igen régi, hüséges lakostársunkat, Kirsch Bertalan budapesti kereskedőt, ki bár közéletünkben nem szerepelt, mindenkor jóakaró hive volt községünknek, a nyári évadot évtizedek óta itteni villájában töltötte és kiterjedt családjával együtt kedves ismerőse volt közönségünknek. Az egészséges, erős férfiu a rémség napjaiban roppant össze, váratlanul szivszélhüdés oltotta ki életét. Negyvenkilencz évet élt és töltött hasznos, szorgalmas munkálkodásban. A gyászolók élén özvegye, János fia és Jung Péter és családja siratja a korán elköltözöttet, kinek haláihire széleskörü részvétet kelt közönségünk körében.

Ébredő magyarok gyülése. Az „Ébredő magyarok" egyesületének rákosszentmihályi szervezete vasárnap délelőtt tartotta alakuló gyülését. Kiss Rezső központi kiküldött ismertette a szövetség czélját. Az egyesület nem politikai jellegü. Távol áll tőle minden izgatás. Nem üldöz ártatlan embereket, nem háborit senkit, csak a fajmagyarság érvényesülését kivánja előmozditani a köz- és társadalmi életben, sajtóban s mindenütt, hol kárára idegen szellem hóditott tért. A tetszéssel fogadott beszéd után kimondották a megalakulást és megválasztották a vezetőséget. Diszelnök lett: Csabány A. János. Elnök: Rézman Lajos. Alelnök: Poross István. Titkár: Győrffy János. Pénztáros: Fazekas József. Jegyzők: Szombathy Kálmán dr. és Barabás György. A gyülést a Hymnusz eléneklésével fejezték be.

Rekviem. Hirsch Gyula helybeli lakostársunk boldogult édesatyja, Hirsch Mihály lelkiüdvéért szeptember 29-én, Szent-Mihály napján, reggel 8 órakor gyászmise lesz templomunkban. Hirsch Mihály nagyvállalkozó a régi pesti patriczius család feje volt s általános népszerüségnek örvendett a fővárosban, hol emlékezetére az erzsébetvárosi plébánián is rekviemet tartanak.

Fizessünk tagsági dijat! A Rákosszentmihályi Nagykaszinó vezetősége kéri a tagokat, hogy tagsági dijaikat sziveskedjenek mielőbb kiegyenliteni, mert a kaszinó ujraélesztése rendkivüli kiadásokkal jár, a kassza pedig természetesen üres. Rézman Lajos pénztáros vasárnap délelőtt 10—12 óra közt hivatalos órát tart a kaszinó helyiségében, hogy a fizetni óhajtó tagok rendelkezésére állhasson.

Kő kövön nem marad? A rettenetes tüzelőszerhiány már is borzalmasan érezteti hatását. A lóvásártér keritése után sor került a Tattersall pompás, szilárd deszkakeritésére, s ennek nagy részét is széthordta a nép. Még szörnyebb pusztitást végeztek a régi lóversenytér keritésén, amelynek hire-pora se maradt. De kivagdosták tövestül a versenytér fáit és bokrait és nekiestek az otflevő veteményeknek. Naphosszat szedték a dohányt és mindenféle ültetvényeket. Már-már olyan a nemrég virágzó rendezett rét, mintha tatárjárás vonult volna rajta keresztül. Az istállótelep is kerités nélkül, meztelenül meredez az utczára. A kerepesi-ut fáit is sorra kivagdossa a nép. Szombaton ráejtettek egy hatalmas fát a villamos vasut vezetékére, mely természetesen elszakadt és csaknem négy órán át szünetelt a forgalom. A József főherczeg-ut pompás fasorának hült helye van. Igen sok fát elhordtak a Pesti határuton is. Az egykor kedves, lombos tájék már is kétségbeejtő képet nyujt, a tüzelőanyaghiányon pedig még sem segit ez a rombolás, amelyben sem rendszer, sem ellenőrzés, sem igazság nincs. Rákosszentmihály elöljárósága megkezdette a tervszerü fakitermelést és jegyek ellenében igyekszik ellátni a lakosságot. Szomoru valóság, hogy a fainség ezzel meg nem enyhül és mindaddig katasztrófával fenyeget, amig csak nagyobb arányu segitséghez nem juthatunk.

Stoffer Gyula libái. Stoffer Gyulát, községi vágóbiztosunkat ritka szerencse érte. Még hetekkel ezelőtt tolvajok jártak az udvarán s megvesztegették valamiképen házőrző ebeit és egész sereg baromfit loptak el. Különösen tekintélyes kárt jelentett a nagy csapat liba, amelynek szintén hült helye maradt. Busult is szegény Stoffer a veszteség miatt... Azonban nem erre értettük, hogy ritka szerencse érte, hanem arra, hogy a libák egy része a héten váratlanul megkerült. Csendőrségünk fáradhatatlanul nyomozott utánuk, de csak nem akart siker mutatkozni. A napokban végre egy asszony hajtott a község területén hét-nyolc szép ludat. Az egyik éber nyomozó észrevette, hogy azok a Stoffer Gyula libái. Bilyogos volt a lábuk. Előállitotta az asszonyt, aki tagadta, hogy ismerné a ludak származását. Védekezése dolgában még folyik a vizsgálat, ellenben Stoffer már is visszakapta igaz jószágát s most már azon sóhajtozik, hogy bárcsak a többi is megkerülne még.

Jelmezes szüreti mulatság. Ragyogó szinek, pompás virág, pezsgő, konfetti, jókedv sok sok évi szünet után mind együtt volt mult szombaton a szentmihályi mükedvelő ifjuság szüreti jelmezes mulatságán. A szeme káprázott az embernek, ha végig nézett a jelenlevők vig seregén; régen elfelejtett képek jelentek meg, régen elszunnyadt hangulatok ébredeztek. Álarczos jelmezes mulatság: ilyen még nem volt nálunk, ez volt az első, s hogy sikerült? — A lányok s az asszonyok már most tervezik majd a farsangon rendezendő mulatságra a kosztümöket. A jelmezes mulatság egy csapásra meghóditotta a női sziveket, no meg a férfiakét is. Már egy héttel a mulatság előtt nagyon sok szó esett a készülődő eseményről. Eljösz? Hogyan? Van egy nagyszerü tervem! senki sem fog felismerni! fogadtam fél kiló csokoládéba. Ilyen s ehhez hasonló párbeszédeket lehetett hallani szerte a községben; sőt Pesten is beszéltek a szentmihályi mulatságról (Tessék megkérdezni Lakatos urat, a jelmez kölcsönzőt!) s nem hiába meséltek, a mulatság pompásan sikerült. Az emberek félre tettek minden gondot. minden but s azt a pár órát kellemesen töltötték el. Nem is mindennapi látvány, mikor a fehér parókás. térdnadrágos selyem harisnyás főur megfeledkezvén magas rangjáról, odaadóan keringőzik egy bájos czigány lánnyal. Vagy mikor a legkedvesebb maszk az ennivaló Pierette a jobb ügyhöz méltó buzgalommal csárdásozik egy tiroli fiuval. Itt látjuk a ligeti hintás legényt együtt sétálni a spanyol tánczosnővel s a szakács elszórakoztatja, rokokkó dámát s ime, a csodák csodája, a japáni hölgy kifogástalanul járja az one stepp divatos tánczot a magyar csikóssal, s a montenegrói diplomata konfetti merényletet követ el egy tüzről pattant falusi menyecskével szemben. A szentmihályi mükedvelő ifjuság kitett magáért, sokáig emlékezetünkben marad ez a mulatság. Az a pár igazán kellemes óra, melyet neki köszönhetünk, de különösen az ügyes, leleményes és fáradhatatlan Csabány Jancsinak, s László Istvánnak, kik a mulatság mintaszerü rendezése körül szinte emberfeletti munkát fejtettek ki.

Kaszinói élet. A nagy dermedtség után lassanként éled fel ujra a kaszinói élet. Fellendülését meggátolta eddig, hogy a helyiségeket ki kellett tatarozni. Ma már teljesen felujitva és ujonnan felszerelve várja lagjait a Nagykaszinó. Falai között kellemes otthont és változatos szórakozást talál közönsége. Étel-ital is mindenkor és a körülményekhez képest kedvező áron kapható. Szombaton, október 4-én a Kaszinó fiatalsága is akcióba lép és vidám estélylyel fogja szórakoztatni a kaszinó látogatóit. Ezentul gyakrabban fognak gondoskodni különféle jellegü szórakoztató előadásokról is, hogy elhagyatott állapotunkban a családok is szórakozáshoz juthassanak.

Kákán csomó. Hire kelt, hogy a Rákosszentmihályi Nagykaszinó mult szombati megnyitó estélyére a vezetőség meghivókat bocsájtott ki és azokat nem küldötte meg valamennyi tagnak, hanem csak az állitólagos kiválasztottaknak. Félreértések elkerülése czéljából megállapitjuk a következőket: A megnyitás alkalmára formaszerü meghivókat nem bocsájtottak ki, mert erre nem is volt szükség, amennyiben azon az estén sem előadást nem rendeztek, sem belépődijat nem szedtek. Az első szombati összejövetelről lapunk utján adott hirt a Nagykaszinó vezetősége és hirdetményt helyeztetett a kaszinó ablakába. Utóbb felmerült az eszme, hogy az este látogatottságának fokozása érdekében külön is értesiteni, illetve figyelmeztetni kellene a tagokat. Különösen a kaszinó vendéglőse kérte ezt, akinek üzleti érdeke volt, hogy minél nagyobb legyen a közönség. Igy készült a külön értesités, a melyet valamennyi tagnak. kivétel nélkül megczimeztek. A pénztárkönyv adatai alapján diktálták a czimeket, tehát senki sem maradt ki. A kézbesitést a mai viszonyok között ajánlatosabb volt a posta helyett a vendéglősre bizni, aki vállalkozott reá, hogy a saját érdekében, személyzetével kihordatja. Hogy ez miként sikerült a nagy területen és a közegek mint végezték el a dolgot, arról a vezetőség mit sem tudhat, annyi azonban bizonyos, hogy a maga részéről teljesen korrektül és helyesen járt el és igy szemrehányás nem illetheti.

A keresztény nemzeti pártgyülés. Mult vasárnap délután a Nagykaszinó dísztermében a keresztény nemzeti párt nagyarányu gyülést tartott. A terem szinültig megtelt érdeklődő közönséggel és a rákosszentmihályi gyülésen képviseltette magát a párt ehmanntelepi és mátyásföldi helyi csoportja is. Farkas Elek, a párt elnöke nyitotta meg a gyülést és felolvasta Friedrich István miniszterelnök levelét, amelyben értesiti a közönséget, hogy fontos politikai okok miatt nem jelenhetik meg a gyülésen. Igéri, hogy a legközelebbi gyülésen személyesen fog résztvenni. Kiss Tibor járási t. főszolgabiró emelkedett azután szólásra és a járás Földmivespártja nevében beszélt. Beszéde alatt érkeztek meg a kormány kiküldöttei, Csilléry András népegészségügyi miniszter és Karafiath Jenő államtitkár. Karafiath Jenő államtitkár beszélt azután a közönséghez. Rámutatott az elmult korszak büneire, és kifejtette, hogy uj Magyarország után vágyódunk. A magyart hazaszeretetéért becsülte mindig a külföld, tartsunk össze, becsüljük meg egymást és emeljük magasra azt a zászlót, amely alá gyülekezni minden magyar, keresztény férfiunak és nőnek nemcsak joga, de kötelessége is. Utána Vasek Ernő dr., a keresztényszocialista-párt kiküldöttje emelkedett szólásra. Hangsulyozta az összes keresztény-pártok egységét és beszélt az ő uj szocializmusukról, amely fenségesebb, nemesebb, mint amit a régi szocziálista theória jelentett. Az elnök inditványt terjesztett ezután a gyülés elé, hogy Friedrich Istvánt kiáltsák ki a kerület képviselőjelöltjének. A gyülés közönsége az inditványt egyhangu lelkesedéssel elfogadta. Majd Kardos Árpád, a párt ehmanntelepi csoportjának elnöke mondott rövidebb beszédet és elfogadta az inditványt. Csilléry miniszter beszélt végül és hangsulyozta, hogy csak a keresztény gondolat emelheti fel ujra Magyarországot. Végül a közönség elénekelte a Hymnuszt.

Gyermekruha akczió. Nagyjelentőségü akczióba kezdett a község közellátási osztálya. Gyermekruhákat, téli kabátokat és gyermekczipőket szerez be. A czipők 32—38 számig kaphatók és nem gyári áruk. Kézmüiparosok készitik valódi bőrtalppal. A mintákat meg lehet tekinteni a községházán és ugyanott lehet megrendeléseket tenni.

Fajegy. Rettenetes a tolongás a községháza folyosóján e napokban. Fajegyért állanak sort és tüzelőfáért tülekednek a nélkülöző lakosok. Szorongva lesi mindenki, hogy a gödöllői uradalommal sikerre vezetnek-e a reménnyel kecsegtető tárgyalások? Pénteken is ebben az ügyben utazott Gödöllőre törvénybiránk, Kecskeméthy Vince. Azonban addig is legalább a fajegy kiosztását meg kellene valamikép könnyiteni, hogy legalább az ácsorgás, tolongás ne gyötörje lakosainkat. Nem lehetne talán sorszámok kiosztásával, vagy más rendszer segitségével megenyhiteni a helyzetet?

Elragadt ló. Szerdán reggel a Rákosi-uton megvadult egy ló. A hatalmas, tüzes paripa elszakitotta istrángját, és vágtatva közeledett a Rákóczi-utcza felé. Egy kisded társaság ácsorgott itt, várakozván a makacsul nem mutatkozó villamosra. Közülük ketten a kocsiutra ugrottak. Polner Ernő felleghajtó köpenyegével riasztotta vissza a nagy futtában megtorpanó lovat, Malowetz Mihály pedig elkapta a kantárszárát és vasmarokkal rántotta meg a táncoló, kapálódzó állatot... Mindez ugy-e igen derék dolog, de a kis történetnek legérdekesebb a csattanója. A kocsis, nagyobbacska falusi suhancz, eszeveszetten futott a ló után kincset érő csizmájában mindaddig, mig állatját meg nem fogták. Mikor azonban a harmadik utczasarokról meglátta, hogy a fogás sikerült, szépen meglassitotta az iramot és lépésben ballagott tovább a csoport felé. Addig a két ur tarthatta türelemmel a viczkándozó lovat és járhatott mellette balettet, hogy meg ne rugja őket. Mikor pedig odaért nagynehezen a fiu, szó nélkül átvette a kantárszárat és némán vezetni kezdte visszafelé szilaj paripáját... A nézők egyike kiáltott utána, harsány szóval megköszönve, hogy volt szives átvenni lovát az uraktól... Korkép és fájdalom, kórkép.

Burgonya. Rákosszentmihály község közellátási osztálya folytatja a községi burgonya beszerzést. Pénteken reggel ismét egy waggon érkezett. Ezt még mint korai burgonyát osztják ki 4 kor. 30 fillérjével. A következő szállitmányok azonban már 3 kor. 30 filléres áron kerülnek forgalomba.

A fekete-lista. A következő levelet kaptuk: „A „Rákos Vidéke" tekintetes Szerkesztősége! Rákosszentmihály. A „Rákos Vidéke" szeptember hó 21-iki számában megjelent „Fekete-lista" cimü közleményt kérem oda módositani, hogy ilyen lista létezéséről a legszorgosabb kutatás ellenére sem a helybeli csendőrség, sem a volt csendőr karhatalmi parancsnokság, sem a budapesti Főkapitányság, sem pedig a Pestvidéki Ügyészség nem tud semmit, azon egyszerü oknál fogva, mert az a vészes névsor, ugylátszik, csak a felizgatott fantáziában létezik. Rákosszentmihály, 1919. szeptember hó 25-én. Teljes tisztelettel *Meyer Ferencz* százados.

Uj zeneiskola. Uj zeneiskola nyilt meg Budapesten. Vezetői Kozma és Szilárdy ismert zenepedagógusok, kik közül Szilárdy Antal szentmihályi lakostársunk, kinek e téren kifejtett müködését régebben érdeklődő figyelemmel kiséri közönségünk. Az uj zeneiskola VIII., Mária-utcza 10. szám alatt nyilt meg és a zene minden ágában szakszerü oktatást nyujt.

Hivatalos rész.

Hirdetmény.

A községi faiskolából gyümölcsfa és bokor csemeték **eladók.** Venni szándékozók forduljanak Kecskeméthy Vincze törvénybiróhoz.

Rákosszentmihály, 1919. szeptember 25.

Elöljáróság.

5785/1919 **Felhivás!**

Az államügyészség intézkedése folytán felhivom a lakosságot, hogy akinél bolsevista sajtótermékek (füzetek, könyvek, röpiratok, plakátok) vannak, azokat 48 óra alatt az elöljáróságnak adják be, mert ellenkező esetben az abból származható sulyos következményeket maguknak tulajdonitsák.

Rákossztmihály, 1919. szeptember 26.

Krenedits Sándor, főjegyző.

SPORTHIREK.

Mi lesz vasárnap? RAFC I.—Rfalvi SC I. d. u. ½4 órakor (RAFC pályán). RAFC II.—Rfalvi SC II. d. u. 2 órakor (RAFC). ELAC I.—Máv. GSC I. d. u. ½4 órakor (Ipoly-utcai pálya). ELAC II.—Máv GSC II. (Ipoly-utca). Pestujhelyi SC I.—Rákosi MTE I. d. e. ½11 órakor (RAFC), Pestujhely SC II.—Rákosi MTE II. d. e. 9-kor (RAFC). RSC I.—Egyetértés I. d. e. 9 órakor (RSC). RSC comb.—Juttagyár komb. d. u. ½4 órakor.

RAFC ifj.—Ékszerész ifj. serlegmérkőzése f. hó 27 én, szombaton d. u. ½4 órakor lesz a RAFC pályán.

Mult vasárnapi eredmények. RAFC—NFC 3:1. Biró Bóna Pál. Igen heves lefolyásu és erős iramu mérkőzés, amelyet a jobb erőbeosztással dolgozó RAFC csapata nyert meg. A csapat tagjainak nagy részén meglátszottak az előző napi jelmez-estély nyomai, azonban a lelkes játék eredménye nem maradt el. Az NFC csapata az első félidő első perceiben megszerzi a vezetést, amely után a RAFC játékosai belefekszenek a játékba, erős iramot diktálva a csapat támadást-támadásra vezet s az első félidőt Szabó Géza, a gyönyörüen helyezett goaljával 1:1 arányban eldöntetlenné teszi.

A második félidőben a RAFC az iramot megtartva, az NFC-t teljesen a saját térfelébe szoritva, valósággal bombázza annak kapuját. A 25-ik percben NFC játékosa faultot vét és a RAFC javára megitélt és Szabó Géza által lőtt 11-est az NFC kapusa fogja, azonban a labdát kiejti, Kersman ráfut a labdára, az a kapufáról pattan vissza, amelyet Meister kapásból végre a hálóba juttat és ezzel megszerzi csapata részére a vezetést. A hátralevő időben az NFC már csak védekezésre szoritkozik. Az utolsó percekben Meister lefut az NFC védelmét kicselezve goalt lő. Végeredmény 3:1 a RAFC javára.

A játékosok közül ki kell emelnünk az egész balodalt, még pedig Nagy Antal hátvéd, Mayer János fedezet és Szabó Géza—Meister Antal csatárokat. A mezőny legjobb embere Mayer balfedezet volt, aki tudásának, lelkesedésének legjavát nyujtotta. A RAFC csapata ezen mérkőzéssel a negyedik bajnoki mérkőzését nyerte meg, a III. osztály Keleti csoportjában az első helyen áll s ha a játékosok továbbra is egymást megértve, az eddigi lelkesedéssel és ellenfeleit le nem becsülve játszanak, az első hely tőle elvitázhatatlan. A csapat elért eredményeiben része van Gerő amatőr trénernek is, aki fáradtságot nem kiméive foglalkozik a játékosokkal, ugyszintén egyes régi clubtagokna, mint Zsaludek, Szabó, Falk stbiek, akik jó példával elöljárva, buzditják a tagokat.

VILLAMOS-THERMOFOR
áramszabályozóval
Árjegyzék ingyen!
NAGY KÁROLY
BUDAPEST, IV. KIGYÓ-TÉR 1.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.
NAGY IMRE virágnagykereskedő
Budapest, IV., Fővám-tér 6.
(a központi vásárcsarnok átellenében.)
A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.
Modern kertészeti telepem: II., Pasaréti-ut 64.

Modern szürkejávor hálószoba elsőrendü kivitelben kapható. Modern konyhaberendezések állandóan raktáron **Orsai József asztalosmesternél**, Rákosszentmihály, Rózsa-utcza 37. szám.

Épitési anyagok eladók: Használt, de teljesen jó, czirka 150 m³ vegyes falazati anyag, koczkakő és tégla, 50 m³ tetőfaanyag, 19.000 fedőcserép **Kiss József tanitónál.** Rákosszentmihály, János-utcza 14.

Házmesternek ajánlkozom. Kerti munkához értek. Bővebbet: Rákosszentmihály, Szentkorona-utcza 41.

Polgári iskola 5—6 osztályára felelősség mellett sikerrel **előkészit** elsőrendü szakember. Budapest VII. Dembinszky-utca 16. II. 12., d. u. 3—5-ig.

Villamszerelésre egy tanuló felvétetik. Jelentkezni lehet 7—12 óráig. **Jaut Róbert,** Rákosszentmihály, Rákóczi-utca 11.

Lakást keresünk Rákosszentmihályon vagy környékén 3 szoba (esetleg 2 nagy) csukott veranda és mellékhelyiségek. Ajánlatokat a „Rákos Vidéke" kiadóhivatalába kérünk.

Házmesteri állást keres szorgalmas, elemedett házaspár, Rákosszentmihályon. Czim a kiadóhivatalban.

Ajánlkozik egy házaspár: a férfi **parádéskocsisnak** (gyakorlott szakember), a felesége **szakácsnőnek.** További félvilágositás a kiadóhivatalban.

A Budapest—Cinkotai Hév. végállomáson lévő
könyv- és hirlapüzlet
tisztelettel ajánlja dusan felszerelt raktárát:
könyv-, levélpapir és irószer-ujdonságokban.
További támogatást kér illő tisztelettel:
Rosner Gyula.

GUTTMANN BÉLA
kötött- és szövöttáru nagykereskedése
Koronaherceg-u. 6. sz.
Női-, férfi- és gyermekharisnyák. Kötött és szövött keztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Alapitva 1864-ben.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor
Budapest, IV. ker., Ferdinánd bolgár király-ut 4.
Csemege. Füszeráruk. Halak.

CZIRING ÁRMIN
Budapest, Deák Ferenc-utcza 19. szám.
A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve! Kizárólag sajátkészitményü szücs- és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

Écsy Ilona zongoramüvésznő az orsz. magyar zeneakadémiára előkészitő

zongora tanfolyamot nyit az akadémiai tanterv szerint a legmagasabb osztályokig. — Lehetőleg előképzettséggel biró növendékek felvétele naponta 10—12 és d. u. 3—5 óra között. **Rákosszentmihály, Remény-utca 23.**

Telefon József 55-85.

Stepanek Antal

orvosi műszer-, kötszer- és orthopädiai gépek gyára

Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 49. szám.

Készíti az összes orvosi műszereket és betegápolási cikkeket. Mint: műlábakat, támgépeket, sérvkötőket, haskötőket és görcsér elleni harisnyákat.

Jung Péter csemege-áru nagykereskedés **Budapest, IV. Fővám-tér 6. szám**

központi vásárcsarnokkal szemben.

Konzervek, sajtok, likőrök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Hölgyeket nem, de **férfiakat és fiukat** tetőtől-talpig **kifogástalan eleganciával** **öltöztet**

a Platschek Áruház

Budapest, IV., Károly-körut 28.

Elsőrendü minőségek. Szigoruan szabott árak. Kerjen árjegyzéket!

Uri-, női-, és gyermek-fehérnemüek, zsebkendők, harisnyák, pongyolák, törülközők, kötények stb.

VILCSEK VILMOS

vászon- és fehérnemü-áruházában.

Budapest, IV. Kecskeméti-utcza 9.

KELETI J. orvosi műszer- és testegyenesitő gépek gyára

Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

RÉTAY és BENEDEK

Budapest, IV., Váci-utca 59. sz.

Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.

Szállitunk: Oltárokat, szószékeket, urkoporsókat és teljes templomi berendezéseket. Elvállalunk bármely restaurálási munkát, templomok kifestését és kikövezését. Raktárunk dusan fel van szerelve házi és templomi használatra való finom viaszgyergyákkal, égőolajjal, tömjén és füstölőszénnel. — Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere cikkek

Szemere Gáspár Budapest, IV. ker., Deák Ferenc-u. 6.

Jaut Róbert villamberendezési vállalata Rákosszentmihály, Rákóczi-utca 11.

PAUKER JÓZSEF fuvaros

Rákosszentmihály, Ilona-utcza 23. sz.

Elvállal butorszállitást, épitkezési és minden egyéb fuvarozások pontos és szakszerü szállitását.

RADÓ ALADÁR

bluz- és pongyola divatáruháza

Budapest, IV., Kristóf-tér 6.

Velour és filz férfi és női **kalapok alakitását** legszebb kivitelben készíti: **Lőwy kalapgyár**

Budapest, VII. Károly-körut 9.

(Hadik-palota) az udvarban.

SZÉKELY és TÁRSA

Budapest, IV. Muzeum-körut 9. sz.

szab. saját készitményü

„ludtalpfüzők"

Czipők már érkeztek raktárra.

VARGA SÁNDOR

füszer és csemege kereskedő

Budapest, VII., Baross-tér 20. (A szobor előtt.)

Ajánlja mindig kitünően felszerelt üzletét, mint szolid bevásárlási forrást. Már érkeztek keresett élelmiczikkek, csemegék, sajtok és gyümölcsök.

BETEGÁPOLÁS. Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis

Fischer Péter és Társa részv.-társ. czégnél

most IV. ker., Kálvin-tér 3. szám

szerezhetők be — Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

Telefon 958. **Alapittatott 1856.**

Neuwald Illés utódai könyvnyomda Bpest, VIII., Üllői-ut 48. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné.

Cenzurat: Mitter.
Anul 1919. Luna okt. Ziua 3.

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, október 5. 18. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.
SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utca 37.**

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár: Egész évre 48.— K.
Fél évre: . . 24.— „
Negyed évre: 12.— „
Egyes szám ára 1 korona.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Semmiből semmi sem lesz.

(bz.) Ha valaki mostanság beszédet mond a nyilvánosság előtt, ha czikket ir, ha illetékes férfiu kijelentéseket tesz, kivétel nélkül valamennyi azzal az erélyes és nyomatékos felszólitással végződik, hogy *dolgozzunk!* Minden elmélkedés és kesergés végső megállapitása az az igazság, hogy egyetlen és utolsó mentsvárunk nem lehet egyéb, mint, hogy dolgoznunk kell.

Ha uj párt alakul — és melyik napon nem alakul legalább egy-egy mostanában? — programjának lehet-e más sarkalstos alaptétele mint, hogy dolgoznunk kell, mert különben menthetetlenül végünk van.

Ezt zengik, ezt követelik, ezt prédikálják évtizedek óta mindenfelől, sőt ugyanezt harsogta borzalmas uralkodásának végevárhatatlan hónapjain át szünet nélkül a világboldogitó és világbolonditó proletár diktatura is és valóban sikerült is elérnie, hogy miként évtizedek óta egyre következetesen lankadt az emberekben a munkakedv és szorgalom, végre akkor, amikor az lett a kérlelhetetlen jelszó, hogy mindenkinek dolgoznia kell, a ki nem dolgozik, ne is egyék, a társadalom csak dolgozókat ismer — végképen és tökéletesen megszünt ebben a szerencsétlen országban, vagy országrészben minden munka és többé nem dolgozott senkisem. A kik példaadókként vezetőhelyeken szerepeltek, azok is legfeljebb csak mimelték a dolgozást, de produkálni nem produkált senki semmit.

A háboru hosszu évei henyélésre szoktatták a dolgos embereket is. A segélyek rendszere, mely a hirhedt munkanélküli segélyben érte el tetőpontját, azokat is tétlenségre csábitotta, a kik a halálosan megunt csukaszürkét levetették magukról. Megdermedt, megállott minden. Olcsó és értéktelen hamispénzben duskáltak az emberek s hiába kecsegtették őket bárminő munkaalkalmakkal, nem volt hajlandó dolgozni senkisem.

Emlékezetes még ugy-e a háboru utolsó éveinek történetéből az a kedves kis epizód, a mikor például Rákosszentmihályon nem akadt heteken át jámbor asszony, a ki jó pénzért a templom kitakaritására vállalkozott volna, nem akadt, a ki a templomi ruhákat kimosta volna, holott pedig a községházán jó néhány százan tolongtak a hadisegélyért.

A nagy összeomlás megritkitotta a munkaalkalmakat, a pénz értéke alászállott, a drágaság nem enyhül, nyomoruság fojtogat; a gyászos hónapok gyötrelmei után fel kellene ocsudnunk, magunkhoz kellene térnünk, siralmas helyzetünk tudatára ébredve rá kellene vetnünk magunkat a komoly dologtevésre, de bizony megint csak a szájunkkal végezzük azt, a mit testtel-lélekkel müvelnünk kellene.

A munkaalkalom megcsappant. A gyárak állanak. Nincs szén, nincs nyersanyag. Az üzleti élet még mindig hüdötten vonaglik. Nincs behozatal, nincs forgalom. A munkaerő nagy része feleslegessé vált, foglalkozást nem találhat. De vajjon, ha akad valami munkaalkalom, tolong és verseng-e utána a munkakereső? Nem, sőt bármivel kecsegtetnék, nem akar dolgozni senki.

Klasszikus példa erre községünk esete. A tüzelőanyag hiánya legfenyegetőbb bajunk s ennek enyhitésére kétségbeesett kisérleteket tesz előljáróságunk. Egyelőre, hogy a pillanatnyi szükséget enyhitse, mint ismeretes, a község fáinak kitermelését folytatja. Kijelölte az áldozatra szánt fákat és megkezdette a vágatást. Naponta osztják a fautalványokat abban az arányban, a mint sikerült egy bizonyos famennyiséget kitermelni. A dolog azonban igen lassan halad, mert nincs munkás, a ki a fakivágásra vállalkoznék. Három-négy emberrel kinlódnak naponta akkor, a mikor harmincz-negyvenet is foglalkoztathatnának. Igy aztán napokig kell sort állani a fautalványért, mig jut az egyes jelentkezőknek. Órákon át tolonganak, zugolódnak, követelőznek, de dolgozni nem akar senki. Ebben a hatalmas, népes községben nem akad munkáskéz, a mely a maga és embertársai javára megragadná a fejszét meg a fürészt.

Jól meg kell érteni, nem ingyenes közmunkáról van szó, hanem becsületesen megfizetett napszámért kérik a fáradozást. Sőt a község azzal fizet, a mi most a legbecsesebb a lakosság számára — fában adja ki a munka bérét. A kiásott fa tönkje, 30 czentiméternyire a föld felett és a 3 hüvelyknél nem vastagabb ágak mind a favágó kommenciójához tartoznak. Még sem akad munkás Rákosszentmihályon. Szégyenszemre a szomszédos községben kell munkaerőt keresni és a

Lapunk mai száma 8 oldal.

drága, becses faanyag igy kivándorol a községből, a mi szűkös készletünket ismét csökkenti és fogyasztja.

Fát lopni, keritéseket rombolni, idegen vagyont erőszakosan elhordani, esztelenül, ellenőrzés és méltányos felosztás nélkül széthurczolni azt, a mi a maga helyén nagyobb értéket képvisel és eltávolitása nehezen pótolható kárt okoz, minderre van munkáskéz elég. Egyetlen nap alatt letarolnak erdőket, szétszednek közvagyont alkotó épitményeket. De becsületes uton, tisztességes osztályrészért dolgozni nem akar senki.

Mi ez? Folytatása a nemzet sirját ásó, romboló őrületnek? Hát még mindig nem volt elég? Még mindig a tébolyodottak tánczát járjuk, a züllés és romlottság nem tombolta ki magát? Hiszen ha ma minden ember a mellét verné és verejtéke hullatásával, tizkörmével vájná ki magának a mindennapi kenyeret, akkor sem vezekelhetné le a vétkeket, mik lelkét nyomják és nem tudná jóvátenni, a mit bünösen lerombolt és elvesztegetett.

Semmiből semmi sem lesz. Már pedig, fájdalom, e perczben senkik és semmik vagyunk és minden vagyonunk a semmivel egyenlő. Fel kellene hát ébredni a lidércznyomás alól és nem csak beszélni a nemzetmentő és országunkat ujra alapitó szorgalmas munkáról, hanem hozzá is látni végre nagykeservesen.

Az ujjászervezett tanfelügyelőség.

— Látogatás Petri Mór tanfelügyelőnél. —

A négy és félhónapos kommunista garázdálkodás mindent feldult, ami nemzeti értéket jelentett az országnak. Legnagyobb pusztitást a kulturális intézményekben végzett és a legveszedelmesebb károkat oktatásügyünk dolgaiban okozta. Esztendők kellenek hozzá, hogy azt a rombolást, amit iskoláinkban, a tanitótestületekben és a vezetésükre bizott gyermekseregben végbe vitt — jóvá lehessen tenni és helyre lehessen állitani.

A népoktatás ügyének legfontosabb őrbástyái a tanfelügyelőségek, amelyeket Trefort Ágost kultuszminiszterünk értékes nemzeti és kulturális tényezőkké fejlesztett, s a hazafiság, magyarosodás és népnevelés igazi apostolaivá avatott. Közöttük is a legbecsesebbek sorába tartozik Pestvármegye tanfelügyelősége, amelynek élén, a magyar kulturának egy kiváló bajnoka, a jeles iró és költő, Petri Mór dr. folytatja egykori nagyemlékü elődjének, Tóth Józsefnek sok évtizedes, elévülhetetlen becsü munkálkodását. A pestvármegyei tanfelügyelőség évtizedeken át csak két-három lelkes tanférfiuval dolgozott. Ők küzködtek az egyre jobban gyarapodó adminisztráczionális munkaanyaggal és látták el a vármegye rohamosan szaporodó iskoláinak dolgait. Tóth József, a magyarság ügyének fáradhatatlan munkása, tömegesen hóditotta meg a magyar kulturának a sváb, tót és szerb ajku iskolákat. Utódainak kezébe olyan arányu munkateret hagyott, hogy tanfelügyelőségünk kénytelen volt sorra rajokat kibocsájtani magából. A különböző kirendeltségek (Kecskemét, Ujpest) osztották meg a munkát, melylyel az egyetlen központi hivatal már — a szükséges közvetlenség hiányában — sikerrel meg nem birkózhatott volna. A pestvármegyei tanfelügyelőség igy is sok személyt foglalkoztató, hatalmas apparátus lett, amelyet Petri Mór dr. modern szellemben, de a régi elvek hüséges követésével fejlesztett valóságos mintaintézménynyé, mely minden izében az ő lelkét tükrözteti. Ezt a lelket izzó hazaszeretet melegiti és jámbor istenfélelem ékesiti. Olthatatlanul lelkesedik és fáradhatatlanul dolgozik mindenért, ami magyar, ami kultura és ami irodalom. Nemes, résztvevő szive odaköti minden legkisebb ügyéhez, mindenkinek minden legapróbb jogos érdekéhez. Évek óta bámuljuk roppant munkabirását és példátlan tájékozottságát, személy és tárgyismeretét. Bármily csekély jelentőségü iskolaügyről esett szó, Petri dr. mindenről tudott és csudálatosan helyes informáczióval rendelkezett. A felügyelete alatt álló rengeteg iskola minden dolgával tisztában volt mindig s minden jogos ügyben szószóló és támogató, bárki méltányos kérelme dolgában jóindulatu pártfogó volt. A távoli, barátságtalan Sziget-utcza negyedik emeletére szorult tanfelügyelőséget bizalommal kereste fel mindenki és mintaintézménynek tartotta a köztudat és a kultuszkormány egyaránt. Ennek egyik legutóbbi megnyilvánulása volt, hogy tanfelügyelőnket miniszteri tanácsossá nevezték ki.

A mindent meggyalázó kommunista korszak természetesen a pestvármegyei tanfelügyelőséget sem kiméltе meg. Mindjárt kezdetben eltávolitották a hivatal élérőll tanfelügyelőnket s helyét egy Porczió István nevü kommunista munkás, a vármegyei müvelődési osztály vezetője foglalta el, aki az egész intézményt lelkéből megvetette és lenézte. Ezek az emberek utálták az aktákat valamennyien. Ahány csak a nyakára ült valamelyik hivatalnak, mind abban mesterkedett, hogy minél többet romboljon. Porczió István és kiadta a jelszót, — mint valamennyi társa — hogy a régi aktákat fel kell égetni, a multból ne maradjon semmi. A hivatal személyzete nagyrészben helyén maradt és passziv szereplője volt a garázdálkozásnak. Petri dr. távozása után Szabó Elemér segédtanfelügyelő maradt a hivatal élén és igyekezett hüséges társaival megmenteni a menthetőt. Ez azonban napról-napra nehezebb feladat lett.

Porczió elvtársnak messze volt a Sziget-utcza. Átadatta a helyiségeket proletárlakásoknak, a tanfelügyelőséget pedig a vármegyeházára költöztette. Egykettőre meg kellett történni a hurczolkodásnak s még azt a kérelmet sem teljesitették, hogy ládákat adtak volna az iratok becsomagolására. Ugy hordták át kosarakban, garmadába szórva. Ezt is csak a személyzet becsületéből, mert az „elvtársak“ tudni se akartak az iratokról.

Később a hivatal az Egyetem-tér 5. szám alá, az Andrássy grófi-ház első emeletére került, ahol valamikor az „Egyetemi kör“ volt, a kommunisták pedig egy bankot szoritottak ki vele. A második költözködés végleg feldulta az egész tanfelügyelőséget s ilyen állapotban találta azt Petri dr. augusztus 9-én, amikor hivatala vezetését ujból átvehette. Könnyekig megható az a jegyzőkönyv, amelyet erről a hivatalos aktusról felvettek. Mint üdvözölte megindult és felujongó lélekkel Sághy Imre dr. segédtanfelügyelő. Petri drt., mint válaszolt a visszatért főnök, miként irják le a hivatal megdöbbentő állapotát és az átélt szenvedéseket... Történelmi dokumentum ez a szürke jegyzőkönyv.

— — — — — — — — — — — —

Néhány hét mult el azóta. Ott ülünk Petri dr. kicsi, puritán egyszerüségü, de barátságos, nyájas dolgozószobájában. Szemben velünk a miniszteri tanácsos, Szeméből uj remény, ulult bizalom, ujra lobbanó lelkesedés sugárzik.

— Szomoru volt. Rémes volt, de elmult. Átéltük; most dolgozunk uj erővel. Rengeteg az akta itt körü-

löttem, mindenfelé. A sok személyi ügy, iskolák ügyesbajos dolgai és elég nagy számban a fegyelmi ügyek. A kommunizmus alatt bünbe esettek, vagy gyenge jellemüeknek bizonyultak ügyei. Nem kellemes munka, de meg kell lenni ennek is.

— A tanfelügyelőség személyzete helyt állott, két-három megtántorodott tagja ellen folyik csak eljárás. A többi hősiesen védelmezte az aktákat és igyekezett ellensulyozni a romboló törekvéseket. Igen nagy feladat volt az iroda rendjének helyreállitása, ami nélkül rendes munkálkodásunkat meg sem kezdhettük. Most már helyén van minden.

Végig megyünk a helyiségeken. A tágas szobákban szépen sorakoznak az iróasztalok. A hatalmas üvegablakokon nyájasan süt be a szeptemberi napsugár. Ki-ki a helyén; az irodának sok férfi és hölgy alkalmazottja van. Petri Mór helyettese Pesthy tanfelügyelő értekezik a felekkel. Ő maga felsőmagyarországi menekült. Megszállott területen volt tanfelügyelő és a helyi lap szerkesztője. Tollát, tudását, hazafiságát most Petri dr. oldalán értékesiti.

A nagy szobában hosszu sorban ülnek a türelmes várakozók. Felek, akik Petri miniszteri tanácsossal személyesen óhajtanak beszélni, de a tanácsos ur csak 12 óra után fogad. Máskülönben soha hivatalos ügyet el nem tudna intézni . . .

Végig megyünk a többi szobán is. Mig körültekintünk, közben Petri dr. hirtelen leadat egy telefontüzenetet. . . Majd az irattárba érkezünk. Mint valami diszszemlén a császárt váró csapatok, ugy állanak szigoru glédában, példás rendben egymás mellett a sorba szedett, összegyüjtött irattári csomók. Nyoma sincs a duló viharnak, mely a hivatalon végig szántott.

A tanfelügyelő, aki közben hirtelen az irógépbe diktált valami sürgős hivatalos intézkedést, maga is szeretettel hordozza körül tekintetét a polczos állványokon:

— Igen; igyekeztünk rendet teremteni. Nagy munka volt, de hát dolgoznunk kell. Egész hazánkat ujjá kell épiteni . . .

— Sokat utazom, elképzelheti. Mindenfelé annyi a tennivaló. Szentmihályra is készülök. Ugy lehet, a jövő héten kimegyek. Felül kell vizsgálni a polgári iskola tanitótestületének a diktatura alatt tanusitott magatartását is. Ott, az iskolaszéki ülésen találkozunk megint.

— Tudom, hogy a bünös tanitónő már fogságban ül. Örvendek, hogy több nem akadt az ottani testületben.

— Hogy mit csináltam a tanácsköztársaság ideje alatt? Amennyire lehetett dolgozgattam. Irtam is, többnyire allegorikus formában aktuális dolgokról. De azután, mikor a házkutatások nagyon gyakoriak kezdtek lenni, óvatosságból ezt is abbanhagytam. Azért maradt néhány érdekes emlékem . . .

Ezek az emlékek valóban érdekesek lehetnek, mert tudni kell, hogy Peti Mór, a kiváló költő és Szilágyvármegye hires monografiájának irója — sok éven át volt Zilahon lapszerkesztő és ujságirói tollával is országos becsülésre tett szert . . .

Borzasztó volt a rombolás, a mohácsi vésznél is nagyobb és szörnyübb az összeomlás, de ha magyar hazánk ujjáépitésén ilyen kezek dolgoznak és ha a romokból olyan csudásan lehet uj életre kelni, mint az ujjászervezett pestvármegyei tanfelügyelőség, akkor kétségbeesésre még ezekben a sötét, szomoruasággal teli napokban se lehet többé okunk. —*tán.*

HIREK.

Október 6. Szomoru, de egyben dicsőséges nemzeti gyászünnepünk, halványulni kezd a te fényed is! Az utolsó évtized annyi nemzeti gyászt hozott, annyi uj magyar vértanut avatott fel, hogy mellettük a dicső séges tizenháromnak emléke a multak ködébe kezd sülyedni. Uj fájdalmak, uj sebek, melyeket be nem hegesztett az idők mulása égetnek, marnak, tépnek mindnyájunkat.

Szeplőtlen emlékü hős tizenhárom, százezreknek, millióknak osztálytársai! Ma nem ünnepelhetünk titeket, ma gyászt visel az egész nemzet, uj sirok ezreit hantolja. Könytenger az ország, önmagát gyászolja. Tizenhárom hős vértanunk lelke, imádkozzatok velünk e napon szegény, bus anyánkért, mi magyar hazánkért . . .

Egyházi hirek. Október 5-én vasárnap a bucsu napján d. e. 10 órakor lesz szentbeszéd és ünnepélyes nagymise templomunkban. Ezt megelőzően 7 és 8 órakor is mondanak csendes misét. Az októberi ájtatosságokat minden szombaton d. u. 6 órakor tartják, vasárnap pedig a szentmisével kapcsolatosan végzik el. — Ma szentelik fel Veszprémben uj püspökünket, Hanauer István drt., ki legutóbb Rott Nándor dr. püspök mellett volt irodaigazgató. Kinevezése, a rendkivüli viszonyok között, érdekes közjogi komplikációkra adott okot. Rott püspök éppen a napokban érkezett vissza Rómából, honnan elhozta a pápa meleg részvétnyilatkozatát, melyet Magyarország szerencsétlensége felett nyilvánitott.

Politikai nagygyülés Mátyásföldön. Szerdán Mátyásföldön szervező-bizottság alakult a képviselőválasztás előkészitésére. Képviselőjelöltté Friedrich István miniszterelnököt kiáltották ki. A miniszterelnök vasárnap, október 5-én, d. u. $^1/_2$4 órakor tartja programmbeszédét a párt nagyarányu zászlóbontása keretében. Kiséretében lesznek Haller István és Huszár Károly miniszterek. A vendégeket Solty Lajos elnök és Sikorszky Titusz titkár, a hölgyközönség nevében Ritoók Emma fogják üdvözölni. Küldöttségek vesznek részt a gyülésen a kerületbeli többi községek: Rákosszentmihály, Czinkota, Rákoskeresztur, Kerepes, Sashalom, Kis- és Nagytarcsa részéről és előreláthatóan tömegesen fog Mátyásföldre seregleni a kerület választóközönsége is.

Huszonöt tanitó. A kultuszminiszter betöltötte állami elemi iskolánkban a tanitói állásokat az utóbbi időkben történt áthelyezések megerősitésével. Most már huszonöttagu tanitótestület müködik iskolánkban, amivel alaposan megszaporodtak az adminisztrációs teendők is. Ez okból kivánatos, hogy Wayand Károly igazgatót felmentsék a tanitás kötelezettsége alól és csak a vezetés és ellenőrzés gondjait bizzák rá. Ilyen értelemben előterjesztést is tett a gondnokság a tanfelügyelőnek. Megfelelő helyiségek hiányában a váltakozó rendszerü tanitást léptették életbe.

Móricz Pál. Móricz Pál, a kiváló magyar iró, a Petőfi-társaság tagja, hosszabb idő után ismét rendes munkatársként, hirlapirói munkálkodását ujból megkezdette. A Keresztény-sajtóvállalat két organuma, a „Nemzeti Ujság" és a Milotay István szerkesztésében napilappá lett „Uj nemzedék" kötötte magához kiváló lakostársunkat, kinek szép magyar irásait igy a szépirodalmi rovat felett is sürün élvezheti a magyar közönség.

Népgyülés. A Rákosszentmihályi Keresztény Szociális Gazdasági Párt mult vasárnap délután népes és lelkes hangu gyülést tartott a kaszinó nagytermében. A népgyülést Hódy Gyula dr. pártelnök nyitotta meg, idézvén Tolstoj Leo gróf szavait: „Vigyázzatok, hogy mécsetek ki ne aludjék!“ Az első előadó Sztanics Lajos vasmunkás volt; régi hive a kereszténységszocializmusnak, aki Haller és Huszár mellett már 15 év előtt küzdött a ker. demokrácia győzelméért. Utána Meyer Lajos szekszárdi főgimnáziumi hittanár tartott nagyszabásu beszédet a vallástalanság és nemzetietlenség ellen. A hazafias tüzü előadás nagy hatást keltett. Lóskay István, mint a központ kiküldötte a kommunizmus büneit ostorozta és a keresztény szervezkedést sürgette. Az ötéves háboru sebeit — balkarját ő is ott hagyta a görlicei áttörésnél — élénk szinekkel ecsetelte. A kiváló szónok után P. Buttykay Antal szt. Ferencrendi tartományi főnök mondott nagyhatásu beszédet. Kifejtette, hogy nem „ez a harc lesz a végső!“ Szónoklatának hatása alatt a keresztény sajtó nagy fellendülése várható községünkben.

Nagy Géza — karkáplán. Nagy Gézát, régebbi hitoktatónkat, ki harcztéri szolgálata óta a váczi Szent József intézetben müködött, a váczi káptalan karkáplánjává nevezték ki. A kiváló fiatal lelkipásztor gyors léptekkel halad előre pályáján.

Mátyásföld uj elnöke. Diósy Lajos, a Mátyásföldi nyaralótulajdonosok egyesületének érdemes elnöke megrendült egészségi állapota miatt régebben ismételten lemondott elnöki tisztéről s azt a választmány többszörös kérelmére sem volt hajlandó megtartani. Végre is helyettes elnököt választottak Solty Lajos fővárosi müszaki tanácsos személyében, a ki az egyesület ügyeit közmegelégedésre vezeti s olyan népszerüségnek örvend, hogy a legközelebbi közgyülésen előreláthatólag nagy lelkesedéssel fogják elnökké megválasztani.

Együgyüség. Nem férne ezekbe a lapokba egyetlen más szó sem, ha sorra végig akarnánk cáfolni azt a sok bárgyu hiresztelést, pletykákat és gyanusitást, amivel a mi javithatatlan közönségünk magát mulatja. Egyet azonban tollhegyre szurunk a sok közül. A külső telepeken bolondítják, ingerlik vele egymást a rosszmáju felebarátok. Azt hiresztelték, hogy a község vállalkozónak adta a favágás munkáját, még pedig zsidó vállalkozónak, (!) aki a saját hasznára szedeti a fákat és méregdrágán árusitván, nyuzza a közönséget. Mindebből egy árva szó sem igaz. A fakitermelést házilag végezteti az előljáróság és maga osztogatja a fajegyek ellenében az utalványokat. Érdekes lenne tudni, honnét eredhet az együgyü hiresztelés?

Az izraeliták ujéve. Izraelita polgártársaink az elmult héten ünnepelték ujévüket, amikor a hivők oly nagy számban keresték fel a templomot, hogy az onnan kiszorult helybeli és a nemrég csatlakozott sashalmiak részére a hitközség alkalmi pótimaházat is rendezett be. Az istentiszteletek emelkedett hangulatban, teljesen zavartalanul folytak le. A zsufolásig megtelt állandó imaházban Fogel Hermann okleveles rabbi végezte a főbb szertartásokat és látta el az énekszámokat. Az istentisztelet kimagasló része volt igen szépen megszerkesztett alkalmi magyar imádsága, amely mély hatást keltett. Kifejezésre juttatta ebben azt a gondolatot, amely az itteni zsidóságnak is álláspontja, hogy még a legnagyobb megpróbáltatások és válságok, a sulyos támadások és üldöztetések, a politikai hullámzások sem ingathatják meg a rákosszentmihályi izraelitákat vallásukhoz való ragaszkodásukban, hazájuk iránt érzett hüségükben, hanem ugy, mint eddig minden alkalommal, ezentul is mindenkor odaadó és áldozatkész polgárai lesznek az édes magyar hazának. Csizmadia Gyula plébánosnak lapunk mult heti számában megjelent „Vallásoktatás az iskolában“ czimü czikke egész eszmemenetét — mint bennünket értesitenek — a helybeli izraeliták maguk is lelkesen üdvözlik és azzal mindenben egyetértenek. A kifejezésre juttatott gondolatoktól vezéreltetve, az izraelita hitközség iskolabizottsága mindjárt a hitoktatásnak az iskolákból való kiküszöbölése után elhatározta, hogy a hitoktatást az imaházban, a hitközség saját eszközeivel tovább folytatja. Az iskolai év végével pedig attól az elvtől vezéreltetve, hogy: „Itt a főváros tőszomszédságában, ahol annyi kisértés és bün alkalma környékezi az ártatlan gyermeket, nincs nagyobb és sügősebb kötelesség, mint a hiterkölcsös oktatással a vallástannak minél intenzivebb tanitásával kiegésziteni és teljesebbé tenni a tanitóság nevelői munkáját“ — nyári hittani kurzust állitott fel, amit a vizsgák után nyomban meg is kezdett és ami az egész nyáron át tartott. A hitközség vezetősége maga is azt hirdeti tehát Csizmadia Gyula plébánossal egyetemben, hogy: „Isten, vallás és erkölcs nélkül mindenünk romba dől.“ Ezért erősen el van tökélve arra, hogy a gyermekek valláserkölcsös nevelésére, a hittanitásnak minél intenzivebbé tételére ezentul is minden lehetőt el fog követni, hogy ellensulyozza az erkölcsnek a szomoru ötödfélhónapos korszak alatt általánossá vált meglazulását.

Rendőrőrszoba a községházán. Hasznos átalakitásokat végeznek a szentmihályi községházán. A kapumelletti első bolthelyiséget, melyben eddig lisztraktár volt, rendőrőrszobává rendezik be és a kapu alá ajtót vágnak. Ezen az üvegajtón állandóan megfigyelheti az ügyeletes a községházán járó-kelőket s a közönség éjjel-nappal kényelmesen megközelitheti a földszinten levő őrszobát.

A váczi diákok. Nagy ribillió támadt a váczi diákok között. Mint mostanában nem ritkaság, a felsőbb osztályok diáksága össze verekedett egymás között. Az egyik tanár rendet akart csinálni, amit nagyon rosz néven vettek a diákok. A felsőbb osztályok ezért sztrájkba léptek s nem járnak az előadásokra.

Uj tanitónő. A kultuszminiszter kinevezte Tiszay Anna okl. tanitónőt a rákospalotai elemi iskolához rendes tanitónőnek. A szép tehetségü ifju tanitónő Tiszayné Kökény Margit rokona és társadalmunk ismert tagja.

Nőgyülés. Mult vasárnap a Nagykaszinó termében nőgyülést tartottak, amely ugyan nem volt valami tulságosan népes, de annál lelkesebb. Pálmai Istvánné és László Ilona a keresztény szocialista-misszió kiküldöttei ismertették röviden a politikai helyzetet. Budaházy László szólott lelkesen és szeretettel a magyar nőkhöz; kár hogy nem hallhatta minden magyar honleány. A lelkesedés eredménye az lett, hogy a keresztény szocialista párt női csoportjának helyi fiókja a közel napokban megalakul. Remélhető hogy az alakuló gyülés iránt nagyobb lesz az érdeklődés.

BUDAPEST Telefon: József 93—59. **Oláh József** RÁKOSSZT. MIHÁLY Telefon 7. (Ehmann-telep)
VII. Tábornok-u. 3. **bádogos és szerelő** Bercsényi-u. 10.
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, ugymint: **központi fütést, szellőztetést, légszesz, vizvezeték, fürdőszoba, angolclozet, szivó, nyomó, kézi- és motor-hajtási szivattyukat, csatornázások és mindennemü épület-diszmü bádogos munkálatokat. Javitások jutányosan eszközöltetnek.**

Piller György öröme. Piller György czinkotai körállatorvosunkat felesége egészséges fiugyermekkel ajándékozta meg. A népszerü állatorvost számosan üdvözölték.

Az ifjusági egyesület diszülése. A nemrég alakult „Rákosszentmihályi ifjusági egyesület" vasárnap tartotta nyilvános diszülését, melyre igen tekintélyes számu közönség sereglett egybe a polgári leányiskola kettős nagytermében. Csendben, szinte észrevétlenül teremtették meg az ambicziózus fiatalok ezt az uj egyesületet, annál meglepőbb volt az eredmény, amit ilyen rövid idő alatt is produkálni tudtak. A hallgatóság kellemes és tanulságos órákat töltött a fiatalok társaságában és meggyőződött róla, hogy az uj egyesület derék, komoly czélokat szolgál. Nemcsak tiszteletreméltó mulatsága a törekvő ifjuságnak, nem egyesületesdi játék, hanem valami ujszerüen szerencsés és okos vállalkozás a hasznos önképzés czéltudatos eszköze és a szépnek és nemesnek tiszteletreméltó kultusza, anélkül, hogy tudákossá, nagyképüvé válnék és ezzel czélját s rendeltetését elveszitené. Igazi szivbeli gyönyörüséget okozott a kedves, változatos és tanulságos program, melyet vasárnap nyujtottak és ritka lelki gyönyörüséget szerzett látása a becsületes, tiszta lelkesedésnek, mely ugy a közremüködőket, mint a hallgatóságot eltöltötte. Vázsonyi Ádám, az egyesület jeles képességü, fiatal elnöke egyszerü, megkapó szavakkal nyitotta meg a diszülést és néhány tömör mondatban hitvallást tett programmjukról, melyet a nagy Széchenyi nyomdokain hazafias és keresztény szellem hat át. A programm keretében legzajosabb sikere György Lajosnak, az egyesület egyik legértékesebb tagjának volt, ki a „Magyar ifjusághoz" czimü költeményét szavalta el. A münek és az előadásnak egyenlő sikere volt. Lángoló szavu, pompás lendületü, gondolatokban gazdag és formailag is jeles költemény, amelyet szerzője, kinek előadó képessége is közismert, tökéletesen érvényre juttatott. Perczekig zugott utána a taps és éljenzés. Ugyancsak komoly sikere volt György Lajos prózai értekezésének a Szerelemről irott filozófikus munkájának, mely kényes témáját érdekes gondolatokkal világitotta meg és tisztult felfogásával magához kötötte a hallgatók rokonérzését. Érdekes és kiválóan elismerésre méltó volt Kertesy Ignác ügyes, értelmes és tömör előadása a gőzgép szerkezetéről. Praktikus ismeretterjesztő értekezés, melyet mindenki egyképen élvezetesnek és hasznosnak talált. A program keretében bemutatták a fiatal egyesület dalkarát és vonószenekarát is. A legszebb reményekre jogositó siker tőlük sem maradt el. A dalkar, melyet Kertesy Ignácz vezetett hozzáértéssel, több jeles hanggal dicsekedhetik. A Manek-Danis-Szlavkovszky-Kertesy Béla kvartett szép magyar ábrándot adott elő megértéssel és hatással. A Hymnusz rekesztette be a szép és gazdag programmot. Az egyesület, ismételjük, már is komoly figyelemre és őszinte méltánylásra tette magát érdemessé. A diszülésen felülfizettek: Kovács Ferencz 10.—, Wayand István 10.—, X. Y. 4.—, Farkas Andor 3.—, Schuszter Károly 2.—, Danis Mihály 2.—, összesen 31 koronát. (—*ch.*)

Kincstári lovak. A Vörös hadsereg szétzüllésekor a járás területén sok kincstári ló maradt a közönség gondozása alatt. A hatóság most arról szerzett tudomást, hogy a lovak egy része olyan emberek kezébe került, a kik hasznothajtó vállalkozásban használják fel és tökéletesen elcsigázzák azokat. Fontos érdek, hogy a lovak földmüvelő gazdákhoz jussanak, a kik az őszi mezei munkáknál nagy mértékben nélkülözik az igavonó állatokat. Ez okból a községekben összeirják a magánkézben levő kincstári lovakat és a hatóság gondoskodni fog róla, hogy megfelelő helyekre jussanak, egyuttal pedig szigoruan ellenőrizteti, hogy kellő gondozásban és táplálásban részesülnek-e?

Jegyzőválasztás Nagytarcsán. Nagytarcsa községben szerdán tartották meg a jegyzőválasztást. A község főjegyzőjévé egyhangu lelkesedéssel Friedrich Ágostont, a vármegyei jegyzői kar egyik igen érdemes tagját választották meg, ki azelőtt Isaszeg községben működött. A választáson a járás közigazgatási testülete nagy számban képviseltette magát és az uj főjegyzőt meleg ünneplésben részesitette.

A véreb. Kribusz János Pehárcz István mérnöknek volt a kocsisa Kisszentmihályon. Veszekedett kommunista, kinek lelkét számos gyilkosság büne terheli. Annak idején maga dicsekedett vele, hogy megölt egy kath. papot és Rákospalotán a kukoriczásban elásta. Meggyilkolta ezenkivül Keglevich grófot és el tett láb alól két asszonyt. A kenyéradó gazdájának családjára rá akarta szegezni az ajtót, hogy rájuk gyujtsa a házat, hadd' pusztuljon a burzsuj fajzat. Csendőrségünk régen keresi a gonosztevőt, hogy számon kérje büneit s különösen, hogy a pap holttestét feltalálhassa. Most végre kiderült, hogy a gyilkos a győri fogolytáborban van. Lépéseket tettek kiadatása iránt.

Muzsikaszó. Vasárnap este. A Rákosi uton fel s alá hullámzik a sétáló közönség A Corvin-utcza sarkán csoportba gyülemlik. A Polner zeneiskolában a Mükedvelők szalonzenekara muzsikál. A nyitott ablakokon át kiáramlik a zeneszó. Élvezettel hallgatja az utcza közönsége. A napigondok és szomoruságok szelid enyhitője az este és ha még valahogyan kedves, hangulatos melodiák vegyülnek bele, akkor rászáll a szivekre a jótékony narkotikum. Erre a narkotikumra pedig igazán nagy szükségünk van mostanában Igaz, hogy csaljuk vele önmagunkat, dehát nem eléggé csal bennünket az élet? Rózsaszinü délibábjaival ezer szépet igér és nem juttat mást számunkra, mint sötét silhuetteket . . . A zeneszó lelkesiti a katonát és mi, a munka, a gond fáradt harcosai egy kicsit enyhültebb szivvel, lélekkel ballagunk tovább, ha gondjaink tömegét illuziókba, poézisbe simitotta a lágyan zengő muzsikaszó. Jó volna, ha többször hallanók azt a muzsikát!

Lopnak. Megint elég sürü a tolvajlások esete községünkben. A napokban ellopták az egykori lóvasut talpfáit, amelyeket a régi végállomáson őriztek évek óta. Többrendbeli tyuklopás is történt a héten Szentmihályon. Csendőrségünk azonban gyorsan hozzálátott a nyomozáshoz és rövidesen elfogta a tolvajokat. A baromfi egy része is megkerült, azonban sajnos, néhány tyukot leölt állapotban találtak meg.

Freisz Károly szabadságon. Évek óta szakadatlan buzgalommal látja el a községi élelmiszer-raktár kezelését Freisz Károly esküdt elöljáró. A raktárakban most fejezték be az ellenőrző leltározást, mely pontos és hiánytalan eredménynyel végződött. Ebből az alkalomból Freisz Károly egy hónapi szabadságot kért és kapott az elöljáróságtól, hogy ötévi munkálkodásának fáradalmait kipihenhesse. Távolléte alatt Gilevszky közélelmezési bevásárlónk helyettesiti.

A vágóhid. A községi vágóhid szánalmas állapotban van. Még tavaly elrendelte a képviselőtestület, hogy alapos tatarozást végezzenek rajta s a költségeket is megszavazta hozzá. A munkálatokat Szabó József épitőmester még akkor megkezdette, de a forradalmi fordulat miatt nem fejezhette be. Az elöljáróság most elhatározta, hogy a munkálatokat bevégeztetí s e czélból ujabb megbizást adott a vállalkozónak.

Rákospalotai fa kapható. Rákosszentmihályon körhirré tették, hogy rákospalotai fa kapható, *jegy nélkül.* Megrendelhető hétfőn, szerdán, pénteken és vasárnap reggel 9-től d. u. 6-ig Szentmihályon, Csömöri-ut 66. sz. a. Közérdekből közreadjuk ezt a tudósítást mi is, hátha segithet a révén néhány lakostársunk tüzelőszer inségén.

Hirek a vármegyéből. Kőszeghi Sándor vármegyei főlevéltáros elhalálozott. A vármegye alispánja a főlevéltárosi teendők ellátásával Bratáv János Hunyadvármegyei menekült főlevéltárnokot bizta meg. — Budakalász vezetőjegyzővé Armay Lajos okl. jegyzőt választották meg.

Az örök ige. A következő levelet kaptuk: „Tisztelt Szerkesztő ur! Engedje meg, hogy kifejezést adjak egy sóhajnak, amit az örökösen kellemetlenkedő közlekedés okoz nekünk szegény szentmihályiaknak. Kevés vonat jár, mert nincs szén, rosszak a motorok. Jó, ezt megértjük. De vajjon az a kevés és jó kocsi, ami még a pályán közlekedik, vajjon azok miért nem felelnek meg a mozgási követelményeknek? A héten is volt egy hatalmas forgalmi akadály, ami egész délutánra megbénitotta a normális forgalmat. A reggeli bejárás türhetetlen kezd lenni, nemcsak a kevés számu szerelvény miatt, hanem azért is, mert rendetlenül, pontatlanul közlekednek a járatok. Kellemetlen azután a 20 perczes várakozás is az 1-es villamosra. Mert, kérem szeretettel, mióta, Budapesten meghosszabbitották este 8 óráig a forgalmat, de megritkitották a vonatokat. azóta félórákat várunk a budapesti végállomáson, amikor legjobban sietnénk a dolgunk után. Tehát a meghosszabbitásból nekünk csak a ritkitás jutott ki. Ne tessék félreérteni a dolgot, nem „kényelemről van itt szó, nem azért hangzik panasz! Egyáltalában lehet-e kényelemre gondolni is a mi közlekedésünk terén, vagy lehet-e ezt a kinlódást „közlekedésnek“ nevezni? Kész hive (aláirás.)“

Lesz tüzelőfa!! Kecskeméthy Vincze törvénybiránk csütörtökön negyedszer tárgyalt Gödöllőn a koronauradalommal, hogy községünk számára tüzelőfát szerezzen. Fáradozását végre is jelentékeny siker koronázta. Legalább száz waggon tüzelőfát kapunk a kerepesi és gödöllői erdőből, melynek kitermelését hétfőn, október hónap 6-án már megkezdik számunkra. Négyszáz székely ember végzi a favágást, mivel helybeli munkásokat ott sem kaphattak. A fa szállitása tehát legközelebb megkezdődik. Ezenkivül is folynak tárgyalások más irányban ezer waggon fa megvásárlása érdekében, ez az ügy azonban még nem érett meg annyira, hogy végleges megegyezésről számolhatnánk be. Ez a lapzártakor érkezett hir bizonyára örvendetes megnyugvást kelt közönségünkben.

SPORTHIREK.

Mi lesz vasárnap? RAFC I.—Pannonia I. d. u. 1/2 4 órakor (RAFC pályán). RAFC II.—Pannonia II. 2 órakor (RAFC). RAFC ifj.—VAC ifj. d. e. 9 órakor (BKVT). Rfalvi SC I.—KSC I. d. u. 3-kor (RSC). Rfalvi SC II.—KSC II. d. u. 1/2 2-kor (RSC). RSC I.—BSC I. d. e. 1/2 11-kor (RSC). RSC II.—BSC II. d. e. 9-kor (RSC) Pestujhely I.—Haladás I. d. e. 11-kor (RAFC). Pestujhely II.—Haladás II 9-kor (RAFC).

Mult heti eredmények: RAFC I.—Rfalvi I. 1:0 (1:0). Biró Federith. Igen erős mérkőzés, amely igen szépen indult, azonban a közönség ez alkalommal, az egyébként izgalmasnak, de fairnak igérkező küzdelmet, a játékosok és a biró folytonos izgatásával elrontotta, ugy hogy a biró a mérkőzés további vezetését a közönség sportszerü viselkedésétől tette függővé. Ugy a RAFC, mint a Rfalvi SC emberei mindent elkövettek, hogy a közönségüket nyugalomra intsék, azonban azt már nem tudták megakadályozni, hogy az ő egyesületükhöz nem tartozó közönség a további izgatástól tartózkodjék. Sajnálattal kellett tapasztalni, hogy a községünkben müködő másik sportegyesület játékosai és a közönsége közül egynéhányan jártak elől ily rossz példával, amely példa mindenesetre nem fog békés együttmüködésre vezetni.

Kérjük tehát ugy a játékosokat, mint a közönséget, hogy a pályák bármelyikén, bármily csapatok mérkőzésén sportszerüen viselkedjenek, mert ennek ellenkezője árt a helybeli sportnak. A mérkőzésen a játékosok egy bizonyos elfogultsággal játszottak s hogy az eredmény nem más, az már a fentebb emlitett izgatásnak tudható be.

A csatársor goalképtelen volt, számos helyzetet nem használt ki, a halfok közül a mult mérkőzés legjobb embere Mayer, lesántult, Nagy Istvánnak pedig a czipőtalpa szakadt le, ami természetesen a játékát erősen befolyásolta, a fedezetek közül Nagy volt a jobb, bár Falk a „tacskirály“ sokat mentett. A csapat legjobb embere Pribék, a kapus volt, aki fényes formában volt s számos védhetetlen goaltól mentette meg a RAFC hálóját.

A Rfalvi SC csapatáról és annak játékáról a legjobbat mondhatjuk és örömmel láttuk a csapat fejlődését.

Egyéb eredmények: Ékszerész ifj.—RAFC ifj. 2:1. A RAFC ifj. csapata veszteségét a fegyelmezetlenségének, a pályán való folytonos egymásközti veszekedésnek, a minduntalani helycserének köszönheti. Ideje volna, ha az ifj. csapat tagjai megrendszabályoztatnának egy kicsit és ezt ajánljuk az intézőkörök figyelmébe.

Pestujhelyi SC I.—Rákosi MTE 2:0.

RSC—Egyetértés utóbbi meg nem jelenése miatt elmaradt.

MÁV—ELAC 1:0. ELAC-nak első veresége.

RAFC II.—Rfalvi SC II. 2:0.

RSC comb.—Juttagyári SC 4:1.

Hivatalos rész.

Értesités.

Értesitem a lakosságot, hogy a szeptember-október havi egyesitett élelmezési jegy október 1—10-ig érvényes 4-es számu burgonya-szelvénye 2 (kettő) kgr. burgonyára váltható be.

Egyben közlöm, hogy a julius-augusztusi egyesitett élelmezési jegy augusztus 20—30-ig érvényes burgonyaszelvényére járó 1 kgr., a „H“ betüs szelvényre járó 3 kgr. továbbá a szeptember-október egyesitett élelmezési jegy szeptember havi 3 drb. burgonyaszelvényére járó 2 kgr. burgonya f. é. október hó 10-ik napjáig kiadható.

Ezen időpont után a szóbanforgó szelvények semmi körülmények között sem válthatók be.

Rákosszentmihály, 1919. október hó 2-án.

Krenedits előadó.

Értesités.

Értesitem a lakosságot, hogy a szeptember-október havi egyesitett élelmezési jegy 31., 32 és 32. számu október havi sószelvényeire egyenként 10—10 dgr. (a három szelvényre összesen 30 dkgr.) só szolgáltatandó ki.

Rákosszentmihály, 1919. szeptember hó 27-én.

Krenedits előadó.

Tájékoztató.

Rákosszentmihály község közellátási osztálya tudomására hozza a lakosságnak, hogy gyermek cipőt, ruhát és kabátot hoz forgalomba a következő árak mellett:

A nagyságszámok a gyermek kora szerint igy emelkednek:

Ruha:	3 éves gyermek	III.	számu	I.-a	159.—	II.-a 92.—
	4	IV.			176.—	103.—
	5	V.			193.—	114.—
	6	VI.			209.—	125.—
	7—8	VII.			226.—	136.—
	9—10	VIII.			242.—	147.—
	11—12	IX.			259.—	153.—
	13—14	X.			275.—	169.—
Horthy kabát:	2—3 éves gyermek	I.	számu	I.-a	198.—	II.-a 161.—
	3—4	II			205.—	167.—
	4—5	III.			231.—	173.—
	5—6	IV.			248.—	179.—
	6—7	V.			264.—	185.—
	7—8	VI.			281.—	198.—
	8—9	VII.			297.—	209.—
	9—10	VIII.			314.—	220.—
	10—11	IX.			330.—	231.—
	11—12	X.			347.—	242.—

Czipő: 32—35 számig 200.— K
36—38 220.—

Ha a gyermek fejlettebb testalkatu, igy inkább egy magasabb számot rendeljünk, mivel a gyermek ugyis növésben van.

A rendelés feladásánál elegendő a nagyságszámot jelző számot és szinszámot megjelölni.

Megrendeléseknél a teljes ár fizetendő.

Minta megtekinthető a rákosszentmihályi közellátási osztály 11. számu szobájában.

Rákosszentmihály, 1919. szeptember hó 30-án.

Rákosszentmihály község
közellátási osztálya.

Szakácsnőt és szobaleányt felvesz gyermektelen házaspár. — Cim a kiadóhivatalban.

Megbizható lapkihordót alkalmaz a „Rákos Vidéke“ kiadóhivatala: Szentkorona-u. 37.

Eladó elutazás miatt Rákosszentmihályon 301 □-öles telken **két ház.** Az egyik két szoba, két konyha, a másik három szoba, három konyha. Értekezhetni a tulajdonosnál: özv. Juhász Jánosné, Új-utcza 8. A körforgalmi villamos mellett.

Keresek 2 vagy 3 szobás lakást butorozva, Rákosszt.-Mihályon, esetleg környékén. Válasz: Szepesi-utcza 15. alá kéretik.

Női kalap átalakitásokat olcsón és gyorsan, modell után Budapest, IV, Veres Pálné-utcza 34. II. lépcső, I. em. 4.

Polgári iskola 5—6 osztályára felelősség mellett sikerrel előkészit elsőrendü szakember. Budapest VII. Dembinszky-utca 16. II. 12., d. u. 3—5-ig.

Holzer divatháza Bpest, IV. Kossuth-Lajosu. 9. Külön női fehérnemü osztály.

Alapitva 1864-ben.

Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor
Budapest, IV. ker., Ferdinánd bolgár király-ut 4.
Csemege. Füszeráruk. Halak.

A Budapest—Cinkotai Hév. végállomáson lévő
könyv- és hirlapüzlet
tisztelettel ajánlja dusan felszerelt raktárát:
könyv-, levélpapir és irószer-ujdonságokban.
További támogatást kér illő tisztelettel:
Rosner Hugó.

VILLAMOS-THERMOFOR
áramszabályozóval
Árjegyzék ingyen!
NAGY KÁROLY
BUDAPEST, IV. KIGYÓ-TÉR 1.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.
NAGY IMRE virágnagykereskedő Budapest, IV., Fővám-tér 6.
(a központi vásárcsarnok átellenében.)
A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.
Modern kertészeti telepem: II., Pasaréti-ut 64.

Grünvald és Váhl
saját készitményü menyasszonyi kelengyék fehérneműek és vászonáruk raktára. Különlegességek: Blousok és pongyolákban
BUDAPEST, IV. VÁCZI-UTCZA 26. Telefon 98.

Dona Döme és Tsa
papirkereskedése, a poprádi gyár raktára
Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.
Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceán-tengerentuli levélpapirt,** valamint egyeb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket. □ □ □ □ □
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

Telefon 79—33. *Női kalap-különlegességek* Telefon 79—33.
Virányi J. *női kalap gyára. Kalapformázás, festés és diszités elfogadtatik.*
Budapest, IV., Ferenczieк tere 3. szám.

CZIRING ÁRMIN
Budapest, Deák Ferenc-utcza 19. szám.
A szücsipari kiallitáson első aranyéremmel kitüntetve! Kizárólag sajátkészitményü szücs- és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

GUTTMANN BÉLA
kötött- és szövöttáru nagykereskedése
Koronaherceg-u. 6. sz.
Női-, férfi- és gyermekharisnyák. Kötött és szövött keztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Magyar Világ kávéház
Budapest, Kossuth Lajos-u. 18.
Az előkelő közönség valamint külföldiek és vidékiek találkozó helye. — Hideg és meleg vacsora.

Aranyvirág kitünő jó levélpapir discret boritékkal. Kapható: SZÉNÁSY BÉLA papiráruházában Budapest, Ferenciek-tere 9.

Telefon József 55-85.
Stepanek Antal
orvosi műszer-, kötszer- és orthopädiai gépek gyára
Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 49. szám.
Készíti az összes orvosi műszereket és betegápolási cikkeket. Mint: műlábakat, támgépeket, sérvkötőket, haskötőket és görcsér elleni harisnyákat.

Jung Péter csemege-áru nagykereskedés
Budapest, IV. Fővám-tér 6. szám
központi vásárcsarnokkal szemben.
Konzervek, sajtok, likőrök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Hölgyeket nem, de férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával **öltöztet**
a Platschek Áruház
Budapest, IV., Károly-körut 28.
Elsőrendü minőségek. Szigoruan szabott árak. Kérjen árjegyzéket!

Uri-, női-, és gyermek-fehérnemüek, zsebkendők, harisnyák, pongyolák, törülközők, kötények stb.
VILCSEK VILMOS
vászon- és fehérnemü-áruházában.
Budapest, IV. Kecskeméti-utcza 9.

KELETI J. orvosi műszer- és testegyenesitő gépek gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

RÉTAY és BENEDEK
Budapest, IV., Váci-utca 59 sz.
Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.
Szállitunk: Oltárokat, szószékeket, urkoporsókat és teljes templomi berendezéseket. Elvállalunk bármely restaurálási munkát, templomok kifestését és kikövezését. Raktárunk dusan fel van szerelve házi és templomi használatra való finom viaszgyergyákkal, égőolajjal, tömjén és füstölőszénnel. — Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere cikkek
Szemere Gáspár Budapest, IV. ker., Deák Ferenc-u. 6.

Jaut Róbert villamberendezési vállalata
Rákosszentmihály, Rákóczi-utca 11.

PAUKER JÓZSEF fuvaros
Rákosszentmihály, Ilona-utcza 23. sz.
Elvállal butorszállitást, épitkezési és minden egyéb fuvarozások pontos és szakszerü szállitását.

RADÓ ALADÁR
bluz- és pongyola divatáruháza
Budapest, IV., Kristóf-tér 6.

Velour és filz férfi és női kalapok alakitását legszebb kivitelben készíti: **Lőwy kalapgyár**
Budapest, VII. Károly-körut 9.
(Hadik-palota) az udvarban.

SZÉKELY és TÁRSA
Budapest, IV. Muzeum-körut 9. sz.
szab. saját készitményü
„ludtalpfüzők"
Czipők már érkeztek raktárra.

VARGA SÁNDOR
füszer és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. (A szobor előtt.)
Ajánlja mindig kitünően felszerelt üzletét, mint szolid bevásárlási forrást. Már érkeztek keresett élelmiczikkek, csemegék, sajtok és gyümölcsök.

BETEGÁPOLÁS. Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis
Fischer Péter és Társa részv.-társ. ozégnél
most IV. ker., Kálvin-tér 3. szám
szerezhetők be — Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.
Telefon 958. Alapittatott 1856.

Neuwald Illés utódai könyvnyomda Bpest, VIII., Üllői-ut 48. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné.

Cenzurat:
Anul 1919. Luna okt. Ziua 12.

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, október 12. 19. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.
SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utca 37.**

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár: Egész évre **48.— K.**
Fél évre: . . **24.— „**
Negyed évre: **12.— „**
Egyes szám ára 1 korona.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Várunk, egyre várunk . . .

(bz.) Várunk, egyre várunk, mindig csak várunk valamire . . . Most talán a békekötésre és más változásokra, amelyek után elkövetkezik az epedve várt sorsfordulat és annyi viszontagság után jön a nagyszerü fellendülés, mely a történelem tanusága szerint mindenkor nyomon követi a pusztulást és sülyedést...

Emlékszem jól, hogy nem is olyan régen várva-vártuk, hogy elmuljék végre a rettenetes nyomottság korszaka, mely a háborus időket megelőzte. Azután vártuk, vártuk esztendőkön át, hogy végére jussunk a szörnyü háborunak. Aztán a forradalmas izgalmak végére várakoztunk . . . És eljött a legsötétebb 133 nap, a borzalmak évadja, a mihez foghatót nem próbált még ez az ezer esztendős haza. És vártuk, napról-napra, hogy elkövetkezzék az elmaradhatatlan vég, eljöjjön a nagyszerü fellélegzés s akkor, . . . akkor majd elérjük az ismeretlen jót, a régen vártat.

Ma pedig uj határnapokat várunk és uj remények kecsegtetnek, majd, majd, ha igy lesz, ha ugy lesz, ha minden ujra jó lesz . . .

Eszembe jut régen volt ifjuságom, gyermekkorom. Majd ha nagy leszek, majd ha valókra válnak álmaim. Majd ha megszabadulok az iskola nyügétől. Majd ha elkészültem az életre, ha megválhatok tanulás terhétől... Akkor, akkor . . .

Még csak néhány év. Majd ha a kezdet nehézségein tul leszek. Várom boldogulásomat az életben, a pályámon . . . Nincs már sok hátra, czélt érek. Egy-két előlépés és nem hiába dolgozom . . .

Keserves küzdelemmel jár a kezdet. De hiszen minden fejlődik, halad. A becsületes munkának meg lesz a gyümölcse. Csak türelem, türelem. Várjunk csak bizalommal . . .

Majd ma megszabadulok a terhektől, a melyeket a kezdet nehézségei reám háritottak. Letörlesztem néhány év alatt, aztán . . . czélt érek. Egy-két esztendő czéltudatos munkája, s aztán épithetünk, ezt s azt a vágyunkat teljesithetjük.

Némely csapás ugyan utunkat vágja, de majd csak leküzdjük azt is. Még csak ezt a bajt győzzük le, még csak azon az akadályon vergődjünk keresztül . . . Aztán, igen, azután . . .

Negyedszázad alatt, ha az ember dolgozik, küzd, vergődik, viaskodik az élettel, beleszürkül ugyan, de a lelke üde maradhat. Az éltető reménység ápolja életkedvét. A vágyakozás tüzeli életerejét, már pedig vágyban az üdv, mondja a költő s tudjuk, hogy igaza van.

Nem elég a saját gondod, ember?! Itt a háboru, mely keresztül gázol minden számitáson, letipor minden reménységet. Most már nem csak a magam csekélyke dolgai bántanak, már a haza gondja is ránk szakad ólomsulyával — és most már nem csak a saját sorsunk jórafordulását várjuk, hanem édes hazánk sorsáért reszketünk és jobb jövendőjéért epedezünk.

Ezenközben pedig mulnak az évek, hosszu láncszemekként leperegnek az idő hatalmas kerekén s talán ha valaha megszakad egyszer majd még a beborult ég sürü kárpitja és a derü sugarai áttörhetnek a fellegeken, akkor . . . akkor, fájdalom, mi már vagy nem leszünk többé, vagy fáradt szivü, megtört öregek leszünk, a kiknek megbékélt, elröppenésre készülő lelke elvesztette fogékonyságát a későn érkező öröm és boldogság iránt.

De — akkor is lesznek fiatalok, életre való, élni vágyó, lelkes, erős ifjak, a kiknek szivét vágyak és remények égetik. És ők sem lesznek boldogok és nem lesznek elégedettek. Sohasem fogják elhinni, miként annak idején mi sem hittük el, hogy a miben élnek, az számukra a boldogságnak földi osztályrésze. Vágyaik lesznek és reményeik, melyeket kergetni fognak, mig az ő fejükre is le nem száll a dér szürkesége és megvénhedt, fáradt tagokkal, megroskadtan át nem kell látniok, hogy el nem érhető, csábos szivárvány csupán a vágy és remény, mely e földi pályán szüntelen kecsegtet s a mire várunk, — esztendőkön át uj, meg uj alakban — itt a földön pályabérünk nem lehet soha.

A tapasztalat szerzi a rideg megismerést, a melynek nyomán még sem támadhat kétségbeesés. Mert belőle az ész száraz következtetése ugyanarra a kettős eredményre vezet, a mit a lélek ösztönszerü poézise ajándékoz az embernek. Az egyik az, hogy ha meddő küzdelmünk az élettel s e földön tökéletes boldogságot el nem érhetünk, kell hinnünk a tulvilágban, a hol minden szenvedés jutalmat lel s a tiszta vágyak epesztő szomjuságát a boldogság kelyhéből olthatjuk el. Más szóval, a földi élet bérét ne várjuk e hitvány arasznyi

Lapunk mai száma 8 oldal.

lét keretében, hanem a vallás véges elménknek csudás vigasztalása szerint a nagyszerű mindenség rejtett, titokzatos térein keressük.

S a másik? Egyszerű emberi és becsületesen önző logikai következtetés, hogy céltalan és vigasztalan lévén küzdelmünk és vergődésünk az élet megpróbáltatásai között, igyekezzünk azon, hogy létünket minél elviselhetőbbé és kellemesebbé tegyük a magunk mára. Ennek pedig mi a titka? Ne keseritsük meg egymás életét, ne nehezitsük meg a léttel vivott küzdelmet, hanem tegyük lehetően könnyüvé és édesitsük meg, amint csak lehet. *Szeressük egymást* és segitsük egymást emberek, mert csak a tiszta felebaráti szeretet szépitheti meg az életet!

Várunk, egyre várunk, mindig csak várunk valamire . . . Most is várunk a nagyszerű csudára, a mely jóra forditja a csapásokat, áldássá varázsolja az átkot, mely rajtunk ül. S miközben jajgatunk és siránkozunk, egymást mardossuk, üldözzük, czivakodunk, pártoskodunk, gyülölködünk, fenekedünk, s a mi jártányi erő még izmainkban van, egymás torkának szánjuk, hogy kiszoritsuk belőle az alig pislálkodó életet. Hol a szeretet szava, a mely tulkiabálja a veszni indulók őrjöngő zsivaját, hol az apostol, aki tulharsogja a zagyva zürzavart és megállitsa az eszeveszett haláltánczot és közéjük menydörögje a megváltó igét, — a melytől felébredjenek önkivületükből: — *Szeressétek egymást magyarok!*

Egyházi szervezkedés Mátyásföldön.

A kies és kedves fekvésü Mátyásföldön nagyarányu egyházi szervezkedés indult meg az utóbbi időben. Az itt lakó római katholikus hivek lelki ellátásáról eddig — miként egykor Rákosszentmihályon és Ehmann-telepen is — a csömöri plébánia gondoskodott. Abban a nemes egyszerüségében is diszes templomban, (közadakozásból, a hivek áldozatkézségéből — első sorban a Paulheim-család buzgólkodására, hiszen köztudomásu, hogy Paulheim József egymaga 32.000 koronával járult hozzá — kalazanti szent József tiszteletére épitették 15 évvel ezelőtt) fennállása óta minden vasárnap és ünnepnapon istentiszteletet tartott itt a csömöri plébános vagy káplánja. Ez év junius hónapjában azonban váratlan meglepetés érte a mátyásföldi hiveket. Kratochvill József esperes-plébános ugyanis kihirdette a templomban, hogy a következő vasárnap már csak ugy lesz misénk, ha már magunk gondoskodunk papról. Ezt az elhatározását Pozsgay Tivadar templomatyához intézett hivatalos levelében igy indokolja meg a plébános:

420/1919.

Nagyságos *Pozsgay Tivadar* számtanácsos urnak
Mátyásföld.

Nagyrabecsült barátom!

Miheztartás céljából tisztelettel tudomásodra adom, miszerint a beállt körülmények következtében julius hónaptól kezdve többé nem leszek azon helyzetben, hogy Mátyásföldön ünnep- és vasárnapokon az isteni tiszteleteket végezhessem. Nem kétkedem benne, hogy a sok (hivatalától megfosztott) fővárosi hitoktató között nem egy fog találkozni, aki az általam elhagyott tisztet örömmel fogja betölteni. Ezen elhatározásomat vasárnap közölni fogom a mátyásföldi hivekkel is. Ezuttal el nem mulaszthatom veled elhatározásomnak inditó okait is közölni. E napokban ugyanis czinkotai hiveim egy küldöttség utján tudomásomra adták, hogy mint jóformán 200 éves egyháznak tagjai, határozottan kivánják, hogy náluk az isteni tiszteletek minden ünnep- és vasárnapon megszakitás nélkül végeztessenek; egyuttal csodálkozásukat fejezték ki afelett, hogy mig a mátyásföldiek csekély anyagi áldozat mellett folytonos isteni tiszteletekben részesülnek, addig a czinkotaiaknak csak minden harmadik vasárnapon jut egy-egy szentmise, holott ők a csömöri plébános fentartásához évenkint több ezer koronával járulnak. Nevezetteknek (ily sulyos érvekkel támogatott) jogos kivánsága elől ki nem térhettem. A többi egyházi funkcziót természetesen én fogom végezni.

Maradok nagyrabecsülésem kifejezése mellett Csömörön, 1919. év junius 19-én,

barátod
Kratochvill József,
esperes-plébános.

E levél értelmében tehát a Mátyásföldön lakó katholikus hivek, 1919 julius 1-től ugyszólván — pap nélkül maradtak. Nem volt, a ki vasárnap az istentiszteletet templomunkban elvégezze. Lelki elhagyatottságunkban körülnéztünk a környéken, hogy addig is, mig önálló lelkészről gondoskodhatunk, legalább vasárnapra és ünnepre biztositsuk az istentisztelet megtartását. Előbb Atzél Aladár ujpesti hitoktató volt szives elvállalni, hogy vasárnaponként átjön Ujpestről Mátyásföldre és elvégzi a szent misét. Mikor pedig egyéb elfoglaltsága miatt kérésünket már nem teljesithette, a rakosszentmihályi lelkészek, mint jó szomszédok vállalták ideiglenesen a vasárnapi és ünnepnapi misézést templomunkban. Az egyházi életünkben igy beállott változás folytán rögtön átláttuk, hogy a csömöri plébánián már nincs mit keresnünk. Miért is megtettük a szükséges lépéseket, hogy Mátyásföldön önálló lelkészség szervezessék. Addig pedig, mig ez a hivatalos eljárás befejeződik, a jó öreg Pozsgay Tivadar templomatya az eddigi szokás szerint gyüjtés utján, önkéntes adományokból gondoskodik az egyházi szükségletek fedezetéről. A mult hétfőn végre szervezkedő gyülésre jött össze Mátyásföld és Ujmátyásföld katolikus közönsége. Az Egyesületi Ház előtt elterülő szép parkban, az Isten szabad ege alatt, az aradi tizenhárom vértanu emléknapján, október 6-án tartották meg az alakuló gyülést, amely elnökévé Pozsgay Tivadar ny. számtanácsost, jegyzőjévé pedig Farkas István tanárt választotta meg. Az elnök e nevezetes gyülés jegyzőkönyvének hitelesitésére dr. Neiszer Antal ny. államtitkárt és özv. Becske Bálintné urnőt kérte fel. A közgyülés egyhangulag kimondotta, hogy a csömöri plébániától elszakad, függetleniti magát és önálló egyházközséggé alakul. A hitközségi alapszabály-tervezetet — dr. Szarvas László ügyvéd előadásában — amelyhez Neiszer Antal, Földváry Ferenc igazgató és mások szólottak hozzá, pontról-pontra letárgyalták és elfogadták azzal, hogy főpásztori jóváhagyás céljából az egyházmegyei Főhatósághoz felterjesztik a kerületi esperes utján. Végül az egyháztanácsot választották meg, amelynek tagjai lettek: Pozsgay Tivadar, Szikora Zoltán, Horváth György, Neiszer Antal dr., Nagy Kálmán, özv. Becske Bálintné, Farkas István, Szalay Jánosné, Diósy Kálmán, Nagy Mihály, Buchmüller Ágoston, Semsei István, Apagyi Emil, Ehmann Viktor, Toncsik József, Mihain Ida,

Zettner Vilmos, Földváry Ferenc, Szarvas László dr., és Modrovich Elek. A megválasztottakat Pozsgay Tivadar üdvözölte és buzgó munkálkodásukra az Isten áldását kérte. Neiszer Antal dr. és Földváry Ferenc megköszönték a közgyülés bizalmát, de a megtiszteltetés elől ki akarnak térni. Hiveik azonban számitanak hasznos tevékenységükre és a mátyásföldi egyház felvirágoztatása érdekében az egyháztanácsban való megmaradásukat remélik. *Mátyásföldi.*

Hangulatok.

Bucsu. Mult vasárnap bucsu volt Szentmihályon. A vidám, szines, rikoltozó zenebona, hagyományos mulatságok szinterévé tette a piacteret. Zajongott, tele tüdővel fujta a papirtrombitát a fiatalok serege és a sürü tömegben incselkedően csapott le egy-egy gyanutlan bámulóra a főzőkanál. Volt mutatványos bódé is, aminek volt sok bámulója — kivülről. Minek bemenni? Hiszen künn is folyik egy müsor, hangos csalogató invitálás képében. Bucsunapi jókedv, vidámság... De hová lett a mézeskalácsos sátor? A tükrös sziv, az olvasó, a lovagló huszár? Az ijesztgető, hangos puffanásu „béka" a sipoló hólyag? Hová lettek? Szegény bucsu ez . . . Bizony nagyon szegény és csak a paródiája a régi, fényes bucsunapoknak. De hiszen ma mindenben nagyon szegények vagyunk. A szivünk, a szemünk is más lett, a kedvünk sem a régi. Mi csak fáradt testünkkel járjuk ezt a mai bucsut, a lelkünk régi, kedves emlékek elgondolt illatát kutatja. Ballagunk lassan a tömeg között elgondolkozva és azon kapjuk magunkat, hogy mégis elfogultak vagyunk egy kicsit. Miért beszélünk olyan sokat szomoruságról? Hát az a hangos jókedv, ami felveri a délutánt, a duhajkodó gyereksereg lármája csak hazugság lenne?

Dehogy is hazugság! Mi vagyunk szomoruak, mi, akik régi emlékekre, régi trombitákra, régi sátrakra gondolunk vissza, akiknek szivét szomoruságba ringatja egy régi jókedv keserü utóérzése.

*

Őszi este. Most virágzanak az őszirózsák és szirombontásra készülnek a fehér krizanthemumok. Mire az őszirózsa lehullatja szirmait, akkorra sárba kerülnek a lombok is és a kedves krizanthemum virág egyedüli ékessége lesz az ősznek — a temetőnek. Őszi, holdas esték misztikus csöndje borul most nap-nap után a pihenésre simuló életre. Sötétlő lombok, pihenő fényesszemü házak, hallgató mésszigek és az estidőn sétáló ember ugy érzi, mintha szive lüktetése is csendesebbre válnék, hogy része legyen a mindent átfogó nagyszerü harmóniának.

Most mindenütt világos az égbolt, mert a hold hinti alá halavány fényét, holdtalan estéken csak a nagyváros fölé hajló ég pereme világos. Ott az embergyártotta világosságok égnek. Olyan gyorsan üzi most el az este a nappalt. És olyan kihaltak kora estén az utcák! Csaholó kutyák zavarják csak a hallgató harmóniát, de ha nem volna diszonancia, nem éreznénk ugy a csendet. Sulyos terhek alatt roskadozó emberek bukkannak fel néha az utak szögletén. Fát cipelnek. A hold ravaszul mosolyog, de a nyomor fázósan, éhesen ordit az emberi szivben és veritéket gyöngyöz a homlokra. Szomoru ősz 1919-ben — — — *(gy–gy)*

Eladó elutazás miatt Rákosszentmihályon 301 □-öles telken **két ház.** Az egyik két szoba, két konyha, a másik három szoba, három konyha. Értekezhetni a tulajdonosnál: özv. **Juhász** Jánosné, Új-utcza 8. A körforgalmi villamos mellett.

HIREK.

Tüzelőfa. Minden eddiginél fontosabb tárgyalást folytatott a héten elöljáróságunk a tüzelőfa beszerzése dolgában. Nem kevesebbről van szó, mint, hogy annyi tüzelőfához jusson községünk, hogy az egész közönséget, jegy nélkül, korlátlan mennyiségben elláthassa. Sajnos, közelebbi adatokat még nem közölhetünk, mert a tárgyalások csak a hét végén fejeződnek be, annyi azonban bizonyos, hogy a kedvező eredményre igen komoly a remény, s igen nagy a valószinüség, hogy a fáradozást végre méltó siker koronázza. Ha pedig igy lesz, akkor elöljáróságunk csakugyan kivivja az egész község lelkes elismerését, mert a legnagyobb gondtól szabadit meg. Ezen a nagyarányu terven kivül már előbb Kisterennén, Salgótarján mellett, járt Kecskeméthy Vincze törvénybiró s ott akart fát szerezni. Van is legalább száz vagon, sőt több is, csak az a baj, hogy a vasutállomástól nyolc kilométernyi távolságkól kell elfuvarozni az erdőből, ott pedig fuvar, igavonó állat hiányában egyáltalán nem kapható, tehát innen, 120 kilométernyiről kellene az igásfogatokat odaküldeni, a mi végső esetben meg is történnék. A számunkra biztositott kerepes-gödöllői koronauradalmi fa kitermelését a héten megkezdették és tovább folytatták a helybeli fák vágását is, hogy egyelőre a fajegyekre szolgáltathassanak ki minimális porciókat. A községi fatermelés a villamos vezetékek miatt sok nehézséggel jár. Szerdán estefele a József-utczában ráejtettek egy fát a villamos világitás fő (táv-) vezetékére, a mi hosszabb fennakadást okozott az áramszolgáltatásban, de szerencsére Molnár Gyula és emberei gyorsan segitettek a bajon. A Rákóczi utcza fáit csak ugy tudják kiszedetni, ha a világitás azalatt szünetel. A községi bizottság fel is kérte a Phöbus társaság igazgatóságát, hogy két napra szereltesse le ott a vezetéket, hogy a favágást kettőzött erővel elvégezhessük.

A Nagykaszinó közgyülése. A Rákosszentmihályi Nagykaszinó október 26-án, vasárnap, d. u. 4 órakor tartja rendes évi közgyülését, melyet 25-én, szombaton rendkivüli választmányi ülés előz meg. Igy határozta ezt el a választmány mult szombaton tartott ülésén, amelyet a gyengélkedő Farkas Géza elnök helyett Csabány A. János alelnök vezetett. A közgyülés napirendjén a rendes évzáró jelentések és választások szerepelnek s ugyanott döntenek több kirekesztett tag felebbezése ügyében is. A kizárásokkal kapcsolatosan több tag rendkivüli közgyülés egybehivását is kérte, ez azonban a rendes közgyülés kitüzése következtében tárgytalanná vált. A választmány egyébként tudomásul vette Eszláry László jegyző lemondását és a jegyzői teendők ellátásával a választásig Barabás Györgyöt bizta meg. Rendes választmányi tagokul hivták be Kökény Péter, Krenedits Gyula és Várhegyi Aladár póttagokat.

Kertészeti előadások. Igen értékes terv merült fel Rákosszentmihályon. Kecskeméthy Vince törvénybiránk, aki gyakorló kertész és a szakmájában elsőrangu tekintély, a téli évadban ismeretterjesztő kertészeti előadásokat fog tartani az érdeklődő közönség számára, hogy a kertgazdaságot gyümölcsözővé tehessük községünkben. Kis Kecskemétet akar teremteni ezen a célnak kiválóan megfelelő helyen, hogy a községnek és a lakosságnak számottevő hasznot biztositson. Az előadások és megbeszélések felölelik a konyhakertészet, gyümölcsészet, talajjavitás és virágkertészet dolgait. Törvénybiránk fővárosi iskolában évek óta sikerrel müködik, mint kertészeti szaktanitó s bizonyára igen sok

praktikus ismeretet fog köszönni itteni kurzusainak a mi közönségünk is. Az előadásokat a Nagykaszinóban fogják megtartani.

Egyházi ének. A mult vasárnapon, templomunk búcsuünnepén, amikor Taraba József hitoktató mondott emelkedetthangu szentbeszédet, Csizmadia Cyula lelkész pedig segédlettel ünnepi misét celebrált, a kóruson Pomóy János h. kántor két fia — az egyik fővárosi zenetanár, a másik tényleges tiszt — Miatyánkot és Ave Máriát, Bartha István operaénekes pedig alkalmi egyházi éneket adtak elő a hivek épülésére. Ma, október 12-én Mihály Rudolf felsődabasi kántor énekel a 8 és 10 órai misén.

Trószter Mária emlékezete. Polgári leányiskolánk nagyérdemü megalapitója, Trószter Mária emlékezetének megörökitéséről végre méltóképen gondoskodhatnak a hálás és kegyeletes utódok. Kaprinay Kriszta igazgató buzgó gyüjtéséből alap keletkezett, amely legujabban lényegesen megnövekedett. Az intézetben 1914. évben végzett növendékek pünkösd hétfőjén ötéves találkozót tartottak s ez alkalommal gyüjtést inditottak Trószter Mária emlékének megörökitésére. Igy most már 1137 korona 70 fillér áll rendelkezésre, amelyet további gyüjtéssel fognak gyarapitani. Elsősorban is 200 koronás tőkével gyászmise-alapitványt tettek templomunkban és ennek kamataiból minden év szeptember 19-én csendes gyászmisét mondanak a máter Trószter lelkiüdvösségéért. Később pedig sirkövet emelnek porai fölé a helybeli temetőben.

Az evangélikusok közgyülése. A rákosszentmihályi ág. h. ev. egyházközség mult vasárnap tartotta közgyülését, melyen a hivek nagy számban vettek részt. Megalakitották a gyülésen az egyházközség vezetőségét. A választás egyhangu volt. Mind azokat a jelölteket választották meg, akiket legutóbbi tudósitásunkban névszerint felsoroltunk. A gyülésen Blatniczky Pál lelkész is részt vett s lendületes beszédben vázolta az ev. egyházközség jövő feladatait.

A Keresztény Szociális Párt női csoportja alakuló gyülést tartott október 6-án. Az aradi vértanuk emléke a cselekvés mezejére szólitotta községünk hölgyeit, akik impozáns számban jelentek meg a Mazáts-féle vendéglő helyiségében, hogy a keresztény és hazafias ujjáéledés munkájába szegődjenek. A megalakult tisztikar a következő: elnök Kaprinay Krisztina, ügyvezető elnök Neuwirth Anna, alelnök br. Podmaniczky Georgine, főtitkár Kohlács Emilia, titkár Zeisler Dezsőné és Domé Mária, főjegyző Benes Jenőné, jegyző Horváth Mariska és Schefarek Józsefné, főpénztáros Matinszóka Rezsőné, ellenőr Vörös Ferenczné, Kádár Józsefné és Zirmann Józsefné, választmányi tagok: Krenedits Sándorné, Bognár Istvánné, Kramer Istvánné, Gombás Kálmánné, Orbán Antalné, Szilvási Józsefné, Domba Kristófné, Rothhammer Istvánné, Hatvány Lajosné, Tresánszky Istvánné, özv. Lenz Józsefné, Gombás Károlyné, Pap Berta, Csávolszky Ferencné, Gilich Miklósné, Farkasné, Muzsik Zoltánné, Horváth Istvánné, Matinszóka Elza, Bangha Lujza, Váczy Gyuláné, Tiszay Anna, Schaller Mártonné, Weinwurm Jánosné, Prókay Sándorné, Sostarecz Alajosné, Somogyi Jánosné, Erdei Sándorné, Vaczuler Józsefné, Horváth Gergelyné, Sárai Andrásné, Lédeczi Józsefné. A gyülés elhatározta, hogy minden pénteken d. u. 6 órakor összejön, amikor is szivesen látja községünk keresztény és hazafiasan gondolkozó hölgyeit. Már az első összejövetel is az irgalmasság áldozatkész megnyilatkozását váltotta ki, amennyiben a szegény gyermekek részére ruhagyüjtést inditottak meg, amely célra Papp Berta tanitónő saját lakásán ajánlott fel helyiséget.

Fehérnemü tisztitás Rákosszentmihályon. Valóságos szerencse érte Rákosszentmihály közönségét. A jónevü budapesti Adria tisztitógyár gyüjtőtelepet létesitett községünkben. Nyolcz nap alatt végzi a rábizott munkát. Ezentul tehát nem kell a szennyes gallérokat Budapestre beczipelni. A gyüjtőtelep községünkben József-utcza 31. sz. alatt van.

Az iskolagondnokság ülése. A rákosszentmihályi állami iskola gondnoksága október 4-én Pálfi János elnöklete alatt ülést tartott, amelynek jegyzőkönyvét Meltsok Béni és Balázsovich Zoltán hitelesitették. Örvendetes tudomásul vette a gondnokság az elnök jelentését, hogy a kiküldött bizottság alapos vizsgálatot tartott a tanitótestületnek a kommunizmus alatt tanusitott magatartása dolgában és senki ellen sem talált semmi kifogást. — Wayand Károly igazgató jelentést tett az osztályok elhelyezéséről. Tizenegy teremben 22 osztályt helyeztek el váltakozó rendszer szerint. Két osztály van az Anna-telepen, azonban a beirás eredménye alapján a belső területen meg kellett nyitni a hatodik első osztályt is s ezt a huszonötödik osztályt nem tudják elhelyezni, valamint gondoskodni kell a két iparostanonciskolai osztály megfelelő elhelyezéséről is. A polgári leányiskola helyiségét óhajtották igénybe venni, ezt azonban a községi elöljáróság megtagadta. A gondnokság hosszabb vita után bizottságot küldött ki, hogy a községi elöljárósággal a helyiség kérdését megoldja. Tagjai: Pálfi János elnök, Krenedits Sándor, Balázsovich Zoltán és hivatalból Wayand Károly igazgató. — Tudomásul vette a gondnokság, hogy Wayand igazgatónak a tanitás alól felmentése tárgyában tett elnöki előterjesztés kedvező elintézését felsőbb helyen elvi akadályok gátolják, miért is más módot keresnek, hogy az igazgató terheit megkönnyitsék, annál is inkább, mert az igazgató a jelen körülmények között a felelősség vállalására nem hajlandó. A községnek két körzetre osztását kéri tehát a gondnokság, külön igazgató vezetése alatt. Az első körzetbe a központi és második számu iskola, a másodikba pedig az I. sz., az Anna- és Árpádtelepi iskola és a két kisdedóvó tartoznék. Hozzávetőleges határ a József-utca lenne. Wayand igazgató előterjesztette a vendégként jelenlevő tanitótestület kérelmét, hogy a második igazgató férfi és lehetőleg Radomszky Mihály legyen, ki husz évi itteni működése alatt pontos és lelkiismeretes munkálkodásával arra érdemet szerzett. A gondnokság a kérelmet tudomásul vette és pártolóan felterjesztette. Iskolánkhoz 4680 kor. évi járandósággal iskolaszolgát neveztek ki, amivel a gondnokság kérelme nyert kedvező elintézést. A szolga azonban már a próba idő alatt megelégelte a dolgot és eltávozott. Wayand igazgató javaslatára a gondnokság felkérte a „Rákos Vidéke" szerkesztőségét, hogy hirdetmény utján keressen uj jelentkezőt, ez azonban a hét végére feleslegessé vált, mert alkalmas helybeli pályázó jelentkezett, aki az alkalmazást próbaképen el is nyerte. — Csizmadia Gyula lelkész nyilatkozott végül a hitoktatás ügyéről, mely minden osztályban megkezdődött, bárha az egyik hitoktatónk kinevezése még nem történt meg. Végül Wayand igazgatót felhatalmazták, hogy a rendelkezésre álló 182 kor. magánadományból az érdemes, szegény iskolásgyermekeket iskolaszerekkel lássa el.

Október hatodika iskoláinkban. Az aradi vértanuk emlékére egykor — nem is olvan régen — hazafias ünnepélyeket rendezett minden társaskör községünkben. Az ötéves világfelfordulásban azonban majdnem feledésbe mentek még azok is, akik életüket áldozták a hazáért. Az utóbbi években egyedül az iskolákban emlékeztek meg róluk kegyelettel. Az idén az Ehmann-telepi iskolák tanulói tanitóik vezetésével átjöttek a rákosszentmihályi templomba istentiszteletre, a rákosszentmihályi iskolákban pedig méltatták a nap jelentőségét és délután szünetet tartottak.

Uj tanitók. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Sáffár Antalné Drumár Kornélia pőstyéni községi polgári iskolai menekült tanitónőt addig, mig előbbi állomáshelyére vissza nem térhet, ideiglenesen szolgálattételre a helybeli polgári leányiskolához osztotta be, anélkül, hogy a beosztás a szolgálati viszony tekintetében változást jelentene. — Itt közöljük még, hogy Baka Mátyás igazgató fiát, Baka Józsefet, ki nemrég szerezte meg tanitói oklevelét a fővárosban, a Práter-utczai áll. elemi iskolához osztották be helyettes tanitóként.

Dohányjegyek. Budapesten és Ujpesten dohányjegyek léptek életbe. Minket, többi főváros környékieket megint kihagytak a játékból. Mi szivjuk a jó levegőnket.

Esztendők keserves közdelme után belekapcsoltak a főváros közellátásának körzetébe, sőt végre az élelmiszerjegyeink is érvényesekké váltak Budapesten. Nemrég azonban ezt is visszacsinálták. Odatartozunk, de a jegyünkre csak itthon vásárolhattunk. Most meg a dohányjegyből egyszerüen kirekesztenek, bizonyára azért, mert mifelénk hatalmas dohányföldek látják el az ittlakó nagygazda közönséget . . . Nem elég a nyomoruságunk, még folytonosan ilyen mostoha bánásmoddal kell azt sulyosbitani!

A kommunizált telkek ügye. Az elkommunizált rákosszentmihályi telkek ügyének rendezésére kiküldött bizottság befejezte müködését. A bizottság Kecskeméthy Vincze törvénybiró vezetése alatt olyan sikerrel végezte feladatát, hogy az érdekelt felek között barátságos egyezségeket hozott létre. Mindössze három esetben nem volt képes az érdekellentéteket kiegyenliteni s ez a három ügy a járási főszolgabiró elé kerül. Az egyezséggel elintézett esetek száma ezzel szemben több százra rug.

Az elfogottak. Szeptember 14-iki számunkban hirt adtunk arról, hogy csendőrségünk többek közt letartóztatta Maximovits Miklós rákosszentmihályi lakost, aki a kommün alatt egy vörös dandár gazdasági főnöke volt. Maximovits, kit azóta az ügyészség szabadlábra helyezett, a következő nyilatkozat közlésére kérte fel szerkesztőségünket: „Soha nem voltam kommunista. A kommün alatt semmiféle politikai tisztséget nem vállaltam, politikai agitációban részt nem vettem, még csak meg sem hallgattam, mert felfogásommal ellentétes volt. Soha nem voltam Kalocsán s az egész hirből csak annyi igaz, hogy a kommün alatt, mint sok ezer tisztfársamat, behivtak engem is katonai szolgálatra, mint az első népfelkelő gyalogezred élelmezési tisztjét és főhadnagyát és ebben a minőségemben a vörös őrség ujpesti kapitányságánál osztottak be gazdászati tisztül. Mint gazdászati tiszt természetesen még csak rendőri tevékenységet sem fejtettem ki, hanem tevékenységem kizárólag az elszámolási közigazgatásra szoritkozott". Teljes tisztelettel *Maximovits Miklós.*

Estély. A Nagykaszinó mükedvelő ifjusága a mult hét szombatján tartotta kabaréval egybekötött tánczestélyét a Nagykaszinó disztermében. Az estély zártkörü volt és a hangulat fesztelenségét élénken képviselte egy-egy későnjövő társaság hangos bevonulása és otthonias diskurálása. A müsor a tipikus és megszokott kabarédarabokból és egypár magánszámból állt. Nem akarunk moralizálni, de volna egypár szavunk a mostani kabarérenaissance-hoz. Az utóbbi évtizedekben hatalmas szélhámoskodás uralkodott az irodalom és a szinmüvészet terén, esztétikai igazságok palástja alatt. Azt mondták, a müvészetet nem lehet erkölcsi értékü tételekkel guzsba kötni. Számüzték tehát az erkölcsi szempontokat, de ugyanakkor (és ez volt az esztétikai tévedés!) bevezették a müvészetek csarnokába a perverz erkölcstelenséget. Ez a kedves vendég, mint duhaj, korcsmai legény, hatalmas pusztitást végzett azután a tiszta müvészigségek világában. Fekélyessé tette az irodalmat és hedonisztikus eszközzé tette a szinpadot. És igy a magas esztétikai szempontok ellenére mégis köze volt az erkölcsnek a müvészetekhez — rothadó formájában. De nemcsak az erkölcstelenség, hanem egy másik szörny, a minden más szempontot eltaposó üzlet is ráütötte jellemző bélyegét a müvészkalandorok széles eliziumára. A kalandorságnak pedig széles tere nyilt a szinházakban és gombamódra szaporodó torzszülötteiben — a kabarékban. Az erkölcsi ösztönösségek terén megismétlődött az angol renaissance kezdetének tiszta szellemiségeket lenyügöző világa azzal a különbséggel, hogy akkor a londoni Red Bull-szinházban megjelenő szemérmes hölgyek diszkrét álarczot viseltek, mig a lipótvárosi muzsacsarnokban sem az inkognitó, sem a pirulás szempontjából nem volt erre szükség. De ne beszéljünk mult időben, mert még ma is igy van ez! Ám reméljük, hogy majd másképen lesz. A magyarság öntudatra ébredő ereje el fogja végezni mindenütt tisztitó munkáját. A kalandorságok kora — reméljük — lejárt és egészséges erők uj utakat fognak törni tisztult czélok irányában. A muzsa arcza ma sápadt és megkinzott, az uj nemzedékre vár a feladat, hogy szellemi felsőbbségének és tisztaságának varázsával visszaadja egészséges, élettől duzzadó szineit. A szellemi megujulás czélja lebegjen a hivatott és az amatőrködő kulturharczosok szemei előtt! — Az estély kabaréjának első száma a Cox és Box c. vigjáték volt. Madarász Ila egy szobaasszony szerepében kedves volt. Kiszer Guszti és Barabás Gyuri régi rutinja a látható igyekezet ellenére sem tudta eléggé kifejleszteni a kellő komikumot. A „Háromszög" c. hatásos vigjátékban F. Mucsy Nusi meglepte a közönséget temperamentumos, szines előadásával, pompás rutinjával. Barabás Gyuri is hasonlóképen jó volt a neki szokatlan zsánerü szerepben. A férj alakjában Erdélyi Sándor buzgólkodott. A drámai mozzanatok iránt a közönség kevesebb fogékonyságot tanusitott. A „Zeneszerző" c. kezdetleges és vérszegény bohózatban elsőrangu figurát adott egy őrnagy szerepében Kiszer Guszti. Kaczagtató volt Csabány Jancsi az őrnagyné hárpia szerepében. Madarász Ila mint szinésznő bájosan és finoman játszott. Pintér Vilma eredeti szobaleány, Vargha Gyula ötletes pucczer volt. A három darabon kivül E. Szigeti Hatvany Lola és Vargha Gyula páros tánczjelenete zajos sikert aratott. F. Mucsy Nusi énekszámai kedvesek és közvetlenek voltak. Grünwald Nelly igazi élvezetet nyujtott a komolysággal és müvészi erővel előadott áriákkal. Az éneklőket H. Wayand Ilonka kisérte zongorán elismert tökéletességgel. Az előadás rendezéséért a fáradhatatlan, tehetséges Kiszer Gusztit illeti az elismerés. Az előadás után muzsikához látott a czigány és a felparázsló jókedv szineivel az arczokon járta a tánczot az ifjuság. „Álom, álom édes álom . . ." Igen, álmodjunk, hogy felébredhessünk . . .

Mükedvelő-előadás. A Rákosszentmihályi Mükedvelő-Társaság ma, október 12-én, vasárnap a Balatonkávéház összes termeiben, pont 7 órai kezdettel a RAFC s a saját alapja javára kabaréval egybekötött tánczmulatságot rendez. Müsor: 1. Szerzők iskolája. Vigjáték. Igazgató — Farkas Béla, Titkár — Barabás Gyurka, Oroszlán regényiró — Kiszer Guszti. 2. Samuka a moziban. Bohózat. Apa — Varga Gyula, Samuka 14 éves — ***, Egy ideges ur — Farkas Béla, Kikiáltó — Csabány Jancsi. Urak, hölgyek, mozilátogató közönség 3. Az utolsó csók. Dráma A tanár — Erdélyi Sándor, Szinésznő — Pender K. Farkasné, Beteg — Kiszer Guszti, János — Farkas Béla. 4. Müsoron kivüli számok: Matheidesz Alice, Varga Gyula, E. szigeti Hatvany Lola. Belépőjegy 10 korona. Saját buffet. Müsor után tánc. A zenét Kolompár Dezső zenekara szolgáltatja.

Elveszett boa. A rákosszentmihályi körforgalmi villamoson kedden, a Jenő-utczai megállóhely után ott maradt egy négyszegletes szkunksz boa. A károsult, özv. Böhm Antalné, kéri a becsületes megtalálót, hogy illő jutalom ellenében adja át Rákosszentmihályon, Sándor-utcza 52. sz. alatti lakásán.

BUDAPEST Telefon: József 93–50. **Oláh József** R. SZT. MIHÁLY Telefon 7. (Ehmann-telep)
VII. Tábornok-u. 3. **bádogos és szerelő** Bercsényi-u. 10.
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, ugymint: **központi fütést, szellőztetést, légszesz, vizvezeték, fürdőszoba, angolclozet, szivó, nyomó, kézi- és motor-hajtási szivattyukat, csatornázások és mindennemü épület-diszmü bádogos munkálatokat. Javitások jutányosan eszközöltetnek.**

SPORTHIREK.

Mi lesz vasárnap? RAFC I.—KÉVE I. (Postás-pálya) d. u. ½3 órakor. ELAC I.—ETC I. (Postás) d. u. ½5-kor, Pestujhely I.—KSC I. (RAFC) d. u. 3-kor. Pestujhely II.—KSC II. (RAFC) d. u. ½2-kor. Pestujhely ifj.—KSC ifj. (RAFC) d. e. ½11-kor. RSC I.—Pannonia I. (Ipoly-utca) d. u. ½4 órakor. RSC II.—Pannonia II. (Ipoly-utca) d. u. 2 órakor. Rfalvi SC I.—NFC I. (RSC) ½4-kor. Rfalvi SC I.—NFC II. (SSC) d. u. 2 órakor.

Mult heti eredmények. RAFC I.—Pannonia I. 1:1. Biró: Varga M. A saison legszebb és a legfairebb mérkőzése, amely e mellett változatos és mind végig izgalmas volt. A kezdés után Pannonia heves támadást indit a RAFC kapuja ellen, de a védelem a támadásokat sorban leszereli és bőven támogatja a RAFC csatársorát labdákkal, azonban a csatárok a kapu előtti határozatlanságukkal sok helyzetet hagynak kiaknázatlanul.

A félidő eredménytelenül végződik.

A második félidő ugyancsak heves irammal kezdődik, a támadások hol az egyik, hol a másik kaput veszélyeztetik, mig végre a 25-ik percben korner rugásból a labda Mayer János, a RAFC halfjáról a kapuba pattan és ezzel az öngoallal szerzi meg Pannonia a vezetést.

A RAFC erre még hevesebb iramot diktál, támadást-támadásra vezet, annyira, hogy Pannoniát a saját térfelébe, szoritja. A heves támadást végre a félidő 42. percében siker koronáza, Nagy Károly kiszökve, védhetetetlen lövéssel kiegyenlit. A kiegyenlités után a RAFC ujból támad, de az idő rövidsége miatt jobb eredményt már nem tud elérni. Ki kell emelnünk Hölzl K. játékát, aki a csapatban a legnagyobb agilitással és jó helyezkedésével tünt ki.

Egyéb eredmények: Pestujhelyi SC I.—Kéve I. 2:1. Rfalvi SC I. KSC I. 1:0. RSC I.—BSC I. 5:0. Rákosi MTE I.—Haladás I. 2:1.

RAFC I.—KÉVE I. mai mérkőzése a régi lóversenytéren levő Postás-pályán kerül lejátszásra. A mérkőzés d. u. ½3 órakor kezdődik. A játékosok és az érdeklődő tagok felkéretnek, hogy ½2 órakor a találkozási helyen (a cinkotai határuti-őrház) *pontosan* jelenjenek meg.

RSC hirei. Vasárnap, f. hó 5-én d. e. lelkes játékkal győzött RSC a Belvárosi SC ellen 5:0 arányban. A csatársor legjobb embere Nagy Sándor volt. A fedezetsorban Csordás tünt ki odaadó játékával. — A második csapat 6:0 arányban győzött. — Választmányi ülés. F. hó 16-án (csütörtök), este 7 órakor a Hausvater-féle vendéglőben a RSC választmányi ülést tart. Kérjük a tagokat pontosan jelenjenek meg.

Az őszi forduló legérdekesebb mérkőzése a III. osztályban kétségkivül okt. 26-án fog lezajlani a RSC pályán, amidőn RAFC lesz az ellenfél. Már most is oly nagy az érdeklődés bent a szövetségben is, hogy nemcsak az összes III. osztályu egyesületek, de még a II. osztályból is több csapat fogja képviseltetni magát ezen a mérkőzésen.

A RAFC vivóosztályának megalakitása. F. hó 12-én, vasárnap, alakitja meg a RAFC vivóosztályát, délelőtt 11 órakor a Balaton-kávéházban. Ezuttal értesitjük a tisztelt érdeklődő közönséget, hogy a RAFC a téli és teremjátékokat felkarolta téli programmjában. Az eziránt érdeklődők forduljanak Szabó Géza titkárhoz, aki bármilyen kérdésben felvilágositással szolgál.

Gallérok, kézelők tisztitását 8 nap alatt legszebben készitjük.
sima, fényes, hófehér.
ADRIA SZAB. GALLÉR ÉS KÉZELŐ TISZTITÓ GYÁR BUDAPEST, VIII. HUNYADY-UTCZA 12.
Rákosszentmihályi gyüjtőtelep: József-utcza 31.

Meghivó.

A „Rákosszentmihályi Nagykaszinó" 1919. október 26-án, délután 4 órakor a Nagykaszinó disztermében tartandó

negyedik évi rendes közgyülésére

Tárgysorozat:

1. Titkári jelentés a Nagykaszinó működéséről.
2. Pénztári jelentés.
3. Költségelőirányzat
4. Pnéztárnok választása.
5. Gazda „
6. Könyvtárnok „
7. Jegyző „
8. 10 pótválasztmányi tag választása.
9. Kizárt tagok felebbezése.
10. Esetleges inditványok. (Az alapszabályok értelmében 8 nappal előbb benyujtandók.)

Rákosszentmihály, 1919. október 10-én.

Az elnökség.

Hivatalos rész.

Értesités.

Értesitem a lakosságot, hogy a petróleum jegyek további intézkedésig semmi körülmények között sem válthatók be.

Rákosszentmihály, 1919. óktober 2-án.

Krenedits előadó.

Értesités.

Értesitem a lakosságot, hogy a szeptember-október havi egyesitett élelmezési jegynek október hó 1-től 10-ig esedékes 16 számu zsirszelvénye 15 dgr. sertésfehérárura váltható be.

Ugyanezen jegynek 22. 23 és 24 számu szárazfőzelékszelvényei egyenként 8 dgr. szárazfőzelékre válthatók be. A három szelvény egyszerre is beváltható, mely esetben 25 dgr. szárazfőzelék szolgáltatandó ki.

Rákosszentmihály, 1919. október 2-án.

Krenedits előadó.

Értesités.

Értesitem a lakosságot, hogy az egyesitett élelmezési jegy október 11—20-ig érvényes 5-ös számu burgonyaszelvényére 2 (kettő) kgr. burgonya szolgáltatandó ki.

Rákosszentmihály, 1919. október 7-én.

Feleky h. előadó.

Értesités.

Értesitem a lakosságot, hogy az egyesitett élelmezési jegyek október 1—10-ig érvényes 10-es számu cukorszelvényeire 25 (huszonöt) dgr. cukor szolgáltatandó ki.

Az október 11—31-ig érvényes cukorszelvények beváltása további rendelkezésig tilos.

Rákosszentmihály, 1919. október 7-én.

Feleky h. előadó.

Értesités.

Értesitem a lakosságot, hogy a lisztjegyeknek október 1—10-ig érvényes összes szelvényei csak kenyérlisztre válthatók be. Az október 11—31-ig érvényes szelvények további rendelkezésig nem válthatók be.

Egyben közlöm, hogy a közélelmezési miniszter ur kilátásba helyezte, miszerint az október hó 11-től érvényes fehérlisztre szóló szelvények már fehérlisztre lesznek beválthatók.

Rákosszentmihály, 1919. október 7-én.

Feleky h. előadó

Árpaszalma eladó. Rákosszentmihály Sashalom-u. 3. **Klimkó.**

Értesítés.

Értesitem a lakosságot, hogy a szeptember-október havi egyesitett élelmezésijegy október hóra érvényes cukorszelvényeit további intézkedésig beváltani nem szabad.

Rákosszentmihály, 1919. október 2-án.

Krenedits előadó.

Hirdetmény.

Felhivom mindazon kereskedelmi — vállalatok — hitelintézeteknél alkalmazásban levő magántisztviselő és alkalmazottakat és általában a 80 koronánál több havidijat huzó segédeket és segédmunkásokat, hogy IV oszt. kereseti adó vallomási ivüket jelen hirdetmény keltétől számitott 8 napon belül annál is inkább benyujtani el ne mulaszszák, mert ellenkező esetben a hivatalból megállapitott jövedelmük után fizetett adónak egész nyolcszorosáig fognak büntettetni.

Minden félreértés elkerülése végett magyarázatul szolgáljon, hogy helyben lakónak — ha más város vagy községben nyeri is a fizetését, illetve másutt áll alkalmazásban — adóvallomási ivét itt kell benyujtania és itt fog adóval megrovatni.

Vallomási ivek a 8 sz. szobában kaphatók és ugyan ott nyujtandók is be.

Rákosszentmihály, 1919. okt. 8-án.

Rónay Tivadar s. k. jegyző.

Bejáró asszonyt keres
Csattogányi, Rákosszentmihály Béla-utca 2.

Női kalap átalakitásokat olcsón és gyorsan, modell után Budapest, IV, Veres Pálné-utcza 34. II. lépcső I. em. 4.

Polgári iskola 5—6 osztályára felelősség mellett sikerrel előkészit elsőrendü szakember. Budapest VII. Dembinszky-utca 16. II. 12., d. u. 3—5-ig.

Holzer divatháza Bpest, IV. Kossuth-Lajosu. 9. Külön női fehérnemü osztály.

Deisinger Testvérek cégnél Budapest, Ferenciek-tere 1. (Királyi bérpalota)
1 kg. kávé 72 K — 1 kg. tea 150 K — 1 liter rum 50 K

Haris, Zeillinger és Társa
a „kék csillaghoz“
Budapest, IV. Váczi-utcza 16. sz.
Telefon 10-55.
Vászon és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk. Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben saját gyártmány. — **Menyasszonyi kelengyék,** selyem szoknyák és harisnyákban dus választék, *kivánatra mintákat küldünk.*

LÁSZLÓ és FEKETE
NŐI- ÉS FÉRFI DIVATKELMÉK ÁRUHÁZA
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 14-16.
Ezuton értesiti a czég a vevőközönséget, hogy külföldi női- és férfiszövetek, selymek, valamint pongyola-czikkek nagy választékban már raktáron vannak.

Alapitva 1864-ben.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor
Budapest, IV. ker., Ferdinánd bolgár király-ut 4.
Csemege. Füszeráruk. Halak.

A Budapest—Cinkotai Hév. végállomáson lévő
könyv- és hirlapüzlet
tisztelettel ajánlja dusan felszerelt raktárát:
könyv-, levélpapir és irószer-ujdonságokban.
További támogatást kér illő tisztelettel:
Rosner Hugó.

VILLAMOS-THERMOFOR
áramszabályozóval
Árjegyzék ingyen!
NAGY KÁROLY
BUDAPEST, IV. KIGYÓ-TÉR 1.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.
NAGY IMRE virágnagykereskedő
Budapest, IV., Fővám-tér 6.
(a központi vásárcsarnok átellenében.)
A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.
Modern kertészeti telepem: II., Pasaréti-ut 64.

Grünvald és Váhl
saját készitményü menyasszonyi kelengyék fehérnemüek és vászonáruk raktára. Különlegességek: Blousok és pongyolákban
BUDAPEST, IV. VÁCZI-UTCZA 26. Telefon 98.

Dona Döme és Tsa
papirkereskedése, a poprádi gyár raktára
Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.
Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceán-tengerentuli levélpapirt,** valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

Telefon 79—33. *Női kalap-különlegességek* Telefon 79—33.
Virányi J. *női kalap gyára. Kalapformázás, festés és diszités elfogadtatik.*
Budapest, IV., Ferenciek tere 3. szám.

CZIRING ARMIN
Budapest, Deák Ferenc-utcza 19. szám.
A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve! Kizárólag sajátkészitményü szücs- és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

GUTTMANN BÉLA
kötött- és szövöttáru nagykereskedése
Koronaherceg-u. 6. sz.
Női-, férfi- és gyermekharisnyák. Kötött és szövött keztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Magyar Világ kávéház
Budapest, Kossuth Lajos-u. 18.
Az előkelő közönség, valamint külföldiek és vidékiek találkozó helye. — Hideg és meleg vacsora.

Aranyvirág kitünő jó levélpapir discret boritékkal. Kapható: SZÉNÁSY BÉLA papiráruházában Budapest, Ferenciek-tere 9.

Telefon József 55-85.
Stepanek Antal
orvosi műszer-, kötszer- és orthopädiai gépek gyára
Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 49. szám.
Készíti az összes orvosi műszereket és betegápolási cikkeket. Mint: műlábakat, támgépeket, sérvkötőket, haskötőket és görcsér elleni harisnyákat.

Jung Péter csemege-áru nagykereskedés
Budapest, IV. Fővám-tér 6. szám
központi vásárcsarnokkal szemben.
Konzervek, sajtok, likőrök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Hölgyeket nem, de férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával **öltöztet**
a Platschek Áruház
Budapest, IV., Károly-körut 28.
Elsőrendű minőségek. Szigoruan szabott árak. Kerjen árjegyzéket!

Uri-, női-, és gyermek-fehérnemüek, zsebkendők, harisnyák, pongyolák, törülközők, kötények stb.
VILCSEK VILMOS
vászon- és fehérnemü-áruházában.
Budapest, IV. Kecskeméti-utcza 9.

KELETI J. orvosi műszer- és testegyenesitő gépek gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

RÉTAY és BENEDEK
Budapest, IV., Váci-utca 59. sz.
Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.
Szállitunk: Oltárokat, szószékeket, urkoporsókat és teljes templomi berendezéseket. Elvállalunk bármely restaurálási munkát, templomok kifestését és kikövezését. Raktárunk dusan fel van szerelve házi és templomi használatra való finom viaszgyergyákkal, égőolajjal, tömjén és füstölőszénnel. — Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere cikkek
Szemere Gáspár Budapest, IV. ker., Deák Ferenc-u. 6.

Jaut Róbert villamberendezési vállalata
Rákosszentmihály, Rákóczi-utca 11.

PAUKER JÓZSEF fuvaros
Rákosszentmihály, Ilona-utcza 23. sz.
Elvállal butorszállitást, épitkezési és minden egyéb fuvarozások pontos és szakszerü szállitását.

RADÓ ALADÁR
bluz- és pongyola divatáruháza
Budapest, IV., Kristóf-tér 6.

Velour és filz férfi és női kalapok alakitását legszebb kivitelben készíti: **Lőwy kalapgyár**
Budapest, VII. Károly-körut 9.
(Hadik-palota) az udvarban.

SZÉKELY és TÁRSA
Budapest, IV. Muzeum-körut 9. sz.
szab. saját készitményü
„ludtalpfüzők"
Czipők már érkeztek raktárra.

VARGA SÁNDOR
füszer és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. (A szobor előtt.)
Ajánlja mindig kitünően felszerelt üzletét, mint szolid bevásárlási forrást. Már érkeztek keresett élelmiczikkek, csemegék, sajtok és gyümölcsök.

BETEGÁPOLÁS. Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyenesztési gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis
Fischer Péter és Társa részv.-társ. czégnél
most IV. ker., Kálvin-tér 3. szám
szerezhetők be — Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.
Telefon 958. Alapittatott 1856.

Neuwald Illés utódai könyvnyomda Bpest, VIII., Üllői-ut 48. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné.

Cenzurat: Gavrilescu
Anul 1919. Luna okt. Ziua 19.

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, október 19. 20. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.
SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utca 37.**

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár: Egész évre 48.— K.
Fél évre: . . 24.— „
Negyed évre: 12.— „
Egyes szám ára 1 korona.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Államrendőrség.

Esztendők óta egyik legnyomatékosabb kérésünk, hogy az államrendőrség hatáskörét terjesszék ki Rákosszentmihályra is. Féltuczat kormányt ostromoltunk vele s csaknem ugyanannyitól kaptunk részint biztató igéretet, részint jóindulatu intelmet a türelemre, mig a pénzügyi szempontok és egyéb körülmények a méltányosnak elismert kivánság teljesitését lehetővé teszik.

Esztendők óta panaszoljuk, hogy itt, ez a sziget, nem állhat meg a maga elhagyatottságában s a közrendet és biztonságot fentartani lehetetlenség. Szomszédunk, Pestujhely esztendők óta államrendőrséggel dicsekszik, Kispest, a másik oldalon, még régebben. Azok védett helyekké váltak, amelyeket gondos felügyelet alatt tartott a rendőrség évtizedeken át példásnak ismert szervezete. Mi, itt közben, az Ehmann-telep társaságában, menedékhelyévé lettünk a budapesti rendőrség területéről kitiltott kétes elemeknek s akkor következtek el azok a szomoru idők, amikor a betörések, tolvajlások napirenden voltak mifelénk, ahol azelőtt apró tyuklopásoknál, elhagyott villákban itt-ott, télidőben elkövetett betöréseknél egyéb büncselekményekről éveken át hirt sem hallottunk. Akkoriban következtek el azok az idők, hogy bujkáló, szervezett rablóbandákat fogdostak össze minálunk és akkortól kezdve telt meg a két helység olyan kétes elemekkel, akik népünk közé állam- és társadalomellenes, felforgató eszméket szórtak és megkezdették a „boldogitó szervezkedés“ munkáját, amely végre is az elvtársi rablószövetkezet vezéreit és ügynökeit szolgáltatta.

Kértünk, sirtunk, panaszkodtunk, türelmetlenkedtünk, mindhiába. Nincs ember, nincs pénz, volt a válasz, amelylyel kifizettek. Árkusokat irkált össze az előljáróság és a többi közigazgatási hatóság — eredménytelenül.

Végre aztán elérkezett a háboru végső szakasza, utána meg a katasztrófák sorozata, amikor megszünt minden szervező munka, elhallgatott, megdermedt minden.

Szinte alig ocsudtunk fel még, kormányunk máris meglep erélyes és gyors intézkedésével, mely a régi terv megvalósitásával az egész ország rendőrségének államositását rendeli el. A minisztertanács szükségrendeletben mondta ki a fontos határozatot és végrehajtásával Beniczky Ödön belügyminisztert bizta meg. Az uj rend szerint a köz- és államrendészet munkáját törvényhatósági és rendezett tanácsu városokban az egységes rendőrség látja el és müködése kiterjed a községekre is, ahol nagyobb ipartelepek vannak. Az országot kerületekre osztják, amelyeknek élén főkapitányság fog állani. A főkapitányságok fogják gyakorolni a városi kapitányságokon az ellenőrzést és a felügyeletet, fölebbezések dolgában pedig másodfoku hatóság lesz. A kerületek számát még nem határozták meg jelenleg s csak a budapestvidéki államrendőrséget szervezik. Mihelyt ezzel elkészülnek, a székesfehérvárvidéki kerület megszervezésére kerül a sor.

Tehát a budapestvidéki főkapitányságot nyomban felállitják és vezetőjévé Gábor Béla dr. rendőrfőtanácsost már ki is nevezték. A főváros környékén állami kirendeltséget kap: Rákosliget, Dunakeszi-Alag, Czinkota és Mátyásföld. Ellenben Rákosszentmihályról ismét nem esik szó, nem még akkor sem, amikor mellette Mátyásföldet — melytől sikerét éppen nem irigyeljük — Czinkota mellett is érdemesnek találták, hogy a külön kirendeltség székhelyéül szolgáljon.

Feledésbe merült tehát a sok kérelem, a sok igéret és sokszoros elismerése kivánságunk jogos voltának, s midőn itt a legjobb alkalom, megint üres tariszynyával bocsájtanak el.

Tudjuk, hogyha minden rendőrséget államositanak, mi is csak belekerültünk a budapestvidéki körzetbe s ezzel is javulni fog helyzetünk. De miért ér mellőzés a kirendeltségek felállitásánál? Ez az, amibe nem szabad némán és türelmesen belenyugodni.

Ismét ritka kedvező pillanathoz értünk, amikor egyik fő óhajtásunkat nagyobb nehézség árán megvalósithatjuk. Nincs okunk rá, hogy azt higyjük, hogy a kormány részéről merev állásfoglalásra találunk. Használjuk fel hát a kedvező alkalmat és vivjuk ki, hogy Czinkota és Mátyásföld mellett a tizenkétezernél jóval több lelket számláló Rákosszentmihálynak ne jusson a mostoha gyermek szerepe. Talán soha jobbkor, mint most, mód nem kinálkozhatik, hogy célunkat elérhessünk és lakosságunk számára a biztos nyugalmat, községünknek a megfelelő rend fentartását biztosithassuk.

Lapunk mai száma 8 oldal.

Hangulatok.

Az áldozat. Valami óriási áldozati oltár láthatatlan, mohón égető lángja lobog a világban. Odahull a magasba sóvárgó ember vágya, eszméje, alkotása, odahull minden bálvány, amit az ember gyermeki módon félt és ápol, odahull a szépség, a jóság, a diadalmas nagyság, hogy köznapisággá törpüljön a mindent felfaló tüzekben. A korona, a kard együtt pusztul el a koldusbottal, a vér együtt sistereg az arannyal. Ezredévek büszke alkotásai hamvadnak semmivé, diadaloszlopok hullanak szét porszemekké. Minden tüznek van salakja s kiolvadt drágasága. Vajjon mit ad nekünk, jelen porszemeinek, a világ titokzatos, hatalmas mágiyája? A multba tünt *időt* s az időknek rengeteg salakját és a salak között apró drágaköveket, amelyeket a kegyelet, a hála foglalataiban őrzünk. S az oltárról szertehulló zsarátnokban ott parázslik a *jövő*, az uj tüzek eljövendő áldozata . . .

Az emberi szív is odakerül az áldozat emésztő oltárára. Csenevész virágokkal szegélyezett szenvedésutak vezetnek feléje. S mit ad a világnak a legnagyobb áldozat? A hamvadó szív láthatatlan füstje könnyet hajt egy csoport ember szemébe, a felcsapó láng elhamvasztja a gyarlóságokat, a gyöngeségeket s az áldozati oltár felé szenvedő emberszivek ragyogó prizmáján megcsillan az áldozat kiolvadt drágasága: a megtisztult *emlékezet*.

*

Esküvő. Fényben csillogott a diszes oltár, ünnepi melódiák zengtek az orgonán. A kiváncsi szemek keresztttüzében ott térdepelt a pap előtt egy ifju pár. Végig simogatta szemem az ünneplő sokaságot, valami csodalatos, mindent átölelő szeretet suhant a szivembe, az őszi bánat egybe simult az ünnepi szinekkel és együtt éreztem azokkal, akik most indulnak el a hosszu utra, ködös, bizonytalan utakon, szent célok országa felé.

Egy szomoru szemü leány halkan susogta: „még meggondolhatnák.“ Mások arcán ott fénylett a mosoly és ez azt jelenté: „boldogok.“

Vajjon kinek van igaza? A diadalmas, öröktörvényü Életnek! Az Életnek, aki megujitja önmagát két szív szerető dobogásában, két ajak termékeny csókjában! Az ő ereje neveli a bölcső lakóját, az ő varázsa érleli a bimbót s viharos melegsége hozza el a csodálatos szirombontás idejét. Ő kiáltja bele a fejlődő, öntudatlan szív zavaros khaoszába a parancsoló igét: szeretni!

Szeretem a jövő apáit szent komolyságukért s aczélos akaratukért, szeretem és csodálom a jövő anyáit mert ő bennük fog ujjá, mosolygóvá születni ez a szomoru világ. Ifju apák, ifju anyák, szeressétek egymást, de necsak egymásért, önmagatokért, hanem az eljövendőkért is! Szeressetek mindig ugy, hogy a szeretet példa legyen, hogy varázslatos fénykörében nőjjenek fel mosolygó virággá gyermekeitek. Szeretnetek kell a jövőért, hogy ne legyenek szomoru szemü lányok, akiknek fejét lehajtja a gond és akiknek szivvirágait letaposolja a családi szeretet sivár szomorusága. (gy.—gy.)

R. SZT. MIHÁLY
Telefon 7.
(Ehmann-telep)
Bercsényi-u. 10.

Oláh József

BUDAPEST
Telefon:
József 93—59.
VII. Tábornok-u. 3.

bádogos és szerelő

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, ugymint: központi fütést, szellőztetést, légszesz, vizvezeték, fürdőszoba, angol clozet, szivó, nyomó, kézi- és motor-hajtási szivattyukat csatornázások és mindennemü épület-diszmü bádogos munkálatokat. **Javitások jutányosan eszközöltetnek.**

HÍREK.

A mükedvelők szalonzenekarának hangversenye. Nagyszerü hangversenyt rendez október 25-én, szombaton a rákosszentmihályi mükedvelők zenekara p. Polner Ernő karnagy vezetése alatt. A Nagykaszinó disztermében lesz a magas szinvonalu konczert, mely hat remek zenekari és néhány énekszámból áll. A hangverseny zeneszámai nagy meglepetésül fognak szolgálni közönségünknek. Rákosszentmihályon ugyanis eddig még nem hallhattunk szimfonikus zeneműveket és elvétve is alig akad olyan mükedvelő testület, amely ilyenek előadására vállalkoznék. Október 25-én lesz a nagy premiér és egyuttal erőpróba. Különös attrakcziója a hangversenynek még M. Szoyer Ilonka, a kitünő énekmüvésznő, ki férje, Márkus Dezső kiséretében lesz szivesen látott vendégünk. A hangverseny jövedelme a derék zenekar hangjegy- és hangszer-alapjának gyarapitására szolgál. Köztudomásu, hogy manapság milyen drága a kotta, a hur, a hangszer s mükedvelőink, kik annyi élvezetes órát szereztek müvészetükkel közönségünknek, bőségesen rászolgáltak, hogy önfeláldozó munkájukhoz az eszközöket megszerezhessék és legalább az anyagi megterheléstől mentesüljenek. Bizonyos tehát, hogy még a szokottnál is nagyobb mértékben felkarolja ügyüket a hálás közönség, mely az október 25-iki hangverseny révén még nem élvezett müvészi gyönyörüségben fog részesülni. A helyek számozottak. Belépő-dij 20 kor., állóhely 10 kor. A jegyek árusitását már most megkezdik. A Nagykaszinóban minden délulán 3—4 óra közt árusitja a zenekar megbizásából annak egyik oszlopos tagja, Enyetér István. A hangversenyt tánczczal fejezik be. Ennek külön érdekessége lesz, hogy a körtánczokhoz a husz tagu mükedvelő szalonzenekar, a csárdásokhoz pedig a tizennégy tagu uri banda fogja a zenét szolgáltatni.

A közigazgatási bizottság ülése. Hosszu szünet után Pestmegye közigazgatási bizottsága ülést tartott Ráday Gedeon gróf kormánybiztos elnökésével, aki kérte a bizottság tagjait, hassanak oda, hogy a vármegye közönsége ebben a rettenetes nehéz időben lehetőleg nyugodtan viselje magát, mert igy lehet csak hatásos az ő kormánybiztosi müködése. Igérte, hogy minden tőle telhetőt elkövet a rend föntartására. Agorasztó Tivadar alispán, Keglevich Gábor gróf, és Sárospataky József üdvözlő szavai után a kormánybiztos arra kérte a btzottság tagjait, hassanak oda, hogy a vármegye erkölcsi purifikálásának a munkája zökkenő nélkül történjék meg. A megtörtént rendellenességeket és törvénytelenségeket kérlelhetlen szigorusággal kell kezelniök az illető hatóságoknak, mert ők felelősek, ha ezen a téren mulasztás, vagy elnézés fordul elő, viszont azonban ok nélkül való zaklatást nem tart megengedhetőnek. Krajtsik Rezső dr. vármegyei tiszti főorvos előadta, hogy a Kelet-Európában föllépett tipuszmegbetegedéseknek még eddigelé nyoma sincs Pestmegyében. A hatóság, a tiszti főorvosi hivatallal karöltve, minden lehető óvintézkedést megtett, hogy a baj, ha mutatkoznék is, nagyobb elterjedésüvé ne lehessen. Ez idő szerint általában véve teljesen kielégitő a közegészségi állapot Pestmegyében. Gellért Ferenc dr. miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató jelentette, hogy az adók befizetésében nagy lanyhulás mutatkozik, ami az általános helyzet bizonytalanságának a következménye. Szeptember hónapban például egyenes adóban 782.562 K 03 fillér folyt be. A jövedelmi adó csökkent 7,986.092

koronával, a bélyeg- és jogilleték bevétele kevesbedett 3,532.082 koronával s általában minden adónem befizetése csökkent, kivéve a tanitói nyugdij-hátralékokat. Haidekker Andor gazdasági felügyelő jelentése szerint a cséplés munkálatait, a nagy szén- és benzinhiány ellenére is, nagyrészt általában befejezték. Tengeriből közepes, burgonyából gyönge termésre lehet számitani; takarmány és cukorrépa közepes eredményt ad. Az őszi szántás és vetés, az igás erő hiányában kedvezőtlenül halad. Takarmány-készlet kevés van s igy a gazdák az állatok teleltetése elé nagy aggodalommal tekintenek. A tanfelügyelőségek arról számolnak be, hogy nagy munka árán sikerült az ügyvitel menetét rendes mederbe terelni. A tanitók igazoltató eljárása folyik. A jelentések tudomásul vétele után Pálóczy Horváth István és Patay Tibor dr. olyan értelemben szólal föl, hogy a vidéki malmokat ellenőrizni kell, hogy a városok utján — sokszor jogtalanul — szerzett gabonát, vagy lisztet ne adhassák el magánfeleknek uzsora áron. A bizottság ezt a fölfogást teljesen magáévá tette s fölkérte Agorasztó Tivadar alispánt, hogy a visszaélések ellen közigazgatási uton tegye meg a kellő intézkedéseket.

Szép adomány. Sper Mihály bolgár kertész a Sashalom községben (Ehmann-telepen) épitendő róm. kath. templomra kétezer koronát adományozott. A nemes cselekedet önmagát dicséri.

Elemi osztályok a polgári leányiskolában. Elemi iskoláink megszaporodott osztályait még kétszeresen váltakozó rendszer szerint sem lehet elhelyezni a rendelkezésre álló helyiségekben. Mint megirtuk, a kérdés megoldására bizottságot küldött ki a gondnokság. Ez a bizottság, melynek tagjai Pálfi János elnök, Krenedits Sándor, Wayand Károly és Balázsovich Zoltán voltak, szerdán délután alapos helyszini vizsgálat után abban állapodott meg, hogy három elemi iskolai leányosztályt egyelőre és kisegitésképen a polgári leányiskolában helyez el, természetesen ugy, hogy a délutáni órákban nyerjen ott oktatást, amikor már a polgári iskolai növendékek nem használják a helyiségeket. Egyébként a felsőbb oktatásügyi hatóságok intézkedését várják a végleges megoldás érdekében, mert a polg. isk. szempontjából az intézkedés csak átmeneti jellegü lehet.

Sashalom község. Az Ehmann telep a kommunizmus alatt elszakadt Czinkotától és Sashalom néven önnálóvá lett. Ez az intézkedés természetesen nem volt törvényerejü, mivel azonban a telep önállósitása már régen szükséges és megokolt, azért a belügyminiszter azt utólag jóváhagyta és megerősitette. Igy tehát Sashalom községe most már érvényesen önállóságot nyer.

Hymen. Kertesy Ignácz lakostársunk kedves leányát, Erzsikét vasárnap vezette oltárhoz a rákosszentmihályi templomban Orbán Károly, Orbán Antal fia. A diszes esküvőn nagy közönség vett részt és a boldog párt igen sokan örvendeztették meg szerencsekivánataikkal.

Kaszinó. A Rákosszentmihályi Nagykaszinó választmánya szombaton, október 25-én ülést tart, hogy a másnapi közgyülés tárgyait előkészitse. Az október 26-iki, vasárnapi közgyülés iránt szokatlan arányu érdeklődés nyilvánul. Délután 4 órakor tartják a fontos és nevezetes gyülést, mely előreláthatóan igen népes lesz.

Önképző kör a polgári leányiskolában. A rákosszentmihályi polgári leányiskola növendékei között, a tanitótestület felügyelete alatt, iskolai önképző kör alakult, melyet nagy örömmel és lelkesedéssel karol fel az intézet növendék serege. Polgári leányiskolánk eddig nélkülözte ezt a hasznos intézményt.

Választmányi gyülés. A Rákosszentmihályi Keresztény Szociális Párt mult szombaton este Meyer Ferenc ügyvezető alelnök elnöklésével ülést tartott, aki bejelentette, hogy a vasárnapra tervezett nagygyülést Haller és Huszár miniszterek egyéb elfoglaltsága miatt elhalasztják és helyette Anna-Arpád-telepen tartanak szervezkedő gyülést. A keresztény kereskedelmi behozatali társaság (Bpest, Királyi Pál-u. 6.) kéthetenkint kiküldi a tagok által vásárolt árukat, csak alkalmas helyiség legyen a szétosztásukra. A „Hangya“ szövetkezet igazgatóságának jelenlévő tagjai (Csizmadia, Miksz és Poross megigérték, hogy ebben az ügyben illetékes helyen eljárnak.

Iparosok gyülése. A Rákosszentmihály-czinkotai általános ipartestület érdekes határozatot hozott. Kimondotta, hogy ezentul hónaponként tart taggyülést, vagyis olyan összejövetelt, amelyen a vezetőséggel együtt a tagok is részt vesznek, hogy a meglazult testületi életet ujraélesszék és saját közös érdekeiket megbeszélve, hathatósan előmozdithassák. Mult vasárnap volt az első ilyen gyülés, amelyen a testületi tagok nagyszámban vettek részt. A gyülés kiemelkedő mozzanata volt Szabó József elnök megnyitó beszéde, mely előtt elénekelték a Hymnuszt. Majd vázolta az elnök az iparosságnak a kommunista rendszer alatt átélt megpróbáltatásait, kárait és szenvedéseit. Megfosztották az anyagi eszközöktől, nem adtak feldolgozásra nyersanyagokat, a tanonczokat naplopásra kényszeritették, megrontották az ifjuság erkölcsét. Ennek ellensulyozására elsősorban a tanonczciskolai neveléssel az inasok fegyelmezettségét akarják helyreállitani és a tanonczciskolában a vallásoktatást is rendszeresitették. A hatóság a tanonczoktatást a hétköznapokra korlátozta, s igy kedden és pénteken 2—6-ig nélkülözni kell a mühelyben a tanulókat. Vasárnap pedig küldjék őket templomba. Az ipartestület érdekében a tagsági dijak fizetésére szólitotta fel a tagokat. Majd pedig ismertette az iparosokat érdeklő fontosabb kormányrendeleteket. Végül pedig lendületes szavakban a hazafias és vallásos irány mellett tett fogadalmat, amely alapelvnek félrevetése a legszomorubb rombolást idézte elő. A keresztény erkölcsből folyó nemzeti munka mentheti meg az országot a végső pusztulástól. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Hauser Gyula javasolta, hogy a tanonczoktatásnak az esti órákra áthelyezését kérjék annál is inkább, mert a délutáni tanitásra nincs megfelelő helyiség. Frigyer Ferencz a kommunista iparosok bojkottálását kivánja. Beroll Mátyás az ipartörvény reformjáról beszélt, majd pedig inditványára bizottságot küldtek ki, hogy a tagdijhatralékokat átvizsgálja. Rónay Tivadar és Schin Endre figyelemre méltó felszólalása után a gyülés véget ért.

A tanfelügyelőség helyisége. A pestvármegyei tanfelügyelőség beállott a lakáskeresők sorába. A jelenlegi helyisége az Egyetem-téren elég kellemes lenne, de eredetileg üzleti célokra épült s nagy, széles ablakai megett megfagyna a télen az iróasztalok mellett dolgozó személyzet. Tárgyalások folynak, hogy a tanfelügyelőség számára a központi városháza barakkjaiba átköltöztetett fővárosi hivatalok felszabaduló Gerlóczy-utczai helyiségeit szerezzék meg, ahol a vármegyeháza közelébe jutna a vármegyei hivatalokkal szoros kapcsolatban müködő tanfelügyelőség. A tárgyalások reményt nyujtanak, hogy a tetszetős terv mihamarabb megvalósulhat.

Második patika. Rákosszentmihály fejlődésének egyik fokmérője, hogy ujabban tömegesen ostromolják a hatóságokat kérelmekkel, hogy második gyógyszertár felállitására adjon engedelmet. Három kérvényt küldött le egyszerre a belügyminiszter, hogy a község nyilatkozzék a második patika kérdésében. Csuka Béla, Heverka Ignácz és Szilvássy Károly okleveles gyógyszerészek kérnek patika nyitására engedelmet. A község közegészségügyi bizottsága a héten foglalkozott az üggyel és egyhangulag kimondotta, hogy a község fejlődése és a távolfekvő területek beépülése következtében időszerüvé vált, hogy a közönség érdekében a második gyógyszertárat felállitsák, azonban a meglevő patika szerzett jogait tiszteletben kivánják tartani és érdekeit méltányos módon megóvni. Ezért az uj gyógyszertárat a Csömöri-ut János- és Ilona-utcza közti részén kivánják felállitani, hogy a külső részek közönsége könnyen hozzáférhessen. A bizottság azonban azt is kéri, hogy az uj patika jogát a községnek adományozza a belügyminiszter, hogy Rákosszentmihály sulyos helyzetén annak bérleti összege is enyhitsen. A proletár diktatura okozta károk némi pótlását érnék el ezen az uton. A bizottság javaslata a legközelebbi képviselőtestületi közgyülés elé kerül.

Kinevezés. Triszka Ernőt, községünk régi és ismert lakosát, a Kereskedelmi bank letétpénztárának főnökét czégjegyzővé nevezte ki az igazgatóság. Az előléptetés igaz érdemek és kitünő munkásság elismerése, s a bank tisztviselőinek körében is osztatlan örömet keltett.

Haza a fogságból. Öt esztendei fogság után érkezett vissza a héten Oroszországból Pálffy Rudolf lakostársunk, a helybeli fiatalság tagja. Még 1914 végén esett fogságba a lengyelországi véres harczok alatt, s azóta bejárta fél Oroszországot. Sok viszontagság után jó egészségben került haza, másfélhónapi utazás után. Érdekes dolgokat beszél fogsága történetéből. A magyarokat belekényszeritették az orosz Vörös hadseregbe, csak azóta szabadulnak, a mióta eljutott a hire oda is a magyarországi proletárdiktatura bukásának. Még igen sok magyar fogoly sinylődik Oroszországban, hol hallatlanul nagy a drágaság. Egy font vaj például 600 korona. Fogoly testvéreink egy része Amerikán át igyekszik haza, ez az utazás azonban igen nagy költséggel jár, nem tekintve roppant hosszadalmasságát. Pálffy Rudolfot nagy szeretettel fogadták a hosszu távollét után szentmihályi ismerősei.

Az Ifjusági egyesület ülése. Az ifjusági egyesület a mult hét szombatján rendes ülést tartott, amelynek müsorán Plätz Rezsőnek az orosz irókról szóló tanulmánya szerepelt. Széles perspektivában mutatta be Oroszország nagy müvészeit, érdekes fejtegetései, szines leirásai nagy tetszésre találtak a hallgatóság körében. Irodalmi előadását Plätz Rezső folytatni fogja.

Éva anyánk a bucsun. A minap lezajlott szentmihályi bucsu utóhangjaként jegyezzünk fel pótlólag néhány apróbb mozzanatot, a melyek megérdemlik a megörökitést. Valóban el kellett szoknunk attól a nagy forgalomtól, mely ezuttal — hosszu szünet után — piacterünket elevenné tette. Reggeltől-estig olyan nyüzsgés, sürgés-forgás, járás-kelés volt ott, hogy esztendők óta nem láttuk mását. Árus akadt elég szép számban, de jobbára iparcikkeket kinálgattak, élelmiszer nem igen volt a portéka között. Érdekes dolgok kerültek elő a földre teritett boltokban és nem minden volt közöttük drága. Példának okáért csekély hatvan fillérért lehetett vásárolni a háboru hős tábornokainak csinos, fehér mellszobrocskáit, amelyek éppen nem válnak — fájdalom, nem a magyar-ipar szégyenére. Mutatványos bódé gyéren volt az idén, de ami volt, a' ván aztán a javából való volt. Szokatlanul értelmes kikiáltó mutatta be a kiváncsi tömegnek a magyarul is beszélő feketebőrü arab müvészeket, akik büvészkednek, tüzet nyelnek, tükkel szurkálják a testüket és igy tovább. „A müsor négy részből áll s mindegyik nagyszerü. Végezetül a két jelenlevő franczia hölgy hastánczot jár. Még kell érteni, ugymond, nem hasonfekve tánczolnak, hanem a hasizmaikkal járják a csodás tánczot. Olyanok, mint Éva a paradicsomban, csakhogy mig Évát fügefalevél takarta, ezeket vékony, finom tüll boritja, a mely nem csak sejtetni enged, hanem láttatni is . . . Belépő-dij csak két korona . . .“ Egymást taszigálták erre a kiváncsiak, hogy bejuthassanak a sátorba, melynek ajtajában a két izmos hölgy tartóztatta fel a tömeget és szedte el a jegyeket. Természetesen iskolás és nem iskolás fiuk, suhanczok és gyerkőcz legénykék voltak abszolut többségben a publikum soraiban. Nem vártuk meg mig visszajöttek, de bizonyos, hogy némi csalódás érte őket, mert bármilyen jól szórakozhattak is, mégsem egészen azt látták, amit igértek nekik. Nem nagyképüsködünk. A 133 nap után igazán nemsokat árt már az izléstelen tréfa, meg azután egyszer esik esztendőben bucsu, de azért, hej, de azért — az igazi boldogság mégis csak egy lenne, ha még a piaczon is, ha még a bucsu vásárján is tisztesség és izlés kormányozná az embereket. Lesz ez igy valaha?

Ujpest autonómiája. Annyi sok hányódtatás és tülekedés után Ujpest sorsa végre is az lett, hogy a belügyminiszter felfüggesztette a város autonómiáját. A képviselőtestületet feloszlatták, s a város élére kormánybiztosként Semsey Aladár volt brassói főjegyzőt, helyetteséül pedig Förster Konrád volt poprádi polgármestert küldötték ki. Az uj vezetőket személyesen helyezte hivatalukba Agorasztó Tivadar alispán.

Halálozás. A törzsökös Szentmihálynak szomoru gyásza van. Meghalt Ujváry Róza, a boldogult Ujváry Ignácz orvos leánya. Kedves és közismert tagja volt a Szentmihályt alapitó társadalomnak, egyik tevékeny tényezője a Sporttelep sokáig hires társaságának. Finom lelkü, müvelt és kellemes; minden uri társaság szivesen látott tagja. Neve letünt évtizedek sok-sok kedves emlékét idézi fel, álmokat, ábrándokat éleszt vidám napokról, holdsugaras estékről, szerenádos éjszakákról, mikor még vig és bohó volt a világ, reményekkel teli lelkesedéstől izzó, amikor csupa ifjuság volt itt minden, a verőfényes tenniszpályákon, a lombos akáczok árnyas tövében vigadó hangos társaság családias körében, az „Engli“ kuglizója körül, a forrásfürdő jegenyéi alatt, a kioszk márvány asztalai körül. Ez a furcsa fürdőtelep volt az Ujváry doktor amerikai álma . . . Ebbe ölte bele nagyszerü terveit és élte munkájának javarészét. Szegény Ujváry bácsi nem tudta megvárni, mig az „angyalvörös“ falak aranybányává fejlődnek és a hiába furt uj artézi kut vize felszökken a magasba, becsületes munkával töltött, derék életének alkonyán árván hagyta szivéhez nőtt Szentmihályát. Özvegye aztán Róza leányával együtt néhány év mulva itthagyta községünket és Budára költözött. Ott érte a gyász édes anyja halálával Ujváry Rózát, aki most, — talán először, de bizonyosan utóljára — mélységes szomoruságot okozott gyászba boritott barátainak, itthagyván őket mindörökre. Árván maradt hüséges kisérője, nagybátyja, az öreg Kernstock Gyula és gyászolva siratják testvérei, Kernstock Károly festőmüvész felesége és Ujváry Ignácz, a jeles festőmüvész. Budapesten temették el, — sirba bocsátván vele a régi Szentmihály felejthetetlen emlékeiből egy szépséges, hangulatos fejezetet.

Vasutépités. A kormány a munkanélküliség enyhitésére nagyarányu közmunkák végrehajtását fogja elrendelni. Ezek között szerepel a gödöllői villamos vasut vonalának Aszódig tervezett meghosszabbitása, a minek megépitésével régi közszükség nyer kielégitést.

Tánczőrület. A merre járunk, egyebet nem látunk, mint tánciskolai hirdetést. Ahány vendéglő van községünkben, valamennyiben „tánczimézet“ invitálja a közönséget. De nemcsak Rákosszentmihályon, hanem az egész környéken, végig Gödöllőig, mindenütt hasonló tarkaszinü hirdetések vigyorognak a járó-kelőkre. Valóságos tánczőrület kapott lábra. El sem lehet képzelni, honnan került elő a sok táncz-, illem- és modor-tudor, okleveles és kevésbbé okleveles tánctanitó. „Táncz- és illemtermemben az összes tánczok lesznek elsajátithatók könnyü módszerem tanitásával,“ hirdeti az egyik ékes magyarsággal s körülbelül ilyen forma a csábszövege valamennyinek. A fő természetesen az „össztáncz“, vagy „tánczgyakorlat“, mely záróráig tartó bált jelent. Érdeklődni kellene kissé a tultengő tánczipar iránt, mert nem egészen tiszta munka folyhatik a minden utczasarkon pompázó tánciskolák falai között. Ilyesmire hivja fel figyelmünket egyik olvasónk is, kitől a héten kaptuk a következő figyelemreméltó sorokat: „Tisztelt Szerkesztő ur! Szentmihály utczáin egy sárga plakát diszlik most, amely erősen megbotránkoztatja azt, aki elolvassa. Nehezen lehet eldönteni, hogy a plakát szövege szemtelen-e, vagy ostoba? Egy táncmester értesiti a közönséget, hogy tánchelyiségét áthelyezte egy másik vendéglőbe és többek között a következőket irja: „Kézcsókomat küldöm azoknak a fiatal, férjes hölgyeknek, akik külön táncórát óhajtanak venni. Ezidőszerint nagyobb alkalmuk lesz az uj helyiségben.“ Kérdezem tisztelettel, mit jelentenek e sorok? Milyen lehet az a táncoktatás valójában, amelynek reklám-fotografiája ilyen kihivó és izléstelen?“

Kályhát keresnek! A helybeli polgári leányiskolában még akkor sem tudnának fütésről gondoskodni, ha tüzelőanyag állna rendelkezésre. Két kályha hiányzik a megnagyobbitott iskolában és a község nem tudja megszerezni azokat. A hidegtől szenvedő leánykák és tanitónők érdekében ezuton kérik a közönséget, hogy ha valakinek nélkülözhető fütőkályhája van, ajánlja fel kölcsön vagy megvételre az iskolának.

Gödöllő. A járás székhelye, a hires nevezetes egykori királyi nyaralóhely szomoruan csendes mostanában. Utczáin gyér a járó-kelő, az emberek kedvetlenek, csendesek. Feltünő, hogy mennyire megcsappant az emberek térfogata. A kegyetlen soványitó kura, a proletár garázdálkodás alaposan nyomot hagyott rajtuk is. A járásbiróság forgalma még mindig csendes, a szolgabiróságé élénkebb. A községben a vendéglők anyaghiány miatt zárva vannak. Hire-nyoma sincs a régebbi kedélyes sörözéseknek, vidám ebédelgetéseknek, a mikkel végződött az előtt a Gödöllőre rándulás. A járás székhelyén igen sokan fordulnak meg hivatalos ügyekben, minden napra akadt igy kompánia a korcsmában. Most még a szombati járási értekezletek is szárazon végződnek; siet haza mindenki — ebédelni. A gödöllői legényemberek többnyire a máv. vasuti étterembe járnak ebédelni, mert másutt nem kapnak. A messze hires czukrászda is üres. A közkedvelt szaloncukornak hire-pora sincs, de még süteményt is hiába keres benne valaki. Az egyetlen, a mivel kinálnak — a kávé. A gödöllői villamos világitás megszüntette üzemét, csak a kastélyban világitanak. Itt külön motor működik, mely a szomoru emlékezetü vörös főhadiszállást szolgálta, most pedig a román parancsnokságnak szolgál. Szomoru kirándulás mostanában Gödöllő.

SPORTHIREK.

Mi lesz vasárnap? RAFC I.—RMTE I d. u. 3 órakor (RAFC pálya). RAFC II.—RMTE II. d. u. ½2 órakor (RAFC). RAFC ifj.—RMTE ifj. déli 12 órakor (RAFC). Rfalvi SC ifj.—Ékszerész ifj. d. e. 10 órakor (RAFC), Pestujhelyi SC I.—BSE I. d. u. 3 órakor (Postás), Rfalvi SC I.—Kéve I. d. u. 3 órakor (Törekvés), RSC I.—TSC I. d. u. 4 órakor (RSC).

Mult heti eredmények. RAFC I.—Kéve RC I. 5:4 (2:3). Biró: Fischer Károly. A Postások pályájának kell tulajdonitani, hogy a RAFC játékosai nem tudtak kellően érvényesülni. Az utóbbi időben szép formában levő védelem, nem tudta megtaláini magát.

Az első véletlen gól a RAFC-ot nem csüggesztette el, erélyesen tovább támad s a 20. percben Szabó a Kéve védelmén átfutva, ujból megszerzi a vezetést. Kéve támadások következnek s a 30. percben a Kéve centere a kifutó Pribék mellett, goalt lő. A félidő vége felé Hölzl a taccs dobást hátra felé dobja, s a Kéve tulfutva a védelmen eléri a vezető goalt.

A második félidőben a RAFC teljesen kapujához szögezi a Kévét, s Nagy K. révén kiegyenlit, utána pár perccel ujra Szabó juttatja a labdát a Kéve hálójába. RAFC Nagy K. révén ötödik goaljához jut. Ezután Kéve támad s goalt ér el. A mezőny legjobb embere a kitünően helyezkedő Hölzl volt, csak sok driblizésével s kalandozásával rontott a hatáson. A csatársorban Nagy K. és Szabó nyujtott elfogadhatót. Bognár az első félidőben a bokáig süppedős homokban nem tudott érvényesülni, de a második félidőben hasznos munkát végzett. Pribék kapusnak rossz napja volt.

RSC hirei. Vasárnap, 12-én szép, lelkes játék után a Pannónia csapatát 7:2 arányban győzte le. Ez az eredmény annál értékesebb, mert a legyőzött csapatot egészen jogosan a bajnokság győzőjének számitották. RSC játékáról csak annyit jegyezhetünk fel, hogy fair volt. A játékosok megértették egymást. A csatárok, a legnehezebb védelmet is képesek áttörni lapos, gyors passz játékukkal és ebben a fedezetek nagyon jól támogatták. A goalokat Ménich F. 6-ot és Nagy S. 1-et rugtak.

Egyéb eredmények. RSC—Pannona 7:2, Rfalvi SC—NFC 2:1. Pestujhelyi SC—KSC 1:0. ETC—ELAC 1:0. — Az ETC Emlék-serlegnek csütörtökön lefolyt első meccs eredményei: ETC—Efalvai „Törekvés„ SC 1:1. EMTK—Husos 1:1.

Október 26-ára nagyban készül RSC. Több száz ülőhelyről gondoskodik, hogy a közönség kényelmessen nézhesse végig ezt az érdekes mérkőzést, amelyik hivatva lesz eldönteni, melyik a jobb csapat Rákosszentmihályon.

Gallérok, kézelők tisztitását 8 nap alatt legszebben készitjük
sima, fényes, hófehér.
ADRIA SZAB. GALLÉR ÉS KÉZELŐ TISZTITÓ GYÁR BUDAPEST, VIII. HUNYADY-UTCZA 12.
Rákosszentmihályi gyüjtőtelep: József-utcza 31.

Alma, szép és olcsó kapható Szentkorona-utcza 39 szám alatt. Ugyanott kapható egy 13—14 éves leánynak való jó téli kabát és egy kályha.

Eladó egy mükedvelő-gyalupad összes szerszámmal, egy üstház, egy nagy márványlap és egy fejős kecske Szentkorona-utcza 60. szám.

CSARNOK

Vasárnapi levél.

— Irta: György Lajos. —

Kedves Erzsike!

A szinét vesztő akáclombok között beoson szobámba az alkonyi napsugár s táncoló, bucsuzó, kiváncsi fényjátéka ugy köszönt, mint régi ismerősét. Igen, mint régi ismerősét, hiszen ez az iróasztalomon remegő lángdarab estéről-estére néma tanuja sóvárgó vágynak, felhőket tépő reménynek, hitek oczeánjának s halkszavu melódiák alkonyi megszületésének. Tavasszal pajzánul, tüzesen surran át a virágos lombokon s olyankor ugy érzem, mintha a virágzó csodákat termő élet egy szinbe formálódott képe lenne. Csak prizma kell ahhoz, hogy e kép ujra száz alakra váljek és ez a prizma megvan: a szivem . . .

Most sápadt, bágyadó az alkonyi fény, halovány az akácok lombja.

Ősz van . . .

Még gyérek a látható jelei az ősznek, de a holnapok felé látó szivem megérzése oly erős, hogy az aranyszinü lángdarab játéka valóban őszt teremt benne. Érzéssziporkák csillognak, reminiszczencziák csilingelnek s mint az ősz gitárosa, a szél tánczra perditi a a hulló leveleket s megfesti velük az ősz sajátos szinét, ugy szivemben valami halk, de mélységes muzsika szitja, csillogtatja, egymással vegyiti az érzés atomokat és kialakitja bennem azt, ami homályos sejtéssel egy fényes napdarab képében beszökött a szobámba, a szivembe: az őszi hangulatot . . .

Milyen ez az őszi hangulat? Bánatos, érzelgő, multakat siratő? Oh, nem. Szomorú szinü ez a hangulat, de komolyan, nemesen szomoru és bölcsője magasságok felé repitője a gondolatoknak.

Mondják, hogy temető az ősz, az esztendő temetője és szomoru képe az elmulásnak. Tulzóan romantikus szivek összekapcsolják bánatukat az őszi természet hervadásával, mások meg gyülölik az őszt, mint a szépségek sárbataposóját. Az egyik táborban tulbő az érzés, a másikban szegény a gondolat.

Igen, van poézise, nagy romantikája az ősznek. Az emberi szív pedig a legnagyobb, örök romantikus és érzésvirágait átülteti a valóságba, vagy a természet poézise számára készit buja melegágyat szivében. Mikor álmaiban csalódás éri az embert, mikor egy vágya, reménye megsemmisül, akkor zajongó szive részére hasonló szineket, jeleket keres, amelyeket szubjektiv érzésszálakkal összeső és önérzései képére formál. A szubjektiv lélek pedig figyelmen kivül hagyja a valóságot, nem tudja, hogy az ősz csak a megujulás anyja és mikor bánatában tragikus hasonlatot keres, akkor öntudatlanul az örök törvények bölcsesége szerint jár el, bohó, bánkodó, majd ujra feldobogó szivét összehasonlitva az uj virágzást jelentő őszi idővel. A bánatnak rokonszine lehet az ősz, de a halálnak soha, mert lombpergető ereje tulél bennünket és tanitásul évről-évre elhalt ékességét hullatja sirunkra.

Talán ősszel vagyunk a legközelebb a tavaszhoz, közel vagyunk hozzá gondolatban. Az emlékezés szálai füznek bennünket az elmult virágzáshoz, de amint mulnak a napok, egyre erősebb lesz bennünk az uj tavasz kiváncsi, vágyakkal telt gondolata. Ha szivünk érzésvilága csendes, szemlélődő és elfogulatlan, akkor nem szomoru temetőt jelent számunkra az ősz és hâ gondolatokra hajló a lélek, akkor nem sivár, unalmas néki a hervadás. Hiszen a szomoruság a kedvnek keresője, bölcsője a komolyságnak, a jövőbe látásnak.

Balga szivünk a gondtalan lüktetések után sokszor tart csendesülő, őszi pihenőt. A diadalmas hervadás láttán magasba szárnyal a lélek és megfosztva a kábitó narkotikumoktól, komolyabb ütemekre kezd a szív. Talán őszidőn szeretünk a legjobban, igazán, amikor a hüvös szél megborzongatja a testet, de belül felmelegszik a szív az emlékezések és a jövőbetekintések varázsa alatt. Ilyenkor komolyan, nemesen szeretünk, mert a gondolat simul egybe az érzések selymével. Ilyenkor szeretjük a szemet, amelynek szivünkbe zárt sugara erejével szeretni tanuljuk a világot, szeretjük a mosolyt, ami lelkünket heviti a szomoruságok idején. És *ezért* szeretjük! A korábban csillámló, szeszélyesen alakuló érzések ilyenkor egységbe fonnak és a gondolat ereje utat épit, poézissel himezett utat — a valóságok országa felé.

Én szeretem az őszt, mert benne látom a szeszélyes vágyak jótékony csendesitőjét és járható utakra terelőjét. Szeretem, mert szeretni tanit és hinni a jövőben. Szeretem, mert benne látom a fehérség, a tisztaság elhozóját. Hervadó szinétől tanulok teremtő szomoruságot, süvitő szelétől erőt és könnyező napjaitól megnyugvást. Becsülni tanulom az elmult napokat és az eljövendőket, amelyek a jövő méhében fogantatnak.

Oh, az őszi napsugár folyó aranyra váló lángdarabját vetném a szenvedő ember homlokára, mert ez a lángsugár *igéretet* jelent!

. . . Szeretem az őszt és mikor az est bucsusugara szülőanyjához visszaoson, visszfénye-benn marad szivemben és homályba burkoltan, éjbe révedően tépegetem az őszi hangulat csodás álomvirágait, amelyeknél himesebbet, szebbet a tavaszi est sem ád soha!

Kálmán.

Hivatalos rész.

Értesités.

Értesitem a lakosságot, hogy a szoptatósanyákat megillető denaturált szesz utalványok átvétele végett a közellátási osztály 10. számu szobájában jelentkezzenek.

Rákosszentmihály, 1919. október hó 11-én.

Krenedits, előadó.

Értesités.

Értesitem a lakosságot, hogy a Közélelmezési Minister rendelkezése folytán a szeptember—októberi egyesitett élelmezési jegy C.) szelvényére — a lisztkiány enyhitése céljából — 3 klgr. burgonya kerül kiosztásra.

Rákosszentmihály, 1919. október hó 10-én.

Krenedits, előadó.

Értesités.

Értesitem a lakosságot, hogy a közélelmezési miniszter a burgonyának f. évi október hó 20.-ik napjáig bezárólag jegy nélkül való szabad árusitását rendelte el. Az igy kiosztásra kerülő burgonya kg.-ként K. 3.30 fillérnél magasabb áron nem árusitható.

Rákosszentmihály, 1919. október hó 13-án.

Krenedits, előadó.

Értesités.

Értesitem a lakosságot, hogy a szeptember—októberi egyesitett élelmezési jegy október 1.-től október 20-ig érvényes 17-es számu zsirszelvényei f. évi okt. hó 14-ik napjától kezdődőleg válthatók be és 10 (tiz) dgr. sertésfehéráru vásárlására jogositanak.

Rákosszentmihály, 1919. október hó 13-án.

Krenedits, előadó.

Elcserélném kedvező feltételekkel Rákosszentmihályon, Lajos-u. 62. sz. a. levő **telkemet** (szoba-konyhás épület) nagyobb helybeli ingatlannal, melyen megfelelő lakóház is van. Balogh Pál (Imre-utca 15).

Tanulót fizetéssel, vagy ellátással felvesz **Kerner Emil** füszer- és csemegekereskedő, Rákosszentmihály, Rákosi-út 45. sz.

ELADÓ

1 Meidinger, 1 vaskályha és 1 Gyimesi-féle mosógép
Batthány-utcza 25.

Polgári iskola 5—6 osztályára felelősség mellett sikerrel **előkészít** elsőrendű szakember. Budapest VII. Dembinszky-utca 16. II. 12., d. u. 3—5-ig.

Jaut Róbert villamberendezési vállalata Rákosszentmihály, Rákóczi-utca 11.

Holzer divatháza Bpest, IV. Kossuth-Lajosu. 9. Külön női fehérnemü osztály

Deisinger Testvérek cégnél Budapest, Ferenciek-tere 1. (Királyi bérpalota)
1 kg. kávé 72 K — 1 kg. tea 150 K — 1 liter rum 50 K

Haris, Zeillinger és Társa
a „kék csillaghoz"
Budapest, IV. Váczi-utcza 16. sz.
Telefon 10-55.

Vászon és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk. Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben saját gyártmány. — **Menyasszonyi kelengyék,** selyem szoknyák és harisnyákban dus választék, *kívánatra mintákat küldünk.*

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák LIPCSEI VILMOS divatáruházában
Budapest, VI. Kigyó-tér 6. szám.

KEMÉNY, KALLÓS, HERCZOG
selyem-, szövet- és női-divat áruháza
Budapesten, IV., Kossuth Lajos-utcza 2

KERNER EMIL
— füszer- és csemegekereskedése —
Rákosszentmihály, Rákosi-ut 45. szám.
Bor kitünő minőségü, literenként 17 K.
likőrök, rum, szilvórium, törköly, konyak.
Friss felvágottak csemegék, sajtok olcsó napi áron.

Alapitva 1864-ben.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor
Budapest, IV. ker., Ferdinánd bolgár király-ut 4.
Csemege. Füszeráruk. Halak.

A Budapest—Cinkotai Hév. végállomáson lévő
könyv- és hirlapüzlet
tisztelettel ajánlja dusan felszerelt raktárát:
könyv-, levélpapir és irószer-ujdonságokban.
További támogatást kér illő tisztelettel:
Rosner Hugó.

VILLAMOS-THERMOFOR
áramszabályozóval
Árjegyzék ingyen!
NAGY KÁROLY
BUDAPEST, IV. KIGYÓ-TÉR 1.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.
NAGY IMRE virágnagykereskedő Budapest, IV., Fővám-tér 6.
(a központi vásárcsarnok átellenében.)
A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.
Modern kertészeti telepem: II., Pasaréti-ut 64.

Grünvald és Váhl
saját készitményü menyasszonyi kelengyék fehérnemüek és vászonáruk raktára. Különlegességek:
Blousok és pongyolákban
BUDAPEST, IV. VÁCZI-UTCZA 26. Telefon 98.

Dona Döme és Tsa
papirkereskedése, a
poprádi gyár raktára
Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.
Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceántengerentuli levélpapirt,** valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

Telefon 79-33. Női kalap-különlegességek Telefon 79—33.
Virányi J. *női kalap gyára. Kalapformázás, festés és diszités elfogadtatik.*
Budapest, IV., Ferenciek tere 3. szám.

CZIRING ÁRMIN
Budapest, Deák Ferenc-utcza 19. szám.
A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve! Kizárólag sajátkészitményü szücs- és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

GUTTMANN BÉLA
kötött- és szövöttáru nagykereskedése
Koronaherceg-u. 6. sz.
Női-, férfi- és gyermekharisnyák. Kötött és szövött kesztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Magyar Világ kávéház
Budapest, Kossuth Lajos-u. 18.
Az előkelő közönség, valamint külföldiek és vidékiek találkozó helye. — Hideg és meleg vacsora.

Aranyvirág kitünő jó levélpapir discret boritékkal. Kapható: SZÉNÁSY BÉLA papiráruházában Budapest, Ferencziek-tere 9.

Telefon József 55-85.
Stepanek Antal
orvosi műszer-, kötszer- és orthopädiai gépek gyára
Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 49. szám.
Készíti az összes orvosi műszereket és betegápolási cikkeket. Mint: műlábakat, támgépeket, sérvkötőket, haskötőket és görcsér elleni harisnyákat.

Jung Péter csemege-áru nagykereskedés
Budapest, IV. Fővám-tér 6. szám
központi vásárcsarnokkal szemben.
Konzervek, sajtok, likőrök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Hölgyeket nem, de férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával **öltöztet**
a Platschek Áruház
Budapest, IV., Károly-körut 28.
Elsőrendü minőségek. Szigoruan szabott árak. Kérjen árjegyzéket!

Uri-, női-, és gyermek-fehérnemüek, zsebkendők, harisnyák, pongyolák, törülközők, kötények stb.
VILCSEK VILMOS
vászon- és fehérnemü-áruházában.
Budapest, IV. Kecskeméti-utcza 9.

KELETI J. orvosi műszer- és testegyenesitő gépek gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

RÉTAY és BENEDEK
Budapest, IV., Váci-utca 59. sz.
Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.
Szállitunk: Oltárokat, szószékeket, urkoporsókat és teljes templomi berendezéseket. Elvállalunk bármely restaurálási munkát, templomok kifestését és kikövezését. Raktárunk dusan fel van szerelve házi és templomi használatra való finom viaszgyergyákkal, égőolajjal, tömjén és füstölőszénnel. — Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere cikkek
Szemere Gáspár Budapest, IV. ker., Deák Ferenc-u. 6.

LÁSZLÓ és FEKETE
NŐI- ÉS FÉRFI DIVATKELMÉK ÁRUHÁZA
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 14-16.
Ezuton értesiti a czég a vevőközönséget, hogy külföldi női- és férfiszövetek, selymek, valamint pongyola-czikkek nagy választékban már raktáron vannak.

RADÓ ALADÁR
bluz- és pongyola divatáruháza
Budapest, IV., Kristóf-tér 6.

Velour és filz férfi és női **kalapok alakitását** legszebb kivitelben készíti: **Lőwy kalapgyár**
Budapest, VII. Károly-körut 9.
(Hadik-palota) az udvarban.

SZÉKELY és TÁRSA
Budapest, IV. Muzeum-körut 9. sz.
szab. saját készitményü
„ludtalpfüzők"
Czipők már érkeztek raktárra.

VARGA SÁNDOR
fűszer és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. (A szobor előtt.)
Ajánlja mindig kitünően felszerelt üzletét, mint szolid bevásárlási forrást. Már érkeztek keresett élelmiczikkek, csemegék, sajtok és gyümölcsök.

BETEGÁPOLÁS. Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyenesztési gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis
Fischer Péter és Társa részv.-társ. czégnél
most IV. ker., Kálvin-tér 3. szám
szerezhetők be. — Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.
Telefon 958. Alapittatott 1356.

Neuwald Illés utódai könyvnyomda Bpest, VIII., Üllői-ut 48. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné.

Cenzurat: Gavrilescu

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, október 26. 21. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.
SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utca 37.**

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: BALÁZSOVICH ZOLTÁN.

Előfizetési ár: Egész évre 48.— K.
Fél évre: . . 24.— „
Negyed évre: 12.— „
Egyes szám ára 1 korona.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Pusztaszentmihálytól—Kispestig.

(*bz.*) Valamikor, nem is olyan régen büszkék voltunk a mi lombos, akácvirágos, egészséges levegőjű, kedves, családias, kertvárosszerü, forgalmas, de mégis intim és otthonos Rákosszentmihályunkra. Az emberek törték magukat, hogy családi fészket, otthont, kellemes nyaralólakot szerezzenek itt maguknak s alig fordult át az idő kereke az uj esztendőbe, máris valóságos versengés indult a nyaralólakások bérletéért s tavaszra kelőben, dehogy is lehetett volna errefelé akár egy árva, magános szobácskát kapni, a melyet régen le ne foglalózott volna nyaralóbérlője.

Ha nem is nagyzoltunk vele, ha nem is kérkedtünk a gyógyfürdő reklámos köntösében, mégis valóságos klimatikus gyógyitó- és üdülőhelynek ismerték helységünket fővárosszerte és ha szászor meg kellett is fizetnünk a kintlakás örömeért a közlekedés soha meg nem csökkenő mizériáival, az élelmezés nehézségeivel, a határkő hasztalanul hánytorgatott babonái révén és sok másmindenféleképen, mégis bőségesen kárpótolt a pompás levegőnk, a virágillat, a lombzugás; az egészséges üdülés és az a tudat, hogy a hajlék, a melyben estenden a fejünket nyugalomba hajtjuk, a mienk; az a kicsike földdarabka, amelyen muskátlikat ápoltunk, krumplit ültettünk, gyümölcstermeléssel bajlódtunk, a nagy világból egy tenyérnyi foltocska, melyet büszkén és boldogan magunkénak mondhatunk.

A főváros büszke bérpalotáiban csak laknak az emberek, ebben, vagy amabban, esetleg évenként másban és másban, egyremegy, minket minden göröngyhöz, minden füszálhoz szeretet füz ezen a helyen, nekünk, otthonunk, gyönyörüségünk, vigaszunk, mindenünk az a szellős viskó, az a szerény kertecske, melyet magunkénak mondhatunk, a melyet jobbára verejtékes gonddal, évek keserves munkájával és százféle nélkülözés és megtartóztatás árán szereztünk és féltő gonddal ápolgattunk, növelgettünk. Ránk nézve nem lehet közömbös ennek a helynek a sorsa sohasem. Más ember ezt meg sem tudja érteni, annyira más szemmel látja a dolgokat. Mint a szülő féltő gonddal, szorongó szivvel kiséri gyermekét csecsemőkorától felnevelkedéséig, olyan itt minden fa, minden bokor annak, a ki még látta itt a Rákos sivó homokját, látta a puszta legelőket, kukoricza és krumpliföldeket, a melyek helyén, a szentmihályi pusztán, népes községünk néhány évtized alatt azzá lett, a mi nemrég még — volt. Nekik köszönhetünk mindent itt, a mi jó, szép és kellemes fellelhető. Ők teremtettek homokbuczkák helyén virágzó kerteket, árnyas fasorokat, egymásbaboruló lombfödte utakat. Mert mikor annak idején a térképet kiterítették és felosztották perczellákra a pusztaságot, a legelső dolguk az volt, hogy fákkal, bokrokkal kössék meg a Rákos homokját és a pusztaságból árnyas ligetet varázsoljanak. Azután nőttek a villák sorra egymásután. Eleinte jobbára csak apró faházacskák, kerti lakok, menedékek épültek a kiránduló parcellatulajdonosok védelmére, aztán került elébük a rendes villaépület, a télen-nyáron lakható kertvárosi családi ház . . .

Azoknak az embereknek a naiv lelkesedése, buzgalma, szeretete teremtette meg itt az árnyékot, a lombot, a jó levegőt, emelte a helységet keresett nyaralóteleppé és inditotta meg a fejlődést, mely később néha amerikai lendülettel haladt, ők ápolták itt a családias együttérzés szellemét, ők tanitottak az önzetlen önfeláldozás példáival arra, miket lehet teremteni a semmiből egyesült erővel, fillérekből ékes hajlékot miként lehet emelni az Urnak, s mint lehet társadalmi uton a szeretet és egyetértés erejével létrehozni és fentartani intézményeket és ezerféle alkotásokat. És érdekes, hogy mindig őket gyülölték legjobban azok, akik később a készre ide beözönlöttek és a fáradságos teremtés munkája helyett a kényelmes kritizálás mesterségét választhatták maguknak. Ők bizonyára nem ejtenek könnyet ma sem, s ha szétnéznek majd, tavaszra kelve, a szentmihályi villasorok mentén és elébük tárul szomoru képe a pusztulásnak.

Mindenünk elveszett!

Szörnyü vihar volt, s mi is károsultjai lettünk mindannyian. A mi szép helységünk is elvesztette minden ékességét, a mi szemünk minden gyönyörüségét.

Valamikor fitymálva néztük le a poros, puszta, üzleti szellemben, hirtelen fejlődött Erzsébetfalvát. Nézzük meg ma a bedrótozott Rákóczi utczát, égnek meredező meztelen pózna sorával, melyek között fojtogató porfellegek szálldosnak majd a tavasszal s minden büszkeségünkért megalázkodhatunk. Emlékezzünk csak

Lapunk mai száma 8 oldal.

rá, miként gondoltunk néhány éve még Ujpest vegyes közönségére. Van-e még — a hires négy hónap után — jogunk a kérkedésre? És emlékezzünk reá, hogy miként mosolyogtunk és szánakoztunk egykor a veszekedő Kispest hirhedt társadalmi és közéleti viszonyain?

Nézzünk a tükörbe és vissza kell rettenünk a képtől, a melyen veszedelmesen kezdenek kiütközni a jellegzetes kispesti körvonalak. Rohamosan közeledünk Kispesthez...

Ha erre a három nevezetes tünetre gondolunk, szemléletesen érthetővé válik, hogy miért küzd itt két évtized óta makacsul egy sereg ember a régi, hagyományos szellem fentartásáért és megmentéséért mindannak, a mi a helység megalapitásakor alapvető gondolat és azóta évtizedek alatt kipróbált és bevált irányelv volt.

Pusztaszentmihálytól—Kispestig hosszu az ut s mi rohamosan haladunk rajta előre. A csapások ellen, amelyek az egész országgal együtt, végigszántottak rajtunk, védekeznünk nem lehet.

De meg kell védeni a menthetőt és meg kell mentenünk a lehetőségét, hogy a mi régi Szentmihályunkat valaha helyreállithassuk és ujra azzá, sőt még szebbé, nagyobbá és még kedvesebb otthonunkká tehessük, mint a minő volt. A csapások vihara letarolta lombjainkat: uj munkával, uj küzdelemmel ujakat ültetünk helyükbe. A lelkeken végig szántott viharok is elvégezték pusztitó munkájukat, de erős akarattal, összetartással és megjobbulással a lelkekben is elvégezhetjük a helyreállitás munkáját, ha hivek maradunk önmagunkhoz és régi ideáljainkon erőt venni nem engedünk.

Hangulatok.

Magyar lányok. Ilyenkor, őszi estén tirátok gondolok, magyar lányok! Tirátok, akik olyan sokat vesztettetek a világmáglya fellobbanása óta és akik olyan sokat, talán a legtöbbet vártatok. Muskátlis ablak mögött vártátok a végét a nagy komédiának, ami majd a ti lelketek felszabadulását is jelenti; vártatok a fényes bálokra, ahová először fog elvinni benneteket édesanyátok és vártatok valakire, aki elment. Lassankint elhalványult szivetekben az öröm égő, piros szine, bágyadt mosolyra halkult a kaczagástok és homályosra váltak ragyogó szemeitek. A ti pajzán vigságtokból könnyes komolyság lett. Boldog, kaczagó jegyeseknek készültetek és sokan szomoru özvegy-menyasszonyok lettetek.

Pedig a ti jókedvetekre, a ti kaczagástokra nagy szüksége van a jövőnek, magyar lányok! Előbb szivünknek, lelkünknek kell megujulnia, hogy ujjáteremthessük a rombadőlt világot és ehhez kedv kell, csillogó reménység és munkaszeretet. A jövő harczos férfiai kitől kapják meg ezeket a segitő erőket, ha nem azoktól, akiknek a szivük a szeretet, a jóság bölcsője?

Magyar lányok, reátok nagy feladat vár a jövőben! Sugárzó szeretetetekre nagyobb szükség lesz, mint bármikor volt. De szükség lesz szent komolyságtokra is. Nehéz idők alatt szerzett komolyságtokra, hogy a jövő nemzedékének megmutassátok a helyes utat, az élet komoly ösvényét, amely nem meddő áldozatok, hanem magasztos, szent czélok felé vezet.

*

Viharok. Visszagondolok elmult napok tomboló viharjaira. Emlékezem éji viharra, mikor mint rémes kisértet harsan fel a szél, végig korbácsolja a földet és eget s a fellobbanó fény rája festi alkony biborát. Dörgő moraj; az esőt az ablakokhoz veri a szél, recsegnek a fák és az ég csillagtalan, szomoru fekete posztó. S ha elül a vihar és eloszlanak a sötét fellegek, akkor is a sötétség az ur és a csillagok mintha félénken remegnének a vad szinjáték után. Visszagondolok azután nyárnapi zivatarokra, mikor szinte észrevétlenül köszönt be a vihar, felhőket hajt az égre röpke idő alatt, villámokat robbant és olyan sebten távozik, mint ahogyan jött s csak nyomait mutatják az esőcseppeket ringató lombok. Fenséges, de zordon az első vihar, de mennyi szépség van a nyári zivatarban!

Lelkünk is él át nagy viharokat. Némelykor olyan erős az orkán, hogy lelkünk elborul alatta és még a remény csillagfénye sem világit benne. Máskor meg csüggedően azt hisszük, hogy sohasem lesz felhőoszlás és ime, egy váratlan fordulat és felderül lelkünk homálya. Nyári zivatar után szeretjük a napot, amely ujra reánk sugározza áldott melegségét, lelkünk felszabadulása idején áldjuk és szeretjük a mosolyt, ami besuhant a szivünkbe és átfestette lelkünket a szeretet csodás, varázsos szinével. (*gy—gy.*)

HIREK.

Tüzifa. Keserves tüzelőszer inségünkben valóban humánus intézkedés nyujt legujabban némi vigasztalást. A gödöllői koronauradalom roppant kiterjedésü őserdejét nagyrészben a tüzelő szükség enyhitésére áldozzák fel és kitermelését különösen emberbaráti módon végeztetik. Ugyanis a környékbeli községek lakossága a fák kivágására vállalkozhatik s ezzel maga is tetemes tüzelőanyaghoz jut, mert minden erdei öl fa fele a kincstárt illeti meg, a másik részből negyed öl teljesen ingyen a favágó csoporté, a negyedik negyedet pedig a csoport tagjai kilenczven koronáért megvásárolhatják. Ez a mennyiség — erdei ölről lévén szó öt métermázsának felel meg, — tehát öt métermázsa fa ingyen, öt pedig mindössze kilenczven koronáért jut a favagók birtokába. Megjegyzendő, hogy az erdő elsőrendü bükk- és cserfákból áll. A vágás is sokkal könnyebb, mint az utczai fák kiszedése, mert az erdőirtásnál nem érintik a fagyökereket, hanem szabályszerü módon, bizonyos meghatározott magasságban lefürészelik a fákat. Villamos drótok sem akadályozzák a fák kidöntését, a munka tehát sokkal könnyebb és szaporább. A részesedés és vásárlás joga nemcsak a dorongfákra, hanem a pompás törzsekre is kiterjed. A legelőnyösebb tüzelőszerzés módja kinálkozik tehát a gödöllői erdőben. Az irtásra a gödöllői erdőhivatalban kell jelentkezni de tanácsos előbb a szentmihályi községházán (a többi községbelieknek pedig a saját előljáróságaiknál), ahol a favágó csoportokat is összeállitják, mert az erdőhivatal csak csoportos jelentkezést fogad el. Egyébként három hold erdőt kijelöltek közönségünk számára a koronauradalom kerepesi erdejében, ahol a közellátásra szükséges fákat termelik ki. Ez a terület azonban népes községünk számára nem elegendő s ezért előljáróságunk mindent elkövet, hogy ahhoz még megfelelő nagyságu területet szerezhessen meg. A Kisterennén megszerzett fa elfuvarozása is megkezdődik e napokban. A hét végén rákosszentmihályi fuvarosok mennek a messze távolban levő községbe, honnan szintén jut lakosságunk számára néhány száz vaggon száraz, két évvel ezelőtt

kivágott tüzifa. Mindaddig pedig, mig az idegen fakészletek megérkeznek, tovább folyik a községünk közterületein levő fák kitermelése. A Rákóczi utczával már végeztek; a héten a Pálya-utat kopasztották le, ami miatt a világitásban csakugy, mint a villamos vasuti közlekedésben zavarok következtek be. A körforgalmi villamosok a Nádastóig közlekednek egész héten át, a Rákóczi-utcza mentén, mert a Pálya-uton részben leszerelték, részben összeszaggatták a vezetéket. Sok munkáskéz vett részt a dologban, a gallyak, dorongfák nagyrészét nyomban a helyszinén áruba bocsájtották. Nagy alkudozás folyt utczahosszat, a favágók eleinte szigoruan drágásak voltak, de a legtöbb esetben mégis létrejött a vásár. A favágók és a villamos vasut emberei között nézeteltérés is merült fel, mert a munkások nem akarták megengedni, hogy a villamosvezetéket megjavitsák, nehogy ezzel a saját munkájukban zavarják őket. E miatt természetesen viszont a közlekedés helyreállitása szenvedett késedelmet. Mindez pedig, sajnos, nem változtat azon a szomoru valóságon, hogy naphosszat felsőkabátokban, nagykendőkben fázlódunk szobáinkban. Jól indul ez a tél már az ősz kezdetén is...

Iskolaszéki ülés. A Trószter-féle községi polgári leányiskola iskolaszéki ülést tartott szerdán délután. Az elnöki tisztet Pálfi János másirányu elfoglaltsága miatt Farkas Géza töltötte be. A jegyzőkönyvet Csizmadia Gyula és Wayand Károly hitelesitették. Kaprinay Kristina igazgatónő bemutatta az ujabb rendeletet. Az iskola tanitótestületének magatartása a proletárdiktatura alatt kifogástalan volt, — egyetlen tagot kivéve, aki ellen bünvádi eljárás folyik. Az iskolaszék jelentését erről már megtette s igy e miniszteri kiküldött Littke Aurél dr. nem talál dolgot az iskolánál. Az iskola épületében végzett átalakitások 8000 kor. költséget okoztak. Ugyanerre a direktórium annak idején 14.000 koronát szánt. A tanitótestületet ujabban egy számfeletti taggal egészitették ki Sáfárné Drumár Kornélia személyében, ki azonban nyomban kéthónapi szabadságot nyert. Tiszaynét betegsége ideje alatt a tanitótestület saját kebeléből helyettesiti. Az iskolaszék kimondja, hogy november elsejével tüzelőanyag hiánya miatt az oktatást beszünteti — bár erre még a felsőbb hatóság rendelete nem érkezett meg. Az uj tanterem bebutorozásáról gondoskodnak. Végül megállapitották az iskola költségvetését, mely a következő: Bevétel: 144 növendék tandija (á 100 kor.) 14.400 kor., 23 fél tandijmentes növendék tandija 1150 K. Könyvtárdij 179 K. Értesitőért 179 K. Összesen 16.982 K. Kiadás: Négy rendes tanerő fizetésére 4400 K, 1 rendes tanitónak 1000 K, 1 kisegitőnek 800 K. Igazgatói tiszteletdij 500 K. Róm. kath. hitoktató (10 óra á 100 K) 1000 K. Ref. hitoktató (2 óra) 200 K. Ág. ev. (2 óra) 200 K. Izr. (2 óra) 200 K. Iskolaszolga fizetése 1200 K. Drágasági pótléka 3600 K. 4 tanitónő korpótléka 800 K, Öt tanitónő lakásbére 2700 K. Iskola épület fentartása 1400 K. Tanszerek 1000 K. Tanitói könyvtár 100 K. Irószerek 200 K. Értesitő 180 K. Fütés 3000 K. Belső tisztogatás 500 K. Pöczegődör tisztogatás 500 K. Kisebb igazitások 200 K. Vegyes kiadások 100 K. Tandij kezeléséért jutalék 400 K. Amortizációs kölcsön annuitása 1600 K. Összesen 25.880 K. A hiány tehát 8898 K, melynek fedezéséről a község rendes költségvetésének keretében gondoskodik. Az iskolaszék ülését apróbb ügyek tárgyalásával fejezték be.

Egy órával tovább. Végre egy csipetnyit megkönyörültek rajtunk. A villamos vasutunk egy órával tovább, tehát 7 óra 45 perczig közlekedik. Akkor indul az utolsó vonat Budapestről községünkbe. A fővárosban 9 óráig járnak a villamosok az eddigi 8 óra helyett, ennek köszönhetjük az ajándékba kapott órát. Szinházba és más előadásokra ugyan még mindig nem járhatunk, mert erre még mindig nem elegendő a forgalom legujabb meghosszabbitása sem, de mégis valami kis reménysugár, hogy talán lesz még másként is.

Az izr. hitközség kibővülése. Ehmann-telepnek Cinkotától történt elszakadása folytán a telepen lakó izraeliták még juliusban értekezletet tartottak és ott egyhangulag elhatározták, hogy ők is elszakadnak a cinkotai izraelita hitközségtől. Külön hitközséget azonban nem létesitenek, hanem érdekeiknek megfelelően a tőszomszédos rákosszentmihályi izraelita hitközségbe olvadnak bele. A csatlakozás következtében a sashalmi izraeliták a rákosszentmihályi izraelita intézményeket veszik igénybe, a hitközség jogköre pedig immár a sashalmi hivekre is kiterjed. A kiválást a cinkotai izraelita hitközség nem akarta tudomásul venni, mert a határozat a kommunizmus idejében kelt és mert Sashalom önállósitása is akkor történt. Minthogy azonban az ujra érvénybe lépett egyházi szervezési szabályzatok is lehetővé teszik a kiválást, Sashalom község önállósitását pedig maga a belügyminisztérium is jóváhagyta, a csatlakozást a legfelsőbb egyházi hatóság is tudomásul vette. Rákosszentmihály és Sashalom község zsidó lakossága tehát egy hitközséget alkot.

Tanfelügyelőnk Rákosszentmihályon. Petri Mór dr. tanfelügyelő a héten meglátogatta községünket s itt az elemi iskola tanitótestületének a proletár diktatura alatt tanusitott magatartását vette alapos vizsgálat alá. A tárgyaláson részt vett a gödöllői járási szolgabirói hivatal kiküldöttje is. A tanfelügyelő a hét többi napjain a közeli környéken folytatott hasonló tárgyalásokat.

A villamos áram dija. A rákoskereszturi községházán értekezletet tartottak a napokban a világitóáram árának megállapitása ügyében. Az értekezletre azokat a községeket hivták meg, a melyek területén a Phöbus szolgáltatja a villamos áramot, azonban több érdekelt község nem küldhette el képviselőjét a közlekedés nehézségei miatt. Képtelen gondolat is, hogy a megbeszélés szinhelyéül Rákoskeresztur jelölték ki s ez ellen az érdekeltség nagy része kifogást is emel. Más alkalommal Budapesten, vagy Ujpesten tartottak hasonló tanácskozást. A rákoskereszturi megbeszélésen 45 filléres hektowattórás egységárakat emlegettek. A tanácskozást nyilvánvalólag legközelebb megismétlik és más helyre tüzik ki.

Szinielőadás. A Keresztényszocializista-párt nov. 9-ére az ifjuság közreműködésével szinielőadást rendez. Előadják Váradi Antalnak „A tör" cimü 3 felvonásos kitünő vigjátékát. A próbák már javában folynak és az ifjuság nagy ambicióval készül az előadásra. Érdekes képet nyujtanak a próbák; sugó és könyv nélkül próbálnak, olyan jól tudják könyv nélkül a szerepeket, ami mükedvelőknél igazán ritkaság. Az előadás iránt máris széleskörü érdeklődés mutatkozik, amit a lelkes ifjuság a legnagyobb mértékben meg is érdemel. A darabon kivül magánszámok is lesznek és az estély méltó lesz a hozzáfüződő várakozásokhoz.

Tengeri. Az elöljáróság tengerit szerez a lakosság számára. Krenedits Gyula közélelmezési előadó és Auguszt Béla csütörtökön jártak el a közérdekü ügyben. A csöves kukoricza ára métermázsánként 160 korona. Akik igényt tartanak reá, jelentkezzenek a községháza közélelmezési osztályában.

Uj tanitók. Elemi iskolánkhoz már feles számban rendelik ki a tanitókat, ami különben oktatásügyünknek csak előnyére válhatik. A héten Berenkey Atilláné és Tomcsányi Nándor kerültek hozzánk tanitókul. Tomcsányi Turóczszentmártonból menekült és feleségé szül. Csermák Leopoldina mint állami ovónő nyert beosztást községünkben, hol mint harmadik ovónő fog müködni.

Üzérkedés a lakásokkal. Ugy látszik, átragadt községünkre is a fővárosban annyira ismeretes lakásüzérkedés divatja. A községi lakáshivatalhoz ismételten érkeznek feljelentések, hogy szentmihályi lakásbérlők a kik el akarják hagyni bérletüket, kézalatt, hirdetések utján uj bérlőt keresnek s lelépési dijakat szednek, a miért szabály ellenére átjátszák a bérletet az uj lakó kezére. A lakáshivatal azonban komolyan veszi a dolgát, szigoru vázsgálatot indit az ilyen esetekben és sulyos megtorlás éri az üzérkedőt. A méltányos és helyes rendelkezés, mely a bérlők érdekeit messzemenő módon védelmezi csakugyan nem is azt jelenti, hogy a bérlők egyuttal szabadalmat nyerjenek a lakásokkal folytatott üzérkedésekre és hasznot-hajtó vállalatnak tekintsék a bérletet.

Arany János-kör. A mult hét szombatján tartotta a Rsztmihályi Ifj. Egyesület rendkivüli közgyülését. Vázsonyi Ádám, az egyesület ideiglenes vezetője munkájáról beszámolt a közgyülésnek, előterjesztette az uj alapszabályokat és bejelentette maga, valamint a tisztikar nevében lemondásukat. Az uj alapszabályokat a kögyülés hozzászólások után elfogadta; a régi Önképzőkör megszünését és az Arany János-kör megalakulását kimondotta. Azután megválasztották a kör vezetőségét és tisztikarát. A vezetőség tagjai lettek: Kertesy Ignác, Vázsonyi Ádám és Danis Győző. A tisztikar a következőképen alakult meg: Jegyzők: Kovács B. László és Horváth László, pénztáros Bucsányi Lóránd, könyvtáros Slavkovszky Sándor, ellenőr Cserjesy Antal, háznagyok Kertesy Aladár és Málovics Dezső. Az uj kör czélja az ifjuság egyesitése a komoly önmüvelés munkájára. A kör első sorban szem előtt tartja a nemzeti és valláserkölcsi szellem ápolását és fejlesztését. Tömöriteni fogja a kisebb, valamint a serdültebb ifjuságot, valamint kültagságok révén felnötteket is bele kiván vonni munkásságába. A kör nagy munkaprogrammal kezdi meg müködését és reméljük, hogy a lelkesedés nem lesz szalmaláng. Legközelebbi ülését f. hó 25-én, szombaton tartja a kör a központi iskolában. Az ülés müsorán Urbanek László és Danis Győző előadása szerepel, azonkivül darabokat ad elő a kör ének- és zenekara.

Adomány. Két rákosszentmihályi urnő igen szép misemondó ruhakelmét ajándékozott templomunknak. A kelme biborvörös brokát és gazdagon ékesitett stilizált virágokkal és aranydisszel.

Jegykiosztás. Október 29-én, 30-án és 31-ikén tehát jövő héten szerdán, csütörtökön és pénteken osztják ki a rákosszenmihályi községházán a november havi élelmezési jegyeket.

R. SZT. MIHÁLY
Telefon 7.
(Kihmann-telep)
Bercsényi-u. 10.

Oláh József

BUDAPEST
Telefon:
József 93—59.
VII. Tábornok-u. 3.

bádogos és szerelő

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, ugymint: **központi fütést, szellőztetést, légszesz, vizvezeték, fürdőszoba, angol closet, szivó, nyomó, kézi- és motor-hajtási szivattyukat csatornázások és mindennemü épület-diszmü bádogos munkálatokat. Javitások jutányosan eszközöltetnek.**

Ügyvédi iroda megnyitása. Schvarzl Ferencz dr., előnyösen ismert budapesti ügyvéd, társaságunk régi tagja, a kommunizmus alatt szünetelt ügyvédi irodáját ujból megnyitotta Budapesten. Az iroda helyisége V., Sas-utcza 27. sz. a. van. (Telefon 84—10.)

Utazás Davosba. Petrass Jenő ismert lakostársunk, a Pesti hazai első takarékpénztár tisztviselője hónapok óta betegeskedik s orvosai tanácsára Svájczban akar gyógyulást keresni, hol huga, Petrass Irén már évek óta tartózkodik és vissza is nyerte egészségét. Sulyos viszonyaink között hónapokig tartott, mig a szükséges utlevelet és egyéb okmányokat sikerült megszerezni. Egy izben már a teljesen kész irományok közvetlenül kézbesités előtt vesztek el. Végre most rengeteg fáradozás után rendbejött minden és Petrass Jenő elindulhatott Davosba, hol huga társaságában fogja a téli hónapokat eltölteni és módszeres gyógykezelésnek veti alá magát.

Dohányjegy nincs. Az elöljáróság ez uton is nyomatékosan figyelmezteti a lakosságot, hogy dohányjegy nincs községünkben. A trafik-jegyrendszert csakis Budapest és Ujpest területén léptették életbe, tehát a községháza a lakosság dohányáru ellátása érdekében mit sem tehet mást, mint, hogy illetékes helyre közvetitette közönségünk jogos panaszát.

A világitás. A következő levelet kaptuk: „Tisztelt szerkesztő ur! A tüzelőanyag hiánya mellett még egy kellemetlen „hiány" tetézi az ugyis elég nagy nyomoruságunkat. Nincs világitó. A kiutalt csekély mennyiségü petróleum a hosszu téli estéken nevetségesen kevés. A község elöljárósága közhirré tette, hogy a petróleumjegyek további intézkedésig nem válthatók be. Miért nem? Nem lehetne ezen a bajon valahogyan segiteni? Fázni és sötétben ülni, ez igazán több, mint amit egy ötéves háboru alatt elkinzott ember el tud viselni. Egy sötétben didergő."

Anyakönyvi hirek. *Szeptember:* Házasságok: Biró Árpád és Kőhegy Józsa, Nyitrai Lajos és Beliczki Anna, Auer Sándor és Vágner Ilona, Patik József és Kovács Anna, Baron Jenő és Braun Julia, Kálóczy Arnold és Vinczler Teréz, Chorus Ernő és Hüllenkremer Etel, Ferenczy Béla és Rubint Erzsébet, Baráthy Rezső és Juck Julia. — Születtek: Alföldi Mária, Schuler Ferencz, Palla Erzsébet, Zsaludek Aranka, Roden Magdolna, Nagy Lajos, Krenedits Erzsébet Mária Gizella, Krenedits Zsuzsanna Mária Gizella, Dér Endre, Cseri László, Makádi Károly, Löffler Imre, Obenberger Ferencz, Engler Gyula, Koch Rezső, Sáránszky Teréz, Javorcsánszky János, Weinwurm Elvira, Csitári Erzsébet, Drdot Mária. — Elhaltak: Weigert Jánosné, Péter János, Csapka István, özv. Götz Antalné, özv. Kiss Lajosné, Major Ilona, Szilágyi Mihályné, Halász Gyula, Medlick Etelka, Papp Mária, Lak Jánosné, özv. Odvarka Jánosné, Makádi Róza.

Öngyilkosság. Kőmüves volt Galczer József. Magányos, szegény élemedett koru ember. Évekkel ezelőtt jobb napokat látott, de szerette a szeszes italt, és lassanként mindenét leeresztette a torkán. Egészen lerongyolódott; keresete se igen volt, nagyon fojtogatta a nyomoruság. Itókára se tellett már, végleg elkeseredett hát s egy bus őszi napnak hajnalán felakasztotta magát az ablak fára. Ugy találták szegényt holtan a Barossutcza 28. sz. alatti lakásán. Nem kisérte senki utolsó utjára, a helybeli temetőbe. Nem volt itt senkije, árva, szegény, boldogtalan ember volt . . .

Hymen. Pecskó Frigyes százados, budapesti lakos oltárhoz vezette a rákosszentmihályi templomban Kolozsváry Melániát, néh. Kolozsváry Gyula ny. rendőrtanácsos, a gödöllői kerület egykori képviselőjelöltje leányát. Az uj pár Szentmihályon telepedett le.

Nagy-Győry Barnabás máv. tisztviselő házasságot kötött templomunkban Megla Mária annatelepi lakossal. Az esketést a menyasszony bátyja P. Megla S. Tibor szentferenczrendi áldozópap végezte.

Van már kályha. A mult számunkban közölt kérelemnek meg lett a foganatja. Jóakaratu polgártársaink közül számosan ajánlottak fel a polgári leányiskola számára kályhákat, ugy, hogy ma már köszönettel állapithatjuk meg, hogy ha tüzelőszer lenne, nem fáznának az iskolában. Többek között Schwarz Ignácz egy kisebb, Teichner Manó pedig egy nagyobb vaskályhát ajánlott fel az iskolának és időközben a községnek is sikerült néhány szükséges fütőtestet közczélokra beszerezni. Rákosszentmihály nemesszivü közönsége ezuttal is hü maradt önmagához. Itt emlitjük meg, hogy a polgári iskola ötödik tantermének egyelőre nem lévén felszerelése, a szülők maguk bocsájtottak székeket az iskola rendelkezésére, a mivel a terem használatbavételét lehetővé tették.

Szénszünet. A főváros iskoláiban november elsejével további intézkedésig megszünnek az előadások. Az iskolák bezárását a tüzelőanyag hiánya teszi elkerülhetlenné. A helyi hatóság intézkedésére nálunk is ugyan akkor fog kezdődni a szénszünet, mely ujabban rendszeres átka lett oktatásügyünknek.

Gondnoksági gyülés. Az Ehmanntelepi állami elemi népiskola gondnoksága látogatott ülést tartott a mult héten. A gyülést Tolnay Károly alelnök nyitotta meg és Piller György állatorvos vezette, akit még a háboru előtt neveztek ki elnöknek, de négy évig katonai szolgálatot teljesitett, ugy, hogy az előirt esküt is csak most tehette le. Zagyva József igazgató jelentette, hogy a Salamon-czég a még mult évben befizetett egy waggon szenet hajlandó volna szállitani, de a szénközpont nevében Rau Gottlób széndiktátor nem engedélyezi. Schuszter Vilmos biró gondoskodik ideiglenesen fáról, de valószinü, hogy novemberben be kell szüntetni a tanitást. Az iskolai év elején 645 tanuló iratkozott be. Németh Géza, aki Kecskeméten gazdasági tanfolyamot végzett, önálló osztály vezetése helyett a IV., V., VI. osztályokban, tanfelügyelői engedélylyel gazdasági ismereteket tanit, amely célra a földosztó bizottság 2—3 hold földet jelöl ki a Lucska-major közelében. A volt foglalkoztató fogoly-táborba állitólag 800 családot telepitenek ki Budapestről, ugy, hogy ott külön iskoláról és ovodáról kell gondoskodni. Személyi ügyek tárgyalása zárta be az ülést.

A püspöki erdők fája. A földmivelésügyi miniszter legutóbb elrendelte, hogy a váczi püspökség Nógrád, Püspökhatvan és Katalin községek határában fekvő erdőbirtokain Rákospalota, Czegléd és Erzsébetfalva községek számára, 10 katasztrális holdon, Andrássy Sándor gróf Szécsisziget község határában fekvő erdőbirtokán pedig felerészben a helyi közszükséglet és a körzet lakossága, felerészben pedig Budapest javára 38 katasztrális holdon kényszertermelést végezzenek. Rákosszentmihály, sajnos, nem szerepel a listában, holott mi is kértünk a tüzelőfa áldásából s a mi inségünk se kisebb, mint azoké, amelyek fához jutnak a kormány jóvoltából.

Szomoru évforduló. Most egy éve dühöngött legjavában a gyilkos spanyol betegség, mely közülünk is sokakat elragadott, néhány nap alatt végezvén szerencsétlen áldozataival. E napokban tartották értük az évforduló alkalmából a gyászistentiszteleteket, melyeken nagyszámu közönség vett részt. Gyászmise volt templomunkban a kedves emlékezetü, fiatal Pavliczky János mérnök főhadnagy, a korán elhunyt és együtt eltemetett Csorba Lajos és neje Telkes Ilona, Gröger Leó és még mások lelki üdvösségéért.

Mükedvelők estélye. A rákosszentmihályi mükedvelő fiatalság, Erdélyi Sándor vezetése alatt tovább folytatja sikeres előadásainak sorozatát. Ma, vasárnap, a Balaton-kávéház helyiségében mutatnak be változatos és gazdag müsort, mely a közönség számára kitünő szórakozást igér.

Jegyzőválasztás. Egyhangulag vezetőjegyzővé választották a héten Kerepes községben Laucsek Béla péczeli aljegyzőt. Az uj jegyzőt hivei lelkes ünneplésben részesitették.

Halálozás. Májer József máv. pályaőr, czeglédberczeli születésü, régi szentmihályi lakos ötvenhárom éves korában meghalt községünkben. A derék, szorgalmas férfiut özvegye, nyolcz gyermeke és kiterjedt rokonsága gyászolja.

SPORTHIREK.

Mi lesz vasárnap? RAFC—RSC mérkőzése az RSC pályán. A mérkőzés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg, ami érthető is, mert ezen a napon a két csapat nemcsak a rákosszentmihályi, hanem az egész Rákos vidéke hegemóniájáért méri össze erejét. A mérkőzés igen izgalmasnak igérkezik, mert mind a két csapat játékosai a legjobb tudásukat fogják a játékba belevinni, hogy a győzelmet csapataik részére biztositsák.

Ez a mérkőzés d. u. 3 órakor kezdődik. Előzőleg ½2 órakor KAOE ifj.—RSC ifj. csapatok mérkőznek az Ékszerész-serlegért.

Rfalvi SC I.—Pannonia I. d. e. fél 11 órakor (RSC pályán), Rfalvi SC II.—Pannonia II. d. e. 9 órakor (RSC), Pestujhelyi ifj.—NFC ifj. d. e. 10 órakor (RAFC), Pestujhelyi II—NFC II. d. u. fél 2 órakor (RAFC), Pestujhelyi I.—NFC I. fél 4 órakor (RAFC).

Mult heti eredmények. RAFC—RMTE 3:1. Biró: Schiller. Heves, helylyel-közzel erős mérkőzés, melyet jellemez a RAFC javára megitélt két 11-es büntetőrugás.

Az első félidő 26-dik percében a biró 11-est itél az RMTE ellen, amit Hölzl goallá értékesit, A 37-ik percben Szabó Géza kicselezve az RMTE védelmét a második goalt szerzi meg a csapatának. Félidő 2:0 RAFC javára.

Ujra kezdés után a 12 percben Nagy Menyhért önhibáján kivül 11-est vét, a melynek révén a RMTE az egyetlen goaljához jut. A goal után az RMTE erős játékba fog, a mely néha-néha a durvaságig megy, a melynek következménye a 30-dik percben a RAFC javára megitélt ujabb büntető rugás, a melyet Mayer az RMTE kapujába dicsőségesen juttat. Végeredmény 3:1. A játékosok közül: Nagy István helyett Nagy Menyhért játszott a halfsorban, akin még látszott a training és az összeszokottság hiánya. Hölzl a centerhalf poszt-ról sokszor kalandozott el. Meister a balszélen jobb, mint az összekötő helyén, bár Röhlben elég jó szélsője volt. A csapat lelke és egyszersmind legjobb embere Szabó Géza volt.

Egyéb eredmények. Pestujhelyi SC—BSE 0:0. Rfalvi SC—Kéve 2:1. RSC szabadnapos volt.

RSC hirei. Vasárnap, azaz 26-án d. u. 3 órakor az RSC pályáu döntőjellegü bajnoki mérkőzést tart az RSC I.—RAFC I. csapata. Az eddigi eredmények után itélve a játék nagyon érdekesnek igérkezik, mert a RAFC, hogy megőrizze a veretlenségét, erős munkát kell, hogy végezzen az RSC csapatával szemben; viszont az RSC az eddigi javuló formája alapján és a Pannonia SE felett aratott fölényes (7:2) győzelme alapján szinfén számot tart a győzelemre. Szerintünk az a csapat győz, amelyik meg tudja őrizni nyugodtságát, hogy annál jobban érvényesüljön a játéktudása. Mind a két csapat erősen készülődik a mérkőzésre és az eddigi előkészületek is garantálják a mérkőzés sima és sportszerü lefolyását. Ez a mérkőzés nemcsak a helybeli sportközönség érdeklődését köti le, hanem ugy az első-, mint a másodosztályu egyesületek és a szövetség érdeklődését vivta ki ugyanannyira, hogy a harmadosztályu MTK—FTC mérkőzés elnevezés alatt emlegetik. Mind a két csapat „győzzön a jobbik" jelszóval meg a küzdelembe. Akár melyik győz, a sport látja hasznát.

Klier Jóska itthon. Az RSC-t kellemes meglepetés érte, amennyiben volt intézője hosszas olasz fogság után szerencsésen és egészségesen megérkezett, hozzátartozói és sporttársai körébe, azoknak legnagyobb örömére. Sportszempontból annál is értékesebb az ő megjövetele, mert benne az RSC olyan lelkes és sportszerető tagot nyert vissza, aki nehezen volt pótolható. Vele egyidőben megérkezett Neuberger Ferencz és Szabó András a sportclubnak szintén régi tagjai.

Hymen. Novák Dezső sporttársunk f. hó 18-án tartotta esküvőjét Schwammenschneider urleánnyal. Sporttársainak jókivánatai kisérik őket a házasélet utjain.

Hivatalos rész.

Értesitós.

Értesitem a lakosságot, hogy a czukor ára kilogrammonként 16 korona 70 fillérben állapittatott meg. A szeptemberi és október 1—10-ig érvényes jegyek beválthatók.

Rákosszentmihály, 1919. október hó 22-én.

Krenedits, előadó.

Gallérok, kézelők tisztitását 8 nap alatt legszebben készitjük
sima, fényes, hófehér.
ADRIA SZAB. GALLÉR ÉS KÉZELŐ TISZTITÓ GYÁR BUDAPEST, VIII. HUNYADY-UTCZA 12.
Rákosszentmihályi gyüjtőtelep: József-utcza 31.

Elcserélném vagy eladnám kedvező feltételekkel Rákosszentmihályon, Lajos-u. 62. sz. a. levő **telkemet** (szoba-konyhás épület) nagyobb helybeli ingatlannal, melyen megfelelő lakóház is van. Balogh Pál (Imre-utca 15).

Alma, szép és olcsó kapható Szentkorona-utcza 39 szám alatt. Ugyanott kapható egy 13—14 éves leánynak való jó téli kabát és egy kályha.

Eladó 1 Meidinger, 1 vaskályha és 1 Gyimesi-féle mosógép **Batthyány-utcza 25.**

UHER ÖDÖN FÉNYKÉPÉSZ fényképészeti szaküzletében
Budapest, IV. Koronaherczeg-utcza 2. szám
Elsőrangu fényképező gépek, objektivek, papirok, vegyszerek, lemezek és minden egyéb, a fényképezéshez szükséges anyagok és felszerelések. Amatőr munkák kidolgozása a czég műtermében mérsékelt áron. Szaktanácsok és sötétkamra dijtalan

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák LIPCSEI VILMOS divatáruházában
Budapest. VI. Kigyó-tér 6. szám.

A valódi Holland Három Király Tea
a legjobb vértisztitó szer.
Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készitmény kapható:
Neruda Nándor-nál Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 10.
és LIPPE-gyógyszertár Rákosszentmihály.

Szövetkülönlegességek. Egyenruha és Breeches-nadrág specialista
PETROVITS ÉS TÁRSA
polgári és katonai szabók
Budapest, IV. kerület, Kigyó tér 1. szám
(Királyi bérpalota) Telefonszám 1—36.

Kertész női divatháza
Budapest, IV. Váczi-utcza 8. szám.
o *Bluzok, Pongyolák, Ruhák,* o
Costümök, Felöltők, szörmedrukk.

KERNER EMIL
fűszer- és csemegekereskedése
Rákosszentmihály, Rákosi-ut 45. szám.
Bor kitünő minőségü, literenként 17 K.
likőrök, rum, szilvórium, törköly, konyak.
Friss felvágottak csemegék, sajtok olcsó napi áron.

RÁCZ DÁNIEL

Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és műtermei

Sürgönyczim: „Roberácz“ Telefon: 167-02. *BUDAPEST, IV, Kigyó-utca 2. sz.*

Jaut Róbert villamberendezési vállalata
Rákosszentmihály, Rákóczi-utca 11.
Villamos körték, lámpák kaphatók.

Holzer divatháza
Bpest, IV. Kossuth-Lajosu. 9.
Külön női fehérnemü osztály

Deisinger Testvérek cégnél Budapest, Ferenciek-tere 1. (Királyi bérpalota)
1 kg. kávé 72 K — 1 kg. tea 150 K — 1 liter rum 50 K

Haris, Zeillinger és Társa
a „kék csillaghoz“
Budapest, IV. Váczi-utcza 16. sz.
Telefon 10-55.

Vászon és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk. Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben saját gyártmány. — **Menyasszonyi kelengyék,** selyem szoknyák és harisnyákban dus választék, *kívánatra mintákat küldünk.*

Zwieback Lajos és Testvére
Budapest, IV. Váczi-utcza 14. szám.
Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját mühelyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

KEMÉNY, KALLÓS, HERCZOG
selyem-, szövet- és női-divat áruháza
Budapesten, IV., Kossuth Lajos-utcza 2

KERTÉSZ TÓDOR
Budapest, VI. Kristóf-tér.
Jó minőségü FOOTBALLBŐR gummi betéttel ismét kapható.

SALZER J. reklámczikk gyára
Naptárak és cukrászkellékek gyára
Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.
Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

Sneidig EGYENRUHÁKAT
olcsón és jó minőségben szállitanak
BLUM és TESTVÉRE egyenruha szállitók
Budapest, IV. Váczi-utcza 31—33 Piarista épület.

Alapitva 1864-ben.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor
Budapest, IV. ker., Ferdinánd bolgár király-ut 4.
Csemege. Füszeráruk. Halak.

A Budapest—Cinkotai Hév. végállomáson lévő
könyv- és hirlapüzlet
tisztelettel ajánlja dusan felszerelt raktárát:
könyv-, levélpapir és irószer-ujdonságokban.
További támogatást kér illő tisztelettel:
Rosner Hugó.

VILLAMOS-THERMOFOR
áramszabályozóval
Árjegyzék ingyen!
NAGY KÁROLY
BUDAPEST, IV. KIGYÓ-TÉR 1.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.
NAGY IMRE virágnagykereskedő
Budapest, IV., Fővám-tér 6.
(a központi vásárcsarnok átellenében.)
A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.
Modern kertészeti telepem: II., Pasaréti-ut 64.

Grünvald és Váhl
saját készitményü menyasszonyi kelengyék fehérnemüek és vászonáruk raktára. Különlegességek:
Blousok és pongyolákban
BUDAPEST, IV. VÁCZI-UTCZA 26. Telefon 98.

Dona Döme és Tsa
papirkereskedése, a poprádi gyár raktára
Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.
Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceán-tengerentuli levélpapirt,** valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

Telefon 79—33. *Női kalap-különlegességek* *Telefon 79—33.*
Virányi J. *női kalap gyára. Kalapformázás, festés és diszités elfogadtatik.*
Budapest, IV., Ferenciek tere 3. szám.

CZIRING ÁRMIN
Budapest, Deák Ferenc-utcza 18. szám.
A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve! Kizárólag sajátkészitményü szücs- és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

GUTTMANN BÉLA
kötött- és szövöttáru nagykereskedése
Koronaherceg-u. 6. sz.
Női-, férfi- és gyermekharisnyák. Kötött és szövött keztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Magyar Világ kávéház
Budapest, Kossuth Lajos-u. 18.
Az előkelő közönség, valamint külföldiek és vidékiek találkozó helye. — Hideg és meleg vacsora.

Aranyvirág kitünő jó levélpapir discret boritékkal. Kapható: SZÉNÁSY BÉLA papiráruházában Budapest, Ferenciek-tere 9.

Telefon József 55-85.
Stepanek Antal
orvosi műszer-, kötszer- és orthopädiai gépek gyára
Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 49. szám.
Készíti az összes orvosi műszereket és betegápolási cikkeket. Mint: műlábakat, támgépeket, sérvkötőket, haskötőket és görcsér elleni harisnyákat.

Jung Péter csemege-áru nagykereskedés
Budapest, IV. Fővám-tér 6. szám
központi vásárcsarnokkal szemben.
Konzervek, sajtok, likőrök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Hölgyeket nem, de férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan elegánciával **öltöztet**
a Platschek Áruház
Budapest, IV., Károly-körut 28.
Elsőrendü minőségek. Szigoruan szabott árak. Kérjen árjegyzéket!

Uri-, női-, és gyermek-fehérnemüek, zsebkendők, harisnyák, pongyolák, törülközők, kötények stb.
VILCSEK VILMOS
vászon- és fehérnemü-áruházában.
Budapest, IV. Kecskeméti-utcza 9.

KELETI J. orvosi műszer- és testegyenesitő gépek gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

RÉTAY és BENEDEK
Budapest, IV., Váci-utca 59 sz.
Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.
Szállitunk: Oltárokat, szószékeket, urkoporsókat és teljes templomi berendezéseket. Elvállalunk bármely restaurálási munkát, templomok kifestését és kikövezését. Raktárunk dusan fel van szerelve házi és templomi használatra való finom viaszgyergyákkal, égőolajjal, tömjén és füstölőszénnel. — Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere cikkek
Szemere Gáspár Budapest, IV. ker., Deák Ferenc-u. 6.

LÁSZLÓ és FEKETE
NŐI- ÉS FÉRFI DIVATKELMÉK ÁRUHÁZA
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 14-16.
Ezuton értesiti a czég a vevőközönséget, hogy külföldi női- és férfiszövetek, selymek, valamint pongyola-czikkek nagy választékban már raktáron vannak.

RADÓ ALADÁR
bluz- és pongyola divatáruháza
Budapest, IV., Kristóf-tér 6.

Velour és filz férfi és női kalapok alakitását legszebb kivitelben készíti: **Lőwy kalapgyár**
Budapest, VII. Károly-körut 9.
(Hadik-palota) az udvarban.

SZÉKELY és TÁRSA
Budapest, IV. Muzeum-körut 9. sz.
szab. saját készitményü
„ludtalpfüzők"
Czipők már érkeztek raktárra.

VARGA SÁNDOR
füszer és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. (A szobor előtt.)
Ajánlja mindig kitünően felszerelt üzletét, mint szolid bevásárlási forrást. Már érkeztek keresett élelmiczikkek, csemegék, sajtok és gyümölcsök.

BETEGÁPOLÁS. Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis
Fischer Péter és Társa részv.-társ. czégnél
most IV. ker., Kálvin-tér 3. szám
szerezhetők be. — Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.
Telefon 958. Alapittatott 1856.

Neuwald Illés utódai könyvnyomda Bpest, VIII., Üllői-ut 48. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné.

Cenzurat: Gavrilescu

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, november 2. 22. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.

SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utca 37.**

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár: Egész évre **48.— K.** Fél évre: . . **24.— „** Negyed évre: **12.— „**

Egyes szám ára 1 korona.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Halottak napján.

Memento mori! mondja a bérczek erdein függő sárga lomb, szines halotti koszoru, a kihülő földre boruló nehéz köd, mi nemsokára helyt fog adni annak a fehér hólepelnek, mialatt elalszik csendesen minden élet.

Oh, vajha szivünkben is elülne minden szenvedés, megszünnék minden fájdalom, hogy az uj tavasz kifejtene minden virágot és életet.

Memento mori! Elcsendesül az élet zaja. A szenvedélyekkel és szenvedésekkel betelt szivre, mint a Karthauzi nagy irója mondja, ez gyakran vigasztalás.

A megpróbáltatások közt és széttört szivekre ez nyugalmat jelent.

A szenvedélyek tüzében égő lelkeknek ez meghamvasztója, de mindnyájunkra nézve nagy tanulságot rejt magában. Az élet nehéz küzdelmei között nem érünk reá ezen gyakran elmélkedni, hiszen izzó lánggal ég az körülöttünk s mégis lassan, de biztosan peregnek órájának homokszemei, azt mondván, hogy: Memento mori!

Azt mondja a római iró: „Ne félj a naptól és ne kivánd, amely utolsó.“ „Mindenben tekintsd a véget,“ mondja a hellén bölcs.

Az élet szenvedései elvesztik erejöket, a szenvedélyek lecsendesednek, s az életből távozó szivében egy vágy marad, a kiengesztelődés vágya, a szeretet érzelme. Istenhez tér a lélek, békejobbot nyujt az ember, áldást mond a szülő, testvér, jóbarát egymásra.

Eloszlik minden hiuság, megtörik minden kevélység, elveszti fulánkját az irigység, harag és bosszuvágy. Letünik minden gazdagság e szónál: Memento mori.

Előre lép a lélekben mindaz, mi szent és örök.

Mindenben tekintsd a véget, mondja a görög, bölcs és igazságot mond.

Ha mindaz, aminek itt sok ember áldoz, eloszlik, elenyészik akkor, amikor az embert eléri közös sorsa, közös vágy, miért nem tartja szem előtt, hogy mi az, ami szent és örök.

Kiengesztelés a siroknál — erre int a vallás. Kegyelet és hála, amelylyel öleli az élő elhunytja porait. Hit és bizalom, amelylyel adózik örök életének, — ima, mely a siroknál önként kel, mivel az elhunytnak tartozunk.

Szeretet az, a mivel élőknek egymáshoz kell viseltetnünk.

Hull a levél, levél után. Üzenetet hoznak, beszédesek lesznek, az elmulásról beszélnek.

A szív, mely végtére is a szeretethez tér, míg áldást mond szerettire, szeretettel karolja fel az élőket, hiszen megnyugvást talál akkor is, amidőn minden azt mondja, hogy: Memento mori. *Sz. L.*

A Nagykaszinó közgyülése.

Ünnep szokott lenni a Rákosszentmihályi Nagykaszinó közgyülése, de mult vasárnap kinos viharok és botrányok szinhelye lett. A szokatlan izgalom a proletár diktatura után megindult tisztogató munkával kapcsolatban keletkezett. A hazafias polgárság ünnepies törvénytevését megzavarta a pártszenvedély, mely a személyeskedéstől sem riadt vissza és órákon át tartó zajongással és beszédekkel megakadályozta azt, hogy a tulajdonképeni lényegre sor kerülhessen. Ilyen jeleneteket uri társaságban nem egyhamar látott a világ, minálunk annál kevésbbé.

A dolog előzményei röviden a következők: A kaszinó választmánya hét tagu bizottságot küldött ki, hogy a tagoknak a diktatura alatt tanusitott magatartását megvizsgálja és a szükséges megtorlás dolgában javaslatot tegyen. A bizottság egy heti szakadatlan tárgyalás után egyhangu határozattal tizenöt tag kizárását javasolta, (a tizenhatodik tévesen került a jegyzékbe, már csaknem egy éve önként kilépett s ezt a tévedést utóbb helyreigazitották) a választmány pedig igen nagy többséggel a javaslatot magáévá tette és a kirekesztést kimondotta.

A bizottság humánus szempontból nem akarta az érdekelteket nyilvánosan megbélyegzeni s ezért gyöngédségből azt az alapszabály paragrafust huzta reájuk, hogy a kaszinó érdekei ellen vétettek, mert annak elkommunizálását — közvetve, vagy közvetlenül — előmozditották. A választmány a hét bizalmi kiküldöttje komoly és megfontolt megállapitásainak hitelt adván, a kizártak bünlajstromát nem táratta fel.

Ezzel az elintézéssel több tag elégedetlen volt s inditványt adott be, hogy rendkivüli közgyülés rendelje el, hogy a vizsgálatot ujból és más bizottság foganatositsa. A kizárt tagok közül pedig nyolcz felebbezett a választmány határozata ellen.

A felebbezések kapcsán a hetes bizottság ujból foglalkozott az ügygyel, vizsgálat tárgyává tette a felebbezésekben felhozottakat, végül pedig egyhangulag ismét abban állapodott meg, hogy javaslatát fentartja, mert olyan kétségtelen bizonyitékok birtokában van, melyek a felek meghallgatását feleslegessé teszik s különben is olyan köztudomásu tényekből vonta le a konzekvenciákat, amelyeket utólag meg nem történtekké tenni nem lehet.

A választmány erre kimondotta, hogy az inditványok elutasitását javasolja a közgyülésnek, a felebezésekkel szemben pedig a bizottság előterjesztendő részletes jelentése és konkrét adatai alapján a kizárást kimondó határozatának megerősitését kéri.

A vasárnapi közgyülésen tehát elő akarták terjeszteni a felebbezések adatai után a vizsgálat konkrét

Lapunk mai száma 8 oldal.

adatait, egyenként a közgyülés döntésére bocsájtván minden egyes ügyben, hogy a megállapitott tényállást olyannak itéli-e, a mely az illető tagot méltatlanná teszi arra, hogy a kaszinó kötelékében megmaradhasson? Uj bizottság kiküldését feleslegesnek tartották, mert ebben a hetes bizottság dezavuálását látták és mert csakis a tényállás felfedése után lehet birálatot mondani müködése értékéről, nem akkor, a mikor még felhalmozott adatait nem ösmerik.

A közgyülésen az ellenpárt ezzel szemben folytonosan azzal érvelt, hogy nem hallgatták meg a kizárt tagokat s a vita elnyujtásával és zajongásával hosszu ideig megakadályozta, hogy az inditványokról szavazhassanak. Végre mikor már a nagy zürzavarban névszerinti szavazásra került volna a sor, akkor támadt a mentő ötlet, hogy a régi bizottságot az ellenpárt bizalmiférfiaival egészitsék ki és igy a kaszinóban küszöbön állott szakadást elháritsák. A vezetőség olyan gavallér volt, hogy a hetes bizottságba a támadók részéről nyolcz tag kiküldésébe is beleegyezett, mert az a felfogása, hogy uri és magyar ember a fennforgó kérdésben csak egyféleképen gondolkozhatik.

Igy azután, legalább egyelőre helyre állott a béke. Ez a „legalább egyelőre", attól függ, hogy őszinte volt-e az ellenzék hangoztatott álláspontja? Ezt a reményt erősitette meg Király László tetszéssel fogadott felszólalása, hogy most már szeretettel fogják a kaszinót kedves otthonuknak tekinteni.

A közgyülésen eleinte Farkas Géza elnökölt, majd pedig gyengélkedése miatt Csabány A. János vette át az elnöklést. A választmány álláspontját Krenedits Sándor igazgató ismertette, ami után az ellenzék nyomban akcióba lépett. A többségi párt leszerelte szónokait, hogy a vitát megröviditse, azonban jó két órán át eltartott, mig az ismertetett megoldásban egyhangulag megállapodhattak. Az erre vonatkozó javaslatot közvetlenül a szavazás megkezdése előtt szintén Krenedits Sándor tette meg.

Ezen a ponton tul jutva normális képet öltött a közgyülés. Meghallgatta Balázsovich Zoltán titkári jelentését, mely egész terjedelmében a következő:

„Igen tisztelt közgyülés!

Sulyos az én helyzetem, midőn eleget akarok tenni kötelességemnek, hogy a Rákosszentmihályi Nagykaszinó elmult évi történetéről — szokás szerint — hiven beszámoljak. Sulyos az én helyzetem, mert ez a beszámoló homlokegyenest ellenkezője elődeinek, a melyek évek sora óta a fejlődésnek, a haladásnak, az erkölcsi és anyagi gyarapodásnak voltak mindenkor határjelzői s előterjesztésük különös lelki örömöt jelentett. Most ellenben — először ezen a helyen — szomoru pusztulásról, fájdalmas sülyedésről, romlásról és rombolásról kell csüggesztő képet rajzolnunk, szorongó szivvel fogván a máskor olyan kedves munkába.

A kaszinói esztendő — nem egészen helyeselhető rendszerünk értelmében — a naptári év juliusával kezdődik és a következő év derekáig tart. Ami tehát még szép és kellemes emlékünk volt 1918 történetéből, arról a tavalyi jelentésünk már megemlékezett, lelkesen ünnepelvén a kaszinó taglétszámának minden várakozáson tulhaladó meggyarapodását, a nehéz háborus idők ellenére is mindig eleven életét, közérdekü célokért kifejtett buzgólkodását és azt a felejthetetlen müvészi és jótékony munkálkodást, amelyet a mükedvelők zenekara három-négyféle alakulatában is és a mükedvelők társasága előadásainak sorozatával a kaszinó közönségének számtalanszor kifejezett megelégedésére önfeláldozó és céltudatos módon kifejtett.

A mult kaszinói év elején ez a müködés a példátlan sikerü mátyásföldi vendégszereplésben, majd pedig az októberben tartott előadással folytatódott s egyelőre be is fejeződött. Mert a mi azután következett, az kettéroppantotta a mi kaszinónk életét is, az a viharok, megpróbáltatások, gyötrelmek és károk kifogyhatatlannak látszó sorozata lett. A mult közgyülésünket még dagadó reményekkel tette széppé törhetetlen lelkesedésünk és akkor még sejtelmünk se lehetett arról, a mi reánk következett.

A vesztett háborut nyomon követő forradalmak és részben még máig is tartó felfordulás évszázadok óta példátlan csapással sujtották szegény hazánkat. Az általános pusztulástól nem mentesült semmi, a mi kaszinónk életéből is kitörülte az ezt az esztendőt. A mi életünk október derekán tulajdonképen megszünt és csak ezután kellene igazán ujra kezdődnie, amidőn a helyreállitás müve befejeződik és a ma is még mesterséges lélekzéshez hasonló tengődésből, a lábadozás állapotából, ujra normális és egészséges élethez juthat.

Október végével megindult kaszinónkban is a feloszlásnak az a gyászos folyamata, a mely az egész ország összeomlásáig vezetett. Lépésről-lépésre lehet követni azt a lejtős utat, a melyen ez az egyesület is eljutott a teljes pusztulásig. Hazaáruló agitátorok már az első forradalom kitörése előtt megindították és állandóan élesztették községünkben is ezt a folyamatot, a mely köztudomásulag a proletár diktaturában érte el végső czélját. Fizetett népbolonditók szórták itt is a mérget és kezdették az aljasczélu szervezkedés munkáját, eszközül használva fel gyenge, felszinesen gondolkozó és részben jóhiszemüen megtévesztett, részben bünös hajlandóságu embereket, kik a romboló munka sikerét egyrészt tudatosan, másrészt pedig önkéntelenül előmozditották.

Ezeknek a konkolyhintőknek szemében kezdettől fogva szálka volt a Nagykaszinó, mint az intelligens, hazafias szellemü, mindig valláserkölcsi alapon álló és szeplőtelen jellemü polgárok egyesülete, amelynek alapitásától kezdve az a czélja, hogy az ilyen közönséget gyüjtse össze és az egyesülés erejénél fogva az értékes társadalmi munkára megerősitse. Az intelligenczia vára a kaszinó, mely a destruktiv, hazafias tekintetben megbizhatatlan és erkölcsi szempontból alacsonyabb szinvonalon álló tömegek ellen a nemes eszmék kultuszát védelmezi. Társadalmi életünk foruma a kaszinó, hely hol minden hasonszörü és hasonló törekvésü polgár megtalálhassa a maga szolid, választékos, szerény szórakozását, kulturális igényeinek némi kielégitését és közérdekü czélok, hazafias, társadalmi munkák, jótékonyczélu mozgalmak szolgálatában tömörüljön. A kaszinó nem ismer pártot, sem országos, sem községi politikai tekintetben, nem az ellentétek kiélesitésének helye, hanem az a czélja, hogy a különböző pártokhoz, frakciókhoz tartozó minden rendü és rangu tisztességes embert egy közös táborban egyesitsen. Itt soha senki nem kérdezte a másikától, hogy milyen párthoz tartozik és miért, milyen vallás szertartása szerint imádja az Urat, — miért takarékos, vagy miért bőkezü, milyen kedvteléssel szórakozik, kivel barátkozik, miért visel aranygyürüt, vagy miért nem? Soha senki a kaszinó közszelleme ellen e tekintetben panaszt nem ejtett, soha senkinek egyéni szabadságát, meggyőződését senki nem érintette, ellenben mindenkor tiszteletben tartotta mindenki. A Nagykaszinó nem volt soha egyetlen társadalmi osztálynak kizárólagos tulajdona, senkit ki nem nézett, ki nem rekesztett kebeléből, ha az általános polgári tisztesség mértékének megfelelt és szeplőtelen hazafias gondolkozása a tisztességes társaságra mél-

tóvá tette. A mi fogalmaink szerint, a kik ezt az egyesületet Rákosszentmihály társadalma javára és a község fejlesztése érdekében alapitottuk, az uri embert nem a vasalt ruha és a társadalmi rang teszi, hanem a lelki tulajdonságok, a gondolkozásnak bizonyos palérozottsága, az intelligenciának bizonyos foka állapitják meg, a melylyel minden hazáját szerető, tisztességes lelkü, becsületes magyar embernek rendelkeznie kell. A mi egyesületünk tehát kezdettől fogva nemes, eszményi értelemben vett urikaszinó, a nélkül, hogy exkluziv, vagy arisztokratikus intézménynek szabadna tekinteni, mert hiszen tagjai között kezdettől fogva ott van nem egy olyan tiszteletreméltó polgártársunk is, a ki kenyerét fizikai munkával keresi, vagy kereste és senkit innen ki néztek soha azért, mert talán nem selyemágyban született, vagy névjegyét az ősi czimer nem ékesitheti.

Éppen ezért nehéz jóhiszemünek tekinteni azokat a törekvéseket, a melyek az első forradalom álhazafias és áldemokratikus jelszavainak divatja idején, még mielőtt a proletárdiktatura mindent rombadöntő forgószele megindult volna, már azon igyekeztek, hogy kaszinónknak sirját megássák. Pedig a destruktiv folyamat már akkor javában megindult volt.

Jól tudjuk, hogy mindegyik forradalom tetszetős hazafias és demokrata, szabadság jelszavakkal igyekezett az embereket megtéveszteni. Ezeknek a foszlányaiba kendőzték a mi egyesületünk ellenségei is a mérget, a melylyel a kaszinó életét kioltani akarták és ha — bár valóban nem könnyü — de mégis feltételezni akarjuk egyesekről a naiv jóhiszeműséget s inkább a gondolkozásuk mélységének határait fogadjuk el mentőkörülmény gyanánt — ugyanazoknak a megtévesztő jelszavaknak kell tulajdonitanunk, hogy a céltudatosan dolgozó nemzetrontók mellett — fájdalom — a mi sorainkból is akadtak egyesek, kik a romboló munka támogatásában buzgólkodtak.

A kaszinó választmánya, mely éveken át békés szeretettel, visszavonás nélkül dolgozott az egyesületért, tavaly őszszel izgalmas vitták szinhelye lett. Pártoskodás indult, a vezetőséggel szemben ellenáramlat keletkezett, mely habár számra és erőre nézve jelentőséggel nem birhatott, aknamunkájával bomlasztó csirákat vitt egyesületi életünkbe. Az első forradalom sikerének felbátoritó hatása alatt hazaáruló agitátorokat, bolysevik ügynököket vezettek a kaszinóba, eleinte vendégképen; a régi társaság nem lelhette többé otthonát a saját házában, a kémek és ellenségek között és fokozatosan visszavonult az egyesülettől. A fizetett agitátorok és izgatók vitték a vezérszerepet kaszinónkban s a mi tagjaink egy töredéke alkotta vezérkarukat, udvarukat, társaságukat. Demokratikus haladás czimén müveletlen napszámosokat, hazafiatlan elemeket, mosónőket, az egyik ugy irta rá a belépési nyilatkozatára, hogy „Mozsóné!“ — és más hasonló elemeket erőszakoltak a megindult terror nyomása alatt a kaszinó tagjai sorába, — a kaszinót a forradalmi intézmények tanyájává tették, majd munkás önmüvelődési egyesületté akarták átalakitani, a mit a vezetőség ellentálló erejének utolsó megfeszitésével tudott csak megakadályozni. Falaink között szellemi munkások szakszervezetét alakitották, disztermünkből pedig kaszárnya lett, parkett padlozatán fát vágtak, szenet tördeltek, diszleteinkkel kályhát fütöttek s vagyonunk, felszerelésünk pusztulásnak indult.

Mire a proletárdiktatura czimü szörnyüség kitört, már kaszinónk se külsőleg, se belsőleg nem volt kaszinó, a régi elemet, a régi közönséget kiüzte belőle a nemzetrontó destruktiv eszmék szolgálatába szegődött kisded csoport, mely uj barátaival foglalta le és a haza elpusztitására szánt mérgek boszorkánykonyhájává tette meg. A kommunizmus kitörése után névleg is megszünt a kaszinó; egyik tisztviselője az elnökség és választmány megkérdezése nélkül átadta a kommunistáknak, üzletvezetőnknek kiadta az utasitást, hogy itt többé sem az elnökség, sem a választmány nem parancsol.

A direktórium nevében egyik azóta letartóztatott főkommunista lett itt a teljhatalmu ur, aki társaival éjjeken át dorbézoló tanyájává tette helyiségünket, mely részben vörös katonák szurtos kaszárnyája is lett. A homlokzatra kiirták az uj czimet, a „Munkásotthon“-t, de bizony a tisztes munkások sokáig megtévesztett tömege legfeljebb az agitációs gyüléseken keveredett abba a diszes társaságba, amely itt hónapokon át garázdálkodott, a szigoru szesztilalom idején, amikor a proletárok „leláncolták az alkoholt“, néhány nap alatt megitta minden borkészletünket, részegen fetrengett asztalainkon, ellopott és elpusztitott minden elvihetőt. A zöld posztóinkat hazavitték, tányérjainkat egymáshoz vagdosták, széthordták egész leltárunkat, elégették iratainkat, nyomtatványainkat, kártyakészletünket, egyesületi könyveinket. Itt háltak asztalaink tetején, itt mulattak, itt dőzsöltek, mig kifelé hirdették a nagy puritánságot és hazudták világboldogitó eszméiket . . .

Igy, ilyen állapotban találtuk a Nagykaszinó romjait, midőn elmult rólunk a sujtó csapás. A tisztogatás munkája lett legelső feladatunk s az a törekvés, hogy a kaszinó életét ujra megindítsuk. A kényszeritő helyzetnek megfelelően a kaszinó üzemének házi kezeléséről a bérleti rendszerre tértünk át, amivel elsősorban helyiségeink helyreállitását biztosithattuk. Ezek és a tett egyéb intézkedések azonban már a következő év történetének összefoglalásához tartoznak s ezért most további részletezésüket mellőznünk kell.

Őszintén kivánom, hogy szeretett egyesületünk mindezeket a viharokat és megpróbáltatásokat, külső és belső ellenségeinek megrontására folytatott mesterkedéseit leküzdve és győzelmesen átélve — ujra azzá lehessen, ami volt és aminek czéljára rendeltetett. Legyen nagy, erős, virágzó és jelentős tényezője megtépett édes hazánk igaz magyar és tisztes társadalmának. Teljesedjék be a jelszó, amit az ágyudörgés közepette tartott megnyitó ünnepélyünk szerényke allegórikus alkalmi darabjában társadalmunk szine-java lelkes szivvel tolmácsolt: „Viharban született, — de békére teremtetett.“

Jussunk el végre annyi vihar és fergeteg után a béke derüjéhez és legyenek az átélt égi háboruk a mi lelkeink számára tisztitó viharok, amelyek azokat a gyarlóságoktól, emberi gyengeségektől és vétkes indulatoktól megszabaditván, szebbé, jobbá, igazabbá tegyék és éledjen fel bennünk ujra a szeretet és tiszta lelkesedés olthatatlan lobogó lángja!

Ami végül a mult kaszinói esztendő eseményeinek szokásos összefoglalását illeti — sajnos — ezuttal beszámolónk csak hiányos és felületes lehet, mert hiszen hüséges annáleszeink a lefolyt idő legnagyobb részéről nem állhatnak rendelkezésünkre s igy csak véges emlékező tehetségünkre támaszkodhatunk. Ülésünk jegyzőkönyvei megsemmisültek s kaszinói életünk megbénulása, majd pedig teljes megszünése következtében a rendes és szokott gyüléseket és egyéb közös munkára szolgáló összejöveteleket nem tarthattuk meg.

Tagjaink számában a következetes gyarapodásnak most is bizonyitékait látjuk, bárha a forradalmi terrorisztikus beözönlést semmisnek nyilvánitva, a tagszámunk mesterséges emelkedését meg is akadályoztuk.

A fájdalmas gyász nem kimélt meg a mult kaszinói évben sem. Igen érzékeny veszteségünk, hogy eltávozott az élők sorából Rákosszentmihály egyik fe-

lejthetetlen alapitó polgára és sokszoros jótevője, Müller Antal, kinek széke örökre üres marad ebben a társadalomban is, hol mindig szivesen töltött kellemes órákat és könnyes szemmel ejtjük ki nevét, szeretettel őrizzük meg emlékezetét mindenkor.

Tipikus alakja volt kaszinónknak az öreg Grammatika János bácsi, kinek a természet törvényei szerint betelvén sorsa, szintén őszinte gyász maradt nyomában. Fájdalmas szivvel emlékezünk meg Gönczi Grotta Gyula tagtársunk elhunytáról is. Lelkesedéssel csatlakozott hozzánk a kaszinó megalapitása pillanatában s mindig a jobb időkre várva, jókedvvel, örömmel időzött közöttünk, mig a végzetes kór el nem ragadta körünkből.

Ha valakit a szomoru listából kifelejtettük, előre is elnézést kérünk; mert nem szándékos mulasztásból történik, hanem az adatok hiánya és az emlékezet gyarlósága adja csupán magyarázatát.

Most pedig forditsuk el tekintetünket a mult lehangoló képeitől, a jövőbe tekintsünk: fel a szivekkel! Uj reménnyel, uj, erős akarattal, uj bizakodással kezdjünk uj munkára, uj, épitő, alkotó munkálkodásra. „Isten és haza nevében, előre!"

Rézman Lajos a pénztári jelentést, zárószámadásokat mutatta be, miket egyhangulag jóváhagytak. Pénztárossá megválasztották Rézman Lajost, gazdává Böhsl Ferenczet, könyvtárossá Farkas Bélát, jegyzővé György Lajost. Végül hét választmányi póttagot választottak.

A műkedvelők zenekarának hangversenye.

Polner karmester és derék gárdája: műkedvelő szombaton este a Nagykaszinó termében, szalonzenekarunk fényes sikerü hangversenyt rendezett, melyet szépszámu intelligens közönség hallgatott végig. Ugy hisszük, hogy ezzel a hangversennyel — melyhez hasonló még községünkben nem volt — többet kell foglalkoznunk, mert jelentős, művészi esemény volt, nagy, hatalmas teljesitménye egy szakavatott, önfeláldozó karmesternek és fáradságot nem ismerő, a zenemüvészetet rajongásig és önzetlenül szerető uriemberek társaságának. A közönség maga is érezte az est müvészi jelentőségét és áhitattal, templomi csendben hallgatta végig, a zenekarral lélekben egybeforrva azt a sok zenei kincset, mellyel oly pazarul megajándékozták.

Bevezetésül Suppé örökbecsü, poétikus „Költő és paraszt" czimü nyitányát hallottuk. A zenekar nagy fegyelmezettséget árult el az egymást gyorsan felváltó dinamikai árnyalatok preciz kiemelésében és ezzel a bájos nyitány minden szépségét érvényre juttatta. A celló szólót Faludy Károly játszotta szép, nemes tónussal.

Ezután Szoyer Ilonka lépett a szinpadra. Azt hiszem fölösleges őt — ezt a végtelen bájos, nagytehetségü asszonyt — közönségünknek bemutatni. Hiszen mindannyiunknak alkalma volt az Operában ragyogó szopránjában, frissen csengő organumában és előadásának közvetlen bájában gyönyörködni. Mayer Helmund „Liebeszauber"-jét és Grieg „Szeretlek én" c. dalait adta elő. Férje, Márkus Dezső főzeneigazgató és a zenekar három tagja müvésziesen látták el a kiséretet.

Az est legkimagaslóbb eseménye és müvészi teljesitménye Schubert H-moll Symphoniája volt. E hatalmas alkotás előadása még hivatásos zenészeknek is nagy gondot okoz. Annál nagyobb örömmel konstatálhattuk, hogy mükedvelőink e rendkivüli nehézségekkel fényesen megbirkóztak. Csodálatosak azok az ellentétes érzések, amelyeket itt tolmácsolni kell. Egy, életében kevés sikerben részesülő, finom, poétikus lelkületü költő áradozó romantikája, káprázatos tisztasággal, bájos melódiákkal telitve bontakozik ki előttünk oly pazar bőséggel, hogy szinte szédülünk bele. A cellók és hegedűk váltakozva adják át egymásnak a szinte „ländler"-szerü kedélyességgel hangzó témát, halk, meseszerü pianissimók, sejtelmes bugások töltik meg a levegőt, zsong a zenekar . . . ábrándozik a költő — talán az ő — Hernalsáról, a kedves Bécs leányairól, a zöld hegyekről . . . talán teljesülő reményekről. Egy-egy fájdalmasabb emlék is belenyilallik szivébe . . . talán tudja, sejti . . . hogy semmi sem teljesül . . . csak a közeli halál siet feléje teljes bizonyossággal. Az ábrándozást hirtelen megakasztja a megsejtett elmulás fájdalma és durva erős akkord süvit a zenekarból, mint derült égből a villám. A zenekar valósággal remekelt a lehelletszerü pianissimókkal és nagy müvészi megértéssel tolmácsolta a zeneirodalom e soha feledésbe nem merülő gyöngyét.

A közönség elbájolva ennyi szépségtől, önmaga röviditette meg a rákövetkező szünetet, amennyiben igen sokan nem is távoztak helyükről és igy rövid idő mulva sor kerülhetett a programm második részére. Vecsey „Valse triste"-jét és Wagner „Tannhäuser" operájából az „Esthajnali csillag" dalát hallottuk egy Schrammel négyes előadásában. Itt különösen Enyetér Istvánt kell megdicsérnünk, aki stilszerü, diszkrét kisérettől támogatva, nagy virtuozitással és elbájoló cantilénával látta el a szólóhegedüs nehéz szerepét.

Ezután Szoyer Ilonka hozta közönségünket ujra lázba. Maillart „Remete csöngettyü"-jéből az áriát és Auber „Wachlied"-jét énekelte a hallgatóság megujuló viharos tapsaitól kisérve.

Polner karnagy mesteri hangszerelésében játszotta a zenekar egy töredéke a nagy orosz mesternek, Rachmaminoff-nak modern szellemben megirt Cis moll Praelude-jét. A különös harmóniákban bővelkedő, sajátszerüen érdekes és technikailag igen nehéz darab vezető szólamát Scheer Hajnalka látta el, mély érzésü, megértő játékával dominálóan emelkedve ki az őt kisérő hangszerek közül. Müvészetét az ezt követő darabban ismerhettük meg a maga teljes szépségében. Moszkowszki értékes hangversenykeringőjének nehéz zongorakadenciáit férfias határozottsággal, nagy megértéssel és kifogástalan technikával érvényesitette.

Játékával oly nagyfoku virtuozitást árult el, hogy tehetsége a legszebb reményekre jogosit. A közönség mellett a zenekar tagjai is spontán lelkesedéssel, meleg ünneplésben részesitették kedves zongoristájukat.

Egy kedves pattogó amerikai induló fejezte be ezt a páratlanul szép hangversenyt, melynek rendezésében, fáradságos betanitásában és sikerében Polner Ernő karmester tehetségének és rátermettségének oroszlánrésze volt.

A hangverseny után a fiatalság a szalonzenekar hangjai mellett lelkes hangulatban tánczra perdült és hajnali 5 óráig maradt együtt.

Meg kell még emliteni a rendkivül szépen és izléssel berendezett szinpadot, melynek megkapó felszerelése Malowetz Mihály ügyességét dicséri és a módfelett ügyes rendezést, mely Polner Ernő érdeme. Minden szám uj, tetszetős, képet nyujtott, a hangulat és hatás nem kis fokozására.

Az estély igen tekintélyes bevételt eredményezett a zenekar hangszer és hangjegy alapja javára. Felülfizettek: A szalonzenekar egy lelkes barátja 240, Homor Gyuláné 100, Böhsl Ferencz 60, Rozmis Kálmán 20, Egy krajzleros 20 koronát. —*fg*—

HIREK.

Községek tisztelgése Sir Clarknél. A gödöllői járás községeinek küldöttségei hétfőn és csütörtökön tisztelegtek Sir Georges Clarknél, az ántánt teljhatalmu megbizottjánál. Rákosszentmihály küldöttei csütörtökön jelentek meg Csömör, Czinkota, Kis- és Nagytarcsa, Kerepes, Rákoscsaba és még néhány környékbeli község képviselőivel s kérvényt nyujtottak át, amelyben a mielőbbi béke kieszközlésére kérik a Budapesten tárgyaló megbizottat és a kereszténységellemü Magyarország támogatására és válságos élelmezésünk gyors megjavitására.

Egyházi ének. A budapesti központi kath. Legényegylet 18 tagu énekkara rándult ki a mult vasárnap Ehmann-telepre, ahol a 11 órai mise alatt az egybegyült hivek épülésére szép egyházi énekeket adtak elő.

Választmányi ülés. A Nagykaszinó választmánya mult szombaton tartott választmányi ülésén Csabány A. János elnöklete alatt a közgyülés tárgyait készitette elő. Az ülésen a kaszinó tagjai sorába telvették a következő jelentkezőket: Radomszky Árpád, Rozmis Kálmán, Surányi János, Demeter János, Kovács Ödön, Fábián Gyula, Schirger Lajos, Erdélyi Sándor, Váczy Gyula, Keyenburg Mátyás, Kubik József, Székely Béla, Taraba József, Magyar Arnold, Dr. Szombathy Kálmán, Nonn János, Folbert Gusztáv, Bliesz Ferencz, Ent Jenő, Magyar Adorján, ifj. Libál Lajos, Libál Imre, Pásztor István, Hóra János, Farkas Andor, Kállay Dezső.

Ünnepnapok a templomban. November 1-én, Mindenszentek ünnepén és másnap, vasárnap a szokott időben: 8 és 10 órakor lesz istentisztelet templomunkban. A közbeeső vasárnap miatt nem nov. 2-án, hanem 3-án hétfőn van a halottak emlékezete, délelőtt 9 órakor ünnepélyes gyászmisével az összes elhunytakért.

Kilencz órakor kezdődik. A főváros tanácsa elrendelte, hogy az iskolákban az előadásokat reggel 9 órakor kezdjék s 1 helyett déli 2 óráig tartsák. A növendékeket akarják a hideg és sötét korai órák kellemetlenségeitől megkimélni, ami annál is érthetőbb, mert hiszen a mostani 9 óra tulajdonképen csak 8. A főváros intézkedése követésre méltó példa.

Pestvármegye uj főlevéltárosa. Gróf Ráday Gedeon, Pestvármegye kormánybiztosa és főispánja, kinevezte Reksza Dezsőt, Fejérmegye volt főlevéltárosát, Pestvármegye főlevéltárosává.

Fehér liszt kapható. Az október 20—31-iki fehér liszt-szelvényeket beváltják a helybeli üzletekben. Hosszu idő óta az első alkalom, hogy végre fehér liszt került községünkbe.

A sashalmi rk. templomért. Nagyban megindult a buzgóság a sashalmi rk. templom épitése ügyében. Vasárnap ünnepélyes istentisztelet volt, melyet Csizmadia Gyula lelkész végzett, szent beszédével nagy hatást tévén a jelen volt áitatos és buzgó hivekre. Istentisztelet után Nagy Gellért leleményes gyüjtéssel — sorsolással egybekötve — mintegy háromezer koronát gyüjtött a templom épitésére. A hizott sertést Várady Antal, sashalmi lakos nyerte meg. Négy malaczot nyert Vasziliádesz Oszkár, Csurik József, Vida József és Kancsó József. A dalárdistákat az egyháztanács tagjai élén Szathmári Lajos üdvözölte, s viszont ő mondott köszönetet szivélyes közreműködésükért, kik készségesen megigérték, hogy a szent ügy érdekében más alkalommal is szivesen közreműködnek.

Áthelyezés. A Rátkay házaspárt, állami elemi iskolánkhoz a kommunizmus alatt beosztott tanitókat, áthelyezték Gödöllőre. Ezzel egyidejüen az ellenük folytatott fegyelmi eljárást megszüntették.

A tizenötös bizottság. A Rákosszentmihályi Nagykaszinó igazoló bizottsága szerdán délután tartotta alakuló ülését, melyen napirend előtt Meyer Ferencz tett kijelentést, hogy a közgyülésen felhozott adataival nem akart személyeskedni, hanem annak bizonyitása volt a czélja, hogy az érdekeltek meghallgatása nélkül támasztott vádakkal miként lehet érinteni valakit. A bizottság elnökévé Krenedits Sándort, jegyzőjévé Csendes Istvánt választotta. A bizottság elsősorban a saját tagjainak magatartását vizsgálja felül, aztán kezdi meg többi munkáját.

Kukoricza. Az első csöveskukoricza szállitmány szerdán érkezett meg Rákosszentmihályra. Az állattartók között osztották ki, akik arra előjegyezteték magukat. Négy ujabb waggon uton van s a hét végére várjuk községünkbe.

Felhivás. A Rákosszentmihályi Nagykaszinó igazoltató bizottsága kér mindenkit, akinek akár a tizenötös bizottság tagjainak, akár bármelyik kaszinó tagnak a proletárdiktatura alatt tanusitott magatartása ellen terhelő észrevétele vagy kifogása van, ezt 1919. nov. 14-ig irásban jelentse be a bizottság bármelyik tagjánál. A bizottság elnöke Krenedits Sándor, jegyzője Csendes István, tagjai: Farkas Géza, Pálfi János, Böhsl Ferencz, Hauser Gyula, Meyer Ferencz, Csabány A. János, Lippe Ödön Sándor, Prazsenka Árpád, Dániel Lajos, Sebes Richárd, Király László, Pender K. Farkas és Balázsovich Zoltán. Névtelen bejelentést figyelembe nem vesznek.

Halálozások. Böhsl Ferencz mérnököt, buzgó polgártársunkat fájdalmas gyász érte. Sógora, Friedrich Károly, a Budapesti Egyesült Városi Vasutak üzemvezetője 48 éves korában, rövid betegség után elhunyt Budapesten. A megboldogultban Böhsl Ferenczné szül. Friedrich Klemi, özv. Klenovits Manóné szül. Friedrich Irma és Friedrich Józsa testvérüket gyászolják. A korán elhunyt szorgalmas és tehetséges férfiut nagy részvét mellett temették el a kerepesi-uti temetőben. — Fajta Irén, Fajta József tábornok özvegyének szül. Schmiedlechner Teréznek leánya egy hónapi betegség után meghalt Rákosszentmihályon. A helybeli temetőben helyezték örök nyugalomra. — Chorin Richárd népénekes, nyolczvankét éves korában meghalt az Anna telepen.

Sport. A mult vasárnap rendezett labdarugó mérkőzés a Rákosszentmihályi Sport Club nagy győzelmével végződött. 4:1 arányban győzte le a bajnoki RAFC csapatot. A második csapatok viaskodása is az RSC javára dőlt el 3:0 arányban.

Gyüjtés jótékony czélra. Az Ehmann-telepen épitendő templomra adakoztak legutóbbi kimutatásunk óta: Friedl József 1000.—, Poppech Lajos, Wenesz Pál, Oláh József és Schladek Miksa 100—100 koronát.

R. SZT. MIHÁLY Telefon 7. (Ehmann-telep) Bercsényi-u. 10.

Oláh József

BUDAPEST Telefon: József 93—59. VII. Tábornok-u. 3.

bádogos és szerelő

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, ugymint: **központi fütést, szellőztetést, légszesz, vizvezeték, fürdőszoba, angol clozet, szivó, nyomó, kézi- és motor-hajtási szivattyukat csatornázások és mindennemü épület-diszmü bádogos munkálatokat. Javitások jutányosan eszközöltetnek.**

Itt említjük meg, hogy a mult vasárnapi jótékonycélu sorsolás alkalmával 7820 korona gyült össze. A kisorsolt sertés és négy malacz 4400 koronába került és 220 korona kiadás levonása után 3200 korona maradt a templomépitésre. Husz gyüjtőivet bocsátottak ki, amelyeken befolyt: Nagy Gellért 1180.—, Somogyi 940.—, Járóka 900.—, Kiss József 860.—, Hill István 660.—, Kovács Márton 600.—, Oláh József 520.—, Steiner S. 340.—, Kirschner 300.—, Valu József 300.—, Szántó Tivadar 280.—, Zagyva 240.—, Kovács Mihály 220.—, Schin E. 120.—, Tolnay K. 100.—, Gottfried 100.—, Dudás Dezső 40.—, Deutsch Frigyes 40.—, Ebneth J. 40.—, Káldor 20 korona.

Tizenhárom fuvaros... Tizenhárom fuvaros ment el Kisterenye községbe, hogy a Rákosszentmihály lakossága számára lekötött tüzifát az erdőből a vasutra fuvarozza. Most dolgoznak javában és ha munkájukat Isten áldása kiséri, ugy néhány nap mulva jelentékeny mennyiségü tüzifa érkezik községünkbe. Ebből az esedékes fajegyeket fogják elsősorban beváltani, azután pedig, ha már megfelelő mennyiség halmozódott fel, nagyobb ellátmányt utalnak ki a háztartások számára. A pillanatnyi inség enyhitésére a Pálya ut kitermelését befejezték.

Rendelet a névváltoztatásokról. Az alispán rendeletet adott ki a névváltoztatások ügyében. Okulva a közelmultak tapasztalatain azt kivánja Pestvármegye alispánja, hogy a községi előljáróságok, főszolgabirák, polgármesterek minden egyes esetben véleményes, megokolt jelentést tegyenek arról, hogy a folyamodó hazafias magatartásával és cselekedeteivel érdemet szerzett-e arra, hogy idegenhangzásu nevét magyar hangzásu, de nem régi történelmi családnévre megváltoztathassa.

Betörés. Szerdén éjjel betörtek Klimkó István méhesébe. 60 kilogram lépesmézet vittek el és tönkretettek egész sereg méhcsaládot. Hasonló betörés már a háboru elején is történt ott, akkor is érzékeny kárt okozva. A csendőrség erélyesen nyomoz, s hir szerint már nyomra is talált.

Keserü humor.

Amint már tudják és látják
A lóversenytér palánkjait mind
Kivágták.
Ennek is haszna lesz meglássa
Akárki —
Az ingyen közönségnek nem kell
Majd a palánkra mászni.

Én jámbor polgár borzadva olvasom,
Hogy Párisban is az ennivalónak
Nagy ára vagyon.
Ide hallgassatok: kétszerese annak,
Amit az emberek érte békében adtak.
S minden hajam szála mered az égnek
Ha arra gondolok,
Hogy e szegényeknek mennyit
Kell szenvedni amig —
A „mi“ árainkhoz érnek. —*fg*—

Butorozott, esetleg üres szoba keresletik. — Szives értesitést kér Enyetér István e lap kiadóhivatalába.

Mészáros Jánosné vendéglősnél János-utcza 60. sz. a. **1 drb. nagy terem kályha szabad kézből eladó.**

Gallérok, kézelők tisztitását 8 nap alatt legszebben készitjük.
sima, fényes, hófehér.
ADRIA SZAB. GALLÉR ÉS KÉZELŐ TISZTITÓ GYÁR BUDAPEST, VIII. HUNYADY-UTCZA 12.
Rákosszentmihályi gyüjtőtelep: József-utcza 31.

Elcserélném vagy eladnám kedvező feltételekkel Rákosszentmihályon, Lajos-u. 62. sz. a. levő **telkemet** (szoba-konyhás épület) nagyobb helybeli ingatlannal, melyen megfelelő lakóház is van. Balogh Pál (Imre-utca 15).

Simkovics Erna bluz- és pongyola-különlegességek
BUDAPEST, IV.,
Rendkivüli olcsó árak. Kecskeméti-utca 9.

UHER ÖDÖN FÉNYKÉPÉSZ fényképészeti szaküzletében
Budapest, IV. Koronaherczeg-utcza 2. szám
Elsőrangu fényképező gépek, objektivek, papirok, vegyszerek, lemezek és minden egyéb, a fényképezéshez szükséges anyagok és felszerelések. Amatör munkák kidolgozása a czég műtermében mérsékelt áron. Szaktanácsok és sötétkamra dijtalan

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák
LIPCSEI VILMOS divatáruházában
Budapest, VI. Kigyó-tér 6. szám.

A valódi **Holland Három Király Tea**
a legjobb vértisztitó szer.
Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készitmény kapható:
Neruda Nándor-nál Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 10.
és LIPPE-gyógyszertár Rákosszentmihály.

Szövetkülönlegességek. Egyenruha és Breeches-nadrág specialista
PETROVITS ÉS TÁRSA
polgári és katonai szabók
Budapest, IV. kerület, Kigyó-tér 1. szám
(Királyi bérpalota) Telefonszám 1—36.

Kertész női divatháza
Budapest, IV. Váczi-utcza 8. szám.
o *Bluzok, Pongyolák, Ruhák,* o
Costümök, Felöltők, Szörmeáruk.

KERNER EMIL
= füszer- és csemegekereskedése =
Rákosszentmihály, Rákosi-ut 45. szám.
Bor kitünő minőségü, literenként 17 K.
Ikőrök, rum, szilvórium, törköly, konyak.
Friss felvágottak csemegék, sajtok olcsó napi áron.

RÁCZ DÁNIEL

Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és műtermei

Sürgönyczim: „Roberácz“ *BUDAPEST,*
Telefon: 167-02. *IV., Kigyó-utca 2. sz.*

Jaut Róbert villamberendezési vállalata
Rákosszentmihály, Rákóczi-utca 11.
Villamos körtók, lámpák kaphatók.

Holzer divatháza
Bpest, IV. Kossuth-Lajosu. 9.
Külön női fehérnemü osztály

Deisinger Testvérek cégnél Budapest, Ferenciek-tere 1. (Királyi bérpalota)
1 kg. kávé 72 K — 1 kg. tea 150 K — 1 liter rum 50 K

Haris, Zeillinger és Társa
a „kék csillaghoz“
Budapest, IV. Váczi-utcza 16. sz.
Telefon 10-55.

Vászon és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk. Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben saját gyártmány. — **Menyasszonyi kelengyék,** selyem szoknyák és harisnyákban dus választék, *kívánatra mintákat küldünk.*

Zwieback Lajos és Testvére
Budapest, IV. Váczi-utcza 14. szám.
Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját műhelyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

KEMÉNY, KÁLLÓS, HERCZOG
selyem-, szövet- és női-ingek áruháza
Budapesten, IV., Kossuth Lajos-utcza 2

KERTÉSZ TÓDOR
Budapest, VI. Kristóf-tér.
Jó minőségü FOOTBALLBÓR gummi betéttel ismét kapható.

SALZER J. reklámczikk gyára
Naptárak és cukrászkellékek gyára
Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.
Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

Sneidig EGYENRUHÁKAT
olcsón és jó minőségben szállitanak
BLUM és TESTVÉRE egyenruha szállitók
Budapest, IV. Váczi-utcza 31—33 Piarista-épület.

Alapitva 1864-ben.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor
Budapest, IV. ker., Ferdinánd bolgár király-ut 4.
Csemege. Füszeráruk. Halak.

A Budapest—Cinkotai Hév. végállomáson lévő
könyv- és hirlapüzlet
tisztelettel ajánlja dusan felszerelt raktárát:
könyv-, levélpapir és irószer-ujdonságokban.
További támogatást kér illő tisztelettel:
Rosner Hugó.

VILLAMOS-THERMOFOR
áramszabályozóval
Árjegyzék ingyen!
NAGY KÁROLY
BUDAPEST, IV. KIGYÓ-TÉR 1.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.
NAGY IMRE virágnagykereskedő
Budapest, IV., Fővám-tér 6.
(a központi vásárcsarnok átellenében.)
A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.
Modern kertészeti telepem: II., Pasaréti-ut 64.

Grünvald és Váhl
saját készitményü menyasszonyi kelengyék fehérnemüek és vászonáruk raktára. Különlegességek: Blousok és pongyolákban
BUDAPEST, IV. VÁCZI-UTCZA 26. Telefon 98.

Dona Döme és Tsa
papirkereskedése, a poprádi gyár raktára
Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.
Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceán-tengerentuli levélpapirt,** valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

Telefon 79—33. *Női kalap-különlegességek* *Telefon 79—33.*
Virányi J. *női kalap gyára. Kalapformázás, festés és diszités elfogadtatik.*
Budapest, IV., Ferenczek-tere 3. szám.

CZIRING ÁRMIN
Budapest, Deák Ferenc-utcza 19. szám.
A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve! Kizárólag sajátkészitményü szücs- és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

GUTTMANN BÉLA
kötött- és szövöttáru nagykereskedése
Koronaherceg-u. 6. sz.
Női-, férfi- és gyermekharisnyák. Kötött és szövött keztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Magyar Világ kávéház
Budapest, Kossuth Lajos-u. 18.
Az előkelő közönség, valamint külföldiek és vidékiek találkozó helye. — Hideg és meleg vacsora.

Aranyvirág kitünő jó levélpapir discret boritékkal. Kapható: SZÉNÁSY BÉLA papiráruházában Budapest, Ferenczieк-tere 9.

Telefon József 55-85.
Stepanek Antal
orvosi műszer-, kötszer- és orthopädiai gépek gyára
Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 49. szám.
Készíti az összes orvosi műszereket és betegápolási cikkeket. Mint: műlábakat, támgepeket, sérvkötőket, haskötőket és görcsér elleni harisnyákat.

Jung Péter csemege-áru nagykereskedés Budapest, IV. Fővám-tér 6. szám
központi vásárcsarnokkal szemben.
Konzervek, sajtok, likőrök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Hölgyeket nem, de férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan elegancziával **öltöztet**
a Platschek Árnház
Budapest, IV., Károly-körut 28.
Elsőrendü minőségek. Szigoruan szabott árak. Kérjen árjegyzéket!

Uri-, női-, és gyermek-fehérnemüek, zsebkendők, harisnyák, pongyolák, törülközők, kötények stb.
VILCSEK VILMOS
vászon- és fehérnemü-áruházában.
Budapest, IV. Kecskeméti-utcza 9.

KELETI J. orvosi műszer- és testegyenesitő gépek gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

RÉTAY és BENEDEK
Budapest, IV., Váci-utcza 59. sz.
Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.
Szállitunk: Oltárokat, szószékeket, urkoporsókat és teljes templomi berendezéseket. Elvállalunk bármely restaurálási munkát, templomok kifestését és kikövezését. Raktárunk dusan fel van szerelve házi és templomi használatra való finom viaszgyergyákkal, égőolajjal, tömjén és füstölőszénnel. — Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere cikkek
Szemere Gáspár Budapest, IV. ker., Deák Ferenc-u. 6.

LÁSZLÓ és FEKETE
NŐI- ÉS FÉRFI DIVATKELMÉK ÁRUHÁZA
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 14-16.
Ezuton értesiti a czég a vevőközönséget, hogy külföldi női- és férfiszövetek, selymek, valamint pongyola-czikkek nagy választékban már raktáron vannak.

RADÓ ALADÁR
bluz- és pongyola divatáruháza
Budapest, IV., Kristóf-tér 6.

Velour és filz férfi és női kalapok alakitását legszebb kivitelben készíti: **Lőwy kalapgyár**
Budapest, VII. Károly-körut 9.
(Hadik-palota) az udvarban.

SZÉKELY és TÁRSA
Budapest, IV. Muzeum-körut 9. sz.
szab. saját készitményü
„ludtalpfüzők"
Czipők már érkeztek raktárra.

VARGA SÁNDOR
füszer és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. (A szobor előtt.)
Ajánlja mindig kitünően felszerelt üzletét, mint szolid bevásárlási forrást. Már érkeztek keresett élelmiczikkek, csemegék, sajtok és gyümölcsök.

BETEGÁPOLÁS. Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyenesztési gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis
Fischer Péter és Társa részv.-társ. czégnél
most IV. ker., Kálvin-tér 3. szám
szerezhetők be — Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.
Telefon 958. Alapittatott 1856.

Neuwald Illés utódai könyvnyomda Bpest, VIII., Üllői-ut 48. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné.

Cenzurat: Gavrilescu

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, november 9. 23. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.
SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utca 37.**

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár: Egész évre **48.— K.** Fél évre: . . **24.— „** Negyed évre: **12.— „**
Egyes szám ára 1 korona.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

A zene, mint társadalmi tényező.

A hatásaiban és méreteiben rettenetes világháboru kimondhatatlan pusztitásokat okozott e szerencsétlen országban. Mint egy cziklon száguldott végig rajtunk és tönkretéve anyagi és szellemi javakat, e szerencsétlen generáczió lelkében mély nyomokat hagyott. Koraéretté, koravénné nyomoritotta az embereket, fásult közöny türte és talán remélte azt, hogy a szocziáldemokráczia és később a bolsevizmus meg fogja váltani a világot. Éppen az ellenkezője történt. Szétválasztotta Magyarország népét oly alaposan, hogy uj Krisztus legyen az, aki egyesiti az embereket egy rombadőlt ország ujraépitésének nagy munkájában.

Nem tartozik e rövid sorok keretébe, hogy mi történt az utolsó években, csak egy jellemző magyar betegségre szeretnék rámutatni és ez: a társadalmi egyesülés érzetének vagy mondjuk inkább ösztönének nagyfoku hiánya. (Önként következik ebből, hogy a marakodáshoz és a széthuzáshoz igen nagy tehetségünk volt. Ebben csak a lengyelek tesznek tul rajtunk.) Ha nem marakodtunk, akkor részvétlenül és közömbösen mentünk el egymás mellett, lopva nézegettünk elhaladóban egymásra és a krisztusi szeretettől oly messze állottunk, mint Makó Jeruzsálemtől. A fehér vagy zöld asztalnál azonban találkoztunk. Ahol politizálni kellett, vagy jól enni-inni lehetett, ott együtt voltunk, ott egyesültünk. *Máshol nem!* Az országban kulturegyesületek a nemzeti föllendülés folytán csak utóbbi időben keletkeztek, de ez az egyesülés nem volt kielégitő. Ide is belevitték a politikát és ahol ez az átkos méreg megjelent, ott pusztult a magyarságnak az a nemes törekvése, hogy a kulturáját a külföld nivójához emelje.

Szól ez különösen a vidékre. Csodálatos és hihetetlen elgondolni azt, hogy még a legnagyobb kulturgóczpont közelében, Budapest környékén fekvő községekben is, (melyeket tulnyomóan intelligens emberek laknak), nem létesülhetett egy olyan kulturegyesület, amelyik társadalmi és osztálykülönbség nélkül a müvészet mindent összefogó ereje alatt egységessé kovácsolja a magyar társadalmat. Igaz, hogy egész társadalmi életünk a kiegyezés óta a függetlenségért vivott politikai élethez igazodott, de mégis többet lehetett volna tenni. Nem vádolhatnak különös németbarátsággal. Sőt! De egy dolgot megtanulhattunk volna tőlük: az egyesülést!

Gunyképpen emlegettük annak idején, hogy ha két német ember valahol összejön, rögtön egyesületet alakitanak. A legtöbbször ének- vagy zeneegyesületet, u. n. „Verein"-t. Ezek a különböző „Verein"-ok voltak azok, amelyek a német népet még a szerencsétlenségben is nagygyá tették, mert kifejlesztették benne az együvétartozás érzését.

Ugyanezt megtalálhatjuk az erdélyi német városokban. Alkalmam volt tapasztalni azt, hogy nemcsak a városokban, hanem *minden faluban van zeneegyesület.*

Csodálattal töltött el az a kulturélet, amelyet ez az intellígens nép folytat. Minden héten próbát tartanak, nehéz, czéltudatos és mindamellett élvezetes munkát végeznek és egyesitik, magukba szivják a társadalom minden rétegét. Ledőlnek a válaszfalak: az iparos, legyen az a legegyszerübb, legszegényebb ember, zenei tudásának megfelelő helyen játszik. Nagykereskedő és mester ember, gimnáziumi tanár és hivatalnok stb., a legszebb egyetértésben egyesül e gyönyörü müvészet ápolásában az egész helység társadalmának nagy gyönyörüségére, saját életük megszépitésére, lelkük nemességének fejlesztésére. És vajjon minden czélzatosság nélkül van-e az, hogy épen a zenét választották e társadalmi egyesülés alapjául? Bizonyára nem!

A zene a legközvetlenebbül ható müvészet. Ritka kivételnek mondhatjuk azt az embert, aki valamelyik formájában ne gyönyörködnék benne.

Az emberi szenvedélyek és általában az emberi élet legnagyobb ábrázolója, Shakespeare, a legnagyobb magasztalás hangján ir róla, ő felismerte és teljes nagyságában érezte csodálatos hatását az emberi lélekre:

. . . Ép ezért
Mondá a költő Orpheus felől,
Hogy fát, folyót, sziklát indita meg.
Mert nincsen oly nyers, zord, dühös való,
Mit át ne alakitna a zene,
Habár csupán kevés időre is.
Ember, kiben nem létezik zene,
Kit meg nem indit édes hangvegyület —,
Csel, hitszegés, s zsákmányolásra kész,
Kedélymozgásai tompák, mint az éj,
S pokolsötétek szenvedélyei,
Ne higyj ilyennek.
(Shakespeare: Velenczei kalmár. V. felv.)

Lapunk mai száma 8 oldal.

Élénk példa erre a hatásra az a hangverseny, amelyet a közelmultban szalonzenekarunk rendezett. Ernyedetlen szorgalom, *nemes* törekvés, *nemes* érzések teremtették meg ezt a gyönyörü estét. Én láttam, éreztem, hogy ott a teremben a jóság, az emberszeretet és a kinok angyalai bontották ki szárnyaikat és végig simitották az emberek fáradt lelkét, azt mondván: „Gyógyitunk benneteket, a zene uj erőt adott nektek, hogy tovább küzdhessetek. Menjetek békével és szeressétek egymást."

Mikor volt nagyobb szükségünk rá, hogy lépést tartsunk a nyugat népeinek hatalmas kulturájával, mikor volt nagyobb szükség arra, hogy ez az ernyedt generáczió, — mely elvesztette a rája zuduló folytonos csapástól minden hitét abban, ami valaha szép és nemes volt — megtalálja azt az eszközt, azt a módot, hogy rettenetes létküzdelmei után a legközvetlenebbül ható müvészetben olvadjon fel és igy és itt találjon egymásra.

A kulturánk az, amivel ezt a szerencsétlen országot meg kell mentenünk, a kulturánk az, amivel ki kell állanunk a sikra, ha már az a kard kihullott kezünkből, amellyel ezer esztendőn keresztül védtük a nyugatot azért, hogy ott a kultura annál szabadabban fejlődhessék.

Meg tudjuk csinálni! Lángbetükkel szeretném felirni a magyar horizont zavaros egére: alakitsatok kulturegyesületeket, hogy legyen egy hely, ahová az élet küzdelmei után visszavonulhattok és ihattok mindannyian abból a tiszta vizből, amely mindenki számára egyformán buzog: a müvészet tiszta vizéből. És ha megcsináltátok: akkor lángpallossal üzzétek ki onnan a politikát, a széthuzást, a kártyanyerészkedést és a részegségét!

Zeneegyesület! Nem merem remélni, hogy rövidesen meglesz. Meggyötört és csalódásokhoz szokott szivem kételkedik a gyors lehetőségekben, de hiszem, hogy egyszer meglesz. A nemzeti renaissance és a kultura minél szélesebb kiterjesztése lassan bár, de megindult. A zeneegyesület alapja már megvan. Az a néhány lelkes muzsikus, aki mindannyiunk gyönyörüségére annyiszor feledtette velünk a küzdelmes lét terheit. Alkossuk a nemes zenemüvészet pajzsa mögött egységes kulturfrontot kifelé hazánk fejlődésének dokumentálására, mi pedig öleljük át egymást a muzsika mindent átfogó kék ege alatt forrón, szeretettel, — mindnyájan magyarok, — egy sötét éj után felvirradó hajnal reményében, hogy megvalósulhasson a minden idők legnagyobb zeneköltője Beethoven hatalmas IX. Symphoniájának eszméje „Seid umschlungen Millionen . . ." a soha el nem muló krisztusi szeretet nevében.

Folbert Gusztáv.

Egyetemi hallgató (tanárjelölt), gyorsirás tanitását elemi és középiskolai, főleg gimnáziumi tanulók magánoktatását, javító, és pótvizsgára előkészitését vállalja. Tudakozódni Rákosszentmihály József-utca 48 szám.

Ehmanntelep — Sashalom.

A belügyminiszter érvénytelennek mondotta ki a proletár diktatura volt belügyi népbiztosságának azt az intézkedését, mely szerint az Ehmanntelepet Czinkotától elválasztotta és Sashalom néven önálló községgé avatta. Ugyanigy érvénytelenné vált a volt belügyi népbiztos rendelete, a melyekkel Felsőgöd községének nagyközséggé alakulását, valamint Sződliget, Sződrákos és Pusztacsörög nevü határrészeknek Sződ községtől Felsőgödhöz való csatolását mondotta ki. A Kelenvölgy-telepet Budafok községtől a népbiztos elválasztotta s nagyközséggé alakitotta át. Ezt a rendeletet is megszüntette a belügyminiszter.

Ezzel a belügyminiszteri intézkedéssel az Ehmanntelep visszakerült Czinkota kötelékébe, a mi — bár törvényes és jogos kétségtelenül, — de kellemetlen és terhes a telep lakossága szempontjából.

El kell tehát ismerni a miniszteri rendelkezés helyességét abból a nézőpontból, hogy a diktatura minden jogot egyszerüen felrugó, törvénytelen intézkedését megsemmisitette, de viszont sürgetnünk kell most már a törvényes intézkedést, mely a telep sorsát rendezi és a zürzavart, amely évek óta gyötri, megszünteti.

Czinkotáról a telep közigazgatását helyesen ellátni nem lehet. Az Ehmann-telep érdekei sok tekintetben merev ellentétben állanak az anyaközséggel. Más a telep jellege, más a közönsége, mások a helyi viszonyai.

Az Ehmanntelepet mindenki Rákosszentmihálynak hivja és tartja, a mely községgel tulajdonképpen egy test. Az utczánk egyik oldala Szentmihály, a másik Ehmanntelep, vagyis Czinkota. Most még a néhány hónapon át használt Sashalom név is komplikálja a dolgokat és halaszthatatlanná teszi azt, hogy a törvényes fórumok a telep ügyét rendezzék.

Rendezni kell a dolgot akár önállósitással, akár a régi terv feleleventésével, hogy Rákosszentmihályhoz csatolják, még pedig mint kisközséget, a melynek a szentmihályi községi főjegyző ellenőrzése és vezetése alatt önálló helybeli jegyzőség, kirendeltség és képviselőtestület intézné ügyeit. Ez a terv sok érdekeltet számlálhatott hivei közé, bizonyára most se lehetne népszerütlen.

HIREK.

Mátyásföld közgyülése. A „Mátyásföldi nyaralótulajdonosok egyesülete" 1919. évi november hó 16-án vasárnap délelőtt 10 órakor a mátyásföldi szálloda épületben 30. rendes közgyülését tartja. A közgyülés tárgyai:

1. A választmány évi jelentése.
2. A zárszámadásról, a számvizsgáló-bizottság jelentéséről és a felmentvény megadásáról való határozat.
3. Az 1919. évi költségvetés és a tagsági dijak megállapitása.
4. Esetleges inditványok, melyek 8 nappal a közgyülés előtt az elnökséghez irásban nyujtandók be.
5. Az elnökség, a számvizsgáló-bizottság és a választmány egyharmadának megválasztása.

Kérik a tagokat, hogy minél számosabban jelenjenek meg, esetleg a meghatalmazások felhasználásával magukat képviseltessék.

A választmány évi jelentése, az 1918. évi zárószámadás, vagyonmérleg és az 1919. évi költségvetés az egyesület helyiségében és a telepfelügyelői irodában (utóbbi helyen d. e. 11 órától 1 óráig és d u. 6 - 7-ig) közszemlére ki van téve. — A közgyülés előreláthatóan elnökké választja Solti Lajos h. elnököt, ki az ügyeket igy idő óta közmegelégedésre vezeti.

Községi őrség. Rákosszentmihály községe elhatározta, hogy községi őrséget szervez, a mely a helység közbiztonságáról gondoskodik, a mi a közelgő téli évadban különösen fontos és közhasznu intézkedésnek tekinthető. Az őrségbe jelentkezőket orvosi vizsgálat alapján válogatják össze.

Keresztény pártok egyesülése. A rákosszentmihályi keresztény szocziális gazdasági párt és a keresztény nemzeti párt vezetőségei, miután az országos pártok fuzionáltak, szintén elhatározták az egyesülést. A legutóbbi pártnapokon megbeszélték a fuzió lehetőségét és módját, kedden este pedig mindkét párt választmányi ülést tartott és egyhangu lelkesedéssel mondották ki a közös nagy célok érdekében szükséges egyesülést. A keresztény szocziális gazdasági párt választmánya a Mazáts féle vendéglőben foglalkozott a fontos kérdéssel, ahol Hódy Árpád dr. elnök fejtette ki a fuzió lehetőségét és nagy horderejét. Meyer Ferenc, Miksz Ferenc, Vitkovics János és mások hozzászólása után Lippe Ö. Sándor indítványára jelölő cizottságot küldöttek ki, hogy a közös tisztikar és választmány össszeállitása és megválasztása alkalmával a már eddig 650 tagot számláló ker. szociális gazdasági párt érdekeit méltóképen képviseljék. A jelölő bizottság tagjai lettek: Lippe Ödön, Szécsényi István, Czinker István, Tresánszki István és báró Podmaniczky Georgine. A nők lelkes csatlakozását Prókayné tolmácsolta talpraesett szavakkal. Kimondotta még a választmány, hogy a két politikai párt fuziója után is hasznosnak és szükségesnek tartja, hogy a keresztény szociális eszmék ápolására és terjesztésére „keresztény szociális egyesület" néven mint társadalmi intézmény továbbra is fenntartassék. Választmányi ülés után Budaváry László központi titkár, aki a rákospalotai kerület népszerü képviselőjelöltje, egy óránál hosszabb ideig tartó szép, hithü, hazafias, lelkestüzü és meggyőző beszédet mondott, amelyben a keresztény szocziális eszmék mellett való tántorithatatlan kitartásra, állandó szervezkedésre, éberségre, a hitetlen és hazafiatlan sajtó bojkottálására és a keresztény ujságok pártolására, éberségére buzditott. A szónoki hévvel előadott értékes beszédet Csizmadia Gyula és Vitkovics János köszönték meg Budavárynak. A rákosszentmihályi keresztény nemzeti párt választmánya — Farkas Elek elnök vezetésével — ugyancsak kedden este a Nagykaszinóban tartott ülésen határozta el, hogy fuzionál és szintén jelölő bizottságot választott.

Egyházi ének. Mult szombaton, mindszentek ünnepén, halottak napján és a közbeeső vasárnapon Bartha István okleveles kántor, volt operaházi karénekes és Pornóy János ujpesti igazgató-tanitó látták el a templomi éneket községünkben. Különösen Bartha István szép, kellemes tenor hangja emelte a hivek áhitatát.

Beteg aljegyző. Havas Gyula, községünk érdemes aljegyzője, mint sajnálattal értesülünk, komoly beteg s orvosi rendeletre három hónapi szabadságidőt volt kénytelen igénybe venni. Helyettesitésével a főszolgabiró Kovács László okl. jegyzőt bizta meg Zsámbékról.

Nem lesz több községi tengeri. A községi kukoriczabeszerzés egyike azoknak a ritka hivatalos akcióknak, amelyek általános megelégedést keltettek lakosságunk körében. Türhető áron, jó minőségü és megfelelő mennyiségü tengerit kaptak a jelentkezők, még pedig házhoz szállitva, csak a lemázsálás és zsákbeszolgáltatás történt nehézkesen és lassan. Sajnos azonban, a további kukoriczabeszerzés megakadt, még pedig a közélelmezési minisztérium intézkedése következtében. Ugyanis azt kivánják, hogy a szállitmány felerészét mindenkor engedje át a község maximális áron a minisztériumnak, amely feltétel mellett a termelők nem hajlandók a szállitást folytatni, a község pedig a ráfizetést nem vállalhatja.

Uj főispáni titkár. Ráday Gedeon gróf Pestvármegye főispán kormánybiztosa mellett a titkári teendőket Feleky Andor szolgabiró látja el, a kit nemrég osztottak be erre a kitüntető poziczióba. Az uj főispáni titkár régi lakostársunk, id. Feleky Andor fia, a helybeli társaság ismert tagja.

Halálozások. Hindi Szabó Lászlóné szül. binóczi Balázsovich Gizellát, a januárban elhunyt miniszteri tanácsos özvegyét megrenditő gyász érte. Legkisebb gyermeke, Szabó Baba élete virágában, igen rövid, sulyos szenvedés után meghalt Budapesten. Fesledező bimbó volt a feltünően szép, aranyszőke leányka, kit a budapesti társaságban széleskörben ismertek és szerettek. Váratlan, kora elhunyta vigasztalhatatlan bánatba döntötte az ujabban sok csapással látogatott családot. A megboldogultban a „Rákos Vidéke" szerkesztője unokahugát gyászolja. — Havas Gyula községi aljegyzőt szomoru veszteség sujtotta. Három hónapos leánykája Ilonka, meghalt Rákosszentmihályon. A bánatos szülők iránt őszinte részvét nyilvánul községünkben. — Mechtl Károly, Hóra József elmanntelepi lakos sógora elhunyt életének derekán. Temetésén a postások dalárdája énekelt megható gyászdalokat. A czinkotai temetőben helyezték örök nyugalomra. — Három szomoru gyászhirt kaptunk Mátyásföldről. A szép telep társadalmának három közismert és becsült tagja távozott el az élők sorából, őszinte gyászt hagyva maga után. Milcsevics Jánosné pénzügyi tanácsos felesége, Janzer Lajos, Mátyásföld főalapitójának és jótevőjének Paulheim Józsefnek veje és Paulheim István, Paulheim József öcscse hunyt el az utóbbi napokban. Janzer Lajos és Paulheim István igen élénk szerepet játszottak évtizedeken át a mátyásföldi egyesületi életben és törzsökös tagjai voltak a nagymultu csütörtöki társaságnak is. Mindhárman tevékeny részt vettek a társadalmi és közjótékonysági mozgalmakban. Haláluk igen nagy veszteség nemcsak kiterjedt rokonságukra, hanem egész Mátyásföld társadalmára.

Befujta az utat a hó... A község tüzelőfája elfuvarozására, mint már megirtuk, tizenhárom rákosszentmihályi fuvaros ment el Kisterenyére. A babonások azt mondhatnák, hogy a tizenhármas szám az oka, bármint legyen is azonban, annyi bizonyos, hogy fatális balszerencse látogatta meg közérdekü munkálkodásukat. Roppant hófuvás volt arrafelé a hegyek között, ugy, hogy méteres hó boritja az utakat és a fuvarosok napok óta tétlenül vesztegelnek. A szállitás igy, mindnyájunk őszinte szomoruságára, ujabb késedelmet szenvedett. — A kerepes—gödöllői erdőben szintén nagy mennyiségü tüzifa áll készen lakosságunk számára, ennek elszállitását pedig a faelosztó hivatal késedelmes intézkedése akadályozta. A manó vigye el azt a sok hivatalos micsodát, bizony nem szép, hogy igy bánik velünk, a mikor itt a legnagyobb tüzelőszerinséggel küzködünk napról-napra. Az előljáróság erélyes panaszszal sürgette meg a faelosztót s igy remélhető, hogy végre mégis csak megérkezik nemsokára községünkbe is az első nagyobb szállitmány.

Adományok. Az Ehmann-telepen épitendő templom javára Várady András és neje 600 K. Köcsky Mihály és neje pedig 500 koronát ajándékoztak. Az utóbbi hónapokban befolyt adományokból Kiss József egyházi pénztáros szeptember hóban 8500 K-t, októberben pedig 9000 koronát helyezett el gyümölcsözőleg a váczi káptalan kezelésében levő kegyes alapitványi pénztárban. Ha ez a lelkesedés és áldozatkézség az Isten házáért igy folytatódik, rövid időn belül templomot épit a népes telep buzgó lakossága.

A Tőr. Váradi Antal pályadijnyertes vigjátékát látjuk vasárnap este a helybeli mükedvelő ifjuság előadásában. A pompás három felvonásos darab annak idején az Akadémia Teleky pályázatának száz aranyát nyerte el és a Nemzeti Szinháznak volt müsordarabja. Rákosszentmihályon a keresztény szocziálista gazdasági párt önmüvelődési köre mutatja be a helybeli szegény keresztény gyermekek felruházása czéljára. A darabon kivül több mulattató magánszám is élénkiti a müsort. Az előadást a Nagykaszinó disztermében tartják meg s tekintve, hogy a jegyek legnagyobb része elővételben kelt el, bizonyára zsufolt ház előtt.

Ág. h. ev. közgyülés. A rákosszentmihályi ág. h. ev. hivek mult vasárnap tartották a ref. imaházban rendes havi istentiszteletüket, melyet Blatniczky Pál lelkész megható imája és beszéde tett nevezetessé. Istentisztelet után egyházi gyülés volt, a melyen a hitoktatás és kántor kérdését akarták megbeszélni, de ezuttal, nem lévén a dolog eléggé előkészülve, határozatot nem hozhattak, hanem deczember első vasárnapján fogják az ujabb egyházi gyülésen elintézni. Ugyanakkor istentisztelet is lesz, ugy Rákosszentmihályon, mint utána a sashalmi központi állami iskolában, a hol mult vasárnap a reformáczió emlékünnepét is megülték.

Fővárosi iskolapadok Rákosszentmihályon. A községi polgári leányiskola uj termébe a növendékek maguk hordták a székeket, mert nincs a községnek megfelelő berendezése. Az iskolaszék buzgó elnöke, Pálfi János főszámtanácsos kérelmére a főváros tanácsa most huszonöt darab kétüléses padot engedett át községünknek a polgári iskola uj termének felszerelésére. A padokért darabonként mindössze 30 koronát vesz a főváros, méltányolván azt a körülményt, hogy polgári iskolánk a főváros tulterhelt oktatási intézeteit mentesiti számos növendéktől és tulajdonképen fővárosi közönség gyermekeit részesiti tanitásban.

Előléptetések. A fővárosnál legutóbb megtartott tanácsi választások alkalmával örvendetesen előlépte tésben részesült több rákosszentmihályi lakostársunk is. A hivatalos névjegyzék csak e hét végén jelenik meg s igy a jelen hiradásunk nem lehet teljes, magánértesüléseink alapján azonban már most megemlitjük, hogy Csattogányi István, társadalmunk és mükedvelő zenekarunk e kiválóan értékes tagja, soron kivül gazdasági főfelügyelő lett. Előléptetésben részesült Madarász Ila, ki Bódy polgármester titkári hivatalában teljesit szolgálatot és most kezelőnővé választották meg. Előlépett Eszláry László is, a ki főtiszt lett.

Hangverseny. Süveges Aranka, a Városi Szinház operaénekesnője érdekesnek igérkező hangversenyt rendez e hónap derekán Rákosszentmihályon. A hangversenyt november 15-ike körül, valószinüleg a Nagykaszinó disztermében tartják meg, fővárosi vendégművészek részvételével. Jellege komoly és müvészies lesz, énekszámokon kivül hegedü szóló, kettős és egyéb más meglepetés fogja gazdagitani műsorát.

Miért nem jár körbe? A Pálya-uti fairtás miatt a körforgalmi villamost átterelték a Rákóczi-utczába és azóta egyenes pályán járatják a Nádastó állomásig. Azóta régen nincs már hire-hamva a Pálya-uton se fának, se munkásnak, a villamos mégis rendületlenül az „egyenesben“ közlekedik, s a körforgalmi „viszonylat“ kisikkadt a vasut életéből. Ez az állapot közönségünk nagy részére felettébb sérelmes és semmi jele se látszik, hogy változtatni akarnának rajta. Számos panasz érkezett hozzánk e miatt és mi készségesen tolmácsoljuk azokat még akkor is, ha a közönség másik része az egyenes vonalra szoritott forgalomnak bizonyos előnyét látja is. Méltánytalan és igazságtalan dolog, hogy a távolabb lakók sárban, esőben, hidegben hosszu gyaloglásra kényszerüljenek.

Diákszeminárium Rákosszentmihályon. Cserjessi Károly főreáliskolai tanár Corvin-utcza 4. sz. alatti lakásán a szénszünet alatt elemi, polgári és középiskolai tanulók számára szemináriumot nyitott, a melyben elsősorban a már tanult anyag ismétlésével, aztán pedig továbbtanulással foglalkoznak, hogy az oktatásügy szempontjából annyira káros szünet okozta mulasztásokat pótolhassák.

Tönkrement gyalogjáróink. A szentmihályi gyalogjárók soha se voltak valami ideálisak, de most már teljesen járhatatlanok. Megmutatta a minapi esőzés, a mikor olyan tengerszemek támadtak gyalogutainkon a kiszedett fatörzsek helyén tátongó kátyukban és olyan puha lekvárként boritotta a sár a feldult, lágy talajt, hogy csizmában is alig lehetett keresztül vergődni rajtuk. Most már végképen nem törődik senki a gyalogjárókkal, értve az ingatlan tulajdonosokat, a kiknek se idejük, se pénzük, se munkásuk, se anyaguk nincs rá, hogy a házuk előtt megjavittassák az utczaszakaszt. Nehéz időket élünk, de azért ha egészen elközömbösödünk, tökéletesen tönkrejutunk. Itt-ott egy kis jóakarattal legalább a mély lyukakat el lehetne talán tüntetni és nyomoruságunkat valamelyest elviselhetőbbé tenni.

Süvit a szél. Fütetlen szobából dideregve baktatunk az utczasarokra, a villamos megállóhelyekre. „Folik, vagy nem folik?“ Jön, vagy nem jön? Biz' az nem jön. Egy fél órán belül semmiesetre. Igaz, hogy akkor rendesen két vonat jön egymás nyomában, a villamos menetrend titkainak örök dicsőségére. Az utczaszegleten élesen süvit az északi szél, magas házak nem állanak utjában, most már a lombos fasorok sem fogják fel, nem enyhitik többé metsző erejét. Fázósan burkolózunk a kopásnak indult, ki- s befordittatott felső kabátunkba. Végre megérkezik a várvavárt villamos. Aki nem siet, s a rendes órákban nem történt a tolongók közé, kilencz óra után még helyet is kaphat rajta. Sok köszönet igy sincs benne, mert a szél, a hideg, amely az utczasarkon még csak gyötrelmes volt, itt már a velőt akarja megfagyasztani csontjainkban. A kocsiknak ma sincs ablakjuk. Se jobbról, se balról, se elől, se

hátul. Pótablakok sincsenek, sőt még csak papirossal se ragasztják be az üveg helyét, mint a falusi csárda ablakaiban. A legtöbb, amit védelmül kapunk, a reczés nyári zsalutábla, melynek az üveget kellene helyettesitenie, de csak arra való, hogy megszürje a hideg szelet, mint mikor forró nyárban szalmaszálon szivjuk a jeges limonádét, hogy még hidegebb legyen. Tudjuk, hogy falra borsó ez a panaszkodás, de valamit mégis csak kellene csinálni velünk, mert igy elpusztulunk a télen. Még csak november elején járunk, máris megvesz az Isten hidege és napról-napra kegyetlenebbül sivit a szél . . .

Rendelet a tüzifa szabad forgalmáról. A kormány a faanyagok és a faszén árának maximálásáról, valamint a forgalom ujabb szabályozásáról rendeletet ad ki, amelynek lényege a következő:

Tüzifában és épületfában és faszénben a forgalom azokban a fakészletekben, amelyeket a Faértékesitő Hivatal nem foglalt le, teljesen szabad és az eladási feltételekre vonatkozóan a felek szabadon egyezkedhetnek. A vevő részére azonban a kormány föntartja a jogot, hogy még utólag is kérheti a szerződésszerü áraknak az Árvizsgáló Bizottség részéről való átvizsgálását.

A hivatalosan lefoglalt fakészletek eladási árára vonatkozóan uj tájékoztató árak lépnek életbe. Azonban a városok belterületén és azok környékén a kicsinyben való eladásnál az eddigi legmagasabb árak maradnak érvényben. Az ezután szabad forgalomban eladott tüzifára és faszén-készletekre vonatkozóan az igazolt beszerzési ár az irányadó. Ez a tájékoztató ár a termelőnél vagontételekben kemény lombfánál 3500 korona, a melyhez még 30 százalék áremelés üthető. A faszén ára mátermázsánkint 160—165 korona minőség szerint. Az épületfa árait az árvizsgáló bizottság állapitja meg.

Külföldről vagy megszállott területekről jövő fanemüek árára az uj rendelet nem vonatkozik.

Pestvármegye és a postatakarékpénztári pénz. Pestvármegye alispánja a járási főszolgabirákhoz, polgármesterekhez és a községi elüljáróságokhoz rendeletet intézett, amelyben rámutatott arra a mind gyakrabban mutatkozó jelenségre, hogy a vidéki közönség a postatakarékpénztár által kibocsátott pénznek elfogadását megtagadja és ragaszkodik a kékpénzben való fizetésekhez. Ez tökéletesen megokolatlan eljárás, mely a kereskedelmet és a forgalmat veszedelembe sodorja. Fölhivja a vidéki hatóságokat, hogy figyelmeztessék a közönséget, tartózkodjék ettől az eljárástól annál is inkább, mert ellenkező esetben kénytelen lesz a legszigorubb büntetést életbeléptetni.

T. Olvasóinkhoz!

A „Rákos Vidéke“ kiadóhivatala a legmesszebbmenő áldozatkészséggel ujjászervezte a lap expediáló személyzetét és a község területét több kihordó között osztotta fel. Ezzel az intézkedéssel lehetővé tettük, hogy valamennyi t. előfizetőnk már szombaton délután, legkésőbb azonban vasárnap reggel kezéhez kaphassa lapunkat. A község külső területére sem küldjük a lapot posta utján, annak gyakori késedelmes kézbesitése miatt, hanem a legtávolabbi lakásokra is saját kihordónkkal kézbesittetjük, ami bizonyára általános megelégedést kelt közönségünkben.

Kérjük, hogy ezekután a lap kihordása körül felmerülő bármilyen legkisebb panaszról nyomban sziveskedjenek kiadóhivatalunkat értesiteni, hogy a kellő intézkedéseket azonnal megtehessük, mert az expeditura mai szervezetével a legteljesebb pontosságot kell elérnünk és csakis t. olvasóink tökéletes megelégedése kárpótolhat azokért az áldozatokért, a miket az utóbbi időben előfordult panaszok kiküszöbölése érdekében meghoztunk.

A magyar ifjusághoz.

Gyászpalástja most készül az évnek,
Egy-két nap és megjöhet a dér,
S földi pompát hervadásba hagyva,
Ceres lánya éjlakába tér.
Egyre mélyebb, csüggesztőbb a bánat
És a szivünk fájón megremeg,
Könnyező ég, bus szemeknek párja,
Magyar szemek — ők is könnyesek . . .

Reménycsillag messzi tünt az éjbe:
Mit igérnek meddő holnapok?
Amit az ősz elsüvölt az evnek:
Bus sirodra szemfedőt adok!
Magyar föld, a magyar sziv világa
Nyütt ugar most, rombadőlt világ!
Eszmeoszlop oh, alig, hogy tartja,
S abban is a kétség férge rág!

Ó — örökség, üres beszéd járja,
Mintha játék lenne itt a vész!
S dögmadar az alvók táborára
Prédát lesve, már lecsapni kész.
Bus sziveknek hadvert éjszakája —
S nékem mégis csillag integet!
Tüzes csóvát lengetek az éjben
S felgyujtom az alvó sziveket!

Hozzád szólok, hazám ifjusága,
Te, az éjben egyetlen remény!
Fel az élet szabad árbóczára,
Jöjjön el a nagyszerü merény!
Világégést szenvedő szivekben
Csapjon fel a forradalmi láng,
Hogy az égbolt tisztult kék azurja
Uj napoknak fényét ontsa ránk!

Nézz a multak rózsaszin ködébe
S megtalálod tetteid nyomát!
Te voltál a nagy napok viharja,
Aki festéd uj kor biborát!
Te voltál a lánczok szaggatója,
Ifju heved hány csodát müvelt!
Most pihenne átkos tétlenségben,
Nagy dolgokra oly merész szived?

Föl a tettre hazám ifjusága,
Nézd, a szennyek árja, hogy dagad!
Nincs idő a késedelmességre,
Minden óra uj reményt ragad!
Zengjen fel a szivek harsonája:
A jövőé, mienk a haza!
Hogyha halni kellett érte ennyin,
A többinek élni van joga!

Ősz időknek fénylő napsugára,
A szivekben tégy csodás tavaszt!
Amit a sors elrabolt e hontól,
Ifjuságom, Te hozd vissza azt!
Élet csókját osztogassa ajkad,
Legyen szived balzsamos virág,
Légy a hajnal bátor hirdetője
S elhozója — magyar ifjuság!

György Lajos.

Hivatalos rész.

6485/919. **Felhivás.**

Felhivom mindazon háztulajdonosokat, kiknek házuk bérbe van adva — akár önkéntes bérbeadás, akár rekvirálás utján adatott bérbe, — hogy házbérbevallási ivüket f. hó 30-ig benyujtani annál is inkább el ne mulasszák, mert ellenkező esetben a bér összege hivatalból fog megállapittatni és érzékeny adóbirság fog reájuk kivettetni.

A vonatkozó vallomási-ivek a 8. számu szobában kaphatók a hivatalos órák alatt.

Rákosszentmihály, 1919 október 31.

Rónay sk., jegyző.

6486/919. **Felhivás.**

Felsőbb hatóságunk a hátralékos közadóknak végrehajtás utján való behajtását rendelte el.

Felhivom az összes adózókat, hogy hátralékos adójukat (f. évi kivetés még nem lévén, az adó a mult évi adók arányában fizetendő) lefizetni hazafias kötelességüknek tartsák, ne hogy kényszeritve legyünk fenti rendeletnek érvényt szerzendő, a hátralékot végrehajtás és árverés utján behajtani, a mely a kellemetlenségen kivül tetemes anyagi kárral is jár.

Rákosszentmihály, 1919. november 2.

Rónay sk., jegyző.

R. SZT. MIHÁLY Telefon 7. (Ehmann-telep) Bercsényi-u. 10. **Oláh József** BUDAPEST Telefon: József 93—59. VII. Tábornok-u. 3.

bádogos és szerelő

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, ugymint: központi fütést, szellőztetést, légszesz, vizvezeték, fürdőszoba, angol clozet, szivó, nyomó, kézi- és motor-hajtási szivattyukat csatornázások és mindennemü épület-diszmü bádogos munkálatokat. Javitások jutányosan eszközöltetnek.

Ujból érkezett telire való szép

ALMA

Kapható Szentkorona-u. 39.

Anna- és Árpád-telepi határutczn és Csömöri-ut **sarkán 742 négyszögöl telek befásitásra, szabad kézből** eladó.
Rákosszentmihály, Mária-u. 2. D. u. 3—4 óra között.

Mészáros Jánosné vendéglősnél János-utcza 60. sz. a. **1 drb. nagy terem kályha szabad kézből eladó.**

Női kalap átalakitásokat olcsón és gyorsan, modell után Budapest, IV., Veres Pálné-utcza 34. II. lépcső. I. em. 4.

Budapest szenzációját képezik

ELSNER OSZKÁR áruházai

főüzlet IV. Párizsi-utcza 3. sz. Koronaherczeg-utcza sarok.

Nagy választék szalagokban, csipkékben, jabots echarpe, shawlokban és mindennemü divatcikkekben.

Gallérok, kézelők tisztitását 8 nap alatt legszebben készitjük.

sima, fényes, hófehér.

ADRIA SZÁB. GALLÉR ÉS KÉZELŐ TISZTITÓ GYÁR BUDAPEST, VIII. HUNYADY-UTCZA 12.

Rákosszentmihályi gyüjtőtelep: **József-utcza 31.**

Elcserélném vagy eladnám kedvező feltételekkel Rákosszentmihályon, Lajos-u. 62. sz. a. levő **telkemet** (szoba-konyhás épület) nagyobb helybeli ingatlannal, melyen megfelelő lakóház is van. Balogh Pál (Imre-utca 15).

Simkovics Erna bluz- és pongyola-különlegességek BUDAPEST, IV., Kecskeméti-utca 9.

Rendkivüli olcsó árak.

UHER ÖDÖN FÉNYKÉPÉSZ fényképeszeti szaküzletében

Budapest, IV. Koronaherczeg-utcza 2. szám

Elsőrangu fényképező gépek, objektivek, papirok, vegyszerek, lemezek és minden egyéb, a fényképezéshez szükséges anyagok és felszerelések. Amatőr munkák kidolgozása a czég műtermében mérsékelt áron. Szaktanácsok és sötétkamra dijtalan

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák LIPCSEI VILMOS divatáruházában

Budapest, VI. Kigyó-tér 6. szám.

A valódi **Holland Három Király Tea**

a legjobb vértisztitó szer.

Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készitmény kapható:

Neruda Nándor-nál Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 10.

és LIPPE-gyógyszertár Rákosszentmihály.

Szövetkülönlegességek. Egyenruha és Breeches-nadrág specialista

PETROVITS ÉS TÁRSA

polgári és katonai szabók

Budapest, IV. kerület, Kigyó tér 1. szám

(Királyi bérpalota) Telefonszám 1—36.

Kertész női divatháza

Budapest, IV. Váczi-utcza 8. szám.

o *Bluzok, Pongyolák, Ruhák,* o
Costümök, Felöltők, Szörmeáruk.

KERNER EMIL

— fűszer- és csemegekereskedése —

Rákosszentmihály, Rákosi-ut 45. szám.

Bor kitünő minőségü, literenként 17 K.

likőrök, rum, szilvórium, törköly, konyak.

Friss felvágottak **csemegék, sajtok olcsó napi áron.**

RÁCZ DÁNIEL

Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és műtermei

Sürgönyczim: „Roberácz“ *BUDAPEST,*
Telefon: 167-02. *IV., Kigyó-utca 2. sz.*

Jaut Róbert villamberendezési vállalata
Rákosszentmihály, Rákóczi-utca 11.
□□□ Villamos körték, lámpák kaphatók. □□□

Holzer divatháza
Bpest, IV. Kossuth-Lajosu. 9.
Külön női fehérnemü osztály

Deisinger Testvérek cégnél Budapest, Ferenciek-tere 1. (Királyi bérpalota)
1 kg kávé 72 K — 1 kg tea 150 K — 1 liter rum 50 K

Haris, Zeillinger és Társa
a „kék csillaghoz“
Budapest, IV. Váczi-utcza 16. sz.
Telefon 10-55.

Vászon és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk. Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben saját gyártmány. — **Menyasszonyi kelengyék,** selyem szoknyák és harisnyákban dus választék, *kivánatra mintákat küldünk.*

Zwieback Lajos és Testvére
Budapest, IV. Vaczi-utcza 14. szám.

Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját mühelyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

KEMÉNY, KALLÓS, HERCZOG
selyem-, szövet- és női-divat áruháza
Budapesten, IV., Kossuth Lajos-utcza 2

KERTÉSZ TÓDOR
Budapest, VI. Kristóf-tér.
Jó minőségü FOOTBALLBŐR gummi betéttel ismét kapható.

SALZER J. reklámczikk gyára
Naptárak és cukrászkellékek gyára
Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.
Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

Sneidig EGYENRUHÁKAT
olcsón és jó minőségben szállitanak
BLUM és TESTVÉRE egyenruha szállitók
Budapest, IV. Váczi-utcza 31—33 Piarista épület.

Alapitva 1864-ben.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor
Budapest, IV. ker., Ferdinánd bolgár király-ut 4.
Csemege. Füszeráruk. Halak.

A Budapest—Cinkotai Hév. végállomáson lévő
könyv- és hirlapüzlet
tisztelettel ajánlja dusan felszerelt raktárát:
könyv-, levélpapir és irószer-ujdonságokban.
További támogatást kér illő tisztelettel:
Rosner Hugó.

VILLAMOS-THERMOFOR
áramszabályozóval
Árjegyzék ingyen!
NAGY KÁROLY
BUDAPEST, IV. KIGYÓ-TÉR I.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.
NAGY IMRE virágnagykereskedő
Budapest, IV., Fővám-tér 6.
(a központi vásárcsarnok átellenében.)
A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.
Modern kertészeti telepem: II., Pasaréti-ut 64.

Grünvald és Váhl
saját készitményü menyasszonyi kelengyék fehérnemüek és vászonáruk raktára. Különlegességek:
Blousok és pongyolákban
BUDAPEST, IV. VÁCZI-UTCZA 26. Telefon 98.

Dona Döme és Tsa
papirkereskedése, a poprádi gyár raktára
Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.
Ajánlja a PÉTERFALVI gyarban készült **Oceán-tengerentuli levélpapirt,** valamint egyeb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket. □□□□□
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

Telefon 79—33. *Női kalap-különlegességek* *Telefon 79—33*
Virányi J. *női kalap gyára. Kalapformázás, festés és diszités elfogadtatik.*
Budapest, IV., Ferenciek tere 3. szám.

CZIRING ÁRMIN
Budapest, Deák Ferenc-utcza 19. szám.
A szücsipari kiallitáson első aranyéremmel kitüntetve! Kizárólag sajátkészitményü szücs- és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

GUTTMANN BÉLA
kötött- és szövöttáru nagykereskedése
Koronaherceg-u. 6. sz.
Női-, férfi- és gyermekharisnyák. Kötött és szövött kesztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Magyar Világ kávéház
Budapest, Kossuth Lajos-u. 18.
Az előkelő közönség, valamint külföldiek és vidékiek találkozó helye. — Hideg és meleg vacsora.

Aranyvirág kitünő jó levélpapir discret boritékkal. Kapható: SZÉNÁSY BÉLA papiráruházában Budapest, Ferencziek-tere 9.

Telefon József 55-85.
Stepanek Antal
orvosi műszer-, kötszer- és orthopädiai gépek gyára
Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 49. szám.
Készíti az összes orvosi műszereket és betegápolási cikkeket. Mint: műlábakat, támgépeket, sérvkötőket, haskötőket és görcsér elleni harisnyákat.

Jung Péter csemege-aru nagykereskedes
Budapest, IV. Fővám-tér 6. szám
központi vásárcsarnokkal szemben.
Konzervek, sajtok, likőrök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Hölgyeket nem, de férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával **öltöztet**
a Platschek Áruház
Budapest, IV., Károly-körut 28.
Elsőrendü minőségek. Szigoruan szabott árak. Kerjen árjegyzéket!

Uri-, női-, és gyermek-fehérnemüek, zsebkendők, harisnyák, pongyolák, törülközők, kötények stb.
VILCSEK VILMOS
vászon- és fehérnemü-áruházában.
Budapest, IV. Kecskeméti-utcza 9.

KELETI J. orvosi műszer- és testegyenesitő gépek gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

RÉTAY és BENEDEK
Budapest, IV., Váci-utca 59 sz.
Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.
Szállitunk: Oltárokat, szószékeket, urkoporsókat és teljes templomi berendezéseket. Elvállalunk bármely restaurálási munkát, templomok kifestését és kikövezését. Raktárunk dusan fel van szerelve házi és templomi használatra való finom viaszgyergyákkal, égőolajjal, tömjén és füstölőszénnel. — Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere cikkek
Szemere Gáspár Budapest, IV. ker., Deák Ferenc-u. 6.

LÁSZLÓ és FEKETE
NŐI- ÉS FÉRFI DIVATKELMÉK ÁRUHÁZA
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 14-16.
Ezuton értesiti a czég a vevőközönséget, hogy külföldi női- és férfiszövetek, selymek, valamint pongyola-czikkek nagy választékban már raktáron vannak.

RADÓ ALADÁR
bluz- és pongyola divatáruháza
Budapest, IV., Kristóf-tér 6.

Velour és filz férfi és női kalapok alakitását legszebb kivitelben készíti: **Lőwy kalapgyár**
Budapest, VII. Károly-körut 9.
(Hadik-palota) az udvarban.

SZÉKELY és TÁRSA
Budapest, IV. Muzeum-körut 9. sz.
szab. saját készitményü
„ludtalpfüzők"
Czipők már érkeztek raktárra.

VARGA SÁNDOR
füszer és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. (A szobor előtt.)
Ajánlja mindig kitünően felszerelt üzletét, mint szolid bevásárlási forrást. Már érkeztek keresett élelmiczikkek, csemegék, sajtok és gyümölcsök.

BETEGÁPOLÁS. Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis
Fischer Péter és Társa részv.-társ. czégnél
most IV. ker., Kálvin-tér 3. szám
szerezhetők be. — Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.
Telefon 958. Alapittatott 1856.

Neuwald Illés utódai könyvnyomda Bpest, VIII., Üllői-ut 48. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné.

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, november 16. 24. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.
SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utca 37.**

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár: Egész évre 48.— K. Fél évre: . . 24.— „ Negyed évre: 12.— „
Egyes szám ára 1 korona.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Törvénytisztelet.

A becsületes, józan magyar nép törvénytisztelő *volt*. Nem kételkedem benne, hogy felébredve ebből a rettenetes kábulatból, melyben pár év óta él és megundorodva a nemes hagyományoktól elfordult, degenerált piszkos elemtől, amelyik közéje furakodva a külföld előtt is teljesen leszállitotta hitelét — ujból arra az ösvényre lép, amelyen a törvénytisztelet és ezzel kapcsolatosan az önfegyelmezés és lelki nemesség világitó fáklyái lobognak. Most azonban a legnagyobb sajnálattal — sőt mély fájdalommal irhatjuk le ezt a lesujtó tényt — törvénytisztelet és a többi szép erény csak — volt.

A bomlás a világháboruval kezdődött. Ehhez hasonló romboló csapást a világtörténelem nem tud. Talán hasonló lehet ahhoz a nagy természeti megmozduláshoz, amikor világok sülyedtek el, hogy a nyomukba tóduló tengernek adjanak helyet és óriási arányu szárazföldek keletkeztek, hogy azokon uj emberi élet kezdődjék. A hirtelen fellobbanó szenvedélyek, az állatiasság és tömeggyilkosság őrülete és dicsérete felszinre hozta a sok szemetet, ami aztán lassanként elboritotta az emberek agyát, belepte a lelkét oly vastag kéreggel vonva be azt, hogy embertársaik iránt, de az állam összérdeke iránt is vakká, érzéketlenné tette őket. Eltünt a humanizmus, a könyörületesség, hogy helyet adjon a felmentettek és bujkálók henye körömpiszkálásának, eltünt a kereskedelmi tisztesség (ez különben is mindig csak igen kis mértékben volt meg nálunk), hogy helyet adjon a konjunkturát kihasználó, kávéházak piszkos sarkaiban lebonyolitott, szemérmetlen árdrágitásnak, eltünt az önmagunk és embertársaink megbecsülése, a szerénység, udvariasság, a rend és a *törvénytisztelet*. A métely terjedt a vidéken is. A legnagyobb, legérzékenyebb sebet az élelmiszerek árának horribilis emelkedése ütötte a nemzet nagy tömegeinek testén. A kapzsiság és a sokat markolás itt olyan méreteket öltött, hogy még igen hosszu ideig nyögjük rettenetes terhét.

A *törvénytisztelet hiánya* és a törvények és rendeletek kijátszása és végül a büntetések lanyhasága szülték ezeket a szörnyü bünöket. Werbőczy országában az irott és szentesitett törvények falra hányt borsónak bizonyultak és ha némelykor egy-egy lelketlen uzsorás meg is kapta büntetését, az oly nevetségesen enyhe volt, hogy a büntetés lefizetése után nyomban részegre itta magát, mert legalább az összeg tizszeresét kereste meg embertársai bőrén annak, mint amennyit bünéért lefizetett.

Az államhatalomnak példátlan szigorral, elrettentő büntetéssel kellett volna fellépnie e gazemberek ellen. Az *árdrágitó* — *hazaáruló*, mert hozzájárul ahhoz, hogy a nemzet belső és külső erejét gyöngitse, az *élelmiszerhamisitó* pedig *tömeggyilkos*, aki embertársai egészségét támadja meg. Ha csak pár példát statuáltunk volna, igen üdvös eredményt értünk volna el. De igy már előre nevettek, ha az államhatalom uj törvényeket hozott megbüntetésükre. Igy vágtuk el magunk alatt a fát, igy gyengitettük meg életerős nemzetünket, amelyik pedig az angol nemzet után, mint jog és törvényalkotó és tisztelő nép vezetett az egész világon.

„My house is my castle“ — büszke mondása az angolnak. Érti ő ezalatt egyrészről a családi élet bensőségét és otthonosságát, másrészről az angol ember törvénytiszteletét. „Az én házam, az én váram!“ Ez nemcsak az angol ember személyes szabadságrészét kitevő házjogát illető mondás, ennek mélyebb értelme is van. Ahogy az ő jogait respektálja, minden ember törvényben lefektetett mindennemü jogát garantálja az államhatalom, ugy ő is szent kötelességének tudja, hogy az ország törvényeit tiszteletben tartsa. Ha a londoni utczákon, vagy tereken a zürzavaros forgalomban felemelkedik az angol rendőr kis botja, akkor ez szimbulommá nemesül, amelyre mindenki figyelve néz és legyen az bármily előkelő fogat, amelyben az ország legnagyobb méltósága ül, várja ennek az egyszerü embernek irányitó mozdulatát. Szimbolum a rendőr maga, az államhatalom, a rend és a törvénytisztelet jelképe. Nálunk a rendőr nem a törvénytisztelet és az államhatalom megtestesitője volt, hanem ostoba és sületlen élcek, állandó rágalmazások tárgya. A törvénytisztelet hiánya szülte ezeket a bünöket és a destruktiv eszmék termékeny talajra hullanak azokban a lelkekben, amelyekben nincs felépitve a törvénytisztelet vára. Eltünik lassanként embertársaink megbecsülésének nemes érzése, lényünkbe beköltözik a durvaság és rágalmazás aljas érzése, amelyik még a csa-

Lapunk mai száma 8 oldal.

ládi szentélybe is bedobja tüzes csóváját. Eltünik a segitség nyujtás és jótékonyság jóleső érzése és helyet ad a durva önzésnek, kapzsiságnak és nyerészkedésnek. Az erkölcsi züllöttség akkora fokára jutottunk végre — éppen a törvénytisztelet eltünése miatt, — a mely megcsinálta azt a szerencsétlen forradalmat, a mely a Habsburg uralkodóház elüzésen kivül, semmi jó eredményt felmutatni nem tudott.

A magyar nép megujhodásának küszöbén forditsuk tekintetünket a most fejlődő generáczióra. Az ifjuság lelkében egészségtelen nemtörődömség burjánzik, a mindenáron való ellenkezés, az éretlen és az életet távolról sem ismerő fejek „Sturm und Drang periodusa“, minden isteni és emberi törvénnyel való megokolatlan ellenkezés szüli a léhaságot, amelyik annyira megtölti hazánk fiatal generációjának egész lényét, hogy szomoruságggal nézzük a jövő embereinek ilyen irányu fejlődését. A jövendő Magyarország képe itt bontakozik ki előttünk és személyes tapasztalataim alapján mondhatom, hogy az a világ, amit ezelőtt tiz évvel hagytam ott az iskola falai között, lényegesen különbözik attól, amit a mult évben volt alkalmam látni. A világba kilépő, immár „érett“ tanuló, akinek a vállaira majd az ország felépitésének, a második ezer év nagyszerü megalapozásának munkája hárul, — oly gyenge lelkü, a törvények tiszteletének oly nagyfoku hiányában szenved, hogy lelki szemei nem birják átfogni a nagy perspektivát, karja pedig erőtlenül fog lehanyatlani. Ne nézzük el semmi hanyagságukat, ne türjük, hogy léhasággal, üres szórakozásokkal és degenerált hülyeségek tanulmányozásával töltsék el idejüket, tanitsuk meg őket önfegyelemre, oltsunk beléjük akár vasszigorral is a nemes gondolkodásu, józan, tisztességes magyar nép ragyogó tulajdonságait: a törvények és az államhatalom rendeleteinek tiszteletét, azok szigoru megtartását és ezekkel kapcsolatosan embertársaink iránt a szeretetet, kiméletességet, lovagiasságot.

A spártaiak az egészséges ifjaknak tökrészeg rabszolgákat mutattak azért, hogy ilyenné soha se legyenek. Mi is csak azért mutassuk meg a jövendő fejletlen, de minden életjelenség iránt fogékony nemzedékének szomoru jelenünket, hogy elrettenve szemléljék: mivé lett egy hajdan világverő, gyönyörü erényekkel dicsekvő nép, ha az erő, a büszkeség, a munka, a józanság és a törvénytisztelet kihal belőle. Azután forditsuk fejlődő lelkeiket azokhoz a nagy magyar szellemekhez, akik annyi időn keresztül óvták a nemzetet a széthuzástól és erős akaratukkal, áldozatkészségükkel és hazájuk iránt érzett tántorithatatlan szeretetükkel munkálkodtak e jobb sorsra érdemes nép nevelésén. Ne legyünk a nagy elődök szellemétől méltatlanok, hogy ne teljesedjék be majd unokáinkon az irás szava: „Megbüntetem az apák vétkét utódaikban, hetediziglen.“ Ahogy ma hintjük el az ifjuságban a nemes törekvések magját, ugy fog majd aratni a jövendő Magyarország.

A tizenkettedik órában vagyunk. Uj, nemes érczü harangok szava száll a magyar levegőben, vegyük le a kalapunkat áhitattal egy uj ezredév szent munkája előtt, ragadjuk magunkkal az ifjuságot, mert erejüket, frisseségüket nem nélkülözhetjük és kivánjuk forrón — de fáradozzunk is érte, — hogy jöjjön el itt a megértés, az egymás iránti megbecsülés, a munka, a jog, rend és törvénytisztelet uj ezer éve!

Folbert Gusztáv.

Ablakokat!

A villamos vasutak viteldiját ismét felemelik. A szakasz-, vagy most már egységes vonal- és átszállójegy ára 60 fillérről egy koronára szökken fel Azt mondják, még pedig hivatalosan mondják, hogy az aprópénz hiány miatt. A kalauz ugy sem tud visszaadni a koronákból 40 filléreket s állandó czivakodás folyik a kocsikon. A vasut vállalat arra kért engedelmet, hogy aprópénzt helyettesitő utalványokat bocsáthasson ki, a melyekkel a viteldíjat bármikor fizetni lehet, vagy a melyeket a vasut pénztára kivánatra törvényes pénzre vált be. A kormány azonban idegenkedett ettől a megoldástól s inkább hajlandó a viteldíj felemeléséhez adni beleegyezését.

Jól emlékezünk, hogy annak idején milyen világraszóló spektákulum keletkezett abból a merényletből, hogy a közuti a 12 filléres szakaszjegy árát 14 fillérre akarta felemelni. Az egész sajtó, mint valami megsebzett vad — felorditott, a hatóságok pedig roppant tárgyalásokat kezdettek az ellenszolgáltatásokról, feltételekről s miegyebekről, a miknek ellenében esetleg a felemelésre megadná az engedelmet. Csakhogy akkor még tiszta, szép és nem ritkán kényelmes kocsik kergették egymást nyomon a pályákon s minden utczasarkon ott kinálkozott a fürge közlekedő eszköz az utasok kényelmére.

Azóta kissé másként állanak a dolgok. A villamos kocsi réme és átka lett a rája szorulóknak és gyötrő eszköze utasainak, kik néma megadással viselik el az ujabb és ujabb terheket, a miket a kinzó masina reájok hoz. Ezek a szenvedések százszorosan sujtják a környéken lakó közönséget, a mely a villamos vasuttól nem menekülhet, hanem napról-napra kénytelen igénybe venni gyötrelmes szolgálatait.

Ma már válságaink korszakának abba a fázisába jutottunk, a mikor a közönség nagy részének keservesen megapadt a pénze s a drágaság az akut nyomor elé állitotta őket. A fix fizetéses alkalmazottak, a munkások és egyéb meghatározott jövedelemből élő emberek keresete messze elmarad a jövedelmük megett és válságos helyzetbe sodorta a hosszu idő óta ugyis csak vergődő exisztenciákat. Ilyen a mi lakosságunk legnagyobb része is. Igen sokan azért menekültek ki a főváros környékére, mert nem tudták elviselni a méregdrága budapesti házbéreket. A megdrágult villamos ezeket a környékbeli olcsóbb házbéreket annyira megsokszorozza, hogy különösen a nagyobb családu ember összeroskad a terhe alatt.

Ráadásul ebben a vigasztalan helyzetben a villamos vasut állandó veszedelemben tartja utasainak egészségét, sőt életét. Nem akarjuk az ezerszer elhangzott sirámokat ismételni, de a koronás villamos jegyek hirével kapcsolatban meg kell állapitanunk, hogy most, november közepén, még mindig ablaktalan kocsik futkosnak a villamos vasuti sineken. Itt a tél és még

egyáltalán semmi sem történt utazó közönségünk védelmére.

Ez a hallatlan közömbösség már valóban vérlázító. Lelketlenség, hogy utasokat ilyen időben, drága pénzért, nyitott kocsikba gyömöszöljenek és ugy szállítgassanak. Néhány héttel ezelőtt még láttunk kisérleteket, hogy a bajon a vállalat valamiképen segiteni próbált, de már azokat is abbanhagyták és teljes lelki nyugalommal járatják a kitört ablaku kocsikat, melyeken bever az eső és keresztül süvit a metsző őszi szél. Az utasok nagy része beteg; ki náthás, ki köhög, ki ágynak esik. Állandó a panasz, az elégedetlenség, de nincs a ki meghallja, nincs aki segitsen rajta.

Ne védekezzenek azzal, hogy nincs üveg. Ha nincs tábla, rakjanak helyette apró ablakocskákat, ha pedig az sincs, találjanak ki valami mást, akármit és ha semmit se tudnak, deszkázzák be végig a kocsik oldalát. Hagyjanak rajta egy-két kandikáló-lyukat, a kalauz pedig kiáltsa be a kocsiba mindenkor a következő megállóhely nevét. Nyáron, mikor a nyitott kocsik oldalára ponyva-függönyt boritottak, ezelőtt se láttak ki az utasok a kocsikból. Nem kellemes, de inkább csukott marhaszállitó kocsikban, mintsem, hogy sorra megbetegedjünk és belepusztuljunk a kintlakás gyönyöreit betetőző nyitott villamos vasuti kocsikon utazgatásba.

November közepén járunk; mire várnak még? A viszonyok javulását egyelőre senki sem remélheti. Addig ki nem birjuk se türelemmel, se testi ellenálló erővel. Most kell segitség, hogy a tél borzalmait elviselhessük.

HIREK.

Harmadik hitoktató. Örömhirt jelenthetünk Rákosszentmihály kath. közönségének. Hosszas fáradozás után sikerült Huszár Károly kultuszminiszter jóvoltából elérni, hogy megszervezték a várva-várt és nélkülözött harmadik hitoktatói állást, a mi nemcsak a valláserkölcsi oktatás érdekében fontos eredmény reánk nézve, hanem jelentős anyagi tehertől is mentesiti az egyházközséget. A miniszter intézkedése szerint eredetileg is két hitoktatói állás illette meg községünket, midőn azonban azt betöltötték, a második hitoktató az Ehmann-telepre került s igy községünk rövidséget szenvedett. Ezért szerzett most kárpótlást az uj állás szervezése, amelynek kivivásában őszinte hálánk illeti meg régi pártfogónkat, Szücs István dr. miniszteri tanácsost. Igaz elismerést érdemel lelkészünk, Csizmadia Gyula fáradhatatlan buzgalma is, a mellyel ezt a nagy eredményt minden akadályon keresztül, megszerezte. Az uj hitoktatói állást az egyházmegyei főhatóság e napokban már be is tölti.

A keresztény pártok egyesülése. A rsztmihályi keresztény szociálista gazdasági és keresztény nemzeti párt ma 16-án vasárnap délután tartja naggyülését a kaszinó disztermében. A gyülés tárgya, mint már jelentettük, az, hogy a helybeli keresztény pártok egyesülését kimondja és az uj vezetőséget megválassza. A keresztény nemzeti párttal együtt kiküldött jelölő bizottság már elvégezte munkáját és igen hosszu tanácskozás után egyhangu megállapodásra jutott.

Tüzifa. A kisterenyei fa elszállitásának ügye uj stádiumba jutott. A kiküldött fuvarosok eredménytelenül tértek haza s már-már veszedelembe került az egész vállalkozás, midőn akadt vállalkozó, aki a dolgot hajlandó lebonyolitani s erre a megbizást meg is kapta. Ez a fordulat némi késedelmet és bizonyos árdrágulást jelent ugyan, de legalább biztositja azt, hogy az epedve várt fát meg is kapjuk. A gödöllő-kerepesi fakitermelés ügyében is elég jó hirt közölhetünk, a mennyiben előljáróságunk panaszos felszólalása meghallgatásra talált s a tárgyalások kedvező eredménnyel kecsegtetnek abban az irányban, hogy a tervezettnél sokkal nagyobb területet fognak kitermelésre kijelölni számunkra.

Egyháztanács. A rákosszentmihályi rk. egyházközség képviselőtestülete nov. 15-én, szombaton d. u. 6 órakor a községháza közgyülési termében gyülést tart, melynek tárgyai: 1. 1918. évi számadás. 2. 1920. évi költségvetés. 3. inditványok.

Paulheim István él. Mint örömmel értesülünk, Paulheim István, Mátyásföld érdemes lakosa nem halt meg. Az egész Mátyásföldet és környékét s velük együtt ottani tudósitónkat is vakhir tévesztette meg, mely onnan eredt, hogy a beteg igen sulyos mütéten ment keresztül. Az operáczió azonban, hál' Istennek, jól sikerült és Paulheim István már lassanként lábadozni kezd. Akinek a halálhirét közlik, a közmondás szerint hosszu életü lesz. Ezt kivánjuk őszinte szivvel Paulheim Istvánnak is.

Hymen. Weisz Etelkát, Weisz Ignácznak, a rákosszentmihályi izr. hitközség elnökének leányát eljegyezte Kupfer József fülöpszállási borkereskedő. — Ent Zsigmond régi rákosszentmihályi kereskedő leányát, Irént eljegyezte Neumann Marczell droguista, Bartos Menyhért lakostársunk sógora.

Tengeri. A községi tengeri beszerzés ügyében mégis ujabb, kedvező fordulatot remélnek a közeli napok folyamán. Az előljáróság közbenjárására, ugy látszik, sikerül az ujabb jelentkezőket is kielégiteni, bárha komoly nehézségek merültek is fel a további szállitásokkal szemben. Azok az állattartók tehát, akik még kukoriczát óhajtanak vásárolni, jól teszik, ha a legközelebbi napokban érdeklődnek a további fejlemények iránt a községházán, a közellátási osztályban.

Az amerikai gyermeksegélyző akczió. A napilapokból ismeretes amerikai gyermeksegitő akczió a nyomorgó gyermekeink megmentésére siet. Az amerikaiak nemesszivü élelmiszer adományaiból közös konyhákat szerelnek fel, s ott az éhező gyermekeket látják el rendszeres táplálékkal. A rákosszentmihályi elemi iskola gondnokságának vezetősége, Pálfi János elnök és Csizmadia Gyula lelkész most azon fáradoznak, hogy a fővárosban sikerrel bevált jótékony akcziót községünkre is kiterjesszék. Fáradozásukat siker jutalmazta, mert az adományból mi is kapunk és a helybeli szegény gyermekek is áldhatják jótevőiket. A szentmihályi gyermekkonyhát valószinüleg a középponti iskolában rendezik be. Pestujhelyen szintén sikerült hasonló eredményt elérni. A gyermekeket orvosilag megvizsgálják és osztályozzák. Az étkezés teljesen ingyenes.

Helyettes aljegyzőnk. A Havas Gyula betegsége idejére a községházánkra helyettesként kiküldött Kovács József (nem László) zsámboki aljegyző már megkezdette müködését Rákosszentmihályon. Buzgó és gyakorlott szakember, ki előreláthatóan sikeresen fogja tisztét betölteni.

Rákosszentmihályi karhatalom. A napokban fejezték be a helybeli karhatalom szervezését. Az orvosi vizsgálat alkalmával 244 jelentkező vált be alkalmasnak, a megvizsgáltaknak körülbelül kétharmad része. A vizsgálatot Garai Lajos dr. végezte. A járásban olyan község is akadt, a hol valamennyi jelentkező bevált, mert mindannyian tiltakoztak ellene, hogy alkalmatlannak minősitsék.

„Gyere te niemand!..." (Levél a szerkesztőhöz.) Már a háboru utolsó évében, de különösen a forradalom óta elharapódzott az a szokás, hogy a villamos kocsikon, (különösen a helyiérdekü vasutakon), piszkos kis czigánygyerekek huzzák az emberek fülébe a legujabb „slágerek"-et és „müvészdalokat." Hogy milyen módon, arról jobb nem is beszélni. Majd hasbeszélőmutatványban gyönyörködhetünk és hogy még változatosabb legyen a müsor, egy gitárral sulyosbitott kis leányka is elzengi szomoru dalait. Egyszer alkalmam volt hallani egy gyereket, aki a diktatura alatt Kun Béla dicséretét zengte azzal a refrénnel, hogy „Szeressed is őtet, derék magyar népem" Hát a magyar nép érzelmei egy kissé más irányban haladtak. Mostanában a 46-os villamoson két gyerek boldogitja az embereket. Az egyik 13—14 év körüli, a másik — alkalmasint öcscse — 6—7 éves lehet. Fölzeng a szép magyar népdal, ezekben a szomoru időkben — gondolnátok nyájas olvasóim, — de nem, kétségbeejtően nem. „Gyere te niemand . . ." hangzik a gyermektorkokból uniszonó, ez a botrányosan hülye, jassz nóta a pesti utcza kedvencz szerzőjének Isten tudja hányadik ópusa. Csak részvéttel nézhetek ezekre a szegény gyermekekre, akiket a nyomor ilyen kenyérkeresetre vitt és sajnálom őket mérhetetlenül még jobban, hogy feilődő gyermeklelkük érzései ebben a nótában jutnak kifejezésre. „A te kurázsid . . . a te stellázsid . . .!" hangzik tovább szomoru kényszeredettséggel. Szegény, szép Magyarország „a te kurázsid" talán most már kezd ébredezni, „a stellázsid" azonban még, sajnos, igen gyönge. —*fg*—

Előadás. A rákosszentmihályi fiatalságnak az a része, mely a nemrég bővebben ismertetett ifjusági Arany János-kört alakitotta, Váradi Antal „A tőr" czimü vigjátékának bemutatásával akarta meglepni a közönséget. Az előadás annak idején a zavaros közviszonyok miatt elmaradt. A fiatalok egy része a helybeli Keresztényszoczialista gazdasági párt erkölcsi patronátusa alá helyezte magát, s mult vasárnap, mint annak ifjusági önmüvelődési köre rendezett a szegény gyermekek javára mükedvelő estélyt a Nagykaszinó disztermében. Itt mutatták be a pálvadij-nyertes vigjátékot, több más müsorszám kiséretében. Zsufolásig megtelt a hatalmas terem hálás és vidám közönséggel, mely az ifjak produkcióit zajos elismeréssel jutalmazta. A kissé avult, de mindig tanulságos és fordulatos darab tulságosan nagy feladatot rótt a mükedvelő fiatalságra, de sok sikert is biztositott nekik már csak a vállalkozás tiszteletreméltó voltánál fogva is. A szereplők minden tőlük telhetőt elkövettek a siker érdekében és sok tapsot arattak. Igen jó estéje volt köztük Horváth Laczinak, Horváth Károly szintén igen tehetséges fiának, ki pompás komikusnak igérkezik. Már is tomboló kaczagást tudott előidézni és a bőséges — bár néha tulcsapongó — komikum mellett kiforrásra képes ábrázoló erőt is mutatott. Danis Győző néhány csinos mozdulatával és meleg szavával tette sikeressé alakitását, csak kár, hogy gyakran tévedt szavalásba, a fiatalság megszokott vétkébe. Kertesy Aladár igen jó alak és szimpatikus szerelmes volt. A Grün testvérek odaadással buzgólkodtak a női szerepekben és Major Ilonkával együtt sok tapsot kaptak. A rendezés érdeme Kiszer Ágostoné, ki az est sikere érdekében igen sokat fáradozott. A három felvonásos darabon kivül hallottuk a fiatalok ambiciózus dalkarát Kertesy Ignácz vezetésével; Major Ilonka egy dalt énekelt és Kertesy Bélával egy kissé naiv, de kedves párjelenetet adott elő. A közönség tapsai sürün jutalmazták a produkcziókat. Az egyes számokat Kiszer Ágoston jelentette be, derültséget keltő mimikával kisérvén mondókáit, az estély kezdetén pedig Hódy Árpád dr. üdvözölte a közönséget rövidebb beszéd keretében. Előadás után vidám táncz volt, czigányzene mellett. Az est igen szép anyagi eredménynyel járt. A 4000 koronát meghaladó bevételből a kiadások levonása után 2000 korona jut a jótékony czélra. Felülfizetések: Blesz Margitka 30, Danis Mihály 50, Molnos Sándor 11, Envetér István 50, Lippe Ö. Sándor 100, Fábián Gyula 10, Horváth István 2, Krammer Istvánné 1, Tuba I. 10, Kovács N. 10, Tomcsányi M. 5, Csizmadia Gy. 5, Nagy J. 5, Pallagi I. 5, Molnár 20, Nagy R. 5, Tauber N. 10, Mazács 10, Orbán Károly 5, Radomszky M. 20, Weinburg 20, N. N. 5, Gruber 10, Kálmán 5, Balázsovich Zoltán 10, Czinker István 40, Csizmadia Gyula 20, Boros Márton 10, N. N. 10, Kovács Jenő 5, Géczy János 100, Horváth István 5, N. N. 10, Schubertné 5, Horváth I. 5, Zolai 5, Pollinger 5, Grün Gyula 5, N. N. 1, Vass István 5, Wittek 15, N. N. 1, Prókay S. 10, Schiszler 5, Balog 5, Lencz Józsefné 10, Gombás Károly 5, Bazsák 20, Humay K. 70, Elblinger 50, N. N. 5, Meyer Ferencz 20, Krammer J. 10, Prókay S. 10 korona.

Iskolás gyermekeink sorsa Állami elemi iskolánk müködése a hideg időjárás miatt meghénult, bárha még a tanügyi hatóság nem is tett intézkedést a szénszünet életbeléptetése dolgában. Mind e mellett akadt szülő, a ki elküldte gyermekét az iskolába. A tanitótestület ezért abban állapodott meg, hogy az önként megjelenő gyermekekkel naponta foglalkozik és velük az eddig tanult anyagot ismételteti, ha csak az időjárás a fütetlen helyiségekben tartózkodást rövidebbhosszabb ideig lehetővé teszi. A gyermekek reggel 9 órára jelennek meg az iskolában. Az iparos tanonczok kedden és pénteken délután egyelőre csak közismereti tárgyakból nyerhetnek oktatást, mert a hideg helyiségben irni és rajzolni nem lehet. A tanitótestületnek ezt az önkéntes buzgóságát az jutalmazná legszebben, ha a gyermekek minél nagyobb számban jelennének meg az iskolában. A polgári leányiskolában a tüzelőanyag hiánya miatt szünetelnek az előadások. A növendékek kéthetenként egyszer gyülnek össze, hogy emlékezetükben az elvégzett tananyagot felfrissitsék.

Öngyilkosság. Egy rákosszentmihályi fiatalember dobta el magától az életet. A husz éves Horváth Dénes csak nemrég végezte iskoláit s reménnyel teljes életétől egy elkeseredett pillanatában önként megvált. A budapesti karhatalomnál teljesitett szolgálatot s november 8-án délelőtt 10 órakor sziven lőtte magát és meghalt. Három levelet hagyott hátra. Édes anyjától, özv. Horváth Lajosnétól bocsánatot kért, hogy megszomoritotta, Valéria hugának pedig azt irta, hogy a szégyen miatt kellett meghalnia, mert becsületbe vágó dologgal gyanusitották, de a sir szélén fogadja, hogy ártatlan benne. A harmadik levelében felsőbbségét kéri, hogy a temetésben édes anyját támogassa. A boldogtalan ifju szomoru sorsa mély részvétet keltett községünkben. Barátai tömegesen vettek részt végtisztességén. A ref. vallás szertartása szerint temették el a Szvetenay utczai halottasházból a rákosszentmihályi temetőben levő családi sirboltba.

Halálozások. Jankovits Jánosné 71 éves korában hosszu betegség után meghalt Rákosszentmihályon. Retsnik Istvánné szül. Volentics Mária györgy-telepi lakos 33 éves korában elhunyt. Az Anna-telepnek is volt halottja a héten, Goda Istvánné szül. Hajnal Borbála halt meg 26 éves korában. Az Ehmann telepen tifusz megbetegedések fordultak elő a napokban. Zsombok Julia tizenhétéves korában áldozatául is esett a veszedelmes kórnak.

Adományok az izraelita templomra. Az izr. templomalap javára ujabban a következő adományok folytak be: Farkas Jenő 60.—, Zeiger Bernát 50.—, Albacháry Pál 5.—, Fenyves Jenő 5.—, Nadler József 100.—, Fischer Mór 20.—, Árvai Henrik rokonsága 510.—, Klein Rezső 10.—, Réti Henrik 10.—, Fürst Benedek 20.—, Erdős Mór 50.—, Pauker József 10.—, Polgár József 50.—, Klingenberg Jakab 50.—, Berecz Ármin 100.—, Bara Lajos 100.—, Frank Áron 50.—, Grünwald Bernát 50.—, Händler Gyula 10.—, Singer Márton 5.—, Beck Miksa 100.—, Rosenbaum Sándor 10.—, Steiner Sándor 20.—, Stern Lajos 20.—, Stern Mihály 20.—, Weininger Mór 50.— K. Összesen 1485 korona. A hitközség elöljárósága ez uton is hálásan köszöni a nemes adományokat.

Vásott gyermekek. Alig van ablaka villamosunknak, de a mi elvétve még meg van, azt sem kiméli senki. A napokban történt, hogy egy rakonczátlan suhancz kavicscsal behajitotta az egyik villamos kocsi még ép ablaktábláját. Gyönyörködve nézte, hogy hullanak le csörömpölve az üvegcserepek, aztán futásnak eredt. A villamos azonban megállott, a kalauz, több utassal együtt üldözőbe vette és el is fogta a fiut. Mondani sem kell, hogy alaposan helyben hagyták a haszontalant. Ha pedig ezentul lesz kéznél rendőr, vagy karhatalmi közeg, át kell neki adni az ilyen kölyköt, hogy a törvény szigorát érezze meg, mert különben soha se lesz többé rend ebben a szerencsétlen országban.

Zsir és czukor. Az esedékes zsirjegyeket ismét beváltják az elárusító üzletekben. A készlet ugyan a hét folyamán elf gyott, de a hét végére ujabb ellátmány érkezik községünkbe. A november 1—20-ig terjedő időre esedékes czukorjegyeket be lehet váltani. Nyers cukrot szolgáltatnak ki ellenükben. Sajnos, a be nem váltott szeptember-októberi czukorszelvények felsőbb rendelkezés alapján érvényüket vesztik és egyáltalán be nem válthatók.

Anyakönyvi hirek. Október hóban születtek: Reiner Lajos, Horváth Lujza, Rókusz Gyula, Czuk Gyula, Ulicska Rózsa, Szekeres Mária, Szekeres Teréz, Baluha Aranka, Ellenbacher Ferencz, Hideghéti Gizella, Burka Klára, Lochász Erzsébet, Tabi László, Recsnik Mária, Plicsovszky Pál, Hajdu Julianna, Szabó Mária, Bócz József Ödön, Csordás László, Pázmándi Gizella, Mikó Rozália, Francz János. — Elhaltak: Mészáros Rozália Gschwind József, Nagy Sándor, Özv. Soós Józsefn é, Özv. Puschnik Ferenczné, Greger Ottilia, Szekeres Mária, Szekeres Teréz. Özv. Liscsovits András Mayer József, Tóth Antal, Dávisek Sándor, Somodi Mária. — Házasságot kötöttek: Páldy József és Wimmer Anna, Pausa Gyula és Pintér Terézia, Szup Gyula és Guntinger Mária, Klingenberg Jakab és Hauser Róza, Nagy János és Czikk Margit, Orbán Károly és Kertesy Erzsébet, Haffenscher Ferencz és Kucsorka Anna, Hagen Pál és Campeanu Anna, Novák Dezső és Schwammenschneider Mária, Ondó László és Pomayer Karolin, Szabó Károly és Palugyai Borbála, Nagy György Barnabás és Wegla Mária, Bálint György és Zolbai Margit.

Vadászati jog bérlete. Gödöllő község és a gödöllői közbirtokosság erdeiben a vadászati jogot 1919. aug. 1-től 6 évre nyilvános árverésen mint legtöbbet igérőnek, Szentgály Dánielnek adta ki évi 7200 korona bérért.

Uj villamos menetrend. Uj menetrend lépett életbe villamos vasutunkon. Nevezetessége csak annyi, hogy az utolsó H. vonat este 8 óra 5 perczkor indul a kerepesi uti végállomásról. Valamivel jobb, de még mindig nem elegendő arra, hogy közönségünk legmérsékeltebb igényeit is kielégithesse.

Baleset. Sulyos baleset történt csütörtökön délután. A gödöllői villamos vezetője nem vette észre, hogy a sorompó le volt eresztve s neki ment és keresztül gázolt rajta. Szerencsére a vonatnak nem történt baja, a máv. vonatok is csak néhány percz mulva érkeztek meg a keresztező sineken. A nehéz vassorompó azonban darabokra zuzódott és megrongálta a pályatestet is. A közlekedés órákra megakadt. A közönség maga segitett a romok eltakaritásán, miközben áldotta a kegyes Gondviselést, hogy rémes katasztrófa nem történt a vétkes balesetből.

Hivatalos rész.

6608/919. **Hirdetmény.**

A jövedelmi adó és vagyoni adó alá tartozó jövedelmek és vagyonok, valamint a hadinyereségadó alá eső jövedelemtöbbleteket legkésőbb 15 napon belül be kell vallani. Vallomási ivek az adóügyi osztály 8 számu szobájában kaphatók a hivatalos órák alatt. Vallomást tartoznak adni: akiknek 1918 évben összes jövedelmük a 10.000 koronát meghaladta. (Jövedelmük nem pedig tiszta haszon.) Jövedelemnek tekintetik bármily forrásból eredő akár tényleg befolyt, akár őt megillető pénzbeli vagy értékkel biró egyéb bevétel, a melyhez a saját házában vagy illetményképen vagy ingyen birt lakásának haszonértéke, továbbá más ingyen élvezett járandóság pénzértéke is hozzászámitandó.

Adóköteles vagyon, melynek értéke a 20.000 koronát meghaladja — legyen az akár értékpapir — tőkevagyon vagy ingatlan és más érték.

Vallomást nem tartoznak adni: a közszolgálatban levők, állami nyugdijasok jövedelmükről, ha magánvagyonuk nincs. (sem a velük közös háztartásban levőknek, a magánszolgálatban állók, ha összes illetményeik és ellátásaik a 20.000 koronát meg nem haladják és sem nekik, sem hozzátartozóiknak magánvagyonuk nincs. Ezen felül az 1919 évre vonatkozólag akiknek összvagyona a 100.000 koronát nem haladja meg.

Hadi nyereségadó vallomási ivet azok, akiknek összes jövedelme a 13.000 koronát nem haladta meg.

Egyéb netalán felmerülő egyes kérdésekre alólirott jegyző a hivatalos órák atatt szivesen szolgál szóbeli utbaigazitással.

Rákosszentmihály 1919. nov. 10

Rónay Tivadar s. k. jegyző.

R. SZT. MIHÁLY Telefon 7. (Ehmann-telep) Bercsényi-u. 10.

Oláh József

BUDAPEST Telefon: József 93—59. VII. Tábornok-u. 3.

bádogos és szerelő

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, ugymint: **központi fütést, szellőztetést, légszesz, vizvezeték, fürdőszoba, angol clozet, szivó, nyomó, kézi- és motor-hajtási szivattyukat csatornázások és mindennemü épület-diszmü bádogos munkálatokat. Javitások jutányosan eszközöltetnek**

6485/919. **Felhivás.**

Felhivom mindazon háztulajdonosokat, kiknek házuk bérbe van adva — akár önkéntes bérbeadás, akár rekvirálás utján adatott bérbe, — hogy házbérbevallási ivüket f. hó 30-ig benyujtani annál is inkább el ne mulasszák, mert ellenkező esetben a bér összege hivatalból fog megállapittatni és érzékeny adóbirság fog reájuk kivettetni.

A vonatkozó vallomási-ivek a 8. számu szobában kaphatók a hivatalos órák alatt.

Rákosszentmihály, 1919 október 31.

Rónay sk., jegyző.

6486/919. **Felhivás.**

Felsőbb hatóságunk a hátralékos közadóknak végrehajtás utján való behajtását rendelte el.

Felhivom az összes adózókat, hogy hátralékos adójukat (f. évi kivetés még nem lévén, az adó a mult évi adók arányában fizetendő) lefizetni hazafias kötelességüknek tartsák, ne hogy kényszeritve legyünk fenti rendeletnek érvényt szerzendő, a hátralékot végrehajtás és árverés utján behajtani, a mely a kellemetlenségen kivül tetemes anyagi kárral is jár.

Rákosszentmihály, 1919. november 2.

Rónay sk., jegyző.

Egyetemi hallgató (tanárjelölt), gyorsirás tanitását elemi és középiskolai, főleg gimnáziumi tanulók magánoktatását, javitó, és pótvizsgára előkészitését vállalja. Tudakozódni Rákosszentmihály József-utca 45 szám.

Veres Erzsébet takarítónő, mosónő lakik Lechner Lajos-utcza 8. sz.

Négy darab nyolcz hetes malacz eladó
Rákosszentmihály, Sándor-utcza 2.

Butorozott, esetleg üres szoba keresletik. — Szives értesitést kér Enyetér István e lap kiadóhivatalába.

Ujból érkezett télire való szép
ALMA
Kapható Szentkorona-u. 39.

Anna- és Árpád-telepi határutczn és Csömöri-ut sarkán **742 négyszögöl telek befásitva, szabad kézből eladó.**
Rákosszentmihály, Mária-u. 2. D. u. 3–4 óra között.

Mészáros Jánosné vendéglősnél János-utcza 60. sz. a. **1 drb. nagy terem kályha szabad kézből eladó.**

Női kalap átalakitásokat olcsón és gyorsan, modell után Budapest, IV., Veres Pálné-utcza 34. II. lépcső I. em 4.

Elcserélném vagy eladnám kedvező feltételekkel Rákosszentmihályon, Lajos-u. 62. sz. a. levő **telkemet** (szoba-konyhás épület) nagyobb helybeli ingatlannal, melyen megfelelő lakóház is van. Balogh Pál (Imre-utca 15).

Gallérok, kézelők tisztitását 8 nap alatt legszebben készitjük.
sima, fényes, hófehér.
ADRIA SZAB. GALLÉR ÉS KÉZELŐ TISZTITÓ GYÁR BUDAPEST, VIII. HUNYADY-UTCZA 12.
Rákosszentmihályi gyüjtőtelep: József-utcza 31.

Budapest szenzációját képezik
ELSNER OSZKÁR áruházai
főüzlet IV. Párizsi-utcza 3. sz. Koronaherczeg-utcza sarok.
Nagy választék szalagokban, csipkékben, jabots echarpe, shawlokban és mindennemü divatcikkekben.

Simkovics Erna bluz- és pongyolakülönlegességek BUDAPEST, IV.
Rendkivüli olcsó árak. Kecskeméti-utca 9.

UHER ÖDÖN FÉNYKÉPÉSZ fényképészeti szaküzletében
Budapest, IV. Koronaherczeg-utcza 2. szám
Elsőrangu fényképező gépek, objektivek, papirok, vegyszerek, lemezek és minden egyéb, a fényképezéshez szükséges anyagok és felszerelések. Amatőr munkák kidolgozása a czég műtermében mérsékelt áron. Szaktanácsok és sötétkamra dijtalan

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák LIPCSEI VILMOS divatáruházában
Budapest, VI. Kigyó-tér 6. szám.

A valódi **Holtandi Három Király Tea**
a legjobb vértisztitó szer.
Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készitmény kapható:
Neruda Nándor-nál Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 10.
és LIPPE-gyógyszertár Rákosszentmihály.

Szövetkülönlegességek. Egyenruha és Breeches nadrág specialista
PETROVITS ÉS TÁRSA
polgári és katonai szabók
Budapest, IV. kerület, Kigyó tér 1. szám
(Királyi bérpalota) Telefonszám 1–36.

Kertész női divatháza
Budapest, IV. Váczi-utcza 8. szám.
o Bluzok, Pongyolák, Ruhák, o Costümök, Felöltők, Szörmeáruk.

Fehérvarrónőt
keresek, ki fehérneműk javitását elvállalná. Jelentkezést kérek a „Rákos Vidéke“ kiadóhivatala utján. T. J. Rákossztmihály.

RÁCZ DÁNIEL

Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és műtermei

Sürgönyczim: „Roberácz" Telefon: 167-02. *BUDAPEST, IV., Kigyó-utca 2. sz.*

Jaut Róbert villamberendezési vállalata Rákosszentmihály, Rákóczi-utca 11.

Villamos körték, lámpák kaphatók.

Holzer divatháza Bpest, IV. Kossuth-Lajosu. 9. Külön női fehérnemü osztály

Deisinger Testvérek cégnél Budapest, Ferenciek-tere 1. (Királyi bérpalota)

1 kg kávé 72 K — 1 kg tea 150 K — 1 liter rum 50 K

Haris, Zeillinger és Társa

a „kék csillaghoz"

Budapest, IV. Váczi-utcza 16. sz.

Telefon 10 55.

Vászon és fehérneműekben nagy raktárt tartunk. Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben saját gyártmány. — **Menyasszonyi kelengyék,** selyem szoknyák és harisnyákban dus választék, *kívánatra mintákat küldünk.*

Zwieback Lajos és Testvére

Budapest, IV. Vaczi-utcza 14. szám.

Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját műhelyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

KEMÉNY, KALLÓS, HERCZOG

selyem-, szövet- és női-divat áruháza

Budapesten, IV., Kossuth Lajos-utcza 2

KERTÉSZ TÓDOR

Budapest, VI. Kristóf-tér.

Jó minőségü FOOTBALLBŐR gummi betéttel ismét kapható.

SALZER J. reklámczikk gyára. Naptárak és cukrászkellékek gyára

Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.

Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

Sneidig EGYENRUHÁKAT

olcsón és jó minőségben szállitanak

BLUM és TESTVÉRE egyenruha szállitók

Budapest, IV. Váczi utcza 31—33 Piarista épület.

Alapitva 1864-ben.

Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor

Budapest, IV. ker., Ferdinánd bolgár király-ut 4.

Csemege. Füszeráruk. Halak.

A Budapest—Cinkotai Hév. végállomáson lévő

könyv- és hirlapüzlet

tisztelettel ajánlja dusan felszerelt raktárát:

könyv-, levélpapir és irószer-ujdonságokban.

További támogatást kér illő tisztelettel:

Rosner Hugó.

VILLAMOS-THERMOFOR

áramszabályozóval

Árjegyzék ingyen!

NAGY KÁROLY

BUDAPEST, IV. KIGYÓ-TÉR 1.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.

NAGY IMRE virágnagykereskedő Budapest, IV., Fővám-tér 6.

(a központi vásárcsarnok átellenében.)

A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.

Modern kertészeti telepem: **II., Pasaréti-ut 64.**

Grünvald és Váhl

saját készitményü menyasszonyi kelengyék fehérnemüek és vászonáruk raktára. Különlegességek:

Blousok és pongyolákban

BUDAPEST, IV. VÁCZI-UTCZA 26. Telefon 98.

Dona Döme és Tsa

papirkereskedése, a poprádi gyár raktára

Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.

Ajánlja a PÉTERFALVI gyarban készült **Oceán-tengerentuli levélpapirt,** valamint egyeb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

Telefon 79—33. ***Női kalap-különlegességek*** *Telefon 79—33.*

Virányi J. *női kalap gyára. Kalapformázás, festés és diszités elfogadtatik.*

Budapest, IV., Ferenciek tere 3. szám.

CZIRING ARMIN

Budapest, Deák Ferenc-utcza 19. szám.

A szücsipari kiallitáson első aranyéremmel kitüntetve! Kizárólag sajátkészitményü szücs- és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

GUTTMANN BÉLA

kötött- és szövöttáru nagykereskedése

Koronaherceg-u. 6. sz.

Női-, férfi- és gyermekharisnyák. Kötött és szövött keztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Magyar Világ kávéház
Budapest, Kossuth Lajos-u. 18.
Az előkelő közönség, valamint külföldiek és vidékiek találkozó helye. – Hideg és meleg vacsora.

Aranyvirág kitünő jó levélpapir discret boritékkal. Kapható: SZÉNÁSY BÉLA papiráruházában Budapest, Ferenciek-tere 9.

Telefon József 55-85.
Stepanek Antal
orvosi műszer-, kötszer- és orthopädiai gépek gyára
Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 49. szám.
Készíti az összes orvosi műszereket és betegápolási cikkeket. Mint: műlábakat, tamgépeket, sérvkötőket, haskötőket és görcsér elleni harisnyákat.

Jung Péter csemege-aru nagykereskedés
Budapest, IV. Fővám-tér 6. szám
központi vásárcsarnokkal szemben.
Konzervek, sajtok, likörök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Hölgyeket nem, de férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával **öltöztet**
a Platschek Áruház
Budapest, IV., Károly-körut 28.
Elsőrendű minőségek. Szigoruan szabott árak. Kerjen árjegyzéket!

Uri-, női-, és gyermek-fehérnemüek, zsebkendők, harisnyák, pongyolák, törülközők, kötények stb.
VILCSEK VILMOS
vászon- és fehérnemü-áruházában.
Budapest, IV. Kecskeméti-utcza 9.

KELETI J. orvosi műszer- és testegyenesitő gépek gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

RÉTAY és BENEDEK
Budapest, IV., Váci-utca 59 sz.
Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.
Szállitunk: Oltárokat, szószékeket, urkoporsókat és teljes templomi berendezéseket. Elvállalunk bármely restaurálási munkát, templomok kifestését és kikövezését. Raktárunk dusan fel van szerelve házi és templomi használatra való finom viaszgyergyákkal, égőolajjal, tömjén és füstölőszénnel. – Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere cikkek
Szemere Gáspár Budapest, IV. ker., Deák Ferenc-u. 6.

LÁSZLÓ és FEKETE
NŐI- ÉS FÉRFI DIVATKELMÉK ÁRUHÁZA
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 14-16.
Ezuton értesiti a czég a vevőközönséget, hogy külföldi női- és férfiszövetek, selymek, valamint pongyola-czikkek nagy választékban már raktáron vannak.

RADÓ ALADÁR
bluz- és pongyola divatáruháza
Budapest, IV., Kristóf-tér 6.

Velour és filz férfi és női kalapok alakitását legszebb kivitelben készíti: **Lőwy kalapgyár**
Budapest, VII. Károly-körut 9.
(Hadik-palota) az udvarban.

SZÉKELY és TÁRSA
Budapest, IV. Muzeum-körut 9. sz.
szab. saját készitményü
„ludtalpfüzők"
Czipők már érkeztek raktárra.

VARGA SÁNDOR
füszer és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. (A szobor előtt.)
Ajánlja mindig kitünően felszerelt üzletét, mint szolid bevásárlási forrást. Már érkeztek keresett élelmiczikkek, csemegék, sajtok és gyümölcsök.

BETEGÁPOLÁS. Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, massáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis
Fischer Péter és Társa részv.-társ. czégnél
most IV. ker., Kálvin-tér 3. szám
szerezhetők be. — Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.
Telefon 958. Alapittatott 1856.

Neuwald Illés utódai könyvnyomda Bpest, VIII., Üllői-ut 48. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné.

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, november 23. 25. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.
SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utca 37.**

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár: Egész évre **48.— K.** Fél évre: . . **24.— „** Negyed évre: **12.— „**
Egyes szám ára 1 korona.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Botrányok fészke.

(bz) A megpróbáltatások kifogyhatatlan láncolata
án árván, szegényen, kifosztottan várja sorsát a bol-
gtalan Magyarország.

Az ezeréves nemzet legnagyobb válságát éli át és
m tudhatja senki sem, mi vár még országunkra,
gy végződik a többszörös katasztrófa, mely reánk
jtott e gyászos időkben?

A könyfakasztó honfibu megüli a jobb lelkeket,
sajgó fájdalom mardossa az igaz magyar sziveket.
amikor egyetértés kellene, hogy felvértezzen a fáj-
lom ellen, közös erő, testvéri egyesülés, hogy uj
ergiát öntsön lankadt izmainkba: az Isten ostora
g mindig nem szünt meg mirajtunk; az ősi átok, a
tvérharcz, a könnyelmü vetélkedés, az egymást ki-
bbitő gyalázkodás, el nem lankadó gyülölködés tép-
si még azokat a rongyos foszlányokat is, melyek
gi becsületünkből megmaradtak.

A gyászosvégü pusztitó háboru végzetét betetőzték
forradalmak, melyek csak kendőzték magukat a nép-
erü, a népámitó szabadság jelszavakkal, a valóság-
n azonban a szennyes önzés és testvérüldözés mocs-
s iszapját hordták fel megszabdalt földünkre. És
intha még mindig nem tudna visszatérni medrébe a
ennyes áradat; köztereinken még mindig vannak
éltatlanok, kufárok és alkalmi stréberek, akik tüleked-
k valódi értékek közé konjunktura-lovagok és élelmes
lyzet-kiaknázók tolakodnak s töltik meg hangos sza-
kkal a levegőt és tartják megszállva konokul a mo-
n megrohant és elfoglalt pozicziókat. A fájdalom
tt roskadozó komoly hazafiak még alig tudnak ma-
khoz térni a csapások után rájuk nehezedő aléltság-
l, ők már régen viaskodnak és birkóznak az érvé-
esülésért és görcsösen védelmeznek minden talp-
ttnyi helyet, hol fürge lábukat sikerült megvetniök.

A békés, derüs, szépen fejlődő Rákosszentmihály
zélete egy idő óta kifogyhatatlan botrányok szinhelye
ha igy halad tovább, hirhedtté válik még ebben a
erencsétlen országban is és elüzi magából békés,
ztességes lakosságának még megmaradt részét is.

A kezdetbeli idők kicsinyes torzsalkodásai után
rséges irányban, békésen és czéltudatosan fejlődő közéletünket az októberi forradalom tökéletesen feldulta. A demagógia lett urrá itt is és különböző fázisokon keresztül eljutott a proletárdiktatura szégyenéig. Ennek bukása után végre azt lehetett hinni, hogy elérkezik a várva-várt fellélekzés és helyreállanak a normális, rendes állapotok. Keserü csalódás várt reánk; azóta még mindig nem tért vissza a nyugalom, a hőn óhajtott testvéri szeretet és önmagunkra találás helyett ádáz gyülölködés folyik és olyan terror, olyan csufságos visszavonás, aminőre a legszerencsétlenebb napokban se volt példa még ebben a szomoru országban sem.

A felkavart iszap nem tud leülepedni. Egy kis csoport roszindulatu ember, a kik beteges érvényesülő vágyukat évtizedek óta nem tudták itt kielégiteni és kezdettől fogva ellenségei mindennek, a mi van, a mit itt jónak és szépnek ismert el a köztudat, — megszállotta a fórumot és tüzzel-vassal ki akarja vivni érvényesülését. A hány közczélu gyülés ujabban összegyüjti vezető köreinket, megannyi szégyenletes botrányba fullad és ugyanazok rendezik az arczpiritó mulatságot egyszer ugy, mint máskor, mindenkor.

Az embernek megáll az esze, hogy hová vezet a rosszakaratnak és lelkiismeretlenségnek ez a vitustáncza, mely itt folyik szemünk előtt hosszu hetek óta. A Nagykaszinó kirekeszti tagjai sorából azokat a megtévelyedett tagjait, a kik a kommunista garázdálkodásuak részben hazaáruló czinkosai voltak, részint a tisztes társadalom szelleme ellen vétket követtek el. És — csudák-csudája — akadnak emberek, a kik ádaz dühhel védelmükre kelnek és jobb czélra érdemes buzgalmukban tisztes hazafiak próbált erkölcsét merészelik érinteni és méltatlanul prédára vetni. A közgyülés botrányba ful . . .

Ugyanaz a botrány jelentkezik az egyháztanács ülésén, s már-már tettlegességre fajul. És ismétlődik tovább, minden alkalommal, a mikor több ember kerül össze a zöld asztal köré. A rendezői, hangos szóvivői pedig ugyanazok a támadók, a kik előtt semmi sem szent, sem az igazság, sem az egyéni becsület, sem a szerzett érdem, sem a kor, sem a keresztény felebaráti szeretet.

Ad vocem, keresztény felebaráti szeretet! A helyi

Lapunk mai száma 8 oldal.

politikát csak ugy, mint a község és társadalom irányitását egyformán önző czéljára akarja lefoglalni ez az egyéni ambiczió, kompromittálván és koczkára vetvén vele magát a nemes eszmét is. Czégérül használják egyéni érvényesülés czéljára és bosszuvágyuk kielégitésére, támadván olyanokat, a kik évtizedek óta próbált és önzetlen bajnokai voltak azoknak az eszméknek, a miket az ujdonsült „vezérek“, mint kitünő konjunkturát foglaltak le maguk számára.

A helybeli karhatalom parancsnoka katonai szolgálata ellenére vezetőszerepet visz a politikai és botránykeresztő társadalmi mozgalmakban és tisztes egyenruháját nem restelli durva terrorizáló skandalumok élére helyezni s bámulatos, hogy a legtöbb esetben a kommunista korszakban kompromittált egyének érdekében és védelmében meriti ki tevékenységét. Ezt az eljárást már a községi közrendészeti bizottság is megsokalta és lépéseket tett ellene. A kaszinó nagyszerü lendületü purifikáló mozgalmát is paródiává akarta torzitani ez az irányzat és a kaszinói vezetőség tulzott gavalléria-jából alakult tizenötös bizottság a héten feloszlott, miután a karhatalmi parancsnok itt is megrendezte az ujabban napirenden levő botrányt és egy féltuczat uri embert arra inditott, hogy otthagyja a komolyság és lelkiismeret nélkül folyó ülésezést.

Ilyesmit eddig nem próbált a mi szegény, lekoppasztott Szentmihályunk. Ilyen terror, ilyen tónus, — sajnos, de ugy van, — még a kommunisták táborában se divatozott, ez egészen ujszerü és eredeti. A kottáját arra az együgyü szövegre irta néhány higeszü és kibicsaklott gondolkozásu ember, hogy a „klikket ki kell buktatni minden vonalon.“ Erre szolgál czégérül a jobb sorsra érdemes keresztény pártszervezkedés, erre a kommunisták védelme, a társadalom dolgai és minden más egyéb. Az egyik üzletet keres, a másik talán mandátumot és érdemeket felfelé, a harmadik érvényesülést minden áron, bosszuszomjának kielégitését a negyedik, kommunista vétkeinek jóvátételét az ötödik, elvesztett pozicziójának visszaszerzését a hatodik. A jámbor és derék tömeg pedig bekötött szemmel megy utánuk teljes jóhiszemüséggel. A „klikk“ pedig, amely csak a nagyhangu szólamokban exisztál, a valóságban annyi csupán, hogy egy csapat jóakaratu ember idejének, erejének, energiájának javát önzetlenül odaáldozza a köz javára — potyán, jó szót sem nyerve, csak gáncsot, irigységet, pletykát és hálátlan gyalázkodást hiván ki maga ellen.

Valamikor, nem is olyan régen, egy nagy család voltunk itt. Szerettük egymást, becsültük egymást és dolgoztunk a köz javára Isten és a haza szent nevében. Ma Isten nevét káromolják, mert czégérül használják, a haza ügyét pedig elárulják, mert önző ezélok takarójául profanizálják. Botrányok fészke lett a mi Szentmihályunk és botránykoztatók zaja üzi el az igazság szavát.

Vajjon meddig türi ezt közönségünk? Vajjon mikor mulik el e hitvány korszak átka és mikor csattog végig a Krisrtus korbácsa, hogy kiüzze a kufárokat Jeruzsálem templomából?

HUNGÁRIA BUTORÁRUHÁZ

Budapest, VII. Rákóczi ut 74.

a Keleti pályaudvar közelében.

Nagy választék polgári lakberendezésekben. — Hálók, ebédlők, uriszoba és szalonokban, konyha, előszoba és lányszobákban. — Olcsó szalongarniturák, cheslónok, diszasztalok, oszlopok, ebédlőasztalok és székek. — **Az összes butorok saját gyártmányuak!**

Jutányos árak! Pontos kiszolgálás!

Rákos vidéke bevásárlási forrása.

Egyháztanács.

A rákosszentmihályi róm. kath. egyház képviselete — hosszu hallgatás után — gyülést tartott mult szombaton délután. Csizmadia Gyula egyházi elnök megnyitó beszédében rövid visszapillantást vet a multra.

A háboru sulyos évei alatt — ugymond — ide haza aránylag békében éltünk, csendesen imádkoztunk a békéért. De béke helyett — forradalmat kaptunk. Ez a forradalom mindenben és mindenütt több kevesebb megrázkódtatással járt. Igy az egyházak életében is, kivált ha a lelkész és a hivek között nem volt meg az egyetértés. Rákosszentmihályon a papságnak egyénileg nem volt semmi bántódása sem az őszi forradalom alkalmával, sem a kommunizmus tartama alatt, bár itt is leltározták a templomot, lefoglalták a pénzét és a vallásoktatást kitiltották az iskolából.

Az egyház vezetősége, csupa elővigyázatból és óvatosságból, nehogy a rombolók ide is berontsanak, a Károlyi-kormány alatt nem hivta gyülésre az egyházi tanácsot, a kommunizmus alatt pedig nem működött hivatalos egyházi szervezet.

A váczi egyházmegye és benne a mi egyházi községünk is, ez év februárjában elveszitette főpásztorát, gróf Csáky Károly püspököt, aki 18 évig kormányozta nagykiterjedésü egyházmegyéjének hiveit. A jó szivü püspök templomokra és iskolákra sokat áldozott. A mi templomunk is, amely az ő idejében épült 1902-ben, élvezte a főpásztor jótékonyságát. 1903. évben helyezte a káplánságot, 1915-ben pedig önálló lelkészséget szervezett községünkben. Emlékét az egyháztanács jegyzőkönyvében örökiti meg.

Az isteni Gondviselés uj főpásztort adott Hanauer Árpád István dr. veszprémi apátkanonok, püspöki irodaigazgató személyében, akit a kommunizmus idején — nem lévén főkegyur és törvényes magyar kormány — az egyetemes egyház feje: XV. Benedek pápa nevezett ki váczi megyés püspökké. Ünnepélyes felszentelése október 5-én ment végbe Veszprémben. Székhelyét karácsony táján foglalja el Váczon. Addig — Csáky püspök halála óta — Baksay Károly nagyprépost, káptalani helynök vezeti az egyházmegyét.

Huszár Károly vallás- és közoktatásügyi miniszter — egyházunk kérelmére és a kultusztárcza terhére — három hitoktatói állást létesitett, kettőt Rákosszent-

ályon és egyet Ehmann-telepen. Ezzel az egyház-
cs régi vágya és óhajtása teljesült.

Végül rámutat a lelkész a hiányokra is: nincs
pitett plébániánk, nincs kántor és harangozó-lakás.
az egyház képviseletét, hogy e fontos kérdéseket
arattal, szeretettel és megértéssel tárgyalja. A gyü-
további vezetését Pálfi János világi elnök vette át,
a jegyzőkönyv hitelesitésére Keresztes István dr.-t
Humay Károlyt kérte fel. Egyben bejelentette, hogy
smann Ferencz váczi felszentelt püspök junius 29-én,
Péter és Pál ünnepén a bérmálás szentségét szol-
atta ki 540 hivünknek. Az egyházközség nevében
özölte akkor a püspököt, aki a lakásán őt meg-
gatta és ezzel a helybeli egyházat és annak vezető-
ét megtisztelte. A kommunizmus alatt egyedül a mi
ségünkben és Pestujhelyen volt bérmálás, — még
üspöki városban, Váczon sem merték megtartani, —
t sokáig emlékezetes marad.

Ekkor lépett a közgyülés termébe Taraba József,
kinevezett rendes hitoktatónk, akit az egyháztanács
etettel üdvözölt.

Holló Ágoston pénztáros az 1918. évi számadást
atta be, amely körülbelül háromezer korona több-
l zárult, tehát a költségvetés reális volt. Élénk szi-
kel emelte ki, hogy a régi rákosszentmihályi alapító
sság mily sokat fáradott és mennyit áldozott a köz-
zményekre, igy többek között a templomépitésre is.
tványára a pénztármaradványt ezentul évente a
ánia épitése alapjára forditják. A plébánia-alap
0 K hadikölcsönkötvényeit idejekorán eladta és
l az egyháznak 15 százalék hasznot hozott.

A hadiárvaház és elaggottak otthona javára rende-
helyigyüjtés 12.374 K-t eredményezett, mely össze-
a Rákosszentmihályi Takarékpénztárban helyeztek
Köszönet az adakozóknak és gyüjtőknek, főleg
nnár Antal templomatyának, aki a létesitendő ne-
és humánus intézmény kezdeményezője és fő-fő
gatója.

Csizmadia lelkész köszönetet mond hiveinek, akik
ktatura alatt, — nem lévén egyházi adó, — ön-
es adományaikkal a papok létfentartását biztosi-
k.

Ezután az 1920. évre szóló költségvetést tárgyalta
gyháztanács. Holló Ágoston felhivta a gyülés fi-
mét arra a lehetetlen és türhetetlen állapotra, hogy
a jóravaló favágó napi 60—100 koronát is keres,
g a lelkésznek 13 korona fizetés jut egy napra.
erjesztésére az egyháztanács páronkint évi 24 és
áronként 12 koronában állapitja meg a párbért.
ek fele a lelkészé, $^1/_4$ része a kántoré és másik $^1/_4$
e esik káplántartásra. Egyéb kiadásokat (lakbér,
ebor stb.) fedez az állami egyenes adó után kive-
16%-os egyházi adó, miként volt az előző évek-
is. Hollónak szép munkálatáért — Balázsovich
án inditványára — köszönetet szavazott az egyház-
cs.

Minthogy a templom bevételeiből a templomépi-
adósságot már letörlesztették, a szent Antal per-
tartalmát ezentul a szegények javára forditják.
nedits Sándor javaslatára az egyházi adókivetés
deálására bizottságot küldtek ki, a melynek tagjai
k: Pálfi János, Krenedits Sándor, Hauser Gyula,
vand Károly és Radomszky Mihály. — Lippe Ödön
zólalása után Csizmadia lelkész bemutatta Wayand
oly és Zagyva József közös levelét, melyben „az ál-
tanitói állásukkal össze nem egyeztethető kántori
sukról" még április 1-én lemondottak. A váczi
pöki főhatóság a lemondást elfogadta és Wayand
Károlynak 35 évi müködéséért meleghangu levélben
mondott köszönetet. Nagy és heves vita keletkezett ez
ügyben és az egyháztanácsban eddig példátlan durva
támadások hangzottak el, ugy, hogy már a teljes fel-
borulástól lehetett tartani. Értékes volt a Holló Ágos-
ton felszólalása, mely minden más szempont félretété-
lével azt kivánta, hogy az egyházi ének fejlesztése és
szinvonalának emelése érdekében önálló kántorságot
szervezzenek és erre a pályázatot nyomban irják ki. A
gyülés ezt a javaslatot igen nagy többséggel elfogadta
és kivánatra, akaratnyilvánitását három rendbeli szava-
zással is megerősitette.

HIREK.

A honvédek utódai. Szombaton délután történt. Az első magyar nemzeti hadsereg három százada d. u. 4 óra tájban a Kossuth Lajos-utcán keresztül menetelt. A fiukban konok elszántság, magyar őserő. Boldog örömmel néztem őket. Háromszáz éve várunk reátok derék magyarok. Egyszer már feltüntetek akkor, 48-ban s a magyar ujjongva vette ajkára és véste szivébe a honvéd nevet. Azután elborult ujra minden. Az összevont haragos magyar szemöldök alól büszke tüz villogott a honvéd név hallatára s az erős kéz hajh . . . de sokszor szorult ökölbe a német kommandó szavára. Most itt vagytok ujra, a mieink, Rákóczi kuruczainak, Kossuth honvédeinek utódai, az első önálló magyar hadsereg. A szeretetünk körülleng, az imánk és aggódásunk kisér utaitokon s a magyarok Istene kardot küld nektek, hogy ezt a sokat hányatott hazát ujból megmentsétek. Eszembe jut egy régi történet:

Szigeti József beszélte; A Kerepesi-ut sarkán álltunk az öreg Szentpéterivel 1848 januáriusában. Előttünk vonult el Windisch-Graetz hadserege a diadalmasan elfoglalt fővárosba, Szentpéteri egyre dohogott mellettem. „Micsoda gyászos ármádia! Miféle rongyos katonák! Ezek akarnak a mi honvédeinkkel szembeszállni? Ez a ringy-rongy nép!" De bátyám, szóltam, olyan az mind, mintha most vették volna ki a skatulyából!

— Elhallgass, rivallt rám, mert mindjárt hátba teremtelek!

Egy szép tavaszi napon aztán a Kerepesi-uton már a honvédsereg viharvert csapatai vonultak el előttünk. A jó Szentpéteri villogó szemmel nézte az elvonuló honvédeket és lelkesedve mondogatta:

— Jaj de szép fiuk! Csupa dalia! Milyen pompásan feszül rajtuk az a gyönyörü uniformis! Jaj be szép hadsereg!

Beleszóltam a rajongó beszédbe:

— Hiszen dicső sereg ez bátyám, de ami a ruhájukat illeti, rongyosabbak ám ezek az osztrákoknál.

Erre az öreg nem felelt semmit, csak hátba vágott. Alaposan hátba vágott. Aztán lelkesedett tovább...

Igen, drága magyar hadseregünk, ruhátok most sem volt előkelő és egyforma, puskáitokat szíjj hiányában vállatokra vetve hordtátok, szegényes kis trén ment utánatok, de a magyar szem glóriát font a fejetek köré, a magyar szem könnybelábadt a dicső szegénységetekre, a magyar szív hevesen dobogott lépteitek hallatára, mert a lépésetek, az kemény, fegyelmezett és büszke volt. Bocsássatok meg nekünk, a magyar társadalomnak, hogy nem adtunk nektek többet, megraboltak, tönkretettek, az iránttatok érzett szeretetünket

és lelkesedésünket azonban nem ölhették meg soha. Össze kell fognunk, hogy mindennel elláthassunk benneteket, nektek nem szabad soha panaszkodnotok. Körül néztem az utczán, a pesti aszfalton közömbös, fáradt, sietö alakok, alig egypár éljen, egy két kendőlobogtatás. Szomoru, de igy volt. Lehet, hogy az emberek meg voltak lepődve és álmélkodtak, lehet, hogy az élet már nagyon a nyakukra ült, lehet, hogy nagyon meg voltak hatva és befelé sirták örömkönnyeinket, nem tudom. De az bizonyos, hogy meg fog szeretni titeket minden becsületes magyar és Hadur turulmadara fog a fegyvereitek élén járni. Mi szegény, szép magyar hadseregünk. Az Isten vezéreljen utaitokon!

A vasárnapi nagyszerü bevonulás és ünnepély meghozta a közönség lelkesedésének szavát is és a négyszáz év óta nélkülözött és áhitozott magyar nemzeti hadsereg, vitéz fővezére, Horthy Miklós vezetése alatt bevonult a magyar székesfővárosba, a nemzet meggyötört, meggyalázott szivébe, mely fellélegzett, uj életre ébredt, midőn a magyar jövendő biztositékának őszinte hódolatát lelkes szeretetét és ujra, megtisztultan fellángolt hazafiságát bemutathatta.

Pestvármegye közgyülése. Pest vármegye közgyülése, amelynek megtartását annak idején a románok megtiltották, deczember 9-én lesz.

Aranymise. Az esztergomi főegyházmegye egyik nagyérdemü kanonokjának, Schiffer Ferencznek volt aranymiséje. Az érdemes főpap, ki áldásos életéből egy félszázadot szentelt egyházának, hazájának és az emberiségnek, ott tartotta meg szekundiczióját, ahol mint hitoktató müködését kezdette, az István-uti „Sacre coeur“ apáczák iskolájában. Ez a magas szinvonalu intézet nemcsak mágnásgyermekeket nevel, de mintaszerü népiskolát is tart fenn. Nemcsak szellemi nevelésben részesiti a szegény gyermekeket, de anyagi segitségben is. Schiffer prelátus áldásos müködése ez intézet felvirágoztatásához van füzve. Ő volt Szabóky után a kispesti legényegyesület első elnöke és ma is szerető atyja. Nem is mulasztotta el a legényegylet öt szeretettel ünnepelni. Sokat nevelt ő fel a mi környékünkből is s épen szentmihályi lakos, Günther Miklós, ki a szekundiczián gyönyörü szólamot énekelt, amit telepünk kápolnájában is be fog mutatni. Örömünnep a szekundiczia nekünk is, hiszen az ő kedves. gyermekes, buzgó egyénisége nem egy szemből csalta ki könyeket és inditotta adakozásra a sziveket. Azért kivánjuk mi is az érdemes főpapnak: Multos annos! hü szivvel, vidám lélekkel! (sz. i.)

† Pozsgay Tivadar. Lapunk zártakor értesülünk mély megilletődéssel, hogy Pozsgay Tivadar ny. szkf. számtanácsos, a mátyásföldi közélet fáradhatatlan munkása, mátyásföldi templomgondnok csütörtökön reggel hirtelen meghalt kedves mátyásföldi otthonában. Évek óta betegeskedett, de utóbb, ugy látszott, állapota kedvezőbbre fordul. Vasárnap még részt vett a mátyásföldi egyesület közgyülésén is. Csütörtökön reggel, midőn fel akart kelni, hirtelen rosszul lett, visszahanyatlott és kilehelte lelkét. Lángoló hazafiság és mély vallásosság voltak főjellemvonásai. Az alapitó mátyásföldi lakosság sorába tartozott és évtizedeken át rengeteget dolgozott a telep érdekében. Az egyesületi és társadalmi életben mindig tevékeny szerepe volt. Özvegye, gyermekei és előkelő rokonsága siratja s őszinte gyászszal fogadja halála hirét a telep és messze környék lakossága. A Rákos Vidékének évek hosszu során át hüséges tudósitója volt, kiben értékes barátunkat vesztettük el. A vasárnapi közgyülésen is ő képviselte lapunkat, eleven és szivesen fogadott tudósitása helyett azonban saját fájdalmas halálhirével lepett meg. Emlékét szerető kegyelettel fogjuk megőrizni mindenkor.

A tizenötös bizottság feloszlása. A Rákosszentmihályi Nagykaszinó közgyülésén kierőszakolt tizenötös bizottság szerdán este megszüntette müködését. A bizottság uj tagjai annyira elfogult és erőszakos magatartást tanusitottak, hogy a választmány eredeti kiküldöttjei nem voltak hajlandók velük tovább együttmüködni. Az utolsó ülésen kicsibe mult, hogy tettlegességig nem fajult a dolog, mert az ellenzéki csoport vezetője fenyegető módon lépett fel az egyik régi tag ellen. A bizottság elnöke erre kijelentette, hogy ilyen körülmények között tárgyalni nem hajlandó és társaival együtt otthagyta a bizottság másik csoportját. A tagkizárások ügyében a régi hetes bizottság tagjai külön fognak együttes, önálló jelentést és javaslatot tenni a választmánynak.

Vád alatt a kommunisták. A rákosszentmihályi kommunisták ellen elkészült az ügyészség vádirata, mely igen sulyos büncselekményekkel vádolja a községünkben garázdálkodott kommunistákat. A vádirat csaknem minden kompromittált egyénre kiterjed. Schnur Péter ellen rablás, lopás, személyes szabadság megsértése és zsarolás cimén emel vádat, Nagy Gyula, Vizkeleti János, Kobek Gyula, Hugecz Nándor, Roden Miklós, Kacsóh Lajos, Farkas (Fort) Ferencz dr., Szandovics Rudolf dr. és Adamik János szintén sulyos vádak alatt állanak. Kigerl Borbála polgári iskolai tanitónőről elmondja a vádirat, hogy a növendékeknek azt tanitotta, hogy a vallás dogmái értelmetlen kitalálások. A Szentlélekről, Szentháromságról és Oltári szentségről lekicsinylően nyilatkozott s azt mondta, hogy a katholikus papokat mind fel kellene akasztani a lábuknál fogva. Szemérem elleni vétséget is követett el, mert növendékeinek előadást tartott a szabad szerelemről és a török hárem életről s frivol ponyvaregényeket olvastatott velük. Negyvenöt embert vádol az ügyészség ebben a vádiratban és a főtárgyalásra 115 tanu beidézését kéri.

Házasság. Bagotai Lengyel Aurél gödöllői járásbirósági végrehajtó és Füredy Margit Budapesten házasságot kötöttek. — Ifj. Fiedler Mihály tartalékos hadnagy november 25-én délután félhat órakor vezeti oltár elé aráját, Homor Katót, Hausvater Sebestyén vendéglős kedves unokáját a rákosszentmihályi róm. kath. templomban. Az esküvő fényét a mükedvelők zenekara is emelni fogja közremüködésével.

Gondolatok találkozása. Mult heti czikkünkben sürgettük, hogy a villamos kocsik kitört ablakait ideiglenesen legalább deszkatáblákkal pótolják. Érdekes, hogy mire azok a sorok megjelentek, ugyanakkor megjelentek vonalainkon az első bedeszkázott ablaku kocsik is. A gondolatok tehát találkoztak, mindössze az a baj, hogy csak egy-két bedeszkázott kocsit láthattunk mutatóba, a többi még mindig üres ablakkeretekkel járkál a pályán. Miért nem folytatják, ha megkezdték? Igy tovább fázlódunk, bárha a menekülés utját izelitőül meg is mutatták.

Hangverseny. Magasszinvonalu hangversenyre hivják közönségünket szombat, november 22-ike estére a Nagykaszinó disztermébe. Herman Mili, külföldön is sokat ünnepelt magyar hegedümüvésznő lép tartalmas müsorral közönségünk elé. A zongora kiséretet a kiváló budapesti zongoramüvész, Dicntzl Oszkár látja el. Jegyek ára 15—20 korona. A hangverseny a legszélesebb körü érdeklődésre érdemes.

† Schmidlechner Nándor. Csütörtökön reggel Rákosszentmihályt is szomoru gyász érte. Ugyanakkor, amikor Pozsgay Tivadar váratlan halála megdöbbentette Mátyásföld közönségét, Szentmihályon csendben kilehelte lelkét az öreg Schmidlechner Nándor, a kedves, változatos multu Feri bácsi, özv. Klimkó Istvánné és özv. Fajta Józsefné testvérbátyja. A szentmihályi pusztán egykor hirük sem volt a telepeknek, de a Schmidlechner-villa és nevezetes major már akkor kedves nyaralóhelye volt a Terézváros évtizedeken át közismert és hangadó családjának. Feri bácsi szép vagyont, virágzó vállalatot és nem mindennapi társadalmi pozícziót örökölt és élete alkonyáig meg is tartotta. Gavallér hajlamu, igen jószivü, érzékeny lelkületü férfiu volt, szerették, becsülték és — kihasználták. A mindennapos történet ismétlődött rajta, hogy napjai fogytával hagyták el fokozatosan a szerencse ajándékai is.

A sors minden változatosságát egyforma lélekkel viselte el. Mindig korrekt, derék, puritán férfiu maradt. Igen sok jót tett életében, bőkezü és vidám volt. Csinosan zongorázott és zenedarabokat is szerzett. A szentmihályi alapitó társadalomnak mindig buzgó és áldozatra kész tagja, egész történelmének tevékeny részese volt. Az ő családja ajándékozta a templomtelket is. Az utóbbi években a község fogyasztási adóellenőre volt, mely tiszte akkor szünt meg, mikor a fogyasztási adó bérletét a község megszüntette. Azóta visszavonultságban élt. Csütörtökön reggel szép csendesen elszenderült, anélkül, hogy előbb betegség gyötörte volna. Hatvanöt évet élt. Emléke egybeforr Szentmihály történetével és kegyeletesen őrzik meg azt a késő utódok is.

Mátyásföld közgyülése. A mátyásföldi nyaralótulajdonosok egyesülete mult vásárnap tartotta rendes évi közgyülését a szokottnál kisebb érdeklődés mellett. A közgyülés egyhangulag elfogadta az évzáró számadásokat és jelentéseket és egyhangulag választotta meg az egyesület uj vezetőségét is. A volt elnököt, Diósy Lajost nagy lelkesedéssel tiszteletbeli elnöknek választották. Elnök lett Solti Lajos eddigi ideiglenes elnök.

A gyermekek javára. Weiss Gyula jótékonyságáról ismert helybeli polgártársunk a maga és felesége szül. Libál Róza nevében 500 koronát adományozott az amerikai gyermeksegitő akczió javára. A nemes tett önmagát dicséri.

Fogyasztási adó. Szerdán délelőtt tárgyalták a rákosszentmihályi bor- és hus fogyasztási adó bérbeadásának dolgát a gödöllői adóhivatalban. Községünk képviseletében Rónay Tivadar adóügyi jegyző és Csabány A. János pénztáros jelentek meg, a kik igen örvendetes, kedvező eredménynyel látták el feladatukat. A fogyasztási adót a jövő évre, több esztendei szünet után, ismét a község béreli, még pedig a kivánt 12000 korona összeg helyett 9000 koronáért. Megbizottaink alapos bizonyitékokkal támogatták álláspontjukat s végre a pénzügyi hatóság részéről 9200 koronára leszállitott összeget is sikerült 9000 koronára mérsékeltetniök. Lakosságunknak nagy előnye, hogy a bérlő megint a község lett és mint egykoron, ismét méltányos átalányösszegekben fizetheti fogyasztási adóját.

Ezüstlakodalom. Támer Sándor ehmanntelepi lakos és neje Grósz Rozália november 20-án ünnepelték ezüstmenyegzőjüket. 25 év előtt esküdtek örök hüséget Szekszárdon és 1910. óta laknak Ehmanntelepen. Az egész család résztvett a rákosszentmihályi templomban tartott hálaadó istentiszteleten.

Adomány. Grünwald Bernát lakostársunk 200 koronát adományozott a községi jegyzők árváinak alapja javára a nemzeti hadseregnek vasárnapi bevonulása örömére.

Az órák visszaigazitása. A román megszállás akadályozta meg, hogy a nyári időszámitás helyett mindeddig nem térhettünk vissza a középeurópai időre. A kormány most elrendelte, hogy az órákat november hó 24-én hajnali 3 órakor 2 órára kell visszaigazitani. Az ekként kétszer jelentkező 2 órai megjelölés közül az elsőt 2A-val, a másodikat pedig 2B vel kell megjelölni.

Katonanap. A nemzeti hadsereg javára nálunk is megtartják a katonanapot. November 22-én nagyarányu gyüjtést rendeznek, 30-án este pedig a Nagykaszinóban lesz nagyszabásu estély magas szinvonalu mükedvelő előadással. A katonanap iránt lelkes érdeklődés jelentkezik lakosságunk körében.

Halálozás. Topper Sámuel, Rákosszentmihály régi lakosa nyolczvankét éves korában meghalt községünkben, hol kiterjedt rokonság gyászolja. Legöregebb tagja volt a helybeli izr. hitközségnek, apósa Fischer Fülöpnek, a tavaly elhunyt ismert kereskedőnek.

Estély az amerikai gyermekakczió javára. November 29-én, szombaton jótékonyczélu előadás lesz a Nagykaszinó disztermében az amerikai gyermeksegitő akczió javára. Az estély d. u. 6 órakor kezdődik. Mükedvelők előadásában szinre kerül három egyfelvonásos kabaré darab: „Csöbör és vödör", „Az angora czícza" és „A halhatatlan család". A müsort több magánszám egésziti ki. Előadás után táncz záróóráig. Kolompár Dezső czigányzenekara. Az estélyt Gyurcsik Géza rendezi.

A villamosáram dija. Azoknak a községeknek elöljáróságai, a melyek területén a Phöbus részvénytársaság szolgáltatja a villamos áramot, csütörtökön délelőtt értekezletet tartottak a vármegyeházán, Székely György dr. tiszti főügyész elnöklete alatt, Rákosszentmihályt Hauser Gyula biró és Krenedits Sándor főjegyző képviselte. Az értekezlet egyhangulag elfogadta azokat az egységárakat, a melyeket a vállalat már ez idő szerint szed is. A megállapodás azonban csak az év végéig terjedő időre szól. Ujévtől kezdve a vállalat köteles lesz a szénárak csökkenése arányában leszállitani dijtételeit. Már öt százalékos szénárcsökkenés dijleszállitásra kötelezi a társaságot. Ha pedig a vállalat ennek nem tenne eleget, köteles lesz a különbözetet az érdekelteknek visszatériteni és a megtérített összeggel egyenlő birságot is fizetni. A szigoru feltételek a közönség érdekét nyomatékosan védik azzal szemben, hogy a bizottság kénytelen volt a rendkivüli viszonyokat méltányolva, a magas áramárakat elfogadni, azzal a megokolással, hogy a drágaság csapásával szemben sokkal nagyobb előny, hogy az érdekelt közönség egyáltalán nem kénytelen nélkülözni a villamos áramot.

Ujabb letartóztatások. A helybeli csendőrség birói utasitásra e hét folyamán egész sereg olyan egyént tartóztatott le községünkben, a kik a proletárdiktatura alatt kompromittálták magukat. Egy részük már előbb vizsgálati fogságot szenvedett volt, de utóbb szabadlábra került, viszont van olyan is, a ki először vesztette el most szabadságát a szomoru időkben történt szereplése miatt.

Himzőnők és tanulólányok szines himzéshez felvétetnek, Ilona-u. 2.

Programmbeszéd. Mint értesülünk, Friedrich István miniszterelnök, mint a czinkotai kerület egyesült keresztény pártjának képviselőjelöltje, november 30-án délután tartja programmbeszédét Rákosszentmihályon, a Nagykaszinó termében.

Egyesült pártok gyülése. A helybeli keresztény-szocialista gazdasági és keresztény nemzeti párt vasárnap közös gyülésen kimondotta egyesülését. A gyülést Szabó József nyitotta meg hazafias lendületü beszéddel. Utána a pártok képviselői, Farkas Elek és Hódy Árpád dr. nyilatkoztak, hangoztatva az egyesülés szükségességét. Megválasztották a tisztikart és a valasztmány tagjait. Gombás Kálmán és Vitkovics János összetartásra biztatták a párt tagjait. Végül Csizmadia Gyula lelkész előadta, hogy Pálfi János társaságában kieszközölte, hogy az amerikai gyermeksegitő akcziót községünkre is kiterjesztették. Baka Mátyás és mások hozzászólása után kimondották, hogy az akcziót lelkesen támogatják. Holló Ágoston inditványára nyomban gyüjtést inditottak, mely 600 koronát eredményezett. Holló arra utalt, hogy ne csak szóval, hanem tettel is mozditsák elő a nemes ügyet és vegyenek példát azoktól, kik névtelenül szokták ilyenkor áldozatukat meghozni. Szóba került, hogy a gyüjtés eredményének kezelésére Hollót kérjék fel, ő azonban nem fogadta el a megbizást, utalva arra, hogy a pártnak van megfelelő vezetősége és hatvan tagu választmánya, a melyben akad alkalmas egyén. Tudni kell ugyanis, hogy a párt választmányának összeállitásánál Holló Ágostont, ki itt évtizedek óta közczélokárt olyan értékes tevékenységet fejt ki és puritán, nyugodt és komoly egyéniségénél fogva a legnépszerübb emberek közé tartozik, a ki a legutóbbi községi képviselőtestületi választások alkalmával minden párt összes szavazatát megkapta, — még a hatvantagu választmányból is kihagyták, élénken jellemezvén vele a nálunk most érvényesülő közállapotokat.

Az amerikai gyermeksegitő akció. A központi bizottság az állami iskolák kérelmére Rákosszentmihályon is megkezdi a jövő héten jótékony müködését. Az arra rászoruló gyermekek 3—14 évig vasárnap, kivételével, naponta meleg ebédet kapnak. A községi orvos vizsgálja meg a gyermekek egészségi állapotát és első sorban a gyengén tápláltakat sorozza be.

Egy kis helyreigazitás. A „Tőr“ előadásáról szóló tudósitásunk végén felsorolt felülfizetések között szerepelt Enyetér István 50 korona adománynyal. Kedves barátunk kérelmére a szabatosság kedvéért utólag feljegyezzük, hogy az adománynak ő csak közvetitője volt, maga a felülfizetés ellenben N. N. jelzés mögé rejtőzködő névtelen jóltevőtől származik.

Egy fehér orpington februári kakas és 2 jérce eladó. Ugyanott 2—3 szobás villát keresnek megvételre Rákosszentmihályon. Cim a kiadóban.

Irodakisasszonyt felvesz a Malomsoky József asztalosárugyár r. t. VII. ker. Franczia-ut 11., a Ferencz József laktanya mellett.

Száraz tüzifa rendelhető azonnali szállitásra Neudörfer Józsefnél, Csömöri-ut 99.

Rákosszentmihályi fogolytábor közelében lakó butorasztalossegédek és egy müvezető felvétetik FÜRST LEÓ butorgyárában Rákosszentmihály fogolytábor.

Káposzta és vöröscékla eladó Ilona-u. 2.

R. SZT. MIHÁLY Telefon 7. (Ehmann-telep) Bercsényi-u. 10. **Oláh József** BUDAPEST Telefon: József 93—59. VII. Tábornok-u. 3.
bádogos és szerelő
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, ugymint: **központi fütést, szellőztetést, légszesz, vizvezeték, fürdőszoba, angol clozet, szivó, nyomó, kézi- és motor-hajtási szivattyukat csatornázások és mindennemü épület-diszmü bádogos munkálatokat. Javitások jutányosan eszközöltetnek.**

Egyetemi hallgató (tanárjelölt), gyorsirás tanitását elemi és középiskolai, főleg gimnáziumi tanulók magánoktatását, javitó, és pótvizsgára előkészitését vállalja. Tudakozódni Rákosszentmihály József-utca 45 szám.

Veres Erzsébet takaritónő, mosónő lakik Lechner Lajos-utcza 8. sz.

Négy darab nyolcz hetes malacz eladó Rákosszentmihály, Sándor-utcza 2.

Butorozott, esetleg üres szoba keresztetik. — Szives értesitést kér Enyetér István e lap kiadóhivatalába.

Ujból érkezett telire való szép ALMA Kapható Szentkorona-u. 39.

Gallérok, kézelők tisztitását 8 nap alatt legszebben készitjük.
sima, fényes, hófehér.
ADRIA SZAB. GALLÉR ÉS KÉZELŐ TISZTITÓ GYÁR BUDAPEST, VIII. HUNYADY-UTCZA 12.
Rákosszentmihályi gyüjtőtelep: József-utcza 31.

PAPEK JÓZSEF
bőröndös és finom bőráru gyártó
Budapest, VIII. Rákóczi-ut 11.
Kizárólag jobb minőségü aruk.

Bőrszékipar butorbőrsajtolás, bőrfaragás butorállványok és asztalok
KENDI ANTAL Budapest, IV. Semmelweis-u 7. Nagy raktár bőrszékek és karosszékekben. Használt székek átalakitása bőrszékekre olcsó árakban.

Budapest szenzácziójat képezik
ELSNER OSZKÁR áruházai
főüzlet IV. Párizsi-utcza 3. sz. Koronaherczeg-utcza sarok.
Nagy választék szalagokban, csipkékben, jabots echarpe, shawlokban és mindennemü divatcikkekben.

RÁCZ DÁNIEL

Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és műtermei

Sürgönyczim: „Roberácz“ *BUDAPEST,*
Telefon: 167-02. *IV., Kigyó-utca 2. sz.*

Jaut Róbert villamberendezési vállalata
Rákosszentmihály, Rákóczi-utca 11.
Villamos körték, lámpák kaphatók.

Holzer divatháza
Bpest, IV. Kossuth-Lajosu. 9.
Külön női fehérnemü osztály

Deisinger Testvérek cégnél Budapest, Ferenciek-tere 1. (Királyi bérpalota)
1 kg. kávé 72 K — 1 kg. tea 150 K — 1 liter rum 50 K

Haris, Zeillinger és Társa
a „kék csillaghoz“
Budapest, IV. Váczi-utcza 16. sz.
Telefon 10-55.

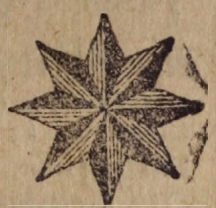

Vászon és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk. Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben saját gyártmány. — **Menyasszonyi kelengyék,** selyem szoknyák és harisnyákban dus választék, *kívánatra mintákat küldünk.*

Zwieback Lajos és Testvére
Budapest, IV. Váczi-utcza 14. szám.
Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját mühelyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

KEMÉNY, KALLÓS, HERCZOG
selyem-, szövet- és női-divat áruháza
Budapesten, IV., Kossuth Lajos-utcza 2

KERTÉSZ TÓDOR
Budapest, VI. Kristóf-tér.
Jó minőségü FOOTBALLBŐR gummi betéttel ismét kapható.

SALZER J. reklámczikk gyára. Naptárak és cukrászkellékek gyára
Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.
Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

Sneidig EGYENRUHÁKAT
olcsón és jó minőségben szállitanak
BLUM és TESTVÉRE egyenruha szállitók
Budapest, IV. Váczi-utcza 31—33. Piarista-épület.

Alapitva 1864-ben.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor
Budapest, IV. ker., Ferdinánd bolgár király-ut 4.
Csemege. Füszeráruk. Halak.

A Budapest—Cinkotai Hév. végállomáson lévő
könyv- és hirlapüzlet
tisztelettel ajánlja dusan felszerelt raktárát:
könyv-, levélpapir és irószer-ujdonságokban.
További támogatást kér illő tisztelettel:
Rosner Hugó.

VILLAMOS-THERMOFOR
áramszabályozóval
Árjegyzék ingyen!
NAGY KÁROLY
BUDAPEST, IV. KIGYÓ-TÉR 1.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.
NAGY IMRE virágnagykereskedő
Budapest, IV., Fővám-tér 6.
(a központi vásárcsarnok átellenében.)
A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.
Modern kertészeti telepem: II., Pasaréti-ut 64.

Grünvald és Váhl
saját készitményü menyasszonyi kelengyék fehérnemüek és vászonáruk raktára. Különlegességek: Blousok és pongyolákban
BUDAPEST, IV. VÁCZI-UTCZA 26. Telefon 98.

Dona Döme és Tsa
papirkereskedése, a poprádi gyár raktára
Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.
Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceántengerentuli levélpapirt,** valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

Telefon 79—33. *Női kalap-különlegességek* *Telefon 79—33*
Virányi J. *női kalap gyára. Kalapformázás, festés és diszités elfogadtatik.*
Budapest, IV., Ferenciek-tere 3. szám.

CZIRING ÁRMIN
Budapest, Deák Ferenc-utcza 19. szám.
A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve! Kizárólag sajátkészitményü szücs- és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

GUTTMANN BÉLA
kötött- és szövöttáru nagykereskedése
Koronaherceg-u. 6. sz.
Női-, férfi- és gyermekharisnyák. Kötött és szövött keztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Magyar Világ kávéház
Budapest, Kossuth Lajos-u. 18.
Az előkelő közönség, valamint külföldiek és vidékiek találkozó helye. — Hideg és meleg vacsora.

Aranyvirág kitünő jó levélpapir discrét boritékkal. Kapható: SZÉNÁSY BÉLA papiráruházában Budapest, Ferenciek-tere 9.

Telefon József 55-85.
Stepanek Antal
orvosi műszer-, kötszer- és orthopädiai gépek gyára
Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 49. szám.
Készíti az összes orvosi műszereket és betegápolási cikkeket. Mint: műlábakat, támgépeket, sérvkötőket, haskötőket és görcsér elleni harisnyákat.

Jung Péter csemege-áru nagykereskedés
Budapest, IV. Fővám-tér 6. szám
központi vásárcsarnokkal szemben.
Konzervek, sajtok, likörök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Hölgyeket nem, de férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával **öltöztet**
a Platschek Áruház
Budapest, IV., Károly-körut 28.
Elsőrendü minőségek. Szigoruan szabott árak. Kérjen árjegyzéket!

Uri-, női-, és gyermek-fehérnemüek, zsebkendők, harisnyák, pongyolák, törülközők, kötények stb.
VILCSEK VILMOS
vászon- és fehérnemü-áruházában.
Budapest, IV. Kecskeméti-utcza 9.

KELETI J. orvosi műszer- és testegyenesitő gépek gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

RÉTAY és BENEDEK
Budapest. IV., Váci-utca 59 sz.
Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.
Szállitunk: Oltárokat, szószékeket, urkoporsókat és teljes templomi berendezéseket. Elvállalunk bármely restaurálási munkát, templomok kifestését és kikövezését. Raktárunk dusan fel van szerelve házi és templomi használatra való finom viaszgyergyákkal, égőolajjal, tömjén és füstölőszénnel. — Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere cikkek
Szemere Gáspár Budapest, IV. ker., Deák Ferenc-u. 6.

LÁSZLÓ és FEKETE
NŐI- ÉS FÉRFI DIVATKELMÉK ÁRUHÁZA
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 14-16.
Ezuton értesiti a czég a vevőközönséget, hogy külföldi női- és férfiszövetek, selymek, valamint pongyola-czikkek nagy választékban már raktáron vannak.

RADÓ ALADÁR
bluz- és pongyola divatáruháza
Budapest, IV., Kristóf-tér 6.

Velour és filz férfi és női kalapok alakitását legszebb kivitelben készíti: **Lőwy kalapgyár**
Budapest, VII. Károly-körut 9.
(Hadik-palota) az udvarban.

SZÉKELY és TÁRSA
Budapest, IV. Muzeum-körut 9. sz.
szab. saját készitményü
„ludtalpfüzők"
Czipők már érkeztek raktárra.

VARGA SÁNDOR
füszer és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. (A szobor előtt.)
Ajánlja mindig kitünően felszerelt üzletét, mint szolid bevásárlási forrást. Már érkeztek keresett élelmiczikkek, csemegék, sajtok és gyümölcsök.

BETEGÁPOLÁS. Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyenesztési gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis
Fischer Péter és Társa részv.-társ. czégnél
most IV. ker., Kálvin-tér 3. szám
szerezhetők be. — Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.
Telefon 958. Alapittatott 1856.

Neuwald Illés utódai könyvnyomda Bpest, VIII., Üllői-ut 48. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné.

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, november 30. 26. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.
SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utca 37.**

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár: Egész évre **48.— K.**
Fél évre: . . **24.— „**
Negyed évre: **12.— „**
Egyes szám ára 1 korona.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Rendületlenül.

Rendületlenül, megállás nélkül kell haladnunk az uton, amely hivatva van a sötét mélységből verőfényre vezetni a nemzetet. Ki kell vezetni abból a mélységből a nemzetet, ahova juttatták azok, kik aranyborjut igértek a népnek; mig magok az elrablott ékszereken osztoztak, addig értéktelen papirokkal vakitották azokat, akik könnyen hivők voltak, akiket félre tudtak vezetni.

Megállanunk most annyi volna, mint mélyebben sülyedni a fertőben.

A felvilágositás hóbortjával megmételyezték volna az ifjuságot, a gyermekeket; megdöbbentették a szülők szivét, a hivatásos oktatók lelkét.

Lerontották a földmivelést, megölték az ipart.

Elnémitották, lejáratták a tudományt.

Megállitották az irodalom és müvészet munkáját.

Kifosztották az egyházat. Meg akarták ölni a hitet, hogy kiölve az emberek lelkéből a mennyei világosságot, saját házuk meggyujtott világosságára ébredjenek.

Iskoláink felől el kell üzni a vészes fellegzetet, amely megsemmisitéssel fenyegette legszebb vetésünket.

Meg kell mentenünk iparunkat, kereskedelmünket.

A valódi tudomány szolgálatában kell állnunk, ezt kell szolgálni irodalomnak, müvészetnek egyaránt.

Fogjon össze minden magyar polgár, földmüves, iparos és a hivatalos osztály. Keresztény nemzeti szellemnek kell áthatni a politikát. Ennek kell vezetni hirlap-irodalmunkat, megalkotni törvényeinket; ennek kell felemelni a közszellemet.

Ebben egyesüljünk mindannyian.

A világháboru égése után nem ugy hittük, nem ugy reméltük vissza a jövőt, amint az bekövetkezett.

Elsiratva azokat, kiket szivünk forró szeretetével kisértünk a harcztérre, azt hittük, reméltük, hogy a levágott, megcsonkitott erdő ujabb erővel fog ismét hajtani.

A mi legjobban fájhat szivünknek, az az, a mi fájt az erdő fáinak, hogy saját ágaikból készitették a pusztitó fejszék nyeleit. A nemzet gyermekeit használták fel a nemzet pusztitására.

Fel kell élesztenünk, a köztudatba kell átvinnünk a keresztény nemzeti szellemet.

A pártoskodás szétforgácsolja a nemzeti erőt; a párturalom tönkreteszi a nemzeti életet.

Az egyenlőség hazug jelszava helyett, mi csak parancsolt, a testvéri szeretetet kell zászlónkra felirni, nemcsak, hanem szivünkbe mélyen bevésni.

Ez alatt és igy haladjunk, müködjünk hazánk megmentésére.

Legyen hazánk a jog, alkotmány és szeretet hazája.

Igy vivjuk meg azt a harczot, amelyben hangozzék énekünk:

Isten áldd meg a magyart,
Jó kedvvel, bőséggel . . .

Ha már a jókedv és bőség nekünk nem is jut osztályrészünkké, legalább a jövendő nemzedéknek biztositsuk azt, hogy érezzék, tudják azt, hogy mi is szem előtt tartottuk a Szózat nagy irójának parancsát:

Hazádnak rendületlenül
Légy hive, oh, magyar . . .

Sz. L.

Harmincz év.

Most harmincz esztendeje, hogy az Almásy Páltelepet megalapitották. Az 1889. év juliusában bocsájtotta áruba özv. Almásy Pálné pusztaszentmihályi birtokából a czinkotai határ, a mostani János-utcza, Csömöri-ut (akkor Almásy Pál főfasor) és József-utca között fekvő 115 holdnyi telektömböt, melyet hatszáz házhelyre osztottak fel.

Az uj telep, a harmincz hold területen már korábban létesitett József főherczeg-telep ifjabb testvére, ahhoz simulva alkotta meg a Szentmihály pusztán a mai Rákosszentmihály község magvát és alapját.

Nem is kellett hirlapokban közhirré tenni a parczellázás ügyét, valóságos áradat indult meg a fővárosból a telkekért. Valóságos vásárlódüh fogta el a jó pestieket, kik a telkek nagy részére előre biztositották vételi jogukat. Az előjegyzések a Csömöri-uton volt szép Wittek-parkban történtek, hol Wittek Ferencz hires vendéglője volt. Ő fogadta el a jelentkezéseket a mai viszonyokhoz képest hihetetlenül kedvező feltételekkel. A kétszáz négyszögöles belső telek ára 100 forint volt. Előjegyzés dija, utczaterület megváltása, a mérnöki fel-

Lapunk mai száma 8 oldal.

mérés dija, szerződés és bélyegköltség s a kivetendő 4·3% kincstári százalékkal együtt mindenestől 30 forintot tett ki s igy egy telek tehermentesen, a vevő nevére átirva összesen 130 forintba került. Ennek tulajdonitható, a telep szép fekvésén kivül, hogy a hatszáz házhely olyan hamar gazdára talált.

A saroktelek négyszögöle 65 krajczár volt, s igy a 223 négyszögölből álló telek ára, minden költséggel együtt 206 forint volt.

Az első befizetést 1889. augusztus elsején kellett teljesiteni és a csekély vételárat két év alatt lehetett letörleszteni.

Ugyanennek az esztendőnek késő őszén tartott értekezleten elhatározták, hogy a telepet, illetve utczáit ákáczfákkal ültetik be és az intézkedéssel Paulus Jánost bizták meg, ki kezdettől fogva lelkes vezére volt a telepités ügyének, Paulus János, — a mi Pálfi Jánosunk, — Weber Károly budapesti kertészszel kötött szerződést, hogy a telep 12 utczáját 3300 fával ültesse be. Magát a kiültetés és befásitás munkáját pedig Neszt János helybeli kertész, — máig is lakostársunk — végezte olyan módon, hogy a gödröket még télen kiásatta és 1890 tavaszán azokba a fákat belehelyezte.

Az akkori telepesek nagy lelkesedéssel határozták el a befásitást és 1903-ig, midőn Rákosszentmihály önálló nagyközség lett, a hiányzó fákat évről-évre szeretettel pótolták és a fasorokat teljessé tették. Vajjon álmodhatták-e, hogy harmincz év mulva milyen szomoru sorsra jutnak tizenhárom esztendőn át gondosan ápolgatott fasoraik, milyen kopárok lesznek ujra utcáink?

Érdekes adat, hogy a 260 vevő közül 248 budapesti volt. Milyen örömmel jártak ki „birtokukra“, mint fásitgatták telkeiket, melyeket lassanként bekeritettek és a telep fejlődéséhez tehetségükhöz képest igyekeztek minden módon hozzájárulni.

Az első ház az Ilona-utczában épült. Arnold Antal emeltette és 1890 junius hónapjában vendéglőt nyitott benne. Itt rendezték be az egyesület helyiségét, itt intézték a telep ügyeit és itt tartották a hires-nevezetes társasösszejöveteleket.

A telektulajdonosokból a szerződés értelmében az 1890. évben megalakult az „Almásy Pál-telep egyesület“, mely Rákosszentmihály község megalakulásáig mindent elkövetett a telep fejlesztése érdekében, intézte annak közügyeit, az utczákat járhatókká tette, csőszt fogadott a boldogult Fehér Vendel személyében, aki a rendre ügyelt, az épitkezéseket ellenőrizte. Tökéletesen adminisztrált telep volt ez; ideális állapotok uralkodtak itten.

De a legszebb volt a telep társadalmi élete. Mintha a jókedvü emberek gyülekező helye lett volna, olyan intim, családias életben forrtak egybe az itt képviselt különböző társadalmi osztályok. A telep polgársága a legkülönfélébb szórakozásokról gondoskodott és mindent elkövetett, hogy a kedves helyet fejlessze, vonzóvá, kellemessé tegye. A mai ember el sem tudja képzelni, milyen összejövetelek szinhelye volt az Ujváry Náczi bátyánk forrásfürdője. Micsoda társas-lubickolások, mókák és mindenféle szórakozások estek az uszómedenczében és kioszk helyiségben és milyen felejthetetlenek voltak a vasárnap délelőttök és szerdai esték a Wittek-parkban!

A telepités munkájának oroszlánrésze, a telep igazgatása, a társadalmi élet vezetése Paulus-Pálfi János nevéhez füződik. Kötetre terjedne, ha az ő önzetlen, ingyen munkáját, kimerithetetlen buzgólkodását, fáradhatatlan buzgalmát leirni akarnánk. Lelkesedése kifogyhatatlan volt, szeretete e hely iránt olthatatlan mindenkor. Apja, testvére és önfeláldozó barátja volt a telep minden lakosának. Minden, ami a közjót szolgálja, neki tartozik hálával, valamennyi füszál, mely itt nőtt, az ő munkálkodására emlékeztet. Már 1891-ben igaz elismeréssel emlékezett meg érdemeiről a telep közönsége, midőn Csömör község képviselőtestülete az egyesület közgyülésének határozata alapján a kihasitott közteret „Paulus János térnek“ nevezte el. A példátlan népszerüségü elnök akkor már a Pálfi János nevet viselte. Az ő inditványa volt, hogy a 2046 négyszögölnyi telket köztérré nyilvánitsák. E czélból abból 1200 négyszögölet az egyesület vett meg, 846 négyszögölet pedig özv. Almásy Pálné az elnöknek ajánlott fel szolgálatai elismeréséül, de ő az egyesületnek engedte át, hogy a telep középpontján megfelelő tér létesülhessen.

Csömör község képviselőtestületének 1900 márczius 22-én felvett közgyülési jegyzőkönyve tartalmazza azt a határozatot, hogy az Almásy Pál telep utczái: József, Mária, Sándor, Ilona, Lajos, János, Géza, Ida, Miklós, Béla, Jenő és Imre nevet viseljenek és a község területén hasonló utczaneveket másutt ne alkalmazhassanak. Majd pedig szószerint igy hangzik a jegyzőkönyv szövege:

„Miután a pusztaszentmihályi Almásy Pál telep létesitésében a legnagyobb érdeme Paulus (most Pálfi) János urnak van és a nevéről elnevezni szándékolt térnek megszerzése ugyancsak az ő munkásságának köszönhető, de nevezett ur tevékenysége kell, hogy Pusztaszentmihály történetében megörökitve legyen, a legmelegebben ajánlja, hogy a szándékolt elnevezéshez a községi képviselőtestület hozzájáruljon . . . A képviselőtestület a községi jegyző (Bitskey Gyula) előterjesztését tudomásul veszi és készségesen hozzájárul“ . . .

A közgyülésen Szirotek Mátyás biró elnökölt és jelen voltak: Farkas Ignácz, Pálfi János, Mátray Ferencz József, Zselló Pál, Wittek Vilmos, Schmidlechner Nándor, dr. Csillag Szilárd, Opitz Flórián, Bátovszky Pál, Kratochwill József, Szuhaj Mihály és Bátovszky György községi képviselők és előljárók.

Az Almásy Pál telepiek eleinte a viczinális vasut „József főherczeg telepi“ megállóhelyét használták, (a mai Nagy Icze), mignem 1891-ben sikerülf az „Almásy Pál telep“ megállót elnyerniök.

A két telep közönsége, hosszabb idegenkedés és villongás után 1892—93 évben végre egyesült a közös munkában, hogy a lóvasutat megteremtsék. Ennek kocsiszinje és végállomása számára a Paulus János téren adtak helyet. A lóvasut adta meg azután a lökést a további fejlődésre, mely évről-évre nagyobb arányu lett. Körülbelül 1900. évben kezdődött meg a nagy mozgalom a templom épitése érdekében, a miben a telepiek nagy buzgalommal vettek részt. Két év mulva, 1902-ben történt meg a közadakozásból épült szép templom ünnepélyes felszentelése. Nem lehet elmellőzni a szépemlékü Zsolnay Károly érdemeinek feljegyzését. A templom épitése, a főoltár emelése és a harangok megszerzése körül hervadhatatlan az ő eredményes buzgólkodásának érdeme.

Nagyszerü ünnepélyt ültek 1894-ben a telep öt éves fennállásának örömére. Augusztus 11-én volt a nagy muri az Arnold vendéglőben. Sokféle tréfa, a boldogult Spannraft Ágost mókás festményei tették tar-

kává a sokáig nagyhirü mulatságot, melyen Mazzantini Lajos rendezte a tánczokat.

Még nagyobb szabásu volt a telep tiz éves fennállásának ünnepélye 1900 augusztus 5-én a Wittek parkban. „Tündérest“ volt a valóban mozgalmas ünnepély czime. „Tündér álom“ czimen alkalmi lapot is adott ki erre Pártényi József, ki ugyanabban az esztendőben megalapitotta a „Rákos Vidékét“ is. Kratochwill plébános délelőtt ünnepélyes hálaadó misét mondott a Müller Antal kőkeresztjénél, azután egész nap és egész éjjel folyt a czéczó, minden elképzelhető és elképzelhetetlen látványossággal és mulatsággal füszerezve. Egész Budapest és a telep messze környéke emlegette ezt a sikerült mulatságot, mely a templom alapra is jelentős összeget eredményezett. Akkoriban már nevezetesek voltak az Engelbrecht vendéglő hires szombat estéi is és mind szélesebb körben bontakozott ki a telep társadalmi élete.

Az Almásy Pál telep egyesület utolsó választmánya 1902-ben alakult meg. Kegyelettel ideiktatjuk befejezésül ezt a névsort, mely annyi ismert, érdemes nevet tartalmaz, — fájdalom azonban, viselőik legnagyobb része már boldogabb hazában szánja a régi szeretet helyett egyre jobban gyülölködő utódait:

Elnök: Pálfi János, alelnök: Schwarczl József, pénztáros: † Keller Gyula, ellenőr: Kiszer Nándor, titkár: † Matinszóka Rezső. Választmányi tagok: † Egerzeiger József, † Kaveczky Árpád, † Kellner György, † Komjáthy Géza, † Maacz János, † Müller Antal † Németh Zsigmond, † Puskásy Károly, † Spannraft Ágost, Spánitz Antal, † Ujváry Ignácz, Urbányi János, † dr. Wiederspann Károly, † Zelky Endre, † Zsolnay Károly. Póttagok: Hauser Gyula, † Fettich Nándor, † Galaschek Ferencz, † Lovászy Géza,. Számvizsgálók: † Kirsch Bettalan, Koncsek István, † Magyar Miklós.

HIREK.

Huszár Károly szózata. „Az egyén most semmi, a nemzet minden. Némuljon el az országban minden egyéni törtetés és mindenki csak azt tekintse, hogy ezt az országot hogyan tudjuk ujjáépiteni . . . A politika az a tudomány, hogy az ember mindig azt tegye, amit szükséges.“ Ezek voltak az uj magyar miniszterelnök első szavai. Okulhatnának belőle elegen. Vajjon megértik és követik-e Huszár Károly szózatát?

Hajnali misék. Karácsony ünnepét négy heti előkészületi idő előzi meg, amelyet latin szóval ádventnek nevez a kath. egyház. Ez idő alatt tartják a hajnali szentmiséket, vasárnapok kivételével minden nap reggel hat órakor. Az első hajnali mise deczember elsején, hétfőn lesz.

Estély a nemzeti hadsereg javára. A Magyar Országos Véderő-Egyesület a nemzeti hadsereg jólétí intézményei javára november 30-án a Nagykaszinó disztermében nagyszabásu müvészestélyt rendez. Az estély védőségét Friedrich István és neje vállalta el. A nagyszerü est müvészi főrendezője Nagy Vilmos, a Népszinház volt tagja, rendezője pedig Lencz László főhadnagy. A teljes müsor a következő: Hymnusz. Mükedvelők szalonzenekara. Ábrányi prologusa: Varga Gyula. Kurucz nóták: Széki Ernő, a Városi szinház tagja. Zenekari szám. „Huszárosan,“ Szohner Antal egyfelvonásos vigjátéka, mükedvelők előadásában. Dalok, Meyer Ferenczné, kiséri Kárpáthy Ernő dr. gitármüvész. Zeneszám, Polner Ernő vezetésével. Szemelvények a „Teriké“-ből. Felolvassa Földes Imre iró. Kettős: Bársony István és Boross Géza, az Andrássy-uti szinház tagjai. Gitár-szóló: Kárpáthy Ernő dr. Komikus versek: Vándory Gusztáv, a Magyar szinház tagja. Dalok, Kökény Ilona, az Andrássy-uti szinház tagja. Történelmi élőképek: *a*) Kurucz vitézek. *b*) Vörös sipkás honvédek. *c*) „Horthy“-katonák. Szózat. A rendezőség mindezeken kivül azon fáradozik, hogy Székelyhidy Ferencz drt, az Operaház kiváló müvészét is megnyerje közremüködésre. Müsor után táncz, mely alatt a Mükedvelők zenekara muzsikál. A szép czél és a pazar müsor egyaránt megérdemli a legnagyobb érdeklődést. Az előadás félnyolcz órakor kezdődik. Belépődij személyenként 20 korona.

Mátyásföld uj vezetősége. A mátyásföldi nyaralótulajdonosok egyesületének minapi közgyülésén, mint már jelentettük, egyhangulag választották meg az egyesület uj vezetőségét. Az uj vezetőség tagjai a következők: Elnök: Solty Lajos; alelnökök: Klázer Kálmán és Zettner Vilmos; titkár: Szaupe Gusztáv; pénztáros: Kerényi Gábor. Választmányi rendes tagok 3 évre: dr. Ámán János, dr. Laufer Lajos, Hudetz János, Diósy Kálmán, Sikorszky Titusz, Makra Imre. Választmányi rendes tag 2 évre: Horváth György. Választmányi póttagok 3 évre: Andrásovics Kálmán, Mátrai Géza. Választmányi póttag 2 évre: Semsei István. Választmányi póttag 1 évre: Blattniczky Pál. Számvizsgáló bizottsági rendes tagok: Bátori Sándor, Gruber Gyula, Sebesta Ottó. Számvizsgáló bizottsági póttagok: Nagy Kálmán, dr. Kosaras Sándor.

Adomány. Gaukel Kálmán vendéglős és neje régi lakostársunk 1000 koronát adományoztak a plébánia épitése alapjára A nemes cselekedet önmagát dicséri.

A proletárdiktatura és a pestmegyei tanitók. Pestvármegye közigazgatási bizottságának gróf Ráday Gedeon főispán-kormánybiztos elnöklésével megtartott ülésén Petri Mór dr. tanfelügyelő részletes jelentést tett a vármegye közoktatásügyi állapotáról. Pest vármegyében eddig már nyolcvan elemi iskolai tanitót függesztettek föl, akik tevékeny részt vettek a proletárdiktatura szolgálatában ezek közül egymagában Ujpesten harmincat függesztettek föl. A vizsgálat tovább folyik ezekben az ügyekben és most még egy sereg tanitó ellen kéri a fegyelmi eljárás megindítását és az állásuktól való fölfüggesztését. A tömeges fölfüggesztésekre vonatkozóan Förster Aurél szólalt föl, aki kifejtette, hogy a proletárdiktatura alatt voltak olyan tanitók, kik bünt követtek el, de voltak olyanok, akik csak hibát tettek és csak azért szegődtek a diktatura szolgálatába, mert a forradalmi kormányzótanács részükre igen nagy fizetést biztositott, mert be kell látnunk, hogy a tanitók az ország legrosszabbul fizetett napszámosai voltak. Kivánja, hogy ezeknek ügyét egyenkint vegyék elő és konkretizálják a vádakat és ugy inditsanak eljárást a tanitók ellen. Sárospataky József, a pestvidéki ügyészség vezetője szólt e tárgyhoz és arra kérte a bizott-

ságot, hogy ő saját hatáskörében is eljárhasson a kommunista tanitók ellen és akik büncselekményt elkövettek, azokat büntetőjogilag is felelősségre fogják vonni. A közigazgatási bizottság mindezeket a javaslatokat elfogadta.

Halálozás. Németh Mihályné szül. Pallagi Mária hosszu, kinos szenvedés után meghalt Rákosszentmihályon. Várhegyi Aladárné szül. Pallagi Ilona, az ismert helybeli fogásznő, testvérét gyászolja az elhunytban. Csütörtökön szentelték be a róm. kath. egyház szertartása szerint és a helybeli temetőben helyezték örök nyugalomra.

Muzsik százados hazatérése. Muzsik Zoltán százados, régi lakostársunk, ki a háboruban töltött igen hosszu harcztéri szolgálata után a forradalmak idején Szegedre utazott és ott a nemzeti hadsereg megszervezésének dicsőséges muakájában vett tevékeny részt. Siófokról hazaérkezett Rákosszentmihályra. A százados, mint a nemzeti hadsereg tisztje a főhadvezetőségnél teljesit további szolgálatot Budapesten.

Katonanap. November 22-én és 23-án katonanapot tartottak Rákosszentmihályon is. Leánykák gyüjtöttek a nemzeti hadsereg számára. Az eredmény igen szép; 7410 korona gyült össze. A gyüjtésben odaadó buzgalommal jártak elől: Csabány Muczika, Jean Lonczy, Kovács Manczi, Matinszóka Elza, Matheidesz Alisz, Nagy Klári és Nuridcsány Sárika. A 33. gyalogezred ittmaradt tisztikara és legénysége, melynek tagjai Szentmihályt második kedves otthonuknak tekintik, szintén nagyszerü eredménynyel támogatta a nemesczélu vállalkozást.

Körbe jár. E héten szerdán ismét megkezdte a forgalmat körforgalmi pályáján villamos vasutunk. Kedden küldöttség járt ebben az ügyben a vasutigazgatóságnál. Az egyesült kereszténypártok vezetősége sürgette a dolgot. Ezt megelőzően Hauser Gyula biró szintén bentjárt az igazgatóságnál, a hol bejelentette, hogy a fairtás befejeződött s igy a forgalom megindításának nem lehet akadálya. Igy aztán a deputáczió már azt az örvendetes és kész eredményt találhatta, hogy másnap a körforgalom megkezdődik, a mi a közönség örömére meg is történt.

Haza a fogságból. Regele Zoltán tüzérszázados hazaérkezett hosszu olasz fogságából. Társadalmunk régi tagja az utolsó napon, fegyverletételkor esett fogságba, amikor a fegyverszünet korai hirére 80.000 emberünk került az ellenség kezébe. Jó egészségben, erőben jutott haza mindnyájunk őszinte örömére.

A RSC kegyelete. A RSC a háboruban elesett tagjai lelki üdvéért pénteken gyászmisét tartatott templomunkbnn, hol a kegyeletes aktuson a klubot számosan képviselték.

Kenyér. A szénhiány miatt megállott a budapesti villamos és nem őrölnek a malmok. A liszt- és kenyérhiány komoly arányokat ölt. Községünkben reggel öt óra előtt, még sötétben sorakozik a lakosság a kenyeres boltok előtt és gyakorta hiába, mert mire 7—8 óra után sor kerül rájuk, a kenyér többnyire elfogy. A pékek helyett a közönség kivánságára az üzletekben osztják szét ujabban a kenyeret, hogy a lakosság könnyebben hozzájusson. Mit ér, ha az anyag maga kevés és nem jut belőle mindenkinek. A helybeli karhatalom ellátása is zavarokat okoz. Több előfizetőnk panaszolja, hogy órákon át várt az üzletnyitásra s akkor tudták csak meg, hogy a katonák számára elvitték a készletet s igy ok nélkül ácsorogtak. A karhatalom szükségletét külön kellene valahogy biztositani, nem a közönség rovására. Sok a baj, sok a baj . . .

Öngyilkosság. Szomoru öngyilkosság történt a fővárosban. Bartha István okl. kántor és tanitó Báthory-utczai lakásán felakasztotta magát és meghalt. Még harmincz éves sem volt a kedves modoru, feltünően csinos, kellemes fiatalember, ki a világháboruban katonai szolgálatot teljesitett. Igen szép, kellemes tenorhangja révén egyideig tagja volt az Operaháznak, a legutóbbi személyzetcsökkentés alkalmával azonban onnan el kellett jönnie. Mint vendégkántor többször énekelt az utóbbi időben templomunkban, hol komoly reménynyel tarthatott számot a kántori állás elnyerésére. Időközben kinevezték tanitóvá az ujpesti állami elemi iskolához is, s igy elkeseredett tette teljesen érthetetlen. Az ujpesti tanitótestület ezer koronát meghaladó összeget gyüjtött családja felsegitésére.

RAFC-estély. Deczember 6-án, Mikulásra, a RAFC érdekes és vidám estélyt rendez a Nagykaszinó helyiségében. Az előkészületek javában folynak.

A gödöllői baromfitelep kibővitése. A földmivelésügyi minisztérium a gödöllői koronauradalomtól bizonyos területet vesz át abból a czélból, hogy az eddigi, körülbelül 16 holdas baromfitelepet mintegy 140 holdra bővitse ki. A megnagyobbitott területen viziszárnyasok nagybani tenyésztését óhajtják felkarolni. Tervbe van véve keltető telepek létesitése is, ahol nagyobb mennyiségü, 5—10 ezer tojás befogadására alkalmas gépeket állitanak fel, s a kikeltetett baromfiakat továbbtenyésztés czéljából kisgazdák között osztják szét.

Mérnököknek tökéletes **univerzális müszer eladó** czim a kiadóban 3000 U. jelige alatt.

Zsupszalma eladó **Magyar Ferenc** Rákosszentmihály, **József-utca 46.**

HUNGÁRIA BUTORÁRUHÁZ
Budapest, VII. Rákóczi-ut 74. A keleti pályaudvar közelében
Nagy választék polgári lakberendezésekben. Hálók, ebédlők, uriszoba és szalonokban, konyha, előszoba és lányszobákban. — Olcsó szalongarniturák, cheslónok, diszasztalok, oszlopok, ebédlőasztalok és székek. — **Az összes butorok saját gyártmányuak! — Pontos kiszolgálás! Jutányos árak!** Rákos vidéke bevásárlási forrása.

Szakképzett fürdős- és vizgyógykezelő-pár
ajánlkozik ugy fővárosi, valamint vidéki **gőzfürdőkbe** és **vizgyógyintézetekbe** méltányos feltételek mellett. **Az összes fürdősi teendőkben tökéletes jártassággal birnak.** Elsőrendü bizonyitványok. **Szorgalmas, pontos, megbizható munnkaerők.** Portási állást is elfogadnak. Pontos cim: **Böjtös József Budapest, IX. Üllői-ut 91. fld. 4.**

Képviselőtestületi közgyülés. Csütörtökön délután közgyülést tartott Rákosszentmihály képviselőtestülete. Hauser Gyula biró a jegyzőkönyv hitelesitésére Böhsl Ferenczet és Balázsovich Zoltánt kérte fel. Krenedits Sándor főjegyző előterjesztésére a beteg Havas Gyula aljegyzőnek három hónapi szabadságot adott a testület. Helyettesitésével, helyesebben a Záborszky Zoltán még mindig üres helyének betöltésére, Zsámbokról Kovács József okl. jegyzőt alkalmazták és anyakönyvi helyettesnek is megtették. Deczember 3-án d. e. 10 órakor választó közgyülés lesz, a melyen aljegyzővé előreláthatóan a mindenfelé nagy szimpátiával fogadott Kovács Józsefet fogják megválasztani, kit a közgyülés már most szivesen üdvözölt.

A községet három alkerületre osztották az eddigi kettő helyett. Keresztben haladnak a választó vonalak. Mindegyik alkerület a czinkotai és a palotai határut között fekszik; az első a pesti határtól a Bur. vonalig, tehát a Farkas Ignácz- és Rákóczi-utczáig. A második a János-utczáig, a harmadik pedig a György-, Uj Almásy-, Anna-, Árpád-telepet és Kisszentmihályt foglalja magában. Az elsőben a középponti, vagy polgári iskola, a másodikban a községháza, a harmadikban az első számu iskola lesz a szavazóhelyiség. Lakosságunk a legujabb összeirás szerint 11.382 lélek. A választók összeirására biztosok kiküldését kérik. Jóváhagyták a Phöbusszal kötött megállapodást, mely szerint 1919. jan. 1-től junius 1-ig a világitó áram dija 26 fillér, a motorikusé pedig 12·5 fillér. Junius 1-től október 1-ig 40 és 22 fillér, október 1-től 1920. január 31-ig pedig 45 és 23 fillér. Azontul 1920. jan. 31-ig az általános áralakulás arányában módosulnak a dijak. A közvilágitás javitását szorgalmazzák. A község 40 koronájával megvette Zirmann Jánosnak a községháza megett levő két telkét. A szerződést a tavaly novemberi közgyülésen kellett volna jóváhagyni, a testületet azonban akkor erőszakkal szétzavarták. A közgyülés egyhangulag elfogadta a szerződést és megéljenezte a gavallér Zirmann Jánost. Államrendőrséget kapunk! A budapest-környéki főkapitányság vezetése alatt megszervezik a czinkotai kerületi kapitányságot, amelyhez Rákosszentmihály, Csömör, Kis- és Nagytarcsa, Rákosliget, Rákoskeresztur és Rákoscsaba tartozik. Karácsonyra már megkezdi müködését államrendőrségünk. Harmincz gyalogos- és hat lovasrendőrt kapunk, három altiszt és két tiszt vezetése alatt. A csendőrlaktanyát rendezik be számukra. A bérlet az államot terheli. A lovasoknak a volt lóvasuti istállót foglalják le. A községi rendőrség tagjait előreláthatóan átveszik. A község öt kézbesitői állást és egy hivatalszolgait, — aki egyuttal fertőtlenitő is lesz — szervez helyettük. Irodának a községháza egyik bolthelyiségét rendezik be, őrszoba pedig az uj ajtóval ellátott, kapu melletti helyiség lesz. Az Anna- és Árpád-telepen külön őrszoba lesz.

A fabizottság jelentése hosszu vitára adott alkalmat. Végre is Krenedits főjegyző inditványára egyhangulag felhatalmazták a bizottságot, hogy fát szerezzen és megfelelő pénzt bocsátanak rendelkezésére az alapokból. Besnyőn folyik a termelés 170—180 holdon. A Rákosszentmihályi Sport Klub vállalta a munkát. 30—40 vaggon fa rövidesen megérkezik onnan, — de szereznek más helyekről is, a szerződéseket már csak alá kell irni. A kisterennei fa elszállitását vállalatba adják. A községi tisztviselők részére tüzelőanyag beszerzésére 2500 kor.-ig terjedő fizetési előleget utalványoznak vagy természetben látják el őket, beszerzési áron, tüzelő szerrel.

A községi őrség sorozása, — most már nem titok, — a nemzeti hadsereg számára történt. A gödöllői járás két zászlóaljat állit, Rákosszentmihály egy fél századot, vagyis két szakaszt. A 81 ember behivása a napokban megtörténik. A Szeretet egyesület volt helyisége lesz a kaszárnya, melyet 2500—3000 korona költséggel megjavitanak. Ha azonban a nemzeti hadsereg érdeke ugy kivánná, a közgyülés arra is felhatalmazást adott, hogy 13680 korona költséggel állitsák helyre az épületet. A 120 tagu karhatalom ezzel megszünik. A képviselőtestület a hadügyminiszterhez ir fel, kérve, hogy a mátyásföldi karhatalmi parancsnokságot kötelezze, hogy a községtől felvett 30.000 korona költséggel számoljon el, mert azt hónapok óta eredménytelenül sürgeti az előljáróság. Az első számu és központi iskola, valamint a községháza tetőzetét megjavittatják. Végül honossági ügyeket tárgyaltak.

Programmbeszéd. November 30-án, vasárnap délután félöt órakor érkezik Friedrich István hadügyminiszter községünkbe, hogy a Nagykaszinó disztermében elmondja programmbeszédét. A héten küldöttség hivta meg a jelöltet községünkbe, hol általános érdeklődéssel várják megjelenését,

A közélelmezés hirei. A novemberi 15. számu zsirszelvényre 10 dgr. szalonna kapható Diósi Nándornál. — Akik mult évben tengerit kaptak a községtől és saját fuvarukkal szállitották haza, fuvardij vissztérítésért jelentkezzenek a közellátásnál, a nyugtatvánnyal deczember 15-ig.

A gyermekekért. Az amerikai gyermeksegitő akció dolga szépen halad községünkben is. Igen nagy fáradságot és odaadó munkát követel a gyermekkonyhák megszervezése. Lelkészünk, Csizmadia Gyula fáradhatatlan buzgalmat fejtett ki a nemes czél érdekében. Nem kevesebb, mint nyolczszázötven gyermek jelentkezett, kiket előirás szerint orvosi vizsgálatnak vetnek alá. Egész héten folytatta a vizsgálatot Herczegh József Iván dr. és Keresztes István dr. Most a konyhák berendezése és a főzetés megszervezése ad igen nagy gondot. A tanitótestület hölgytagjai segitik a nehézségek leküzdésében lelkészünket, s a mozgalom többi fővezetőjét. Kivánatos lenne, ha a budapesti központ beleegyezését adná, hogy a vendéglőkben is rendezhessék be a gyermekkonyhákat, mivel nálunk a legtöbb vendéglőben alig jelentkezik ebédelő vendég s igy az akczió munkáját az üzleti forgalom nem zavarhatná.

Uj mozi. Érdekes helyszini eljárás volt kedden Rákosszentmihályon. A Szent István-utczai Teichner vendéglő nagytermében mozit akarnak berendezni és erre vonatkozóan tartották meg a szemlét, amelyet Decsy József főszolgabiró személyesen vezetett. Megjelent Tárnay Béla járási tüzfelügyelő és részt vett a község előljárósága is. A főszolgabiró a kért engedélyt megadta.

R. SZT. MIHÁLY
Telefon 7.
(Ehmann-telep)
Bercsényi-u. 10.

Oláh József

BUDAPEST
Telefon:
József 93-59.
VII. Tábornok-u. 3.

bádogos és szerelő

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, ugymint: központi fütést, szellőztetést, légszesz, vizvezeték, fürdőszoba, angol clozet, szivó, nyomó, kézi- és motor-hajtási szivattyukat csatornázások és mindennemü épület-diszmü bádogos munkálatokat. **Javitások jutányosan eszközöltetnek.**

Hivatalos rész.

6918/1919. **Felhivás.**

Ezuttal utoljára felhivom mindazon IV oszt. kereseti adó fizetésére kötelezett helybeli lakosokat, hogy mindazok, kik vallomási iveket még be nem adtak, most már 8 napon belül annyival is inkább beadni sziveskedjenek, mert ellenkező esetben a hivatalból megállapitott adón felül fizetendő birságot önmaguknak tulajdonitsák.

Megjegyzem: minden magánhivatalnok, aki itt lakik, itt is köteles vallomási ivét benyujtani, ha nem is helybeli czég v. társaságnál müködik és nem is itt kapja fizetését. Az adófizetésre kötelezett hely mindig a lakhely.

Rákosszentmihály, 1919. november 20.

Rónay Tivadar s. k. jegyző.

Négy darab nyolcz hetes malacz eladó
Rákosszentmihály, Sándor-utcza 2.

Butorozott, esetleg üres szoba keresletik. — Szives értesitést kér Enyetér István e lap kiadóhivatalába.

Ujból érkezett telire való szép
ALMA
Kapható Szentkorona-u. 39.

Gallérok, kézelők tisztitását 8 nap alatt legszebben készitjük.
sima, fényes, hófehér.
ADRIA SZAB. GALLÉR ÉS KÉZELŐ TISZTITÓ GYÁR BUDAPEST, VIII. HUNYADY-UTCZA 12.
Rákosszentmihályi gyüjtőtelep: József-utcza 31.

Anna- és Árpád-telepi határutczn és Csömöri-ut **sarkán 742 négyszögöl telek befásitva, szabad kézből** eladó.
Rákosszentmihály, Mária-u. 2. D. u. 3–4 óra között.

Hauser Árpád órás-m. ékszerész okleveles elektrotechnikus
Rákosszentmihály, Rákóczi-utcza 16.
Elvallalja órák és ékszerek javitását, villamos világitás és villamos csengő levezetését.

Egy fehér orpington februári kakas és 2 jérce eladó. Ugyanott 2—3 szobás villát keresnek megvételre Rákosszentmihályon. Cim a kiadóban.

Irodakisasszonyt felvesz a Malomsoky József asztalosárugyár r. t. VII ker. Franczia-ut 11., a Ferencz József laktanya mellett.

Száraz tüzifa rendelhető azonnali szállitásra
Neudörfer Józsefnél, Csömöri-ut 99.

Rákosszentmihályi fogolytábor közelében lakó butorasztalossegédek és egy müvezető felvételetik FÜRST LEÓ butorgyárában Rákosszentmihály fogolytábor.

Fehérvarrónőt
keresek, ki fehérneműk javitását elvállalná. Jelentkezést kérek a „Rákos Vidéke" kiadóhivatala utján. T. J. Rákossztmihály.

Simkovics Erna bluz- és pongyola-különlegességek
BUDAPEST, IV.
Rendkivüli olcsó árak. Kecskeméti-utca 9.

UHER ÖDÖN FÉNYKÉPÉSZ fényképészeti szaküzletében
Budapest, IV. Koronaherczeg-utcza 2. szám
Elsőrangu fényképező gépek, objektivek, papirok, vegyszerek, lemezek és minden egyéb, a fényképezéshez szükséges anyagok és felszerelések. Amatör munkák kidolgozása a czég műtermében mérsékelt áron. Szaktanácsok és sötétkamra dijtalan

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák
LIPCSEI VILMOS divatáruházában
Budapest. VI. Kigyó-tér 6. szám.

A valódi **Hollandi Három Király Tea**
a legjobb vértisztitó szer.
Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készitmény kapható:
Neruda Nándor-nál Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 10.
és LIPPE-gyógyszertár Rákosszentmihály.

Szövetkülönlegességek. Egyenruha és Breeches-nadrág specialista
PETROVITS ÉS TÁRSA
polgári és katonai szabók
Budapest, IV. kerület, Kigyó-tér 1. szám
(Királyi bérpalota) Telefonszám 1—36.

Kertész női divatháza
Budapest, IV. Váczi-utcza 8. szám.
o *Bluzok, Pongyolák, Ruhák,* o
Costümök, Felöltők, Szörmeáruk.

Bőrszékipar butorbőrsajtolás, bőrfaragás, butorállványok és asztalok
KENDI ANTAL Nagy raktár bőrszékek és karosszékekben. Használt székek átalakitása bőrszékekre olcsó árakban.
Budapest, IV. Semmelweis-u 7.

Budapest szenzációját képezik
ELSNER OSZKÁR áruházai
főüzlet IV. Párizsi-utcza 3, sz. Koronaherczeg-utcza sarok.
Nagy választék szalagokban, csipkékben, jabots echarpe, shawlokban és mindennemü divatcikkekben.

PAPEK JÓZSEF
bőröndös és finom bőráru gyártó
Budapest, VIII. Rákóczi-ut 11.
Kizárólag jobb minőségü áruk.

RÁCZ DÁNIEL

Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és mütermei

Sürgönyczim: „Roberácz" Telefon: 167-02. *BUDAPEST, IV., Kigyó-utca 2. sz.*

Jaut Róbert villamberendezési vállalata
Rákosszentmihály, Rákóczi-utca 11.
Villamos körték, lámpák kaphatók.

Holzer divatháza
Bpest, IV. Kossuth-Lajosu. 9.
Külön női fehérnemü osztály

Deisinger Testvérek cégnél Budapest, Ferenciek-tere 1. (Királyi bérpalota)
1 kg. kávé 72 K — 1 kg. tea 150 K — 1 liter rum 50 K

Haris, Zeillinger és Társa
a „kék csillaghoz"
Budapest, IV. Váczi-utcza 16. sz.
Telefon 10-55.

Vászon és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk. Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben saját gyártmány. — **Menyasszonyi kelengyék,** selyem szoknyák és harisnyákban dus választék, *kivánatra mintákat küldünk.*

Zwieback Lajos és Testvére
Budapest, IV. Váczi-utcza 14. szám.
Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját mühelyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

KEMÉNY, KALLÓS, HERCZOG
selyem-, szövet- és női-divat áruháza
Budapesten, IV., Kossuth Lajos-utcza 2.

KERTÉSZ TÓDOR
Budapest, VI. Kristóf-tér.
Jó minőségü FOOTBALLBŐR gummi betéttel ismét kapható.

SALZER J. reklámczikk gyára
Naptárak és cukrászkellékek gyára
Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.
Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

Sneidig EGYENRUHÁKAT
olcsón és jó minőségben szállitanak
BLUM és TESTVÉRE egyenruha szállitók
Budapest, IV. Váczi-utcza 31—33. Piarista-épület.

Alapitva 1864-ben.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor
Budapest, IV. ker., Ferdinánd bolgár király-ut 4.
Csemege. Füszeráruk. Halak.

A Budapest—Cinkotai Hév. végállomáson lévő
könyv- és hirlapüzlet
tisztelettel ajánlja dusan felszerelt raktárát:
könyv-, levélpapir és irószer-ujdonságokban.
További támogatást kér illő tisztelettel:
Rosner Hugó.

VILLAMOS-THERMOFOR
áramszabályozóval
Árjegyzék ingyen!
NAGY KÁROLY
BUDAPEST, IV. KIGYÓ-TÉR 1.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.
NAGY IMRE virágnagykereskedő
Budapest, IV., Fővám-tér 6.
(a központi vásárcsarnok átellenében.)
A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.
Modern kertészeti telepem: II., Pasaréti-ut 64.

Grünvald és Váhl
saját készitményü menyasszonyi kelengyék fehérnemüek és vászonáruk raktára. Különlegességek:
Blousok és pongyolákban
BUDAPEST, IV. VÁCZI-UTCZA 26. Telefon 98.

Dona Döme és Tsa
papirkereskedése, a poprádi gyár raktára
Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.
Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceántengerentuli levélpapirt,** valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

Telefon 79—33. ***Női kalap-különlegességek*** *Telefon 79—33*
Virányi J. *női kalap gyára. Kalapformázás, festés és diszités elfogadtatik.*
Budapest, IV., Ferenczieki tere 3. szám.

CZIRING ÁRMIN
Budapest, Deák Ferenc-utcza 19. szám.
A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve! Kizárólag sajátkészitményü szücs- és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

GUTTMANN BÉLA
kötött- és szövöttáru nagykereskedése
Koronaherceg-u. 6. sz.
Női-, férfi- és gyermekharisnyák. Kötött és szövött keztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Magyar Világ kávéház
Budapest, Kossuth Lajos-u. 18.
Az előkelő közönség, valamint külföldiek és vidékiek találkozó helye. — Hideg és meleg vacsora.

Aranyvirág kitünő jó levélpapir discrét boritékkal. Kapható: SZÉNÁSY BÉLA papiráruházában Budapest, Ferenciek-tere 9.

Telefon József 55-85.
Stepanek Antal
orvosi műszer-, kötszer- és orthopädiai gépek gyára
Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 49. szám.
Készíti az összes orvosi műszereket és betegápolási cikkeket. Mint: műlábakat, támgépeket, sérvkötőket, haskötőket és görcsér elleni harisnyákat.

Jung Péter csemege-áru nagykereskedés
Budapest, IV. Fővám-tér 6. szám
központi vásárcsarnokkal szemben.
Konzervek, sajtok, likőrök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Hölgyeket nem, de férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával **öltöztet**
a Platschek Áruház
Budapest, IV., Károly-körut 28.
Elsőrendü minőségek. Szigoruan szabott árak. Kérjen árjegyzéket!

Uri-, női-, és gyermek-fehérnemüek, zsebkendők, harisnyák, pongyolák, törülközők, kötények stb.
VILCSEK VILMOS
vászon- és fehérnemü-áruházában.
Budapest, IV. Kecskeméti-utcza 9.

KELETI J. orvosi műszer- és testegyenesitő gépek gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

RÉTAY és BENEDEK
Budapest, IV., Váci-utca 59. sz.
Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.
Szállitunk: Oltárokat, szószékeket, urkoporsókat és teljes templomi berendezéseket. Elvállalunk bármely restaurálási munkát, templomok kifestését és kikövezését. Raktárunk dusan fel van szerelve házi és templomi használatra való finom viaszgyergyákkal, égőolajjal, tömjén és füstölőszénnel. — Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

Retikülök, hajdiszek, diesztárgyak, fésük, női pipere cikkek
Szemere Gáspár Budapest, IV. ker., Deák Ferenc-u. 6.

LÁSZLÓ és FEKETE
NŐI- ÉS FÉRFI DIVATKELMÉK ÁRUHÁZA
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 14-16.
Ezuton értesiti a czég a vevőközönséget, hogy külföldi női- és férfiszövetek, selymek, valamint pongyola-czikkek nagy választékban már raktáron vannak.

RADÓ ALADÁR
bluz- és pongyola divatáruháza
Budapest, IV., Kristóf-tér 6.

Velour és filz férfi és női kalapok alakitását legszebb kivitelben készíti: **Lőwy kalapgyár**
Budapest, VII. Károly-körut 9.
(Hadik-palota) az udvarban.

SZÉKELY és TÁRSA
Budapest, IV. Muzeum-körut 9. sz.
szab. saját készitményü
„ludtalpfüzők"
Czipők már érkeztek raktárra.

VARGA SÁNDOR
füszer és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. (A szobor előtt.)
Ajánlja mindig kitünően felszerelt üzletét, mint szolid bevásárlási forrást. Már érkeztek keresett élelmiczikkek, csemegék, sajtok és gyümölcsök.

BETEGÁPOLÁS. Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis
Fischer Péter és Társa részv.-társ. czégnél
most IV. ker., Kálvin-tér 3. szám
szerezhetők be. — Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.
Telefon 958. Alapittatott 1856.

Neuwald Illés utódai könyvnyomda Bpest, VIII., Üllői-ut 48. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné.

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, deczember 7. 27. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.
SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utca 37.**

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: BALÁZSOVICH ZOLTÁN.

Előfizetési ár: Egész évre 18.— K. Fél évre: . . 24.— „ Negyed évre: 12.— „
Egyes szám ára 1 korona.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Az alsófoku iskolák téli müködése.

Petri Mór dr., Pestvármegye tanfelügyelője rendeletet adott ki a kisdedóvók, elemi, gazdasági és általános ismétlő iskolák, kereskedő és iparostanoncz iskolák téli müködése tárgyában. A rendelet hiven tükrözteti tanfelügyelőnk fenkölt gondolkozását és lelkes buzgóságát és mindenképen méltó arra, hogy az iskolák szükebb körén kivül tudomást vegyen róla a nagyközönség minél szélesebb rétege is.

A legfontosabb nemzeti munka hazánk ujjáépitésében a gyermeknevelés, a melynek terén az iskola oktató és nevelő szerepét harmónikusan kell kiegészitenie a hazafias közönség közremüködésének. Az iskola dolgai eddig se lehettek közömbösek a lelkiismeretes laikusok előtt sem, most azonban százszoros figyelmet és odaadó támogatást követelnek a nagyközönség részéről is.

Minden perczünk drága, kétségbeejtő helyzetünkben s midőn e példa nélkül való legkeservesebb tél viszontagságai várnak reánk, ezek a szörnyü hónapok azzal a veszedelemmel fenyegetnek, hogy megrabolják egy egész iskolai év nevelő és tanitó eredményeinek áldásától jövendőnk reménységét, gyermekeinket Ezt a veszedelmet látja és érzi tanfelügyelőnk igaz magyar lelke és ez ellen keres védelmet bölcs és nagyszerü gyakorlati érzékkel megszerkesztett rendelete, a mely egész terjedelmében a következő:

Valamennyi népiskola, kereskedő- és iparostanonczi skola gondnokságának, iskolaszékének, főfelügyelőbizottságának, igazgatóságának, tanitójának.

A beérkezett jelentésekből megállapitottam, hogy a hirtelen télire változott időjárás és az általános fütőanyaghiány az iskolák egy részénél a rendszeres munkának beszüntetését vonta maga után. Sajnálatos ez a körülmény különösen a jelen viszonyok között, amikor éppen az iskolai nevelő és oktató munkának kellene irányitóan belekapcsolódnia a nemzet ujjászervezésének hatalmas munkájába.

Nemzetmentő munka vár a magyar tanitóságra! Nem akarom tulságos sötét szinben feltüntetni a helyzetet nemzetünk e sulyos megpróbáltatásának időszakában, mert sokkalta inkább bizom a nemzet öserejében, amely a tatárjárás minden viharán és a török hódoltság nehéz korszakán keresztül is biztositani tudta az ezeréves magyar hazának fennmaradását, de komoly meggondolás és az események tárgyilagos megitélése után hivom fel tankerületemnek minden tanitóját, hogy erejének legjavát állitsa az ügynek szolgálatába.

A közelmult tapasztalatai igazolják, hogy csak önmagunkban, a nemzetnek őserejében bizhatunk. Tankerületem tanitóságának hagyományos hazaszeretetére és lelkes, önfeláldozó munkakészségére apellálok, amikor kijelentem, hogy ha valaha, ugy most nem szabad a néptanitói munkának egy pillanatra se szünetelnie, mert ellenkező esetben, egyrészt a magára hagyott és tétlenségre kárhoztatott tanulóifjuság elszoknék a rendszeres munkától, sőt kellő gondozás hiányában olyan hatások alá is kerülhetne, amelyek sulyos erkölcsi veszedelmet jelentenének számára, másrészt tanácstalanul és minden irányitás nélkül állana itt a lakosság is.

A vkminiszter ur f. évi október hó 29-én 195939/B. l. sz. a. kelt rendeletében foglaltak kapcsán addig is, amig az ott kilátásba helyezett külön utasitás megjelenik a következőket rendelem:

1. A tanitótestületek a gondnokságokkal, iskolaszékekkel és egyéb helyi hatóságokkal egyetértően minden erejükkel fáradságot és utánjárást nem kimélve hassanak oda, hogy az iskola fütőanyaggal elláttassék és az oktatás az egész télen át — a rendes szüneteket kivéve — megszakitás nélkül folyjék. Önként értetődik, hogy ahol fütőanyag rendelkezésre áll, ott a rendszeres tanitás, illetve foglalkozás továbbra is zavartalanul folytatandó.

2. Ahol fütőanyag pillanatnyilag nem áll rendelkezésre, ott a jelen körlevelem vétele után nyomban összehivott tantestület értekezletén a helyi körülmények gondos mérlegelésével megállapitandók azok az eszközök és módok, amelyek mellett a tanulókkal való érintkezés fenntartható, illetőleg az oktatás folytonossága biztositható.

Olyan helyeken, ahol a lakosság tüzelőanyaghoz juthat, czélszerü lesz talán a szülőkre gyermekeik oktatása érdekében oly irányban hatni, hogy minden tanuló naponként vagy másodnaponként egy-egy darabka tüzifát vagy szenet hozzon magával az iskola fütésének céljaira.

Készséggel elismerem, hogy ez a jelen szükös viszonyok között olyan áldozat, amelyet csak a gyermekének előrehaladását mindennél előbbrevalónak tekintő szülő lesz hajlandó meghozni.

Lapunk mai száma 8 oldal.

3. Ha rendszeres tanitás a rendelkezésre álló tüzelőanyagnak csekély voltára való tekintettel nem tartható, ugy a közbeeső napokon a tanulókkal kedvező időjárás esetén séták vagy kirándulások rendezendők, melyeknek czélja lehet a helybeli ipartelepek, üzemek, gazdaságok stb. megismerése, a földrajzi alapfogalmaknak szemléltetését, a természetrajzi, természettani és gazdaságtani ismereteknek közvetlen szemlélet utján való gyarapitása.

E kirándulások azonban csak akkor fogják a kivánt czélt szolgálni, ha tervszerüen rendeztetnek. A vezető tanitónak tisztában kell lennie a szemléltetés anyagának minden részeivel. Kivánatos ezért, hogy a bemutatandó ipartelepet, gyárat (ha nincs is müködésben), gazdaságot stb. a tanitó még a kirándulás előtt tekintse meg, hogy a tanulók figyelmét a látni és megjegyezni valókra tervszerüen és időveszteség nélkül felhivhassa.

A kirándulások alkalmával bőséges alkalom nyilik arra, hogy a tanitó a gyermek egyéniségét megfigyelés tárgyává tegye és jellemének fejlődésébe irányitóan befolyhasson. A fegyelemre, rendre, illedelmes beszédre és magaviseletre való szoktatás és nevelés a kirándulások alkalmával rég óhajtott szerephez juthat.

4. A tanitóságnak különös figyelmébe ajánlom a szülői értekezletek minél gyakoribb megtartását. Módot kell nyujtani a szülőnek arra, hogy gyermeke nevelésére és oktatására vonatkozó észrevételeit fesztelenül megtehesse, viszont kapja meg a céltudatos neveléshez szükséges utbaigazitásokat. A szülői értekezletek könnyen összekapcsolhatók a szabadoktatás keretében mozgó ismeretterjesztő előadásokkal, felolvasásokkal, zene-, énekszámokkal és minél több tanuló szavalatával. A tanulók nagyobb számának tapintatos módon való gyakori szerepeltetése a szülők mind nagyobb és nagyobb érdekkörét fogja ezen értekezletek látogatására késztetni.

5. A tanulói könyvtár fokozottabb mértékben álljon a tanulók és általuk a szülők rendelkezésére. A tanulók olvasmányait a tanitó állandóan kisérje figyelemmel.

6. A tanulók vallásbeli kötelességeinek is eleget tegyenek. A vallásfelekezetek lelkészeivel, illetve hitoktatóival megbeszélendők azok a módok, amelyek mellett a tanulók ezirányu gondozása is biztositható.

Fentiek előrebocsátása után felkérem Cimet, hogy amennyiben a vezetése alatt álló intézetben a tanitás, foglalkozás szünetelne, terjesszen be ide az iskoláról haladéktalanul pontos kimutatást a következő rovatokkal: *a)* Folyószám, *b)* a község neve, *c)* az iskola jellege, *d)* az intézet fokozata, *e)* a tantermek (önálló osztályok) száma, *f)* a tanárok száma, *g)* a szünetelés kezdete, *h)* a szünetelés vége, *i)* a szünetelés helyi oka, *j)* a tanulók foglalkoztatásának módja.

A kisérő jelentésben közlendő, hogy a felelős szerv részéről megtörtént-e mindaz, amit tenni kellene, illetve lehetett, hogy az iskolai munka zavartalan menete biztositassék.

Amennyiben bármely szerv részéről hanyagság, vagy mulasztás volna megállapitható, e körülmény ide ugyancsak bejelentendő.

Felkérem végül Cimet, hogy az iskolák tanitásában időközben beálló bármely változást esetről-esetre, a kényszerszünet alatti tanitásra (foglalkozásra) vonatkozó fontosabb tapasztalatait, illetve észrevételeit pedig első izben legkésőbb 1920. évi január hó 1-ig, másodizben márczius 5-ig minden sürgetés bevárása nélkül közölni sziveskedjék.

Programbeszéd.

Friedrich István hadügyminiszter mult hó 30-án d. u. 5 órakor tartotta meg programmbeszédét a Nagykaszinó termében, melyet igen nagyszámu — a termet zsufolásig megtöltő — helybeli közönség, valamint Mátyásföld, Kerepes, Cinkota stb. környékbeli községek részéről küldöttségek hallgattak végig.

Miután a hadügyminiszter más irányu elfoglaltsága (ugy tudjuk egy népgyülésen beszélt) és gyöngélkedése következtében kissé késett, dr. Hódy Arpád a gyülést 5 órakor megnyitotta és azt javasolta, hogy a hadügyminiszter megérkezéséig eszmecserét folytassanak a jelölt részéről kifejtendő politikai irányzatról és a szót Farkas Eleknek adta át. Kevéssel fél 6 előtt a hadügyminiszter autója a községháza elé ért, ahol a képviselőtestület élén Hauser Gyula biró üdvözölte. A hadügyminisztert terembe lépésekor viharos éljenzés fogadta. Farkas Elek pár szóval üdvözölte s az egybegyültek nevében felkérte, hogy tartsa meg programmbeszédét. A hölgyek üdvözletét Prókay Sándorné tolmácsolta.

Friedrich István mély csendben, a gyengélkedéstől kissé sápadtan, beszélni kezd. Lassan és megfontoltan beszél. Visszapillant az elmult négy hónap izgalmas harczaira, mely összetörte. De igy betegen sem mulaszthatja el, hogy szükebb hazájának ne adjon számot tevékenységéről. Hangsulyozza, hogy ő volt az első magyar miniszterelnök, aki ki merte mondani, hogy Magyarországnak elsősorban kereszténynek és nemzetinek kell lennie. Egyik kezében karddal, a másikban a trikolorral rázta fel a nemzetet. Kifejtette, hogy ha élni akarunk, akkor csak saját erőnkben bizhatunk. Nem az entente kedvencz miniszterelnöke akart lenni, hanem a nemzeté. Többször az ententemisszió elé idézték és lemondásra akarták kényszeriteni. Ott is hangsulyozta, hogy a magyar nemzetet nem a rablás vágya, hanem a becsület, a vállalt hüség vitték a háboruba. Lehet, hogy a mérsékeltek alá fogják irni a kétségtelenül sulyos békét, de hiu ábrándokat ne tápláljunk, a béke nem hozza meg a jólétet.

Tudja, hogy éhezünk és fázunk, tudja, hogy a nyomor óriási, de ezt az „utolsó“ kemény telet nagy önfeláldozással el kell szenvednünk.

Nagy betegségen, pestisen mentünk keresztül, de meggyógyultunk és ismerjük e betegség diagnozisát és hatásos ellenszerét.

Szomszédaink is beleesnek és azt hiszi, hogy alkalmunk lesz őket kigyógyitani. Ha valamiről lemondunk, azt nehezen szerezhetjük vissza. Ameddig egy csöpp vér folyik ereiben, addig egy akácfáról sem mond le. Mindent megmozgattak, hogy a kormánytól megváljék, mert az antant könnyebben tudott volna egy internacionális szinezetü kormánnyal megegyezésre jutni, mint a területi integritás alapján álló keresztény nemzeti kormánnyal. A hadügy fontos tárca lesz és ezért vállalta, hiszi, hogy a nemzeti hadseregre igen nagy

Elsőrendü fűszerek, csemegék, italok. Karácsonyi czukorkák teasütemények, felvágottak. Naponta friss sonka, sajtok. Likőr különlegességek. Hirneves Dietzl és Egri borok, az állami mintapincze borainak lerakata, Tokai aszu borok. Pezsgők.
Kerner Emil fűszer és csemege kereskedő
Rákosszentmihály, Rákosi-ut 45. szám

feladatok várnak. A szociális fejlődés hive, de meg van győződve, hogy ugrásokkal eredményt elérni nem lehet. Emeljük fel a munkást a polgári sorba és hagyjuk a marakodást, fogjunk össze és önmagunk intézzük sorsunkat.

Még egyszer hangsulyozza, hogy a békétől ne várjunk jólétet, mert az entente békéje sohasem ad, ha erőt mutatunk, dolgozunk és erős hadsereggel birunk, akkor ez mindennél többet ér.

Megemlékezik az oláh rablásokról. Utal arra, hogy elvettek rövid időközökben 30 milliárd értéket. Az entente missiók a Tisza hidfőtől kezdve a kárpáti szorosokig szaladgáltak és mindent pontosan feljegyeztek.

Budapest tehermentesitésére és az áruuzsora letörésére vonatkozólag kijelentette, hogy ez ügyben erélyes intézkedések történtek. Amennyiben néhány vonat galiciait utnak is inditottak, de a határon saját hazájuk visszautasitotta őket. Tárgyalásokba bocsátkozik tehát a kormány, hogy keleten rést nyithassanak nekünk aczélból, hogy ezt a söpredéket kitoloncolhassuk a fővárosból és az országból.

Eddig a férfiak vivták a politikai harczot, de megvallja, hogy kiábrándult belőlük, többé-kevésbbé megbizhatatlanoknak bizonyultak. Most a nők is — a választójog kiterjesztése folytán — szavazni fognak és aktiv részt vesznek a politikai harczokban. Meg van győződve arról, hogy a nők szivéből a keresztény nemzeti eszme sohasem fog kipusztulni és ezt az irányt mindenkor tevékenyen támogatni fogják. Legyünk a kérlelhetetlen harc emberei és ne engedjünk meggyőződésünkből egy tapodtat se. Ő fáradhatatlanul őrt áll azon a helyen, aková a nemzet akarata állitja és vércseként csap le oda, ahol a legkisebb balrafordulást észreveszi, vagy arra, aki ezt elősegiti vagy támogatja.

Beszédét többször viharos éljenzés és helyeslés szakitotta meg.

A hadügyminiszter háromnegyed hét tájban autóra szállt és az egybegyült közönség éljenzése közben visszament Budapestre. — *fg* —

MAGYAR ARNOLD
NŐI és GYERMEKRUHA SZABÓ
Rákosszentmihály, Kossuth Lajos-utcza 30.
Elvállal mindennemü angol és franczia női ruhákat ugyszintén fiugyermek és leánykaruhákat.
Alakitást és javitást elvállalok.

Mérnököknek tökéletes **univerzális müszer eladó** czim a kiadóban 3000 U. jelige alatt.

Zsupszalma eladó **Magyar Ferenc** Rákosszentmihály, **József-utca 46.**

HUNGÁRIA BUTORÁRUHÁZ
Budapest, VII. Rákóczi ut 74. A keleti pályaudvar közelében
Nagy választék polgári lakberendezésekben. Hálók, ebédlők, uriszoba és szalonokban, konyha, előszoba és lányszobákban. — Olcsó szalongarniturák, cheslónok, diszasztalok, oszlopok, ebédlőasztalok és székek. — **Az összes butorok saját gyártmányuak! — Pontos kiszolgálás! Jutányos árak!** Rákos vidéke bevásárlási forrása.

HIREK.

Változás a karhatalmi parancsnokságban. A felsőbb katonai parancsnokság Meyer Ferenc századost, a rákosszentmihályi karhatalom parancsnokát felmentette tisztétől. A századost egyelőre rendelkezési állományba helyezték.

Gyászmise. Mint már megirtuk, a Rákosszentmihályi Sport Klub a háboruban hősi halált halt tagjaiért gyászmisét mondatott templomunkban. Az ünnepélyes rekviemen igen nagy közönség vett részt; R. S. C. testületileg jelent meg. Az elesett hősök névsora a következő: Kalina István, Reiszky Ferencz, Ország Miklós, Fehér Imre, Burghardt Károly, Kocsis Pál, Drobnik Viktor, Szeidler Tivadar, Klier Lajos, Réti Zoltán, Zink Jakab és Zink János.

Az ág. h. ev. egyház közgyülése. A rákosszentmihályi ág. h. ev. hivek deczember 7-én d. u. 3 órakor istentiszteletet tartanak a ref. lelkészlakban. Az istentiszteletet Blatniczky Pál lelkész fogja vezetni. Utána közgyülést tartanak az ev. hivek s több fontos ügyben fognak dönteni.

Ezüstlakodalom. Halász Ferencz dr. máv. főfelügyelő, Rákosszentmihály régi érdemes lakosa és felesége, szül. Kraicsovics Irén most ülték meg ezüstlakodalmukat. A fényes ünnepi szertertást a Jézus szent szive templomában tartotta Tóth Kálmán ecseri plébános, egykori szentmihályi lelkész. Az ezüstlakodalmas párt tisztelői nagy szeretettel ünnepelték.

Jegyzőválasztás. Uj aljegyzőt választottak szerdán délelőtt a rákosszentmihályi községházán. Három szervezett aljegyzői állás van előljáróságunknál, azonban a Záborszky Zoltán helye már régen üres, Szentmiklóssy Szilárd pedig évek óta, mint katona, majd pedig betegsége miatt távol van. Most azután az egyetlen aktiv aljegyzőnk, Havas Gyula is megbetegedett s igy halaszthatatlanná vált, hogy legalább az üresedésben levő helyet, a második aljegyző tisztét betöltsék. A rendkivüli közgyülésre Decsy József főszolgabiró személyesen jött el, s mint elnök a jegyzőkönyv hitelesitésére Pálfi János és Balázsovich Zoltán tagokat jelölte ki. Egyetlen pályázó volt, a helyettesként nálunk már müködő Kovács József zsámboki aljegyző, akit a főszolgabiró is melegen ajánlott és jelölt. Kérdésére a nagyszámban megjelent képviselőtestületi tagok egyhangulag kijelentették, hogy ujabb pályázat kiirását nem kivánják és Kovácsot egyhangu lelkesedéssel megválasztották. Az uj aljegyző nyomban letette a hivatali esküt és minden oldalról meleg üdvözlésekben részesült. A rövid gyülés a főszolgabiró éltetése közben ért véget.

MOVE-est. Ugy terjedelemre, mint qualitásra nézve nagy sikerü est zajlott le f. hó 30-án este a kaszinó nagytermében. Nagy Vilmos és Lencz László főhadnagy fáradságot nem ismerő és szakavatott rendezése gyönyörü müsorral kedveskedett a jótékonycélu estély közönségének, mely zsufolásig megtöltötte a termet. A Hymnus magasztos dallamának elhangzása után Varga Gyula lakostársunk Ábrányi Emil prológusát adta elő. Szépen csengő hangja és értelmesen hangsulyozó előadása mély hatást keltett. A „Huszárosan“ cimü vigjáték előadása jól sikerült. A mükedvelők a darab komikumát kitünő összjátékkal emelték. Kiszer Guszti az

öreg huszárezredes szerepében sok derültséget keltett. Jean Lonczy igen bájos színpadi jelenség, partnere Bognár Lajos a fiatal huszárhadnagy szerepében nagyon fess volt. Jó alakitást nyujtott Hauser A., mint „Krepucsek huszárhadnagy, Fodor S. a huszárőrmester és Farkas B. a tisztiszolga szerepében. Meyer Ferenczné Schmid és Tarnay dalait, egy régi franczia altató dalt és egy XVI. századbeli virágéneket adott elő tiszta intonálással, érzéssel és finomsággal. Majd a müsor második részében Erkel „Hunyady László"-jából a La Grange áriát és Aggházy „Czinka Panna"-ját énekelte. Az est érdekességeaz egyetlen magyar gitármüvész, dr. Kárpáthy Ernő játéka volt, aki ezen a szolójátékra nem igen alkalmas hangszeren subtilisan és diszkréten kisérte Meyer Ferenczné énekét, majd egy pár igen szép, középkori szerző aranyos apróságát játszta el igen kedves, intim hangulatot keltve. Földes Imre iró legujabb nagy sikert aratott darabjából, a „Teriké"-ből olvasta fel annak első felvonását a közönség osztatlan tetszése mellett. Kökény Ilona, Boross Géza és Bársony István az Andrássy-uti szinház tagjai frenetikus kaczagást váltottak ki a közönségből. A móka e nagymesterei ezuttal is bőven ontották magukból a jobbnál jobb tréfát, vidám jelenetet. Vándory Gusztáv, a Magyar Szinház e kiváló müvésze egy bokrétára való, apró, finom humoros versikével kedveskedett. A beszédmüvészetnek valóságos akadémiáját hallottuk előadásában. Kevés szinészünk van, aki ennyi lágysággal, ilyen intim, bársonyos hanggal és oly könnyed bájjal beszél. A szivünkbe lopódzott, szinte légies, pajkosan csapongó hangja és előkelő lénye, megjelenésének finomsága, előadásának közvetlenségével párosulva magával ragadott. A rendezők agilitása Szende Ferenczet, a Nemzeti Opera müvészét is megnyerte az est részére. A „Bajazzók"-ból a prológust, „Carmen"-ből a Torreador dalát és ráadásnak „Borgia Lucretia"-ből egy áriát énekelt gyönyörü, érczes, az egész termet betöltő bariton hangon. Ki kell emelnünk a müsor utolsó számát, a három élőképet. A kitünő beállitás és korhü jelmezek gyönyörü látványt nyujtottak. Ott láttuk a kurucz vitézeket, a vörös sipkás honvédeket és ezek utódait, a magyar nemzet régi erényeinek letéteményeseit, a magyar nemzet reménységét: Horthy katonáit. Szép jelenség volt a Hungária jelmezében Nagy Klárika és a „Magyar leány" megszemélyesitője: Czeizler urhölgy. A szalonzenekar régi hagyományaihoz hiven egyes számok között szép darabokkal gyönyörködtette a közönséget. Előadás után (jóval éjfél után) a szalonzenekar hangjai mellett tánczra perdült az ifjuság és a jókedvnek csak a reggel vetett véget. Megemlitésre méltó, hogy ezuttal a hirdetett programmból csak Széky Ernő kurucz énekei maradtak el.

— *fg* —

Halálozás. Őszinte meghatottsággal jelentjük, hogy Paulheim István épitész, a mátyásföldi társadalom érdemes tagja, Paulheim József testvéröccse, ötvenkilencz éves korában meghalt Budapesten, ahol igen széleskörü részvét közepette temették el. A megboldogultnak néhány héttel ezelőtt már halálhire terjedt el, amelylyel lapunkat is jóhiszemüen megtévesztették. Paulheim István akkor igen sulyos operáczión esett át, mely meghosszabbitotta életét, de végzetes bajától, sajnos, meg nem szabaditotta. Igen sokat szenvedett, mignem erős szervezetén a betegség győzedelmeskedett. Igen jólelkü, nemes gondolkozásu, derék férfiu volt; szorgalmas és eredményes élet munkáját végezte el becsülettel. Emlékét árván hagyott családja és kiterjedt rokonsága kegyeletén kivül szeretettel őrzik nagyszámu tisztelői és késő utódok számára is fentartják alkotásai, amelyek hivatottságának bizonyitékai.

Petri János, régi rákosszentmihályi lakos 51 éves korában meghalt hastifuszban. A farkasréti temetőbe szállitották.

A záróóra. A záróórát meghosszabbitották éjfélig, tehát 11 helyett 12 óráig szabad a vendéglőket és mulatóhelyeket nyitva tartani. Az utczán járkálás nem tilalmas többé egész éjjelen át, nem kell a kimaradásra engedelmet kérni, legfeljebb ahol kardos az asszony . . .

Utépités. A munkanélküliség enyhitésére szánt állami közmunkák között különös jelentőségü a rákosvidéki közönségre nézve a környékbeli utak megépitése. Számos fontos utvonalat fognak rövidesen jókarba helyezni a munkálatok során. Czinkota és Rákoskeresztur között köves utat épitenek, ami régen érzett hiányt fog pótolni és megkönnyiti a községek között a forgalmat.

Adomány. Az a nemes szivü névtelen adakozó, ki szerényen N. N. jelzés mögé rejtőzve, már számos jótéteményével mozditott elő közhasznu czélokat, ujabban ismét 100 koronát adott a Mükedvelők zenekara hangszer- és hangjegyalapja javára. Szalonzenekarék azzal a kivánsággal mondanak érette ez uton köszönetet, hogy Isten tartsa meg a szokását!

Rákosfalva a nemzeti hadseregért. November 23-án, a katonanapon, Rákosfalva hazafias közönsége is gyüjtést rendezett. A mozgalom fényes eredménynyel járt; majdnem 6000 kor. (pontosan 5750) gyült össze. A gyüjtésben a minden jó ügyért lelkesen buzgólkodó rákosfalvi urhölgyek dr. Világhy Károlyné és Loksay Jenőné elnöklete alatt jártak elől. Fáradságot nem ismerve segédkezett nekik az „Árpád-mozgó" tulajdonosa, Ohmüller Imre is. Megelőző napon, 22 én Budapesten a Népszinház előtt végeztek eredményes gyüjtést a rákosfalvi hölgyek: Világhy Károlyné dr.-né, Loksayné és Kirchknopfné.

Pestvármegye a nemzeti hadsereg mellett. Ráday Gedeon gróf, Pestvármegye kormánybiztosa és Agorasztó Tivadar alispán, Pestvármegye lakosságához lelkes hangu fölhivást intéz, a melyben ajánlja, hogy a nemzeti hadsereget minden tekintetben támogassa és vegye pártfogásába. E fölhivást plakáton fogják a városokban és községekben kifüggeszteni.

Női divatszalon Rákosszentmihály, Lajos-utcza 71. Elsőrangu fővárosi szakerő végez női szabóság körébe vágó munkákat.

R. SZT. MIHÁLY Telefon 7. (Ehmann-telep) Bercsényi-u. 10. **Oláh József** BUDAPEST Telefon: József 93—59. VII. Tábornok-u. 3.

bádogos és szerelő

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, ugymint: központi fütést, szellőztetést, légszesz, vizvezeték, fürdőszoba, angol clozet, szivó, nyomó, kézi- és motor-hajtási szivattyukat csatornázások és mindennemü épület-diszmü bádogos munkálatokat. **Javitasok jutányosan eszközöltetnek**

Választmányi ülés. A Nagykaszinó választmánya ...ütörtökön ülést tartott Csabány A. János elnöklete ...att. A jegyzőkönyvet Várhegyi Aladár és Kecskeméthy ...nce hitelesitették. Az ülésen megismétlődtek a nálunk ...y idő óta elmaradhatatlan botrányos jelenetek, azon... ...n a választmány a napirendre tüzött kérdésekben ...yhangu megállapodásra jutott.. Krenedits Sándor ...azgató terjesztette elő a tizenötös bizottság felbomlá...nak ügyét és arra kérte a választmányt, hogy a részé...ll eredetileg kiküldött hét tag helyett más hét tagot ...öljön a bizottságba, mert ők abban résztvenni tovább ...m hajlandók. A választmány az előterjesztés értelmé...n Enyetér István, Hirsch Gyula, szepesi Kuszka Jenő, ...vács József, Pásztor István, Rézman Lajos és Szom...thy Kálmán dr. személyében jelölte ki az uj tagokat. ...arminczhét aláirással kérvény érkezett be, hogy ...ndkivüli közgyülést hivjanak össze abból a czélból, ...gy a bizottság összeállitását jóváhagyja. Pender K. ...rkas is azt vitatta, hogy a bizottságot a közgyülés...k kell megválasztania. Bár az eredeti hét tagot is a ...iasztmány küldötte volt ki, az elnökség mégis hozzá...ult ehhez a kivánsághoz és igy egyhangulag elhatá...ták, hogy deczember 21-én d. u. 3 órakor rendki...li közgyülést tartanak, melyet határozatképtelenség ...ején január 4-én ismételnek meg. Krenedits Sándort ...bizottság megmaradt tagjai ismételten kérték, hogy ...tsa meg tisztét a bizottságban, ő azonban határo...tan kijelentette, hogy erre nem hajlandó. Ezután elő...jesztette az eredeti hetes bizottság részletesen ...gokolt javaslatát, melyben az első izben kizárt tagok ...ekesztését ujból is javasolják, még pedig most már ...m a kiméletből alkalmazott általános megokolás alap...t, hogy a kaszinó érdekei ellen vétettek, hanem teljes ...mlajstromuk részletes és nyilt felolvasásával. A vá...sztmány halotti csendben hallgatta végig a megdöb...ntő adatokat.

Az okmányokat ezután az elnök gondjaira bizták, ...azokat majd az uj bizottság rendelkezésére bo...jtja. Rézman Lajos pénztáros jelentését egyhangulag ...lomásul vették. A pénztár készlete 409 kor. 77 fillér. ...nálattal vették tudomásul a pénztáros lemondását. ...zember 30-án tartja esküvőjét Krenedits Gizikével ...a helybeli lakáshiány miatt Mátyásföldre költözik. ...yettes pénztárossá Várhegyi Aladárt; György Lajos ...ondott jegyző helyére Folberth Gusztávot, szertáros...: pedig Malowetz Mihályt választották meg, vala...nnyit egyhangulag. Véglegesitésük a rendkivüli köz...ülés feladata lesz. Több belső ügy elintézése után ...des tagokul felvették a következő jelentkezőket: ...rass György, Csery Gyula, Glatz József, Ferdinándy ...sef, Madarász László, Veres Mihály és Hódy Árpád dr.

Iskolagondnoksági ülés. Állami elemi iskolánk ...dnoksága Pálfi János elnöklete alatt tartott legutóbbi ...sén Bauer Ottó és Csizmadia Gyula lelkész szere...ek, mint jegyzőkönyvhitelesitők. Az ülés főként a ...aszünet gondjaival foglalkozott és azon töprengett, ...y hol szerezzen tüzelőanyagot. Felmerült az az ötlet ...hogy a gyerekek maguk hozzanak néhány szál fát. ...ident elkövetnek, hogy legalább időnként tarthassanak ...tást az iskolákban. Tanitótestületünk szinte tul...gésbe jutott, annyi sok uj erő került a különleges ...onyok következtében iskolánkhoz. Törökné Jäger ...ola, mint számfeletti helyettesitéseket fog végezni, ...gmarad a miniszter intézkedése következtében ...enkeyné Paulinyi Jolán is, ellenben Sipos Mária megszállt területről nem jöhetett vissza. Szabó Bélát Erzsébetfalvára helyezték át. Csuka Istvánnak az Annatelepről tervezett behelyezését még nem sikerült megoldani. Óvónőnk is négy van már. Kunánén és Szalárdynén kivül Pleyel Hermin Verespatakról került ide. Napközi otthonszerü foglalkozást juttatnak neki és Tomcsányi Nándornénak, akit férjével együtt helyeztek Szentmihályra. Tomcsányi Nándor tanitó központi szolgálatot teljesitett és szintén iskoláinkhoz kapott beosztást.

Rafc. estély. A Rákosszentmihályi atletikai és futball klub szombaton, deczember 6-án Mikulás-estélyt rendez a Nagykaszinó helyiségében. A közönséget gazdag kabaréműsorral fogják szórakoztatni. Belépődij személyenként 20 korona. Előadás után táncz. Czigányzene.

A faügy. A rákosszentmihályi fabizottság a héten kedvező szerződést kötött nógrádmegyei fa vásarlása tárgyában. Nagymennyiségü tüzelőfa jut igy lakosságunk számára. A gödöllő-besnyői fa szállitását is megkezdik a jövő héten. Igy tehát most már véglegesen megnyugtathatjuk a lakosságot, hogy a legközelebbi napokban nagyobb mennyiségü fa fogja a tüzelőanyag inséget enyhiteni.

A gödöllői állami uradalom kára. A románok által okozott károkról már elkészitették a kimutatásokat az állami uradalmak. A károk összege meghaladja a 6·2 millió koronát. Gödöllőn különösen a terményeket, a gabonát, lisztet, az összes takarmányt vitték el a románok, valamint a borpinczéket teljesen kifosztották. A kár 5,703.797 K.

Mikulás-estély. A Teichner-féle vendéglőben is nagy mulatság lesz deczember hatodikán. Az Ehmann-telepi róm. kath. egyháztanács és a szorgalmas Thália mükedvelő társulat rendezik, a templom-alap javára. Közkivánatra Szirmay Albert hires operettjét, Gróf Rinaldót adják elő a társaság vezértagjai. Főrendezők: Forgács Gyula és Nagy Gellért. Előadás után tombola, világposta és táncz. Hogy pedig minden jóban része legyen a közönségnek, disznótoros vacsora is kecsegteti a vendégeket, kik bizonyára zsufolásig meg fogják tölteni a helyiséget.

Hölgyek öröme. Bizonyára örömet okoz Rákosszentmihály hölgyközönségének, hogy Lajos-utcza 71. szám alatt uj női divatszalon nyilt meg, ahol elsőrangu fővárosi szakerő áll rendelkezésükre és a választékos női szabó munkákat itt helyben elvégzi.

Fővárosi szinvonal. Nem kis dolog, hogy immár igazi fővárosi szinvonalon álló üzletekkel dicsekedhetünk Rákosszentmihályon is. A Kerner Emil füszerkereskedő czég dusan felszerelt és igazán fővárosi izléssel berendezett üzlete valóban minden igényt kielégithet. Mai tájékoztató hirdetését ez uton is t. olvasóink szives figyelmébe ajánljuk.

Szakképzett fürdős- és vizgyógykezelő-pár

ajánlkozik ugy fővárosi, valamint vidéki **gőzfürdőkbe** és **vizgyógyintézetekbe** méltányos feltételek mellett. **Az összes fürdősi teendőkben tökéletes jártassággal birnak.** Elsőrendü bizonyitványok. **Szorgalmas, pontos, megbizható munkaerők.** Portási állást is elfogadnak. Pontos cim: **Bőjtös József Budapest, IX., Üllői-ut 91. fld. 4.**

Meghivó.

A Rákosszentmihályi Nagykaszinó **1919. deczember 21-én** d. u. 3 órakor

rendkivüli közgyülést

tart, melyre a t. tagok szives megjelenését okvetlenül kérjük.

Amennyiben a gyülés nem lenne határozatképes, azt **1920. január 4-én** d. u. 3 órakor fogjuk megtartani, amikor is az alapszabályok értelmében a megjelent tagok számára tekintet nélkül határozatképes lesz.

Tárgysorozat:

1. A legutóbbi közgyülésen megalakitott tizenötös bizottság tagjainak ujabb megválasztása.
2. Pénztáros, jegyző és szertáros választása.

Rákosszentmihály, 1919. decz. 4-én **Az elnökség.**

Meghivás.

A **Rákosszentmihályi (Hangya) Fogyasztási Szövetkezet** 1919. évi deczember hó 21-én, délután 4 órakor a takarékpénztár helyiségében az 1918. évről

rendes évi közgyülést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 23 §-a értelmében meghivatnak.

Ha a közgyülés a tagok csekély száma miatt deczember 21-én határozatképtelen volna, ugy az a jelentkezők számára való tekintet nélkül 1919. évi december 28-án tartatik meg.

A mérleg az üzletben kifüggesztetett.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Tiszta haszonról való rendelkezés.

Rákosszentmihály, 1919. évi deczember hó 3.

Az igazgatóság.

Hivatalos rész.

Értesités.

Értesitem a kereskedő urakat, hogy a petróleumjegyek 5 sz. szelvénye egy dcl. petroleumra válthatók be.

Az egyesitett élelmezési jegyeken lévő 27, 28 és 29 számu só szelvényre egyenként 10 dkgr. só adható, a három szelvény egyszerre is beváltható.

Rákosszentmihály, 1919. deczember 4.

Krenedits előadó.

Fontos értesités.

Értesitem a kenyérárusitással megbizott kereskedőket, hogy f. hó 5-től kezdve a kenyérkiosztás ellenőrzés mellett a következőképen történik.

A kenyérkiosztás az egész község területén naponta d. e. 11 órakor kezdődik, amikorra minden üzletben megjelenik az ellenőrzéssel megbizott helybeli karhatalom egy tagja, aki a kiosztásnál jelen lesz.

Kenyeret csak törzslap felmutatása mellett — csakis rákosszentmihályi lakosoknak — jegyek ellenében szabad kiadni és pedig családonként 5 személyig fél kenyeret, 5 személyen felül egész kenyeret.

A kenyérkiosztásnál azok kaphatnak elsősorban kenyeret, akiknek novemberi jegyük van.

A novemberi jegyekre szelvényenkint 28 dkg. kenyér adandó, vagyis egy kenyérért 8 szelvény vágandó le.

A december 1-től 10 ig szóló jegyekre csak fele mennyiség adandó vagyis szelvényenkint 14 dkg. egy kenyérért tehát 16 szelvény vágandó le.

Figyelmeztetem az elárusitókat, hogy jelen rendelkezéseket annál is inkább tartsák be, mert ellenkező esetben az árusitásból kizáratnak és szigoruan megbüntetettnek.

Rákosszentmihály, 1919. december hó 4-én.

Krenedits előadó.

Eladó! Gyökeres Szőlőoltvány sima és „ Magántermók Amerikai vesszők Gyümölcsfák és Boroshordók.
Molnár Mihálynál Abaujszántón.
Árjegyzék ingyen. — Keresek gazdasági és kerti magvakat, mézet és méheket.

Simkovics Erna bluz- és pongyola- különlegességek
BUDAPEST, IV.
Rendkivüli olcsó árak. Kecskeméti-utca 9.

Gallérok, kézelők tisztitását 8 nap alatt legszebben készitjük
sima, fényes, hófehér.
ADRIA SZAB. GALLÉR ÉS KÉZELŐ TISZTITÓ GYÁR BUDAPEST, VIII. HUNYADY-UTCZA 12.
Rákosszentmihályi gyüjtőtelep: József-utcza 31.

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák
LIPCSEI VILMOS divatáruházában
Budapest, VI. Kigyó-tér 6. szám.

Cégemnél a szokásos
karácsonyi vásár
deczember hó elején kezdődik.
Jó lelkiismerettel mondhatom: a mai kedvezőtlen árviszonyokhoz képest áraim aránylag olcsók.
Az ez alkalommal eladásra kerülő ruhaanyagok: női ruhakelmék, férfiöltöny-szövetek, flanellek, barchetek stb. minőség tekintetében mind gondosan vannak megválogatva s igy abban a kedvező helyzetben vagyok, hogy a t. közönségnek a fizetett árakért bizonyos ellenértékkel szolgálhatok.
Szénásy Gyula
Budapest, IV., Kristóf-tér 4. szám.

Hauser Árpád órás-m. ékszerész okleveles elektrotechnikus
Rákosszentmihály, Rákóczi-utcza 16.
Elvállalja órák és ékszerek javitását, villamos világitás és villamos csengő bevezetését.

Szövetkülönlegességek. Egyenruha és Breeches nadrág specialista
PETROVITS ÉS TÁRSA
polgári és katonai szabók
Budapest, IV. kerület, Kigyó tér 1. szám
(Királyi bérpalota) Telefonszám 1—36.

Kertész női divatháza
Budapest, IV. Váczi-utcza 8. szám.
o Bluzok, Pongyolák, Ruhák, o
Costümök, Felöltők, Szőrmeáruk.

Száraz tüzifa rendelhető azonnali szállitásra
Neudörfer Józsefnél, Csömöri-ut 99.

RÁCZ DÁNIEL

Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és műtermei

Sürgönycim: „Roberácz" Telefon: 167-02. *BUDAPEST, IV., Kigyó-utca 2. sz.*

Jaut Róbert villamberendezési vállalata Rákosszentmihály, Rákóczi-utca 11.

Villamos körték, lámpák kaphatók.

Holzer divatháza Bpest, IV. Kossuth-Lajosu. 9. Külön női fehérnemü osztály

Deisinger Testvérek cégnél Budapest, Ferenciek-tere 1. (Királyi bérpalota)

1 kg. kávé 72 K — 1 kg. tea 150 K — 1 liter rum 50 K

Haris, Zeillinger és Társa

a „kék csillaghoz"

Budapest, IV. Váczi-utcza 16. sz.

Telefon 10-55.

Vászon és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk. Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben saját gyártmány. — **Menyasszonyi kelengyék,** selyem szoknyák és harisnyákban dus választék, *kívánatra mintákat küldünk.*

Zwieback Lajos és Testvére

Budapest, IV. Váczi-utcza 14. szám.

Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját műhelyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

KEMÉNY, KALLÓS, HERCZOG

selyem-, szövet- és női-divat áruháza

Budapesten, IV., Kossuth Lajos-utcza 2.

KERTÉSZ TÓDOR

Budapest, VI. Kristóf-tér.

Jó minőségü FOOTBALLBŐR gummi betéttel ismét kapható.

SALZER J. reklámczikk gyára. Naptárak és cukrászkellékek gyára

Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.

Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

Sneidig EGYENRUHÁKAT

olcsón és jó minőségben szállitanak

BLUM és TESTVÉRE egyenruha szállitók

Budapest, IV. Váczi-utcza 31—33. Piarista épület.

Alapitva 1864-ben.

Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor

Budapest, IV. ker., Ferdinánd bolgár király-ut 4.

Csemege. Füszeráruk. Halak.

A Budapest—Cinkotai Hév. végállomáson lévő

könyv- és hirlapüzlet

tisztelettel ajánlja dusan felszerelt raktárát:

könyv-, levélpapir és irószer-ujdonságokban.

További támogatást kér illő tisztelettel:

Rosner Hugó.

VILLAMOS-THERMOFOR

áramszabályozóval

Árjegyzék ingyen!

NAGY KÁROLY

BUDAPEST, IV. KIGYÓ-TÉR 1.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.

NAGY IMRE virágnagykereskedő Budapest, IV., Fővám-tér 6

(a központi vásárcsarnok átellenében.)

A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.

Modern kertészeti telepem: II., Pasaréti-ut 64.

Grünvald és Váhl

saját készitményü menyasszonyi kelengyék fehérnemüek és vászonáruk raktára. Különlegességek: Blousok és pongyolákban

BUDAPEST, IV. VÁCZI-UTCZA 26. Telefon 98.

Dona Döme és Tsa

papirkereskedése, a poprádi gyár raktára

Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.

Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceántengerentuli levélpapirt,** valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

Telefon 79—33. *Női kalap-különlegességek* *Telefon 79—33*

Virányi J. *női kalap gyára. Kalapformázás, festés és diszités elfogadtatik.*

Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3. szám.

CZIRING ÁRMIN

Budapest, Deák Ferenc-utcza 19. szám.

A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve! Kizárólag sajátkészitményü szücs- és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

GUTTMANN BÉLA

kötött- és szövöttáru nagykereskedése

K. ronaherceg-u. 6. sz.

Női-, férfi- és gyermekharisnyák. Kötött és szövött keztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Magyar Világ kávéház
Budapest, Kossuth Lajos-u. 18.
Az előkelő közönség, valamint külföldiek és vidékiek találkozó helye. — Hideg és meleg vacsora.

Aranyvirág kitünő jó levélpapir discrét boritékkal. Kapható: SZÉNÁSY BÉLA papiráruházában Budapest, Ferenczieк-tere 9.

Telefon József 55 85.
Stepanek Antal
orvosi műszer-, kötszer- és orthopädiai gépek gyára
Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 49. szám.
Készíti az összes orvosi műszereket és betegápolási cikkeket. Mint: mülábakat, támgépeket, sérvkötőket, haskötőket és görcsér elleni harisnyákat.

Jung Péter csemege-áru nagykereskedés
Budapest, IV. Fővám-tér 6. szám
központi vásárcsarnokkal szemben.
Konzervek, sajtok, likőrök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Hölgyeket nem, de férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával **öltöztet**
a Platschek Áruház
Budapest, IV., Károly-körut 28.
Elsőrendü minőségek. Szigoruan szabott árak. Kérjen árjegyzéket!

Uri-, női-, és gyermek-fehérneműek, zsebkendők, harisnyák, pongyolák, törülközők, kötények stb.
VILCSEK VILMOS
vászon- és fehérnemü-áruházában.
Budapest, IV. Kecskeméti-utcza 9.

KELETI J. orvosi műszer- és testegyenesitő gépek gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

RÉTAY és BENEDEK
Budapest, IV., Váci-utca 59. sz.
Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.
Szállitunk: Oltárokat, szószékeket, urkoporsókat és teljes templomi berendezéseket. Elvállalunk bármely restaurálási munkát, templomok kifestését és kikövezését. Raktárunk dusan fel van szerelve házi és templomi használatra való finom viaszgyergyákkal, égőolajjal, tömjén és füstölőszénnel. — Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere cikkek
Szemere Gáspár Budapest, IV. ker., Deák Ferenc-u. 6.

LÁSZLÓ és FEKETE
NŐI- ÉS FÉRFI DIVATKELMÉK ÁRUHÁZA
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 14-16.
Ezuton értesiti a czég a vevőközönséget, hogy külföldi női- és férfiszövetek, selymek, valamint pongyola-czikkek nagy választékban már raktáron vannak.

RADÓ ALADÁR
bluz- és pongyola divatáruháza
Budapest, IV., Kristóf-tér 6.

Velour és filz férfi és női kalapok alakitását legszebb kivitelben készíti: **Lőwy kalapgyár**
Budapest, VII. Károly-körut 9.
(Hadik-palota) az udvarban.

SZÉKELY és TÁRSA
Budapest, IV. Muzeum-körut 9. sz.
szab. saját készitményü
„ludtalpfüzők"
Czipők már érkeztek raktárra.

VARGA SÁNDOR
füszer és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. (A szobor előtt.)
Ajánlja mindig kitünően felszerelt üzletét, mint szolid bevásárlási forrást. Már érkeztek keresett élelmiczikkek, csemegék, sajtok és gyümölcsök.

BETEGÁPOLÁS. Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyenészeti gépek, mülábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis
Fischer Péter és Társa részv.-társ. czégnél
most IV. ker., Kálvin-tér 3. szám
szerezhetők be. — Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.
Telefon 958. Alapittatott 1856.

Neuwald Illés utódai könyvnyomda Bpest, VIII., Üllői-út 48. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné.

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, december 14. 28. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.
SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utca 37.**

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár: Egész évre **48.— K.**
Fél évre: . . **24.— „**
Negyed évre: **12.— „**
Egyes szám ára 1 korona.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Mulatunk . . .

(Levél a szerkesztőhöz.)

Ha végig megyünk a községen, minden vendéglőben tánciskolát hirdetnek, a mulatságok pedig az erre alkalmas helyiségekben ugy kergetik egymást, mint áprilisban a napfényes idő a zuhogó záport.

Még fel sem ocsudtunk az egyik meglepetésből, még ki sem pihenhette a közönség az egyik mulatozás fáradalmait, már csábit a plakát a másik dinom-dánomra, igérve minden jót és tánczot — reggelig. Mi ez, hölgyeim és uraim? Mit jelent ez, t. szerkesztő ur? A ház ég a fejünk fölött, emberek százezrei állanak minden kereset és munka nélkül, a végekről bus, megkinzott magyarok tömege özönlik az ország szive felé, szemükben sir a nyomor és a hazátlanság keserüsége ül a sziveikben, a férfiak és asszonyok hosszu sora reggel 2 órakor elindul a nyirkos ködben, vagy dermesztő hidegben, hogy sokszor eredménytelenül kenyérért sort álljon — és mi tánczmulatságokat rendezünk reggelig. Mi ez, ha nem ironia?

Szól a muzsika és — korog a gyomor. Holbein haláltánczát járjuk eszeveszetten és a tánczolók feje felett denevérszárnyaival végigsuhan az enyészet angyala.

Ugy csinálunk, mint az elkeseredett paraszt, akinek minden reménységét, szép termését elveri a jég. Kirohan ő is egy hadaróval és veri a kalászt orditva: „Hadd lássuk, Uram Istenem, mire megyünk ketten!“ Az Isten sujtó keze még talán sohasem látogatta meg annyira e szerencsétlen országot, mint most — és itt patakokban folyik a bor és bántóan, fülsértően sok zene hallatszik.

Nem akarok filiszter lenni és nem mondom ezzel azt, hogy jótékonyczélra ne rendezzünk müsoros estélyt, hiszen annyi szegényebb honfitársunkon kell segitenünk, hogy azt sem tudjuk, merre és kinek adjunk. Lépjen e nemes czél érdekében sorompóba minden agilis, tehetséges ember, hogy az erre a czélra adakozó közönség ellenértéket kapjon — de hölgyeim és uraim — ne ropjuk a tánczot reggelig, ne dőzsöljünk, hanem forditsuk tekintetünket hazánk kétségbeejtő állapotára, ne fulladjon minden nemes szándék tivornyák gőzébe, ne törjön meg minden akarat a divatos tánczok, léha örömök és a részegség mindent elpusztitó légkörében. A Kaszinó vezetősége pedig, — melynek önzetlenségében és szolgálatkészségében nem kételkedem, — ne engedje át helyiségeit minden vállalkozásnak, melyben nincs elegendő garanczia arra nézve, hogy a hirdetett előadás elég erkölcsi sullyal bir-e és hogy a jótékonyczél érdekében lefolyt mulatság csakugyan juttat-e elegendő anyagi támogatást embertársaink szükölködő részének?

Az a kép, ami hétköznapon a Kaszinóba betévedt polgárt fogadja — elszomoritó. Az asztalok és székek szanaszéjjel, hideg, barátságtalan, rossz szagu helyiségek, a padlón és — horribile dictu — a falon a tegnapi, tegnapelőtti és Isten tudja, hány nap előtti mulatozások nyomai. Sehol egy hirlap, (illusztrált lapról nem is szólva), pedig legalább egy pár bel- és külföldi lapnak helyet kellene foglalni a Kaszinó asztalán. Még a helyi lapnak sincs nyoma, sajnos, régi szokás szerint elviszik maguk a vendégek. Ezt a tolvajlást minálunk nem szokták büncselekménynek tekinteni, pedig egy cseppet sem egyéb. (Ez a szokás különben a legnagyobb magyar vidéki városban, Pesten is szokás, ahol már hétfőn a legszebb illusztrációk hiányzanak a külföldi képes lapokból.)

Csak egy ujságot fedez fel a szorgosan kutató szem: a „Fidibusz“-t. Ehhez nem kell kommentár.

Józanodjunk ki egy kissé, hölgyeim és uraim, — amig nem késő. Az ország temetéséhez ne játszassunk polkát vagy one-stepet és amikor gyászba kell öltözni, ne viseljünk rikitó pojáczaruhát.

Volna még egypár szavam a müsoros estélyekre vonatkozólag is. Manapság szinte ugy látszik, hogy itt nem érzi jól magát az, aki egy héten legalább egyszer nem „mükedvelt“. A müsoros esték egymást érik és ebből következik az is, hogy a szereplők (rövid idő állván rendelkezésükre) nem nyujtanak olyan gondosan előkészitett előadást, mint ahogy elvárná az ember. Sok az eszkimó és kevés a fóka. Sok az előadás és kevés a jó, csiszolt összjáték. A darabok előadása általában véve selejtesebb, mint a háboru előtt és a háboru

Lapunk mai száma 10 oldal.

tartama alatt előadottak. Azt hiszem, okosabb volna valamivel kevesebbet produkálni, de sokkal jobbat nyujtani. A belépődijak is igen magasak, mert ez a speciálisan tisztviselő társadalom nem birja az iramot. Szegények vagyunk — legyünk már végre őszinték — és ne essünk nagyzási mániába.

Ha 20 koronát kérnek egy személy belépődijául és hozzávesszük a vacsorát és egyéb kiadni valót, olyan összeget kapunk, mely horribilisnak mondható egy estélyért. A régi mükedvelő előadások belépődija minimálisan csekély volt és mégis tekintélyes összeg jutott jótékonycélra. Ezenkivül a környéken hiressé tették mükedvelőinket. Igen szép dolog utóbbi időben az az igyekezet, hogy az estelyek rendezősége minél több fővárosi müvészt léptet fel, ezt a jelenséget azonban két szempontból tehetjük kifogás tárgyává. Először müvészi szempontból, másodszor anyagi szempontból. Müvészi szempontból vizsgálva a dolgot rájöhetünk, hogy ezért a belépődijért bármely fővárosi szinházban, vagy mulatóban nagy müvészeinket olyan együttes keretében, oly egységes hatásban élvezhetjük, mellyel a mükedvelői keretben való müködésük össze nem mérhető. Ők nem szállanak le a mükedvelők nivójáig, viszont ezek nem tudnak felemelkedni az ő müvészetük szinvonaláig. A müvészi hatás itt tehát már gyöngül és az előadás egységes hatását lerontja.

Az egy-két előadott kuplé, szavalat, vagy ének azonban meglehetősen sokba kerül, tehát anyagi szempontból ezek a vendégszereplések nem előnyösek. Közönségünk akkor is szivesen áldoz a jótékonyczélra, ha csak mükedvelők töltik ki a müsort, de — és itt ujra utalok az előbb elmondottakra — kevesebbet adjunk, de sokkal jobbat. Az idegen vendégszereplők fellépése következtében tehát jótékonyczélra lényegesen kevesebb jut, szóval „sok bába közt elvész a gyermek."

Ezeket kivántam k. Szerkesztő ur elmondani, a szivemen feküdtek ezek a szavak és ha egy kissé gondolkozunk rajta, talán mégis csak kijózanodunk és levetjük a duhaj virtus ősi maszkját és rálépünk arra az utra, ami a kedélyes, szolid mulatsághoz, az uri emberekhez illő disztingvált összejövetelekhez vezet, megtaláljuk a lélek felfrissitésének, a jókedv kellő mederbe szoritásának azt a módját, amely ezekben a vészterhes időkben a minden kulturtörekvést és nemes jótékonyságot önzetlenül támogató, józan magyar, uri emberek társaságához egyedül illő. *Figyelő Gábor.*

Elsőrendü fűszerek, csemegék, italok. Karácsonyi czukorkák teasütemények, felvágottak. Naponta friss sonka, sajtok. Likőr különlegességek. Hirneves Dietzi és egri borok, az állami mintapincze borainak lerakata, Tokaji aszu borok. Pezsgők.

Kerner Emil fűszer és csemege kereskedő

Rákosszentmihály, Rákosi-ut 45. szám

Horthy Miklósné a rákosszentmihályi gyermekek védnöke.

Nagyszerü eredményt ért el lelkészünk, Csizmadia Gyula, Muzsik Zoltán százados, Holló Ágoston és Váczy Gyula tanitó támogatásával. Megnyerték a rákosszentmihályi amerikai gyermeksegitő akczió fővédnökének Horthy Miklósnét, a fővezér feleségét, aki a nemescélu vállalkozást hathatós támogatásába vette, sőt még arra is reményt nyujtott, hogy alkalmilag látogatásával is megtiszteli községünket. A gyermeksegitő akczió most már több heti odaadó munka után, melyet a kellő előkészités követelt, teljes eredményre vezetett. Hétfőn, deczember 15-én megkezdik az ebédosztást, a sok akadály sikeres elháritása után.

A lelkes mozgalom, amelyet az akczió felkarolása érdekében társadalmunk minden rétege magáévé tett, az elmult hetekben intenzivitásában csak fokozódott. Az előkészületek során a tüzelőanyag költségeinek megszerzése czéljából 100 drb gyüjtőivet bocsátottak ki, amelyeken már eddig is pár ezer korona gyült össze. Az orvosi vizsgálatra, amelyet szivességből Keresztes István dr. h. községi orvos és részben Herczegh József Iván dr. végzett, közel ezer gyermek jelent meg.

A sorozó lapokon feltüntették a gyermek nevét, életkorát, lakását, testsulyát és magasságát, valamint fejlettségi és tápláltsági fokát. Ezeket az adatokat a tanitónők töltötték ki. A női tábor péntek esti összejövetelén — önként jelentkezéssel még kiegészithető — hölgybizottság alakult, amely a főzést, az étel kiosztását vezeti, továbbá a felügyeletet és ellenőrzést gyakorolja a kifőző helyeken. Ezek első sorban az iskolák lesznek, („Csengős-ház" a Szentkorona-utczában és az „öreg iskola" a Csömöri-uton) de néhány szünetelő vendéglő felajánlott helyiségeit szintén igénybe veszik. A gyengén, vagy rosszul tápláltak osztályába sorozott gyermekek ebédjegyüket már nagyrészt megkapták. Nagy gondot okozott az alkalmas kifőző helyek megszerzése és a konyhák felszerelése. Néhány katonai tábori konyhát kilátásba helyeztek, Zirmann Jánosné üstöt ajánlott fel, mások egy-két nagyobb edényt. A gyermeksegélyző akczió központjában Csizmadia Gyula, Holló Ágoston és Váczy Gyula kieszközölték a napokban, hogy egyenlőre 700 gyermek részére a négyheti ebédanyagot kiutalták. Kern János s a Nádler és Weisz cég a jótékonyczél érdekében dijmentesen szállitották ki a 30 mm. élelmiszert és a község által átengedett raktárban helyezték el. A négy hétre kiutalt és beraktározott mennyiség a következő: 15 zsák nullás liszt, 8 zsák bab, 5 zsák czukor, 1 láda kakaó, 25 láda kondenzált tej, 9 zsák rizs és 130 kg. szalonna. Nem érdektelen a heti étlap sem: hétfőn tejben rizs és kakaó, kedden rántott leves és babfőzelék fehér kenyérrel, szerdán morzsás metélt és kakaó, csütörtökön reszelt tészta tejben és fehér kenyér, pénteken mint hétfőn, szombaton pedig bableves és zsemlye-gombócz töpörlyüvel. Az Anna- és Árpád-telepen most folyik a jelentkezés, ugy hogy a közeljövőben már ezer gyermek élvezheti az akczió áldását.

A főzőüstök megszerzésének gondját azonban nem lehetett olyan könnyen elvetni, mint remélték. A Nagyasszonyhoz kellett végre is folyamodni, a fővezér feleségéhez, ki nemes szivének, igaz magyar lelkesedésének és uri áldozatkészségének minden magyar ügyben és minden igaz emberbaráti czélért bőséges tanubizony-

ságát adja. Ő hozzá fordultak a szentmihályi akczió vezetői és kérelmük nem maradt eredménytelen. Nyomban elrendelte, hogy négy darab katonai főzőüstöt és mozgókonyhát küldjenek ki automobilon községünkbe s nemcsak mindennemü támogatását megigérte, hanem bár társadalmi munkával valósággal agyonhalmozzák, mégis a szentmihályi gyermeksegitő akczió fővédnökségét is készségesen elfogadta.

Most már nem kell aggódni a gyermekeinkre olyan áldásos akczió sikere felől. Hiszen a magyar nemzet legfőbb reménye ma, ezekben a szomoru időkben Horthy Miklós, a magyar társadalom legelső vezére és védőangyala, a Nagyasszony — Horthy Miklósné.

Mikulás.

Rákosszentmihály közönsége nem panaszkodhatik. Ha a hiányos villamosközlekedés miatt nem látogathatja a pesti szinházakat és mulatókat, bőven kárpótolhatják érte fáradhatatlan mükedvelőink.

Szombaton este a Nagykaszinó összes helyiségében a Rafc tartotta meg Mikulás-estélyét. Bár jó müsor kecsegtetett, a közönség csak a terem felét töltötte meg.

Az estélyt Farkas Elek ünnepi beszéde nyitotta meg, rámutatva a Rafc müködésére. Beszéde eszmei tartalmát a rákövetkező ügyes élőkép érzékitette meg: a magyar társadalom minden egyes osztályának megszemélyesitői békés egyetértésben, együttmöködésüket kézszoritással pecsételik meg,

Az élőkép bemutatása alatt a közönség emelkedett hangulatban a Hymnuszt énekelte.

Matheidesz Alice igen szép tiszta tonussal és érzéssel énekelt egypár Ányos- és Kondor-nótát, majd pajkos közvetlenséggel néhány kuplét adott elő. A zenekiséretet p. Polner Ernő és Enyetér István látták el. Sziklai Benő a Király-szinház tánczos komikusa pompás tánczaival igen nagy tetszést keltett. Meglepetés volt a müsoron kivüli szám, amennyiben a közönség nagy örömére rövid két hét alatt már másodszor gyönyörködhetett Szende Ferencz operaházi tag csengő baritonjában. Kisérő hiányában saját maga ült a zongorához és elmondhatjuk, hogy éppen olyan kiváló kisérő, mint amilyen elsőrangu énekes. A közönség szünni nem akaró tapsait sok ráadással köszönte meg.

Három egyfelvonásos vigjátékot kaczagott végig a közönség. A két elsőben (A kék kalap és Erneszt) Csabány Jancsi, Pintér Vilma, Csabány Muci, a fáradhatatlan Kiszer Guszti, Farkas Bandi, Bognár Lajos, Szabó Géza, Madarász Ila és Hölzl Károly nyujtották mükedvelői tehetségük legjavát. Az utolsó darab (Láthatatlan ember) sikerült a legjobban. A közönség állandó feszült érdeklődése és derültsége egy pillanatra sem csappant és a darabot az összhangolt eggyüttes, (Pender Kálmán Farkas, Penderné és Kersmann József) igen gördülékenyen, gondos előadásban hozta szinre. A konteranszié szerepét Pender K. Farkas látta el.

Az étkezőhelyiségek sarkaiban sátrak állottak, a melyekben jótékonyczélra pezsgőt, virgácsot, süteményt, bazárárut és trafikot árultak a hölgyek. Az est rendezésén főleg Csabány Jancsi és Falk Henrik fáradoztak. A rendezőség csinos tánczrenddel kedveskedett a hölgyeknek.

Egészben véve sikerült est volt és a tánc reggelig tartott.

A szorgalmas „Thália“ társulat, mely részben mükedvelőkből, részben leendő hivatásos szinészekből áll, a Teichner-féle vendéglő szinháztermében tartotta mikulásnapi előadását az Ehmann-telepi róm. kath. templom alap javára. A jótékonyczél. valamint az előadott darab népszerüsége (közkivánatra másodszor Szirmai operettjét „Gróf Rinaldo“-t adták), meg a Mikulás napi jókedv igen uagyszámu közönséget gyüjtött össze.

Tekintve az előadott darab óriási nehézségeit és egyes szereplők indispozitióját az operett jó előadásban került szinre, ami Endrei Géza rendező és Havlin Károly karnagy rutinos munkájának köszönhető.

Előadás után társas disznótoros vacsora volt, amelyen nem kevesebb, mint 200 adag fogyott el. Volt azután még mindenféle jó. Tombola, világposta és amerikai árverés, amelyen összesen 16 kg. olvasztott zsirt sorsoltak ki. Nyertesek lettek: Zagyva igazgató, Schorm Boriska, egy bolgár kertész és dr. Pauker. Érdekes tévedés történt egy virágcsokorral, ami most már inkább örvendetes, mint sajnálatos. Egy urhölgy ugyanis Kapás Bözsikének, a Thalia társulat tagjának csokrot küldött. A küldönc (egy kis fiu) a névjegyet elvesztette és miután hasztalanul kérdezték és kutatták, hogy kié a csokor és ki küldte, az élelmes rendezőség a csokrot is elárverezte a templom javára.

A csokor 200 koronáért kelt el és igy ezt az összeget Kapás Bözsike jótékonyczélra szánt adományának tekintik és könyvelik el. A tánez rendezése Petykó Róbert okl. tánczlanár és a budapesti Saskör tánczlanárának érdeme. A zenét katonazenekar szolgáltatta.

Meg kell emlékeznünk még arról, hogy a vacsorához a sertést Puczkay Márton mérsékelt áron szállitotta, Élő Vince és Schorm Sándor pedig teljesen dijtalanul dolgozták fel. A tüzelőanyagot Frey József fakereskedő dijtalanul bocsátotta rendelkezésre, a sütésfőzést pedig Teichner Jakab és neje minden ellenszolgáltatás nélkül végezték. A rendezőség ezuton is köszönetét fejezi ki nemes áldozatkészségükért. Az estély pompásan sikerült, ami Forgács Gyula, Nagy Gellért, Kiss József és Bejczi József fáradhatatlan agilitásának tudható be. A tánc reggeli 8 óráig tartott. — Miután a jótékonyczél érdekében az adományok még mindig folynak és igy a rendezőség az elszámolást még nem tarthatta meg igy kénytelenek a nyilvános nyugtázást a jövő hétre halasztani.

Itt emlitjük még meg, hogy a Thália társulat e héten két előadást tart, még pedig szombaton, amikor közkivánatra a „Vándor fecskék“ c. operett kerül szinre és vasárnap, amikor nagy kabaréelőadást rendeznek mindkét napon este 7 órai kezdettel. — *fg* —

MAGYAR ARNOLD
NŐI és GYERMEKRUHA SZABÓ
Rákosszentmihály, Kossuth Lajos-utcza 30.
Elvállal mindennemü angol és franczia női ruhákat ugyszintén fiugyermek és leánykaruhákat.
Alakitást és javitást elvállalok.

Mérnököknek tökéletes univerzális müszer **eladó** czim a kiadóban 3000 U. jelige alatt.

Zsupszalma eladó **Magyar Ferenc** Rákosszentmihály, József-utca 46.

Tagjainkhoz.

A letünő gyászos esztendő megtanitott bennünket arra, hogyha nincs a nemzetnek megbizható hadserege, a gyilkosok és gonosztevők kerülnek uralomra s a jóravaló polgárnak még az élete sincs biztonságban. A nemzeti hadsereg katonái hozták vissza nyugalmunkat, a becsület és tisztesség uralmát. Azóta dolgozhatunk biztonságban, mióta a nemzeti hadsereg tapraállt s a magyar polgárság örömrivalgása közt küldi előre őrségeit hazánk mind több városába és községébe.

Hálával és szeretettel tartozunk a nemzeti hadsereg iránt, mint az életveszélyből menekült ember őrangyala iránt. De a hála és a szeretet nem elég, mikor hazaszeretetén és erős akaratán kivül — ugyszólván semmije sincs a mi hadseregünknek. Mikor télviz idején talpraállltak Horthy Miklós vitéz katonái és egészségüket koczkáztatják, mi valamennyien, akik az ő védelme alatt nyugodtan folytathatjuk napi munkánkat, tehetségünk szerint pénzadományunkkal járuljunk hozzá a magyar haderő föntartásához s a hősök árváinak és özvegyeinek hathatósabb segitségéhez.

A Hangya 100.000 koronát szavazott meg erre a célra. Felkérjük tagjainkat, hogy ki-ki tehetségéhez képest ugyancsak adakozzék.

De nem csupán pénzadományokra van szükség, hanem fehérnemüre is. Tudjuk, hogy a háboru alatt rendkivül megfogyatkozott a fehérnemü minden házban. Azt is tudjuk, hogy az elmult 10 hónap alatt a forradalmi hatóságok sokszor zaklatták a polgárságot fehérnemü-rekvirálással, s az elrekvirált ruhával sok visszaélés történt. Mikor azonban arról van szó, hogy válaszszunk: élet- és vagyonbiztonságunkat, vagy néhány fehérnemüből egyet vagy kettőt adjunk oda s ez a ruha nem holmi martalócbandának, hanem a négyszáz év óta várt önálló magyar hadseregnek kell, akkor nincs helyük kifogásoknak és kétkedésnek. Tagjaink nem fogják rossz néven venni, ha pénzadományokon kivül fehérnemüt is kérünk derék katonáink számára.

Az adományokat kérjük üzletünkben leadni. A pénzadományokat a Hangyához, a fehérnemüeket pedig a Magyar Asszonyok Szövetségéhez (Budapest, Mária-utcza 7.) fogjuk továbbitani.

Az adományokat a „Rákos Vidéké"-ben fogjuk nyugtázni. Bármily csekély adományt hálásan veszünk.

A Rákosszentmihályi (Hangya) fogyasztási szövetkezet igazgatósága.

R. SZT. MIHÁLY Telefon 7. (Ehmann-telep) Bercsényi-u. 10.

Oláh József

BUDAPEST Telefon: József 93—59. VII. Tábornok-u. 3.

bádogos és szerelő

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, ugymint: **központi fütést, szellőztetést, légszesz, vizvezeték, fürdőszoba, angol clozet, szivó, nyomó, kézi- és motor-hajtási szivattyukat csatornázások és mindennemü épület-diszmü bádogos munkálatokat. Javitások jutányosan eszközöltetnek.**

Brilliánst gyöngyöt karátját 25.000 kor.-ig
Aranyat, Platinát grammját 25—290 K-ig vesz
Singer Menyhért ékszerész Rottenbiller-utcza 24.
Ezüstöt a legmagasabb napi áron veszek.

HIREK.

Kirabolták a rákosszentmihályi templomot. Szégyenletes és felháboritó gonosztettet követtek el szerdán éjszaka Rákosszentmihályon. Betörők kiemelték sarkaiból templomunk egyik oldalajtaját és behatoltak a sekrestyébe és templomba. Felfeszitették a Szentségház ajtaját és elrabolták a Szentségtartót és az áldoztató kelyhet. Elvittek ezeken kivül négy drága ezüst kelyhet és két nagy ezüst gyertyatartót, melyeket annak idején Pettkó Béla ny. orsz. levéltárnok ajándékozott templomunknak. Ami fémtárgyat találtak a főoltáron, azokat is mind elrabolták. Az istentelen gonosztett nagy felháborodást keltett lakosságunk körében. A csendőri nyomozás teljes erélyel megindult. Elkeseritő állapotok uralkodnak községünkben a vagyonbiztosság terén. Nem akartuk a nyugtalanságot fokozni, de végre is meg kell vallani, hogy egyéb tolvajlások is napirenden vannak községünkben. Alig mulik el nap, hogy valahol baromfit ne lopnának. A keritéseket csaknem nyiltan lopkodják, fákat vagdosnak ki és hurczolnak el. A karhatalom nem képes védelmet nyujtani, a csendőrség elégtelen. Karhatalmi őrjárat jóformán csak a Rákosi-uton látható, ott is rendszerint az uri embereket szólitgatják meg az éjjeli órákban, a vagyonbiztonság dolga azonban elszomoritó állapotban sinylődik. A felsőbb hatóság részéről Karácsonyra kecsegtettek azzal, hogy az államrendőrség gondozásába veszi a főváros egész környékét. A héten Czinkotán folytattak ez irányban előkészitő munkálatokat. Epekedve várjuk, hogy elmuljék a közbeeső két hét, mert ezer bajunk között nem utolsó a nyugtalanság sem, mely megkeseriti életünket.

Ág. h. ev. közgyülés. A rákossentmihályi ev. hivek mult vasárnap lélekemelő istentisztelet után közgyülést tartottak Zirmann János és Blatniczky Pál lelkész elnöklete alatt. A gyülésen rendezték a lelkész járandóságát, alapfizetését 500 koronában állapitva meg. A hitoktatás évi tiszteletdiját 100 koronában szabták meg. A kántor alapfizetése 150 korona. Az egyházközség fedezetlen kiadásainak pótlására gyüjtést inditottak. Ott helyt nyomban 2750 korona gyült egybe a hivek áldozatkézségének méltó dicséretére.

Fa kapható. A község a jövő héten megkezdi a lakosság nagyobb arányu faellátását. Jegy nélkül szállitandó, jó minőségü erdei fát lehet a községházán rendelni előjegyzés utján. A tüzifa árát még nem tudják véglegesen megállapitani, ezért minden métermázsa jegyzésekor 100 koronát kell a megrendelőnek letétbe helyezni. A fa ennél az összegnél mindenesetre olcsóbb lesz. Az elszámolás a szállitáskor történik.

Lappangó kommunisták. Mátyásföldön a héten, szerdán, munkások birtokában három gépfegyvert fedeztek fel a karhatalmi őrség. Neiszer Antal dr. ny. államtitkár vett észre világító pisztolyból eredő rakétafényeket. Utmutatása alapján találták meg a rejtegetett gépfegyvereket. A mult napokban már előbb másik három gépfegyvert kutattak fel Mátyásföldön s igy egyedül ott, a kis területen fekvő, intelligens közönség lakta telepen hat kommunista gépfegyvert találtak. Sokan álhumanisztikus jelszavakkal kendőzött lagymatagsággal kezelik a kommunista-ügyeket és védelmükbe vesznek kompromittált embereket. Erre az irányzatra a legtalá-

a kritika a Mátyásföldön napvilágra juttatott hat fegyver, mely eléggé jellemzi annak veszett a félesz- lőnek gonosztevőit, akiket nem moshat fehérre, bár- ven uj ruhával ékesitik is fel magukat.

Sorozás. A nemzeti hadsereg részére rendszeres zásokat kezdenek. A gödöllői járásban december n kezdődik a sorozás, melyet Rákosszentmihályon mber 20-án tartanak meg. Tizenkét évfolyam kerül alá, a 25—35 évesek, 1883—1894 évbeli születé- . Azokat, akiket a legutóbbi karhatalmi sorozás lmával megvizsgáltak, ezuttal szintén ujra sorozzák, alkalmasoknak bizonyultak, akár nem.

A megszállott járás. A gödöllői járás községeit szombaton éjszaka a nemzeti hadsereg két százada lotta meg és vasárnap délutánig szigoru zár alatt tta. Az eljárást olyan váratlanul és titokban haj- k végre, hogy még a helyi polgári hatóságokat és lybeli karhatalmi alakulatok parancsnokságait sem itették előre, amiből némi bonyodalom keletkezett. a tulzott titkolózás az akczió eredményét is csök- ette, mert a derék székely és zalai katonák nem hették meg a támogatásnak azt a mértékét, amely ül pedig alapos munkát végezni nem lehet. A körül- snak ugyanis kettős czélja volt. Kincstári katonai yakat és fegyvereket kutattak és lappangó kommunis- t és büntetteseket akartak összefogdosni. A hol- rt végigjárták és vizsgálták a házakat. Nem men- el éppen üres kézzel Rákosszentmihályról sem, de na volt érdemes a nagy fáradság a szerzett csekély letért. Községünket már végig kutatták a nemzeti sereg felszerelése érdekében is s igy bizony itt nem található már semmi sem. Néhány embert elfog- kettőt közülök az Anna-telepről hoztak be, azután acz-téren megfőzték az ebédet és délután elvonul- Délig a villamos közlekedés is szünetelt az egész llői és szentmihályi vonalon, ugy, hogy ujságok se ztek a községekbe. Délben azonban megindult a alom s egy ideig még igazoltatták az utasokat, n pedig rendes kerékvágásba zökkent vissza minden.

Hadseregnap Mátyásföldön. A mátyásföldi kar- lom szombaton, deczember 13-án a mátyásföldi rvendéglő helyiségében katonanapot rendez, melyen aré előadás és tánczmulatság fogja a közönséget akoztatni. Az estély védnöke Szurmay Sándor báró rezredes. A rendező bizottság élén Strasser Ulrik limkó László huszárszázadosok, karhatalmi parancs- ok állanak. Belépődij 20 korona.

Rehabilitálás. Maximovits Miklós helybeli lakos- unk ellen magánfeljelentés alapján eljárás indult azon a czimen, hogy ő is kommunista lett volna. estvidéki ügyészség 1919. Au. 2995/9. sz. a. kelt zésében most jogerősen megállapitotta, hogy a fel- ntés bosszu müve volt, a terheltnek tulajdonitott ekményeket a vizsgálat nem erősitette meg s igy ne az eljárást megszüntették. Maximovits tehát teljes tételt nyert, amit örvendetesen veszünk tudomásul.

A karhatalom. A rákosszentmihályi karhatalom vozott a községházáról és a katonai irodákba tette zékhelyét. A karhatalmi testület tagjai közül kivon- a 25—35 éveseket és ezeket a nemzeti hadsereg zi át. A helybeli csoport parancsnoki teendőit egye- Lencz László főhadnagy látja el. Az egész kar- lmi alakulat feje Konrád alezredes, aki szintén Rákosszentmihályon tartja székhelyét. Szó volt arról, hogy ezt a parancsnokságot áthelyezik a járás székhelyére, Gödöllőre, a község előljárósága azonban illetékes helyen azt a kérelmet terjesztette elő, hogy hagyják meg a jelenlegi állapotot. Krenedits Sándor főjegyző és Hauser Gyula biró, kik a község képviseletében a kérelmet előterjesztették, biztató reménységet szereztek.

A közellátás hirei. A november 20—30-ig terjedő időre esedékes czukorszelvényeket beváltják az üzletekben; személyenkint 20 dekát lehet vásárolni. Régen nélkülözött fehérliszt is kapható a megfelelő szelvényekre (deczember 1—14), személyenként 35 deka. Hétfőtől kezdve az esedékes zsirjegyeket szintén beváltatja a község. Az elárusitók megfelelő készleteket kapnak e czélra.

A birtokreform kérdése a pestmegyei gazdasági egyesületben. A Pestmegyei Gazdasági Egyesület legutóbb Keglevics Gábor elnöklésével a belpolitikai reform ügyével foglalkozott, amely alkalommal a pestmegyei gazdaközönség köréből számosan jelentek meg. A birtokpolitikai reformot az értekezlet sürgősnek és elodázhatatlannak jelentette ki és keresztülviteléhez elvben hozzájárult. Tiltakozását fejezte ki az értekezlet ama vádak ellen, hogy a nagybirtokos osztály akadályozza vagy hátráltatja a birtokreform keresztülvitelét. Az egyesület részéről előterjesztést tettek, hogy az ügyek szakszerü tárgyalására szükebbkörü bizottságot delegáljanak Keglevics Gábor elnöklésével. Ehhez hozzájárult az értekezlet és felszólitja a gazdaközönséget, hogy javaslatait a birtokpolitikai reformra vonatkozóan a Pestmegyei Gazdasági Egyesület cimére dec. 10-éig postán küldjék be. A birtokreformmal foglalkozó szükebb bizottság a gazdasági cselédek nyugdijazásával, baleset ellen való biztositásával is fog foglalkozni, valamint a földmives rokkantaknak földhözjuttatásával.

A mostoha gyermek. Egy idő óta divattá vált a közuti vonalakon épugy, mint a helyiérdekün, hogy a kalauzok a vonat elindításával türelmetlenkednek. A Csömöri-ut és Ilona-utcza sarkán levő megállóhely azonban, ugy látszik, még mostohább elbánásban részesül, mint a többi. A környékbeli lakosok állandó panasza, hogy ennél a megállónál a szokottnál is kevesebb ideig időzik a villamos, nem várja meg, mig mindenki felszáll és a kalauz gyorsan felhangzó trombitaszavára sietve robog el a kocsi, nagy bosszuságukra azoknak, akik csak azért maradtak le, mert a kalauz vagy a vezető kelleténél hamarább inditotta el a kocsit. Olvasóink ismételt kérelmét tolmácsoljuk, midőn ezt a panaszt az illetékes körök figyelmébe ajánljuk és a mostoha megállóhely számára több jóindulatot kérünk.

Ujszülött. Kökény Gábor igen régi polgártársunk nagyapa lett. Leánya, Tiszay Istvánné szül. Kökény Margit, a polgári leányiskola érdemes tanitónője egészséges fiugyermeknek adott életet. Az ujszülöttet a László névre keresztelték.

Adomány az Ehmann-telepi templomra. Egy kegyesszivü rákosszentmihályi édes anya elhunyt leánya emlékére 400 koronát adományozott az Ehmann-telepi templom épitésére.

A gyermekakczió a vidéken. Az amerikai gyermeksegitő akczió jótéteményében a környékbeli rákosvidéki községek lakossága is nagy arányokban részesül. Igy például Erzsébetfalván 6500, Kispesten 6300, Pestujhelyen 1400, Ehmann-telepen 500 és Mátyásföldön 325 gyermek kap naponta ebédet a jótékony akczió révén. Kispesten napi 50.000 korona értéknek felel meg a kiosztott élelmiszer. A község ott a költségekhez hónaponkint 17—18.000 koronával járul hozzá.

Az állattenyésztők közgyülése. A rákosszentmihályi állattenyésztők szövetkezete 1920 januáriusában tartja meg közgyülését, mely az egész intézmény jövendő sorsára nézve döntő fontosságu lesz.

Halálozás. Ruppert Ferenc székesfővárosi hivatalnok rövid, de sulyos szenvedés után meghalt Rákosszentmihályon, hol hosszabb idő óta megtelepedett. Özvegye gyászolja.

A szentmihályi kommunisták a biróság előtt. Szerdán kezdte meg a pestvidéki törvényszék Csengey Miklós dr. táblabiró elnöklésével a rákosszentmihályi munkástanács bünügyének tárgyalását. A munkástanács elnöke Schnur Péter lakatossegéd volt, akit társaival együtt Auer dr. államügyész lopással, sikkasztással, személyes szabadság megsértésével és izgatással vádol. A főbünös mellett a vádlottak padján ülnek: Oprea György gyógyszerész, Paxián Péter betüszedő, Kigerl Borbála polg. isk. tanitónő, Kacsóh Lajos nyomdász, Roden János villamszerelő, Rókusz István betüszedő, Varró István máv. váltókezelő, Schneider János géplakatos, Szandovits Rudolf dr. fővárosi kereskedelmi iskolai tanár, rokkant főhadnagy, Adamik Sándor ny. posta- és távirda segédellenőr, Fehér István vasöntő, Szabó Béla épitész, Vizkelety János csendőrőrmester, Gattyán Márton földmives, Nagy Gyula járásbirósági irodaigazgató, Kolek Gyula detektivfőfelügyelő, Hudecz Nándor pénzügyi fogalmazó, Roden Miklós kőmüves, Goldmann Ernő fuvaros, Kruppa Rezső szakszervezeti titkár, Roden Károly vasmunkás, Fort (Farkas) Ferenc dr. szinházi rendező és Csiszér József. A tárgyalásra rengeteg tanut idéztek be, ugy hogy előreláthatóan két hét is beletelik, mire a biróság itéletet mondhat a vádlottak felett.

Uj mozi az Ehmann-telepen. Még a megboldogult Belloni Lipót épitett az Ehmann-telepen, József Főherczeg-ut 11. sz. alatt csinos és ügyes mozit, mely azonban a háboru miatt nem folytathatta üzemét. Özvegye, aki azóta másodszor is szomoru özvegységre jutott, mint özv. Major Mihályné, fiával Belloni Nándorral együtt most rendbehozatja és felujitja az életre való vállalkozást és januárban megnyitja a József-Főherczeg-uti mozit, melyből nemcsak elsőrangu, családias jellegü szórakozó helyet akar csinálni, hanem kulturális hivatással is értékessé kivánja tenni. A kitünően felszerelt és izléssel berendezett helyiségben csakis magas szinvonalu, válogatott filmekből állitják össze a változatos müsort. Állandóan dus büffé is fog a közönség rendelkezésére állani. A derék vállalkozás iránt már most széleskörü érdeklődés nyilvánul.

Anyakönyvi hirek. 1919. nov. havában házasságot kötöttek: Kremsner Ferencz és Brinkmayer Margit, Csiszár Béla és Kovács Mária, Sreber Armin és Bogen Szeréna, Veres István és Kádár Mária, Ábri Mihály és Wohlfart Mária, Lövei Gyula és Ambró Katalin, ifj. Fidler Mihály és Homor Katalin. Születtek: Juhász László, Tóth Sarolta, Ferencz Terézia, Csuzma Ferenc, Bullada Róza, Jaczina Etel, Kukucska István, Da csik Sándor, Madaras Ilona, Nagy György, Sreer Ilon Meghaltak: Özv. Hatzer Józsefné, Havas Ilona, Heg düs István, Jankovics Jánosné, Góda Istvánné, Rencsi Istvánné, Katona Pál, Popper Sámuel, Javorcsánszk János, Dziaba Jánosné, Tóth Antalné, Schmidlechn Nándor, Riebel József, Németh Mihályné, Albrecht J nos, Várkonyi Etelka.

Legujabb.

A gyermekakczió ügyében utólag értesülün hogy a gyermekek számára csak a két iskolában fo nak főzni, a vendéglőkben ellenben a központ kivá ságára nem. A községi előljáróság az akczió továb vezetésével Csizmadia Gyula lelkész és a központ el terjesztésére Váczy Gyula állami tanitót kérte fel. A ügy érdekében buzgolkodó hölgybizottság pedig bá Podmaniczky Elemérnét és D'Orsay Mária grófn nyerte meg védnököknek.

Gyüjtés a kegyszerek pótlására. Az elrabo kegyszerek pótlására ájtatos hivek nyomban gyüjté kezdettek, mely Gregrovich Józsefné gyüjtőivén már a első napon ötszáz koronát meghaladó összeget eredm nyezett. Balázsovich Zoltánné 100 koronát, egy jólel névtelen pedig 400 koronát adott a károsult templomna Aki az elvetemült tettesek nyomára vezet, az egyházi illő jutalomban részesül.

SPORTHIREK.

RAFC—KSC 4:1 (3:0). Erősen meghendik pelve indult a RAFC az utolsóelőtti bajnoki mérkőz sére. Szerencsére azonban, a beállitott tartalékok der kasan megállták a helyüket. Maga a játék mindvég a RAFC fölényét mutatta s ennek megfelelőleg az ered mény is a RAFC javára dőlt el. A játékosokról szólv Herczeg, Falk s Szabó Géza a régi formájukban mo is derekasan kivették részüket a játékból. Az ellenf csapatát illetőleg az utolsó szentmihályi szereplésü után felkészültebb s erősebb játékot vártunk, noha RAFC 5 tartalékkal állott ki a porondra, állandó fölényben lévő csapatunkkal szemben jelentősebb játé kot s eredményt elérni nem tudott.

A RAFC választmányi ülése. A RAFC választ mánya 1919. dec. hó 17-én este fél 8 órakor a Balaton kávéház különhelyiségében ülést tart, amelyre ugy választmányi, mint az elnökségi tagok p o n t o s meg jelenését okvetlen kérjük, annál is inkább, mert a tárgy sorozat anyagának fontos és sürgős volta feltétlen megkivánja a megjelenésüket.

A RAFC Mikulás-estélyén a következő felülfize tések történtek: Lippe Ödön Sándor 50, Krenedi Sándor és neje 50, Nagy Ferencz 30, dr. Garay Laj 20, Bartos Menyhért 50, Bartos József 50, Spalt Fe rencz és Mátyás 40, Schwartz Ignácz 40, „Rákos V déke" 20 koronát.

A RAFC elnöségi ülése. A RAFC elnökség 1919. dec. hó 14-én d. e. fél 11 órakor a Balaton kávéház külön helyiségében ülést tart, amelyre az el nökség tagjait ezuton is meghivja a *főtitkár.*

Eredj, ha tudsz...

Egy szivnek, mely épen ugy fáj, mint az enyém.)

Eredj ha tudsz...
Eredj ha gondolod,
Hogy bárhol a nagy világon
Könnyebb lesz majd a sorsod hordanod,
Eredj...
Szállj, mint a fecske délnek
Vagy északnak, mint a viharmadár,
Magasából a mérhetetlen égnek
Kémleld a pontot,
Hol fészekrakó vágyaid kibontod.
Eredj, ha tudsz.

Eredj, ha hittelen
Hiszed: a hontalanság oda künn
Nem keserübb, mint idebenn.
Eredj, ha azt hiszed,
Hogy odakünn a világban nem ácsol
A lelkedből, az érző, élő fából
Az emlékezés uj kereszteket.
A lelked csillapuló viharának,
Észrevétlen ezer uj hangja támad,
Süvit, sikolt,
S az emlékezés keresztfáira
Téged feszit a honvágy és a bánat,
Eredj, ha nem hiszed.

Hajdanában Mikes sem hitte ezt,
Ki rab hazában élni nem tudott,
De vállán égett az örök kereszt,
S egy csillag Zágon felé mutatott.
Ha esténkint a csillagok
Fürödni a Márványtengerbe jártak,
Meglátogatták az itthoni árnyak,
Szelid emlékek: eszeveszett hordák
A szivét kitépték,
S hegyeken, tengereken tulra hordták:
Eredj, ha tudsz.

Ha majd ugy látod: minden elveszett
Inkább, semmint hordani itt a jármot,
Szórd a szelekbe minden régi álmod:
Ha ugy látod, hogy minden elveszett.
Menj őserdőkön, tengereken tulra
Ajánlani fel két munkáskezed,
Menj hát, ha teheted.

Itthon maradok én,
Károgva és sötéten,
Mint téli varju száraz jegenyén.
Nem tudom:
Jut-e nekem egy nyugalmas sarok,
De itthon maradok.
Leszek örlő szú az idegen fában.
Leszek az alj a felhajtott kupában.
Az idegen vérben leszek a méreg,
Miazma, láz, orozva rut féreg,
De itthon maradok!
Akarok lenni a halálharang,
Mely temet bár: halló fülekben cseng
És lázit: visszavenni a mienk!
Akarok lenni gyujtózsinór,
A kanócz része, lángralobbant vér,
Mely titkon kuszik, tiz-száz évekig,
Hamuban, éjben,
Mig a keservek lőporához ér
És akkor...

Még nem tudom,
Jut e nekem egy nyugalmas sarok,
De addig, varju a száraz jegenyén:
Én itthon maradok.

Száraz tüzifa rendelhető azonnali szállitásra
Neudörfer Józsefnél, Csömöri-ut 99.

Cégemnél a szokásos
karácsonyi vásár
deczember hó elején kezdődik.
Jó lélekkel mondhatom: a mai kedvezőtlen árviszonyokhoz képest áraim aránylag olcsók.
Az ez alkalommal eladásra kerülő ruhaanyagok: női ruhakelmék, férfiöltöny-szövetek, flanellek, barchetek stb. minőség tekintetében mind gondosan vannak megválogatva s igy abban a kedvező helyzetben vagyok, hogy a t. közönségnek a fizetett árakért bizonyos ellenértékkel szolgálhatok.
Szénásy Gyula
Budapest, IV., Kristóf-tér 4. szám.

Simkovics Erna bluz- és pongyola-különlegességek
BUDAPEST, IV.
Rendkivüli olcsó árak. Kecskeméti-utca 9.

Gallérok, kézelők tisztitását 8 nap alatt legszebben készitjük.
sima, fényes, hófehér.
ADRIA SZAB. GALLÉR ÉS KÉZELŐ TISZTITÓ GYÁR
BUDAPEST, VIII. HUNYADY-UTCZA 12.
Rákosszentmihályi gyüjtőtelep: József-utcza 31.

HUNGÁRIA BUTORÁRUHÁZ
Budapest, VII. Rákóczi ut 74. A keleti pályaudvar közelében
Nagy választék polgári lakberendezésekben. Hálók, ebédlők, uriszoba és szalonokban, konyha, előszoba és lányszobákban. — Olcsó szalongarniturák, cheslónok, diszasztalok, oszlopok, ebédlőasztalok és székek. — **Az összes butorok saját gyártmányuak! — Pontos kiszolgálás! Jutányos árak!** Rákos vidéke bevásárlási forrása.

Hirdetmény.

A törvényes rend és vagyonbiztosság megteremtése és fentartása czéljából a magyar kormány elrendelte a 25—35. évig terjedő évfolyamok sürgős sorozását és behivását!

Sor alá kerülnek a vasuti és bányaüzemek, továbbá a postaszemélyzet kivételével: egyéb kivétel nélkül minden katonailag kiképzett férfiak, kik 25. életévüket folyó évben töltik be (1894. évi szül.), vagy annál idősebbek, de 36. életévüket a folyó évben még nem haladták tul (1883. évi szül.).

Fentiek alapján felhivom az 1894—1883. évi születésü katonailag kiképzett egyéneket sorozásra való jelentkezésre és pedig Gödöllő községházához folyó évi deczember hó 20-án d. e. 8 órára.

Hogy minden a Nemzeti Hadsereg számára megmenthető katonai ruházat és felszerelési anyag ujra a hadsereg czéljára felhasználható legyen, minden katonaköteles birtokában lévő ruházattal és felszereléssel tartozik bevonulni, hogy szolgálati ideje alatt abban szolgálatot tehessen.

Minden katona azonkivül köteles összes katonai okmányokkal és kettő napi élelemmel bevonulni.

A magával hozott teljes ruházatért ruhakoptatási dij fejében naponkint és fejenkint egy (1) kor. 50 fillér térités jár.

A tényleges szolgálat ideje 8 hét, melynek letelte után ujabb turnusokban fel fognak váltatni.

Tájékozásul közhirré tétetik, hogy a fiatalabb évfolyamok (21—24 évesek) behivása tavaszra van tervezve és szolgálati idejük ennek megfelelően hosszabb lesz.

A haza megmentéséről lévén szó, minden fegyverfogható ember pontos jelentkezése és bevonulása hazafias cselekedet.

Felmentések, tekintettel az előre haladott időszakra és a nyolczheti turnusonkénti felváltásra, elvileg nincsenek. Különösen érvényes ez a kiképzett, de a háboru tartama alatt felmentve volt katonai egyénekre.

Felmentések helyett, különösen indokolt és méltánylást érdemlő esetekben, a következő turnusra való elhalasztások adhatók. Erre czélzó kérvények községi előljáróság és járási tisztviselők (főszolgabiró, polgármester) által véleményezve, okmányokkal kellőleg felszerelve, a sorozóbizottság elnökének adandók át.

A sorozási kötelezettség alól való kibuvás 1912. évi 30. törvényczikk idevágó rendelkezések értelmében szigoruan büntettetik.

A behivóparancs iránt tanusitott engedetlenség és az erre való csábitás az 1912. év 30. törvényczikk szerint büntettetik.

Gróf Ráday Gedeon,
ker. kormánybiztos.

Legszebb blúzok, pongyolák és ruhák LIPCSEI VILMOS divatáruházában
Budapest, VI. Kigyó-tér 6. szám.

Anna- és Árpád-telepi határutczn és Csömöri-ut **sarkán 742 négyszögöl telek befásitva, szabad kézből eladó.**
Rákosszentmihály, Mária-u. 2. D. u. 3—4 óra között.

ERDÉLYI fényképészeti műterme
Budapest, IV. Semmelweis-u. 2.

UHER ÖDÖN FÉNYKÉPÉSZ
fényképészeti szaküzletében
Budapest, IV. Koronaherczeg-utcza 2. szám
Elsőrangu fényképező gépek, objektivek, papirok, vegyszerek, lemezek és minden egyéb, a fényképezéshez szükséges anyagok és felszerelések. Amatör munkák kidolgozása a czég műtermében mérsékelt áron. Szaktanácsok és sötétkamra dijtalan

A valódi **Hollandi Három Király Tea**
a legjobb vértisztitó szer.
Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készitmény kapható:
Neruda Nándor-nál Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 10.
Valódi amerikai Withe fogkrém.

Bőrszékipar butorbőrsajtolás, bőrfaragás butorállványok és asztalok
KENDI ANTAL Nagy raktár bőrszékek és karosszékekben. Használt székek átalakitása bőrszékekre olcsó árakban.
Budapest, IV. Semmelweis-u 7.

Budapest szenzáczióját képezik
ELSNER OSZKÁR áruházai
főüzlet IV. Párizsi-utcza 3. sz. Koronaherczeg-utcza sarok.
Nagy választék szalagokban, csipkékben, jabots echarpe, shawlokban és mindennemü divatcikkekben.

PAPEK JÓZSEF
bőröndös és finom bőráru gyártó
Budapest, VIII. Rákóczi-ut 11.
Kizárólag jobb minőségü áruk.

Állandó butorkiállitás **Grosshändler J.**
Budapest, IV. Semmelweis-utca 17.
Háboru előtti készlet: legfinomabb háló-, ebédlő-, uri- és szalon-berendezésekben és igy abban a helyzetben vagyok, hogy még a régi árak mellett szállithatok.

Hauser Árpád órás-m. ékszerész okleveles elektrotechnikus
Rákosszentmihály, Rákóczi-utcza 16.
Elvállalja órák és ékszerek javitását, villamos világitás és villamos csengő bevezetését.

Szövetkülönlegességek. Egyenruha és Breeches-nadrág specialista
PETROVITS ÉS TÁRSA
polgári és katonai szabók
Budapest, IV. kerület, Kigyó tér 1. szám
(Királyi bérpalota) Telefonszám 1—36.

Kertész női divatháza
Budapest, IV. Váczi-utcza 8. szám.
o *Blúzok, Pongyolák, Ruhák,* o
Costümök, Felöltők, Szörmeáruk.

RÁCZ DÁNIEL

Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és műtermei

Sürgönyczim: „Roberácz“ Telefon: 167-02. *BUDAPEST, IV., Kigyó-utca 2. sz.*

Jaut Róbert villamberendezési vállalata Rákosszentmihály, Rákóczi-utca 11.

Villamos körték, lámpák kaphatók.

Holzer divatháza Bpest, IV. Kossuth-Lajosu. 9. Külön női fehérnemü osztály

Deisinger Testvérek cégnél Budapest, Ferenciek-tere 1. (Királyi bérpalota)

1 kg. kávé 72 K — 1 kg. tea 150 K — 1 liter rum 50 K

Haris, Zeillinger és Társa

a „kék csillaghoz“

Budapest, IV. Váczi-utcza 16. sz.

Telefon 10-55.

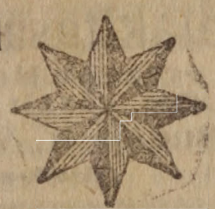

Vászon és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk. Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben saját gyártmány. — **Menyasszonyi kelengyék,** selyem szoknyák és harisnyákban dus választék, *kivánatra mintákat küldünk.*

Zwieback Lajos és Testvére

Budapest, IV. Váczi-utcza 14. szám.

Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját műhelyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

KEMÉNY, KALLÓS, HERCZOG

selyem-, szövet- és női-divat áruháza

Budapesten, IV., Kossuth Lajos-utcza 2

KERTÉSZ TÓDOR

Budapest, VI. Kristóf-tér.

Jó minőségü FOOTBALLBŐR gummi betéttel ismét kapható.

SALZER J. reklámczikk gyára. Naptárak és cukrászkellékek gyára

Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.

Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

Sneidig EGYENRUHÁKAT

olcsón és jó minőségben szállitanak

BLUM és TESTVÉRE egyenruha szállitók

Budapest, IV. Váczi-utcza 31—33. Piarista épület.

Alapitva 1864-ben.

Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor

Budapest, IV. ker., Ferdinánd bolgár király-ut 4.

Csemege. Füszeráruk. Halak.

A Budapest—Cinkotai Hév. végállomáson lévő

könyv- és hirlapüzlet

tisztelettel ajánlja dusan felszerelt raktárát:

könyv-, levélpapir és irószer-ujdonságokban.

További támogatást kér illő tisztelettel:

Rosner Hugó.

VILLAMOS-THERMOFOR

áramszabályozóval

Árjegyzék ingyen!

NAGY KÁROLY

BUDAPEST, IV. KIGYÓ-TÉR 1.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.

NAGY IMRE virágnagykereskedő Budapest, IV., Fővám-tér 6.

(a központi vásárcsarnok átellenében.)

A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.

Modern kertészeti telepem: II., Pasaréti-ut 64.

Grünvald és Váhl

saját készitményü menyasszonyi kelengyék fehérnemüek és vászonáruk raktára. Különlegességek: Blousok és pongyolákban

BUDAPEST, IV. VÁCZI-UTCZA 26. Telefon 98.

Dona Döme és Tsa

papirkereskedése, a poprádi gyár raktára

Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceán-tengerentuli levélpapirt,** valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.

Telefon 79—33. *Női kalap-különlegességek* *Telefon 79—33*

Virányi J. *női kalap gyára. Kalapformázás, festés és diszités elfogadtatik.*

Budapest, IV., Ferencziek-tere 3. szám.

CZIRING ÁRMIN

Budapest, Deák Ferenc-utcza 19. szám.

A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve! Kizárólag sajátkészitményü szücs- és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

GUTTMANN BÉLA

kötött- és szövöttáru nagykereskedése

Koronaherceg-u. 6. sz.

Női-, férfi- és gyermekharisnyák. Kötött és szövött keztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Magyar Világ kávéház Budapest, Kossuth Lajos-u. 18.
Az előkelő közönség, valamint külföldiek és vidékiek találkozó helye. — Hideg és meleg vacsora.

Aranyvirág kitünő jó levélpapir discrét boritékkal. Kapható: SZÉNÁSY BÉLA papiráruházában Budapest, Ferenciek-tere 9.

Telefon József 55-85.
Stepanek Antal
orvosi műszer-, kötszer- és orthopädiai gépek gyára
Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 49. szám.
Készíti az összes orvosi műszereket és betegápolási cikkeket. Mint: műlábakat, támgépeket, sérvkötőket, haskötőket és görcsér elleni harisnyákat.

Jung Péter csemege-áru nagykereskedés Budapest, IV. Fővám-tér 6. szám
központi vásárcsarnokkal szemben.
Konzervek, sajtok, likőrök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Hölgyeket nem, de férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával **öltöztet**
a Platschek Áruház
Budapest, IV., Károly-körut 28.
Elsőrendü minőségek. Szigoruan szabott árak. Kérjen árjegyzéket!

Uri-, női-, és gyermek-fehérnemüek, zsebkendők, harisnyák, pongyolák, törülközők, kötények stb.
VILCSEK VILMOS
vászon- és fehérnemü-áruházában.
Budapest, IV. Kecskeméti-utcza 9.

KELETI J. orvosi műszer- és testegyenesitő gépek gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

RÉTAY és BENEDEK
Budapest, IV., Váci-utca 59 sz.
Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.
Szállitunk: Oltárokat, szószékeket, urkoporsókat és teljes templomi berendezéseket. Elvállalunk bármely restaurálási munkát, templomok kifestését és kikövezését. Raktárunk dusan fel van szerelve házi és templomi használatra való finom viaszgyergyákkal, égőolajjal, tömjén és füstölőszénnel. — Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere cikkek
Szemere Gáspár Budapest, IV. ker., Deák Ferenc-u. 6.

LÁSZLÓ és FEKETE
NŐI- ÉS FÉRFI DIVATKELMÉK ÁRUHÁZA
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 14-16.
Ezuton értesiti a czég a vevőközönséget, hogy külföldi női- és férfiszövetek, selymek, valamint pongyola-czikkek nagy választékban már raktáron vannak.

RADÓ ALADÁR
bluz- és pongyola divatáruháza
Budapest, IV., Kristóf-tér 6.

Velour és filz férfi és női kalapok alakitását legszebb kivitelben készíti: **Lőwy kalapgyár**
Budapest, VII. Károly-körut 9.
(Hadik-palota) az udvarban.

SZÉKELY és TÁRSA
Budapest, IV. Muzeum-körut 9. sz.
szab. saját készitményü
„ludtalpfüzők"
Czipők már érkeztek raktárra.

VARGA SÁNDOR
füszer és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. (A szobor előtt.)
Ajánlja mindig kitünően felszerelt üzletét, mint szolid bevásárlási forrást. Már érkeztek keresett élelmiczikkek, csemegék, sajtok és gyümölcsök.

BETEGÁPOLÁS. Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis
Fischer Péter és Társa részv.-társ. czégnél
most IV. ker., Kálvin-tér 3. szám
szerezhetők be — Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.
Telefon 958. Alapittatott 1856.

Neuwald Illés utódai könyvnyomda Bpest, VIII., Üllői-ut 48. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné.

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, december 21. 29. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.
SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utca 37.**

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár: Egész évre **48.— K.**
Fél évre: . . **24.— „**
Negyed évre: **12.— „**
Egyes szám ára 1 korona.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Karácsony.

Az idő kereke megint fordult egyet és ugy tetszik, mintha karácsony estéjén, az Istenember születésének évfordulóján egy zökkenéssel rövid időre megállana, mintegy nyugvó pontra térne, hogy az emberek áhitattal és valami csodálatos konzervativizmussal ünnepeljék azt meg. Igen, ugy tetszik nekünk, mintha még az idő is pihenőt tartana futásában, hogy a harangok szavára felfigyelhessen és sebtében benézzen a házak picziny ablakain. A természet amugy is pihen s a lekopasztott faágak sötéten meredeznek az égre, nagy csend honol a házon kivül és ezen az estén, az emberiség legnagyobb ünnepén, mindenki otthon keresi a nyugalom melegségét.

Karácsony! Óh, bájos, szép világ, gyermekéveim gyönyörü emlékei, maradjatok körülöttem! Emlékezés tarka pillangói röpködjetek szines szárnyaitokkal, hogy felderitsétek a sivár jelent. Hogy is volt az régen? Ritkán volt az, hogy hó ne esett volna, szép, fehér, puha perzsaszőnyeg, a szánkó csörgős lovaival csakugy siklott rajta. Számláltuk a napokat; — ugy-e, édes anya, még csak háromszor . . . még csak kétszer . . . még csak egyszer kell aludni és azután itt lesz a kis Jézus a karácsonyfával és mindenféle jóval, egy év gyermekgyötrődésének minden tündéri álmával, s a paradicsom maga jött el hozzánk azokon a szép estéken a fütött szobában.

És ma . . .? Mit mondjak erről a világ legszomorubb karácsonyáról, erről az ünnepről, amelyik annyi gyötrődő évnek, kinnal teljes hosszu szenvedésnek sem hozta meg gyümölcsét: a békét?! Nem hozta meg annak a békének még a reménységét sem, amely után ennyi megpróbáltatás árán joggal epekedhettünk.

Kürülöttünk háborgó tenger, kapzsi népek hordája és a magyar már pribékjeit látja, akik osztozni akarnak ruháján. Mindenből kiraboltak és amikor a ránkzuditott iszap félig-meddig lehuzódott, romokat és akkora szegénységet hagyott itt, amelyre csak a tatárjárás után emlékezik a magyar. Igen, az idén a magyar karácsonyfát romok közé állitjuk, diszül a megtört szivek füzérláncát akasztjuk rá és vajjon mik fognak rajta világitani? A magyar szemek! Láttátok e már az emberek szemeit ebben az évben, figyeltétek-e őket, ezeket a szomoru, megtört fényü lámpásokat, a lélek tükrét, az egyéniségek és az ember egész állapotának mécsesét? Oh, én néztem őket, ezt a szomoru, vádoló hadsereget, százával látom őket mindennap, mert csak ezeket nézem. Jaj, de kevés vigat látok, mind csak bánatos, kétségbeesett szem. Bennük ül riadozva a sphinxarczu holnap kérdése, részvét az idegen járom alatt nyögő testvérért, a gyermek kenyérkérése idehaza, a jövő szörnyü reménytelensége, a kezek ökölbe szorulása, a „mindegy“ megtört közömbössége. Ezek az apró pislákoló világok a magyar jelen lidércfényei, ezeket tudjuk a magyar karácsonyfára varázsolni, hogy megvilágitsuk vele a nagy romhalmazt, ami körötte van. Egyebeket nem aggathatunk rá. Drágaságot, ragyogó ajándékot nem halmozhatunk ágaira, csak csillogó könnyeinkkel ékesithetjük. Koldusok vagyunk, szegények vagyunk. Szomoru karácsonyunk tragédiája, hogy az erszényünk éppen olyan üres, mint a szivünk, melyből számüzve a szeretet, a boldogság, a nyugalom.

Oh! Ki, vagy mi üzött ki innen benneteket ebből a nemrég még tejjel-mézzel folyó Kánaánból, hogy már hiába várunk vissza benneteket! A sorsnak milyen rettenetes nehéz keze sujt bennünket, hogy még mindig a földön hempergünk tehetetlenül? A feleletet hiába várjuk, a világba kiáltott segitségkérésünk elhal az ürben és hiába nyujtjuk ki kezünket a szeretet ünnepén, hiába akarunk fölemelkedni, valami, ami átoknál is szörnyübb — Prometheusként láncol a tehetetlenség sziklájához.

És e nagy fájdalomban, mi félholtak milyen vigasztalást küldhetünk nektek, szeretett véreink, akik a végeken nyögitek a cseh, az oláh és a szerb „kultura“ áldásait? A rablótársaság kinai falat vont közénk és szivetek érczes dobbanását csak egy pár

Lapunk mai száma 10 oldal.

igazi nemes veretü, izzó irás hozza el nekünk. Tudjuk, hogy készen álltok; tudjuk, hogy vártok; tudjuk, hogy holtiglan reméltek. És azt is tudjuk, hogy a szeretet ünnepén nem harsoghatjuk a világba a béke szavát, mert minden haragunk csengése harczot hirdet az igazságunkért.

Erdély sudaras fenyői miért nem indultok el a havasokról, a birnámi erdő módjára, hogy megdöntsétek őserőtökkel az elnyomók hatalmát! S ti, felvidék — Lőcse, Kassa, Késmárk — mézeskalácsos huszárjai, miért nem elevenedtek meg Karácsony ünnepén, hogy áttörjétek a zsarnoki kordont!...

A magyar levegő dermesztőbb hideget lehel, mint valaha s nincs talpalattnyi föld a Kárpátoktól az Adriáig, nincs sziv, nincs tüzhely, ahol nyugalom volna. Hamu alatt izzik a parázs és feszült izmokkal ugrásra készen és megint csak karddal a kezében várja a magyar sorsa jobbra fordulását. És ha a fehér hó mindent beboritana takarójával, akkor is fekete Karácsonya lesz az idén a magyarnak...

Ez a csudálatos ünnep azonban mégis a szeretet ünnepe... Erősitsük meg sziveinket és raktározzuk el a sok keserüséget és a jövő reménytelenségét... Valahonnan mégis csak akadni fog minden házban kenyér, valami jobb falat és tüz melegsége. Megható látvány, hogy mindenki miként tartogatja, hogyan őrzi féltőn azt a keveset is, amit sikerült összeszedni, hogy a szent estére megmaradjon. Igen, legyen ez a szomoru, fekete magyar Karácsony szent a szó valódi értelmében; legyen ez az est az, amelyiken elül a gyülölködés és az ökölbe szoritott kezek — mint valami láthatatlan szellem: a szeretet érintésétől nyiljanak ki és adjanak, adjanak mindent, amit tudnak. Mindenki tegyen boldoggá valakit ezen az estén és ne feledkezzünk meg arról, hogy különösen a gyermek az, akinek nem szabad tudni a körülötte csapongó viharról, neki nem szabad szenvedni azért, mert mi, férfiak, egy vesztett háboru minden keservét érezzük és fizetjük, nélkülözésekkel, örömtelenséggel. Nyiljék meg a szivünk és adjuk meg neki mindazt, amit csak tudunk, hogy szeplőtlen lelkét ne fosszuk meg az aranyos Karácsony illuziójától; ne tudjon semmit a mi mai gonddal terhes ünnepünkről, hanem maradjon lelkében olyan boldog, szivárványos emlék, amilyen nekünk a mi gyermekkori felejthetetlen, boldog Karácsonyunk.

A gyermek vidám, gondtalan, hangos öröme legalább erre az időre tul fogja harsogni a nyomor és a jövő terhes küzdelem-lármáját, annak a mosolya pedig, akivel jót tettünk ez estén, meg fogja nyugtatni lázas gondolataink felkorbácsolt tavát.

Az ünnep után pedig munkára fel, magyar, inadszakadtáig hulljon a verejtéked és összeszoritott fogakkal türj, mert tudom, hogy szived mélyén még van egy szikrája a reménynek és az Isten csapásait hivő lélekkel türvén, büszkén harsogod a szent estén, törhetetlen erődben és a csudás isteni gondviselésben bizva:

„Dicsőség a magasságban Istennek!"

—fg—

A pestvidéki törvényszéken.

Második hete folyik a főtárgyalás a pestvidéki törvényszéken, hol a rákosszentmihályi kommunisták felett ülnek törvényt. Ötös tanács tárgyalja az ügyet Csengey Miklós dr. táblabiró elnöklete alatt, ki nagyszerü tapintattal vezeti a monstre pör tárgyalását. Bámulatraméltó az az aprólékos tájékozottság, ahogy az elnök az ügy minden legkisebb részletét ismeri. Méltóságos nyugalommal hallgatja a vallomásokat s egy-egy szava, apró részletkérdése fáklyaként világitja meg a helyzetet.

Eleven jogászi ésszel követi a tárgyalás menetét a vád képviselője, Auer György dr. ügyész is, gyakorta vetvén metsző keresztkérdés alá az ingadozókat, hogy könyörtelenül kihámozhassa a meztelen igazságot.

A vén pestvidéki törvényszék épülete rozzant és disztelen... A tanuk serege levegőtlen, keskeny előszobában szorong és unatkozik órák hosszat. A tárgyaló terem is nélkülöz minden külső fényt. Szük, kényelmetlen, sivár. A hosszukás terem végén emelvényen ül a biróság, a vád képviselője és a védőügyvédek serege. Egy részük leszorul a földszintre, olyan sokan vannak. Az emelvény előtt korlát és négyszegletes tér a kihallgatott fél számára. Két oldalán faszékeken ülnek a fővádlottak, akik már hónapok óta vizsgálati fogságot szenvednek. Az élen Szandovics Rudolf dr., majd Kigerl Borbála, Paxián, Schnur Péter, Adamik, Roden János, Roden Miklós, Vizkelety, Kacsó Lajos és a többi. A vádlottak másik csoportja a hallgatóság padjaiba került, olyan sokan vannak. A tulajdonképeni hallgatóság az utolsó két-három padban foglal helyet és körös-körül álldogál. Legnagyobb részük a vádlottak atyafiságából kerül ki és eltitkolhatatlanul velük érez. Volt nem egy olyan pillanatja a tárgyalásnak, amikor a többi közömbös hallgatókon a felháborodás lett urrá abban a hiszemben, hogy csupa titkos kommunista lappang a padok végén. Csak akkor értik meg a helyzetet, amikor megtudják, hogy a hitvesi és rokoni szeretet adja magyarázatát a visszatetsző hangulatnak.

Egy jó van ezekben a szurtos helyiségekben: a meleg; ebben nincs hiány. A vármegyének s a vele atyafiságos pestvidéki törvényszéknek van fája elég. Ott áll ölekbe rakva a köves udvaron és a rabok piszmogva fürészelik, hasogatják naphosszat, a várakozó közönség csendes mulattatására.

Évekkel ezelőtt szép tervek készültek Pestmegye uj székházának épülete számára, de hát ez még igen régen volt, a háboru előtt, azóta pedig... A pestvidéki törvényszék egyébként elválik a vármegye székházától, Budára költözik, ahol már modern palotát épitettek számára. A háboru az oka, hogy az épitkezés még nem fejeződött be teljesen.

A vádlottak általában jó állapotban vannak, bár egy részüket alaposan megviselte a megtorló eljárás gyötrelme. Ezek megfogytak, törődöttek, lankadtak. A többiről ellenben alig látszik, hogy a számonkérést kell végigszenvedniök.

Csütörtökig még mindig a bizonyitó eljárás folyt pénteken kezdődtek a perbeszédek.

Rengeteg tanut idéznek be, sokakat napokon keresztül állandóan, a szerint, amint a huszonhat vádlott valamelyikének ügye kerül tisztázásra. Csaknem az egész Rákosszentmihály megfordul a törvényszéken. Érdekes azonban, hogy a békés polgárok nagy többsége miként veszti el a fejét a bíróság előtt. Szinte megdöbbentő, hogy intelligens emberek, akik a városokban folyékonyan és élénk emlékezettel sorolják el sérelmeiket, tapasztalataikat, a bíróság előtt ingatagokká válnak és homályosan adják vissza az átélt események képét.

Óriási bírói gyakorlat és lélektani ismeret kellhet ahhoz, hogy a való tényállást kihámozhassák. De ezt már a törvénytevő férfiak a hosszu gyakorlatból megtanulták.

Vannak ellenben tanuk természetesen, akik nem vesztik el lábuk alól a talajt és a keresztkérdések tüzében is higgadtan és komolyan tudják feltárni a való igazságot. A koronatanuk néhány közismert férfiun kivül a tanitónők sorából kerültek ki, akik világos elmével és imponáló határozottsággal ismertették a tényeket, amikről közvetlen tapasztalataik voltak.

A tárgyalás menete általában komoly, ha némi derüt hoz is bele valamelyes epizód, az elnök nyomban meggátolja, hogy a szomoru aktus szinházzá fajuljon. Jellemző, hogy a Schnur Péter nevét alig tudják kiejteni a tanuk másként, mint „Schnur elvtárs", ugy megszokták a gyötrelmek hosszu ideje alatt. Schnur különben igen nyugodt, ugylátszik tisztában van helyzetével. Feltünően értelmesnek mutatkozik és a legtöbb esetben tud valami magyarázatot adni a felhozott tényköriilményekre. Róden János agyafurt, mint egy fiskális és makacsul védekezik. A legelkeseredettebben küzd Szandovics, aki gyakran epés és indulatos. Az egyik tanitónőtől agressziv hangon kérdez valamit, amiért az elnök rendreutasitja.

— Ilyen hangon beszélt velünk Szandovics elvtárs a tantestületi gyülésen is — mondja a tanu, élénk derültséget keltve.

Oprea György hiányzik a vádlottak padjáról. Amint azt mi már hetekkel ezelőtt megirtuk, a kivonuló románokkal együtt elment s nem várta be, hogy törvényt üljenek fölötte.

Kacsó Lajos állandóan jegyez. Mások a hatalmas ügyészi vádiratot forgatják. Sok vádlott napokon át csak statisztál, mig a többinek viselt dolgait firtatják. A védők is nagy buzgalommal gyüjtik a mentő körülményeket és igyekeznek kihasználni minden kinálkozó mozzanatot.

Kellemetlen és szomoru aktus az ilyen főtárgyalás, de imponáló a fürkésző elmék hatalmas tornája, mely a tényállás hiteles kideritésén fáradozik és belevilágit a lelkekbe, hogy az emberek cselekedetének titkos rugóit kikutassa és megállapitván az igazságot, emberek sorsa fölött itélkezzék. Megtorolja a bünt a kiengesztelő és a társadalom rendjét helyreállító büntetéssel, de viszont elégtételt szolgáltasson azoknak, akik megméretvén, ártatlanoknak bizonyultak.

HIREK.

Karácsonyi istentiszteletek a róm. kath. templomban. Karácsony böjtje szerdán, december 24-én. December 24. és 25. között 12 órakor éjféli mise. Karácsony ünnepén, csütörtökön reggel 7 órakor u. n. pásztorok miséje, 8 kor csendes mise, 10 órakor ünnepi prédikáczió és énekes nagymise Szentségkitétellel, d u. 3 órakor vecsernye. Dec 26-án, pénteken, karácsony másnapján (Szent István vértanuk ünnepén) ugy, mint vasárnaponként reggel 7 és 8 órakor olvasott szt. mise, 10 órakor szt. beszéd és énekes mise. Az Ehmanntelepi kápolnában mindkét napon d. e. 11 órakor lesz ünnepi istentisztelet.

Gyermekakczió. Az amerikai gyermeksegélyző akczió ingyen ebédjére községünkben 1100 gyermek jelentkezett, de a központi vezetőség liszthiány miatt csak 700 részére adta ki a négy hétre szükséges élelmiszeranyagot, kilátásba helyezvén, hogy az utóbb jelentkezett 400 gyermeket az uj év elején szintén felveszik. Közbelépett azonban akcziónk fővédnöke, Horthy Miklósné és a központi vezetőséghez a következő megkeresést intézte: „A gyermeksegélyző akció rákosszentmihályi csoportjának fővédnökségét elfogadtam és kérem, hogy az ott jelentkezett és utólag felvett 400 gyermek részére szükséges anyagot is kiutalni sziveskedjék. Tisztelettel Horthy Miklósné. Az intervenczió eredménye nem lehetett kétséges: „400 pótlás kiadandó. Gyuriss." Az első ebédet december 7-én, szerdán főzték és osztották ki. Tejben rizs és kakaó — rég nem látott tápláló eledelek — a gyermekseregben nagy örömet keltettek. Általában lakosságunk jóindulattal karolta fel az akcziót. Külön ki kell emelnünk, hogy Országh József teljesen dijtalanul süti meg a hetenkint szükséges fehér kenyeret, Kubinyecz Lajosné üstjén pedig 130 kg. szalonnát sütöttek ki zsirnak, Neudörfer József 2 mm. száraz fát ajándékozott. A hölgybizottság tagjai — a tanitónők vezetésével — naponta felváltva főznek, ételt osztanak, a rendre felügyelnek, A gyermekek három turnusban vonulnak be: ½12-kor, 12 órakor és ½1-kor. És boldogan, megelégedetten fogyasztják az ebédet, amely sokszor drága pénzért sem szerezhető meg. A központi vezetőség az ünnepekre karácsonyfáról is gondoskodott, amelyet a napokban állitanak fel mindenütt, ahol főznek a gyermekek részére, akik karácsonyi ajándékot is kapnak, egy darab szappant és levelező lapot. Vasárnap és ünnep kivételével minden nap készitenek ebédet az előirt étlap szerint. Az egész gyermekakczió vezetését, irányitását és felügyeletét Váczy Gyula helybeli tanitó vette át. Ő kezeli az élelmiszerraktárt is, ahonnan naponta kiadja a főzéshez kivántató anyagot. Felelősséggel járó megbizatásában derékas munkát végez, amelyben az egész község támogatására méltó és érdemes.

A váczi püspök. A forradalom következtében nem lévén kegyur, a megüresedett váczi püspöki széket XV. Benedek pápa töltötte be Hanauer Árpád István személyében. A felmerült közjogi bonyodalmak miatt azonban uj püspökünk mindeddig nem foglalhatta el székét, csak a héten tartott miniszteri tanács egyezett bele, hogy a kinevezést érvényesnek tekintsék. Igy tehát az uj püspök most már bevonulhat Váczi székhelyére és átveheti az egyház-

megye kormányzatát. Hanauer püspök 1869-ben született Pápán. Egyetemi tanulmányait Innsbruckban végezte és itt szerezte meg a doktori oklevelet. 1890-ben a veszprémi papnevelőintézet lelki igazgatójává nevezték ki. 1905-ben a budapesti Központi Szemináriumnak lett a lelki igazgatója. 1907-ben átvette a budai Szent Imre-Kollégium igazgatását. 1917-ben a király veszprémi kanonokká nevezte ki. Püspöke az egyházi kormányzatban igen fontos szerepet juttatott neki, midőn megtette az egyházmegyei hivatal vezetőjének. Az uj váczi püspök mélyen vallásos lélek, aki püspöki székébe magával viszi egy hosszu papi életnek különböző munkakörökben kipróbált tapasztalatát.

Dalkör Rákosszentmihályon. Iparos-dalkör alakult nemrég Rákosszentmihályon. Nagy Márton buzgósága hozta össze a dalkart, melynek 60—70 tagja van már. Herein Imre a vezetője, ki fáradhatatlan buzgalommal dolgozik, hogy a rendelkezésre álló bő anyagból méltó testületet alkosson. A minap már nyilvános estélyen mutatta be a kör gyors haladását. A szépen sikerült estélyt a Balaton-kávéház helyiségében tartották széleskörü érdeklődés közepette. Jövedelméből 100 koronát juttattak a nemzeti hadsereg czéljaira, a többi a kör alapját gyarapitja. Az estélyen a következő felülfizetések folytak be: Tóbiás Ádám, Kapusi Mihály 60 korona, Kerner Emil 55, Dióssy Nándor, Mazouch Richárd, Ecker József, Fajt János 50, R. S. C. 45, Szabó József, N. N., Lakatos Ferencz 40, Csongrádi Kiss Lajos, Lilm József, Somogyi Jánosné, Szakali Gyula 30, Vigmácz István, Korpás Béla 25, Gaukel Kálmán, Solti József, Dr. Keresztes István, Nagy Géza, Vajkó Ferencz, Pintér József, Horváth Ferencz, ifj. Csabány János 20, Dobrossy József, Sturcz Rudolf 15, Géczi János 10, Neuberger Ferencz 5 korona.

A közigazgatási bizottság ülése. Pestvármegye közigazgatási bizottsága ülést tartott Ráday Gedeon gróf főispán, kormánybiztos elnöklésével. Az ülésen Andrássovits Géza, a mezőgazdasági teendőkkel megbizott főfelügyelő, szomoru képet adott a mezőgazdasági állapotokról. Az oláhok a mezőgazdaságnak óriási kárt okoztak. Elhordták az igás- és haszonállatokat, a termést, a müvelési eszközöket, sok helyen még a baromfiakat is, szóval elvittek minden elvihetőt. Se takarmányt, se vetőmagot nem hagytak a gazdáknál és igy a jövő év reménységét is megrabolva látjuk. Kevés lesz a hus és a tej. Nagyon sürgős, hogy a jövő évi termésre legalább a vetőmag biztositassék. A tanfelügyelőségek sorából Lőrinczy György ujpesti tanfelügyelő előadta, hogy a tüzelőanyag hiánya lehetetlenné tette a tanitás rendes menetének fentartását. Egyes községek és magánfelek adtak tüzelőanyagot és némely helyen sikerült az iskoláztatást folytatni. A kecskeméti tanfelügyelő azt jelentette, hogy az abonyi polgári iskolában beszállásolva volt vörös foglyok az oláhok egyenes utasitására föltüzelték az iskolák padjait és ezzel mintegy százezer korona kárt okoztak, másfelől pedig lehetetlenné tették a tanitás folytatását.

Kántorválasztás. A rom. kath. egyház kántori állásra pályázatot hirdetett, Pornói Rezső okleveles középiskolai énekszaktanitó, Kardos Gyula fővárosi igazgató és Mihály Rudolf felsődabasi kántor a pályázók. A választást még karácsony előtt megtartják.

Engesztelő Szentségimádás. A templomrablás alkalmával tudvalevőleg a Szentségházat is feltörték, ahonnan a Szentségtartót és áldoztatókelyhet a szentostyákkal együtt elhurczolták. A mult vasárnap engesztelő Szentségimádást végeztek a hivek. Pestujhelyről kölcsönkért Szentségtartóban helyezték el az Oltáriszentséget és reggel 8 órától d. u. a litánia végéig a buzgó hivek közül igen sokan keresték fel a templomot.

Adományok a templom javára. A templomunkból elrablott és nélkülözhetetlen kegytárgyak pótlására meginditott gyüjtés már eddig is igen szép eredménnyel járt, amennyiben Csizmadia Gyula lelkész utján ujabban özv. Pekló Jakabné, Szabó József, Tóbiás Ádám, Várhegyi Aladár és neje 100—100 koronát, Weisz Ignácz pedig 50 K-t ajándékoztak az egyháznak. Gregrovich Józsefné, akinek a gyüjtőivén eddig több, mint ezer korona gyült egybe, a Rétay és Benedek czégtől remek kivitelü ezüst áldoztató kelyhet vásárolt 2400 koronáért, amelyet megáldatva már használatba is vettek. Zinner Hugóné szintén nagy buzgósággal és szép eredménnyel gyüjtött, hasonlóképen Kemény Ferencné is, továbbá Auffenberg és a Bencsics leánykák. E gyüjtésekről részletes elszámolást lapunk legközelebbi számában közlünk. Egy szerénységében névtelenül maradni akaró buzgó hive az egyháznak rendkivül értékes gyümölcs- és tortatartó készletet ajándékozott szarvasbőrrel bélelt tokkal, amelyet a templom javára kisorsolnak. Az istenes czélra felajánlott értéktárgyak Kerner Emil Rákosi-uti üzletének kirakatában megtekinthetők.

Gyermekakció az Ehmanntelepen. Azt a szükséges, hasznos és áldásos intézményt Ehmanntelepen is életbeléptették. A községi elöljáróság és tantestület több hetti előkészület után mult csütörtökön ünnepélyesen megnyitotta egyelőre 500 gyermek részére a rendes akcziót. Hoffmann Mariska tanitónő Zagyva József igazgató, Németh Géza, Bőhm József és a hölgybizottság mindent elkövetnek a gyermekek táplálása érdekében. Helyzetük igen szerencsés, amennyiben a fogolytábor barakjaiban kész konyhát és nagyszabásu ebédlőt bocsácsottak rendelkezésünkre.

Baleset. Sajnálatos baleset érte Domba Kristóf százados, helybeli lakostársunk feleségét. A körforgalmi villamoson jött haza a fővárosból. A vonat a határuti állomáson nem várta meg, mig leszáll, hanem mihelyt a testvére lelépett tovább indult. Dombáné a kocsi perronján várta, hogy a vonat a következő megállóhoz érkezzék. A villamos azonban hirtelen fordult a Pályautra s a lendület a nyitott ajtón kirepitette a vonatból. Lába törött el a bokája felett két helyen is. Felháborító, hogy a vonat akkor sem állott meg s az urnő vagy tiz perczig tehetetlenül feküdt a földön. A helybeli társaság őszinte részvéttel értesült a balesetről. A százados né állapota — bár sulyos — de fokozatos javulással biztat.

A sorozás elhalasztása. A rákosszentmihályi hadkötelesek sorozását, a melyre vonatkozó részletes adatokat és tudnivalókat a „Rákos Vidéke“ legutóbbi számában közöltük, felsőbb rendeletre deczember 20-áról deczember 23-ikára halasztották. A szentmihályiak tehát kedden reggel 8 órakor állanak mérték alá Gödöllőn, a hova a községi elöljáróság vezetése alatt fognak testületileg felvonulni.

A közélelmezés hirei. Az uj élelmiszer jegyeket január 2, 3 és 5 napján osztják ki a községházán. A deczember 1—10-iki czukor szelvényeket beváltják az üzletekben. Személyenkint 10 dekát lehet vásárolni. — Petróleum kapható a 6-os szelvényre személyenkint 1 deczilitert.

Előléptetés. Róna Mártont, a helyiérdekü vasut kerepesi-uti állomásának főnökét főellenőrré léptették elő. Róna tizenkilencz éve müködik ugyanezen a helyen s mindenkor a közönség érdekét keresi. Igen sokat köszönhetünk neki, anélkül, hogy a nagy nyilvánosság tudomást szerezne róla s valóban nem rajta mulik, hogy közlekedésünk mizériáitól meg nem szabadulhatunk. Megérdemelt előléptetése őszinte örömet kelt.

Kérelem. Az amerikai gyermekakczió vezetősége szeretettel kéri községünk minden lakóját, hogy az iskolákban felállitandó karácsonyfára ajándékot küldeni sziveskedjenek. A legcsekélyebb és legszerényebb tárgyak is kedvesek a gyermekseregnek. A szives adományokat átveszik a „Csengős“ és az „öreg“ iskolában.

Halálos elgázolás. Vincze Péter közuti vasuti alkalmazott a Fehér-utnál leugrott a robogó villamosról. A kerekek alá került, melyek halálra gázolták.

„Eredj, ha tudsz“ . . . A „Rákos Vidéke“ mult számában költeményt közöltünk ezen a czimen. A vers általános feltünést keltett és közbeszéd tárgya lett. Minthogy névtelenül jelent meg, sokan találgatták, vajjon ki irhatta. A jogos érdeklődést kielégitendő, elmondjuk most pótlólag, hogy a szivbe markoló hazafias költeményt, melyet eredetiségén kivül égető aktualitása tesz különösen becsessé, előttünk is ösmeretlen erdélyi poéta irta és az oláh megszállás jármában nyögő hazafias erdélyi közönség kéziratban terjesztette el. Kézről-kézre jár a szöveg, egyik helységből viszik a másikba, itt is, ott is lemásolják és bizalmas körben tovább adják. A budapesti Nemzeti Szinház legutóbbi ünnepi előadásán Bakó László szavalta el frenetikus hatással. Megdöbbenve és könnyes szemmel hallgatta az estély előkelő közönsége. Örvendünk, hogy megismertethettük olvasóinkkal abban a reményben, hogy a benne rejlő hazafias propaganda előmozditásához ezzel magunk is hozzájárulhattunk.

Estély Mátyásföldön. A mátyásföldi karhatalom mult szombaton szépen sikerült estélyt rendezett Mátyásföldön a nemzeti hadsereg javára. Elég szép számu, lelkes közönség gyült össze s igen jól mulatott, bárha a hatalmas teremben megérzett a tüzelőanyag hiány. Mégis reggelig mulattak, vigan tánczoltak a szentmihályi czigány muzsikájára és szép összeget juttattak a hazafias czélra. Az estét változatos müsor vezette be. Sas Ede prológusát Fekete István főhadnagy szavalta el lelkesen. Hosszu Margit valóban müvészi zongorajátéka zavartalan gyönyörüséget szerzett. Kitünő volt Kerner Imre és ifj. Makra Imre kettőse, melyet Bárány Elemér kisért. Pompás büvészi mutatványokkal keltett bámulatot Simon Ferenc főhadnagy, az ügyes konferanszié, Szemere Ilonka bájos éneke, Szemere Böske zongorakiséretével és Szenes Ernő és Hosszu Margit zenekettőse nagy sikert arattak. Ifj. Makra Imre ügyes dalokkal szórakoztatta a publikumot, végül

MAGYAR ARNOLD
NŐI és GYERMEKRUHA SZABÓ
Rákosszentmihály, Kossuth Lajos-utcza 30.
Elvállal mindennemü angol és franczia női ruhákat ugyszintén fiugyermek és leánykaruhákat.
Alakitást és javitást elvállalok.

Mérnököknek tökéletes univerzális müszer **eladó** czim a kiadóban 3000 U. jelige alatt.

Svájci ház megbizásából vásárolok
Brilliánst, gyöngyöt, Aranyat platinát, ezüstöt horribilis áron.
Singer Menyhért ékszerész Rottenbiller-utcza 24.

Száraz tüzifa rendelhető azonnali szállitásra
Neudörfer Józsefnél, Csömöri-ut 99.

Hauser Árpád órás-m. ékszerész okleveles elektrotechnikus
Rákosszentmihály, Rákóczi-utcza 16.
Elvállalja órák és ékszerek javitását, villamos világitás és villamos csengő bevezetését.

Gallérok, kézelők tisztitását 8 nap alatt legszebben készitjük.
sima, fényes, hófehér.
ADRIA SZAB. GALLÉR ÉS KÉZELŐ TISZTITÓ GYÁR BUDAPEST, VIII. HUNYADY-UTCZA 12.
Rákosszentmihályi gyüjtőtelep: József-utca 31.

Simkovics Erna bluz- és pongyolakülönlegességek BUDAPEST, IV.
Rendkivüli olcsó árak. Kecskeméti-utca 9.

Cégemnél a szokásos
karácsonyi vásár
deczember hó elején kezdődik.
Jó lélekkel mondhatom: a mai kedvezőtlen árviszonyokhoz képest áraim aránylag olcsók.
Az ez alkalommal eladásra kerülő ruhaanyagok: női ruhakelmék, férfiöltöny-szövetek, flanellek, barchetek stb. minőség tekintetében mind gondosan vannak megválogatva s igy abban a kedvező helyzetben vagyok, hogy a t. közönségnek a fizetett árakért bizonyos ellenértékkel szolgálhatok.
Szénásy Gyula
Budapest, IV., Kristóf-tér 4. szám.

HUNGÁRIA BUTORÁRUHÁZ
Budapest, VII. Rákóczi-ut 74. A keleti pályaudvar közelében
Nagy választék polgári lakberendezésekben. Hálók, ebédlők, uriszoba és szalonokban, konyha, előszoba és lányszobákban. — Olcsó szalongarnitúrák, cheslónok, diszasztalok, oszlopok, ebédlőasztalok és székek. — Az összes butorok saját gyártmányuak! — Pontos kiszolgálás! Jutányos árak! Rákos vidéke bevásárlási forrása.

pedig előadták Andreánszky Jenő „Katonásan" czimü egy felvonásos vigjátékát. A jól pergő előadásban ban öröme telt a közönségnek. A szereplők mind ügyesek voltak. Blatniczky Pál kész müvész, de a többi is mind: Papek Duci, Horváth Irmuska, Fekete István, Albrecht Ferenc és Makra Imre.

Az ácsorgás ellen.

A község közellátási osztálya ezt a lehetetlen állapotot mindenképen meg akarja szüntetni. Ez okból uj rendszerrel kisérletezik. Elrendelte ugyanis, hogy a kenyér árusitását csak délelőtt 11 órakor szabad megkezdeni, hogy a korai ácsorgás igy megszünjék. Mindenütt ugyanabban az órában szabad a kenyeret áruba bocsátani és a kenyérjegy mellett a törzslapot is köteles a vevő felmutatni, ami arra jó, hogy senki több üzletben ugyanazon a napon ne vásárolhasson. Az uj rendszer sikerrel kecsegtet és a közellátási osztály vezetőjének, Krenedits Gyulának jó törekvését dicséri. Akadtak azonban elárusitók, kik a rendelkezést megszegték. Ezek ellen az elöljárósáság feljelentést tett a főszolgabirónál, szigoru megbüntetésüket kéri és a kenyérárusitást megvonja tőlük.

A hangya közgyülése. Ma, vasárnap öt órakor tartja a Rákosszentmihályi fogyasztási és értékesitő szövetkezet (Hangya) rendes évi közgyülését a takarékpénztár helyiségében. Kivánatos, hogy a derék intézmány hivei minél nagyobb számban jelenjenek meg a gyülésen.

Érdekes betörés. Nem mindennapi betörés történt a Kerepesi-uton a közelmult napokban. A Ferencz József-kaszárnyával szemben van Weisz Izrael füszer-, csemege- és festéküzlete, amelyben éjszaka betörők jártak és sok értékes holmit elloptak. Reggel üzletnyitás után épen megrémülve látták a kárt, midőn egy rendőrellenőr lépett be a boltba és megkérdezte, hogy valóban betörés történt-e és mi hiányzik? Az üzlet vezetője elsorolta a hiányzó tárgyakat, mire a rendőr kijelentette, hogy a betörőket még hajnalban elfogták és az ingóságokat átvehetik a kapitányságon. Ilyen szerencsés szerencsétlenség is ritkán ér valakit mostanában. Nem érdektelen egyébként, hogy Weisz Izrael néhány héttel ezelőtt családostól Amerikába utazott és hosszabb ideig odakint próbál szerencsét. Üzletét azalatt egy rokona vezeti idehaza.

Tessék tüzifát vásárolni! Régen nem hallottunk már olyan felszólitást, hogy tüzifa vásárlására biztatják a közönséget. Eleddig a közönség törte magát a fa után, jobbára eredménytelenül. Ma már azonban ott tartunk, hogy kecsegtetni kell a vásárlókat, mert fa van, csak jelentkező kell elegendő hozzá. A község kétszáz vaggon elsőrendü erdei tüzifát kötött le Nógrádvármegyéből. A fa szállitását e napokban már megkezdik; az első küldemények már is utban vannak. Akinek kell, jelentkezzék a község közellátási osztályában. A vásárlók helyezzenek métermázsánként 100 koronát letétbe. A fa olcsóbb lesz ennél, csak ma még nem lehet a pontos árát megállapitani. Ezt a felhivást már a mult héten is közzétettük, de bizony igen gyéren jelentkeztek megrendelők, nem mintha elegendő fa lenne községünkben, hanem nyilvánvalóan azért, mert nem igen bizik már a lakosság a jó sorsban, hogy az igért fa csakugyan meg is érkezik. A rövidlátó háziasszony egykor a kertet felásó napszámosoknak tévedésből firneiszt adott, azután meg a szenteltvizes üvegből töltött a kupiczába. Mikor aztán igazán a seprőpálinkát hozta, már egyik sem akart belőle kóstolni. Ilyenformán lehet a mi lakosságunk is a megrendeléssel, és igy volt ez a kukoriczával is annak idején. Eleinte alig jelentkeztek, mikor azonban megérkezett az első szállitmány, valósággal megrohanták érte a községházát. Ha meglátják az első waggon fát, akkor most is nagy lesz a tülekedés. Jobb volna azonban, ha előre jelentkeznének, mert a megrendeléseket sorrendben fogják kielégiteni.

Felhivás a helyi és környékbeli hölgyközönséghez! A nyersanyag és munkaerő hiánya lehetetlenné teszi, hogy a helybeli karhatalmi alakulat az előirt „Bocskay"-sapkákkal láttassék el. A mindig áldozatkész magyar hölgyközönséghez fordulunk azon kérelemmel, hogy a birtokukban levő kincstári és egyéb megfelelő anyagokból a karhatalmi alakulat részére ily sapkákat készitsenek, Tesszük ezt azon reményben, hogy a magyar honleányi lelkesülés és honszeretet ezuttal is segitségünkre siet! Az elkészitett sapkákat kérjük e hó 24-ig d. e. a rákosszentmihályi községházában levő bizottságnak leadni.

Karhatalmi Parancsnokság.

*

Felhivás a helyi és környékbeli hölgyközönséghez! Távol családi tüzhelyüktől teljesitik hőséges odaadással kötelességüket az aradi fiuk! Nekik nincs adatva, hogy a közeledő szent karácsony estélyét szeretteiknek körében töltsék el és igy az immár második otthonukká lett Szentmihály adakozó közönségét kérjük fel, hogy tegye lehetővé a szent est méltó megünneplését. Minden kis adományt hazafias köszönettel fogadunk! A szeretetadományokat kérjük e hó 24-én d. e. a rákosszentmihályi községházában levő bizottságnak átadni. Karhatalmi Parancsnokság.

Anna- és Árpád-telepi határutcza és Csömöri-ut sarkán 742 négyszögöl telek befásitva, szabad kézből eladó.
Rákossztmihály, Mária-u. 2. D. u. 3–4 óra között.

Elcserélném ujpesti kétszobás lakásomat mellékhelyiségekkel Rákosszentmihályon megfelelő lakással. Ajánlatokat a helybeli róm. kath. lelkészi hivatalba kérek.

Flanell-velez és tiszta gyapjuszövetek, férfi- és női-fehérnemüek kötött áruk, bluzok, pongyolák, télikabátok, szőrmék nagy választékban kaphatók

STERN JÓZSEF
Budapest, IV. ker., Kálvin-tér 1. sz.

Elsőrendű fűszerek, csemegék, italok. Karácsonyi czukorkák teasütemények, felvágottak. Naponta friss sonka, sajtok. Likőr különlegességek. Hirneves Dietzi és egri borok, az állami mintapincze borainak lerakata, Tokaji aszu borok. Pezsgők.

Kerner Emil fűszer és csemege kereskedő

Rákosszentmihály, Rákosi-ut 45. sz.

R. SZT. MIHÁLY Telefon 7. (Ehmann-telep) Bercsényi-u. 10.

Oláh József

BUDAPEST Telefon: József 93—59. VII. Tábornok-u. 3.

bádogos és szerelő

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, ugymint: központi fütést, szellőztetést, légszesz, vizvezeték, fürdőszoba, angol clozet, szivó, nyomó, kézi- és motor-hajtási szivattyukat csatornázások és mindennemü épületdiszmü bádogos munkálatokat.

Javitások jutányosan eszközöltetnek.

CSARNOK

Elhibázott élet.

Irta: Fischer Győző.

Nemrég tudtam meg véletlenül, hogy Barták János meghalt még a háboru végén egy galicziai határkórházban. A gyomrának volt baja, az ölte meg. Mindig csudálkoztam rajta, hogy nem jelentkezik nálunk, holott pedig időnként hüségesen felbukkant házunkban. Utoljára 1917 telén láttuk. Mint rendesen, akkor is váratlanul köszöntött be hozzánk. Csukaszürke uniformis volt rajta. Egyszerü közkatona volt. Már negyvenkilencz éves, törődött, gyenge, vézna. Volt oka rá; kalandos, hányatott élete kora ifjuságától örölte folyton erejét . . .

Csudálatos, félbenmaradt, eltévelyedett müvészlélek volt Barták János. A zseninek és a hibbant elmének furcsa keveréke. Pályája sokat igérő lendülettel indult, de mielőtt felemelkedhetett volna, félresiklott. Igazi ok és komoly vétek nélkül — elzüllött. Becsületes ember maradt holtáig, még sem tudott a tisztességes emberek társadalmában megmaradni. Tehetséges és még sem tudott érvényesülni, pusztán mert tulbecsülte magát és a reális életben nem fért el tultengő idealizmusa; ábrándjai hóbortokká fajultak s miközben kereste önmagát, elvesztette kapcsolatát az élő, a való világgal. Ha nem is volt regényhős, de érdekes sorsa, mint lélektani tanulmány megérdemli, hogy megemlékezzünk róla.

Festőnek indult, pályája szép igéret volt, de fájdalom, az is maradt, pedig másként is lehetett volna . . . Egy becsületes aggastyán szemében még akkor is a legszebb reménység maradt, amikor már szegény Barták János régen az elzüllött emberek utját rótta és keze az ecset helyett a pálinkás poharat szorongatta. Az a tisztes, öreg ember az édes apja volt, az öreg József, aki negyven esztendőnél többet töltött házunknál és a becsületesség mintaképe volt. Késő vénségében szentmihályi kertünket gondozgatta s mint nyugalomba helyezett munkásunk, szinte családtagként becsült hozzátartozója maradt házunknak. Jól ismerte e község régi lakossága a derék Józsefet, ki a szentmihályi temetőben alussza örök álmát.

Valamikor régen József is volt szöghaju fiatalember. Volt neki is helyre felesége, gőgicsélő fiacskája. A régi Pesten az édes apám Nagydiófa-utczai családi házában élt a kis familia. A mi házunk udvarán még nem kőkoczkák boritották a földet; diófa terjesztette lombjait az udvar közepén a szivatytyus kut fölé. Kert volt az udvarban, virág, szőlő, gyümölcs. Ott játszadozott a kis János, onnan járogatott iskolába.

Szorgalmas kis fiu volt; már apró gyerek korában jelentkezett rajzoló hajlandósága. Ami papirt, könyvet kezébe kaparintott, tele rajzolta mindenfélével. Csodájára jártak a gyermek tehetségének és a szegény anya csakhamar elhitte, hogy uj Munkácsyt nevel a hazának. A tulzott elismerés és a sok előlegezett ábránd már kora gyermekségében önhittséget oltott a fiuba s midőn apja kivánságára elhelyeztük a Krasmann-féle üvegfestészeti müterembe, melyet annak idején Trefort miniszter rendeztetett be, Jánosnak szük volt a mühely, alantas a biztos megélhetést kináló iparmüvészeti munka. Jobban akart tudni mindent a mesterénél és otthagyta a mühelyt. Otthon rajzolgatott egy ideig aquarell képecskéket, szomszédoknak, ismerősöknek, ami azonban a konyhára nem hozott semmit.

A robusztikus gyermek megnyult, ujjai elkeskenyedtek, megfinomultak. Végre bekerült a festőmüvészeti iskolába, hol tehetségét elismerték, de fékezhetetlen természete már teljes erővel jelentkezett. Nem fogad el utasitást, nem ismer kritikát, másfél év mulva kimarad. Ábrándvilágában élt tovább önmagának, mindig több félszegséget és bogarat véve sajátul. Apja tartotta benne az életet s várta, hogy nagy alkotásaival végre érvényesülni fog. Azok azonban megmaradtak fantasztikus gondolatvilágában, testet nem öltöttek soha. Egyszer megbizást adtam neki, hogy egy könyvem számára tollrajzokat készitsen. Három hónap helyett két esztendeig dolgozott rajta. Két nagyobb akvarellje készült azután — talán három év alatt. Munkaközben elkezdett álmodozni, fantáziálni. Képes volt egy helyzetben mozdulatlanul fél napig is elnézni egy helyet, vagy tárgyat, vagy személyt, hogy mint mondá — a nyert impresszió emlékezetében megrögzödjék.

Egyszer csak eltünt szemünk elől. Bajuszos férfi lett, mikor ismét előkerült. Karácsonyi motivumokat ábrázoló miniatür aquarelleket hozott. Csinos, eredeti munkákat, amelyek azonban megélhetést nem biztosithattak számára. Édes apja utolsó garasát is odaadta neki és soha egy szó szemrehányást nem tett érette. Harmincnyolcz éves volt már, mikor az öreg Józsefet eltemettük. Akkor ittfogtam a fiát. Befestette a nyáron át butorainkat, őszre el is készült velük. Jól érezte magát, lakáson, koszton kivül egy kis dohány is akadt s ez neki elég volt.

Őszre azonban a vándor madarakkal eltünt a müvész is. Hol járt, mit müvelt, nem tudtuk meg soha. Jó idő mulva, egy este, midőn véletlenül később jöttünk haza, a kapu előtti lóczán egy furcsa alakot pillantottunk meg. Ott gubbasztott; nagy rendetlen szakáll fedte állát, hosszu haja összekuszálva. Ruhája rongyokban lóg, melle csupasz, inge nincs. A tipikus alkoholista hü képe a mi Jánosunk. Ekkor ugyan józan volt, de nyilvánvaló, hogy ez csak igen kivételes állapot lehet nála.

Kifaggattuk. Elmondta, hogy sokat éhezett; néha négy-öt napon át alig jutott egy darab száraz

kenyérhez. De becsületes maradt. Nem nyúlt senkiéhez, nem károsított senkit.

Alapos mosdatás, vacsora. Másnap nem lehetett ráismerni uj staffirungjában. Mindhiába, nem volt maradása. Téli kabátba burkolózva, angolosan jól bereggelizvén, fogai között czigarettával ugy ment el, mint egy angol lord, de mindig rongyosan jött vissza. Szinehagyott ruhája felett még forró nyárban is rajta volt a megviselt, megfakult téli kabát...

Utóljára csukaszürkében láttuk. Besorozták és bedugták a hadtápvonalban a pékek közé, hol ugyan volt kenyér, de nem volt alkohol, mert vizzel csinálták a kenyeret, János nagy fájdalmára és nem borral. Nem is birta ki azt az életet s meghalt ott az idegenben, a kórágyon.

Ki tudja, mi lehetett volna belőle s mit vesztettünk benne? Mert elvesztette az energiát, kötelességtudást és önfegyelmezést, amelyek nélkül ember nem állhat meg a lábán az élet forgatagában, amelyek nélkül hasznos tagja nem lehet a társadalomnak s amelyek nélkül csak tengődés és vergődés lehet élete, bárha tiszta és becsületes maradt mindhaláláig.

Szegény Barták János megérdemli azt a könycseppet, amely reá emlékezvén, szemem elé tolakszik. Az elhibázott élet csendes drámáját játszotta le, mint annyi sok más. Jó ember volt, nem volt ellensége senki másnak, csak önmagának.

7508/1919. **Hirdetmény.**

Alulirott községi elöljáróság ezennel közhirré teszi, hogy a piaczon gyakorolható helypénzszedési jog, a piacz tisztántartásának kötelezettsége terhével 1920. január 1-től 1920. deczember hó 31-ig terjedő egy évre, zárt ajánlat utján bérbe fog adatni.

Felhivatnak az ajánlatot tenni szándékozók, hogy a bérlet biztositására szolgáló biztositék megjelölését és magában foglaló zárt ajánlataikat nevük- és lakhelyüket is megjelölő kisérőirat kapcsán az elöljáróságnál legkésőbb 1919. deczember hó 30-án, déli 12 óráig annyival is inkább nyujtsák be, mert a későbbi ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A haszonbér feltételei a községi főjegyzőnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az ajánlatok felbontásáról a pályázók külön értesittetni fognak. Megjegyeztetik, hogy az első negyedévi bér a szerződés megkötésekor, a többi pedig negyedévenkint előre esedékes.

Rákosszentmihály, 1919. deczember hó 15-én.

Krenedits s. k., főjegyző. *Hauser* s. k., biró.

7509/1919. **Hirdetmény.**

Lovak sorozása.

A Magyar Hadügyminiszter Ur rendelete folytán az összes volt kincstári lovak, még pedig amelyek a közös hadsereg, a honvédség, a vörös hadsereg és a megszálló román királyi katonaság tulajdonát képezték az összes igazoló okmányokkal (marhalevél, árverési jegyzőkönyv, avagy a tulajdonjogot igazoló egyéb okmányok) f. hó 22-én, délelőtt $^1/_2$9 órakor Czinkota községházához a tulajdonosok elővezetni tartoznak. Jelen rendelet nem teljesitői a fennálló törvények értelmében szigoruan büntettetnek.

Rákosszentmihály, 1919. deczember hó 17-én.

Krenedits Sándor s. k., főjegyző. *Hauser Gyula* s. k., biró.

Szövetkülönlegességek. Egyenruha és Breeches-nadrág specialista

PETROVITS ÉS TÁRSA

polgári és katonai szabók

Budapest, IV. kerület, Kigyó tér 1. szám

(Királyi bérpalota) Telefonszám 1—36.

Kertész női divatháza

Budapest, IV. Váczi-utcza 8. szám.

o *Bluzok, Pongyolák, Ruhák,* o *Costümök, Felöltők, Szörmeáruk.*

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák

LIPCSEI VILMOS divatáruházában

Budapest, VI. Kigyó-tér 6. szám.

ERDÉLYI fényképészeti műterme

Budapest, IV. Semmelweis-u. 2.

Bőrszékipar butorbőrsajtolás, bőrfaragás butorállványok és asztalok

KENDI ANTAL Nagy raktár bőrszékek és karosszékekben. Használt székek átalakitása bőrszékekre olcsó árakban.

Budapest, IV. Semmelweis-u 7.

UHER ÖDÖN FÉNYKÉPÉSZ fényképeszeti szaküzletében

Budapest, IV. Koronaherczeg-utcza 2. szám

Elsőrangu fényképező gépek, objektivek, papirok, vegyszerek, lemezek és minden egyéb, a fényképezéshez szükséges anyagok és felszerelések. Amatör munkák kidolgozása a czég műtermében mérsékelt áron. Szaktanácsok és sötétkamra dijtalan

A valódi **Holland Három Király Tea**

a legjobb vértisztitó szer.

Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készitmény kapható:

Neruda Nándor-nál **Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 10.**

Valódi amerikai White fogkrém.

Budapest szenzáczióját képezik

ELSNER OSZKÁR áruházai

főüzlet IV. Párizsi-utcza 3, sz. Koronaherczeg-uteza sarok.

Nagy választék szalagokban, csipkékben, jabots echarpe, shawlokban és mindennemü divatcikkekben.

PAPEK JÓZSEF

bőröndös és finom bőráru gyártó

Budapest, VIII. Rákóczi-ut 11.

Kizárólag jobb minőségü áruk.

Állandó butorkiállitás **Grosshändler J.**

Budapest, IV. Semmelweis-utca 17.

Háboru előtti készlet: legfinomabb háló-, ebédlő-, uri- és szalon-berendezésekben és igy abban a helyzetben vagyok, hogy még a régi árak mellett szállithatok.

RÁCZ DÁNIEL

Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és műtermei

Sürgönyczim: „Roberácz“ Telefon: 167-02. *BUDAPEST, IV., Kigyó-utca 2. sz.*

Jaut Róbert villamberendezési vállalata Rákosszentmihály, Rákóczi-utca 11.

Villamos körték, lámpák kaphatók.

Holzer divatháza Bpest, IV. Kossuth-Lajosu. 9 Külön női fehérnemü osztály

Deisinger Testvérek cégnél Budapest, Ferenciek-tere 1. (Királyi bérpalota)

1 kg. kávé 72 K — 1 kg. tea 150 K — 1 liter rum 50 K

Haris, Zeillinger és Társa

a „kék csillaghoz“

Budapest, IV. Váczi-utcza 16. sz.

Telefon 10-55.

Vászon és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk. Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben saját gyártmány. — **Menyasszonyi kelengyék,** selyem szoknyák és harisnyákban dus választék, *kívánatra mintákat küldünk.*

Zwieback Lajos és Testvére

Budapest, IV. Váczi-utcza 14. szám.

Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját műhelyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

KEMÉNY, KALLÓS, HERCZOG

selyem-, szövet- és női-divat áruháza

Budapesten, IV., Kossuth Lajos-utcza 2

KERTÉSZ TÓDOR

Budapest, VI. Kristóf-tér.

Jó minőségü FOOTBALLBŐR gummi betéttel ismét kapható.

SALZER J. reklámczikk gyára. Naptárak és cukrászkellékek gyára

Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.

Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

Sneidig EGYENRUHÁKAT

olcsón és jó minőségben szállitanak

BLUM és TESTVÉRE egyenruha szállitók

Budapest, IV. Váczi-utcza 31—33. Piarista épület.

Alapitva 1864-ben.

Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor

Budapest, IV. ker., Ferdinánd bolgár király-ut 4.

Csemege. Füszeráruk. Halak.

A Budapest—Cinkotai Hév. végállomáson lévő

könyv- és hirlapüzlet

tisztelettel ajánlja dusan felszerelt raktárát:

könyv-, levélpapir és irószer-ujdonságokban.

További támogatást kér illő tisztelettel:

Rosner Hugó.

VILLAMOS-THERMOFOR

áramszabályozóval

Árjegyzék ingyen!

NAGY KÁROLY

BUDAPEST, IV. KIGYÓ-TÉR I.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.

NAGY IMRE virágnagykereskedő Budapest, IV., Fővám-tér 6.

(a központi vásárcsarnok átellenében.)

A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.

Modern kertészeti telepem: II., Pasaréti-ut 64.

Grünvald és Váhl

saját készitményü menyasszonyi kelengyék fehérnemüek és vászonáruk raktára. Különlegességek: Blousok és pongyolákban

BUDAPEST, IV. VÁCZI-UTCZA 26. Telefon 98.

Dona Döme és Tsa

papirkereskedése, a poprádi gyár raktára

Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.

Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceántengerentuli levélpapirt,** valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.

Telefon 79—33. *Női kalap-különlegességek* Telefon 79—33

Virányi J. *női kalap gyára. Kalapformázás, festés és diszités elfogadtatik.*

Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3. szám.

CZIRING ÁRMIN

Budapest, Deák Ferenc-utcza 19. szám.

A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve! Kizárólag sajátkészitményü szücs- és szörmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

GUTTMANN BÉLA

kötött- és szövöttáru nagykereskedése

Koronaherceg-u. 6. sz.

Női-, férfi- és gyermekharisnyák. Kötött és szövött keztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Magyar Világ kávéház
Budapest, Kossuth Lajos-u. 18
Az előkelő közönség, valamint külföldiek és vidékiek találkozó helye. — Hideg és meleg vacsora.

Aranyvirág kitünő jó levélpapir discret boritékkal. Kapható: SZÉNÁSY BÉLA papiráruházában Budapest, Ferenczieк-tere 9.

Telefon József 55-85.
Stepanek Antal
orvosi műszer-, kötszer- és orthopädiai gépek gyára
Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 49. szám.
Készíti az összes orvosi műszereket és betegápolási cikkeket. Mint: műlábakat, támgépeket, sérvkötőket, haskötőket és görcsér elleni harisnyákat.

Jung Péter csemege-áru nagykereskedés
Budapest, IV. Fővám-tér 6. szám
központi vásárcsarnokkal szemben.
Konzervek, sajtok, likőrök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Hölgyeket nem, de férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával **öltöztet**
a Platschek Áruház
Budapest, IV., Károly-körut 28.
Elsőrendü minőségek. Szigoruan szabott árak. Kérjen árjegyzéket!

Uri-, női-, és gyermek-fehérnemüek, zsebkendők, harisnyák, pongyolák, törülközők, kötények stb.
VILCSEK VILMOS
vászon- és fehérnemü-áruházában.
Budapest, IV. Kecskeméti-utcza 9.

KELETI J. orvosi műszer- és testegyenesitő gépek gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17

RÉTAY és BENEDEK
Budapest, IV., Váci-utca 59 sz.
Egyházi felszerelések, miseruhák, zászlók és lobogók gyára.
Szállitunk: Oltárokat, szószékeket, urkoporsókat és teljes templomi berendezéseket. Elvállalunk bármely restaurálási munkát, templomok kifestését és kikövezését. Raktárunk dusan fel van szerelve házi és templomi használatra való finom viaszgyergyákkal, égőolajjal, tömjén és füstölőszénnel. — Rajzokkal, költségvetéssel szolgálunk. Szakértőt ingyen küldünk.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere cikkek
Szemere Gáspár Budapest, IV. ker., Deák Ferenc-u. 6.

LÁSZLÓ és FEKETE
NŐI- ÉS FÉRFI DIVATKELMÉK ÁRUHÁZA
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 14-16.
Ezuton értesiti a czég a vevőközönséget, hogy külföldi női- és férfiszövetek, selymek, valamint pongyola-czikkek nagy választékban már raktáron vannak.

RADÓ ALADÁR
bluz- és pongyola divatáruháza
Budapest, IV., Kristóf-tér 6.

Velour és filz férfi és női kalapok alakitását legszebb kivitelben készíti: **Lőwy kalapgyár**
Budapest, VII. Károly-körut 9.
(Hadik-palota) az udvarban.

SZÉKELY és TÁRSA
Budapest, IV. Muzeum-körut 9. sz.
szab. saját készitményü
„ludtalpfüzők"
Czipők már érkeztek raktárra.

VARGA SÁNDOR
füszer és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. (A szobor előtt.)
Ajánlja mindig kitünően felszerelt üzletét, mint szolid bevásárlási forrást. Már érkeztek keresett élelmiczikkek, csemegék, sajtok és gyümölcsök.

BETEGÁPOLÁS. Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis
Fischer Péter és Társa részv.-tára. czégnél
most IV. ker., Kálvin-tér 3. szám
szerezhetők be — Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.
Telefon 958. Alapittatott 1856.

Neuwald Illés utódai könyvnyomda Bpest, VIII., Üllői-ut 48. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné.

XIX. évfolyam. Rákosszentmihály, 1919. vasárnap, deczember 28. 30. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
RÁKOSSZENTMIHÁLY NAGYKÖZSÉG HIVATALOS LAPJA.
SZÁMOS RÁKOSSZENTMIHÁLYI ÉS RÁKOSVIDÉKI EGYESÜLET ÉS TESTÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Szentkorona-utca 37.**

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Előfizetési ár: Egész évre **48.— K.**
Fél évre: . . **24.— „**
Negyed évre: **12.— „**
Egyes szám ára 1 korona.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

A Hangya.

A magyar társadalomnak egyik legderekabb alkotása a Hangya és az érdekkörébe tartozó többi fogyasztási és értékesitő szövetkezet. Czélja világos és egyszerü, közönségének olcsóbb és bőséges beszerző forrást nyitni és a kereskedő hasznát a tagokra visszaháritani. Évtizedek óta lelkes propaganda dolgozik a fogyasztási szövetkezet érdekében és bár a vállalat igen hatalmassá izmosodott és kiterjedt hálózatával bevonta az egész országot, fejlődése mégis messze elmaradt attól, a hova emelkednie kellett volna. Magyar betegség, hogy a saját javát nem szokta felismerni és tunya közömbösséggel fogadja az erők egyesitésére irányuló törekvéseket.

A szövetkezeti forma ellenkezett-e a magyar természettel, a kicsinyes takarékosság derogált-e, vagy a boltnak hivalalosszerü jellege, annyi bizonyos, hogy még, akik szalmalánglelkesedéssel be is léptek egy-egy Hangya fiók tagjai közé, azoknak jórésze is szivesebben vásárolt az élelmes boltosoknál igen gyakran — hitelre s a szövetkezeti eszme nagyszerü elmélet maradt, de a gyakorlatban éppen ott nem hóditott megfelelő tért, ahol legjobban kellett volna.

A Hangya lelkes vezetői azonban ugy a központban, mint a fiókok élén törhetetlen akaraterővel dolgoztak tovább, egyre jobban fejlesztve a nemesczélu, altruista intézményt. Csaknem mindenütt akadt egy-egy Bauer Ottó, aki önzetlenül minden képességét, energiáját és minden szabad idejét a derék eszme szolgálatára áldozta s a fiók virágzását biztositotta. A mi rákosszentmihályi Hangya szövetkezetünk is szépen halad évről-évre a fejlődés utján és ez eredmény a közönség közömbös viselkedésével szemben mindenek felett a Bauer Ottó ügyvezető igazgató érdeme, aki évek hosszu sora óta zajtalan, szerény, de törhetetlen munkájával kormányozza a vállalatot, amelyet a helyett, hogy szeretettel karolna fel a közönség nagy tömege, azon a czimen, hogy „a mi boltunk“ tulkövetelésekkel ostromol, fitymálva kritizál, a legtöbbször ok és jog nélkül ócsárol. Mert az az üzlet mindenkié, tehát senkié, ott nem udvarol és nem gorombáskodik a kereskedő, tehát nincs fékentartó tekintély, hanem a vevő a huszkoronás részjegye révén üzlettulajdonosnak tekinti magát.

A lassanként ébredező magyarság ellenségei régen észrevették azonban a gazdasági szervezkedésben fokozatosan növekedő erőt és gyilkos dühhel vetették magukat a szövetkezeteinkre, sőt versenytársul hasonló intézményt is állitottak, melyet minden módon növeltek és támogattak. A proletárdiktatura alatt azzal akarták megfojtani a Hangyát és vele együtt azonban a magánkereskedelmet is. Az átok elmult, a természetszerü reakczió most a Hangya fellendülését inditja meg hatalmas erővel és az általános megujhodásban komoly remény kél, hogy a mostoha sors után „a mi boltunk“ uj, szép korszaka kezdődik, amelyben bőségesen fogja végre a saját közönsége is méltányolni a szövetkezeti eszme értékét és a saját hasznára kiaknázván azt, még soha sem tapasztalt virágzásra segiti.

Ez a remény csendült ki a „Rákosszentmihályi fogyaáztási és értékesitő szövetkezet“ vasárnapi közgyülésén bemutatott jelentésből és ebben forrt össze a gyülés lelkes és egyetértő közönsége. Harminczöt tag jelent meg. Máskor a határozatképességhez szükséges 25 tagot is alig lehetett összegyüjteni.

Szép, komoly és megértő hangulat uralkodott a gyülésen, melyet mi sem zavart meg. Csizmadia Gyula elnök elfoglaltsága miatt Szabó József vezette. A jegyzőkönyvet Pálfi János és Elblinger János hitelesitették. Bauer Ottó igazgató a következő jelentésben számolt be a szövetkezet müködéséről:

Tisztelt Közgyülés!

Midőn szövetkezetünk 1918. évi mérlegét és nyereség-számláját bemutatjuk, van szerencsénk jelenteni, hogy szövetkezetünket a lefolyt évben semmi veszteség nem érte, üzletünk forgalma, tagjaink szaporodása pedig emelkedést mutat.

Alakuláskor tagjaink száma 146 volt, jelenleg 857 tesz ki 965 jegyzett üzletrésszel; a mult év végéig 18,947 korona lett az üzletrészekre befizetve.

Az év folyamán belépett 22 tag 53 üzletrészszel; kilépett 9 tag 22 üzletrészszel.

Az elmult esztendőben árukért 380,904 koronát vettünk be.

Mélyen tisztelt közgyülés! A háboru elvesztése a sorscsapások egész sorozatát zuditotta szerencsétlen nemzetünkre. A magyar föld fiainak éveken át tanusitott hősiessége, a hazai erények s a kiváló erkölcsi erőkifejtés, melyet ugy a fronton, mint itthon vérző nemzetünk felmutatott, mind hiábavalónak bizonyult a bomlasztó törekvések sikeres aknamunkája következtében. Ez a munka nem elégedett meg a front összeomlásával, hanem belső forradalom lejtőjére juttatta országunkat, melynek káros következményei a tönk szélére juttatták gazdasági életünket.

A falu népe csak elvétve sodródott bele a for-

Lapunk mai száma 8 oldal.

radalom mozgalmába, melyet a főváros diktált s a hamis jelszavak tévedéseit a falun gyorsan fölváltotta a józan belátás állapota. Ezt látták a forradalmi kormányok is. Épp azért fordítottak olyan kivételes figyelmet a Hangyára és szövetkezeteire már a novemberi forradalom kormányférfiai, attól tartván, hogy a polgárságnak a szövetkezetben tömörült százezrei a nemzet megmaradt értékeinek megmentésére előbb-utóbb a cselekvés terére lépnek. A Hangya és szövetkezetei ennek folytán már az első forradalom óta korlátozva voltak törvényadta szabad mozgásukban s központjuk csak a legnagyobb körültekintés révén kerülhette ki, hogy már az első forradalom idején a forradalmi kormány diktatúrája elé ne kerüljön. Ennek köszönhető, hogy a főbb élelmi czikkeket szövetkezetei a hatóságok utján kaphatták csak meg. Sajnos, a vezető körök mindinkább oly befolyás alá kerültek, amely a hazafias és keresztény alapon működő Hangya-szövetkezeteknek nem kedvezett. Mig a munciógyári munkások sztrájkkal való fenyegetés révén egyes politikai szinezetü vállalatok a legmesszebbmenő kedvezésekben részesültek, addig a Hangya-szövetkezetek a legjogosultabb igényeik kielégitését sem birták elérni.

Sajnos, érezte ezt a mi szövetkezetünk is, mert a Központunknál s a hatóságoknál tett számtalan eljárások daczára sem volt abban a helyzetben, hogy tagjai igényeit kielégithesse. A legfőbb élelmezési czikkek a hatóságok utján juthattak el hozzánk, az a mennyiség pedig, amelyet ezekből a czikkekből szétosztás végett nekünk jüttattak, tagjaink egy negyed részének jogos igényeit sem elégithették ki. Hogy tagjaink emiatt zugolódtak s a vezetőséget nemtörődömséggel vádolták, azt szemükre sem vethetjük, hisz ők nem látták, hogy a kuliszán belül tehetlenül, összekötött kezekkel állunk. Ha ezekben a nehéz időkben, amelyek, sajnos, most is fennállanak, nem lett volna a szövetkezetnek egy lelkes, hüséges kis tábora, amely egy politikai tendenciát szolgáló hasonló intézménynek zászlóbontása alkalmából lemondások árán is, hü maradt a mi intézményünkhöz, bizony nem lett volna erőnk, hogy vajudásunkat végig csináljuk. Ennek a kis tábornak, amely kitartott mellettünk, amelynek a jobb jövőbe vetett reménységéből erőt merithettünk, ezennel hálás köszönetet mondunk.

Mint a hirlapokból számtalanszor méltóztattak olvasni, a kormány a mellőzött Hangya támogatását határozta el s igy méltán remélhetjük, hogy midőn az ország gazdasági helyzete azt megengedi, ujból képesek leszünk hivatásunkat teljes mértékben betölteni. Kérjük ennélfogva tagjainkat, ne veszitsék el türelmüket, a nélkülözések s a lemondások még egy kis ideig tartani fognak ugyan, de aztán fáradhatatlan buzgalommal s teljes erőnkkel minden igényt ki fogunk elégiteni. Kis szövetkezetünket nagygyá fogjuk fejleszteni s folytatni fogjuk 1915-ben megkezdett s a kényszeritő körülmények folytán abba maradt munkásságunkat, midőn — hogy csak a most leginkább nélkülözött cikkekről emlékezünk meg — liszttel és tüzelőanyagokkal nagyobb tételekben korlátlanul látjuk el tagjainkat."

A jelentést egyhagulag tudomásul vették, valamint a mérleget, zárószámadást és a felügyelő-bizottság beszámolóját is, melyet Kökény Péter terjesztett elő: A tiszta haszon 1200 korona 31 fillér volt, melyből 300 K 31 fill. a tartalékalap növelésére, 900 K üzletrészenként egy korona osztalék kifizetésére szolgál.

Végül a vezetőség felhivására gyüjtést rendeztek a nemzeti hadsereg javára. Öt percz alatt 698 K folyt be, a következő tételekből: Rákosszentmihályi fogy. szöv. 200, Bauer Ottó 50, Lapu Lajos 50, Csengey Lajos 10, Tóth Gáborné 2, Lehoczky Istvánné 1, Kecskeméthy Vinczéné 5, Böhsl Ferencz 50, Holló Ágost 10, B. A. 100, Balázsovich Zoltán 20, Folberth Gusztáv 5, Hauser Gyula 20, Csabány Antal János 20, Schwarcz Ignácz 20, Várhegyiné 20, Elblinger János 25, Szlannár Antal 10, Pálfi János 10, dr. Keresztes István 20, Schuster Károly 10, Gaál József 10, Szabó József 20, Kökény Péter 10 korona.

HIREK.

B. u. é. k.

T. olvasóinknak már most, jó előre boldog uj évet kiván a **„Rákos Vidéke"** szerkesztősége és kiadóhivatala.

Kántorválasztás. Kedden délután volt a kántorválasztás Rákosszentmihályon. Az egyháztanács Csizmadia Gyula egyházi és Pálfi János világi elnök vezetése alatt megvizsgálta a pályázati kérelmeket. Két pályázó csak levélben jelentkezett, szabályszerü pályázatot nem adott be, ezeket figyelmen kivül hagyták. A két, okmányokkal felszerelt kérvény benyujtója személyesen is megjelent a választáson. Ezek: Kardos Gyula szföv. iskolai igazgató és Pornói Rezső énekszaktanitó, mindkettő okl. kántor. Az egyháztanács a templomba vonult és meghallgatta próbaéneklésüket, majd folytatták a gyülést és azon névszerinti szavazással tizenhét szóval négy ellenében Pornói Rezsőt választották meg. Van tehát immár önálló, hivatásos kántorunk is. Az uj kántor igen szép, csengő, tömör baritonhangu, kiválóan szakképzett énekes, kinek az orgonajátéka is nagy jártasságot és tehetséget bizonyit. Egyházközségünk igen sokat nyer vele s méltán füzi a legszebb reményeket működéséhez. Pornóit mindkét elnök meleg szavakban üdvözölte, hangsulyozván, hogy a hitélet fejlesztését és az egyházi ének ujjászervezését és fellendítését várja tőle. Végül az egyháztanács szeretettel ünnepelte Pornói Rezsőt.

A Nagykaszinó közgyülése. A Rákosszentmihályi Nagykaszinó rendkivüli közgyülést hivott egybe mult vasárnapra abból a czélból, hogy a megüresedett pénztárosi és jegyzői tisztet betöltse és egy bizottságba tagokat válasszon. A közgyülést azonban nem lehetett megtartani, mert a tagok nem jelentek meg határozatképes számban. Csabányi A. János alelnök, a gyülés vezetője, az alapszabályokra utalva ezért a gyülést nyomban berekesztette. A közgyülést most már január 4-án d. u. 3 órakor fogják megtartani. Az elnökség kéri a tagokat, hogy akkor **okvetlenül** jelenjenek meg, mert a gyülés a megjelentek számára tekintet nélkül határozatképes lesz.

Vármegyei választások. Pestvármegye közgyülésén megválasztották főszolgabirákká Förster Lajos, Kiss Tibor és Mészöly László szolgabirákat. Kiss Tibor gödöllői tb. főszolgabiró ráczkevei főszolgabiróvá lett, azonban előreláthatólag képviselői mandátumot fog kapni. A népszerü és mindig igazságos és tapintatos főtisztviselő távozását őszinte sajnálattal fogadja a járás közönsége, melyben előrehaladása egyébként osztatlan örömet kelt. Szilágyi Gábor gödöllői szolgabiró Mészöly Lászlónak volt komoly ellenfele, ki mellett lelkesedéssel harczoltak nagyszámu tisztelői. Vármegyei aljegyző lett: Szápáry Lajos gróf. Szolgabirákká választották: Hoffer Ferenczet, Perczel Miklóst, Révész Bélát, Topscher Kálmánt és Endre Lászlót.

Sorozás. Kedden volt a rákosszentmihályiak sorozása Gödöllőn. A sorozáson megidézettek fele nem jelenhetett meg, mert a karhatalmi alakulatokban teljesit szolgálatot és éppen razziázni volt a környéken. Ezeket az utósorozáson fogják megvizsgálni. A megjelent 160 katonaköteles közül 145 vált be, tehát alig akadt alkalmatlan. A tiszteket nem sorozzák, csak nyilvántartásba veszik.

Haza a fogságból. Nagyszerü öröm érte karácsonyra érdemes lakostársunkat, Bauer Ottó fővámhivatali tanácsost. Fia, Bauer László kadétőrmester váratlanul hazaérkezett négy éven át szenvedett hadifogságából. Mint tizennyolcz éves ifju vonult be s a Piavénál került fogságba. Az ott küzdő angolok ejtették foglyul s Génuában tartották. Négy évi fogsága alatt tökéletesen megtanult angolul, szóban és irásban egyaránt. Jó egészségben érkezett haza mindnyájunk őszinte örömére.

Hymen. Rézmán Lajos, a Magyar bank- és kereskedelmi részvénytársaság főtisztviselője, társaságunk kedvelt tagja, deczember 30-án d. u. 4 órakor vezeti oltár elé szeretett aráját, Krenedits Gizkót, főjegyzőnk, Krenedits Sándor leányát a rákosszentmihályi róm. kath. templomban. — Tauber Rózsikát, Tauber Ármin ismert lakostársunk bájos leányát eljegyezte Fürst Márton kiskunhalasi lakos.

Pestvármegye közgyülése. Pestvármegye törvényhatósági bizottsága a minap tartotta a proletár diktatura bukása óta első közgyülését, amelyen Ráday Gedeon gróf főispán-kormánybiztos letette a hivatali esküt. A gyülés lelkesen ünnepelte, mire a főispán igen szép megnyitó beszédet mondott. A nemzeti hadsereget ünnepelte, majd pedig a tisztitó munkát sürgette, melyben mindenkinek egyesülnie kell. El kell tiporni mindenkit, aki nemzeti érdekeink ellen vét. Szomoruan látja, hogy egyre szaporodnak a pártok. Nem pártokra, hanem egységes táborra van szükség, hogy a keresztény nemzeti irányban egyesüljünk és hazánkat ismét a virágzó államok sorába emeljük. A választásokon ne pártokra szavazzunk, hanem becsületes magyar emberekre, s az egyedüli fényt tartsuk szemünk előtt, mely a sötétséget áttöri: a hármas halom, a kettős kereszt és Szent István koronájának dicsőségesen ragyogó fényét. Az alispáni jelentést Kemény Kálmán főjegyző terjesztette elő. Ebben kiemelték, hogy Meskó Rudolf gyömrői főszolgabirót az oláhok magukkal hurczolták. Kiszabaditása érdekében mindent elkövetnek. Tisza István dicsőséges emlékezetének Förster Aurél igen szép beszédben áldozott. „A geszti sirboltban

MAGYAR ARNOLD
NŐI és GYERMEKRUHA SZABÓ
Rákosszentmihály, Kossuth Lajos-utcza 30.
Elvállal mindennemü angol és franczia női ruhákat ugyszintén fiugyermek és leánykaruhákat.
Alakitást és javitást elvállalok.

Svájci ház megbizásából vásárolok
Brilliánst, gyöngyöt, Aranyat platinát, ezüstöt horribilis áron.
Singer Menyhért ékszerész Rottenbiller-utcza 24.

Hauser Árpád órás-m. ékszerész okleveles elektrotechnikus
Rákosszentmihály, Rákóczi-utcza 16.
Elvállalja órák és ékszerek javitását, villamos világitás és villamos csengő bevezetését.

Gallérok, kézelők tisztitását 8 nap alatt legszebben készitjük.
sima, fényes, hófehér.
ADRIA SZAB. GALLÉR ÉS KÉZELŐ TISZTITÓ GYÁR
BUDAPEST, VIII. HUNYADY-UTCZA 12.
Rákosszentmihályi gyüjtőtelep: József-utca 31.

Simkovics Erna bluz- és pongyolakülönlegességek
Rendkivüli olcsó árak. BUDAPEST, IV. Kecskeméti-utca 9.

HUNGÁRIA BUTORÁRUHÁZ
Budapest, VII. Rákóczi-ut 74. A keleti pályaudvar közelében
Nagy választék polgári lakberendezésekben. Hálók, ebédlők, uriszoba és szalonokban, konyha, előszoba és lányszobákban. — Olcsó szalongarniturák, cheslónok, diszasztalok, oszlopok, ebédlőasztalok és székek. — Az összes butorok saját gyártmányuak! — Pontos kiszolgálás! Jutányos árak! Rákos vidéke bevásárlási forrása.

PAPEK JÓZSEF
bőröndös és finom bőráru gyártó
Budapest, VIII. Rákóczi-ut 11.
Kizárólag jobb minőségü áruk.

Állandó butorkiállitás Grosshändler J.
Budapest, IV. Semmelweis-utca 17.
Háboru előtti készlet: leglinomabb háló-, ebédlő-, uri- és szalon-berendezésekben és igy abban a helyzetben vagyok, hogy még a régi árak mellett szállithatok.

Budapest szenzáczióját képezik
ELSNER OSZKÁR áruházai
főüzlet IV. Párizsi-utcza 3. sz. Koronaherczeg-utcza sarok.
Nagy választék szalagokban, csipkékben, jabots echarpe, shawlokban és mindennemü divatcikkekben.

— ugymond — mély hazaszeretet, a magyar faj határtalan szeretete, férfias bátorság, erő és vallásosság nyugszik." Inditványára jegyzőkönyvben örökitette meg a közgyülés részvétét és az özvegyhez részvétátiratot intézett. Egyhangulag elfogadták az állandó választmány javaslatát, mely a keresztény hazafias irány mellett a kormány támogatását mondja ki. A nemzeti hadsereget üdvözli, a királyság rendületlen hivének vallja a törvényhatóságot és az ország területi integritásának megvédését kivánja. Nevezetes mozzanata volt még a közgyülésnek, hogy Károlyi Mihály grófot kirekesztették a törvényhatósági bizottság tagjai sorából. A vármegye üdvözletét a közgyülés tagjainak tisztelgő küldöttsége tolmácsolta Horthy Miklós fővezérnél. A küldöttséget Ráday főispán és Agorasztó alispán vezették s résztvett benne főjegyzőnk, Krenedits Sándor is. Keglevich Gábor gróf a Pestvármegyei gazdasági egyesület nevében jelentette, hogy a nemzeti hadsereg részére az egyesület százezer koronát szavazott meg. A fővezér nagy beszédben köszönte meg az üdvözlést s kiemelte, hogy soha sem volt olyan fontos, mint most, hogy tehetséges, megfontolt, higgadt emberek intézzék az ország sorsát.

A rákosszentmihályi templomrablás. A csendőrség odaadó nyomozása eredménytelen maradt: a szentmihályi templomrablóknak még mindig nem jöttek nyomára. A hatóságoknak az a véleménye, hogy a betörést notórius templomfosztogatók követték el, akik hasonló büntettet Budapesten és a környéken is sok esetben hajtottak végre az utóbbi időben. Meglehet, hogy ugyanazok raboltak most, akik tavaly a templomi ruhákat szekérrel szállitották el. A nyomozást természetesen tovább folytatják. Érdekes, hogy a kerepesi templomból ellopott holmikat megtalálták. Ez a szál uj fonalat ad a nyomozó hatóságok kezébe. Ugyanis a főkapitányságon jelentkezett Sonnenschein Miksa ékszerész, akinek a Népszinházutcza 37. számu házban van üzlete és átadott három ezüst serleget és egy ezüst tálat, amelyeket az üzletében egy matrózruhás ember ajánlott megvételre. Ő nem volt otthon, a felesége visszatartotta a tárgyakat azzal, hogy az eladó később jelentkezzék. Sonnenschein azonban hiába várta, nem jött vissza. Mivel a tárgyak gyanusak, behozta a főkapitányságra. A behozott tárgyak azonosak azokkal, amelyeket a kerepesi római katolikus templomból vittek el.

Horthy Miklós a vidéki sajtóhoz. Pethő Lajos, a Vidéki Ujságkiadók Országos Szövetségének elnöke a Nemzeti Hadsereg fővezérétől a következő levelet kapta: „A Vidéki Ujságkiadók Országos Szövetségének hozzám intézett üdvözlő sorait örömmel olvastam. Midőn a szives figyelemért köszönetet mondok, ama meggyőződésemnek adok kifejezést, hogy a vidéki sajtó nem hagyja magát soha érinteni a hazafiatlan befolyástól es mindig támasza lesz a hadseregnek a haza ujjáépitésének munkájában. Hazafias üdvözlettel Horthy."

Ujpest autonómiájának felfüggesztése. Pestvármegye közgyülése Ujpest autonómiájának felfüggesztése ügyével is most foglalkozott. Héderváry Lehel hozzájárult ahhoz, hogy tudomásul vegyék az autonómia felfüggesztését és a törvényhatósági biztos kiküldetését, mindazáltal tekintve az ujpesti viszonyokat, továbbá azt, hogy közélelmezési és közbiztonsági tekintetekben Ujpesten válságos idők várhatók, helyesnek tartja, hogy a megye kérje a belügyminisztert, hogy rendelje el a törvényhatósági bizottsági tagok választását. Agorasztó Tivadar alispán és Székely György dr. főügyész nem tartják időszerünek ennek a kérésnek fölterjesztését. Az alispán egyben bejelentette, hogy egy külön tisztviselő foglalkozik az ujpesti fegyelmi ügyek tanulmányozásával és reméli, hogy néhány héten belül abban a helyzetben lesz a megye, hogy a fegyelmi ügyekben is meghozhatja határozatát. Végül ugy döntött a törvényhatósági bizottság, hogy fölterjesztést ugyan nem intéz a belügyminiszterhez, de fölkéri az alispánt, hogy amikor időszerünek látja, már a törvényes egy esztendő lejárta előtt is tegye meg a kezdő lépéseket a törvényhatósági bizottsági tagok megválasztásának elrendeltetése tárgyában.

Gyermekakció. A rákosszentmihályi gyermekakció lassanként teljes arányaiban kibontakozik. A héten már az összes 1100 gyermek számára megkezdik a főzést, melyben a hölgybizottság fáradhatatlan buzgólkodást fejt ki. A gyermeksereg boldogan fogadja a hasznos adományt és örömmel fogyasztja az izletes, tápláló ebédeket. Szerdán délelőtt kedves karácsonyfa ünnepélyt is rendeztek a gyermekeknek, kik kedves ajándékokban részesültek.

Munkás Rokkant- és Nyugdijegyesület. A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdijegyesülete decz. havi jelentéséből közöljük a következőket: A pákai Kölber Alajos közismert kocsigyáros elnöklete alatt müködő országos munkásjóléti intézmény, mely 1893-ban alakult, 1903. óta, vagyis a segélyezés megkezdésétől fogva 1919. okt. végéig kifizetett 7353 rokkant, 2532 árva és számos özvegy segélyezésére 15.823,509 K-t. Havonkint átlag negyedmillió korona segélyösszeget fizet ki az egylet. A fizető tagok száma 231,000, az egyletnek 553 fiókpénztára és sok száz tagcsoportja és befizetőhelye van az ország minden részében. A budapesti vasgyárak és kocsigyárak kollektiv szerződés alapján iratják be munkásaikat az egyletbe és fizetik helyettük az összes tagsági illetéket. Beiratási dij 3 K, tagsági dij heti 60, 70, 80 fillér. Tiz évi tagság után bekövetkezett rokkantság esetén a heti segély 8.40, 10, 12 K. A nyugdijsegély heti 16 80, 20, 24 K. Tagja lehet az egyletnek minden 14. életévét betöltött, fizetésért, bérért dolgozó egyén. Beiratkozni lehet az egylet helybeli 332. sz. fiókpénztáránál, mely Balázs Aladár polgártársunk elnöksége alatt végzi nagyfontosságu szociális tevékenységét.

Romeiser Vilmos távozása. Romeiser Vilmos váczi tb. főszolgabiró, ki soká müködött Gödöllőn is, legközelebb megválik a közigazgatástól. Most még hat heti szabadságon van, de ennek letelte után nem tér vissza hivatalába, hol éveken át kitünően működött, hanem a lovaregylet szolgálatába lép. A lovaregylet fényes ajánlata alapján az alagi versenypálya és nagy birtok igazgatója lett.

Bodega borozó
Rákosszentmihály, Ilona-utcza 46|a.
Modern intim bar helyiség. — Fajborok, likőrök, pezsgők. Hideg ételek. Szives támogatást kér **Szőki Ernő.**

Borzalmas büntény. Borzalmas büntény áldozata lett Löwy Mór rákosszentmihályi mészáros mester felesége és tizenhét éves Dezső fia. Löwyné fiával Gyékényesre utazott, hogy élelmiszert vásároljon, ott azonban megölték, kirabolták mindkettőjüket. A két holttestet a vasuti hid alatt találták meg. Az asszony harisnyájában volt négyezerhatszáz korona, azt nem találták meg a rablók, egyéb értéktárgyaikat mind elvitték. A mélyen sujtott család iránt őszinte a részvét.

Pest vármegye ellátása liszttel. Pest vármegye közgyülésén Kankovszky Zoltán főügyész, a megyei közélelmezési osztály vezetője bejelentette, hogy a gabonagyüjtés országos kormánybiztosa és Pest vármegye között az a megegyezés jött létre, hogy a megyében található fölös gabona- és őrleménykészlet egyedül Pest vármegye ellátására szolgáljon s a vármegyék más vidékeinek ellátására se gabona, sem őrlemény nem vihető el. Pest vármegye területéről a hadseregfőparancsnokság se gabona-, sem őrleménykészlet ellátását nem tervezi, sőt intézkedni fog az iránt, hogy a katonasághoz tartozó minden legénységi személyzet élelmezéséről a katonai hatóságok gondoskodjanak.

Felülfizetések. Az ehmann-telepi templom épitése alapjára legutóbb rendezett nyilvános előadáson a következő felülfizetések folytak be: August János 20, Bernovits Imre 20, Breszlauer Henrikné 20, Bartl Tivadar 30, Bartl Józsefné 20, Csendes Jánosné 40, Csizmadia Gyula 20. Deuts Frigyes 40, Dittrich István 100, Dimény Lajos 50, Dobiás Géza 30, Dudás Dezső 100, Ellő Vincze 100, Ehmann-család 160. dr. Friedlender Manó 20, Galambos István 5, Glézsár György 20, Haszler Ferencz 50, dr. Herczegh Iván 40, Hóra József 20, Hidl István 15, Gotfried Győző és neje 100, Gerstenberger Károly és neje 100, Jobsz Gyula 50, Kantler György 100, Kneczhtenberger N. 50, Kokron Szerafin 30, Kövér József 100, I. Kovács Sándor 50, II. Kovács Sándor 50, Kisvárdai Hedvig 5, Kirschner József 150, Krizsik Pál 20, Koch János 15, Gürtler Miklós 20, Lengyel Zsigmond 50, Litsák Károly 60, Klopcsek János 15, Nádai Lajos 5, N. N. 20, Németh Géza 20, Neuhauser N. 5, Petrányi N. 65, Pap József 5, Pendl József 100, Schin Endre 160, id. Schorm Ede 60, Somogyi Jenő 30, Szele Sándor 20, Széles József 10, Szvoboda Antal 20, Szeleczki János Bpest 30, Szücs Mihály 30, Szantner Ernő 40, ifj. Schuster Vilmos 50, id. Schuster Vilmos 50, Stieber Vilmos 100, Steiner Sándor 80, Stürmer Frtgyes 40, Müller Mihály 15, Resz Árpád 60, Rákos Vidéke 20, Taraba József 20, Orosz Gábor 120, Oláh József 80, Oroszvári Gyula 50, ijj. Reiszki József 50, Váradi András 50, Zagyva József 40 korona.

Bodega — Rákosszentmihályon. Községünk fejlődésének jelenségei közé tartozik, hogy a fővárosban annyira divatba jött bodega-borozó nyilik Rákosszentmihályon. Széki Ernő rokkant szinművész lakostársunk rendezte be Ilona-utcza 46/a. sz. a. levő házában, melynek helyiségeit választékos izléssel alakitotta át modern barszerü jelleggel. Ritka barátságos, intim hely ez, ahol pompás hideg ételek és nyalánkságok gazdag választékban kaphatók. Kitünő borok, likörök, pezsgők, kávéházi italok és barkülönlegességek kecsegtetik a közönséget, mely bizonyára szeretettel karolja fel a derék müvész érdekes vállalkozását. A bodega ez év végén nyilik meg.

LEGUJABB.

Itélet.

A Pestvidéki törvényszék szerdán délben hirdette ki itéletét a rákosszentmihályi kommunisták bünügyében. Zsufolt terem előtt olvasta fel Csengey Miklós dr. táblabiró a terjedelmes itéletet, mely elsősorban a bünösség kérdésében döntött.

Schnur Pétert bünösnek mondották ki kétrendbeli személyes szabadság megsértése (Kiss József és Herczegh dr. terhére), kétrendbeli közcsendháboritás (Schmidlechner, Krenedits Sándor), háromrendbeli magánlaksértés (a házkutatások) és mint tettest kétrendbeli zsarolás vétségében (Engler Antalné, Krenedits), a lőfegyverek elkobzása, a Királyné kávéházának elkommunizálása, a kath. patronázs földjeinek és épitőanyagok elkobzása és a Farkas Lajos kárára elkövetett cselekmények vétségeiben. 4 zsarolásban, mint felbujtót (Kolozs-téglagyár, Mezei-mozi (Durdik Miklós stb.) és a Hazay Gyula sérelmére elkövetett sulyos testi sértésben. Összbüntetése: 3 év és 6 hónap börtön és 180 K pénzbüntetés, vagy 9 nap és két évi hivatalvesztés. Kitöltöttnek számit 3 hónap.

Paxián Péter egy magánlaksértésben (Géczy János) és egy zsarolásban vétkes (Szilágyi Jenő). Büntetése: egy évi börtön, melyből kitöltött két hónapot.

Kacsó Lajos: Három zsarolás (Mezei, r. k. és ref. egyház) és egy izgatás, egy vallás gunyolása és egy osztályelleni izgatás. Büntetése: 1 év 6 hó börtön. Kitöltve 4 hónap.

Kigerl Borbála: egyrendbeli folytatólagosan elkövetett izgatás; a munkás és polgári osztály szembehelyezése a diktatura alatt, a vallás gunyolása (egy rendbeli osztályelleni izgatás) a polgári iskola oktatási bizottságában és az iskolában a proletárinduló tanitása, a proletár-uralom dicsőitése és folyóiratok terjesztése. Büntetése egy év és 6 hó börtön. Kitöltve 4 hó.

Roden János sulyos testi sértés (Hazay), négy zsarolás (Koczián, Engler, Királyné és Kaszinó), magántulajdon és osztályelleni izgatás (fel kell osztani minden magán tulajdont, ki kell irtani, fel kell akasztani a burzsoákat stb.). Büntetése 2 évi börtön, és 60 kor. pénzbüntetés. Kitöltve 4 hónap.

Rókusz István egy magánlaksértés (Hercegh dr.), egy sulyos testi sértés (Hazay). Büntetése egy évi és 6 havi börtön és 100 kor. pénzbüntetés. Négy hónap kitöltve.

Varró István egy folytatólagosan elkövetett osztály és tulajdon elleni izgatás (vasuti személyzetnél nincs ur és szolga; a diktaturát még vérrel is meg kell védeni, pusztitani kell a burzsoát). Büntetése egy évi börtön, melyből 4 hónapot töltött ki.

Schneider János: személyes szabadság megsértése, (Herczegh dr.) Büntetése: 3 hónapi fogház, melyet kitöltött, tehát nyomban szabadul. Egy évi hivatalvesztés.

Szandovics Rudolf dr.: három zsarolás (mozi és két egyház) egy osztály elleni izgatás (márczius 28-iki kaszinói gyülés, ahol a vallást nevetségessé akarta tenni, hazafiságot és hitet megcsufolta; folytatólag elkövetett osztály elleni izgatás) tantestületi gyüléseken vallás ellen és a proletárdiktatura mel-

lett). Büntetése két évi börtön, melyből három hónapot töltött ki.

Gattyán Márton egy zsarolás (kath. patronázs). Büntetése 6 hónapi fogház. Kitöltve 3 hónap és 16 nap.

Adamik Sándor három rendbeli zsarolás (Figyelmessy Antal, Schmidt József, r. k. egyház.) Büntetése 3 hónapi fogház. Kitöltötte, szabadul.

Fehér István egy zsarolás (izr. hitközség). Büntetése: egy hónapi fogház. Kitöltve: szabadlábra helyezik.

Vizkeleti János egy zsarolás (téglagyár). Büntetés: 3 hónapi fogház. Kitöltött 1 hó és 10 napot.

Kolek Gyula lázadás és jogtalan toborzás (vörös őrség). Büntetése: egy hónapi államfogház és 100 kor. pénzbüntetés.

A bíróság igen sok vádpontra nézve felmentő ítéletet hozott, valamint felmentette: Nagy Gyula, Csiszár József, Székely Tibor, Kruppa Rezső és Roden Károly vádlottakat. Vádelejtés következtében megszüntette az eljárást Goldmann Ernő, Hugyecz Nándor és Farkas (Fort) Ferencz dr. vádlottak ellen. Szabó Béla és Oprea György vádlottak nem lévén jelen, ügyükben az ügyészség részéről uj inditványt vár a bíróság.

Az itéletet a gyorsitott eljárás alapján hozták s igy jogerős.

A terjedelmes megokolás elsősorban azt a kétségbevont kérdést tisztázza, hogy Kigerl Borbála és id. Roden Miklós cselekményei a gyorsitott eljárás alá tartoznak-e? Az itélet megállapitja, hogy igen, mert mindketten minden tettüket a tanácsköztársaság érdekeinek előmozditására követték el. A védelem azt vitatta, hogy akkor a büntető törvénykönyv rendelkezései nem voltak érvényben, tehát a vádlottakra nem mértékadók. A törvényszék megállapitja, hogy a törvényt alkotmányos tényezők nem helyezték hatályon kivül, hanem csak egy fegyveres csoport terrorja helyezte azt érvényen kivül. A vádlottak ennek a politikai pártnak, amely fegyverrel tudott csak érvényt szerezni akaratának, voltak a szervei s tudták, hogy a jogrend helyreálltával, hatalmuk megdöltével őket a büntető törvény alapján felelősségre fogja vonni a törvényes bíróság. A védelem azt is mondja, hogy felettes hatóságaik, a népbiztosok parancsára cselekedtek. Ez sem menti őket, mert rendes foglalkozásukból kifolyólag nem kellett volna vállalniok a szerepet, amelyet betöltöttek. Önként vállalták, akár meggyőződésből, akár haszonszerzésből, akár hatalomrajutás vágyából.

Végül a védők azt is felhozták, hogy a gyorsitott eljárásnak nincs helye, mert a háboru megszünt. Nem áll; a háboru nem szünt meg. A békét még nem kötötték meg, az ország háromnegyedrészét idegen fegyveres erő tartja megszállva még a fegyverszüneti szerződésben megjelölt demarkációs vonalon túl is. Azért, hogy a fegyverek nyugszanak e perczben, nem szünt meg a hadiállapot.

Rendkivüli viszonyok között történtek a vétségek. A szoczializálás rendszer volt. A bíróság szerint lopás volt, vagyon elleni büncselekmény, bárkinek a javára dolgozott is állandó fenyegetés és erőszak segitségével s a polgárok számára nem volt védelmező fórum ellene.

A bíróság még megállapitotta, hogy a vádlottak, bár közhivatali jelleget szinleltek, nem tekinthetők a közhivatal bitorlóinak, mert nem törvényes hatáskörü közhivatalt bitoroltak s csak annak feladatát végezték terrorista szervezetükben.

Ez általános részek után a megokolás az egyes cselekmények részletezésére tér át.

Meghivó.

Van szerencsém az 1920. január 7-én, d. u. 4 órakor tartandó **rendes képviselő-testületi közgyülésre** meghivni.

Rákosszentmihály, 1919. deczember hó 18-án.

Hauser Gyula biró.

Tárgysorozat:

1. Az 1920. évi rendes községi költségvetés I. foku letárgyalása. 2. Az 1920. évi közmunka-költségvetés I. foku letárgyalása. 3. A Rákosszentmihályi Kertgazdasági és Parczellázási R. T. birtokmegosztása. 4. br. Vay Miklós birtok megosztása. 5. Körmöczi Gáspár birtok megosztása. 6. Második gyógyszertár felállitásáról előterjesztés. 7. A vadászati jog bérbeadásáról előterjesztés. 8. Honositási és illetőségi ügyek letárgyalása.

Krenedits főjegyző.

Szövetkülönlegességek. Egyenruha és Breeches-nadrág specialista
PETROVITS ÉS TÁRSA
polgári és katonai szabók
Budapest, IV. kerület, Kigyó-tér 1. szám
(Királyi bérpalota) Telefonszám 1—36.

Száraz tüzifa rendelhető azonnali szállitásra
Neudörfer Józsefnél, Csömöri-ut 99.

Kertész női divatháza
Budapest, IV. Váczi-utcza 8. szám.
o *Bluzok, Pongyolák, Ruhák,* o
Costümök, Felöltők, Szörmeáruk.

Legszebb bluzok, pongyolák és ruhák
LIPCSEI VILMOS divatáruházában
Budapest, VI. Kigyó-tér 6. szám.

ERDÉLYI fényképészeti műterme
Budapest, IV. Semmelweis-u. 2.

Bőrszékipar butorbőrsajtolás, bőrfaragás butorállványok és asztalok
KENDI ANTAL Nagy raktár bőrszékek és karosszékekben. Használt székek átalakitása bőrszékekre olcsó árakban.
Budapest, IV. Semmelweis-u 7.

A valódi **Hollandi Három Király Tea**
a legjobb vértisztitó szer.
Óvakodjunk utánzatoktól; az eredeti készitmény kapható:
Neruda Nándor-nál Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 10.
Valódi amerikai White fogkrém.

RÁCZ DÁNIEL

Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilettek, blousok, pongyolák áruháza és műtermei

Sürgönyczim: „Roberácz“ *BUDAPEST,*
Telefon: 167-02. *IV., Kigyó-utca 2. sz.*

Jaut Róbert villamberendezési vállalata
Rákosszentmihály, Rákóczi-utca 11.
Villamos körték, lámpák kaphatók.

Holzer divatháza
Bpest, IV. Kossuth-Lajosu. 9.
Külön női fehérnemü osztály

Deisinger Testvérek cégnél Budapest, Ferenciek-tere 1. (Királyi bérpalota)
1 kg. kávé 72 K — 1 kg. tea 150 K — 1 liter rum 50 K

Haris, Zeillinger és Társa
a „kék csillaghoz“
Budapest, IV. Váczi-utcza 16. sz.
Telefon 10-55.
Vászon és fehérnemüekben nagy raktárt tartunk. Női-, férfi-, gyermek-fehérnemü és ágynemüekben saját gyártmány. — **Menyasszonyi kelengyék,** selyem szoknyák és harisnyákban dus választék, *kívánatra mintákat küldünk.*

Zwieback Lajos és Testvére
Budapest, IV. Váczi-utcza 14. szám.
Dus választék elegáns kész kosztümök, ruhák, köpenyek, bluzok és pongyolákban. Saját műhelyeiben méret utáni rendelések elsőrangu munkaerők által legfinomabb kivitelben a legkényesebb igényeknek megfelelően készülnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

KEMÉNY, KALLÓS, HERCZOG
selyem-, szövet- és női-divat áruháza
Budapesten, IV., Kossuth Lajos-utcza 2

KERTÉSZ TÓDOR
Budapest, VI. Kristóf-tér.
Jó minőségü FOOTBALLBŐR gummi betéttel ismét kapható.

SALZER J. reklámczikk gyára. Naptárak és cukrászkellékek gyára
Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 15.
Koszoruszalagok és zászlók nyomása. Egyleti jelvények gyártása. — Kiállitási éremtableauxok készitése.

Sneidig EGYENRUHÁKAT
olcsón és jó minőségben szállitanak
BLUM és TESTVÉRE egyenruha szállitók
Budapest, IV. Váczi-utcza 31—33. Piarista-épület.

Alapitva 1864-ben.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor
Budapest, IV. ker., Ferdinánd bolgár király-ut 4.
Csemege. Füszeráruk. Halak.

A Budapest—Cinkotai Hév. végállomáson lévő
könyv- és hirlapüzlet
tisztelettel ajánlja dusan felszerelt raktárát:
könyv-, levélpapir és irószer-ujdonságokban.
További támogatást kér illő tisztelettel:
Rosner Hugó.

VILLAMOS-THERMOFOR
áramszabályozóval
Árjegyzék ingyen!
NAGY KÁROLY
BUDAPEST, IV. KIGYÓ-TÉR 1.

Telefon 92—07. Telefon 92—07.
NAGY IMRE virágnagykereskedő
Budapest, IV., Fővám-tér 6.
(a központi vásárcsarnok átellenében.)
A Czigány János czégnek évek óta kizárólagos tulajdonosa.
Modern kertészeti telepem: II., Pasaréti-ut 64.

Grünvald és Váhl
saját készitményü menyasszonyi kelengyék fehérnemüek és vászonáruk raktára. Különlegességek: Blousok és pongyolákban
BUDAPEST, IV. VÁCZI-UTCZA 26. Telefon 98.

Dona Döme és Tsa
papirkereskedése, a poprádi gyár raktára
Budapest, IV. ker., Régi posta-u. 6.
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit.
Ajánlja a PÉTERFALVI gyárban készült **Oceántengerentuli levélpapirt,** valamint egyéb igen diszes levélpapirokat és minden e szakmába vágó czikkeket.

Telefon 79—33. *Női kalap-különlegességek* *Telefon 79—33*
Virányi J. *női kalap gyára. Kalapformázás, festés és diszités elfogadtatik.*
Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3. szám.

CZIRING ÁRMIN
Budapest, Deák Ferenc-utcza 19. szám.
A szücsipari kiállitáson első aranyéremmel kitüntetve! Kizárólag sajátkészitményü szücs- és szőrmeáruk raktára. Készit minden e szakmába vágó munkákat a legfinomabb kivitelben. Utazó bundák kikölcsönzése. Elegáns báli belépők. TELEFON 281.

GUTTMANN BÉLA
kötött- és szövöttáru nagykereskedése
Koronaherceg-u. 6. sz.
Női-, férfi- és gyermekharisnyák. Kötött és szövött keztyük. Dr. Jäger-féle alsóruházat. Ujdonságok kötött női selyemkabátokban és sweaterekben.

Magyar Világ kávéház
Budapest, Kossuth Lajos-u. 18.
Az előkelő közönség, valamint külföldiek és vidékiek találkozó helye. — Hideg és meleg vacsora.

Aranyvirág kitünő jó levélpapir discrét boritékkal. Kapható: SZÉNÁSY BÉLA papiráruházában Budapest, Ferenciek-tere 9.

Telefon József 55-85.
Stepanek Antal
orvosi műszer-, kötszer- és orthopädiai gépek gyára
Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 49. szám.
Készíti az összes orvosi műszereket és betegápolási cikkeket. Mint: műlábakat, támgépeket, sérvkötőket, haskötőket és görcsér elleni harisnyákat.

Jung Péter csemege-áru nagykereskedés Budapest, IV. Fővám-tér 6. szám
központi vásárcsarnokkal szemben.
Konzervek, sajtok, likőrök, pezsgők, borok páratlanul gazdag választékban.

Hölgyeket nem, de férfiakat és fiukat tetőtől-talpig kifogástalan eleganciával **öltöztet**
a Platschek Áruház
Budapest, IV., Károly-körut 28.
Elsőrendü minőségek. Szigoruan szabott árak. Kerjen árjegyzéket!

Uri-, női-, és gyermek-fehérnemüek, zsebkendők, harisnyák, pongyolák, törülközők, kötények stb.
VILCSEK VILMOS
vászon- és fehérnemü-áruházában.
Budapest, IV. Kecskeméti-utcza 9.

KELETI J. orvosi műszer- és testegyenesitő gépek gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17

Legfinomabb Stearin- és viaszgyertyák, tömjén, mécsesek kaphatók házi és templomi használatra
RÉTAY és BENEDEK
céguél,
Budapest, IV., Váci-utca 59. sz.

Retikülök, hajdiszek, disztárgyak, fésük, női pipere cikkek
Szemere Gáspár Budapest, IV. ker., Deák Ferenc-u. 6.

LÁSZLÓ és FEKETE
NŐI- ÉS FÉRFI DIVATKELMÉK ÁRUHÁZA
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 14-16.
Ezuton értesiti a czég a vevőközönséget, hogy külföldi női- és férfiszövetek, selymek, valamint pongyola-czikkek nagy választékban már raktáron vannak.

RADÓ ALADÁR
bluz- és pongyola divatárnháza
Budapest, IV., Kristóf-tér 6.

Velour és filz férfi és női kalapok alakitását legszebb kivitelben készíti: **Lőwy kalapgyár**
Budapest, VII. Károly-körut 9.
(Hadik-palota) az udvarban.

SZÉKELY és TÁRSA
Budapest, IV. Muzeum-körut 9. sz.
szab. saját készitményü
„ludtalpfüzők"
Czipők már érkeztek raktárra.

VARGA SÁNDOR
füszer és csemege kereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 20. (A szobor előtt.)
Ajánlja mindig kitünően felszerelt üzletét, mint szolid bevásárlási forrást. Már érkeztek keresett élelmiczikkek, csemegék, sajtok és gyümölcsök.

BETEGÁPOLÁS. Az összes gyógykezelési eszközök, u. m. sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyenészeti gépek. műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villamosgépek a legmegbizhatóbb minőségben csakis
Fischer Péter és Társa részv.-társ. czégnél
most IV. ker., Kálvin-tér 3. szám
szerezhetők be. — Most megjelent legujabb képes árjegyzéket kivánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.
Telefon 958. Alapittatott 1856.

Neuwald Illés utódai könyvnyomda Bpest, VIII., Üllői-ut 48. Kiadótulajdonos: Balázsovich Zoltánné.